biblioteca rao

INDRA SINHA

OAMENII LUI ANIMAL

Traducere din limba engleză
VERONICA TOMESCU

editura rao

Descrierea CIP a bibliotecii Naționale a României
SINHA, INDRA
Oamenii lui Animal / Indra Sinha; trad.: Veronica Tomescu.
- București: Editura RAO, 2010
ISBN 978-606-8251-42-4

I. Tomescu, Veronica (trad.)

821.214-31=135.1

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

INDRA SINHA
Animal's People
Indra Sinha
Copyright © 2007, Indra Sinha

© Editura RAO, 2007
pentru versiunea în limba română

2010

ISBN 978-606-8251-42-4

Lui Sunil

NOTA EDITORULUI

Această povestire a fost înregistrată în hindi pe o serie de casete de către un băiat de nouăsprezece ani în orașul indian Khaufpur[1]. Conform înțelegerii dintre băiat și jurnalistul care s-a împrietenit cu el, povestea este redată în întregime cu cuvintele băiatului, așa cum a fost înregistrată pe casete. Nu s-a făcut nici o schimbare, cu excepția traducerii în limba engleză. Expresiile dificile care s-au dovedit a fi în franceză sunt redate cu ortografia corectă pentru a fi inteligibile. Locurile unde s-a întrerupt înregistrarea și s-a reluat mai târziu pe aceeași casetă sunt marcate cu spații. Înregistrările sunt de lungimi diferite, iar casetele sunt prezentate în ordinea numerotării. Unele casete conțin intervale lungi fără cuvinte, numai cu sunete, de pildă un claxon de bicicletă, fragmente de cântec și într-un caz mai multe minute de râsete prelungite și inexplicabile.

A fost atașat un glosar.

Pentru informații despre orașul Khaufpur vezi *www.khaufpur.com*.

---

[1] „Orașul groazei", în hindi. Este versiunea imaginară a orașului indian Bhopal, unde a avut loc în 1984 un dezastru industrial al companiei Union Carbide, numită de Animal „Kampani", pronunție deformată a cuvântului englezesc „Company", companie. În traducere s-a încercat păstrarea pronunției astfel deformate a unor cuvinte englezești, precum și a sintaxei oarecum neobișnuite, pentru redarea atmosferei textului original. (n.tr.)

CASETA UNU

Odinioară eram om. Așa mi s-a spus. Eu unul nu-mi amintesc, dar cei care mă cunoșteau când eram mic spun că mergeam pe două picioare ca un om.

– Erai așa de dulce, un îngeraș neastâmpărat. Te ridicai pe vârfuri, Animal, fiule, și scotoceai prin dulap după mâncare.

Chestii de genul ăsta îmi spuneau. Atât că, de cele mai multe ori, nu prea era nimic de mâncare și în plus nu toată lumea, ci doar Mama Franci spune asta, și nici nu spune așa, *ci tu étais si charmant, comme un petit ange méchant*, fiindcă așa se vorbește în țara ei, și în plus nici măcar nu sunt fiul ei și nu sunt în nici un caz un înger, dar e adevărat că Mama mă știe de când sunt, adică de aproape douăzeci de ani. Cei mai mulți de aici nu știu câți ani au, eu știu, pentru că m-am născut cu câteva zile înainte de noaptea aia, de care nu vrea să-și amintească nimeni din Khaufpur, dar nici nu poate nimeni să o uite.

– Ce băiețaș frumușel erai, când aveai trei, patru ani. Aveai ochi mari, negri ca Lacul de Sus la miezul nopții, și căpșorul acoperit de cârlionți. Ce mai zâmbeai! *Tu étais un vrai bourreau des coeurs*, aveai un zâmbet care să frângă inima unei mame, așa îmi vorbea.

Mergeam în picioare, așa spune Mama Franci, și de ce-ar minți? Dar lucrul ăsta nu mă consolează cu nimic. E o faptă bună să-i amintești unui orb că înainte vedea? Preoții care șușotesc vrăji în urechile morților nu spun „Bucură-te că ai fost viu". Nimeni nu se apleacă să liniștească cu blândețe rahatul care zace în praf: „Încă mai semeni cu kebabul ce ai fost odată..."

De câte ori nu i-am spus Mamei Franci: „Nu mai vreau să fiu om“, dar niciodată nu i s-a întipărit în creierii ăia ai ei idioți, sau poate că pur și simplu nu m-a crezut, ceea ce e de înțeles, având în vedere că se întâmpla atunci când îmi zăream chipul – oglinzile le evitam, dar mai este și umbra –, simțeam scârbă pură. În zilele mele de nebunie când îmi urlau voci în cap mă umpleam de furie împotriva tuturor lucrurilor care merg sau stau pe două picioare. Lista invidiei mele era nesfârșită: Mama Franci, celelalte călugărițe de la orfelinat, Chukku, paznicul de noapte, femeile care cară vase pe cap, chelnerii care balansează câte patru farfurii pe brat. Nu suportam să-i văd pe prietenii mei cum joacă șotron. Detestam vederea dansatorilor, a urșilor dresați aduși de împuțiții ăia din Agra, pe cei care merg pe picioroange, piciorul plus cârja lui Abdul Saliq, cerșetorul de la Poarta Pir. Invidiam bâtlanii, stâlpii porților de fotbal, scările sprijinite de ziduri. Măsuram din priviri bicicleta lui Farouq și mă întrebam dacă merită și ea un loc pe lista celor urâte de mine.

Cum să înțelegeți așa ceva?

Lumea oamenilor trebuie privită de la nivelul ochilor. Al ochilor voștri. Îmi ridic capul și mă holbez la șlițul cuiva. Cu totul altă lume e aia de mai jos de mijloc. Credeți-mă, eu știu care nu s-a spălat pe boașe, eu simt putoarea chiloților plini de pișat și a fundurilor căcăcioase ale căror mirosuri slabe nu se ridică la nasurile voastre, bășinile duhnesc cu mult mai rău. Când mă apucă nebunia, zbier la lumea de pe stradă.

– Ia ascultați, oricât de al dracului de nenorociți ați fi, și nimeni nu-i atât de fericit pe cât ar avea dreptul să fie, măcar stați pe două picioare!

Nu vă speriați. O să se lămurească totul la timpul potrivit. Eu nu sunt deștept ca voi. Nu pot să servesc fiecare cuvânt ca pe o chiftea de soi. N-o să-și ia zborul dintr-odată de la mine din gură nici un pescăruș albastru. Dacă vreți povestea mea, n-aveți decât să o luați așa cum v-o spun eu.

CASETA DOI

Primul lucru pe care vreau să-l zic e către Jarnalis[1] Kakadu, care a venit încoace din Ostrali. Salaam, Jarnalis, eu sunt, Animal, vorbesc pe casetă. Nu pe cea pe care mi-ai dat-o tu. Aia nu mai merge, a udat-o ploaia, biluțele negre se poate să fie rahat de scorpion. A trebuit s-o ascund după ce-ai plecat tu, am pus-o într-o gaură din perete. Mult a mai stat acolo, n-am folosit-o niciodată cum am promis, acum s-a dus dracu', presupun că te gândești păcat de pantaloni.

Îmi voiai povestea, ai spus c-o pui într-o carte. N-am vrut să vorbesc despre asta. Am spus ce mare lucru să îmi apară povestea într-o carte? Am spus: sunt o ființă măruntă, nici măcar omenească, la ce o să fie bună povestea mea? Mi-ai zis că uneori poveștile oamenilor mărunți de pe lumea asta pot face lucruri mari, așa vorbiți voi ticăloșilor întotdeauna.

Am spus: despre locul ăsta s-au scris multe cărți, nici una n-a schimbat nimic în bine, de ce să fie a ta altfel? O să behăi și tu ca toată lumea. O să vorbești de *drepturi, legi, justiție*. Vorbele astea sună la fel din gura mea ca din a ta, dar nu înseamnă același lucru, Zafar zice că asemenea vorbe sunt ca umbrele pe care le face luna în fabrica Kampaniei, își schimbă forma mereu. În noaptea aia a fost otrava, acum ne sufocă vorbele.

Îți mai amintești de mine, Jarnalis? Eu îmi amintesc de tine, de ziua când ai venit aici cu Chunaram. Cum de-ai făcut greșeala să-l angajezi

[1] Jurnalist, de la engl. *journalist* (n.tr.)

pe jegosu' ăla drept *chargé d'affaires?* Pentru el, orice se poate pentru bani, doar a luat bani de la oameni ca să se uite cum își smulge el degetul mic. Cred că n-aveai de unde să știi că una dintre activitățile lui este acostarea străinilor. Zi de zi merge să aștepte Shatabdi, stă pe peronul unu, exact în locul unde se oprește vagonul de clasa întâi cu aer condiționat. Tu te-oi fi dat jos din tren cu o înfățișare pierdută. Ei, păi la ce e bun Chunaram, dacă nu la asta?

– Da, vă rog, doriți taxi? Trebuie hotel? Cel mai bun din Khaufpur. Vedeți orașul? Vreți ghid? Trebuie traducere? Jarnalis?

Odată ce a aflat de ce ai venit, îți promite să-ți arate tot. Lucrurile cele mai sălbatice, cazurile cele mai grave. Pe cei ca mine.

– Băiatul ăsta, ți-o fi spus, a pierdut totul în noaptea aceea.

Ce față aveai când te-a adus aici, când ai dat deoparte folia de plastic, te-ai îndoit din șale să te bagi prin gaura din zid. Cu ce lăcomie te-ai uitat în jur. Simțeam cât ești de hămesit. Aveai să devorezi tot. Te-am privit cum înregistrezi totul cu ochii, pământul bătătorit de pe jos, pereții de piatră netencuiți, cărămizile de bălegar zidite lângă vatră, fumul șerpuind prin aer ca un sardarji care se coafează.

Când m-ai zărit, ți-au sclipit ochii. Evident că ai încercat să o ascunzi. Ai luat dintr-odată o înfățișare solemnă. Namasté-ul tău avea tonul ăla pe care am ajuns să îl cunosc, șușotit și respectuos de parcă ai rosti o rugăciune, ca și cum te-ai afla în fața stăpânului morții.

– Jarnalis, mă informează Chunaram, chicotind de ziceai că a găsit un sac cu aur, eu ghicisem deja. Nu vorbește hindi, spune Chunaram. Animal, te faci cu cincizeci de rupii, vorbește și tu până se termină caseta.

– Despre ce să vorbesc?

– Ca de obicei, ce altceva?

Deja ieșea cu spatele pe ușă.

O, ce față ai făcut când s-a cărat. Ce te-ai mai speriat. Dar vezi tu, Chunaram are altele de făcut, trebuie să-și vadă de taraba lui de chai. Când ți-a dat salaam, ai văzut că are nouă degete?

Așa că, ce era de făcut? Tu ședeai acolo și te holbai la mine așa, ghurr-ghurr, de parcă ai avea ochi de nasturi iar ai mei ar fi butonierele.

Am zis:

– Nu te mai holba du-te-n mă-ta că nu vorbesc.

Am spus-o în hindi, nu trebuie să arăt că știu ceva inglis, Chunaram primește o pleașcă pentru traducere. Tu mi-ai făcut semn din mână că e-n regulă, și te-ai holbat mai departe. Ți-am zis labagiu. Tu ai dat din cap și mi-ai zâmbit. Khaamush, tăcut fost-am apoi. După o vreme am mai adăugat o tăcere la prima.

În craniu ți se fugăreau gândurile ca șobolanii. Le auzeam ca pe vocile din capul meu – de ce s-a oprit din vorbit băiatul ăsta, ciudat ca un șarpe înaripat este, rezemat de perete, ce mai expresie are pe chip, ar fi frumușel dacă n-ar fi așa morocănos, ce mai piept are, puternic ca de luptător, cum de se ridică din șoldurile astea strâmbe de care atârnă picioarele ca niște capete de sfoară, o, doamne, i se ridică coșul pieptului de parcă e gata-gata să vomite, poate că-i bolnav, băiete, ce ai, vai, interogațiile mele mute îi accentuează convulsiile, cred că o să facă o criză, ce mă fac dacă moare, vai de mine, următoarele mele tentative disperate de a comunica, cu răsuciri de mână „de ce oare“ și ridicări din sprâncene, par să provoace tremur violent, buzele nenorocitului se zvârcolesc într-un fel de agonie, oare ar trebui chemat un doctor, unde se găsește un doctor pe aici, chiar așa, unde dracu' sunt, ce mă-sa fac aici?

De fapt, Jarnalis, încercam să nu-ți arăt că râd de tine. După asta, aveam de-ales, am vorbit. Banda se târa. Atunci ai fost fericit; pentru asta veniseși. Erai ca toți ceilalți, venit să ne sorbi poveștile, ca să se minuneze străinii din țări îndepărtate că e atâta durere pe lume. Ca vulturii sunteți voi, jarnaliștii. Se întâmplă ceva rău pe undeva, lacrimile ca ploaia în vânt, și iată-vă, atrași de mirosul de sânge. Ne-ați preschimbat pe noi khaufpurenii în povestitori, dar ai aceleiași povești mereu. Ous raat, cette nuit, noaptea aia, mereu noaptea aia de căcat.

Ai ascultat politicos, prefăcându-te că înțelegi, zâmbind din când în când *pour m'encourager,* cum ar zice Mama Franci. Erai atât de al dracului de sigur că vorbesc despre noaptea aia. Sperai că bolboroselile care-mi ies din gură sunt poveștile îngrozitoare pe care veniseși să

le auzi. Păi, dracu' să le ia. În nici un caz n-aveam de gând să spun poveștile alea. Le-am repetat atât de des, că mi s-au tocit dinții de trecerea nesfârșită a cuvintelor.

Fără Chunaram care să-ți spună ce zic, puteam să-ți spun orice. Puteam cânta un cântecel porcos:

Poate că sunt doar un jegos
Dar pe mă-ta tot o miros

Ha-ha-ha, vai de mine, ce față aveai, te întrebai: cântecul pe care îl cântă băiatul ăsta, cu o melodie așa nasoală, ce e oare, sună ca o jeluire, dar *pourqoui il rit?* Ai scrijelit ceva în carnet. Hai că-ți zic eu ce. „Animal a incantat o poezie, probabil un cânt tradițional de jale, mai înainte era înnebunit de durere."

Jarnalis, ai fost un prost. Tot ce merita la tine erau pantalonii. Șase buzunare, le-am numărat eu. Două pe lateral, două pe față, două pe cur. Cu șorturi ca acelea n-ai nevoie de casă. Dintr-un buzunar ai scos un pachet de țigări și din altul o brichetă lucitoare, a scrâșnit când ai deschis-o dintr-o mișcare și a țâșnit o flacără. Ce-mi doream bricheta aia, dar și mai mult îmi doream pantalonii tăi.

Astfel și astfel trecu timpul. S-a întors Chunaram duhnind a scuze și a tărie, ați făcut schimb de palavre inglis. A zis:

– O să ascult caseta.

Chestia aia a chițăit ca un șobolan cu spatele frânt și mi-am auzit vocea cum își câștigă cele cincizeci de rupii.

Păi, Chunaram a fost șocat. Începe să răcnească, ciocănindu-se cu emfază pe frunte și făcând rotocoale în dreptul tâmplelor.

– Cretinule! Nu ești normal. N-ai spus ce se cerea.

– Am făcut cum mi s-a spus.

– Trebuie să mai faci o dată. Trebuie să spui poveștile adevărate.

– Să mi-o sugi! am spus eu cu gesturi de masturbare. Eu ți-am zis ție să te duci să te îmbeți?

– Băiat nenorocit ce ești, zbiară Chunaram. Cine o să plătească porcăria asta? De ce n-ai scuipat chestiile obișnuite?

Mă gândisem la asta.

– Pentru mine e ceva obișnuit.

– Pe mă-ta o miros? De unde ai scos asta, ticălos pervers ce ești? Data viitoare când te mai rog să înregistrezi o casetă, tacă-ți gura.

După asta, Jarnalis, nu mă mai aștept să te întorci, dar tu apari a doua zi cu Chunaram tot numai un rânjet *qui me dit que* Jarnalis vrea ca tu să continui să-ți spui povestea.

– Nu mă întreba de ce, spune el. Ieri, cu ce-ai spus, am crezut că e una dintre crizele tale cretine de nebunie, recunosc că am greșit, ai nimerit-o, acum îmi zic că jarnalisul ăsta e tâmpit.

Dă din umeri și trage o thook pe jos. Atât de încrezut arată, că mă hotărăsc pe loc să îi dau dobitocului o lecție.

– Nu mai vorbesc la mașina cu casete.

Așa că Chunaram mă ia cu frumosul, se roagă de mine.

– Gândește-te la bani. Jarnalis scrie o carte despre Khaufpur. Noaptea trecută ți-a dat caseta la tradus. Astăzi vine și spune că n-a mai găsit niciunde asemenea franchețe ca în mizeria aia a ta. Zău că eu îl cred nebun, dar ascultă cum l-am îmbrobodit pe sculă ăsta, i-am spus că ești un orfan din noaptea aia, ai crescut într-un orfelinat zălud de franci, ai trăit pe străzi ca un câine, ești un caz unic. Jarnalis chiar îți vrea povestea, ar putea fi o afacere bănoasă, nu-mi strica apele.

– Păi, zic eu, prefăcându-mă că mă gândesc. Nu.

– Ascultă, poți să o lălăiești. Fă zece casete. De ce zece? Douăzeci. O să îți fac cinste cu kebab gratis la mine cât timp durează.

Wah Jarnalis, mult bănet trebuie să-i fi oferit, kebaburile lui sunt faimoase în tot Khaufpurul, mă rog, cel puțin în Spărgătorul de Nuci, în partea noastră de Khaufpur, dar îmi ajunge să arunc o privire la fața lui lacomă și mă hotărăsc.

– Mânci căcat sărat, nu vreau.

Așa că Chunaram iar zbiară, eu mă hlizesc, tu între timp vrei să știi ce se petrece. Chunaram bagă niște guftagoo inglis, apoi mă ia iar pe mine.

– Jarnalis spune că e o șansă mare pentru tine. O să scrie ce spui în cartea lui. O s-o citească mii de oameni. Poate o să devii celebru.

Uită-te la el, uită-te la ochii lui. Spune că mii de oameni văd cu ochii lui. Gândește-te la asta.

Mă gândesc la ideea asta îngrozitoare. Ochii tăi plini de ochi. Mii care se holbează la mine prin găurile din capul tău. Curiozitatea lor mă arde pe piele ca acidul.

– Ce să le spun eu la ochii ăștia? îl întreb pe Chunaram. Ce pot să spun ca să înțeleagă ei? Au dormit oare miile astea de ochi măcar o noapte într-un loc ca ăsta? Se cacă ochii ăștia pe șine de tren? Când au răbdat de foame ochii ăștia? Ochii ăștia nenorociți, ce știu ei de viețile noastre?

– Nu vorbi așa, spune Chunaram, aruncându-ți o privire temătoare. Gândește-te la kebab. În plus, zice dând din cap către cârpele mele, poți să-ți cumperi o cămașă și un pantalon bun, să mergi la cinema în fiecare seară, să cumperi cel mai bun loc, kulfi[1] să mănânci.

Cu Chunaram totul se reduce la bani, tocmai sunt pe cale să-i spun să și-i bage în cur când mă trăsnește o idee.

Chunaram își iese din pepeni.

– Idiotule, strigă. Am afacerea în palmă. De ce vrei să o distrugi cu pretenții prostești?

– E povestea mea. Dacă nu e de acord, n-o spun.

– Bagă-ți mințile-n cap, zice el, cum să cer așa ceva?

– *Je m'en fous* dobitoc cu nouă degete.

Știu că Chunaram n-o să se lase, el trăiește pentru bani, dar când îți vorbește cuvintele îi ies din gură ca pietrele. Îi ghicesc gândurile: băiete badmaash, prea te crezi mare, împuțitule, vorbitor de franci, ți s-a urcat la cap, ticălosule. Amestecat cu toate astea e ce-ți spune ție. Cunosc cele mai multe cuvinte inglis, cele pe care nu le cunosc își scuipă înțelesul în urechea mea. *C'est normal*. De când sunt mic aud gândurile oamenilor chiar și când au buzele închise, plus că prind comentarii *en passant* de la tot soiul de lucruri, animale, păsări, copaci, pietre care mă salută. Ce voci sunt astea, n-are rost să mă întrebați. Când i-am zis în sfârșit Mamei Franci despre ele, s-a îngrijorat, *soit un*

[1] Înghețată (n.tr.)

fléau soit une bénédiction, blestem sau binecuvântare, asta a spus. Păi ea ar trebui să știe doar are capul plin de îngeri și demoni care se războiesc. M-a dus la un doctor, așa l-am cunoscut pe Khă-în-Borcan, despre care o să povestesc mai încolo, dar vocile, unele sunt ca niște artificii care pocnesc în aerul din apropiere, altele sunt în mine, dacă ascult cu atenție le aud cum se ciondănesc sau vorbesc aiurea. Odată mă uitam la Nisha, o voce spune: îi curge părul din cap ca istoria. Ce mă-sa înseamnă și asta? Eu nu știu. Unele voci curg încet cum se topește mierea la soare, Elli și cu mine am văzut o lăcustă care își întindea aripile stacojii în Spărgătorul de Nuci, lălăia: „Arăt atât de bine". Am spus cu voce tare:

– Da, până nu te vede o pasăre.

Cum s-a mai uitat Elli la mine. O interesau vocile mele, fiind doctoriță cu misiunea de a salva, până și răhăței ca mine. Ajung imediat și la Elli, și la Khă-în-Borcan, dar acum povestesc cum îi dădeau dureri de cap gândurile lui Chunaram. Bietul nenorocit bătea câmpii ca un suflet pierdut, nu voia să îți spună pretenția mea, la un moment dat s-a încurcat atât de tare că a uitat și să vorbească inglis, s-a văicărit în hindi: „Nu te simți jignit de ce cere idiotul ăsta". Atunci am știut că l-a prins pofta de bani de urechi.

– Domnule, bălmăjește Chunaram, Domnule, îmi pare atât de rău, băiatul ăsta zice că dacă vorbește cu ochii cartea trebuie să conțină numai povestea lui și nimic altceva. Plus că trebuie să fie cu cuvintele lui.

Numai povestea lui? Numai cu cuvintele lui?

– Domnule, e un împuțit, dar povestea e bună.

Jarnalis, te încrunți, pe frunte îți dănțuiesc figuri ciudate. Bagi gitpit cu Chunaram, care se roagă:

– Las-o-ncolo de pretenție. E imposibil. Jarnalisul ăsta are deja un plan pentru carte. S-a căzut deja de acord. Jarnalis vorbește de un agent, plus de un tip pe care îl cheamă editor.

N-are sens. Cum să hotărască străinii de la celălalt capăt al lumii, care n-au pus niciodată piciorul în Khaufpur, ce trebuie spus despre locul ăsta?

– Cred că așa merge treaba, spune Chunaram, că jarnalisul mituiește agentul, agentul mituiește tipul. Afaceri, na?

Râde, ticălosul rânjit crede că a câștigat.

Păi, eu sunt orbit dracului de furie, aici și acum o să retez beregata planului ăstuia.

– Dă-mi adresa tipului ăsta editorul, o să trimit o scrisoare! O să spun că Jarnalis nu trebuie lăsat să spună povestea mea. Vine aici țanțoș ca un star de cinema împuțit. Ce? Crede că e primul din afară care vizitează orașul ăsta nenorocit? Lumea se ploconește să-i atingă picioarele, domnule, te rog domnule, ajută-ne domnule, domnule băiatu', domnule nevasta, domnule năpasta. O, ce-i mai place nesimțitului! Sultan printre sclavi e el, ascultă cu atâta milă îngâmfată, se face că-i pasă, dar adevărul e că o să plece și o să-i uite pe toți, până la ultimul. Pentru cei de teapa lui noi nu suntem oameni adevărați. N-avem nume. Suntem niște hoarde care îi trec în zbor pe la coada ochiului. Figuranți suntem, în filmul lui. Păi, la dracu' cu asta. Spune-i domnului ticălos mahăr că e filmul meu ăsta în care e acum și că în filmul meu nu e decât un singur star adică eu.

– Nu-i spun toate astea, zice Chunaram, dar știm amândoi că n-are-ncotro, are de-a face cu Animal, nu cu unul dintre agaricii săi, nimeni nu mă poate păcăli pe mine, fac ce vreau.

De câte ori nu l-am privit pe Chunaram cum își încheie afacerile? După toată vorbăraia, urmează mereu o tăcere când trec banii de la unul la altul, se numără bancnotele, se împăturesc, se pun bine. Ce e liniștea asta? Jarnalis, îți spun eu. Din partea ta e rușine pentru că știi că dai nici doi bani pe ceva neprețuit. Chunaram n-are rușine, tăcerea lui e încântare, a luat o avere pentru ceva ce el consideră fără valoare.

Așa că urmează tăcerea.

– Încă o chestie, trebuie să-mi dea pantalonii.

Trec două zile, vine Chunaram cu un pachet. Înăuntru e mașina și multe casete, împăturiți deasupra sunt pantalonii. Primul lucru pe care-l fac e să-i pun pe mine, sunt prea largi, dar legându-i cu o sfoară îi fac strâmți. E ceva tare într-unul din buzunare. Bag mâna, iese bricheta lucitoare. Are pe ea poza unui tun și niște litere. O țin la lumină și

deslușesc litere inglis. PHUOC TUY așa că presupun că așa te cheamă, Phuoc Tuy. Pe partea cealaltă în hindi e numele meu, ANIMAL, așa că știu că mi-ai dat și bricheta. Chunaram citește scrisoarea pe care ai trimis-o. „Animal, după părerea ta cărțile ar trebui să schimbe ceva. Și eu cred la fel. Când vorbești, uită de mine, uită de tot, vorbește direct celor care îți vor citi cuvintele. Dacă le spui adevărul din inimă, vor asculta.“ Mai continuă tot așa, apoi o parte care-mi place: „Pantalonii vin de la Kakadu unde sunt crocodili“.

Ce prost ai fost, Jarnalis! Ți-ai dat pantalonii dar ai plecat din Khaufpur cu nimic. Nici măcar o singură casetă n-am făcut. Nici una. Chunaram a spus dacă tot nu folosești mașina, o vând eu, așa că am ascuns-o în perete unde trăiesc scorpionii, de atunci până azi a trecut timp mult, probabil că te întrebi: de ce-și spune acum povestea putain ăsta? Ce s-a schimbat? Ce s-a întâmplat?

Ce s-a schimbat? Totul. În ceea ce privește ce s-a întâmplat, păi, circulă multe versiuni, fiecare ziar avea o altă poveste, nimeni nu știe adevărul, dar nu vorbesc pe caseta asta pentru adevăr sau cincizeci de rupii sau kebaburile împuțite ale lui Chunaram. Am de făcut o alegere, să zicem între rai și iad, necazul e că nu știu care e care. Așa stau lucrurile pe lumea asta că dacă o ființă găsește pacea, nu e decât o odihnă înainte de un chin și mai mare, nu știu cum ai putea denumi lucrurile pe care le-am făcut.

Jarnalis, sunt un ticălos împietrit, îmi ascund simțămintele. Ia întreabă oamenii, o să-ți spună că sunt la fel ca întotdeauna, oricine din Khaufpur o să mă arate cu degetul: „Iată-l! Uite! E Animal. Merge pe patru picioare. Vezi, el e, îndoit de amărăciune“. Lumea vede exteriorul, dar înăuntru se întâmplă lucrurile adevărate, acolo nimeni nu se uită, poate că nu îndrăznesc. Sunt sigur că de asta au oamenii fețe, ca să își ascundă sufletul. Așa trebuie să fie, că altfel fiecare stradă din Khaufpur ar fi o cale către iad, de fapt Mama Franci oricum spune că așa e, numai că ea vede îngerii cum suferă; eu văd oameni panicați. Într-o seară, Farouq și cu mine, băuserăm mult bhang, cam destul cât să te facă să te tutuiești cu dumnezeu, ne chioram la femeile din Naya Bazaar, când

m-am uitat la trecători le dispăreau chipurile, dispăreau pur și simplu, le vedeam sufletele. Majoritatea erau urâte, unele străluceau ca niște păsări verzi, dar toate, fără excepție, erau pline de teamă. I-am zis asta lui Farouq și am spus:

– Uită-te la sufletul meu, spune-mi cum arată.

– Sufletul tău? Începe să râdă de nu se mai putea opri. Sufletul tău, dragul meu, e un mormânt, nici măcar dumnezeu nu-l vede pe dinăuntru.

Asta s-a întâmplat în noaptea de Holi când încerca să îmi găsească o femeie.

Jarnalis, sunt multe de spus, vor să iasă afară. Ca bucuria, limbile nevorbite ale lumii îmi năvălesc în cap. Mi se înfățișează sensuri neobișnuite. Secretele îmi zbiară în ureche, se pare că nu e nimic ce nu pot afla. Ssspsss, haaarrr, khekhekhe, mmms, așa sună vocile, deseori îmi scapă cu voce tare lucrurile pe care mi le spun. „*Tu dis toujours des absurdités*", zice Mama, zâmbind, ceilalți dau doar din umeri: „Nenorocitul ăsta de băiat, nebun de legat. Are vedenii, aude voci care nu există". Ei bine, eu chiar văd și aud. Să negi ceea ce vezi și să crezi în lucrurile pe care nu le vezi, asta s-ar putea numi nebunie. Unii cred în dumnezeu pe care nu l-au văzut niciodată, care nu le dă niciodată bună ziua. În visurile celorlalți cu toții suntem nebuni de legat. E mai bine să spun lucrurile astea pe casetă.

Ha! Povestea asta a stat închisă în mine, se zbate să iasă la lumină, o simt cum iese, vorbele vor să-mi zboare dintre dinți ca un stol de păsări care evadează. Știi cum flutură brusc din aripi când își iau zborul în grabă, e sunetul ăla, ascultă, fâl, fâl, fâl.

Bunul prieten al lui Pandit Somraj, poetul Qaif Khaufpuri, când a îmbătrânit, i s-a uscat în sine poezia, i-a ieșit un ulcer pe picior, o gură deschisă care nu mai voia să dispară, într-o zi a început să recite niște versuri atât de dulci, poeziile încercau să țâșnească din el.

La fel și asta, o poveste cântată de un ulcer.

Prietenul meu Faqri mi-a dat mașina asta, bateriile le-am furat de la magazinul lui Ram Nekchalan, nu-mi poate zice nimic. Acum se învârte banda. Îmi amintesc de ochii ascunși în ochii tăi, ai spus să te

ignor pe tine și să vorbesc direct cu cei care vor citi aceste cuvinte, dacă vorbesc din inimă vor asculta. Așa că din clipa asta nu mai vorbesc cu prietenul meu Jarnalis Kakadu, pe nume Phuoc, vorbesc cu ochii care citesc aceste cuvinte.

Acum vorbesc cu voi.

Spun asta într-un întuneric umplut de ochi. Oriunde mă uit se ivesc ochi. Plutesc în jur în aer, ochii ăștia nenorociți, dintr-o parte într-alta se întorc, caută ceva de văzut. Nu vreau să mă vadă, zac pe jos, pe praf uscat, am mașina cu casete la cap.

Îndată ce încep să vorbesc apar ochii. Am încercat să mă ascund. O vreme am tăcut. Ochii au rămas, se întrebau unde au dispărut cuvintele. Priveau tăcuți, clipind din când în când, așteptând să se întâmple ceva.

Vezi, uite cum e, când cuvintele îmi izvorăsc din gură se ridică prin întuneric, ochii se ațintesc asupra lor cât ai clipi, cuvintele izvorăsc oarecum încețoșate, ca răsuflarea într-o zi rece, pe măsură ce se ridică își schimbă culoarea și forma, înfățișează lucruri și oameni. Ceea ce spun se preschimbă într-o poză și ochii se așază pe ea ca muștele.

Chiar acum mă uit la picioarele mele, care sunt lângă vatră, răsucite sunt, puțin îndoite într-o parte. Pe partea dinăuntru a stângului și pe cea dinafară a dreptului, unde se freacă de pământ, pielea e groasă și crăpată. În zile de demult, îmi era o foame, că rupeam bucăți de piele uscată și le mestecam. Vreți să vedeți? Bine, uitați-vă, mă întind până la călcâi, căutând cu degetele muchii întărite, îmi strecor degetul mare dedesubt. Poftim, vedeți bucata asta de piele, tare ca o pietricică, ce ușor se rupe, mmm, poți s-o rozi ca pe-o alună. Acum nu mai e criză de mâncare, îmi mănânc picioarele de plăcere.

Vatra lângă care mi se odihnesc picioarele este de lut în formă de, de ce, nu m-am mai gândit la asta până acum dar e ca o yoni, adică pizdă, nu știu cum să spun altfel, e o gaură prin care îndeși fân, crenguțe etc., după care bagi bucățele de bălegar și bețe ca să faci focul, care acum arde. Afară soarele încă nu și-a arătat chipul. Se aude lumea care trece, se duc să se cace de dimineață pe șinele de tren. Probabil că sunt bine

înfofoliți în dimineața asta, cu pături sau șaluri groase. Bieții nenorociți de pe stradă trebuie să se acopere cu ce găsesc. În nopțile de iarnă poți să îngheți aici. Noaptea aia se spune că era o noapte cu un frig cumplit. Zafar zicea că lumea scotea pe gură aburi în noaptea aia și habar n-avea ce fel de aburi avea să inspire nu peste mult timp.

Ochii se uită la oamenii care inspiră aburi. Ce ochi proști, nu știu ce face aburul din oameni, nu știu ce-o să se întâmple. Nu știu decât ce le spun eu.

În gloata asta de ochi încerc să-i recunosc pe ai tăi. Te tot aștept să apari, să te recunosc printre ceilalți, așa a spus că o să fie Kakadu Jarnalis în scrisoarea lui. A spus: „Animal, trebuie să îți imaginezi că nu vorbești decât cu o singură persoană. Încet, persoana aia va ajunge să îți pară reală. Închipuiește-ți că e un prieten. Trebuie să ai încredere în ea și să o primești în inima ta, persoana aia nu te va judeca greșit indiferent ce spui".

Îmi citești cuvintele, tu ești persoana aia. Nu-ți știu numele așa că o să-ți spun Ochi. Treaba mea e să vorbesc, a ta e să asculți. Așa că ascultă acum.

Povestea mea trebuie să înceapă cu noaptea aia. Nu-mi mai amintesc nimic, deși eram acolo, cu toate astea acolo trebuie să înceapă povestea mea. Când se întâmplă ceva important ca noaptea aia, timpul se împarte în înainte și după, înaintele se destramă în visuri, visurile se topesc în întuneric. Așa e și aici. Toată lumea cunoaște numele Khaufpur, dar nimeni nu știe cum era înainte de noaptea aia. În ceea ce mă privește, eu nu-mi amintesc nimic dinainte să mi se betegească spatele. Mama Franci povestea, mândră de zici că era maică-mea, de cum îmi plăcea mie să înot în lacurile din spatele fabricii Kampaniei. „Te aruncai cu capul înainte, cu mâinile și picioarele întinse ca o linie." De fiecare dată când spunea asta, mă simțeam trist dar și furios. Încă mai visez că plonjez drept ca un băț în apa adâncă, lăsându-mi în urmă umbra strâmbă.

În noaptea aia am fost găsit într-un prag, un copil de câteva zile, învelit într-un șal. Al cui eram? Nu știa nimeni. Mama, tata, vecinii

trebuie să fi murit toți, căci nici un suflet n-a venit să mă caute pe mine, care tușeam, făceam spume la gură etc. plus că mai eram și aproape orb, unde îmi mijisem ochii în ceața acidă aveam dungi albe imprimate pe pupile. Am fost dus la spital. Eram hindus sau musulman? Ce mai conta? N-aveam șanse de supraviețuire. Când totuși n-am murit, m-au circumcis, dacă eram musulman era necesar, dacă eram hindus ce conta? După asta m-au dat călugărițelor. Am crescut la orfelinat. Nu știu ce religie ar trebui să am. Ambele poate? Nici una? Sau să ascult de Mama Franci, care îl iubește pe Isa miyañ, el a spus „iartă-ți dușmanii, întoarce obrazul celălalt". Eu unul nu iert în ruptul capului. Nu sunt musulman, nu sunt hindus, nu sunt isayi, sunt animal, aș minți dacă aș spune că pentru mine religia contează cât negru sub unghie. Unde era ticălosul de dumnezeu când am avut nevoie de el?

Aveam șase ani când au început durerile, și arsura din gât și umeri. Nimic altceva nu-mi mai amintesc de atunci, prima amintire e focul ăla. Era atât de rău că nu puteam să ridic capul. Pur și simplu nu puteam să-l ridic. Durerea mă înhăța de ceafă și-mi pironea capul în pământ. Trebuia să îmi privesc picioarele în timp ce îmi călărea un diavol în spinare și mă chinuia cu niște clești înroșiți. Arsura din mușchi s-a făcut febră, când febra s-a înrăutățit, m-au dus la spital, mi-au dat o injecție. N-a avut nici un efect. După asta a început să mi se răsucească spatele. Nu se putea face nimic. Era agonie, nu puteam să mă îndrept, eram împins în față de durere. Înainte de asta puteam să alerg și să sar ca orice alt copil, acum nici măcar nu mai puteam sta drept. Și mai mult, și mai în față m-am cocârjat. Când a încetat topirea spatelui oasele se răsuciseră ca o agrafă, partea cea mai de sus din mine era fundul. Prin durerea care venea ca niște flori ce se deschideau întrezăream o bătrână îngenuncheată lângă pătuțul meu, ștergându-mă pe cap și șoptindu-mi vorbe stranii la ureche. Avea pielea zbârcită ca o caisă uscată, atât de palidă încât era străvezie, părea maica timpului însuși. Asta era Mama Franci. Mă cunoștea deja bine, dar asta e prima mea amintire cu ea. Mama mă mângâia pe față și mă liniștea cu niște

cuvinte pe care nu le înțelegeam. Pe chip îi alunecau lacrimi. Și mie. Acest vis febril s-a destrămat încet și a devenit viața mea cea nouă.

În mâini am învățat să merg, picioarele mi-au slăbit. Am mâinile și brațele puternice, am pieptul puternic. Partea de sus a corpului e ca a unui culturist. Merg, și alerg de asemenea, aruncându-mi greutatea în mâini, azvârlindu-mi picioarele în față într-un fel de țopăit. Mi-a luat mult timp să stăpânesc acest nou fel de a mă deplasa. Poate luni, poate un an de zile. Când am reușit să alerg, am fugit, pentru că începuse batjocura.

Copiii din orfelinat au început să mă strige Animal într-o zi la partida de kabbadi. Ai zice că un asemenea joc dificil mi-ar fi greu să joc, dar cu umerii și brațele-mi puternice mă pricepeam să prind jucătorii adverși și să-i trântesc la pământ. Într-o zi l-am apucat pe un băiat, mi-a tras un genunchi în față. M-a durut. Am fost atât de furios că l-am mușcat. Mi-am înfipt dinții în piciorul lui și am mușcat până am simțit sângele. Ce-a mai zbierat, urla de durere, se ruga, nu mă opream. Mușcam și mai tare. Ceilalți copii au început să strige: „Jaanvar, jungli Jaanvar". Animal, animal sălbatic.

Altă dată, trebuie să fi avut vreo opt sau nouă ani, ne duseserăm la scăldat. Tocmai am amintit de lacuri, de fapt sunt gropi de argilă în spatele fabricii Kampaniei unde deșartă buldozerele tot felul de noroaie multicolore. Gropile astea sunt imense, apa din ele pute, dar când vin ploile se umplu și devin lacuri adevărate cu trestii etc. Din moment ce apa de ploaie e curată, oamenii își spală vacile și bivolii, noi copiii săream înăuntru, ne bălăceam în apă. Eu nu mai puteam să plonjez sau să înot, intram până la gât, dar fundul mi se ițea pe deasupra apei.

Într-o zi stăteam întinși pe iarbă în soarele fierbinte, să ne uscăm. O fată cam de vârsta mea m-a împins și și-a lăsat urmele degetelor pline de noroi pe trupul meu. Noroiul mi s-a uscat și mi s-a albit pe piele. Ea a spus:

– Ca un leopard!

Și atunci și-au afundat cu toții degetele în argilă și m-au acoperit cu pete de leopard.

– Animal, jungli Animal!

Numele, ca și noroiul, a rămas lipit de mine. Călugărițele au încercat să pună capăt, dar unele lucruri au o logică ce nu se poate nega. Cum te caci, când ai fundul în aer și picioarele prea slăbite să te ghemuiești? Nu-i ușor. A ce arăți când ți se rostogolesc căcărezele din partea dorsală? Ca un măgar care se scapă de bălegar, când umblu, e

pe vârfuri
capu'-atârnă greu
fundul en haut
așa merg eu

În zilele când trăiam pe străzi nu suportam să văd câini care se împerechează, prietenii mei zbierau:

– Hei, Animal, așa o faci și tu?

Strângeau pumnul, băgau și scoteau două degete plescăind tare din buze, apoi se prefăceau că nu mai pot să scoată degetele și răcneau:

– Hei, Patru Picioare, și voi vă lipiți așa, tu și cu prietena ta? Tu și Jara?

Niciodată n-am reușit să fac față la tachinări. Îmi ies din fire, fataak! Știu să mă bat. Încă de mic am învățat să mă apăr, să mă gândesc întâi la mine, înainte de toți și de toate. Cine altcineva avea să îmi ia apărarea? Nu-i o idee bună să te legi de un adversar care te poate bate de să te caci pe tine, am mai luat-o în gură, dar dacă știe că dai și tu, în general lumea te lasă în pace. Plus că mai și mușcam. Poate le era frică să nu ia turbare.

Jara e prietena mea. N-a fost dintotdeauna. La început eram dușmani. În zilele când trăiam pe stradă concuram pe mâncare. Aveam același teritoriu, aleile din spatele restaurantelor din orașul vechi. Ajungeam acolo seara târziu când chelnerii oboseau și aruncau resturile de peste zi mai degrabă înspre decât în lăzile de gunoi. Pe ce delicatese ne băteam, bucăți de naan, coji de banană azvârlite, cu miezul cărnos lipicios și maroniu unde nu-i plăcuse cuiva. Se întâmpla să o găsesc pe Jara ghemuită asupra vreunei comori, un os de care atârnau câteva zdrențe

de carne de oaie, o baltă de linte. Sau ajungeam eu primul și salivam la vederea unei bucățele gustoase, și când îmi ridicam privirea o vedeam cu ochii ațintiți la mine, cu balele curgându-i din colțurile gurii. Îmi era frică de ea. De dinții ei ascuțiți, de ochii maro-portocalii în care nu era pic de prietenie. Se întindea pe jos și mă privea până când o mâna foamea mai aproape, ghemuită pe picioarele dinapoi, un mârâit grav, rrrrr, care-i venea din gâtlej. Am ajuns să cunosc chiar foarte bine botul ăla rânjit. Un dinte lung și curbat pe falca de jos își pierduse vârful. Când venea atât de aproape încât îi vedeam dintele ăla, mă retrăgeam.

Într-o zi am găsit o chestie pe care se adunaseră muștele ca boabele de piper, un bot de pește cu scheletul după el, o bucată sănătoasă de carne, cafenie de la masala, așezată pe un pat de orez, rămășițele unei cine. Începusem să mă desfăt cu ea când i-am auzit mârâitul. Era prea bun peștele ca să îl cedez. Am rămas pe poziție când s-a apropiat, dezgolindu-și dinții ăia gălbejiți și haini. A-nceput treaba aia cu rrrrr. Nu știu cum, dar în mine s-a stârnit o răzvrătire. În patru labe m-am năpustit asupra ei clănțănind din dinți, mârâind și mai tare decât ea, avertismentul unui animal disperat care nu se dă înapoi de la nimic. S-a întors și s-a retras câțiva pași, apoi s-a culcat din nou pe burtă, aruncându-mi o privire plină de reproș.

Era la fel de slabă ca mine, cu pielea boțită peste coaste. Dintr-o rană roz de pe bot îi curgea o zeamă apoasă. Cu propriul meu trup plin-ochi de victorie, brusc mi s-a făcut milă de ea. M-am hrănit, apoi m-am îndepărtat, făcându-i semn să se apropie.

– Mănâncă!

Ea și-a lins botul, dădu din coadă atât de tare că i se scutura tot fundul. Frate, ce mai câine. Un câine galben, fără căpătâi și părinți de găsit, exact ca mine. După asta am împărțit mereu. I-am zis Banjara, țiganca, spirit liber, fiindcă nu-și are locul nicăieri și pretutindeni e regatul ei.

Jara și cu mine, într-o zi ne ocupam de-ale noastre în fața unei cafenele unde nu mai fusesem, nu e una dintre obișnuitele mele cârciumi împuțite. E o cafenea elegantă cu grădină și o reclamă mare la coca-cola,

nu știu să citesc dar știu ce scrie. La o masă sub un copac stau niște fete și beau lassi. Trei fete, arătau a studente. Fetele sunt adesea generoase, așa că mi-am început poezia despre cum pierim de foame etc., și la un semn Jara, cățea isteață, se rostogolește pe spate și face pe moarta.

Una dintre cele trei se ridică. Se apropie, se uită la câine și la mine. Unele fete se împopoțonează ca actrițele de film cu kajal în jurul ochilor, păr lung și lucios și toate alea, dar asta nu-i așa. Are părul de parcă nu s-a mai uns cu ulei de o lună, kameez-ul și eșarfa nu se asortează, nasul e o idee prea lung. Nu zâmbește, nu-mi oferă bani. Nu face nici unul din lucrurile pe care le fac oamenii de obicei când mă țin de ei. Se încruntă, serioasă.

– Bravo. Tu ai învățat-o?

– Pentru cinci rupii schelălăie imnul național.

– E o distracție cerșitul?

Ei, asta mă cam pune în încurcătură, nu m-a mai întrebat nimeni așa ceva până acum. Fata asta se apleacă să o mângâie pe Jara și îi cade părul peste față, frumoasă nu e, dar are o dulceață pe care o vezi uneori la oamenii urâți.

– E o distracție să-ți fie foame? răspund eu. Nu, așa că nu-ți bate joc, dă-mi cinci rupii.

– Nici vorbă, spune ea, mușcându-și buza. Ești mare șmecher, te-am mai văzut. Cutreieri orașul și fraierești lumea.

– Eu fraieresc? Dacă nu vrei să-mi dai cinci rupii măcar zâmbește-mi.

– Îți place să păcălești lumea. Cred că îți face plăcere să fii enervant.

– Asta merită. Oamenii sunt cretini.

– Cretini? Deci de asta e distractiv?

– Tu ai pomenit de distracție, nu eu, am spus, plăcându-mi fata asta. Majoritatea când îmi vorbeau îmi spuneau să mă car dracului.

– Du-te de-aici, ești uns cu toate alifiile. M-aș mira să rabzi de foame.

– Ce știi tu?

Dar avea dreptate. Eram bine instruit în ale cerșitului. Îl avusesem profesor pe Ali Faqri, care la rândul său fusese antrenat de prințul fraierelii, Abdul Saliq, cerșetorul de la Poarta Pir. Faqri îmi spusese să nu

mă mai târăsc prin spatele restaurantelor. Acolo, dacă mă prindeau cu fundul în sus printre lăzile de gunoi, cel mai bun lucru la care mă puteam aștepta era dezgustul, poate un șut. „Du-te prin față", mi-a spus Faqri. Așa că am început să defilez în sus și-n jos pe sub ochii clienților, nimic nu te face să-ți stea mâncarea în gât ca un Animal hămesit care îți urmărește fiecare îmbucătură. Proprietarii mă urau, dar îmi dădeau pomană numai să nu le deranjez mușteriii. Primeam aceleași resturi, numai că de data asta servite frumos în vas. Așa am învățat că dacă faci ca neputinciosul, ești neputincios, ca să primești ce vrei trebuie să ceri.

– Mă cheamă Nisha, spune fata asta serioasă. Pe tine cum te cheamă?

– Animal. Acuma ghici de ce.

– Bine, Animal, ești deștept, poți face ceva mai de folos decât asta.

Nisha mi-a spus că dacă vin la tatăl ei acasă, care era în partea Khaufpurului cunoscută drept Gheara de Găină, o să-mi găsească ceva de lucru.

– Și, spuse ea, o să-l cunoști pe Zafar.

Am fost prost, ar fi trebuit să îmi atragă atenția felul în care i-a rostit numele, dar deja pășeam ca prin vis.

– Vino mâine la prânz. O să-ți dau de mâncare. O să poți mânca în grădină. Adu și câinele.

Păi, Ochi, cred că vrei să știi ce s-a întâmplat apoi, dar cât am stat de vorbă a răsărit soarele, s-a scurs prin gaura din acoperiș și a dat foc prafului care plutește. Miile de ochi au început să pălească, se topesc sau oarecum se contopesc cu o singură pereche de ochi care sunt ai tăi. Tu și cu mine, noi suntem singuri acum, dar nu mai pot continua. Am obosit de atâta vorbit, caseta e pe sfârșite, mi s-a uscat gura, ar trebui să fac chai, plus că ar cam trebui să mă duc să mă cac.

CASETA TREI

Aliya strigă:

– Animal, vino la joacă!

Vocea ei intră plutind de afară, plus că mai aud și trecătorii care vorbesc, cioara care croncăne în tamarin. Soarele s-a ridicat bine, de departe se aude o melodie la radio. *Ek tu jo milaa,* când te întâlnesc pe tine întâlnesc întreaga lume, o floare în inima mea lumea a înflorit.

– Animal, vino la joacă!

Iar îi aud vocea.

– Ce, cu tine? Nu-s copil.

– Ba da, strigă ea, care are vreo opt ani. Bunicuța spune că te porți ca un copil tot timpul.

– Bunicuței tale nu i-ar plăcea jocurile pe care le joc eu.

– Ho, spune ea. Iar te lauzi cu chestia ta.

Nu există inocență în ziua de azi nici măcar la un copil.

– Hai, Animal, să ne jucăm.

Vocea ei e brusc slabă de parcă ar fi dusă de vânt, sau șoptită pe lună, sau pierdută în pârâitul unui foc mare. Ochi, cred că o să înnebunesc. Sunt plin de tristețe pentru că Aliya de fapt nu e afară. Vocea ei nu e aievea, e cum spune lumea, o altă voce din capul meu.

Am fost de m-am căcat, m-am întors în grămada asta de bolovani din care crește destulă iarbă cât să hrănească o vacă. Tocmai am derulat caseta cum a făcut Chunaram atunci, mi-am auzit vocea. Sună atât de ciudat. Așa vorbesc eu de grosolan? Nu răspunzi. Tot uit că nu mă auzi.

Lucrurile pe care le spun, până să ajungă la tine vor fi fost schimbate din hindi, trecute în inglis și franțais *pourquoi pas pareille quelques autres langues?* Pentru tine nu sunt decât cuvinte scrise pe o pagină. Niciodată nu-mi poți auzi vocea, și nici eu nu pot niciodată să știu ce imagini vezi tu. Îți spuneam de Nisha, cum mă chemase la ea acasă în Gheara de Găină. Evident că nu m-am dus, asta e, mi-am zis. M-am înșelat. În după-amiaza următoare vine să mă caute.

– Am umblat peste tot, mă ceartă ea, și am întrebat pe toată lumea dacă te-au văzut. M-au trimis pretutindeni prin Khaufpur. Apoi mi-a zis cineva să încerc în piața de legume galla mandi.

Ochi, de o sută de ori a relatat povestirea găsirii lui Animal, mereu o spune la fel.

– M-am dus la galla mandi, dar nu erai acolo. M-am dus pe aleea unde joacă bărbații cărți. Sufla vântul tare, ridica praful, pe care soarele îl făcea să sclipească. Din ceață au ieșit niște forme, vreo șase câini hămesiți care mergeau în haită cu un scop anume. Printre ei era o altă formă, un băiat care mergea sprijinit în mâini. Te-am strigat și te-ai întors și ai venit la mine.

Ce dracu' eram? Câinele ei? De ce m-am dus? Respinsesem o sută de încercări din partea călugărițelor, poliției și dumnezeu știe din partea mai cui să mă scoată de pe străzi. Ce avea Nisha de îmi era imposibil să îi spun nu? Cred că pentru că de la început m-a luat exact așa cum eram. Când m-a strigat Jaanvar, Animal, era un nume, nimic mai mult. Nu părea deloc să bage de seamă că sunt olog, și nici nu se prefăcea că nu sunt. Era singura persoană pe care o știam eu care mă trata de parcă aș fi fost complet normal. Nisha a spus că o să-mi găsească de lucru, o să primesc chiar și bani. Am spus că nu știu ce aș putea eu să lucrez. Nisha a spus că sunt deștept. Că aveam să învăț lucruri noi. Zafar va ști ce să-mi dea de făcut.

Zafarrrrr. Felul în care îi rostea numele m-a făcut în sfârșit să mă prind cine era. Trebuie să fie vreo mie de Zafari în Khaufpur, eu cunosc cel puțin trei, dar numai unul singur contează. Acest Zafar era o legendă în basti, carevasăzică în bidonvilles, în mahala, pentru că renunțase la

tot ce avea în viață pentru cei săraci. Zafar bhai, fratele Zafar, îl adulau pe cel care trăia printre ei, se îmbrăca la fel ca ei, le împărtășea sărăcia și bea apă din aceleași fântâni împuțite. Nu mă așteptasem niciodată să îl întâlnesc pe eroul ăsta. El era, după cum am spus, mare mahăr, eu eram un pungaș care abia își ducea traiul. La vremea aia nici nu mi-aș fi putut închipui cât de strâns ni se vor împleti viețile.

Prima dată când îl întâlnesc pe Zafar, e la Nisha acasă, unde stă cu taică-său. Zafar mănâncă o rodie, scobește sâmburii cu un briceag, îi așază pe limbă, trei-patru deodată.

– Deci tu ești Animal. Îți place anaar? Vrei?

Mi-ar fi plăcut să gust rodia, dar sunt timid, spun că nu.

– Cum te cheamă de fapt?

Marele om e un lungan slab, bucle bogate și negre are el, plus niște ochelari care îl fac să pară pierdut în gânduri înțelepte.

– Animal.

– Animal e o poreclă, na? Vreau să spun numele tău de la naștere.

– Nu știu.

– Cum așa?

Îmi aruncă o privire curioasă.

Eu doar am ridicat din umeri. Din vremea de dinainte nimic nu-mi amintesc. E adevărat, am avut un nume omenesc, mi s-a dat la orfelinat, am întrebat odată o călugăriță care e, mi-a zis, dar am uitat ce-a spus. Îi spun asta lui Zafar, care îmi răspunde că nu-i place batjocorirea handicapaților. Zice el:

– Să nu te mai consideri așa, ci cu înzestrări deosebite.

– Ce-i aia „cu înzestrări deosebite"?

– Înseamnă că, bine, nu mergi pe două picioare ca majoritatea oamenilor, dar ai deprinderi și talente pe care ei nu le au.

– De unde știi?

Nu-i spusesem de vocile mele.

– Pentru că despre toată lumea se poate spune așa ceva, zice Zafar. Trebuie doar să ne dăm seama la ce te pricepi. Și să nu mai lași să te

strige Animal. Ești o persoană, și ai dreptul la demnitate și respect. Dacă n-ai nume, atunci asta e o ocazie grozavă pentru tine. Îți poți alege ce nume vrei. Jatta de exemplu sau Jamil, hai, alege-ți unul, care-ți place, așa o să-ți zicem de acum înainte.

N-ai dreptate, îmi zic eu. Lasă-mă să fiu cum sunt, așa cum face Nisha, tu n-ai spune niciodată așa ceva. Îi arunc Nishei o privire, dar ea îi zâmbește lui.

– Mă cheamă Animal, spun eu. Nu sunt un căcat de ființă omenească, și nici nu vreau.

Asta era mantra mea, pe care o spuneam tuturor. Niciodată nu aminteam de cât de mult tânjeam să merg pe două picioare. A fost începutul acelei lungi discuții între mine și Zafar despre ce este un animal și ce înseamnă să fii om.

Când spun că nu sunt un „căcat" de om, Zafar se strâmbă.

– Frate, nu ocărî.

– Iertare, îi spun Nishei și dau să-i ating picioarele, dar Zafar mă oprește.

– Nu din cauza Nishei, mie nu-mi plac cuvintele urâte.

– Atunci îmi cer iertare și ție, am spus eu fără pic de sinceritate. Dar mă cheamă cum mă cheamă.

Zafar își mângâie barba sa de ticălos înțelept care i se ițește din bărbie.

– Atunci rămâne Animal, spune în sfârșit și trece de îndată la munca pe care o fac el și alții în Khaufpur.

Se pare că e un grup al cărui conducător e Zafar. El nu s-a exprimat așa, dar e evident. Grupul lui Zafar strânge bani ca să-i ajute pe cei bolnavi. De atâția ani câți au trecut de la noaptea aia, îmi spune, încă nu există nici un ajutor propriu-zis pentru cei ai căror ochi și plămâni și pântece s-au dus dracului. Firește că sunt spitale de stat, dar lumea nu pune piciorul în ele decât dacă sunt disperați.

– Tu însuți ești o victimă a otrăvirii, spune Zafar, uitându-se la spatele meu. Știi cum e în locurile alea. Stai toată ziua la coadă să te vadă cineva, doctorul nu te examinează pentru că atingerea unui sărac l-ar

întina. Abia dacă se uită la tine, apoi scrie o rețetă, îți spune: du asta la farmacia lui cutare și spune că te-am trimis eu. Medicamentele se presupune că sunt gratuite, așa fac ei bani pe seama nenorocirii.

– Toate astea sunt adevărate, știe toată lumea, spun eu, întrebându-mă ce are de gând să îmi dea de lucru.

Nisha a fost toată numai ochi și urechi cât a vorbit Zafar.

– Animal, abia dacă oamenii își permit să-și ia de mâncare, cum să dea banii pe medicamente? De aia trebuie să-i ajutăm. Ieri am avut un caz, o femeie, Lilabai, avea nevoie de bani pentru o operație, i s-a spus că trebuie să găsească sângele, să îl cumpere, și să-l ducă ea la spital.

Păi, Ochi, eu știu cum stă treaba. Când muream de foame mi-am vândut sângele să-mi iau de mâncare.

– Opt sute de rupii pe sticlă a trebuit să plătească Lilabai!

– Ce? Căcatul ăla de Chunaram scuze c-am înjurat mie nu mi-a dat decât optzeci!

– Cine e acest Chunaram? întreabă Zafar cu blândețe, scoțându-și ochelarii ca să-i șteargă.

Eliberați din închisoarea lentilelor ochii îi par cam apoși, de parcă n-ar fi dormit.

– Are o tarabă de chai în Spărgătorul de Nuci. Domnul Nouă Degete.

– A, zice el, de parcă asta ar fi lămurit totul.

Le spun cum i-a venit odată lui Chunaram ideea să vândă sânge, îl putea depozita în frigiderul său. Avea nevoie de furnizori și eu am fost primul de la care a luat.

– Ce s-a întâmplat cu planul acesta? întreabă Nisha.

– Cineva a răspândit zvonul că vinde sânge de animal.

– Oare cine?

Ea ridică din sprânceană către mine, dar eu nu am răspuns nimic.

– Parte din munca noastră, spune Zafar, revenind la problemă, e să îi ajutăm cu bani pe cei care au nevoie. Trebuie duși banii, e ceva ce poți face tu.

– Ai avea încredere în mine?

– Nu ești demn de încredere?

– Nu știu. Nimeni nu mi-a mai încredințat nimic până acum.

– Atunci vom afla. Ce alte munci poți face?

Muncă? Habar n-aveam. Încercasem să muncesc una, alta cât timp am trăit pe străzi, adunam cârpe, conserve, plastic și altele, nu eram bun la asta pentru că dacă mergi în patru labe nu ai decât o singură mână plus gura libere să cari. Îi spun asta lui Zafar care ascultă gânditor. Și-a pus iar ochelarii, bărbia e proptită pe degete, care oarecum încă mai găsesc căi să irite barba.

– Dar fraiereala? vorbește Nisha, rânjind răutăcioasă.

– Ți-am spus, nu fac așa ceva.

Zice Zafar:

– Știi faza cu pata de sânge?

– Habar n-am despre ce vorbești.

– Dar faza cu channa vărsate? Nu, la asta n-ai putea să convingi.

Ei bine, sunt impresionat. Faza cu pata de sânge nu se întâlnește deseori, cel puțin în Khaufpur. Cât despre channa vărsate, trebuie jucată de un băiat care șade pe stradă înconjurat de năut prăjit. Trebuie să știe să plângă bine și să geamă că o să-l bată taică-său. Trebuie să zacă acolo o tavă îndoită, ca să pară că e un vânzător ambulant care s-a împiedicat. Evident că ideea e că a cărat tava pe cap, deci eu n-aș fi putut să o fac.

– Cum de cunoști treburile astea?

– Monedele pierdute ai putea să le faci, sticla spartă ai putea să încerci, dar nu te-ar crede nimeni.

– Ce vrei să spui? zic eu, care am pus în scenă faza asta nici nu-mi mai amintesc de câte ori.

– Aha, spune el, zâmbind. Deci știi. Ei, nu mă interesează ce ai făcut, ci ce vei face.

– Sunt animal, nu pot face multe.

Spun asta ca să nu-i mai dau ocazia să se simtă superior și, să fiu cinstit, și ca să îl enervez.

– Ești bun de gură.

– Animalul trebuie să se folosească de gură, altă unealtă n-are.

– Cu ce vede?

– Se folosește de ochi.

– Asta poți și tu face, spune el. Cum găsește de mâncare?

– După miros.

– Avem nevoie de un bun adulmecător. Câinele tău, spune el, arătând-o pe Jara care stă întinsă la soare adormită. De unde știe când să facă pe moarta?

– E o comandă.

– Aude, și în plus e destul de deșteaptă ca să înțeleagă. Avem nevoie de cineva ca ea. Folosirea ochilor, nasului, urechilor, minții, asta-i o altă slujbă.

– Namispond, Jamispond![1]

– Shabaash, spune el cu un rânjet.

– Mi-ar plăcea mai mult să fac asta decât să duc bani.

– Asta vom vedea, zice Zafar.

Își umbrește ochii ca să arunce o privire la soare și îi spune Nishei că trebuie să plece pentru că e aproape patru.

– Așa deci! Ce zici de Zafar? întreabă Nisha când motocicleta acestuia pleacă pârțâind prin Gheară.

– Un tip atât de important ar trebui măcar să-și cumpere ceas.

Nisha spune:

– O să înțelegi când o să ajungi să îl cunoști.

De la ea am auzit povestea lui Zafar. Se pare că fusese un învățat care se lăsase de studii ca să-și ia asupra sa cauza săracilor.

– L-am întâlnit odată pe fostul lui profesor, spune Nisha. Mi-a zis că Zafar a fost cel mai strălucit student al său. Ar fi putut ajunge orice, dar când a aflat de noaptea aia, a abandonat de îndată facultatea și a venit la Khaufpur să organizeze lupta împotriva Kampaniei, și asta face de atunci. Cine crezi că a menținut cazul împotriva Kampaniei atâta vreme? De atâtea ori au încercat să-l oprească. A fost amenințat, bătut, dar Zafar nu se teme de nimic și de nimeni. Spune adevărul și nu

[1] De fapt „*Name's Bond, James Bond*" – „Mă cheamă Bond, James Bond". (n.tr.)

renunță niciodată! Astea sunt lucrurile care îi fac pe oamenii obișnuiți să îl iubească.

Și pe tine, mi-am zis, pricepând aluzia.

Așa că, Ochi, asta era treaba mea, să îmi țin ochii deschiși și urechile ciulite și să îi raportez lui Zafar dacă se petrecea ceva neobișnuit în basti. Trebuia să trag cu urechea pe stradă și în ceainării, să aflu ce coace guvernul, municipalitatea etc., pentru că ticăloșii ăia sunt mereu puși pe rele. Astfel în câteva săptămâni am auzit de un plan să se evacueze niște oameni de lângă calea ferată și i-am spus lui Zafar, care i-a pus capăt. Lumea mă respecta pentru că eram unul de-ai lui Zafar.

Banda lui Zafar, cum am fi putut fi descriși? Sfinți, spuneau mahalagiii care nu rosteau niciodată numele lui Zafar fără să adauge un strop de binecuvântare. Subversivi, spunea Zahreel Khan, el e ministrul khaufpurian de Ajutor Împotriva Otrăvirii. Din punctul meu de vedere, ca să fiu sincer, nu eram decât o gașcă de binefăcători de căcat. OK, făceam bine, ce altceva să facă binefăcătorii, dar pe mine mă durea undeva de tot rahatul de politică, nu suportam toată vrăjeala aia cu „victimele otrăvirii", eu nu vreau să-i fie nimănui milă de mine, nu voiam să fiu o victimă nenorocită bhonsdi-ka. În ceea ce-l privește pe Sfântul Zafar, nu mă faceți să râd. Văzusem poftele din ochii lui când se uita la Nisha, sfinții și îngerii n-au pofte trupești, de aici știu că eu nu sunt așa ceva.

Sentimentele de genul ăsta mi le păstram pentru mine. Patru sute de rupii pe lună primeam pentru munca mea, care era ușoară, în viața asta norocul te pălește rareori și când te-a pălit nu e bine să-l răsucești de boașe. Chunaram a prins curând de veste de noua mea avere pentru că Zafar, nu se știe de ce, îl îndrăgise, taraba lui de chai din Spărgătorul de Nuci devenise o a doua bază pentru el. Chunaram mi-a spus că patru sute de rupii erau o grămadă de bani, s-a oferit să mi-i păstreze în siguranță, dar nu mă lăsam eu dus de nas așa ușor. Așa că i-am dat Nishei. Ea a spus că ar trebui să-mi deschid un cont la bancă.

– Cum aș putea face asta eu, care nu știu nici să scriu, nici să citesc?

– Atunci trebuie să te învăț.

Pe vremea aia era înscrisă la Colegiul pentru Femei Iqbal Bahadur din interiorul zidurilor, dar cred că nu-și prea lua în serios studiile.

– N-ar trebui să vii acasă la prânz, spunea tatăl ei.

– Atunci ce-ai mânca la prânz? Tată, Zafar mă duce înapoi la timp ca să prind cursurile de după-amiază, iar băiatul ăsta are nevoie măcar de o masă consistentă pe zi, dacă insistă să doarmă pe străzi și nu sub un acoperiș ca oamenii.

– Ai putea lăsa niște chappatis într-o cutie, spun eu, trăgând cu coada ochiului la taică-său, de care-mi era frică.

Ce ticălos crunt și înspăimântător era, dar pe bună dreptate, când știai ce viață avusese.

– Plus că nu sunt om.

– Nu-ți place cum gătesc?

– Animal are dreptate, zice taică-său.

– Aș putea să-mi cumpăr ceva de pe stradă, spun eu, care tocmai descoperisem plăcerea de a-mi cheltui câte puțin din câștiguri ba pe o samosa, ba pe niște pau bhaji.

– Și tata, să mănânce și el tot de pe stradă?

– Mă descurc foarte bine, spune taică-său.

Amândoi știam că nu de dragul nostru venea acasă. Venea și Zafar, aproape în fiecare zi. Mânca împreună cu tatăl ei, stătea puțin cu Nisha, apoi o ducea înapoi la facultate cu motocicleta.

– Îți dedici atât de mult timp muncii lui Zafar, am spus odată când eram singuri. E o idee bună?

– Pentru că e important.

– Și studiile tale?

Pentru mine, a fi student, a primi o educație nu era doar un vis imposibil, era un vis imposibil dintr-un vis.

– Ia mai bine fă-ți griji că n-ai un acoperiș deasupra capului, spune Nisha, schimbând nepăsătoare subiectul. Câte locuri nu ți-a găsit Zafar? De ce tot refuzi?

– Am un loc bun de dormit, numai al meu.

– Unde?
– Ăsta-i secretul meu.
Ar fi îngrozită dacă ar ști.
– Unde? vrea ea să știe. Hai, spune.
– E greu de descris, am zis, ceea ce era purul adevăr.

Începând cu noaptea aia, fabrica Kampaniei a fost închisă și abandonată. Nu merge nimeni acolo, lumea spune că e bântuită de cei care au murit. E un loc de care se feresc toți, ce loc mai bun ar putea un animal găsi să-și facă vizuina?

Când jarnaliștii și străinii vin la Khaufpur, întotdeauna se așteaptă ca fabrica să fie o clădire mare. Nu e. Zidul pare să nu i se mai sfârșească, iar înăuntru e o suprafață cât întregul Spărgător de Nuci. Mie îmi ia mai mult de o oră să încercuiesc toată treaba, destui pași cât să umple două mile. Ici, colo sunt găuri în zid de parcă străpunse de pumnul unui uriaș, de unde și-au scos oamenii cărămizi pentru case, capătul nostru din Spărgătorul de Nuci e făcut în cea mai mare parte din fabrica morții. Dacă te uiți înăuntru, vezi ceva ciudat, crește o pădure, ierburi înalte, tufe, copaci, plante cățărătoare care scuipă jeturi de flori ca niște artificii.

Ochi, aș vrea să poți intra cu mine în fabrică. Dacă pășești printr-una din găurile astea, intri în altă lume. Duse sunt zgomotele orașului, claxoanele de camioane și mașini, vocile femeilor din Spărgătorul de Nuci, strigătele copiilor, toate înlăturate de zidul înalt. Ascultă ce liniște e. Nici un cânt de pasăre. Nici o lăcustă prin iarbă. Nici un bâzâit de albine. Insectele nu supraviețuiesc aici. Minunate otrăvuri a făcut Kampania, atât de bune încât nu poți scăpa de ele, după atâția ani încă își mai fac treaba. Odată intrat, în iarbă, ai grijă la mâini, ai grijă la picioare. Locul ăsta nenorocit e plin de cobre. Și de câini trebuie să te ferești. Vezi un câine, stai deoparte. Dacă se apropie, gonește-l cu pietre. Câinii ăștia fac spume la gură, mi-e frică pentru Jara, dar pentru mine nu. E regatul meu, aici eu sunt șeful. Intru și ies de aici de când sunt mic, aici veneam să mă ascund ca să nu mă găsească nimeni.

Uneori aduceam și alți copii ca să ne jucăm cu bilele sau cu titirezul când nu voiam să știe oamenii mari unde suntem. Ca să mă asigur că nu se întorceau singuri le spuneam povești cu copii care au intrat în fabrică și n-au mai fost văzuți niciodată.

te prind fantomele, nu scapi niciodată

Le spuneam cum le-am găsit oasele în junglă, roase de animale cu colți de foc. Atunci cum de tu mai ești în viață, mă întrebau.

fantomele au fugit de forma mea ciudată

Ochi, închipuie-ți că ești în fabrică cu mine. Vezi chestia aia care se ridică deasupra copacilor, țevile alea ruginite și scările de metal care nu duc nicăieri? Ăla e locul unde se făceau otrăvurile. Era mai mare, dar au tot căzut bucăți din el. La fiecare rafală mai mare se dezbină alte foi de tablă. Le auzim cum zăngăne ca niște fantome furioase. N-a mai rămas decât scheletul. Ruginesc platforme, scări, balustrade. Burta-i e o încârligătură de țevi ca niște mațe de hoit. Au plesnit niște rezervoare imense, s-a vărsat ceva ce seamănă cu niște stânci maro. De câte ori n-a avertizat Zafar că dacă s-ar aprinde vreodată ierburile uscate din fabrică, dacă ar ajunge vreodată flăcările la hălcile astea maro, ar țâșni gazele otrăvitoare, s-ar repeta noaptea aia.

În ierburile astea uscate despre care Zafar spune că sunt un pericol pentru oraș îmi făceam eu culcușul. În nopțile călduroase visam liniștit sub stele, nestânjenit de insecte. Pe timpul ploilor și pe vreme rece erau camere pe care Kampania, când a fugit din Khaufpur, le-a lăsat pline de hârtii până la genunchi. Hârtiile Kampaniei erau ca o plapumă groasă, și în plus aveam și câinele să-mi țină de cald. În birouri nu puțea atât de tare a chimicale. În depozite nu intram niciodată, erau pline de saci putreziți din care se revărsau prafuri albe și roz. Dacă petreceai prea mult timp prin preajma lor, ți se tăia respirația curând și te durea

pieptul. Uneori când mă deplasam prin junglă mă apuca ameţeala şi simţeam un gust metalic ascuţit pe limbă, erau zone de evitat.

Ochi, mai eşti cu mine? Uite în locul ăsta se duce un război mut. Mama Natură încearcă să recâştige pământul. Au sosit arbori de santal sălbatic, cine ştie cum, probabil că seminţele au fost căcate de păsările care au trecut în zbor. Mirosul ăla de iarbă, e ajwain, se simte cum pluteşte în valuri, în momentele alea pădurea e frumoasă, uiţi că e otrăvită şi bântuită. Sub casa otrăvurilor cresc copaci prin ţevăraie. Căţărători, cafenii şi groşi cât încheietura mâinii mele, s-au suit până în vârf, strâns şi-au înfăşurat degetele de lemn în jurul ţevilor şi scărilor, de parcă ar fi vrut să sfâşie tot ce a făcut Kampania.

Aici ne putem urca, pe scări şi mai sus, de unde a suflat boarea morţii. În vârful celei mai înalte scări, spre cer se continuă o singură ţeavă neagră. Îţi poţi odihni mâna pe ea, e mai lată decât celelalte. Pe ţeava asta şi-au luat zborul otrăvurile în noaptea aia. Tot neagră şi scorojită e după douăzeci de ani. Vopseaua de pe ea a fost arsă, atât de fierbinţi erau gazele, şi totuşi noaptea aia a fost o noapte îngheţată de stele.

– Wah! Ce mai privelişte!

E primul lucru pe care îl spun când ajung aici sus, de aici se poate vedea tot Khaufpurul, fiecare stradă, fiecare alee, fundătură, uliţă ponosită. Îngrămădeala aia de acoperişuri e Jyotinagar. Uliţele de acolo sunt strâmte, nu-mi place să mă gândesc la ce s-a întâmplat acolo. Prietenul meu Faqri şi-a pierdut mama şi tatăl şi cinci fraţi şi surori pe uliţele alea. Vezi licăririle acolo unde curge naala? E Colonia Mira, apoi Khabbarkhana şi Salimganj. La est e Phuta Maqbara, la vest – Tabăra Qazi, toate terenuri de execuţie. Minaretele alea de departe sunt masjidul mare din Chowk. Acolo, vezi şoseaua către Delhi? În noaptea aia era un fluviu de oameni, unii în chiloţi, alţii cu nimic pe ei, se clătinau ca la capătul unei curse lungi, cădeau şi nu se mai sculau, at Rani Hira Pati ka Mahal, drumul era acoperit cu cadavre.

Ochi, să-ţi spun de *bhayaanak rasa,* de teroarea care îţi face să ţi se ridice perişorii şi să tremure, i se zice *romanchik*. O simt când mă întorc în locul ăsta înalt. O văd pe mama Kali defilând prin pădurea

de dedesubt, cu pielea neagră ca un cadavru copt. Are niște colți cât toate zilele și limba roșie îi atârnă până la brâu, poartă o curea de capete retezate, fiecare cu un chip în agonie, cum arătau atunci când au murit. Ochi, tu vezi o țeavă neagră care urcă în cer, eu îl văd pe Siva întunecat și gol, mânjit de cenușa rugurilor funerare. Ochii-i sunt roșii de hașiș și de fumul cărnii arse, dănțuiește, din toate părțile aud țipetele și strigătele muribunzilor, pentru că atunci când dansează Siva vine sfârșitul lumii. Crezi că poate să explice cineva de ce a ales Kampania orașul ăsta să își facă fabrica? De ce terenul ăsta? Din întâmplare, oare, vechiul nume al locului e pământul lui Kali? Din întâmplare poartă bărbatu-său Siva cobre în jurul gâtului?

Aici sus, numai cu vântul, ce liniște e. Nu e mereu. De-ai auzi fantomele, fabrica e plină de ele, când bate un vânt mare, sufletele li se suie și li se coboară țipând pe țeava goală. În unele nopți nu era nimic aici, doar fantomele și cu mine, o viețuitoare pe patru picioare care se cațără în copaci și pe țevi. Cocoțat ca o maimuță în vârful acestei khana de otrăvuri, mă uitam la luna care face umbre, la stelele care dau roată, și mă uitam la luminile orașului și mă gândeam că dacă țeava asta ar fi fost reparată, roata aia strânsă, poate aș fi avut o mamă și un tată, poate aș fi încă o ființă omenească.

În fiecare dimineață mă strecuram afară din fabrică să îmi fac treaba în basti. La prânz mă duceam la Nisha acasă. Gătea bine, mă simțeam bine cu ea. Îmi mâncam prânzul și mă străduiam să-l evit pe taică-său de care mi-era groază.

Somraj îl cheamă pe tatăl Nishei, Pandit Somraj Tryambak Punekar. Spre deosebire de fiică-sa, el e înalt, îmi dezghioc gâtul să mă uit la el, are același nas zapaat ca ea, lung și ascuțit, și degetele-i sunt lungi, dar cel mai important lucru la el e că a fost cântăreț, și nu orice cântăreț, ci unul celebru. Numele său era cunoscut în întreaga Indie, atâtea premii și onoruri a câștigat, că îi spuneau *Aawaaz-e-Khaufpur,* Vocea Khaufpurului. Nisha mi-a spus că în tinerețe taică-său cânta mereu la radio și mai dădea și concerte și altele dintr-astea, până când noaptea

aia i-a luat nevasta și pe fiu-său bebeluș și i-a bulit plămânii. Nisha n-a cunoscut-o niciodată pe maică-sa și nici pe frate-său, spune că atunci când Kampania i-a furat răsuflarea lui taică-său i-au furat și viața, pentru că suflul e viața unui cântăreț. Începând cu noaptea aia, a ascultat discurile altora, dar niciodată pe ale sale. A devenit un om grav și retras. Mai târziu s-a făcut profesor de muzică, studenții săi au câștigat premii, pentru ei era ca un zeu, dar nu părea să se bucure deloc de asta pentru că abia dacă vreodată îl vedeai zâmbind.

Ca orice khaufpurean, Somraj ura Kampania, conducea un comitet de ajutorare a victimelor otrăvirii, care făcea ce putea pentru localnicii care încă își mai scuipau plămânii la atâția ani după noaptea aia. Oamenii pe care îi ajuta erau printre cei mai săraci din oraș, drept care pe politicieni îi durea undeva de ei și cu greu găseai vreun avocat care să preia cererile lor de daune. Prin munca asta îl cunoscuse pe Zafar, prin el Zafar o cunoscuse pe Nisha. Mă întrebam uneori ce zicea Somraj de cei doi. Fiică-sa, o hindusă de nici douăzeci de ani, cu un musulman de două ori mai bătrân, dar, indiferent ce părere avea despre asta, Somraj și-o păstra pentru sine, aprecia activitatea ei cu Zafar, lucrul asupra căruia el și cu ea nu puteau cădea de acord era felul în care trebuie dusă bătălia. Cazul împotriva Kampaniei ținea de ani fără sfârșit. Erau acuzați că provocaseră moartea a mii de oameni în noaptea aia, în plus fugiseră din Khaufpur fără să-și curețe fabrica, de-a lungul anilor otrăvurile pe care le lăsaseră în urmă își făcuseră drum până în fântâni, toată lumea pe care o întâlneai părea bolnavă. Khaufpurenii cereau Kampaniei să plătească daune corespunzătoare acelora ale căror familii le uciseseră, a căror sănătate o șubreziseră, și în plus să curețe fabrica și să îi despăgubească pe cei care îi băuseră otrăvurile. Problema era că șefii Kampaniei erau departe în Amrika, refuzau să vină la tribunalul din Khaufpur și nimeni nu putea să îi oblige. De atât de mult timp dura cazul, că devenise parte din vorba noastră khaufpureană, așa încât dacă îl vrăjeam pe Faqri să-mi dea șase rupii îmi zicea „Ai grijă să mi-i dai înapoi până se termină cazul“. Sau cineva spune ceva de necrezut,

cum ar fi că Chunaram face cinste cu kebab, alții sar cu gura: „Da, sigur, și Kampania a venit la tribunal".

Într-o zi am venit ca de obicei la prânz și i-am găsit pe Nisha și pe taică-său certându-se.

– Fiecare acuzat trebuie să aibă ocazia să se apere, spunea Somraj. Până și Kampania. La sfârșit ne va răsplăti legea.

Nisha stătea supărată cu mâinile pline de vopsea albă și cu părul ciufulit.

– Tată, Kampania nici măcar nu s-a arătat la tribunal, cum să ne răsplătească legea?

– Poate că va dura ani buni, dar tentativele de a scăpa nu vor reuși.

– Ce tentative? N-au nevoie să scape, au plecat nepedepsiți.

– Dreptatea e de partea noastră.

– Dragă tată, a spus Nisha cu un oftat scurt, ești un om bun și drept, toată lumea știe asta și te laudă pentru asta, dar fie ești naiv, fie n-ai observat cum s-a schimbat lumea. Poate că îți amintești de lucrul ăsta care se cheamă dreptate, dar de când sunt eu n-am văzut urmă de așa ceva. Dacă vrem dreptate, trebuie să luptăm pentru ea în stradă.

– Nu violența e calea.

– Cine a spus că o să fie violență? Nu-i decât un marș.

– Cu aruncări de pietre? Ca data trecută?

– Zafar a făcut ce-a putut să-i pună capăt, dar cât să mai sufere lumea în tăcere?

– La asta, din nefericire, nu pot să răspund, a zis tatăl ei și a ieșit din cameră.

– Ce faci? am întrebat-o pe Nisha.

Ea mi-a arătat o lozincă mare pe care a făcut-o pentru *juloos,* demonstrație, vopsite pe pânza neagră sunt litere mari și albe.

– Ce zici? E impresionant? Are putere?

– De unde să am eu habar? Nu știu să citesc.

Ea oftează adânc și spune:

– Chiar azi începem lecțiile.

* * *

A fost greu la început, cititul. Să luăm două litere ca क și ल, arată aproape la fel, dar sunetele pe care le fac, *ka* și *la,* sunt diferite. Încet literele încep să aibă sens. ज, o formă ca o mână care cerșește, era *ja*. ह, o formă care îmi amintea de capul unui elefant cu trompă și fildeși, ca Ganesh pe pachetul de beedi, ăsta era *ha* de la haathi, elefant. Firmele de pe stradă se trezeau treptat la viață. कोका कोला, știam deja că înseamnă coca-cola, pe care n-o gustasem niciodată. Am învățat să-mi scriu numele, जानवर, Jaanvar, adică Animal. Nisha a spus că e numele meu și că trebuie să fiu mândru de el. Jaan înseamnă „viață". Jaanvar înseamnă „cel care trăiește".

– Viață? Ești plin de viață, a spus ea, aruncându-și ochii pe o pagină de jaanvari mâzgăliți. Niciodată n-am cunoscut pe nimeni cu atâta jaan ca tine. Apoi a stricat totul adăugând: În afară de Zafar.

Când am învățat să citesc și să scriu în hindi, Nisha mi-a dat o nouă sarcină. Era un grup de copii pe care îi învăța inglis. Să mă alătur lor. Nu mai fusesem la școală de la orfelinat, unde noi toți copiii ședeam împreună într-o cameră și spuneam lecția în cor. Călugărițele erau severe, de greșeai ceva te plesneau cu linia, cu muchia, peste palmă. Mama Franci era blândă, dar ea nu trebuia să predea pentru că nimeni inclusiv eu nu înțelegea o iotă din ce zicea, iar ea nu ne înțelegea pe noi.

– O să mă bați? am întrebat-o pe Nisha, ea a râs.

Ce profesoară răbdătoare era, greu e să ții minte că la vremea aia n-avea nici nouășpe ani. Niciodată nu s-a plâns când ne străduiam să ne răsucim limbile în jurul cuvintelor inglis butucănoase, meingo, poomgront, cașdhappel, guaav, banaan[1], care erau numele pomilor din grădina ei. De fapt inglis nu mi se părea grea. Cum ți-am mai spus, Ochi, am prins mereu înțelesul vorbirii chiar și când nu înțelegeam o iotă, n-aveam doar ureche să aud, ci și ochi să văd înțelesurile. Citeam expresiile și gesturile, felul în care cineva ședea sau stătea în picioare, dar când mă învăța Nisha am scos cu adevărat la iveală talentul meu la limbi. Ca apa care se revarsă pe un câmp, noul limbaj pur și simplu venea. Pisica stătea pe preș casa arde lumea se adună în jurul lozincii,

[1] Engl. *mango, pomegranate, custard apple, guava, banana* – mangotier, rodiu, măr dulce, guav, bananier (n.tr.)

astfel progresam la inglis. Și Zafar mai stătea să mă asculte, amândoi mă lăudau și se minunau ce repede prind.

Într-o zi, vine Zafar cu o cărticică pe care o tipărise.

– E despre noaptea aia, spune el mândru foc, arată care anume problemă de la fabrică a cauzat scurgerea de otravă. Sunt poze ca să citească și să înțeleagă copiii.

Nisha îmi întinde cartea și mă roagă să citesc din ea. Eu o răsfoiesc, în ea sunt desenele diferitelor clădiri din fabrică, eu o știu pe fiecare în parte, dar în carte sunt arătate așa cum erau ele înainte de noaptea aia, nu putrezite ca acum. Săgețile arată unde s-au stricat, aici, aici, aici, aici, peste tot.

– Nu vreau să citesc, spun eu.

– De ce? întreabă ea.

– Nu sunt copil.

– Așa deci, om mare, spune Zafar, ce ai prefera să citești în schimb?

Râde, dar în sinea lui cred că e jignit că nu vreau să-i citesc cartea.

– Nu sunt om. Dă-mi-o pe cealaltă din mâna ta.

Zafar citea foarte mult, niciodată nu era fără carte.

– Asta? Cred că ți s-ar părea cam grea.

Deschid cartea la prima pagină și cu mare grijă citesc încet cu voce tare: „Este un adevăr recunoscut de către toată lumea că unui burlac cu stare trebuie că îi lipsește o soție“[1].

Nisha începe să bată din palme. Spune că sunt cel mai bun elev al ei. Apoi se apleacă și mă îmbrățișează. Niciodată nu m-a mai atins vreo fată, ce să mai zic să mă și îmbrățișeze. Mi-a transmis un fior prin tot corpul până drept în penis. Atunci m-am pomenit pentru prima dată gândindu-mă, dacă lucrurile ar sta altfel cu mine, dacă aș putea merge drept, poate că m-ar ridica pe mine în slăvi, și nu pe Zafar.

Istețimea limbii mele, care se putea mlădia în orice grai, a pus capăt vieții mele duse de pe o zi pe alta. Nisha adora să pălăvrăgească și când

[1] În orig. engl.: *It is a truth universally acknowledged, that a single man in position of good fortune, must be in want of a wife* – Jane Austen, *Mândrie și prejudecată* (n.tr.)

eram la ea acasă și îmi luam prânzul vorbeam despre câte-n lună și în stele. Într-o zi spun:

– Nisha, după inglis, o să învăț français, apoi în sfârșit o să știu ce zbiera la noi copiii Mama Franci la orfelinat.

– Cine e Mama Franci?

– E o călugăriță, a venit din Franța acum mai mult de patruzeci de ani să răspândească vestea despre Isa miyañ și să facă fapte bune.

– Și français?

– Limba Franței, numai pe asta o știe.

– După ce a stat patruzeci de ani aici nu știe hindi?

Așa că atunci încep să îi spun Nishei despre Mama Franci. E o poveste tristă de felul ei, cea a Mamei, deși dintr-un anumit punct de vedere e de râs.

În noaptea aia tot felul de oameni au pierdut tot felul de lucruri, vieți, firește, familii, prieteni, sănătatea, slujbe, în unele cazuri mințile. Biata femeie, Mama Franci, a pierdut toate cunoștințele de hindi. Se culcase vorbind la fel de bine ca orice khaufpurean, dar a fost trezită în miez de noapte de un vânt plin de otravă și îngeri prevestitori. În acea mela imensă a morții, acele festivități gălăgioase de neuitat, din minte i s-a șters complet hindi, și inglis, pe care știa de asemenea să o vorbească *à sa manière,* a uitat toate limbile în afară de franceza copilăriei ei. Ei, asta în sine nu era nici o problemă, atât de mulți străini vin la Khaufpur, câți dintre ei vorbesc hindi? Dar mai era o ciudățenie a nebuniei Mamei Franci, când auzea lumea vorbind în hindi sau în inglis, sau dacă e vorba în urdu, tamil, oriya, sau orice alt dialect folosit la Khaufpur, nu mai recunoștea că ceea ce se vorbea e o limbă, avea impresia că nu scot decât grohăituri și sunete fără noimă.

Orfelinatul era administrat de *les réligieuses françaises,* era în Jyotinagar lângă fabrică și în noaptea aia a fost lovit crâncen. Mulți dintre copii au murit, precum și călugărițe. Cei care au supraviețuit s-au îmbolnăvit. După aia au venit călugărițe indience și călugărițele franceze una câte una au fost duse acasă. Mama a refuzat să plece. Zicea că-n Khaufpur se simțise pumnul domnului, începuse Apokalis, locul

ei era alături de cei suferinzi. Așa că a rămas și s-a rugat cu voce tare zi și noapte.

Nici una dintre măicuțele rămase nu vorbea français, nu mai rămăsese nici una a cărei vorbire s-o înțeleagă Mama Franci, sau care să aibă vreun habar ce spune ea. Măicuțele indience s-au străduit într-adevăr să învețe câteva lucruri, cum ar fi *o,* apă, *dézhoné,* prânz, și *twalet,* toaletă, *komoñ sava,* cum mai merge etc., dar asta n-a făcut decât s-o înnebunească și mai abitir pe bătrână. Dacă știau ce e vorbirea cumsecade, de ce o dădeau înainte cu bălmăjeala lor îngrozitoare?

Tot așa se petreceau lucrurile și când eram eu foarte mic. Până când să cresc destul de mare cât să știu cine e ea, începuseră propriile mele necazuri, iar Mama Franci petrecuse deja ani de zile cu capul plin de îngeri și cu o limbă mai acră decât dacă ar fi lins tamarin.

Când am sfârșit povestea Mamei, Nisha întreabă cu ochii umezi:

– Biata femeie, mai e încă aici, la Khaufpur?

– Este. Trăiește la mănăstire.

– Va trebui să te întorci.

– Să mă întorc unde?

– Mănăstire, zice ea, smiorcăindu-se în batistă. După cum spui, o să înveți français fără probleme, poți să ai grijă de biata bătrână.

– Nu!

– Nu? Ingrat nenorocit ce ești, ce e acest nu?

– E nu-ul meu, al cărui înțeles este nu.

– Schimbă-l în da.

Ochi, nu știu de câte ori i-am spus Nishei că nu vreau să mă întorc. Mama era bătrână. Foarte bătrână. Optzeci de ani, poate. Poate o sută. Îmi plăcea de ea, dar ar fi avut nevoie de îngrijire, și oricum îmi plăcea libertatea vieții pe care o duceam, hoinărind cu Jara și tachinând oameni și poliție. Tocmai împlinisem șaptesprezece ani, eram pe străzi de ani de zile și eram un ticălos cu inima împietrită cum mai rar găsești.

– Nu înseamnă nu.

Dar și Nisha putea fi încăpățânată. A spus că trebuie să învăț simțul răspunderii.

– Ce? Sunt un animal pe patru picioare.

– Ești răsfățat. E timpul să te maturizezi. Mi-a întors spatele. De acum înainte îngrijirea Mamei Franci face parte din slujba ta, Zafar o să-ți confirme.

Peste câteva zile vin la lucru, Zafar îmi pune în mână un pachet gros, îmi spune să-l duc unei familii din Colonia Luna Albastră.

– Ai grijă, e pentru o familie care are nevoie de un acoperiș nou la casă.

Niciodată nu mai văzusem asemenea bănet.

– Cât e aici?

– Sunt unsprezece mii cinci sute de rupii.

Am fost uluit că Zafar, știind că fusesem escroc, îmi dă pe mână atâția bani.

– Ai încredere în mine? Dacă fug?

– Tu ești ăla care trebuie să învețe să aibă încredere, a spus el.

N-am răspuns nimic, am luat doar banii și i-am dus. Îl disprețuiam pe Zafar pentru că avea încredere în mine, cu atât mai mult cu cât Nisha îl adora, pe el care era de două ori mai în vârstă ca ea. OK, nu era treaba mea, dar mă scotea din pepeni. Nu voiam să recunosc că începeam să am sentimente față de Nisha. Ce mare prostie ar mai fi fost și asta? Ochi, închipuiește-ți, dacă cineva are un rival în dragoste, va dori ca acel rival să fie un laș slut și crăcănat cu smocuri de păr în urechi și în nas, cu o gură cu duhoare de canal și o piele care se răzvrătește împotriva ei însăși. Crede-mă, n-o să și-l dorească pe Zafar, care e înalt, chipeș, cu barba cârlionțată ca a unui rajah și care e învesmântat în mireasma dulce a sfințeniei.

Nu ușor e să înveți o limbă când persoana care trebuie să te învețe nu înțelege nici măcar un nenorocit de cuvânt pe care i-l spui.

– Animal, de ce scot ei zgomotele astea? întreba Mama Franci pe vocea ei melodioasă.

Întreba în franțais, dar mi se scurgea cumva înțelesul în creier.

Când Mama striga: *sallo purqwatu na parlpa lalang yumain?* habar n-aveam ce înseamnă sunetele, dar știam ce vrea ea să spună.

Mi-a luat o vreme, poate două sau trei săptămâni, să prind cum stă treaba cu français, îmi era de ajutor că deși Mama nici nu-și dădea seama, mai rămânea o grămadă de hindi în ce spunea.

– *Ça va, Mama?*

– Achchha Jaanvar. *Et toi?*

– *Sirez quelq'chose?*

– Animal, dacă tu poți să înveți să vorbești normal, de ce vorbesc aiurea proștii ăștia tot timpul?

– Nu vorbesc aiurea, Mama Franci, e o altă limbă.

– Fugi de-aici, spune ea. Știu multe limbi. Oamenii ăștia scot doar neghiobii din gură. De ce fac așa? De ce nu mă tratează ca pe o ființă omenească?

Je ne sais pas, Mama, je suis un animal.

Mama era foarte bătrână și mai plină de toane ca niciodată. Când am început să stăpânesc français, celelalte călugărițe au aflat pentru prima oară că Mama crede despre ele că bolborosesc fără noimă. Nu le-a picat bine. Dusă cu pluta, au spus, îi va fi mai bine în Franța, într-un cămin pentru călugărițe bătrâne unde toată lumea vorbește français.

Ca un prost, i-am spus Mamei de ideea cu plecarea ei în Franța. S-a supărat.

– *Non, Animal, mon travail c'est dans le royaume des pauvres.*

Munca mea e în împărăția celor săraci, așa le zicea ea mahalalelor din Khaufpur.

A doua zi dimineață, Mama pleacă la muncă, adică să treacă din casă-n casă alinând boli și răni mărunte. Cum se descurcă fără vorbire nu știe nimeni în afară de mine care am și eu darul ăsta, mai multe se spun cu un zâmbet. Spre seară, când apar eu la mănăstire, Mama nu s-a întors. Este ceva neobișnuit și călugărițele sunt îngrijorate așa că ies să o caut. Multe bidonvilles are Khaufpur, unde să încep? În Tabăra Qazi Mama a avut mult de lucru, dar nimeni de acolo n-a văzut-o. Petrec o oră în acest loc.

Apoi mă îndrept către Phuta Maqbara. În spatele mausoleului în ruine care se ridică printre cocioabele săracilor, răsare luna și odată cu

ea crește și teama în mine. Teamă și vinovăție, eu am stârnit necazul ăsta. În lumina neliniștită a lunii cutreier alee după alee, găsesc numai umbre. E cu adevărat târziu. O călugăriță bătrână și sărită, singură pe străzi, cine știe cu cine se poate întâlni? Unde poate să fi căzut?

Mă întorc la mănăstire, sperând că s-a întors. Sunt aprinse toate luminile, se roagă să nu pățească nimic. Ies din nou imediat. Înspre miezul nopții ajung la Spărgătorul de Nuci. Dintre toate mahalalele din Khaufpur asta e cea mai mare și mai disperată, dar tot din același motiv și cea mai interesantă. Aș putea sta o zi întreagă acolo înălțând zmeiele bârfei. Acum întreb pe oricine întâlnesc dacă au văzut-o pe Mama. N-a văzut-o nimeni. Tocmai în inima Spărgătorului de Nuci, la intersecția dintre Aleea Paradis și Ulița Celor Șapte Croitori e taraba de chai a lui Chunaram, pe unde îmi stă în obicei să trec în fiecare după-amiază ca să îl tachinez pe proprietar și să îl vrăjesc să-mi dea niște cești de ceai. Când ajung acolo, localul tocmai se închide, arde slab o lampă cu kerosen, câțiva tipi joacă cărți în penumbră, dar aici în sfârșit aflu o veste. A văzut cineva o bătrână cu înfățișarea Mamei ieșind din casa Huriyei Bi. Ochi, îți amintești tu că am spus că auzeam vocea Aliyei că mă cheamă la joacă? Că bunică-sa zicea că mă port ca un copil? Ei bine, bunica Aliyei e Huryia Bi. Luna e pierdută după nori, în întuneric desăvârșit merg pe pipăite de-a lungul Celor Șapte Croitori înspre capătul de nord al Spărgătorului de Nuci. Deja doarme aproape toată lumea, ici și colo licăresc luminițe în spatele ușilor de pânză ale caselor și dinăuntru se aud glasuri slabe care tușesc. Nici o lumină nu e în casa Huriyei Bi, e o cocioabă fără ușă, doar cu o deschizătură întunecată. Intru și scutur siluetele adormite. Huriya se deșteaptă tresărind, spune:

– Aoleu, e vineri?

– Bunico, eu sunt, Animal. Am vorbit în șoaptă, ca să nu-i trezesc pe Aliya și pe Hanif, bunicul ei. O caut pe Mama. Nu s-a întors la mănăstire. Toată lumea se teme să nu fi pățit ceva.

– Ce s-a întâmplat? întreabă ea, fiindcă n-a auzit bine. Fabrica?

Ca toată lumea de pe aici, trăiește cu groaza că într-o noapte fabrica se va ridica din morți și va porni cu pași mari, ca un demon din care picură sânge, să îi răpească.

– A dispărut Mama. O caut de ore întregi.

– Mama ta? Mama Franci?

– Da, da.

Abia dacă îi deslușesc silueta rezemată într-un cot.

– Ți-e foame, fiule? Ai mâncat ceva azi?

– Lasă asta, zic eu, blestemând mintea slabă a bătrânilor. Ai văzut-o pe Mama Franci?

E liniște cât timp bătrâna își limpezește capul de vise. Apoi spune:

– Mama Franci a fost aici mai devreme, pălăvrăgind ca întotdeauna despre cine știe ce. Râdea încontinuu. Nu știu unde s-a dus.

– Știu eu, spune o voce subțire din întuneric. E prietena mea cea răutăcioasă, Aliya. Vrei să-ți arăt?

Jur că ar fi sărit să vină cu mine, dar deja se trezise și bunicu-său, Hanif Ali, până și papagalii lui începuseră să cârâie. Bătrânii o învelesc pe Aliya strâns în cearșaf amintindu-i că dimineață are școală și amenințând-o cu bătaia dacă nu ascultă.

– Dar știu unde e. Dacă Animal n-o găsește?

– Am eu grijă de Aliya, zic eu, dar ei refuză cu îndârjire să o lase să plece.

E singura lor nepoată, spun ei, tot ce mai au pe lume după ce fiica lor, mama ei, a murit după câțiva ani de boală care i-a mâncat plămânii, e bucuria lor, mândria lor care merge la școală, aerul nopții mustește de febră, nu îndrăznesc să riște sănătatea copilei, care aude toate astea oftând cu inima grea.

– Unde se sfârșește Spărgătorul de Nuci, îmi spune ea. Traversează șinele.

Ei, măcar a ieșit iar luna. În nici două sute de pași ajung la șinele lucitoare dincolo de care e zidul fabricii care își întemnițează pădurea vrăjită. La jumătatea drumului trebuie să mă opresc ca să las să treacă un tren, trece aproape, roțile mari împing în șine în dreptul capului

meu, zboară scântei, cade o bucată de cărbune, mi se rostogolește la picioare, zace acolo ca focul din ochiul unui câine până îl stinge lumina lunii. Când s-au stins și ultimele ecouri, aud vocea tremurată a unei bătrâne:

Quand j'étais chez mon père,
Petite à la ti ti, la ri ti, tonton lariton

Puțin mai încolo, dincolo de calea ferată și lângă zidul fabricii, e un turn dărăpănat de piatră cu iarbă crescută din zid. L-a construit vreun baștan acum sute de ani, în zilele alea pe pământul fabricii erau livezi. Era poate un mormânt, nimeni nu știe la ce servea, când a venit fabrica de otravă și și-a aruncat zidurile în jurul livezilor turnul ăsta a rămas afară. Din locul ăsta iese cântatul, înăuntru pâlpâie o lumină slabă.

Acolo o găsesc, așezată pe jos, cu puținele ei lucruri aduse într-o boccea simplă și împrăștiate în jurul ei.

– A, ai venit, în sfârșit ești acasă, spune ea. Fii drăguț și pune ceainicul pe foc.

CASETA PATRU

Mult timp n-am vrut să recunosc că o iubeam pe Nisha. Frate, cum mă mai certam cu mine însumi. Nici măcar nu e frumoasă. Nu-i genul meu. Vocile din capul meu se stârniseră toate. „Nu zău?“ mârâie o voce de nesimțit, sună de parcă ar ieși dintr-o gură plină de sânge cu dinți răsuciți de porc la colțuri.

„Poți tu să fii iubit?“ întreabă o alta.

Ascultă, mie-mi plac fetele alea din filme cu fețele machiate, care se străduiesc să arate bine.

„Știm toți ce vrea el!“ îmi șuieră lângă urechea stângă o voce vicleană de femeie.

Răspund că evident că vreau, ce dracu'. Cine nu vrea? Dar cel mai aproape am ajuns cu pozele pe care mi le-a arătat Farouq, rupte dintr-o revistă. Farouq merge să vadă filme porcoase în subsolul de la Cinema Laxmi, filme fabricate în SUA proiectate de Asociația Fericire. A încercat să mă ia și pe mine odată, dar nu m-au lăsat să intru pentru că nu eram membru.

„Păsărică, păsărică, păsărică“, spune o voce încărcată de râsete întunecate și înspăimântătoare.

Du-te-n mă-ta, spun eu, nelăsându-mă speriat. Nu toate vocile sunt batjocoritoare sau ostile. Unele sunt prietenoase, îmi zic să nu-mi fac griji, să ascult de ele, ele o să-mi spună care-i cea mai bună cale pe care să merg. Și voi puteți să vă duceți dracului, le spun. Sunteți cu toatele jalnice. Voci fără trup, la ce dracu' sunteți bune? Fără mine nu sunteți nimic.

Avem minte, linte, cuvinte

Dar trup nu. De asta vă entuziasmați așa, din moment ce nu aveți trupul vostru nu vă gândiți la sex decât odată cu mine. De asta îmi băgați mereu gândurile astea în cap.

suntem voci limpezi și clare
nimeni glas c-al nostru n-are
iar tu nu ne păcălești
împuțit pervers ce ești

Nu știu cum e acolo unde trăiești tu, Ochi, dar aici la Khaufpur poți să vezi orice pe internest. Bărbații cu bani se duc la un magazin, sunt separeuri cu computere care au sex. Bărbații pot să se uite cât vor, proprietarii pun chiar și cârpe în separeuri. Farouq, secundul lui Zafar, mi-a spus asta, cică poți chiar să iei legătura cu fetele, ca în *Dil Hi Dil Mein* nu tot așa l-a cunoscut Sonali Bendre pe Kunal? Ce film prost, cu un jeg de cântec, *da bliu da bliu da bliu dragoste punct com?* Farouq îl cântă tot timpul.

„Îți place de Sonali, ai?“ chicotește colți cu sânge.

„Poate cineva să te iubească pe tine?“

Fără îndoială, îmi plac fetele din filme ca Sonali care se străduiesc să arate bine.

Ce e Sonali? Nas mare are.
Lung ca o știoangă. Gros ca un baros. Scul ca o sculă.

Nici măcar n-are sens. Tăceți, vă rog.

Ce vrei tu în doi se joacă. Cu tine ce fată o să vrea s-o facă?

Gura, gura, gura!

Voiam atât de tare, în fiecare noapte dorința îmi întărea monstrul. În zilele când trăiam de pe o zi pe alta treceam deseori pe strada

bordelurilor din Khaufpur, era în apropierea cafenelelor unde îmi plăcea mie să cerșesc, uneori madamele își aduceau fetele la masă pentru că n-aveau niciodată vreme să gătească, una sau două dintre fete am ajuns să le cunosc, îmi făceau cu mâna și-mi zâmbeau. Mă gândeam că dacă aș putea aduna niște bani și în plus să fac și o baie bună, să fac rost de ceva curat de îmbrăcat, aș putea poate să mă duc la unul din locurile alea. O fată mai ales îmi plăcea, tânără era, o chema Anjali, îmi strecura bucățele de paratha din restaurant și glumea ce tip chipeș și vânjos sunt. Eu îi spuneam:

– Nu-ți bate joc, nu-i frumos.

– Cine-și bate joc? îmi răspundea ea.

Îmi arunca un hohot de râs, se îndepărta dând din fund, peste umăr îmi trimitea o bezea.

Poate că nu-și bătea joc. Patru părți din mine care sunt puternice și bune, fața e chipeșă, am brațe viguroase, piept tare și musculos. În ceea ce o privește pe cea din urmă...

– Doamne ce mai lund. Cretinul ăsta e dotat ca un măgar.

Asta a fost gluma lui Farouq și a amicilor săi când m-au prins odată scăldându-mă în lacul fabricii.

– Jaanvar ai o sculă de... jaanvar.

Da, și ce mai bucurie am găsit în acel turn puternic și frumos din care se scurge laptele ca dintr-un frangipani.

Dragostea e diferită și e mai complicată. N-are nimic de-a face cu sexul. Asta am încercat să le dau de înțeles vocilor mele. Pe nesimțite se produce dragostea. Nici măcar nu-ți stă gândul la amor, ea îți zâmbește și observi pentru prima dată că nu e deloc urâtă, are un chip de-a dreptul dulce. Îi pândești zâmbetul și observi că îi împinge obrajii în două forme ca de mango, de ce să fie forma asta atât de plăcută, nu știu. Apoi într-o seară se dă cu kajal la ochi și își perie părul, pare schimbată cu totul și brusc Sonali Bendre nu e atât de ispititoare ca asta care a stat sub nasul tău tot timpul, care s-a gătit toată ca să meargă undeva unde tu nu mergi, nu poți să mergi niciodată.

Îmi plăcea când îmi zâmbea, așa a început. Așa că făceam lucruri care să-i stârnească vreun zâmbet. Apoi am început să bag de seamă ori

de câte ori îi zâmbea lui Zafar. Așa intră în sânge otrava dragostei. Dacă li se întâlneau vreodată mâinile, simțeam un junghi. Am început să fac remarci răutăcioase și nu-mi plăcea când uneori se duceau la ea în cameră iar eu nu eram invitat.

– Ce-i așa mare secret? am întrebat a doua sau a treia oară când s-a întâmplat asta, încercam să o iau în glumă.

Zafar și-a mlădiat sprâncenele a ai-vrea-tu-să-știi, dar Nisha mi-a spus să nu fiu prostuț, voiau doar să-l lase pe taică-său să-și asculte muzica în liniște. De fapt cine știe ce dracu' făceau?

Evident că n-aveam nici o șansă cu Nisha. Era topită după Zafar iar eu aveam spatele îndoit ca o coadă de scorpion. Iar și iar îmi tot spuneam, dacă aș putea să stau drept, ar fi cu totul altceva, boșorogul ăla n-ar avea nici o șansă. Asta mă făcea să mă simt mai bine, dar nu schimba nimic. Ce speranță exista să mi se dezdoaie vreodată spatele? M-am plâns Nishei că toată lumea o să se căsătorească într-o zi, dar nici o fată nu s-ar uita măcar la mine. A spus:

– Nu contează ce e în afară, înăuntrul tău e un om frumos.

– Nu sunt om, am zis.

Până și ideile astea tot de la Zafar le luase. Când vorbeam de situația mea își rodea obrazul și se adâncea în tăceri prelungi și îngândurate. Părul îi aluneca pe ochi, îl dădea deoparte ca pe vreo insectă sâcâitoare. Mi-ar fi plăcut să o mângâi pe păr, dar nu îndrăzneam. Odată am încercat într-un mod subtil să-i arăt ce simt, am spus:

– Nisha, dacă o să fii vreodată nefericită, ține minte, de dragul tău aș face orice.

A râs și mi-a spus că sunt un dulce și că nu e nefericită. Asta nu m-a mulțumit, nu eram sigur că înțelesese ce voiam să spun. La Khaufpur avem o expresie, *kya main Hindi mein samjhaun?* Să o spun în hindi? Cu alte cuvinte, ce dracu', trebuie să-ți spun pe litere?

– Îmi pare rău, am zis. N-ar trebui să fiu obraznic.

Mi-a pus un deget pe buze.

– Șșt. Și tăcerea vorbește.

* * *

– Tăcerea e ce face cântec din sunete.

Asta mi-a spus odată tatăl Nishei, Pandit Somraj, uluit am fost că vorbește cu mine. Asta a fost nu cu mult înainte de sosirea lui Elli, la care o să ajung în curând. Era anotimpul ploios și eu stăteam pe verandă, curățam cartofi, admiram arborele înalt de frangipani care îi creștea în grădină. Pe timpul musonului făcea flori, albe cu inimi aurii și așa o mireasmă, cam ca iasomia. În ziua aia copacul era plin de flori, ploaia îi picura printre frunze. Pandit Somraj a ieșit și a stat o vreme lângă mine.

– Auzi și tu? m-a întrebat, grav ca întotdeauna.

– Ce să aud, domnule?

După cum știi îmi era frică de Somraj, plus că e genul de om despre care nu poți spune nici un lucru rău, nimic nu e mai înfricoșător decât asta.

– În inglis, zice el, e un cuvânt SILENT, care înseamnă *khaamush,* tăcere, are exact aceleași litere ca și cuvântul LISTEN, ascultă. Așa că deschide-ți urechile și spune-mi: ce auzi?

Nu auzeam nimic în afară de orăcăitul unei broaște, crikkk-crikkk, crikkk-crikkk, care căuta fericită o altă broască cu care să se reguleze.

– Doar o broască.

– *Doar* o broască? Îți spun eu, broasca aia are în ea mai multă muzică decât majoritatea pandiților. Cântecul ăsta al ei se spune că a inspirat nota *dha,* care e a șasea notă din gama noastră.

– Domnule, am spus, cred că mă luați drept Cha Hussain.

– Ba deloc, citez părerea unui înțelept pe nume Kohala, a fost fiul lui Bharata, care a scris *Natyashastram,* e prima noastră carte de muzică.

E atât de grav, stă cu capul înclinat într-o parte ascultând broasca desfrânată, încât nu mă pot abține izbucnesc în râs și el îmi spune taci și ascultă, muzica nu e toată făcută cu coarde și arcușuri și fluiere, se poate face și din stropi de ploaie sau din vântul împiedicat de o frunză.

– Domnule, nu înțeleg.

– Îți place muzica?

– Foarte mult, domnule, spun eu a cărui voce profundă se pretează la melodiile din filme, o da e *chai chappa chai* cu unduirea vârtoasă a fundului ridicat, wah wah drăguțelor, unde veți găsi distracție mai

bună? Firește că n-aș putea niciodată să amintesc de așa ceva în fața marelui *Aawaaz-e-Khaufpur,* aceste numere vulgare sunt rezervate pentru taraba de chai a lui Chunaram.

– Ți-ar plăcea să înveți să cânți?

– N-ar avea nici un rost, domnule.

– Cântă o notă să te aud și eu, te rog.

– Vă rog nu, domnule.

Cine eram eu să îi cânt lui?

– Dă-i drumul fără teamă, spune el cu blândețe, așa că n-am mai îndrăznit să refuz și am deschis gura să cânt:

– Aaaaa!

– Păi, ai o voce plăcută. Deci atunci, dacă broasca e *dha,* atunci tu tocmai ai cântat *ga,* a treia notă. Deci cântă iar, *ga.* Acum dacă eu cânt *pa,* a cincea notă, atunci tu și cu mine și cu broasca avem o armonie, putem chiar spune că e ca raga Deshkar. Uite așa, ascultă, *ga pa dha ga dha, dha pa ga, ga pa dha pa ga, ga dha, ga pa dha, pa dha ga pa.*

Dar aceste note el nu le cântă, le rostește.

– Animal, dacă știi cum să asculți poți auzi muzica în toate.

Apoi spune că, după scriitorii din vechime, păunii, caprele și până și bâtlanii cenușii pe care îi găsim uneori morți lângă lacurile Kampaniei, și aceste viețuitoare cântă note din gamă, iar dacă asculți cu atenție auzi acele note în multe alte lucruri de la care nu te-ai aștepta, cum ar fi în scârțâitul roților de la bicicletă și în bhatt-bhatt sooaruri pentru că toate lucrurile își fac muzica lor.

– Ascultă cum pic-pic picură ploaia în iaz, *plink PLONK plank,* e raga Bilaval.

Niciodată nu-l mai auzisem rostind atât de multe, și nici nu-mi mai adresase vreodată atâtea cuvinte mie, stăteam încântat în timp ce vorbea, până când ajunse la capăt, îmi aruncă o privire prietenoasă și spuse, tot fără să zâmbească:

– Te rog să nu amintești de conversația aceasta nimănui, mai ales Nishei, știu că sunteți apropiați, dacă îi vorbesc ei de asemenea lucruri

o să i se facă teamă că îmi pierd mințile. Dar am înțeles că și tu ai puterea auzului, așa că vei înțelege.

De fapt ceea ce înțelesesem eu era lasă naibii bicicletele, dacă bietul nătărău aude muzică în chestii ca bhatt-bhatt sooarurile trebuie s-o fi luat de mult pe ulei. Dacă n-ar fi fost un om atât de intimidant și care avea toate motivele să-și fi pierdut o doagă, poate că l-aș fi luat peste picior, dar în toate privințele cu excepția muzicii se arăta complet normal, iar faptul că era tatăl Nishei, plus că îmi mâncam prânzul în fiecare zi în bucătăria lui, iată motive destule ca să fiu politicos.

Într-o dimineață cu ploaie, cai de nori care se pișă în ochii lumii, Nisha îmi spune:

– Animal, vii la tribunal?

Se pare că este încă o audiere în cazul împotriva Kampaniei. N-am nici o afecțiune deosebită față de tribunal, eu care l-am văzut cât să-mi ajungă în zilele de escrocherii, dar:

– De ce nu? mă aud zicând. N-am nimic mai bun de făcut.

Până la urmă, e vorba de Nisha.

În mod normal, Nisha ar fi mers pe motocicleta lui Zafar, dar azi, fiindcă suntem trei, luăm auto-ul lui Bhoora. Ochi, vrei să știi ce e un auto, e o ricșă-scuter cu trei roți, numai că, așa cum conduc khaufpurenii, se stă mai mult timp pe două. Bhoora își pierde vremea în Gheara de Găină, dacă vezi un tip adormit ghemuit pe bancheta din spate a auto-ului, cu spirale de coajă de portocală împrăștiate primprejur, poți fi sigur că e Bhoora. Trezește-l și ochii adânciți în orbite se vor deschide și te vor privi de parcă ai face parte din visul lui, apoi încet va începe să rânjească.

– *Kyoñ Khãn, aaj kahaañ chalogé?*

Așa deci, frate, încotro azi?

Noi trei suntem pe bancheta din spate a auto-ului, Zafar se uită pe niște hârtii, Nisha se uită cum trece orașul pe lângă ea, iar eu sunt lipit strâns între ei și simt căldura pulpei ei pe șold. Încep să se petreacă

lucruri în pantalonii mei kakadu, ușurare e când Bhoora de pe scaunul șoferului se întoarce să-l țină de vorbă pe Zafar.

– Deci Zafar frate, va progresa cazul?

– Cine poate spune? zice Zafar, răsfoind. Într-o zi, cu siguranță că se va întâmpla ceva, de ce nu azi?

– Frumoasă filosofie, spune Bhoora. Eu unul aș fi renunțat de mult.

– Zafar nu e omul care să renunțe, zice Nisha de pe partea periculoasă.

– Optsprezece ani, e câți ani are ăl mare al meu, spune Bhoora. Băiatu' tocmai s-a-nsurat, nevastă-sa e moartă după pui, în fiecare zi Selim adu-mi un pui și ai grijă să n-aibă pene roz. Bhoora virează să nu se bușească cu un bhatt-bhatt sooar care vine din față. Cum să-și permită băiatu' orice pui, ca să nu mai vorbim de unul fără pene roz?

Ochi, ar trebui să-ți explic că la centrele de pui din Khaufpur pun o ștampilă roz pe păsările de ieri, care sunt mai ieftine pentru că au fost în cuști o zi în plus, asta le face să nu mai aibă gust la fel de bun.

– *Bhooré miyañ*, spune Nisha, nu mai da vina pe fată că e obișnuită cu lucruri bune. E vina ta că i-ai găsit o nevastă cu gusturi costisitoare.

Se apleacă peste mine și îi zâmbește lui Zafar într-un fel care îmi întoarce stomacul pe dos.

– Și ce face el acum, fiul tău? întreabă Zafar râzând pe înfundate.

– Zafar bhai, vrea să fie inginer, dar i-am spus: toate asemenea idei simandicoase să uiți, învață să conduci un auto, nu e chiar așa o viață rea.

– Să conduci un auto e muncă cinstită, zice Zafar, dar soția unui inginer poate să mănânce pui de două ori pe zi.

Aud cum se învârtește mintea ticălosului, se gândește cum să-l ajute pe fiul lui Bhoora să găsească banii de instruire. Nu-i de mirare că lumea-l adoră.

– Cel puțin acum știu ce sfat să-i dau, spune Bhoora. Zafar bhai zice să-i spui nevestei că într-o zi o să aibă cu siguranță pui, numai că s-ar putea să trebuiască să aștepte optșpe ani.

Cazul e programat să înceapă în sala doi, Naya Adalat, la ora zece. La zece fără un sfert suntem în fața sălii, la zece jumate încă mai așteptăm. Nu suntem decât Nisha, Zafar și cu mine. Nici urmă de judecător, avocați. Acuzații, ce glumă bună, au întârziat optsprezece ani, ce mai contează câteva minute?

– Așa încredere în lege are tata, spune Nisha, ar trebui să vadă asta.

Își aruncă părul pe spate, un lucru pe care fetele învață să-l facă din filme ca să arate că sunt supărate, apoi trage cu ochiul către Zafar. Nu suport când se uită la el să vadă dacă e de acord cu ea, dar Zafar dă doar din cap, iar se uită la ceasul tribunalului.

Îl trag de pantaloni ca să-i atrag atenția.

– De ce nu porți ceas?

– Ce, să mă leg cu cătușe de timp?

Îmi rânjește. Se gândește, presupun, că o să-i cer să-mi explice, așa că nu întreb.

Nisha se sprijină de Zafar și închide ochii, putain o mângâie pe păr.

– Tocmai în sala asta, spun eu ca să sparg dracului vraja, am fost un acuzat misterios.

Așa că acum vor să știe cum, când, de ce etcetera, iar eu imit vocile.

> – Cazul împotriva băiatului cunoscut drept Animal,
> secțiunea chaar sau bees.
> – Unde este acuzatul?
> – Domnule judecător, este aici.
> – Unde? Nu-l văd?
> – Chiar aici, domnule judecător, în boxa acuzaților.
> – Nu te prosti. Mă uit la boxă, nu-i nimeni acolo.
> – Domnule judecător, acuzatul are o statură neobișnuită.

Zafar se hlizește. Nisha mă bate pe umăr.

– Ce prostie.

– Nu chiar, spune Zafar. Boxa goală e și problema noastră.

La unsprezece fără zece apare în sfârșit judecătorul, sosiți sunt și câțiva indivizi avocați din oraș în costume negre.

– E un judecător nou, oftează Nisha. Aveam patru ani când a început cazul ăsta, a avut până acum treisprezece judecători.

– Unora le aduce noroc.

M-am cățărat pe spatele scaunelor pentru public, pentru că numai așa îl pot vedea pe noul milord, și în plus așa am capul mai aproape de

al Nishei. Se întoarce și îmi zâmbește. Toate gândurile rele despre ea și Zafar pe loc sunt uitate.

Judecătorul șede învăluit într-o robă neagră cu o expresie gravă, avocații stau adunați în fața lui și vorbesc cu voce tare.

– Aș vrea... spune Nisha, întorcând din nou capul spre mine, simt mirosul dulce al respirației ei.

– Da?

Dar s-a oprit brusc pentru că vorbește o voce cunoscută. E Zafar. Se prezintă, se pare că e un intervenient în caz. Ochelarii lui Zafar clipesc, barba stă țeapănă, spune că are o petiție de depus, la care câțiva dintre avocații din oraș încep să chicotească.

– Domnule judecător, spune Zafar, sunt două grupuri de acuzați în acest caz, în primul rând sunt acuzații din oraș, angajați ai Kampaniei, avocații lor personali sunt aici în fața dumneavoastră. Apoi sunt acuzații amrikani, ergo Kampania însăși, plus șefii mari care au luat deciziile critice. În ultimii optsprezece ani acești acuzați amrikani nu s-au arătat în acest tribunal. Nici măcar nu s-au obosit să trimită avocați. Stau în Amrika și pretind că această curte nu are jurisdicție asupra lor, însă nu se poate face nimic fără ca ei să fie aici, astfel aceste proceduri se tot amână, pentru locuitorii acestui oraș dreptatea continuă să fie întârziată și refuzată.

– Cunosc cazul, domnule Zafar, spune judecătorul sec. Treceți vă rog la obiect.

– Obiectul, domnule, este că mii de oameni din acest oraș au murit după acea noapte, pentru ei nu a fost dreptate. Fabrica este abandonată plină de chimicale care încă mai otrăvesc apa altor mii. Trebuie să piară cu toții înainte să apară acești acuzați amrikani? Vorbind pe șleau, fără intenția de a vă jigni, cred că în nici o altă țară nu s-ar permite ca legea să devină o astfel de farsă, dacă ar exista dorința de a rezolva această problemă, s-ar fi putut face de multă vreme.

Din partea avocaților din oraș se aud chicoteli, judecătorul ciocănește cu creionul în masă, părând iritat.

– Deci ați venit să ne țineți o predică? spune el. Sau aveți ceva util de zis?

– Domnule, spune Zafar, Kampania se face că această curte nici nu există, dar aceeași Kampanie are multe ramuri și subsidiarii care fac comerț în India. Rugămintea noastră către dumneavoastră este să emiteți o citație către Kampania și numiții ei șefi din Amrika, cerându-le să se supună procesului în fața acestei curți. Dacă tot nu se prezintă, atunci, conform prevederilor legii, să se pună sub sechestru toate proprietățile Kampaniei din India.

Ei bine, la asta, câțiva dintre avocații din oraș încep să se hlizească.

– Domnia voastră, spune unul dintre ei, am pierdut șirul de câte ori de-a lungul anilor n-a fost depusă această petiție de către domnul Zafar stimatului dumneavoastră predecesor în acest caz, înainte de aceasta stimatului său predecesor, și mai înainte, predecesorului său și al său de asemenea, și așa mai departe, până în negura uitării. De fiecare dată a fost considerată lipsită de temei.

Să-mi bag picioarele, ce nain rabougri zălud e ăsta din propriul nostru oraș care ia partea Kampaniei? Mă holbez la cretinul ăsta cu asemenea ură, cu siguranță că mă simte cum îi raal tapko-esc drept în ceafă.

Așa că judecătorul devine și mai sumbru, creionul ciocănește atât de tare, încât mă gândesc că o să facă gaură în masă. Avocatul care a vorbit se umflă în pene, acum Zafar o s-o ia în bot, iată un adevărat *coup de bec* nenorocit.

Spune domnia sa:

– Reprezentați Kampania, domnule Babulal?

– Nu, milord.

– Domnule Babulal, cunoașteți eseurile lui Francis Bacon?

– Nu, milord.

– „Opinia privată e mai liberă, dar opinia în fața altora e mai curtenitoare.“ Încercați să rețineți asta, domnule Babulal. Judecătorul își drege glasul. Domnule Zafar, redactați o listă cu proprietățile Kampaniei din India și predați-o curții. Cazul se suspendă, îmi rezerv decizia.

Ei bine, nimeni nu-și poate crede urechilor. Judecătorul se lasă pe spate în scaun, de parcă se delectează cu senzația pe care a creat-o, apoi se întoarce către Babulal și spune răutăcios:

– Vă împrumut bucuros Bacon.

După asta, mare sărbătoare de partea noastră. Pe scările tribunalului Zafar ține un discurs. Spune:

– Prieteni, Kampania din Amrika are totul de partea sa, bani, prieteni puternici în guvern și în armată, avocați care costă mulți bani, lobbyiști, oameni care se ocupă de relații cu publicul. Noi oamenii nu avem nimic, mulți dintre noi n-au o cămașă fără rupturi de purtat, mulți dintre noi rabdă de foame, n-avem bani de avocat și PR, n-avem prieteni influenți.

– Un mare căcat avem, strigă cineva.

– Mulțumesc, spune Zafar, tot numai un rânjet, și de data asta nu-l mustră pe cel care a înjurat. Da, n-avem nimic și asta ne face puternici. Nu doar puternici, ci invincibili. Neavând nimic, nu putem fi niciodată învinși.

Ceva mirare e, dar Zafar trece peste.

– Kampania și prietenii ei încearcă să ne istovească printr-o luptă îndelungată, dar nu ne înțeleg, nu s-au mai confruntat niciodată cu oameni ca noi. Oricât de mult va dura, nu vom renunța niciodată. Tot ce-am avut ne-au luat deja, acum nu ne-a mai rămas nimic. Neavând nimic înseamnă că n-avem nimic de pierdut. Așa că vedeți, înarmați cu puterea nimicului, suntem invincibili, vom învinge cu certitudine.

P-asta n-o mai auzisem, presupun că e noua teorie a lui Zafar, dar să-i lăsăm zece zile și va fi pe buzele tuturor. Cât de fericit e ticălosul, își șterge ochelarii. Îi pune la loc. Declară:

– Prieteni, astăzi s-a întâmplat ceva nou, oricât de neînsemnat ar fi noi tot vom sărbători. Vom face un picnic. Ne vom duce cu toată lumea undeva în afara orașului, într-un loc unde sunt copaci și apă, vom duce pâine și pui și dulciuri, vom face ceai pe un foc de bețe.

În drum spre casă îl pune pe Bhoora să se oprească la un centru de pui și cumpără două dintre cele mai mari și mai gustoase păsări, fără strop de roz pe aripi.

– Bhooré miyañ, poftim unul pentru noră-ta, unul pentru nevastă-ta.

Păsările sunt legate și azvârlite, zbătându-se, în spatele nostru în auto.

– Ia gândiți-vă, se minunează Bhoora după ce a terminat cu mulțumirile. După optspe ani îndelungați, până la urmă azi a fost să fie.

– Încă n-am câștigat, spune Zafar. Dar va trebui să începem să câștigăm într-o zi. De ce nu azi?

– De ce nu azi? De ce nu azi? începem să scandăm Nisha și cu mine.

Îndată ni se alătură și Bhoora și Zafar.

– De ce nu azi? De ce nu azi?

Către oamenii de pe stradă, către turbane și dhoti, shalwari și sari, către toți cetățenii din Khaufpur, strigăm:

– Hei, hei, de ce nu azi?

Curând după asta am o repriză de nebunie. Ce se întâmplă când o iau razna, vocile din cap încep să zbiere, apar voci noi care turuie tot soiul de lucruri ciudate și fantastice, cuvinte fără noimă, cum ar fi „dă-ne o garooli", adică țigară, deși eu nu fumez, sau „*arelok pesalok* lucește din dragul tău fund", dacă e vreo altă limbă nu știu. De unele dintre aceste voci am amintit deja. Au apărut când eram mic, după ce am avut febra care mi-a îndoit spinarea, la vremea aia cele mai multe erau prietenoase, îmi spuneau povești, îmi dădeau sfaturi care mă salvau din majoritatea certurilor etc., dar pot fi și nasoale. Îmi spun să fac lucruri rele, sau spun că o să se întâmple ceva rău și adesea așa și este, în timpul acestor crize sunt ușor ca fulgul, plin de voioșie, se poate să fac lucruri nebunești, să răcnesc ce-mi zic vocile.

În această nebunie anume, vocile zbiară și se iau la harță, fac atâta gălăgie că nici nu aud ce se petrece în jurul meu. Devine atât de rău că îi spun Mamei. Mă duce la spitalul mare unde se spune, fără glumă, că intri cu o boală și ieși cu trei. Își face mândră intrarea, cu mine mergând în patru labe lângă ea ca un câine și pretinde să îl vadă pe medicul de căpătâni.

– *Mon fils est malade, il entend des voix dans sa tête.*

Nimeni nu înțelege o iotă în afară de mine care mă gândesc ce drăguț că a zis că-s fiul ei. Pentru că Mama e străină și face un scandal mare și de neînțeles, nu ne dau afară, ci ne duc la doctorul-șef, un mare profesor e el, cel mai mare expert din Khaufpur în copiii născuți cu defecte din pricina otrăvii.

Acest *saala,* bătrân și gras e el, mult-scriitor, un rând întreg de stilouri în buzunarul de la cămașă, cu capul plin de știință despre copiii

nebuni, demenți, din Khaufpur, dar niciodată n-a mai întâlnit pe cineva ca Mama, care melițează pe limba ei și mă tot arată cu degetul. Doctorul îmi aruncă o privire scurtă și apoi se întoarce către Mama și întreabă cu bruschețe:

– Deci care e problema lui?

– Ce *niaiserie* e asta? se răstește Mama, care fără îndoială se așteaptă ca un mare doctor să se străduiască măcar oleacă să vorbească precum oamenii.

– Vrea să știe ce am.

– *J'ai déjà dit!* se plânge Mama. *Il entend des voix. Il parle avec des gens qui n'existent pas.*

Ochi, dacă nu știi français, înseamnă: Am spus deja! Aude voci. Vorbește cu oameni care nu există.

– Ce zice? întreabă doctorul. Spune-i că sunt directorul acestui spital, nu poate intra tam-nisam în cabinetul meu.

– Zice că a venit pentru că lumea spune că sunteți un mare medic, cel mai bun din Khaufpur.

Dintr-odată nesimțitul e numai un zâmbet.

– Doamnă, fac ce pot. Îi aruncă un surâs plin de sine, pe mine ignorându-mă complet. În mod normal ați avea nevoie de programare, dar nu suntem inflexibili. Deci, dragă doamnă, ce pot face pentru dumneavoastră?

– Astfel de baliverne guturale poți urmări? întreabă Mama, s-a obișnuit cu ideea că eu pot cumva să traduc ce bêtises scot khaufpurenii.

– Se pune la dispoziția ta, Mama, vezi cum îți face ochi dulci, cred că poate s-a îndrăgostit de tine.

– Nerușinatule, *tu t'en moques, soit sérieux*. Lumea din oraș are nevoie de îngrijire și ce primesc? Pe baragouin ăsta.

– Ce spune buna doamnă? întreabă el.

Eram în nebunia mea, nu uita, Ochi, mi se năzărește că îl pot întreba orice și că e un lucru pe care îl vreau mai mult decât orice pe lume, și totuși mi-e teamă să întreb. O treabă primejdioasă e speranța, să n-o încurajezi dacă te mulțumești cu bucurii mărunte, dar blestemul ființelor omenești și al acestui animal deopotrivă este că indiferent ce ai, mereu vrei mai mult. De când mi-am dat seama că o iubesc pe Nisha,

în mine a tot crescut dorința pentru un singur lucru, zi după zi pe când stau lângă ea, îi inspir parfumul părului și al pielii, a devenit mai sălbatică, cred că, dacă nu fac ceva o să mor, dorința asta o să mă devoreze și acum a venit momentul când aș putea măcar să cer ce vreau. Nu pot să-l las să-mi scape.

„O să fii dezamăgit", șoptește o voce. „Întreabă!" strigă o alta.

Acum ori niciodată. Prind curaj și spun ce-mi stă pe inimă.

– Domnule, dorește să mă operați ca să mă îndrept și să merg pe două picioare.

Acum sunt în patru labe și mă uit în sus la acest doctor important, atât de nerăbdător sunt să aud ce-o să spună încât ochii mi se desprind de ai lui, în jos pe nas îi alunecă și i se așază pe buze, gata sunt să-i aud răspunsul. Buzele se boțesc și rumegă, se gândește. Așa un doctor mare, am făcut bine c-am întrebat, un mare profesor.

Întorcându-se către Mama spune:

– Doamnă, trebuie să fiu sincer cu dumneavoastră, indiferent ce s-ar fi putut face cu acest băiat, este mult prea târziu. Va trebui să se obișnuiască cu starea sa. Nu e absolut nici o speranță, acest băiat nu va umbla în două picioare și nici nu se va îndrepta vreodată.

Mama întreabă ceva, dar eu nu sunt în stare nici să ascult nici să răspund. În capul meu un lucru zburătăcește țipând ca o pasăre, iii-cip-cip-cip, larma lumii înconjurătoare se reduce la un bâzâit lugubru. Mă uit la un raft în cabinetul profesorului. Pe el e un borcan, un borcan mare și rotund de sticlă cu un lichid care lucește de parcă e în plin soare.

– Ce credeai, că e așa ușor? îmi vorbește o voce aspră în ureche. Apropo, nu te mai holba așa că mă trec fiori.

Dinăuntrul borcanului se chiorăște la mine un omuleț strâmb. Un monstru mic și slut, cu mâinile întinse, are o expresie răutăcioasă pe față, de parcă tocmai te-a buzunărit și se pregătește să ți se pișe pe pantof. Asemenea expresie, încât uit de necazurile mele și mă pufnește râsul. Are ceva ciudat. Arată de parcă cineva i s-ar uita peste umăr, din lateralul gâtului îi crește un al doilea cap.

Doctorul îmi urmărește privirea și se întoarce către Mama tot așa, de parcă eu nici n-aș exista, buzele i se mișcă, văd mai degrabă decât aud cuvintele.

– Fiți recunoscătoare că băiatul acesta nu e mai rău, doamnă, ar fi putut fi el în borcan. Jumătate din gravide au avortat în noaptea aia, iar în ceea ce le privește pe restul, ei bine, să spunem doar că s-au petrecut niște lucruri în orașul ăsta care nu s-au mai văzut niciodată.

Borcanul începe să bolborosească și să lumineze, răspunsul Mamei când vine sună de parcă stă lângă o cascadă într-o peșteră uriașă, de data asta nici măcar nu prind cuvintele.

– Bă, stai acolo ca un nenorocit de Sadda Miyă ki tond, la ce mă-ta te uiți?

Făptura se încruntă prin sticla borcanului.

– Tu, frate, am spus eu râzând încă, ești într-un mare căcat.

– Du-te dracului, spune el, dacă nu te poți opri din holbat. Știi a ce-mi pari? Vii să-ți lipești nasul ca o talpă de melc pe sticlă, ți se clatină ochii uriași și rotunzi, până și mâzgă lași din botul mucos, cretinii ca tine n-au pic de respect.

– Hei, hei, și la mine se holbează lumea.

– Atunci știi cum e, spune el. Oricum, taci din gură și ascultă. Mult am așteptat pe cineva ca tine. Am nevoie de ajutor. Va trebui să mă scoți de aici.

– De aici de unde? întreb eu. Din cabinet, din spital?

– Din borcan, idiotule! Nici ție nu ți-ar plăcea să stai aici, crede-mă, e ca și cum ai fi prins într-un ou.

– Într-un fund de găină?

Asta mi se pare atât de amuzant, hohotesc de râs.

– Ai spatele strâmb, spune el cu multă amărăciune, dar cel puțin ești viu. Eu încă mai aștept să mă nasc, dracu' să mă ia.

– Scuze, iartă-mă, zic eu. Situația ta e mai rea decât a mea.

– Simt cum mă scufund, spune mica făptură. Mă duc în jos într-un loc în care este numai întuneric, deschizi gura, dar nu e aer, ci doar putoarea neagră care-ți umple gura și ochii și nasul, și mai și arde mizeria asta în care mă țin. Căcăcioșii vor să mă studieze, dar se uită la ce

nu trebuie. Vezi capul ăsta al doilea, Animal miyañ? El e deșteptul, cel cu ideile. Ce mai chestii gândește, gânduri pe care poți învârti o lume. Cel din față e prost, stă și înghite lichid ca un pește și ascultă toate tâmpeniile pe care le discută doctorii ăștia. Numărul doi știe cum stă treaba. E plin de secrete pe care abia ar aștepta ăștia să pună mâna, secretele plantelor, mineralelor, din plumb aur, sirenele, soarele, luna, râsul, viața fără de moarte, toată categoria asta de lucruri e acolo, încuiată în al doilea cap, aceste informații nu trebuie niciodată să le cadă în mână. Trebuie să mă eliberezi.

Sunt pe punctul de a-l întreba cum să fac asta când scade huruitul, vocea Mamei îmi bâzâie în ureche, sunt reazvârlit în viața asta unde o găsesc privindu-mă întrebător, așa că îi spun că nu înțeleg o iotă din ce zice marele doctor, dar bate cu siguranță câmpii, așa cum fac cei ca el.

– *Il raconte les conneries, comme toujours.*

Mama pufnește.

– Ca de obicei.

Ei bine, m-am întors cu totul.

– Ce spune? întreabă doctorul.

– Îți laudă înțelepciunea, doctor sahib, și întreabă: ce e oare făptura aia din borcan?

– Un copil al otrăvii, spune mullahul medicinii. I se zice parapagus.

– Acum ce mai debitează? vrea să știe Mama.

– Spune că ai o voce de privighetoare.

Surâde cochetă.

– Of, fi serios!

Nu pot să-mi desprind privirea de la mititelul din borcan, aș putea să jur că îmi face cu ochiul.

– Crede că aud voci, îi zic eu.

– Sper și eu, ce dracu', spune el, păi de ce ai urechi?

Așa l-am cunoscut pe amicul meu Khă-în-Borcan, îi zic așa pentru că la Khaufpur îi zici unui prieten Khă așa cum în alte locuri zici amic sau yaar, plus că e în borcan.

CASETA CINCI

Lucrul mare care s-a petrecut în Amrika, când am văzut la teveu știi ce-am făcut? Am bătut din palme! Mi-am zis: fantastic! Vine un avion de nicăieri, zboară badum! drept în clădire. Bum! Bam! Flori de foc!

E noapte, afară ploaia picură aurie de pe acoperișul tarabei de chai a lui Chunaram, transformă Aleea Paradis în clei. Suntem înăuntru și bem ceai, eu zic:

– Să-mi bag picioarele, superb! Efectele speciale de Bollywallah nici nu se compară!

Zafar se uită la mine și zice:

– Cretin dement ce ești, Animal, ăsta nu-i un film. Asta chiar s-a întâmplat. E un accident teribil ceea ce tocmai s-a întâmplat.

Foarte supărat trebuie să fie, el care aproape niciodată nu înjură.

– N-a fost un accident, se bagă cineva. Avionul nici măcar n-a încercat să evite.

Teveul o ia razna, reia ciocnirea iar și iar. Crainicii zbiară. Nimeni nu știe ce se întâmplă. Chunaram cel cu nouă degete, gazda noastră la ceainărie, fost lepros cu texte, geniul kebabului, nici măcar nu se sinchisește ce e cu tevatura asta, în rai dobitocul e. Din toate părțile Spărgătorului de Nuci vin în fugă prin noroi oameni atrași de scandal. Chioșcul de tablă al lui Chunaram e ticsit de gură-cască, cel puțin o parte îi vor cumpăra ceaiul și gustările. Extaziat e el să vadă cum își

scoate teveul banii. Trebuie să plătească șpagă să tragă firul care fură electric de la munsipal. Te scoți dacă investești.

– Doamne, ce îngrozitor! Ce oribil! spun vocile din încăpere când imaginea albastră care clipește în colț izbucnește din nou în flăcări.

Două femei, Ashraaf și Bano, plâng, se vede luciul lacrimilor. Eu unul nu cred că e adevărat. E o păcăleală, un clip dintr-un film, reclama unui viitor multi-star. Nu se poate altfel.

– În Amrika bombe, explozii, clădiri care cad, chestiile astea sunt normale. Îți spun eu, yaar, uită-te la *Fight Club*.

Ăsta-i Farouq, expertul în cinema.

– Adică ce vrei să spui? întreb eu. Normal adică e film sau normal adică nu e film?

– Dobitocule, pe tine cine te-a-ntrebat? mi-o taie Farouq.

Așa stau treburile între noi doi. Dobitoc? Mă uit la Zafar, dar el nu-și dezlipește ochii de ecran.

Până și după ce lovește al doilea, al treilea, al patrulea, al cincilea și al șaselea avion și cad toate clădirile alea, Zafar tot mai susține că nu-i un film. Zafar trebuie să se înșele. Chestii din astea nu se întâmplă în viața de toate zilele. Cel puțin nu în Amrika. Aici la Khaufpur e altceva. Aici la Khaufpur am avut noaptea aia. Nimic de genul ăsta nu s-a mai întâmplat altundeva.

– Cum poate să se întâmple chiar acum? întreb eu. Uitați-vă afară, e întuneric, plouă, dar clădirile astea sunt în soare.

– Wah, idiotule! strigă Farouq. Nu știi că e diferență de fus orar între Khaufpur și Amrika? Când e noapte aici, e zi acolo.

– Îți spun eu că e film. În curând o să se termine. O să vină cuvântul, SFÂRȘIT. Dar acum mă simt prost, și urăsc treaba asta. Spuneți-mi ce se mai întâmplă, spun. Trebuie să-i duc Mamei cina.

Mă cobor de pe scaun pe podea.

– Hai, îi spun Jarei.

Se ridică și mă urmează afară.

– *C'était un film,* îi spun Mamei Franci când ajungem acasă. *C'est normal*.

Spune Mama:

– *Pauvre Jaanvar à quatre pattes, pour toi c'est quoi le normal?*
Biet Animal patruped, pentru tine ce e normal?

– Văd o stea cum cade din cer, se deschide abisul, se revarsă fumul ca dintr-un cuptor uriaș, soarele și ziua au dispărut.

Așa vorbește Mama. *C'est quoi le normal?* Cine dracu' e ea să mă întrebe pe mine, de când i-am spus ce am urmărit perorează de zici că s-a țăcănit de tot. Încerc să-i descriu flăcările, fumul, turnurile care cad, ea intervine cu *étoiles* și *abîmes*, stele și abisuri.

– Era un film.

– Nu, Animal, e *el,* strigă Mama surescitată sau panicată nu îmi dau seama. Asta e lucrarea *lui,* a revenit și s-a pornit, de data asta nu va mai putea fi oprit.

– De ce ești atât de sigură că e adevărat?

– Și-a început treaba chiar aici la Khaufpur, acum își iau și alții porția.

Mama începe să bălmăjească fără oprire despre *el,* despre ce a făcut și ce va mai face. Spune că e plin de mânie și că își va dezlănțui întreaga furie asupra lumii, cu toții o s-o luăm pe coajă.

– E ora cinei, spun eu și bag mâna în gaura din perete unde e ceapa roșie uriașă pe care am păstrat-o pentru masa de astă-seară.

– Ai grijă! strigă Mama. Adaugă cu o privire vicleană: *Animal, dis à nos amis, soyez prêt, il vous appelera à tout moment.*

Înseamnă: spune prietenilor noștri să fie gata, *el* o să ne cheme dintr-o clipă în alta.

Prin prietenii noștri înțelege scorpionii care locuiesc în peretele nostru, lipește-ți urechea de pietre și o să le auzi scormoniturile, fâșâitul, clinchetul ghearelor micuțe.

– Ce legătură au scorpii cu asta? întreb eu, înlăturând unul de pe ceapă înainte s-o scot din perete.

Se pare că Mama are mari speranțe în legătură cu scorpionii.

– Animal, când va veni vremea fiarele acestea mititele care trăiesc în zidurile casei noastre vor ieși târâș și se vor face uriași. Vor ajunge de mărimea unor cai. Le vor crește aripi țepene și roșii ca de lăcuste,

care foșnesc când se mișcă. Vor avea chipuri ca oamenii și păr lung de femeie, dar vor avea dinți de leu, pe care-i vor scrâșni în felul cel mai înspăimântător cu putință.

– Și ce-o să facă apoi, Mama?

Am reușit cumva să strivesc ceapa cu o piatră, apoi am îngropat-o în cenușa fierbinte din vatră.

– Vor purta coroane de aur, când vor bate din aripi, va suna ca o armată de care ce se năpustesc în luptă.

– Și apoi?

– Ei bine, micul meu Animal, încă vor mai avea cozi, însă mult mai lungi, zece picioare cel puțin, cu un ac de mărimea unui corn de taur, cu care o să înjunghie pe toată lumea, pe cei care au făcut rău altora.

– Pe cei ca Inspectorul Fatlu și Ministrul Șef? A mai rămas niște aluat, o să fac o chappati.

– Îi vor înțepa cu cozile, iar oamenii aceia vor vrea să moară, dar nu vor putea, pentru că otrava nu-i va omorî. Îi va umple de agonie timp de cinci luni.

– De ce cinci luni? Cinci luni nu e de ajuns pentru Inspectorul Fatlu. De ce nu șase luni? De ce nu optșpe ani?

– E ce a văzut Senja, spune ea din puțul nebuniei sale.

Odinioară ochii Mamei erau de un albastru strălucitor, acum sunt lăptoși de la cataracta ce îi cuprinde, dar când vorbește de Senja așa o expresie capătă, te-ai aștepta ca norii lăptoși să se risipească și să țâșnească lumina de după ei. Mama scoate o cărticică neagră, e cea scrisă de Senja care vorbește de sfârșitul lumii, o ridică până aproape de nas.

– *Jusques à quand, Maître saint et vrai, tarderas-tu à faire justice? À tirer vengeance de notre sang?*

Ochi, în caz că nu înțelegi limba Mamei, ăsta e Senja care vorbește cu *el,* spune ce mă-sa, cât o să ne mai ții pe tușă până să faci dreptate? Și dacă tot nu știi cine e *el,* păi e dumnezeu. Senja crede că lumea e plină de răutate și o să fie ștearsă de pe fața pământului, asta o să se întâmple în diverse feluri șocante și se cheamă Apokalis.

Visul lui Senja are un efect ciudat asupra Mamei, o face să se teamă și să se bucure în același timp. Spune ea:

– Nu vezi, bietul meu Animal, că Apokalis a și început? A început în noaptea aia la Khaufpur.

Ceapa iese dintre tăciuni ca o minge de cenușă, spargi crusta e zemoasă și dulce înăuntru, miroase bine. Mama nu bagă în seamă mâncarea, atât de prinsă e.

– Ascultă, nedreptatea va triumfa, vor muri cu miile de moarte îngrozitoare. Păi ce altceva s-a întâmplat în noaptea aia? *Nous sommes le peuple de l'Apokalis*.

Suntem poporul Apokalisului.

– Bătrâno, zic eu dându-i partea ei de roti, ascultă ce spui. Întrebi ce e normal pentru mine, eu sunt nebun doar din când în când, tu ești țicnită non-stop.

Mama mormăie ceva despre nerușinarea tinerilor.

– Ține minte ce spun, zice ea. A început din nou și nu se va opri. În jurul lumii va merge. Acum e în Amrika, dar se va întoarce la Khaufpur. Teroarea se va întoarce în acest oraș. A început aici, aici se va sfârși.

Dar Senja greșește. Lumea asta de căcat nu s-a sfârșit. Încă mai suferă.

În pâlpâitul slab al lămpii cu ulei, chipul Mamei e ca al unei vrăjitoare, din falcă i se scurge zeamă de ceapă. Fără dinți, cu o bucată de roti scobește miezul dulce și îl bagă în gură. Nu-i mult, un pic de sare și un pic de ardei iute ne-ar da măcar ceva arsură la stomac, dar n-avem nici una, nici alta.

Mai târziu, când am stins lampa îmi spune în întuneric:

– Animal, ascultă, auzi?

– Ce s-aud?

– Aripile fiarei, zdrăngăne ca obloanele de metal când își închide Ram Nekchalan magazinul.

Curând sforăiturile îmi dau de știre că a adormit.

Stau culcat și mă gândesc la ce s-a întâmplat în Amrika. Somnul se ține departe bine, s-a oprit ploaia, prin găurile din acoperiș strălucesc

stele. Pe timpul musonului acopăr găurile cu plastic, paie, orice, dar le-o fi luat vântul. Printr-un abis adânc cade o stea, în mine crește o spaimă puternică, ce îngrozitor, cine s-ar fi gândit că poate cineva păți așa ceva, să mori terorizat, de n-aș cunoaște niciodată o astfel de moarte. Apoi cineva pare să-mi cânte încetișor la ureche:

Copilașul meu drag mama strâns să te-nvelească
năsucul, gurița ca o floare nimic rău să nu pățească
cu inima sfâșiată din brațe te voi lăsa
doar când lumea se va sfârși ne vom mai revedea

După o vreme, noaptea se umple de tăcere și nu mai cad stele.

Din întuneric se aude un țipăt care îmi ridică părul măciucă în cap. Pe dată sunt treaz. Încă nu s-a luminat. Alt muget, e semnalul trenului care trece dinspre Delhi. În beznă o aud pe Mama Franci smiorcăindu-se. Pentru Mama sirena nu e Expresul 2616 GT care vuiește prin Spărgătorul de Nuci, este un înger în veșmânt ca funinginea care sună trâmbița cea de pe urmă. Ochii Mamei sunt deschiși, dar doarme buștean, de câte ori n-am auzit-o țipând în culcuș, despre noaptea aia visează, întinsă pe saltea, atâția ani a zăcut acolo pământul moale s-a mulat după conturul ei, ieșiturile și adânciturile de lângă vatră sunt făcute de o babornițăă osoasă care vede în vise cum devine luna sângerie și cum i se ofilește lumea în palmă ca o frunză.

CASETA ȘASE

Elli a apărut ca un păianjen, de nicăieri. Prinzi o mișcare cu coada ochiului, iacătă-l. Eram cu toții acasă la Nisha, adică la tatăl ei Somraj din Gheara de Găină. Care noi? Nisha firește, Zafar, care practic locuia acolo. De Farouq am mai amintit, el era mâna dreaptă a lui Zafar. În afară de ei mai erau niște amici, și eu și cu Jara. Suntem pe verandă, vorbind despre ce s-a întâmplat în Amrika, iar Farouq face mișto de mine pentru că am crezut că e un film.

– Tu ai vorbit de filme. Îți place să mă faci să arăt ca un prost. Ești al doilea pe care-l urăsc cel mai mult de pe lume.

Nu puteam spune pe cine detestam cel mai mult.

– Animal, scoate-ți capul din fund, am vorbit de filme pentru că filmele-ți arată cum se trăiește la ei.

Totul e pregătit pentru una dintre certurile noastre, dar Zafar intervine:

– Nu știm nimic despre viețile lor, ei nu știu nimic despre ale noastre, asta-i problema.

Cum poate cineva să devină atât de înțelept, nu știu. Încerc să mă gândesc la vreo stratagemă care să mă facă să dau bine în fața Nishei și în același timp să-l facă pe Farouq de cacao în fața lui Zafar, când dintr-odată în stradă se stârnește o zarvă, copiii strigă: *„Aiwa! Aiwa!"* Oprită afară în mocirla Ghearei e o mașină, nu un auto și nici măcar un taxi, ia aminte, o mașină adevărată pe patru roți e, șofer în uniformă, tot ce trebuie. S-a dat jos o străină, s-a oprit cu șoldul înclinat,

cu ochii la clădirea de vizavi. Cu ea e un bărbat, arată înspre clădire și vorbește, ea ascultă și dă din cap. Nici n-au ajuns bine că deja a adunat o mică gloată. Pe lângă *„Aiwa! Aiwa!"*, copiii strigă celelalte lucruri pe care le strigă de fiecare dată când zăresc un străin: „Bună!" „Cum te cheamă?" „Bacșiș!" etc.

Străina asta e înaltă, mai înaltă decât Nisha, și în plus din punctul meu de vedere *très baisable,* wah, ce sexy. Cu mijlocul gol, are ținuta cuiva care știe ce vrea. Cum spune cântecul, *zulfein hain jaise kandhon pe baadal jhuke hue,* părul negru i se odihnește pe umăr ca un nor, în soare reflectă săgeți luminoase, ca aurul. Principalul lucru pe care îl remarc la ea e că are blugii așa de strâmți încât se vede tot. Închid ochii pe jumătate și pare că are picioare goale albastre. Mă vede cum mă uit la ea cu ochii mijiți și îmi surâde. Tocmai sunt pe cale să îi fac cu ochiul când Farouq mă împunge cu piciorul și spune:

– Ia te uită cine-și înalță speranțele.

– Și mai ce? întreabă un alt glumeț.

Și atunci râd cu toții, iar Farouq spune cu voce tare:

– Oy baba, cred că te cam doare când intră-n crăpătură.

Zafar e livid.

– Terminați cu mizeriile voastre!

Nici unul nu se pune cu Zafar, îl admiră cu toții pentru că a renunțat la tot ce avea în viață pentru noi khaufpurenii. Farouq începe să bodogănească ceva cum că femeia oricum n-o să înțeleagă, fiind o firangi, Zafar spune:

– Mă gândeam la Nisha.

Femeia începe să pălăvrăgească cu copiii, din clipa în care deschide gura este evident că știe hindi. Farouq roșește, dar ea nu dă nici un semn că l-ar fi auzit. De îndată ce ea și bărbatul intră în clădire ne repezim cu toții la șofer, cine e, care-i treaba, dar ăsta nu știe nimic, doar că e amrikană. Când iese noi încă ne mai învârtim pe stradă. Se uită lung la mine, sper că nu crede că eu am spus chestia aia cu crăpătura, deși nu pot să neg că aveam gânduri similare.

Mai târziu tatăl Nishei vine acasă de la una din întâlnirile lui și ne spune că tipa a cumpărat clădirea.

Știm clădirea aia de peste drum de când suntem. Era murdară, avea nevoie de renovare, nici unul dintre noi nu puteam înțelege la ce-i trebuia unei amrikane. Odată a fost un atelier de reparat biciclete, al unui dobitoc morocănos pe nume Ganesh. După aia a fost magazin de dulciuri, se prăjeau acolo rasgulla și gulab jamun în tigăi mari, iar noi copiii dădeam târcoale în speranța că vom primi ceva. Apoi a fost un atelier de tâmplărie, care producea scaune și chestii de genul bilelor de masaj. După aia a fost o croitorie, unde își stricau ochii femeile din basti făcând broderie zari cu aur și argint. Cred că un singur scul de ață de aur valora mai mult decât câștigau femeile alea într-o lună. Croitorii s-au mutat într-o zonă mai bună a orașului, o zonă comercială elegantă unde să-și atârne afară sariurile ca să se umfle în vânt ca niște vele colorate și unde fundurile care trec legănat au nevoie de două ori mai multă stofă să le acopere. După aia locul a rămas gol, până la amrikana cu picioare albastre.

Ce-o aduce pe o femeie amrikană la Khaufpur, culmea? Nici una din relațiile lui Zafar nu putea să ne spună nimic despre ea. Au venit muncitori, au curățat clădirea, i-au aruncat ramele de lemn putrezit, le-au ars chiar acolo în stradă. Apoi au sosit tâmplari și Somraj a ieșit din casă să asculte muzica fierăstraielor și burghielor, bubuitul ciocanelor. Erau mânați de un ticălos bătrân în lungi care fuma fără pauză două pachete de beedi pe zi.

– Laborator medical, ne spuse el pe o voce dogită.

Pe dată Zafar e bănuitor.

– De ce vine o amrikană să facă experimente medicale în orașul ăsta?

– Fiule, de ce tragi concluzii pripite? spune Somraj.

Nu pot să sufăr să aud cum îi zice tatăl Nishei lui Zafar fiule.

– Ce loc mai bun pentru un laborator medical decât un oraș plin de boală?

Zafar scutură din cap.

– E ciudat momentul.

Se încruntă și mai și când peste câteva zile apare o dubiță cu mașini variate și multiple, cum se găsesc prin spitale.

– Pute a Kampanie, spune Zafar.

– Ce miros ascuțit ai, zic eu pentru că mă scoate din sărite.

– OK, atunci gândește-te singur. De la ziua cu pui a lui Bhoora abia au trecut șase zile, așteptăm decizia judecătorului. Să zicem că decide în favoarea noastră. Atunci, dacă șefii Kampaniei tot nu se prezintă la proces, le-ar putea fi poprite celelalte afaceri. Asta nu pot să riște, așa că acum își fac planuri cum să riposteze dacă sunt obligați să se prezinte la proces.

– Scuze, șefu', tot nu m-am prins.

– Pune-te în locul Kampaniei. Mii de oameni spun că de douăzeci de ani sănătatea le-a fost șubrezită de otrăvurile tale. Cum demonstrezi că nu e așa? Spunem că situația nu e atât de rea precum s-a declarat, că nu sunt chiar atât de mulți bolnavi, că ăia de sunt bolnavi nu sunt chiar atât de bolnavi, mai mult, că până și dintre bolile existente, majoritatea sunt cauzate de foamete și de lipsa igienei, nici una nu poate fi identificată ca pornind de la acea noapte sau de la fabrica ta.

– Zafar frate, spune Farouq. Mă faci să-mi vârs mațele cu „a ta" și „ale tale" astea. Să spună Kampania ce vrea, cine o să-i creadă? Lumea de aici știe care e adevărul.

– Tu ești Kampania, zice Zafar, fără să arate milă față de mațele lui Farouq. Alte mii de oameni pretind că fabrica ta le-a otrăvit apa și i-a îmbolnăvit. Ca să îi contrazici vei spune că, orice ar fi în fântâni, nu vine de la fabrică, că chimicalele din fabrică nu provoacă bolile respective. Pentru o asemenea argumentație ai nevoie de date și de cifre. Ai nevoie de cazuri, de studii despre starea de sănătate a populației. Acum înțelegi? Abracadabra-fantutalamish! Din senin apare o amrikană care deschide un laborator medical.

Toată lumea dă din cap, dar mie instinctul îmi spune că Zafar se înșală. Picioare-albastre nu se potrivește cu ideea mea despre cum arată o persoană din Kampanie și nu sunt singurul care gândește așa.

Spune Somraj:

– Pot fi alte explicații. Încă nu știm nimic despre această persoană. Se poate să nu aibă nici o legătură cu Kampania.

– Ai dreptate, abba. Zafar e politicos ca întotdeauna, dar atât de vârtos urăște până și umbra Kampaniei, încât până nu se lămurește misterul pentru el va rămâne o conspirație. Ai dreptate, dar până să descoperim adevărul va fi prea târziu. Riscăm prea mult. Avem nevoie de un plan.

Într-o dimineață apare un biciclist-ricșă echilibrând chinuit o firmă mare pe spate, atât de mare că parcă are aripi de avion. Pe semn scrie CLINICA GRATUITĂ KHAUFPUR, iar dedesubt cu litere mai mici: DOCTOR ELLI BARBER.

Nu e un laborator medical, ci o clinică, și nu orice clinică, aflăm în curând, ci o clinică modernă dotată cu de toate, cum împuțiții de teapa noastră n-au văzut niciodată. *Gazeta Khaufpurului* publică un articol. „DOCTORIȚA DĂ NOI SPERANȚE VICTIMELOR OTRĂVIRII." Dacă e să ne luăm după ziar, Ministrul Șef și-a dat binecuvântarea, spune că clinica e un act de caritate măreț și minunat al unui medic cu inima bună, amrikana asta, Elli Barber.

– Sună ca Ali Baba, spune Nisha, Zafar râde, dar nu foarte voios.

Clinica va fi inaugurată de Zahreel Khan, Ministrul pentru Ajutorarea Victimelor Otrăvirii. Implicarea cretinului ăstuia precum și binecuvântarea MȘ-ului confirmă cele mai rele bănuieli ale lui Zafar.

– Lauda nu vine gratis din direcția respectivă. Ce se întâmplă?

Într-o dimineață e zarvă pe stradă. Un camion încărcat cu baloți de bumbac s-a blocat sub o cracă de copac. Din direcția opusă vine un car cu boi cu patru oameni și o ladă curbă foarte ciudată de lemn lăcuit, care atârnă în spate. Carul nu poate înainta, strada e blocată în spate de motociclete și auto-uri, ca măgarii claxoanele rag.

Se dau de perete ușile clinicii. Iese Elli Barber, se oprește cu mâinile în șold și contemplă confuzia. Șoferul camionului a coborât din cabină și

se uită la copac, auto-wallahii îi oferă un amestec de înjurături și sfaturi. Până să mă dezmeticesc Elli s-a băgat drept în mijlocul scandalului.

– OK, OK! Calm, toată lumea! Dumneavoastră domnule, dacă ați fi bun să săriți acolo sus, să desfaceți balotul, șofer-ji dați camionul înapoi douăzeci de picioare. Proprietarului carului îi spune: Dacă dați înapoi doar câteva picioare auto-urile o să poată să se strecoare pe lângă dumneavoastră.

– Doamnă, zice el, minunându-se de străina asta vorbitoare de hindi, nici pe departe să fie ăsta o super mașină-shaar, car cu boi e. Râde în hohote și le face cu ochiul bărbaților din spatele lui. N-are marșarier.

– Atunci, spune ea, are nevoie de ajutor. Haideți.

A prins boii de cureaua de pe bot și a început să împingă. Bărbații de pe car sar jos să pună umărul. Trecătorii râd, boii sunt buimaci, își dau ochii peste cap și scutură din bot, încet, încet, roțile încep să scârțâie înapoi. Asta nu e pe placul cărăușului, care acum stă ca prostul.

– Și cum să cârmesc?

Așa că Elli asta a sărit pe capră.

– Dă-te mai încolo, spune ea și ia hățurile.

Stând pe car, alunecând încet înapoi, mă vede chicotind și îmi rânjește. Dar eu citesc simțămintele și mă izbește, doamne, e îngrozită.

– Bravo, îi strig. Curajoasă ești.

– Nu pot să-i las să-mi hurduce pianul.

Apoi iat-o sărind de pe capră și dându-le ordine bărbaților care dau jos cutia de lemn de pe car. Arată ca un sicriu ciudat. Traficul blocat începe să se scurgă pe lângă ei. Eu mi-am făcut loc de-a curmezișul drumului printr-o turbare de claxoane.

– Nu vă supărați. Ce e un pian?

De mai îndeaproape nu mai e atât de superbă. Ochii îi stau cam aproape de nas, dar wah! ce mai picioare! chiar acum V-ul lor e drept în fața mea. Vocile din cap încep să facă remarci porcoase.

– E un instrument muzical, spune Elli Barber. Văzând că tot nu sunt lămurit, explică. Are clape. Le apeși ca să scoți notele.

– Clape negre și albe?

Pandit Somraj în casă are un armoniu cu astfel de clape.

– Exact. Se dă mai în spate și se uită la mine lung ca prima dată. Spatele. De când îl ai așa?

– De când îmi amintesc.

– Știi din ce cauză?

– De unde pizda mă-sii să știu?

Cuvintele urâte îmi țâșnesc pur și simplu. După marele doctor de copii, jurasem că n-o să mai vorbesc de spate.

– Nici un doctor nu ți-a explicat niciodată? întreabă ea, netulburată de nerușinarea mea.

– Ce sens are?

– Păi vezi, dacă am știi de ce...

M-am întors și am plecat în mâini și în picioare. La dracu' și la naiba cu de ce, astfel de întrebări fără răspuns nu duc decât la discuții despre natura lui dumnezeu.

După o vreme mă uit în urmă. Bărbații se străduiesc să facă cutia de pian să încapă pe ușă, dar ea nu îi supraveghează, se uită după mine. Cu privirea aia, noi îi zicem ghurr-ghurr. Dintr-odată, ochii ei, de pe cealaltă parte a străzii, par să se mărească, o voce din capul meu spune: „Femeia asta o să-ți schimbe viața!"

Când îmi revin în simțiri, sunt în casa lui Somraj, cu Nisha aplecată deasupra mea.

– Ce s-a întâmplat, dragul meu, ne-am făcut atâtea griji!

Ce s-a întâmplat? Îndată ce am auzit vocea rostind cuvintele acelea m-am întors și m-am afundat în urma ei. Universul cu toate stelele și galaxiile e un vârf de ac în comparație cu spațiul din mintea mea. În abisul acela adânc am plonjat, pe urmele vocii care zbura în jos chițăind ca un liliac. Am zburat prin nori de voci, trebuie să fi fost milioane, un singur comentariu îmi amintesc. „Te-ai enervat pentru că atunci când te-ai uitat la ea ți-ai zis sex, când s-a uitat ea la tine și-a zis handicapat."

– Te-au adus niște bărbați, spune Nisha. Împreună cu străina de peste drum. Și-a cerut scuze că nu te duce în casa ei, pentru că nu e gata. Crede că ai făcut o criză, dar tu n-ai crize, nu-i așa, dragul meu?

Părul lung al Nishei, când se apleacă asupra mea, îmi atinge fața. Dă-le-ncolo de picioare, de sex, mai dulce cu mult e dragostea.

Nu poartă pică doctorița Elli. Data viitoare când o văd mă întâmpină cu un zâmbet larg.

– Bună, Animal, cum îți merge?

De unde-mi știe numele? Elli pare mereu să râdă. Are o voce puternică, nu se rușinează să te salute tare pe stradă. În curând întregul basti se salută cu ea. Apoi își angajează personal la clinică, ajungem să-i cunoaștem și pe ei. E Dayanand directorul, Suresh farmacistul și o doamnă anglo-indiană pe nume Miriam Joseph, poartă rochii cu flori mari.

Când mă vede, Miriam Joseph spune:

– Animal, nu-i așa? Ți-amintești de mine? Vă vedeam când veneam la mesă la mănăstire, vai, cum s-a mai schimbat lumea.

Se scarpină la subraț, tristă, așa că îmi zic că mănăstirea nu mai e la fel fără mine și Mama. Miriam trebuie să-i fi spus lui Elli cum mă cheamă așa că acel mic mister e lămurit. Rămâne doar cel mare.

Toată lumea e în priză în legătură cu clinica. De ce să se deschidă așa ceva la Khaufpur de către o femeie amrikană? În numele cui a venit? Se pare că bănuielile lui Zafar s-au răspândit, pentru că se zvonește că doctorița Elli, așa-i zic khaufpurenii, a fost trimisă de Kampanie.

– Și ce dacă? răspund unii când aud zvonul. Kampania ne-a îmbolnăvit, de ce să nu ne vindece la loc?

– Mai mult, spun alții. De ce să plătească altcineva pentru tratamentul nostru? Să plătească numai Kampania.

– E mai bine dacă e clinica Kampaniei, sar alții cu gura. Numai Kampania știe ce chestii mortale au țâșnit din fabrică în noaptea aia, cine altcineva să știe antidotul?

Oamenii se lipesc ca țânțarii de personalul doctoriței Elli și sfredelesc cu întrebări ascuțite ca să sugă adevărul.

– Doamna Elli e o persoană bună, spune Suresh farmacistul unei mici mulțimi din Gheara de Găină. Cu banii ei face clinica asta. A lăsat o slujbă mare în Amrika din milă pentru oamenii din Khaufpur.

Păi asta sună cam improbabil. Sunt grămezi de amrikani aici la Khaufpur în prezent care fac tot felul de lucruri începând cu predatul și terminând cu plantarea grădinilor de plante medicinale, cu toții sunt aici pentru că nu sunt de acord cu ce a făcut Kampania, dar nici unul n-a deschis vreodată o clinică. Nu cu banii lor. Nu de unii singuri.

Directorul Dayanand își cumpără de rontăit din băcănia lui Ram Nekchalan, acolo se adună oamenii din Gheară să bârfească și să afle ce e nou. Auzim în curând că îi place mult *laal imli ka gataagat* adică bucăți de tamarin, două rupii bucățica, gustos de acrișoare, cu niște sare și condimente, bune la digestie, dar când îl întrebăm de noua lui șefă, pe lângă faptul că ne confirmă că Elli își cheltuiește banii ei, e la fel de nelămurit ca toată lumea. Dayanand i-a fost prezentat de un doctor în vârstă pentru care a lucrat el la un moment dat. Doctorul ăsta s-a pensionat, locuiește într-un căsoi arătos sus pe lângă lac. Doctorița Elli a locuit la el când a venit din Amrika, a ajutat-o să găsească personal pentru clinică. Mai mult de atât Dayanand nu știe sau nu vrea să spună.

De unde are o femeie atâția bani cât să deschidă o clinică? Asta întreabă toată lumea. „Probabil e bogată." Dar Elli nu pare genul de bogătană, nu umblă cu mașini mari, bine, a venit aici cu o mașină a guvernului, dar de atunci n-a mai mers decât cu auto-urile cu trei roți. De câteva ori a mers cu amicul meu Bhoora Khan și s-a târguit la fiecare drum.

– Doctorița Elli e tare zgârcită, *saalé*, spune el îndurerat, care, ca toți auto-wallahii, e de părere că străinii ar trebui să plătească mai mult decât localnicii.

Asta nu e numai cinstit, e și matematic. Un dolar amrikan e patruzeci de rupii, deci un kilometru khaufpurean ar trebui să fie egal cu

patruzeci amrikani. Dar când Bhoora îi spune asta doctorița Elli râde și îi cere să calculeze mai bine cu matematica medicinii gratuite.

Elli nu se îmbracă scump, niciodată nu o vezi cu nimic altceva decât cu blugii ei, și oricum bogații nu se amestecă cu cei ca noi, dar lui Elli îi place să glumească cu puradeii de pe stradă, nu o deranjează că îi strigă „Aiwa!“ și „Te iubesc!“, în curând fiecare puști din Gheara de Găină o știe după nume, și că a venit din Amrika, dar nu împarte dulciuri sau bacșiș.

Într-o zi merge chiar Elli la magazinul lui Nekchalan. Ce-i spune nu știu, dar din clipa aia el e cel mai mare fan al ei.

– Când se deschide clinica asta, spune Nekchalan tuturor care sunt dornici să-l asculte, oricare dintre noi poate intra drept din stradă, o să fim examinați, o să primim tratament, medicamente, și cât vom plăti?

Face o pauză de efect, împuțitul de bada batola, atât de important și de atotcunoscător, mahărul de pe stradă, o pauză lungă lungă plină de Nekchalan.

– Ei, haide, spune-ne cât?

– Nimic.

Nekchalan zâmbește de parcă-i cel mai bun prieten al lui Elli, de parcă ar fi ajutat-o să pună bazele clinicii.

– Ce? cască lumea gura. Chiar gratis?

Nu uita, și spitalele guvernului se presupune că sunt gratis, dar nimeni nu-și permite gratuitatea lor.

– Cu totul gratis, spune Nekchalan, băgând în buzunar banii de ceai, chibrituri, sare, făină, ulei, ce-o fi.

Zvonul se răspândește iute din Gheara de Găină în Jyotinagar, Phuta Maqbara, Spărgătorul de Nuci unde locuim eu și cu Mama, și în alte zone de lângă fabrică unde încă e bolnavă multă lume. Gratis? Să te trateze un medic străin? Sună prea frumos să fie adevărat, dar dacă spune Ram Nekchalan e adevărat. Nekchalan nu înșală lumea, niciodată nu te fură, de obicei mai pune puțin în plus din orice cumperi, orez, zahăr, daal, gaz.

Un om minunat? Nu prea cred. Puțină generozitate atrage o mulțime de cumpărători, iar prietenul Ram se îngrașă cu propria-i bunătate.

– Acum o să fim tratați cum trebuie, asta spune toată lumea.

Că-i a Kampaniei sau a cui o fi, khaufpurenii sunt cu toții pentru clinică.

Cum are să-mi schimbe Elli Barber viața? Să-mi deznoade funia spinării nu era nici o speranță, și din ziua în care l-am cunoscut pe Khă-în-Borcan însăși ideea speranței îmi devenise amară și respingătoare. Într-o zi i-am spus lui Zafar:

– Speranța e o cârjă pentru cei slabi. Cei puternici rezistă fără.

El a-ncuviințat din cap și mi-a surâs.

– Frate, ai dreptate. Renunță la speranță și continuă lupta, este lecția dată de Khaufpur.

Eram sincer surprins că se arăta de acord. Mă gândeam la cazul meu, pe lângă faptul că voiam să-l zgândăr. Cum poate el să-și continue lunga luptă fără speranță? Nu el a spus: „De ce nu azi?"

– Asta nu e speranță. S-a gândit o clipă. Se poate lupta fără speranță, dacă inima găsește forță în ceva mai puternic.

– Ce anume?

Știam că n-ar fi trebuit să întreb.

– Păi, spune prostul, scoțându-și și ștergându-și ochelarii așa cum făcea întotdeauna când se simțea sentimental. Dragostea.

Animal cel excitat o soție vrea
viața Elli cum i-o va schimba?

Ochi, am spus eu oare mai înainte: „Dă-l încolo de sex"? Ce ipocrizie idioată! Sexul era singurul lucru pe care nu-l puteam ignora, a doua dorință dintre cele mai imposibile. Prima dorință era să umblu drept, dar de ce voiam asta dacă nu pentru că ducea la a doua?

micul nesimțit de dragoste vorbește
dar de fapt după o gaură tânjește

Gândul la sex îmi era în cap când mă trezeam dimineața cu membrul imens cât o bâtă de crichet, dar și când mă culcam seara, gândindu-mă la ce nu pot avea. În nopțile în care pofta era puternică, hai să fim sinceri, aproape în fiecare noapte, îmi închipuiam că lângă mine e culcată o femeie. Mă mângâia peste tot, când eram gata de acțiune îmi arăta locul ei secret. Restul ți-l poți imagina, eu mi-l imaginam cu siguranță, dar la ce folosește o găoază de fân când tu vrei să ai o ființă vie în brațe?

În ce fel îmi va schimba Elli viața? Ei, Ochi, poți să-mi zici cretin în șapte feluri puroiate, dar dacă Elli n-avea să-mi repare spatele, pentru mine nu mai rămânea decât o singură posibilitate.

Animal ești prost sadea
crezi că să ți-o pună vrea?

Într-o seară eu, Zafar, Farouq și încă vreo doi din grup suntem în grădina Nishei și ne uităm la clădirea lui Elli Barber. E o lumină la o fereastră de la etajul doi. Chiar lângă ea crește un copac.

Zafar face o glumă:

– Ce-ar fi să ne cățărăm să vedem ce se petrece înăuntru.

– Mă duc eu.

Nu știu de ce spun asta. Nu ca s-o impresionez pe Nisha, pentru că nu e acolo, poate doar să le arăt că sunt la fel de bun ca ei. Ei, am brațe puternice, probabil mai puternice decât ale oricăruia dintre ei. Pot să mă trag în sus fără să am nevoie de picioare.

Copacul ăsta e un mangotier uriaș, crește chiar lângă clădire. Ne ducem la el și Zafar spune:

– Să-ți țin scară?

Îi spun să se ducă dracului, sunt destule cioturi ieșite în afară și n-am nevoie de nici un ajutor. După prima creangă e mai ușor, dar tot nu destul de ușor. M-am cățărat în copac cât de bine am putut braț după braț, cretinii de dedesubt mă îmboldesc cu șoapte pătrunzătoare:

– Mai sus, Animal, dobitocule.

– Hai, arată-ne ce poți.

Mai sus crengile se lățesc și aproape că ating zidul, dar încep să se îndoaie mai ușor, plus că mai e mult de urcat. Trebuie să mă trag în sus, să-mi sprijin cotul, să-mi ridic trupul, apoi să mă răsucesc și să îmi rostogolesc fundul pe cracă. Greu e, cu picioarele nefolositoare și toate alea. N-am pe mine decât pantalonii kakadu, și mă zgârie spinii și crenguțele de mă ia dracu'.

– Dobitocu' se cațără ca o maimuță.

Din întuneric vine un râset care sună ca al nesimțitului de Farouq. Mă uit în jos să mă încrunt la el, aș cădea cale lungă până unde stau ei adunați la rădăcina copacului.

Clădirea e chiar peste drum de casa Nishei. De unde stau cocoțat îl văd pe Pandit Somraj cum stă la el în cameră și ascultă muzică. Ascultă, ascultă, ascultă, asta e tot ce face toată ziua și toată noaptea. Dacă nu ascultă discuri ascultă la radio, dacă nu ascultă la radio își ascultă studenții, sau dacă nu broaște și pompe de bicicletă și robinete care picură. Nisha e înăuntru cu tatăl ei. O văd cum îi oferă o ceașcă de ceva și inima îmi bubuie ca o *dholak* ciocănită de o maimuță. Taka dum takataka dum dhoiiing dhooom! Mai bine să stea înăuntru. Zafar a spus să nu-i spunem ce facem. Nisha n-ar fi de acord. Să o spionăm pe străină, ea ar spune că e imoral.

– Bravo, ține-o tot așa.

E Șeful Nostru, întotdeauna are un cuvânt de încurajare. Dl Perfect, la dracu' cu el.

– Gura! șuier eu. O să te-audă!

– Nu te teme, o să creadă că ești un babuin, zice Farouq.

Mă gândesc dacă să-mi dau jos kakaduii și să mă cac în capul lui Farouq, dar nu-l văd destul de bine, nu zăresc decât capătul aprins de la o *beedi*.

– Prea mare să fie o maimuță, intervine altcineva.

– Ce știe ea? spune Farouq. E amrikană.

Până la urmă o pornesc din nou. Încă sunt sub fereastră, dar e din ce în ce mai aproape. Acum văd deja tavanul, de un roz aprins, ca gura unei cămile pe dinăuntru. Uite o mână de femeie, care ține ceva roșu.

Apare în bucata pe care o văd eu, apoi dispare. Asta se întâmplă de câteva ori. Ce face? Nesimțiții de jos acum tac, presimt că sunt aproape. Mâna se ridică din nou, cu chestia roșie. Încă o creangă, se îndoaie primejdios, mă zbat să rămân agățat. Îi văd capul. Lucește umed. Apare mâna, cu o cană roșie de plastic, și toarnă apă pe el. Cu cealaltă mână își clătește părul. Acum în sfârșit sunt mai sus decât fereastra. Elli Barber e înăuntru, la zece picioare depărtare. Face baie și n-are nimic pe ea.

Nu are picioare albastre, ci albe ca laptele. Se apleacă și nimic nu îmi e ascuns. Apoi se săpunește peste tot. Fiecare părticică. Sunt sigur că n-ai nevoie să-ți spun eu cum e făcut trupul unei femei, n-am mai văzut niciodată o femeie goală.

Da, n-am mai văzut niciodată, decât în somn. Deseori visez că fac dragoste cu nu spun cum o cheamă. N-am spus nimănui pentru că dacă ar afla lumea, ce-ar face, ar râde de mine, m-ar compătimi? „Animal, nu-ți face speranțe din astea." Aș vedea avertismentele pe fețele bătrânelor care m-ar prinde uitându-mă la ea. Animal să se împerecheze cu o femelă umană, e nefiresc, dar n-am de ales decât să fiu nefiresc. De multe ori visam că ea și cu mine suntem îndrăgostiți, uneori suntem căsătoriți și goi amândoi ca în filme, făcând sex. În astfel de vise aveam oare spatele drept? Stăteam în picioare? Nu și nu. Eram exact așa cum sunt acum și nu conta defel. Ce mai vise! Mă trezeam din ele tremurând de speranță. Asta mă înspăimânta, disprețuiesc speranța.

– Ce se întâmplă? vine șoapta de dedesubt.

Elli se întoarce iar. Se apleacă, arătând tot ce are.

– Pssst, Animal?

Nu pot să răspund. Nu pot să vorbesc. Se îndreaptă, mai toarnă apă și hai hai hai, ce face? Se pipăie pe sâni? Îmi bubuie inima, amețesc, mă apuc de creanga de deasupra capului, e mare foșnet de frunze.

Elli Barber vine la fereastră. Stă acolo și se șterge cu un prosop, uitându-se dintr-o parte în alta. Din clipă-n clipă se va uita drept la mine.

Lumina se stinge.

– Animal, ce dracu'?

Vor să cobor acum, să raportez ce am aflat. Nu pot să mă mișc. Am un cuptor între picioare. În nici un caz n-am să cobor să-i las să mă vadă în halul ăsta. Am să mai stau aici sus o vreme.

Ei bine, măcar o parte din mine poate sta dreaptă.

Ochi, nu știu dacă ești bărbat sau femeie, mă gândesc că lucrurile pe care le spun nu sunt potrivite pentru urechile unei femei, dar dacă cineva lasă lucrurile nespuse ca să nu se pună într-o lumină proastă, e o minciună. Am jurat să nu te mint. Dacă te simți stânjenit, azvârle cartea în care sunt tipărite aceste cuvinte. Continuă să citești pe răspunderea ta, urmează lucruri și mai rele, să nu te apuci să strigi mai târziu: „Animal e o persoană îngrozitoare, scârboasă", crezi că nu știu deja? Ochi, dacă ești femeie te rog să nu mă lași acum, în lumea asta femeile s-au purtat cel mai bine cu mine, ca Jara, Mama Franci, Nisha. Dacă ești bărbat nu contează, ești oricum un pervers împuțit.

Așa că n-am încotro, rămân cocoțat în mangotier.

Elli vine la fereastră și se uită afară. În spate e un bec aprins care îi conturează formele, lumina stropește frunzele din copacul meu. Îmi țin răsuflarea sperând că nu vede în întuneric. Frate, chestia asta din pantaloni e fierbinte și rigidă, se întinde așa de mult în afară că mă gândesc să nu se agațe de ramuri.

Se stinge lumina. De dedesubt se aude o șoaptă.

– Ce vezi?

Ce văd? Au înnebunit? E tot acolo. Sunt sigur, deși ochii îmi joacă feste. În primele câteva clipe după ce s-a stins lumina nu văd decât fantoma beculuI, arde violet cu o margine verde. Apoi apare un pătrat negru, care e fereastra, e o formă palidă care plutește prin ea. Se apleacă în afară, se uită cu atenție în stânga și în dreapta.

– Hei, Animal, ce-i acolo?

Cum de nu-i aude? Ei nu primesc răspuns, dar ce pot eu să fac? Sunt pironit pe cracă și încerc să nu mă clintesc. Respir, ce-i asta? Am un os de pește în gât. Nu-mi pot lua ochii. Mă gândesc că dintr-o clipă în alta o să vadă doi cărbuni încinși în copac. Trece o întreagă epocă

întunecată a lumii până să se tragă ea înăuntru. Tot nu îndrăznesc să mă mișc. Dacă e tot acolo în întuneric? Dacă cheamă polițaii? Unul care spionează o femeie goală, ce încântați o să fie ticăloșii când o să vadă pe cine-au prins? Inspectorul ăla Fatlu, de la secția de poliție Habibganj, o să fie sărbătoare pentru el să mă găsească în copacul ăsta bătut de vânt. O să mă tragă jos și dacă încă mi se mai ițește bâta în față o să rupă blestemăția dracului și o să mă bată în cap cu ea. Dar Inspectorul Fatlu nu vine și după o vreme cum fereastra e tot întunecată îmi dau seama că ea s-a dus. Îmi ia exact zece minute să cobor din copac, un tobogan care îmi zgârie scula pe fiecare centimetru până jos pe pământ.

Cu toții vor să știe:

– Ce-ai aflat? Ce-ai văzut?

Am spus:

– Vă zic mai târziu.

Pentru că în clipa aia a ieșit Nisha pe verandă. Nisha nu știa ce făcuserăm noi. Probabil se gândea că ieșiserăm la aer de seară. Ne delectam cu mireasma de frangipani. M-a scos din încurcătură, nu voiam să le spun lui Zafar & Co. ce văzusem.

Când intrăm în lumină, pe verandă, Nisha spune:

– Animal, te-ai zgâriat.

Chiar așa, m-am zgâriat rău pe piept când am alunecat în jos pe copac.

– Doamne, ce-ai pățit?

Ei bine, un singur lucru nu pot să fac, și anume să o mint pe Nisha, așa că:

– J*e suis monté dans cet arbre-là*.

Se uită bine la mine.

– Ce înseamnă asta?

Încep să bălmăjesc ceva despre mango.

– Dar nu e sezonul de mango, spune Nisha. Se întoarce către Zafar, care pare jenat. Ce-a pățit Animal?

Pe fruntea înaltă a lui Zafar apare o cută. Își împinge înapoi ochelarii ca atunci când e pe cale să țină un discurs, dar înainte să poată spune ceva se bagă Farouq și zice:

– A, a alunecat.

– A alunecat?

Se uită la mine îngrijorată. Jur. Fata asta ține mai mult la mine decât își dă seama. Se vede în clipe ca asta, nu o poți ascunde, dacă chiar ții la cineva.

– Cum a alunecat?

– S-a împiedicat, spune Farouq.

– Cum ai putut să te împiedici? mă întreabă ea. Umbli în patru labe.

Apoi se holbează la pantalonii mei. Eu sunt gata să mor. Să nu cumva să se vadă dracului chestia aia.

– Ai nevoie de haine cumsecade. Întotdeauna umbli în vechiturile astea soioase. O să-ți cumpăr haine noi.

– Nu vreau haine noi, bălmăjesc eu. Ăștia sunt pantalonii mei kakadu au venit de la jarnalis, pe nume Phuoc, dintr-un loc cu crocodili. Pantaloni speciali de erou, două buzunare lateral, două buzunare clin pe spate, două buzunare petic pe față, utile ca să pitesc lucruri ca Zippo-ul ăsta al meu, cam așa mă bâlbâi.

Zafar spune:

– Lasă-l în pace, avem treabă.

Dar Nisha mă ia deoparte și aduce niște alifie de neem, galbenă e și mai și miroase amar, ca să mă ungă pe zgârieturi.

– Nu ajung acolo jos, spune ea, adică pe burtă, pentru că stau tot în patru labe. Va trebui să te așezi. Sau să te pui într-o parte.

Mă rostogolesc ca un câine mare, cum face Jara ca să fie gâdilată pe burtă, Nisha începe să mă dea cu alifie pe stomac. Degetele ei mă ating, îmi e teamă că membrul o să mi se trezească iar la viață, poate că a presimțit, pentru că merge cu degetele pe zgârieturi până la buric, după care îmi dă cutia și îmi spune să fac eu restul, și să mă grăbesc pentru că suntem așteptați înăuntru. Sunt pe cale să țină o altă ședință

interminabilă din alea de-ale lor. Apoi spune că o să rămână cu mine ca să se asigure că mă ung cum trebuie.

– Du-te. Pe tine te așteaptă.

– Nu numai pe mine, spune Nisha, uitându-se cum mă dau cu alifia.

Urâțică o fi, dar arată bine. Odată ce ai văzut-o pe chipul cuiva e mereu acolo, nu vreau să spun frumusețea, dar ceea ce te face să o iubești, indiferent ce-o fi. Felul în care îi atârnă părul peste față. Ea își mușca buza, așa face când se gândește și ăsta e lucrul care mă atrage pe mine.

– Ești atât de dulce, îmi ies cuvintele din gură înainte să le pot opri.

– Animal prostuț, zise Nisha, zâmbind acum, ai tot părul jungli, e năclăit de praf, cu rămurele. Vino să-l perii.

Așa că eu stau în timp ce ea își trece degetele prin părul meu, desfăcând ușor încâlcelile, apoi începe să dea cu peria, aaa aa aiiiee, agață aici, aiiieeaaaa, trage acolo. Iese Zafar să ne caute, mă uit la el, zâmbesc.

– *Ça va, Animal?* mă întreabă el, că prinsese de la mine.

– *Si heureux je vais mourir*.

Dar asta n-a mai înțeles.

Mor de fericire, ai? Nu multă vreme, pentru că după întâlnire s-au dus la ea în cameră, lăsându-mă jos scrâșnind din dinți. Eram obsedat de ce fac acolo împreună. Închipuirea a știi-tu-ce a dus la o mare ceartă între vocile mele. Una a spus că a prevăzut că o să se ajungă la asta. O alta susținea că Zafar ar fi nebun să facă chestii de ghusspuss în aceeași casă cu Pandit Somraj, care are auz de liliac, dacă își ciulește urechile aude și cum trage vânturi o furnică. Prostii, spune o a treia, un bărbat e un bărbat, cu o chestie între picioare și dorința adânc înrădăcinată de a o împlânta în ceva umed și doritor.

Evident că asta nu era un motiv să-l otrăvesc.

CASETA ȘAPTE

Noaptea trecută am visat cu Zafar. Mergea pe Aleea Paradis drept înspre inima Spărgătorului de Nuci. Era îndoit din mijloc, cu nasul lung îndreptat trist spre pământ. Pe cap avea turbanul lui roșu preferat, avea barba netunsă, pe spate purta o lume strălucitoare, albastră ca aripa unui muscar, întretăiată de liniuțe mici. Arșița soarelui cădea drept asupra lui. Grea trebuie să fi fost lumea, Zafar se împletea, mâinile întinse în spate abia mai puteau să o țină, dar pășea câte puțin odată, așa cum face totul, cu o răbdare plină de grijă. În fața lui mergea un copilaș, înspre școală presupun, avea o tablă de ardezie pe care scria ceva abc și 123. Și Nisha era în vis, ținându-se după Zafar, implorându-l să o lase să îl ajute cu această grea povară a durerii lumii, dar nu cred că o auzea.

Mi se încingea bătălia cu Zafar. Un animal morocănos care trăiește fără speranță, așa mă vedeam. Nu ceream nimic, mă așteptam la și mai puțin și eram plin de mânie împotriva lumii. Zafar îmi dădea mereu ocazia să dovedesc ce tip bun la inimă și demn de încredere sunt. Devenise un fel de concurs. El îmi arăta din ce în ce mai multă încredere, eu îndeplineam sarcinile pe care mi le dădea cu din ce în ce mai mult dispreț. Deseori luam asupra mea sarcini mari care nu erau de mine. Într-una din zile, îmi ziceam, de preferat atunci când o să fie viața ta în joc, o să te dezamăgesc.

Într-o zi Nisha a adus la una dintre întâlnirile noastre o femeie pe nume Pyaré Bai. Pyaré se așeză pe podea cu sariul aranjat în așa fel

încât să-i acopere fața, cu o voce tristă ne spuse povestea ei. Ochi, trebuie s-o auzi pentru că povestea acestei femei include istoria altor mii.

Pyaré Bai era căsătorită cu Aftaab, care lucra la fabrica Kampaniei și i-a spus cât de periculoase erau chimicalele de acolo. Dacă îți curgea ceva pe mână din greșeală, spunea Aftaab, îți făcea bășici. În noaptea aia era acasă, nu era în tură, când a început pișcăciunea din ochi, ca de ardei iute, spre deosebire de majoritatea el a știut ce să facă. A acoperit fețele lui Pyaré și a celor două fetițe ale lor cu cârpe ude, apoi le-a condus, mergând, nu alergând, în afara vântului. În felul ăsta ei au scăpat, în vreme ce majoritatea vecinilor lor au pierit. Însă cu toții au fost totuși afectați de otrăvuri, Aftaab cel mai rău, pentru că el se îngrijise mai puțin de sine, scuipa spumă însângerată când tușea, avea ochii aproape închiși. Când s-au întors acasă toate obiectele de metal, cum ar fi oalele, aveau o crustă verde. Aftaab nu le-a lăsat pe Pyaré și pe copile în casă. A curățat tot, a spălat fiecare colț înainte să le lase să intre.

La început Aftaab a părut să-și revină, dar vechea slujbă o pierduse, nu avea suflu pentru muncă fizică. Starea i s-a înrăutățit. Îl dureau ochii, avea erupții peste tot, plus frisoane și dureri în încheieturi. Pyaré a cumpărat medicamente. Aftaab i-a spus să nu risipească banii pe el, pentru că el va muri. Ea a spus: „Cum să nu fac asta?“ „Gândește-te la tine și la copii, a zis el. Când eu nu voi mai fi, din ce veți trăi?“ Ea a răspuns: „*Har ek warak mein tum hi tum ho jaan-e-mehboobi, hum apné dil mein kuch aaisi kitaab rakhté hain*“.

– Wah, wah, spune Zafar.

Și-a dat jos ochelarii și îi șterge. Clipește. Ce crede, că e un nenorocit de recital de poezie? Ochi, ce a spus ea înseamnă: „Pe fiecare pagină ești tu și numai tu, o, iubirea vieții mele, cartea aceasta o păstrez în inimă“.

Când soțul ei s-a îmbolnăvit rău și n-a mai putut munci, au rămas fără bani și a trebuit să-și vândă mica lor casă. S-au mutat cu chirie într-o casă cu jumătate de acoperiș. A fost singurul loc pe care l-a găsit Pyaré, chiar lângă naala puturoasă, pe timpul musonului ploaia intra în casă. Fetițelor le era mereu foame. Noaptea plângeau. Le lega cârpe în jurul mijlocului și le dădea apă să-și umple burțile goale. A găsit de lucru la cărat ciment pe un șantier.

– Când am început să muncesc, a spus Pyaré Bai, soțul meu și-a cerut iertare pentru că m-a făcut să trec prin toate acestea. De câte ori nu mi-a spus să nu cheltuiesc banii pe el și pe boala lui? Nu-ți risipi banii, mi-a zis, o să mor oricum. Și a murit... m-a lăsat singură.

A început să plângă, Nisha s-a așezat lângă ea și a îmbrățișat-o. După asta Pyaré Bai ne-a arătat poze cu fiicele ei. Cea mică era frumoasă și sălbatică, semăna mult cu maică-sa. Ne-am trecut din mână în mână o poză făcută cu ea mireasă, cu un Aftaab miyañ tânăr și zâmbitor, lângă el era o fată îmbrăcată într-o kurta scurtă cu două cozi împletite și cârlionți lipiți de jur împrejurul obrajilor. Nisha a spus:

– Am văzut-o pe asta la tine acasă. Una dintre fetele tale a zis: „Ammi arată ca Mala Sinha". „Nu, a zis cealaltă, ca Sadhna."

Din nou au izbucnit amândouă în lacrimi. Nu înțelegeam de ce era Nisha impresionată tocmai de povestea asta, cu toții aveam de-a face în fiecare zi cu oameni care aveau de povestit grozăvii. Poza de nuntă ne-a oferit răspunsul, cel mai fericit moment din povestea de dragoste dintre o hindusă și un musulman. Ca Nisha și Zafar.

După moartea lui Aftaab, cămătarul și-a asmuțit gorilele asupra ei. Ăștia erau bărbați cu ochii roșii de la băutură, ticăloși nenorociți și răi, cu bricege de Rampur pe care nu ezitau să le folosească. Stăteau în gulli-ul din fața casei ei și strigau cu voce tare. „Ohé târfă, ești acasă?" „Curvă, ai uitat de banii pe care-i datorezi?" „Aveți milă, le-a spus ea. Tocmai mi-a murit bărbatul." Au intrat la ea în casă și au luat lucruri. I-au luat oalele. Au plecat împingând bicicleta soțului ei. „Păi n-o să mai aibă nevoie de ea."

La sfârșitul poveștii cu toții sunt înlăcrimați, în afară de mine care nu plâng niciodată și care la fiecare poveste tragică asemenea acesteia pot relata zece și mai și.

Când Pyaré a plecat, Nisha spune:

– Trebuie să facem ceva pentru ea. Trebuie să o scăpăm de gorilele alea.

– E o problemă, spune Zafar. Cum să ajutăm una singură și pe alții nu? Dacă o ajutăm pe Pyaré, unde o să se termine? Cum să le spunem

vecinilor ei care au suferit și ei îngrozitor: pe ea am ajutat-o, dar pe voi nu putem să vă ajutăm?

– Zafar, spune Nisha, nu știu răspunsul, dar știu că dacă nu o ajut pe biata femeie și pe fiicele ei eu însămi am să mor.

– N-ai să mori, a zis el. Uite ce-o să facem. O să rugăm douăzeci de prieteni să facă o chetă. Eu dau chiar acum o mie de rupii.

– Și eu, a spus Nisha.

– Și eu dau o mie, a spus Somraj.

– Și eu, a spus Farouq.

S-au uitat la mine, dar eu m-am uitat în altă parte.

– Animal? întreabă Zafar.

Vezi? E hotărât să îmi dea ocazia să-mi arăt generozitatea din suflet.

– Douăzeci, bălmăjesc eu.

– După ce plătim datoria lui Pyaré, spune Zafar, vom începe o nouă lucrare, un fond din care să dăm împrumuturi cu dobânzi mici pentru ca oamenii să nu mai fie oropsiți de mizerabilii ăștia.

Astfel grăi Zafar cu curaj, dar eu i-am prins gemetele din minte și am înțeles că o altă povară grea tocmai se adăugase lumii pe care o purta pe umeri.

Banii, când au fost strânși, s-au adunat la mult mai mult decât douăzeci de mii de rupii. Nu-i puteau fi dați lui Pyaré Bai pentru că ar fi putut fi păcălită de cămătar. Trebuiau dați direct și cerută o chitanță.

– Îi duc eu.

Ăsta-s eu.

Spune Zafar:

– Cred că de data asta mai bine nu.

– Ce, n-ai încredere în mine?

De data asta l-am prins.

– Ai dreptate, n-am. Nu în cinstea ta, ci în gura ta mare n-am încredere. Ăștia sunt periculoși.

– Îi duc eu, repet. Încrederea nu poate fi întreruptă. Fie ai, fie n-ai încredere.

Zafar se joacă cu barba, cugetă.

– Bine atunci, du-i tu, dar Farouq merge cu tine.

Niciodată nu mai dusesem atâția bani, destui cât să cumperi o casă.

Cămătarul era P.N. Jeweller, magazinul e pe strada Iltutmish, în Chowk. Farouq și cu mine ne-am îndreptat într-acolo încet prin zgomot și mirosuri, pakora prăjindu-se în ulei, gloată, banii sunt în sacul atârnat de gâtul meu.

– Ce fund are, frate, spune Farouq. Ca doi pepeni zemoși, ce mi-ar mai plăcea să-mi înfig dinții în ei.

Ia ghici despre cine vorbește.

– Ai o minte dezgustătoare, îi spun eu. Nici măcar unul născut în canal ca mine nu vorbește așa.

– Nu vorbește, dar gândește, spune el râzând. Am văzut cum te uiți la ea, dar și la Nisha. Ticălos cu patru picioare, rătăcești prin oraș cu scula atârnând între picioare, în secret îți tocești pumnul.

Păi, e ceva adevăr în asta, Ochi, nu neg, dar să nu-mi spui că nu face și el la fel, sau tu dacă vine vorba, poți să zici cu mâna pe inimă că nu te-ai masturbat niciodată, deci care-i problema?

– Necazul cu tine, Animal, continuă Farouq, trecem pe lângă templul Hanuman unde se adună lăptarii în fiecare dimineață, e că tu crezi că pentru că ai spatele strâmb și mergi cu fundul în aer nimeni n-ar trebui să îndrăznească să te critice. Sunt un animal, behăi tu mereu, sunt un animal, nu trebuie să fac ca voi, legile societății nu se aplică la mine pentru că sunt un nenorocit de animal.

Chiar îl enervează că vreau să fiu animal și nu om, ca nisipul în ochi.

– Nu eu mi-am dat numele de Animal, răspund eu. Și oricum, cine mi-a zis tocmai acum că am patru picioare? A, dacă nu mă-nșel, tu.

– Nu te mâțâi, spune el. Suntem la Khaufpur. În orașul ăsta dacă un om e șchiop i se zice Langda. Dacă se uită câș e Se-Uită-La-Londra-Vorbește-Cu-Tokyo. Nu sunt decât niște cuvinte idioate, poți să-i spui Raju sau Razaq, nu schimbă ce e.

Nu prea isteț e Farouq al nostru. Zău, ar fi trebuit să se facă mecanic, sau goonda într-o bandă de criminali ca ăia doi frați ai lui. În primul

rând nu-și dă seama că totul e doar niște cuvinte de căcat, în al doilea rând nu se prinde de nuanța că atunci când spun că sunt animal nu mă refer doar la cum arăt, ci și la ce simt.

– Ție ar trebui să ți se zică Ipocrit, îi spun, pentru că față de oameni ca Somraj Pandit te porți respectabil, de Muharram pășești pe cărbuni încinși ca să arăți cât ești de pios, alte trei sute șaizeci și patru de zile nici nu calci pe la masjid, și nici nu spui namaaz în fiecare zi, în spatele mullahilor ești gata de tot felul de aventuri murdare.

Spun asta pentru că el vizitează casele de pe lângă Cinema Laxmi.

Ochi, până acum nu ți-am spus prea multe de Farouq, în afară de faptul că e secundul lui Zafar. Probabil că te întrebi ce caută un golan ca el amestecat cu Zafar și Nisha, cum de face o muncă de binefacere fără să primească în schimb aproape nici un ban? Nu prea e genul, unchiu-său e Afroze Khan yar-yilaqianul, un mare gangster din Khaufpur, băgat în escrocherii cu transporturi, contrabandă, băuturi, tot felul de lucruri. Tatăl lui Farouq e fratele mai mic al acestui naș, dar cei doi s-au certat. Acum doi ani tatăl lui Farouq s-a îmbolnăvit grav, nu putea să se trateze ca lumea, Zafar a aranjat totul, de atunci Farouq îl adoră pe Zafar, a venit să lucreze pentru el, pentru Zafar și Nisha ar face orice, dar pe mine mă tratează ca pe un rahat, spune că asta merit.

Rudele lui Farouq sunt yar-yilaqieni. Au venit la Khaufpur din Yar-yilaq, e o regiune de lângă Samarkand. Asta s-a întâmplat demult, poate acum trei sute de ani, Farouq mi-a spus odată, probabil nu-l ascultam. Este un întreg cartier yar-yilaqian la Khaufpur, femeile din districtul ăla poartă tocuri pe sub burqa și ruj pe sub văl, dar dacă o superi pe una dintre ele cu vreo remarcă jignitoare te poți aștepta să scoată cuțitul să te taie, și asta tot Farouq mi-a spus, în care caz e un miracol regretabil că a trăit atât de mult. Mereu există însă speranța că într-o zi o să ardă de viu. În fiecare an, de Muharram, e o tradiție la bărbații yar-yilaqieni să își arate puritatea inimii mergând desculți pe un strat de cărbuni încinși. Farouq face asta în fiecare an, e mândru de asta.

Orice mențiune a mersului prin foc stârnește zâzanie între mine și Farouq, în anii trecuți ca alții m-am dus și eu să văd, ca să pot zări ceva a trebuit să mă cațăr pe ceva, data trecută a fost pe o schelă unde puseseră o cameră de luat vederi, salturile mele o făceau să se scuture. Farouq a zbierat la mine:

– Animal, dă-te jos, ce faci aici, căcăciosule cu ochi, nici măcar în dumnezeu nu crezi?

– De când trebuie să aibă credință vieţuitoarele jungli? am răspuns eu zbierând.

– Ia-ți o religie și învață să respecți.

Așa că l-am informat pe Farouq că la noi animalele religia e mâncatul, băutul, căcatul, regulatul, chestiile de bază pe care le faci ca să supraviețuiești.

– Împuțit ce ești, a spus el. Tot rahatul ăsta că ești animal e numai o scuză ca să te porți urât.

Acum, când aduc vorba de Muharram, care se apropie, își iese din pepeni și spune că anul ăsta să nu mă prindă că fac prostii că mă aruncă în foc cu mâna lui.

– Crezi că mi-e frică de foc? Dacă treci destul de repede n-are timp să te ardă, că altfel unul cu sufletul murdar ca tine ar arde ca o torță.

– Dacă e așa ușor, de ce nu încerci și tu? mă provoacă el.

– Păi, poate c-am să-ncerc.

– Numai gura-i de tine, n-o să îndrăznești.

– Punem pariu?

– Pariu, spune el, așa că se apleacă, dăm mâna, tăiem și e făcut.

Bijutierul e așezat pe o pernă, vorbește cu un prieten. Spunem de ce am venit, eu scot banii din sac și îi număr în fața lui.

– Este datoria lui Pyaré Bai. Fratele Zafar zice să îți spunem că e sfârșitul afacerii, acum să îi dai înapoi lucrurile.

Individul a verificat suma cu o față de parcă n-ar mai fi vrut să vadă banii niciodată, așa lucrează cămătarii ăștia, împrumută o sumă mică, cu dobândă de zece la sută pe lună, cine-ar vrea banii înapoi?

– Zafar bhai spune să dai chitanță.

– Zafar bhai în sus, Zafar bhai în jos, se strâmbă omul batjocoritor. Îl cunosc pe Zafar bhai al tău, face numai probleme, își bagă mereu nasul unde nu-l vrea nimeni.

– Ba nasul lui e foarte dorit. Zafar bhai spune și să o lași în pace pe Pyaré Bai, nu mai trebuie să fie hărțuită.

– Ascultă-l pe sadak chhaap ăsta poruncind celor mai în vârstă și mai deștepți decât el. Cu cine crezi că vorbești?

– Dă-mi chitanța, zic eu, schimb de epitete putem face mai târziu.

Cămătarul deja s-a înfuriat, a strigat în spate și două dintre gorilele lui au intrat în magazin.

– Care-i treaba, șefu'?

– Puștiul ăsta, spune el. Are nevoie de o lecție de bună purtare. Are nevoie să învețe cum să fie respectuos.

– Dă-mi chitanța pentru bani, repet eu, începând să mă sperii, pentru că dacă n-o primeam, individul ăsta putea să nege că primise banii.

– Bă jegosule, ascultă la mine, cu mine nu vorbești așa, ai înțeles, că dacă nu îți trag un șut de-ți zboară curu' ăla strâmb pe stradă până la Hazrat Mahal și de acolo poate și la Ram Mandir.

La asta, Farouq care stă rezemat în prag și își curăță unghiile începe să râdă.

– Asta aș vrea și eu să văd, unchiule, e exact ce merită nesimțitul ăsta. De multe ori am fost tentat să-mi așez piciorul în fundul lui păcătos. Îl știu de când era un mucos de cinșpe ani, niciodată n-a făcut decât să-i înjure pe cei mai buni ca el, așa că înțeleg pe deplin că ai o problemă cu el. Se poartă urât, n-are maniere, prostul chiar crede că e animal. Puștiul ăsta are nevoie să fie îndreptat, dacă ți-ai înfige pantoful în dosul lui probabil că ai face minuni. Problema e, spune el, că dacă îi dai șuturi de să-i zboare curu' în josul străzii, o să fiu nevoit să-ți dau și eu șuturi ție să zbori după el.

Cămătarul se uită la el uluit.

– Ce-i asta? Încă un pierde-vară nerușinat, sunteți împreună?

– Din nefericire, da, spune Farouq, cu ochii tot la unghiile sale. Nu mi-ar face plăcere, mă rog, nu foarte mare plăcere, să-ți rup picioarele, dar dacă vorbești cu mine așa, nu da vina pe mine dacă asta o să se întâmple.

– Saalé, mârâie unul dintre malaci, cine mă-ta te crezi?

– Cred că sunt Farouq Khan yar-yilaqian. Dacă vrei să mă găsești vreodată, întreabă de mine la casa unchiului meu. Îl cheamă Afroze Khan. Cred că ai auzit de el, dacă nu, du-te numa la poarta Ajmeri, o să te îndrume oricine.

Am primit chitanța, semnată în grabă de cămătarul ploconit, care a promis să îi trimită fără întârziere lui Pyaré Bai oalele și bicicleta.

– Golan împuțit ce ești, i-am spus lui Farouq când eram din nou pe stradă, în drum spre taraba lui Chunaram, de unde ai învățat dialogurile alea de filme de mâna a doua?

– Animal iubitule, nu mă tenta.

– Păi, spun eu, se pare că o să mai facem ceva treabă din asta. Și eu ar trebui să exersez să țin discursuri amenințătoare, ca Shatrugan, BATTAMEEZ KUTTÉ, MAIN TUMHÉ NASHT KAR DOONGA!!! Câine nerușinat, te voi distruge!

Mai mulți trecători tresar și se uită în jur să vadă de unde a venit această amenințare teribilă. Farouq se dă de ceasul morții de râs.

– Animal, spune el, ai putea fi un tip ca lumea, dacă n-ai fi așa un jegos.

CASETA OPT

Un mister e Elli. Zafar și-a încercat toate sursele ca să afle cine e și de unde a venit, a obținut un zero cât toate zilele. Nu știm decât că a avut un post bun în Amrika, a renunțat la el ca să vină la Khaufpur. Apoi într-o zi Dayanand se scapă că a lucrat într-un spital de veterani.

– Cum se numește spitalul? întreabă Zafar când îi spun.

– Centrul Medical.

– Ce centru medical?

– Așa-i numele, Centrul Medical. Dayanand spune că era o clădire uriașă de pe un deal. Veteranii sunt soldați.

– Știu ce sunt veteranii, spune Zafar. Acum cu siguranță o să o putem depista. A zis în ce oraș?

Nisha spune:

– O să merg mâine să caut pe internest.

– Ce? Crezi că poza doctoriței Elli o să fie pe internest? am pufnit eu amuzat.

– De ce râzi? întreabă Nisha.

– Știu eu ce fel de poze sunt pe internest.

Se holbează la mine de parcă aș fi spus ceva aiurea așa că dau din cap către Farouq.

– Mi-a spus el.

– Ce ți-a spus, dragul meu?

E Nisha. Acum râd cu toții, în afară de Farouq care pare că își dorește să nu fie acolo. Iată ocazia să-l dau la fund pe ticălos.

– A spus că face parte din educația mea. Ce-o să-mi arate n-o să uit niciodată.

Și Farouq se face că râde.

– Prostu' nu știe de glumă, spune, dar îi aud gândurile cum macină, ticălos mic ce ești, gheata mea, fundul tău, așa că îi fac cu ochiul și asta îl enervează și mai și.

– Animal, sunt tot felul de lucruri pe internest, spune Zafar, nu doar, ăă, ce ți-o fi relatat Farouq.

– Pot să vin cu tine? o rog pe Nisha. Internestul aș vrea să-l văd.

– Firește că vii, spune ea, surâzându-mi dulce. La urma urmei, face parte din educația ta.

La puțină vreme după asta, pierd vremea prin Gheară când apare Elli și strigă:

– Hei Animal, vrei să intri să auzi pianul?

– Absolut.

Ce-i rău în asta? O să-i raportez lui Zafar ce-am văzut.

Complet diferită e clădirea de când o aveau Ganesh și ceilalți. Mai multă lumină intră pe ferestre, care în era apusă erau cafenii. Totul e curat. În prima cameră sunt bănci pe toți pereții, în mijloc e o masă acoperită cu ziare etc., într-un colț stă Miriam Joseph în spatele unui birou, îmi zâmbește.

– Bună, Animal, se uită doamna la spatele tău?

– Îmi arată pianul.

„O să-ți mai arăt eu ceva", spune o voce din capul meu, e cea aspră care sună ca un porc care borăște.

„Ce e în pantalonii ăia, să te uiți de mai aproape."

Elli, în fața mea, strigă:

– E la etaj, poți să urci?

„Mirată ar fi, unde putem urca."

Tacă-ți fleanca! Nu vreau să strice lucrurile. În nici un caz n-o să facă doctorița Elli nimic de genul ăsta. Chiar și așa, dovlecii fundului ei care urcă scările unduindu-se în fața mea, păi e neliniștitor.

„O să-ți schimbe viața!" vine același ecou de mai înainte.

– Apropo, cum îți mai e? strigă Elli.

– Mulțumesc mult, mă simt bine. N-am dureri.

– Ai des dureri? întreabă ea, ținând o ușă deschisă.

– Deloc, dar multă lume are.

– Atunci de ce ai spus că n-ai dureri?

– Pentru că sunt unul din cei care n-are. Doamnă.

– Vrei să mă zăpăcești? Și nu-mi spune doamnă, spune-mi Elli.

Bine că nu știe ce gândesc de fapt, adică hu frate, te-am văzut goală. Un mic fior lasciv e ăsta, de parcă aș avea o oarecare putere asupra ei, mă trece împreună cu o rușine, n-am spus nimănui ce-am văzut din copac, în nici un caz nu era vina mea, de unde să știu că face baie?

Pianul e într-o cameră despre care presupuneam că o să arate ca și camera de muzică a lui Somraj, dar complet diferită e. În primul rând sunt cărți peste tot, pe rafturi, pe mese, în teancuri pe podea. Sunt scaune grăsane acoperite cu pânză, și încă unul atât de lat încât pe el pot încăpea patru sau cinci funduri khaufpurene. Mă vede că mă uit la el.

– Întinde-te pe canapea dacă vrei, fă-te comod.

Pianul mă așteptam să fie un instrument plat scos din cutia aia, poate ca un santoor, dar acum văd că pianul e însăși cutia, care a fost ridicată de la podea și stă pe trei picioare de lemn lăcuit. Ridică o aripă curbă și iată clapele. Trebuie să mă ridic pe scaunul canapea să le văd, un rând lung de alb și negru, mult mai lung decât armoniul lui Pandit-ji.

– Ce vrei să cânt?

Păi eu nu știu muzică adevărată, eu prefer mai degrabă melodiile de fillum, dar nu vreau să par bădăran, și oricum de atâtea ori l-am auzit pe Somraj vorbind și predând.

– Îmi place mult raga Bhimpalashri.

Ea izbucnește în râs.

– Nu știam că se pot cânta și raga la pian.

– Știi *Tum Se Achchha Kaun Hai?*

E una din piesele mele de petrecere, din filmul *Jaanvar,* nu filmele *Jaanvar* din 1982 sau 1999, ci ăla vechi original din 1965 cu Shammi Kapoor plus Rajshree, cel mai bun *Jaanvar.* Titlul înseamnă Animal,

așa că e filmul meu, titlul cântecului înseamnă „O, cine e mai bun ca tine?“ dar când îl cânt eu îl schimb în *Mujh Se Achchha Kaun Hai?* care înseamnă „O, cine e mai bun ca mine?“

Elli spune:

– O să cânt ceva ce știu.

Începe să lovească clapele și din cutia pianului iese o muzică huruitoare. Profundă e, ca un bubuit de tunet, mai profund decât orice instrument pe care l-am auzit eu vreodată, poate în afară de tobă, apoi mâinile îi sar la celălalt capăt, muzica devine înaltă și dulce ca niște clopoței.

– Cum ai învățat să cânți așa frumos?

– Păi, spune ea, cu degetele mișcându-se pe clape, am avut de când mă știu pian acasă. Mama cânta. Era talentată. Când aveam vreo doisprezece ani s-a îmbolnăvit, mâinile îi tremurau atât de mult încât n-a mai putut cânta. Atunci am învățat eu.

– Ai învățat ca să îi poți cânta ei?

Elli își lasă mâinile să-i cadă în poală.

– E crunt să pierzi un astfel de har.

Se uită la mine, dar eu mă gândesc la Somraj.

– Vecinul tău de peste drum a fost odată cântăreț. Acum e profesor de muzică.

– Un bărbat înalt, îmbrăcat mereu în alb? Are o fiică? Abia dacă ne salutăm.

La mențiunea Nishei mă simt ca un trădător pentru că nu mă pot abține să am gânduri urâte cu Elli Barber. Despre Somraj nu știu ce să zic, tonul din vocea lui Elli sugerează că nu-l consideră foarte prietenos, și firește că nu pot spune de ce. Gândul la ei cei de peste drum îmi amintește de ce aveam nevoie să aflăm.

– Dayanand, directorul tău, spune că ai lucrat într-un spital mare din Amrika.

– Așa e, da.

– Erau mulți bolnavi în orașul tău?

– Sigur, dar nu ca aici.

– Cum se cheamă orașul tău? Am auzit de New York.

– Nu New York, spune Elli Barber. Și nici pe departe așa de interesant ca aici. Locul ăsta e atât de fascinant. Ar trebui să-i scriu profesoarei mele de pian. Domnișoara Girton se numește, un crab autentic de Maine, ar fi uimită dacă m-ar vedea la Khaufpur.

– Suntem cu toții uimiți, și nu știu ce e un crab. Pentru că nu răspunde o întreb iar: Deci din ce oraș ești?

– Nu din unul de care să fi auzit tu, am crescut în Coatesville, Pennsylvania.

Spune asta de parcă ar fi cu gândurile aiurea.

– Ce nume ciudat!

– De ce e ciudat?

– Sună ciudat. Cum se scrie?

În felul ăsta, Ochi, voiam să reținbine numele orașului ei.

Stă la pian și se uită la mine.

– Animal, ascultă-mă. Clinica se va deschide în curând. De îndată ce am deschis și totul e pe roate aș vrea foarte mult să te examinez.

– Ghostville? Ghostville Pencilmania[1]?

– Coatesville, spune ea, râzând. C-O-A-T-E-S...

Cu picioarele înainte, cu mâinile înapoi, cobor scările, ies de acolo.

Farouq spune că să închiriezi un separeu de internest e mai ieftin decât o cameră de hotel așa că deseori cuplurile merg acolo să facă sex. Fără îndoială că de aia se holbează lumea când Nisha și cu mine intrăm împreună. Mă uit după o cârpă, dar nu văd nici una. Sunt două scaune, m-am suit pe unul, Nisha a lăsat să-și alunece fundulețul delicat pe celălalt. Degetele îi ciocănesc pe o chestie plată acoperită cu rânduri de butoane, cam ca alea de la un armoniu. E prima dată că văd un computer, un ecran are, ca un teveu, numai că în loc de filme arată poze plus cuvinte inglis.

Nisha îi cere internestului să îi spună tot ce știe despre Elli Barber din Coatesville Pennsylvania. Așteaptă răspunsul, dar nu vine absolut nimic.

[1] Orașul-Fantomelor, Mania-Creionului (n.tr.)

Iar și iar încearcă, e un Centru Medical al Veteranilor la Coatesville, dar internestul nu cunoaște nici o Elli Barber.

– Are un nume fals, spune Nisha. Doctor pe un post important într-un spital, numele ei ar fi cu siguranță înregistrat. Te-ai aștepta ca internestul să aibă o informație de genul acesta.

– Cum de știe atâtea internestul?

– Știe. Uite hai să-ți arăt ceva.

Pe ecran apare o clădire familiară.

– Păi trage-mi-o dintr-o parte, spune eu. E Poarta Pir.

– Pentru că e Khaufpur punct com.

Mă lămurește că e partea din internest care aparține de Khaufpur. Are poze cu toate locurile noastre cunoscute.

– Ia-mă pe la spate! E Abdul Saliq!

În jurul imensei arcade roșii zboară porumbei. Jos în umbră, dacă te uiți bine, e silueta mititică a cerșetorului de la Poarta Pir cu mâna întinsă. Nici nu știusem că internestul cunoaște aceiași oameni ca și mine.

Nisha a trecut cu vederea cuvintele urâte, s-a molipsit de entuziasmul meu, spune că o să-mi mai arate și altele. Îndată ecranul se umple cu litere urdu uriașe și aurii care spun *Aawaaz-e-Khaufpur*, și mai e și cineva înalt, înveșmântat în alb, arătând cu douăzeci de ani mai tânăr decât l-am văzut eu vreodată.

– Nisha, e taică-tău!

– Atât de chipeș era, spune ea oftând.

Mai ciocănește. Internestul a adunat zeci de poze cu Somraj. Tânărul Somraj cu guru său Sahadev Joshi, lui i se zicea *Lajawaab,* cel fără pereche. Cu diverși muzicieni. Cu guvernatorul statului. Cu alte staruri la All India Radio. Cântând cu mâinile ridicate în extaz. Când era pe scenă, Somraj cădea într-un fel de transă, rostea fără să știe ce cântă. Sunete fără noimă doar pentru ritm, cum ar fi *na ta da da ni odani ta re tanom da ni yayali na ta na yayalom,* până și pe acestea le cânta cu asemenea convingere, încât unii jurau că sunt poezii, sau dacă nu silabe persane mistice cu puterea de a invoca djini.

Multe povești uimitoare despre Somraj știa internestul. A spus cum ieșea să se plimbe cu amicii și cânta lucrurile pe care le vedea. Trecea pe lângă Lacul de Sus și cânta peștii care saltă la asfințit, sau vedea un V de cocori trecând pe deasupra capului și le lansa un cântec. Odată, la Bombay, pe timpul musonului, a stat pe faleză și și-a măsurat *Miya ki Malhar* cu zbuciumul mării. Îi țâșnea apa la patruzeci de picioare deasupra capului, dar Somraj a refuzat să se clintească până nu a prins ritmul valurilor. Patruzeci de minute a stat pe parapet, udat până la piele de rafalele grele de apă sărată, și a cântat, cu o mulțime de Bombay-wallahi adunați să-l asculte.

– Cine-i tipul ăsta? întrebau cu accentul lor oribil.

Spuneau admiratorii lui:

– E celebrul *Aawaaz-e-Khaufpur*.

– Khaufpur? Asta unde mai e?

Spune Nisha cu un oftat:

– Evident, asta a fost înainte de noaptea aia.

– Știe și lucruri despre tine, Nisha?

– Să vedem, spune ea și ciocănește butoanele.

Internestul a pus mâna pe o scrisoare pe care a scris-o Nisha la un ziar. Și a făcut și o fotografie cu ea și cu Zafar la o demonstrație.

Despre Zafar sunt nenumărate articole, internestul l-a urmărit peste tot, l-a fotografiat la un miting la Delhi, când a aruncat vopsea pe birourile Kampaniei la Bombay, cu Farouq ținând un discurs în fața mulțimii la Khaufpur, nu i se pot confunda cârlionții zburliți și ochelarii lucitori. Uneori Zafar își poartă vechiul turban roșu, într-o poză e căzut pentru că e luat la șuturi de un polițist.

– Nisha, caută-mă și pe mine, yaar. Ce spune despre mine?

– Dragul meu, nu merge așa, spune ea, după ce am cercetat multe scene cu bufnițe, broaște, pantere și etcetera.

– De ce nu? Despre toți ceilalți până și despre Farouq are ceva de spus. Cum se poate că despre mine nu știe nimic?

– Va ști, dragul meu, într-o zi, sunt sigură. Vei face ceva măreț în lume. Atunci toată lumea te va cunoaște.

* * *

Când Zafar aude că n-am găsit nici urmă de Elli Barber și că e aici sub un nume fals, spune că nu mai știe ce să mai creadă.

– Pe de o parte, oamenii vor această clinică, pe de alta, s-ar putea să distrugă tot ce am clădit. Dacă reușim să aducem Kampania la tribunal, va trebui să construiască o duzină de astfel de clinici.

Ochi, mă uimește că un astfel de tip ca Zafar, care își schimbă părerea zilnic, e considerat un mare lider. În fiecare seară la Nisha acasă discută cu diferite grupuri. Vine rândul celor din Spărgătorul de Nuci, printre ei e Chunaram, pentru că după cum ți-am spus deja, Zafar l-a îndrăgit. Zafar spune că Chuna e un pirat, și că e bine că are nouă degete pentru că un pirat trebuie întotdeauna să aibă ceva lipsă.

– Ce are Chunaram lipsă, spun eu, e un căcat de inimă.

Zafar râde și mă atenționează să nu vorbesc urât.

Așa că e și Chuna acolo cu ceilalți, sucesc pe toate fețele obișnuita întrebare cu ce e de făcut cu Elli Barber. Spune Zafar:

– Nu e de găsit nici un doctor cu numele ei. Nici o alternativă n-avem, trebuie să le cerem oamenilor să evite clinica ei.

Somraj, care e un om drept, e de altă părere.

– Oamenii noștri au mare nevoie de o clinică precum aceasta. Lasă-i să meargă și să beneficieze, după aceea, dacă descoperim că e o clinică a Kampaniei cu intenții necurate, le putem cere să nu se mai ducă.

Zafar spune:

– Abba, dacă un om moare de sete și îi dai apă rece, i-o poți smulge apoi de la buze? Mai bine să mai aștepte o vreme.

Somraj spune:

– Deci propui un boicot?

Chunaram începe să râdă și zice că Wasim și Waqar pot să scoată din joc un jucător la bătaie inglis până și cu o portocală. Ei bine, toată lumea e buimăcită, până nu ne lămurește că își amintește de ceva spus de un jucător de crichet inglis pe nume Boycott. După asta toată lumea începe să se certe pe tema crichetului și scopul întâlnirii e uitat.

Acum, după toate astea, se trezește Chunaram:

– Animal, am uitat, Mama Franci rătăcea pe străzi strigând și delirând. Niște femei au încercat să o ducă acasă, n-a vrut. Au spus că îi arde capul.

– Ai uitat? Cretin nenorocit! Ți s-a căcat cineva în creier?

– Ți-am spus acuma, nu? a strigat el după mine ofensat când am ieșit. Om ocupat sunt. Multe pe cap am.

E târziu când ajung acasă. E întuneric, o găsesc pe Mama Franci ghemuită într-un colț. Foc nu e, tremură.

– Nu s-a aprins, Animal, spune ea. S-au terminat chibriturile. L-am folosit pe ultimul.

– Nu-ți fă griji, Mama, am Zippo-ul meu.

– Dumnezeu să te binecuvânteze, ești un băiat bun, spune ea din beznă.

Mama știe că nu-mi place să folosesc Zippo-ul pentru că nu vreau să-l consum, dar e o urgență. Scot bricheta, dau capacul pe spate, îmi frec degetul pe roată. Zip-zip-zippo, *le bois prît feu!* Umbrele joacă leapșa prin turn. Am învelit-o pe Mama într-o cârpă și am așezat-o lângă foc.

Acum că e ceva lumină să vezi ea se chiorăște la mine.

– Ce-i cu zgârieturile alea pe tine?

– Am căzut într-o tufă, spun eu care m-am cățărat din nou în copac.

Ea oftează:

– Ce copil dificil, *marchais toujours au rhythme de ton propre tambour*.

Întotdeauna ai mărșăluit în ritmul propriei tale tobe.

Ca să schimb subiectul încep să-i spun ce s-a întâmplat mai devreme la casa lui Pandit Somraj. Când ajung la faza cu Zafar care vrea să boicoteze clinica, Mama spune că doctorița amrikană va avea sigur numai necazuri și n-o să poată face nimic bun pentru oamenii din oraș. Nu numai că khaufpurenii refuză să vorbească precum oamenii, ci bolborosesc ca macacii și grangurii, adevăratul motiv pentru care amrikana va rămâne cu buzele umflate e că nu are cum să le atingă sufletul.

– Oamenii de aici au suferit prea mult. Cei din afară nu înțeleg.

– Nici eu, spun. Iar eu sunt dinăuntru.

– Astfel de răni nu pot fi vindecate.

– E nevoie de doctori.

Somraj la ședință vorbise de lipsa de ajutor pentru săraci.

– Doctorii nu ajută la nimic. Lucrurile se înrăutățesc. În trecut oamenii îmi vorbeau cumsecade. Apokalis le-a luat vorbirea.

Mă uit lung la ea, întrebându-mă cum se poate înșela cineva în halul ăsta.

– Eu mă adaptez, nu cu cuvinte se vindecă astfel de răni. Oamenii suferă, trupurile lor sunt sticle în care se toarnă durere proaspătă în fiecare zi. Li se topește carnea, li se desprinde de oase sub formă de fulgi de foc, le ard oasele, se transformă în lumină, probabil că devin îngeri.

Aoleu, aoleu, și eu care credeam că vorbea cu înțeles.

– Tonton lariton, asta e, măi cel mai mititel dintre Animale, tonton lariton. Vezi tu, lumea nu își dă seama cât de adânc e râul. A început Apokalis, și întreaga lume e plină de ea.

Vocea ei de femeie bătrână începe să cânte...

Quand j'étais chez mon père,
Quand j'étais chez mon père,
Petite à la ti ti, la ri ti, tonton lariton
Petite à la maison.
On m'envoyait à l'herbe pour cueillir du cresson.
La rivière est profonde, je suis tombée au fond.

Niciodată n-am mai auzit-o delirând așa. Încă mai tremură, în ciuda focului, și dacă îmi pun mâna pe capul ei, simt febra.

– Mama, ai mâncat?

Scutură din cap.

– Odihnește-te lângă foc, Mama, stai învelită, mă duc să aduc de mâncare.

Pot să fac două lucruri care îi plac mult Mamei, *baingan bharta* și *chai,* ambele sunt bune să încălzească pe cineva pe dinăuntru. Pentru primul am nevoie de o vânătă, mare și rotundă, plus usturoi plus ulei, pentru *chai* am nevoie de frunze de ceai, sau un praf de ceai pudră, de asemenea niște zahăr. Am nevoie și de apă. Unii, ca Somraj, au robinete care dau apă înăuntru în casă, dar aici suntem în Spărgătorul de Nuci. Mă duc la casa Aliyei și o găsesc ținând o carte de școală la un lămpaș.

– Bună, Animal, spune bătrâna Huriya. Ce te aduce aici atât de târziu?

– Am nevoie de apă, zic eu. Mamei nu-i e bine. Are febră.

– Buna femeie, spune Huriya, sorbind aer și modelându-l într-o rugăciune pentru Mama. Sper din suflet că nu e grav. Vino Aliya, Animal are nevoie de ajutorul nostru.

– Pot să te călăresc până la cișmea? întreabă copila, punând jos cartea.

– Ce, e cal, să-l călărești? o ceartă bunicuța.

– Nu, măgar, zice obraznica de Aliya, dar eu am spus e în regulă, nu mă supăr, am umerii lați și puternici, am dus în spate nenumărați copii.

Așa că ea mi s-a suit în cârcă, împreună cu un vas mare de apă, și hai către cișmea, călcâiele ei îmi dau pinteni în coaste, strigă trrrr, hup și din astea.

– Ce bine că știi să citești, îi spun eu. Despre ce era vorba în carte?

– E o poveste, zice ea, despre o fată pe care o cheamă Anarko, care nu face ce i se spune.

– Ca tine, atunci.

– Hei, nu vin cu tine? Muncesc din greu.

E adevărat, muncește. Bunicu-său Hanif fiind orb, și Huriya bătrână, Aliya aduce mereu apă, face curățenie, și altele, și mai și merge la școală când poate.

– Am glumit, spun eu, ești o fată bună.

Complimentul ăsta îmi câștigă un șut zdravăn în coaste.

Ei, Ochi, cu ajutorul Aliyei apa nu e o problemă pentru că, deși apa de cișmea din Khaufpur pute, e gratis.

Pe drumul de întoarcere de la cișmea, Aliya merge în față cu vasul mare în echilibru pe cap, îi strig să-l ducă până la noi acasă, în timp ce

eu bat la ușa băcanului din zonă, Baju. E deja în jur de zece noaptea, probabil că e în pat călare pe nevastă-sa, dar bocănitul meu îl scoală.

– A, tu erai, spune el morocănos. Ce e?

– Am nevoie de o vânătă și o linguriță de ceai, spun eu cu cea mai sinceră expresie de care sunt în stare. O să-ți dau banii mâine.

– Încă nu m-ai plătit pentru data trecută, zice Baju.

– Ascultă, nu ți-aș cere, dar Mama Franci e bolnavă, n-am nici măcar o biată ceapă acasă, pentru cei săraci nimic nu e ușor.

– Sper că nu e malarie, spune el înmuindu-se. Dacă e pentru Mama atunci nu costă nimic.

– O să am nevoie și de niște zahăr.

– Altceva? întreabă el cu un aer resemnat.

Așa că îi dau lista. Usturoi și apoi, pentru că se oferă: lapte, sare, câteva boabe de cardamom, niște piper negru, un deget de ghimbir, un băț de scorțișoară, câteva cuișoare.

– Ce? Asta-i tot?

– E pentru Mama. Știi ce se spune despre chaiul adevărat, babele zic că încălzește și mortul.

– Precis e malarie, spune el. A mai avut. Ai face bine să-i duci și câteva aspirine, dacă nu i-a scăzut febra până dimineață, vino înapoi și o să găsesc ceva mai bun. În timp ce mă îndepărtez îmi spune: Cu astea fac eu cinste, dar ai grijă să-mi plătești pentru data trecută.

Ticălos zgârcit.

Vestea bolii Mamei Franci trebuie să fi ajuns la călugărițe, pentru că peste câteva zile vin acasă și o găsesc mârâind la câine, care s-a făcut covrig cu labele încrucișate peste bot, aproape că pare că încearcă să-și acopere urechile. Mama nu înjură, nu tocmai, nu folosește cuvinte urâte ca mine, putain con, bordel de merde etcetera, pe care le-am învățat de la un jarnalis français, el și cu mine am stat pe un buștean căzut o jumătate de zi făcând schimb de gaalis, ci Mama blestemă într-un fel care sună și mai îngrozitor pentru că e sinceră, *il vient*

encore, cet glos pautonnier, qu'il se morde sa langue de douleur. Înseamnă, vine iar...

– Mama, ce e glos pautonnier?

– Un om rău la suflet care mănâncă prea mult.

Vine cineva care e un mâncău hain, de și-ar mușca dureros limba.

– Despre ce e vorba?

– Fiule, nenorociții ăștia nu mă lasă odată în pace, iar încearcă să mă trimită de aici. Vine un padre, trebuie să merg cu el.

Îmi arată un plic. Încet descifrez scrisul inglis, Mère Ambrosine, Mănăstirea Sf. Iosif, Khaufpur, pe deasupra căruia a mâzgălit cineva în hindi: Mama Franci, Turnul-Gata-Să-Cadă-Lângă-Colțul-Fabricii, Spărgătorul de Nuci.

Ambrosine, deci ăsta e numele adevărat al Mamei, de atâția ani nici n-am știut. La gândul plecării ei îmi tresaltă stomacul. Femeia asta bătrână care îmi zice fiule mi-a fost practic ca o mamă.

– Nu vreau să mă întorc, spune ea. Ce voi face acolo? A trecut atât de mult timp, abia dacă îmi mai amintesc de locul acela.

– Când vine padre?

– Nu scrie în scrisoare.

M-am dus de îndată să o văd pe bunicuța Aliyei Huriya Bi, cea mai bună prietenă a Mamei în Khaufpur e ea, nici o iotă nu înțelege nici una din vorbirea celeilalte, însă stau și cotcodăcesc ca două găini bătrâne.

– Poate că e mai bine pentru ea, spune Huriya.

Face ceai, așa cum face de fiecare dată când vin eu sau altcineva la ea acasă. Mâinile-i zbârcite îndeasă rămurele în vatra de lut, iscând flăcărui mititele sub ceainic. Ceainicul cu fundul și laturile înnegrite, eu trebuie să fi băut din el sute de cești de ceai. Să creadă alții în dumnezeu, în ceea ce privește bunătatea și o primire inimoasă eu cred în ceainicul ăla.

– Dadi, Mama nu vrea să plece în Franța, vrea să rămână aici. Acolo nu are pe nimeni, aici sunt mulți care o iubesc. Noi suntem familia ei acum.

– Băiatul are dreptate, ce va face într-o țară străină? spune Hanif Ali, soțul Huriyei.

– Animal, cred că până la urmă Mama va face ce vrea ea să facă.

– Da, așa că trebuie să găsim o cale să o ajutăm.

De când a căzut Mama bolnavă a trebuit să evit să trec pe la Baju, până pot să-i plătesc trebuie să îi ocolesc prăvălia printr-un labirint de cocioabe ca să ies la magazinul lui „Sunt Viu" Ajmeri de pe Paradis.

Parisul își are Champs-Elysées, Delhi – Chandni Chowk, până și Khaufpurul își are Calea Nilofer unde își fac bogații cumpărăturile, noi oamenii de rând avem Aleea Paradis, e acel bulevard de visuri care se întinde de la colțul Căii Kali până în inima Spărgătorului de Nuci. Aici e magazinul lui Uttamchand „Sunt Viu" Ajmeri. Magazinul ăsta, pentru cineva ca tine mă gândesc că nu e mare lucru, o tarabă deschisă cu pachete de gutka și supari aninate de sfori, răsucindu-se în vânt, nu atât de măreț e ca magazinul lui Ram Nekchalan din Gheara de Găină, care are oblon de metal, dar e cu o treaptă mai sus de gaura din zid a lui Baju. În prăvălia lui Sunt Viu își cumpără prima țigară fiecare puști din Spărgătorul de Nuci, o rupie bucata. Vin copiii cu monede pe care le-au agonisit pentru zmeie și titirezi și bile, cei care își permit cumpără bile de sticlă, alții ca mine trebuie să folosească de lut sau biluțe de cocă coapte în cuptorul mamei până se întăresc, eu, neavând mamă, trebuia să o rog pe Huriya Bi.

Într-o zi mă apropii de magazinul lui Sunt Viu din spate, când aud puradeii în fața mea strigând *„Aiwa! Aiwa!"*. Așa că știu că e un străin în basti. Din direcția aia vine cineva clătinându-se pe bicicletă. L-am întrebat ce se petrece. Spune el:

– *Arré,* nimic nu e. Ceva jarnalis intră în casele de pe Paradis împreună cu o doctoriță guvern-waali.

Lângă taraba lui Sunt Viu dau de o gașcă de copii stând sub privirile încruntate ale proprietarului.

– Ștergeți-o, hârâie el. Ca toți negustorii, nu suferă copiii. Cărați-vă dracului, mergeți de vă supărați mamele.

Copiii nu-l bagă în seamă, continuă să spună *„Aiwa“*, dar nu cu elan, ca atunci când sunt sub ochii vreunui străin, strigă pe o voce plictisită, pentru că e ocupația lor, dar nu mai pun suflet. O doctoriță guvern-waali cu fundul mare stă în fața unei case, vorbind cu străina. Când mă apropii îmi tresaltă inima, nici un jarnalis nu e, e Elli Barber. De ce e aici? De ce e cu doctorița de la guvern? Păi treaba mea e jamispondeala, așa că mă strecor mai aproape ca să trag cu ochiul și cu urechile la conversația lor.

– Nici nu e de mirare că sunt bolnavi, spune Elli încet, presupun ca să nu audă lumea din Spărgătorul de Nuci. Uitați-vă ce jeg, gunoi și plastic peste tot, canalizare deschisă care pute drept în fața casei. Muște. Fiecare petic de pământ nefolosit e pe post de latrină, am văzut lumea defecând pe șinele de tren.

– Doamnă, așa sunt oamenii, atâta știu ei.

– Dar dumneavoastră știți mai bine, spune Elli. Așa că învățați-i. Organizați oamenii în echipe de strâns gunoiul. Aduceți țevi de apă, robinete, construiți latrine corespunzătoare...

– Evident că sunt de acord, dar de unde să vină banii?

– De unde au venit pentru șoseaua aia nouă de lângă lac, sau pentru toate clădirile noi care se ridică peste tot în oraș?

– Doamnă, asta nu intră în atribuțiile mele.

– Ei bine, în atribuțiile cuiva tot intră, spune doctorița Elli. Uitați-vă numai la locul acesta. Casele arată de parcă ar fi fost construite de termite.

La asta guvern-waali râde stânjenită.

– Serios, spune Elli, întreg sectorul arată de parcă ar fi fost zdruncinat de un cutremur.

La auzul cuvântului rostit de Elli, „cutremur“, în capul meu se petrece ceva ciudat și dureros. Până în clipa aia, fusese Aleea Paradis, inima Spărgătorului de Nuci, un loc pe care îl știam de când sunt. Când Elli spune „cutremur“ dintr-odată îl văd cum îl vede ea. Aleea Paradis e o ruină de movile de chirpici și grămezi de scânduri pe care stau atârnând saci de iută, folii de plastic, frunze uscate de palmier. Ca niște bețivi îmbrățișați, casele Spărgătorului de Nuci se-nșiră șovăielnic

de-a lungul uliței care, acum că mă uit mai bine, nici măcar nu e o stradă, ci doar un spațiu lung lăsat din întâmplare printre locuințe. Totul e acoperit de căcaturi și plastic. Cu adevărat văd cât de mizere și de dezgustătoare ne sunt viețile.

– Bună, Animal, spune Elli, care m-a văzut împleticindu-mă pe trei picioare cu o mână umbrindu-mi ochii. Ce mai faci?

– Samosa cu mazăre și cartofi ca o.

– Atât de bine, hm?

Guvern îmi aruncă o strălucire a ochelarilor plină de dezgust.

– Fiecare învață pe cineva, îi spun eu. Adică tu. Cine te crezi să mă deochi? Valea.

– Ești nebun? întreabă guvern-waali.

– Zău că sunt, soră-budincă, spun eu, simțindu-mă țicnit rău.

Vocile din cap îmi dau sfaturi. Spune asta, fă asta.

– Încearcă să te speli între picioare, îi zic eu, și o mai și dau într-un dans de alergat în jurul cozii care îmi câștigă urale din partea copiilor.

Elli mă amenință cu degetul, cele două doctorițe se afundă într-un prag, sau ceea ce numeam odinioară prag, acum e o ramă ronțăită de termite într-un perete de chirpici. Ce-au de gând astea două? Ce dracu', mă iau după ele.

Înăuntru sunt orbit pe moment. E o umbră întunecoasă, cu lumina care cade în dungi printre scândurile peretelui din față. Elli și cu cealaltă trec într-o curte în care cresc arbori mici de papaia încărcați de fructe galbene. Eu m-am oprit, pentru că în curte e o femeie tânără așezată pe un taburet în soare. Are o fustă albastru-închis, dar de la mijloc în sus e goală. Are pielea foarte întunecată, neagră aproape, sânii îi sunt rotunzi și umflați. Cu degete încete, își apasă sânii, proiectând jeturi de lapte pe pământ.

Elli stă nemișcată de parcă lumina ar fi legat-o la ochi. Mama, fără să își ridice privirea, continuă să-și verse laptele în praf. Într-un sfârșit Elli zice încetișor:

– Biata de ea. Cum și-a pierdut copilul?

Doctorița guvern-waali nu răspunde, ci se răstește la femeie:

– De câte ori nu ți-am spus să nu te încrezi în zvonuri?

Cealaltă zice îmbufnată:

– Mă dor sânii de mor.

– Atunci e vina ta, *sare waali*.

Mama ridică din umeri, dar nu se oprește din ce face, stoarce lapte albicios din sfârcuri întunecate.

– De ce vă mai obosiți să veniți? spune. Nu sunteți de nici un ajutor.

– Eu am venit să vă ajut, îi spune Elli în hindi. Ce s-a întâmplat?

– Nu-mi hrănesc copilul cu otravă.

Se apleacă în față ca să își deșerte ultimele picături de lapte pe jos.

– Doamnă, e dusă cu mintea, spune guvern. Femeii îi zice: Eu pot vindeca trupurile, nu basmele.

– Nu poți vindeca nimica, spune o voce foarte bătrână.

Așezată în umbră hrănind dintr-un biberon de plastic un bebeluș care se holbează îngrozit cu niște ochi încercuiți gros cu kohl.

– Deci iată-ți totuși bebelușul, spune Elli. De ce vorbeai de otravă?

Spune bunicuța:

– Uitatu-ne-am la lapte și părutu-ni-sa mult subțire și apos. Și bătea în roș, lucru care e nefiresc și necurat. De asemenea, avea gust amar, vezi bine că e făcător de rău.

– Îi arde mațele, zice mama.

– Pruncul hâcâie fără curmare, spune bunicuța ridicând bebelușul. Fără de măsură hâcâie.

– Hâcâie? Ce-i aia? întreabă Elli.

Râsul dănțuiește în mine atât de tare că mă face să vreau să mă zbânțui, sătenii ăștia cu accentele lor stranii și felul rustic de a vorbi.

– Hâc, spune copilul, răspunzând la întrebarea lui Elli.

Zice mama către Elli:

– Puțurile noastre sunt pline de otravă. E în sol, în apă, în sânge, în lapte. Totul de aici e otrăvit. Dacă stai aici o vreme, și tu vei fi.

Într-o clipită, se făcea că pământul de sub picioarele mele s-a preschimbat în apă. Tânăra femeie pare să plutească pe un ocean

scânteietor, arborii de papaia sunt țâșnitori înalte și verzi sau poate cozile unor pești monstruoși care plonjează.

Creierul îmi revine de pe unde o luase razna, ca să o descopăr pe guvern îndreptându-se către mine cu furia întipărită pe față. M-am cărăbănit iute de acolo și am fugit să mă ascund în taraba lui Sunt Viu, e singurul loc în care *waali* nu se va îndura să mă urmeze, asta dacă știe câte ceva despre lumea din Spărgătorul de Nuci.

– Cutie de lapte vreau, cincizeci de grame de făină, două lumânări.

Sunt Viu își îndreaptă ochii bulbucați asupra mea. Lucitori sunt, bile imense de sticlă, de zici că e îngrozit în permanență, ca unul care se uită cum îi devorează șobolanii testiculele. Numele lui adevărat e Uttamchand, dar i se zice Zindabhai, Zinda pe scurt, înseamnă „Sunt Viu".

– Animal, tu ești apropiatul lui Zafar bhai, spune el, turnând niște lapte. Doctorița asta străină, ea e cea despre care se zice că deschide o clinică în Gheară?

– Da. Sunt pitit în spatele unui sac de orez. Vine, guvern-waali aia? Dacă se îndreaptă încoace, ies prin spate.

– Nu vreau să știu ce-ai făcut, spune el. Am auzit de la Chunaram că Zafar bhai are de gând să boicoteze clinica asta. Eu cred că e o idee proastă. Fratele Zafar are sprijinul nostru în tot, desigur, dar asta este o problemă legată de sănătatea oamenilor, nu o chestiune de politică.

– O s-o recunoști, zic eu. Ochi ca niște muscoi nenorociți are, și niște buci care se freacă de zici că macină porumb.

– N-o văd, zice Sunt Viu. Ascultă, știu care e poziția lui Zafar. Spun că de data asta nu e treaba noastră. El nu-mi spune mie ce să mănânc la prânz, la fel, și eu ar trebui să fiu liber să mă duc dacă vreau la clinica asta.

– N-ai nevoie de clinică, zic eu, ieșind din spatele adăpostului sacilor. Tu ești omul care nu poate muri.

– O, ba da, spune el, agitându-se de colo-colo să îmi adune puținele lucruri ce le cerusem. Dacă cel de la etaj încă nu m-a chemat, înseamnă că trebuie să trăiesc cu durere? Îmi slăbește vederea, stau prost cu

pieptul, și nici nu știu de câte ori pe noapte trebuie să mă scol ca să mă duc la latrină, am o amorțeală la piciorul stâng, îmi furnică și degetele, de câte ori nu mi-am zis: Uttam, ți-a sunat ceasul, dar de fiecare dată cel de sus a pus ochii pe altcineva. În casa aia de vizavi locuia Sahara, într-o zi i-a curs sânge din pântece, era cancer, patruzeci și șase de ani avea, a murit drept acolo peste drum, cu zece ani mai mult am eu, și totuși sunt viu. Vecinul ei era Rafi, a cheltuit tot ce-a avut pe medicamente, abia dacă îi rămâneau zece rupii pentru mâncare, dar tot nu i-a folosit. Și el s-a dus iar eu am rămas să-mi amintesc de el. Vecina mea de pe partea asta, Nafisa, în gât avea umflătură și durere. Nu își putea ridica brațul, spunea că avea senzația că îi smulge cineva nervii dinăuntru. Ea nu mai e, și totuși eu sunt aici. Vară-sa Safiya locuia la două case mai încolo. Necazuri muierești avea, dureri de parcă lepăda un copil, doctorul i-a spus să bea lapte și să mănânce fructe. A venit la mine și mi-a zis: „Zinda, trebuie să ne ajuți. Nici măcar nu ne permitem roti, cum să ne permitem fructe?“ I-am dat niște guave, am zis: „Soro, plătește-mi când poți“. Dar înainte să poată plăti, s-a dus, iar eu am rămas încă viu.

Ochi, trebuie să fi ghicit deja de unde i se trage porecla.

– Bunătatea îți prelungește viața, spun eu, îndreptându-mă spre ieșire.

– Așteaptă, strigă el, e cu două rupii mai puțin!

– Mă întorc. Nu-ți face griji, Zindabhai, pe mine nu mă-ngropi.

– Nenorocitule!

Nici doi pași nu făcusem când mă poticnesc, cu ochii la doi craci albaștri, imediat lângă ei o pereche de picioare butucănoase în shalwar.

– Iată-l, deci, spune Elli.

– Nesimțitul ăsta îmi datorează două rupii, strigă Sunt Viu, gâfâind din spate și prinzându-mă de ureche.

– Dă-mi drumul!

Mă răsucesc încercând să scap, dar uimitor de puternic e ticălosul pentru unul care-și are tabăra la intrarea în cimitir. Până să mă dezmeticesc și-a înfipt piciorul în spatele meu.

– Se pare că băiatul ăsta are reputație proastă, spune guvern-waali, cu un glas plin de satisfacție.

– Iar tu ești o mincinoasă, răcnesc eu. Doctorița Elli, ce ți-a spus femeia despre apă e adevărat, știe toată lumea de pe aici. Cei de la guvern mint. Însuși ministrul Zahreel Khan a venit în Spărgătorul de Nuci și în fața unei mulțimi de jarnalis a luat un pahar plin de apă de fântână și a băut-o ca să arate că e bună. Dar Chhoté Ram, fiul lui Mukund croitorul, l-a văzut după un minut în spatele unei case cu două degete pe gât.

– Dă-mi alea două rupii, zice Sunt Viu, țintind un alt șut dureros.

– Oprește-te! spune Elli. Poftim două rupii. Lasă-l în pace.

Namispond Jamispond, am dat colțul către Chunaram unde îl găsesc pe Zafar la masă cu Nisha, Farouq și ceilalți, acolo mi-am făcut raportul, omițând partea cu Sunt Viu.

– Ce spion de căcat ești, zice Farouq. Astea-s vești vechi.

– Tocmai despre asta discutam, spune Zafar. Se înhăitează cu guvernul.

– Nu se înhăitează.

Vezi tu Ochi, fără să vreau îi iau partea lui Elli.

– O lua la întrebări pe doctorița guvern-waali, și ar fi trebuit să auzi ce-a spus când i-am zis de apă și de Zahreel Khan.

– Ce-a spus? întreabă Nisha.

– Când guvern a plecat doctorița Elli a spus că a avut mereu impresia că ceva nu e în regulă cu Zahreel Khan, se pare că atunci când l-a cunoscut a vorbit numai cu, scuză-mă Nisha, cu lolourile ei, adică cu bloblourile ei.

– Deci atunci de ce inaugurează Zahreel Khan clinica? întreabă Zafar iute ca să o apere pe Nisha de chestiunea lolourilor plus bloblourilor. Adaugă amintindu-și de ceva: Tu și cu ea păreți buni prieteni.

– Îmi țin ochii deschiși și urechile ciulite, după cum ne-am înțeles.

– Treaba ta e să afli informații folositoare. E folositoare asta?

– Zafar bhai, te rog spune-mi ce consideri folositor? Ce gândește și spune lumea? Sau numai ce vrei tu să auzi?

Zice Farouq:

– Ia ascultă-l pe gunoiul ăsta de pe străzi.

– E o întrebare dreaptă. Lasă-l să vorbească, spune Zafar.

Nimeni nu-i vorbește verde-n față lui Zafar, n-au curajul să-l înfrunte, dar mie nu mi-e frică.

– Zafar bhai, dacă chiar vrei să știi, oamenii nu vor să boicoteze clinica. Cer cu toții tratament.

– Cu toate acestea, răspunde el, dacă îi rugăm să nu se ducă, nu se vor duce. Uneori este necesar să faci un lucru dureros.

– Frate Zafar, tu spui întotdeauna că are bani Kampania și putere și prieteni bogați etc., de partea noastră nu e nimic, spui că e tocmai nimicul ăsta care ne dă puterea să luptăm și poate chiar să câștigăm?

– Nu poate, zice el. Cu siguranță. Kampania nu știe cu cine are de-a face, oamenii care n-au nimic n-au nimic de pierdut, nu vom renunța niciodată, din nimicul pe care-l avem izvorăște o putere căreia nu i se va putea ține piept. S-ar putea să dureze, dar vom câștiga.

– Deci puterea asta a nimicului, insist eu, ce e ea? Nu e deznădejdea? Și dacă e așa nu va mâna tocmai acea putere mulțimi de oameni spre clinica lui Elli?

– Vom vedea, spune el încruntat.

– Doctorița Elli, ea nu e din partea Kampaniei. E de partea noastră. I-am citit gândurile, i-am simțit simțămintele, știi că îmi stă în putere.

– Animal, spune Zafar trist, ești aparte și cu toții știm asta, dar unele lucruri sunt mult prea importante ca să ne încredem în simțăminte.

Nisha zice:

– Păi eu cred că Zafar are dreptate.

L-a prins de braț ca să arate că indiferent ce spune răul de Animal necredinciosul, atâta vreme cât e ea de față el va avea cea mai curată gaură de cur din Khaufpur.

– Deci care-i planul? întreabă Chunaram, care tot dă târcoale grupului nostru așezat în fața paharelor de chai.

– Chuna frate, păi cred că vom ține o democrație. Indiferent ce hotărăște, asta vom face, dar nu putem permite Kampaniei să adune date medicale false. Oricine crede că nu se vor coborî până-ntr-acolo, să-și aducă aminte de tiosuflat[1].

[1] Tiosulfat de sodiu, substanță folosită ca antidot pentru intoxicațiile cu cianuri (n.tr.)

Acum oftatul e de alt fel, când toți își amintesc.

Tiosuflat, e un nume inglis, nu știu cum ar fi în hindi. În noaptea aia când de la fabrică au venit otrăvurile Kampaniei, cei care n-au fost uciși pe loc s-au trezit că le e foarte rău, aveau leșinuri, crize, dureri, tușeau sânge, orbiseră, abia puteau să respire etc. Tiosuflatul ăsta era un medicament care îi ajuta pe oameni să-și revină. S-a răspândit repede vestea, de peste tot din oraș oamenii veneau să stea la coadă pentru injecții, dar brusc tratamentul a fost oprit. Vreunui mahăr i-a scăpat că șefii Kampaniei din Amrika îl sunaseră pe cel mai bun prieten al lor pe Ministrul Șef și îi spuseseră să oprească tiosuflatul. A fost un scandal monstru. Câțiva doctori s-au mutat într-o colibă de lângă fabrică și au început să facă injecții. A venit poliția, a dărâmat coliba, i-a bătut pe doctori. Zafar spune că prin vindecare tiosuflatul ăsta dovedea cumva și că bolile puteau să treacă la generațiile următoare. Kampania se temea să nu se afle pentru că i-ar putea costa la proces așa că au pus să se oprească tiosuflatul și mulți au fost pierduți care ar fi putut fi salvați.

– De ce a ascultat nesimțitul ăla de MȘ de Kampanie? Fugiseră deja, întreabă cineva.

– Khă, ce naiv ești, spune un al doilea. N-a avut oare Kampania politicienii la mână de la început? Ai uitat zilele de demult, cum călătoreau baștanii ăia cu fumuri în limuzinele Kampaniei, niciodată nu se uitau nici la stânga, nici la dreapta. Nevastă-mea zice că Zahreel și MȘ așteaptă ca noi victimele să murim, numai atunci se va sfârși deranjul ăsta pentru ei.

Spune Nisha:

– MȘ face ce vrea Kampania.

– Zafar frate, de ce ne urăsc atât de mult pe noi oamenii? întreabă altcineva.

– Pentru că, spune Zafar, ridicăm glasul, nu vrem pur și simplu să ne culcăm și să murim.

– Sunt bogați, au de toate. De ce ne refuză până și sănătatea?

– Știi care e adevăratul motiv pentru care nu ne pot ierta? intervine Gaurilal Babu, care apropo, Ochi, e unul dintre cei mai urâți bărbați pe care ai să-i vezi vreodată.

Atât de slută îi e mutra încât în Spărgătorul de Nuci se spune despre el că strică laptele cu căutătura.

– Spune-ne, Gauri, se aude corul băutorilor de chai.

– Pentru că cea mai mare și mai grozavă plăcere a vieții este la îndemâna săracilor și bogaților deopotrivă, e faimosul fior după care sunt înnebuniți toți oamenii. Cei bogați și puternici riscă totul pentru el, dar de el se pot bucura și cei năpăstuiți.

Farouq care până acum n-a zis nimic decide că e momentul să se bage.

– În astfel de plăceri Animal e expertul, să vedeți cum i se scurg ochii după doctorița amrikană. Întrebați-l dacă nu-i așa.

Nisha își ia geanta și spune:

– OK, trebuie să plec.

Zafar îi strânge mâna, schimbă o privire, Ochi, care mă năruie pe dinăuntru. Face cu mâna și iese în stradă.

– Shabaash Farouq, spun eu, te-ai descotorosit de Nisha.

– Spune, frate Zafar, insistă Gaurilal, nu-i adevărat ce-am zis mai înainte?

Spune Zafar:

– Nu tocmai, frate Gauri. Pentru bogați sexul e o delectare, în casele celor săraci devine o artă.

Întotdeauna încearcă să găsească noi motive să-i laude pe săraci.

– Ce? Vrei să spui că pentru săraci sexul e mai bun?

Eu sunt ăsta.

– Ce mă-ta știi tu despre sex? rânjește Farouq batjocoritor.

– Doamne, ce-mi plac discuțiile astea filosofice, spune Gaurilal, scărpinându-se în cap.

Alți proști rânjesc. Clatină din cap și spun wah wah dar habar n-au pe ce lume sunt.

– Uite, spune Zafar, să zicem că sunteți un cuplu de tineri. E primăvară și prin vine vă pulsează dorința. Culcați unul lângă altul, întindeți mâna și vă atingeți pe sub cearșafuri. Dar trebuie să aveți grijă, mama-soacră doarme înfofolită la doar câțiva pași. Copiii fratelui dorm în aceeași cameră. Trebuie să așteptați până adoarme toată

lumea, și după ce ați așteptat treji și neclintiți ca să le ascultați respirația, sunteți nevoiți să continuați cu minimum de mișcare, fără hârșâieli și foșnete, fără să scoateți pâs. Să fii erotic în astfel de împrejurări, asta reprezintă o artă.

– Se prea poate, spune Gaurilal, că tocmai aceste restricții impuse săracilor, nevoia de a-ți controla suflul și răsucirea corpului ca să încapă în locuri înghesuite și nepotrivite, au dat naștere la yoga.

Zafar se gândește la asta o vreme, și-a scos ochelarii și i-a lustruit cu poala cămășii, apoi îi pune la loc și spune:

– Nu, nu cred.

Ei bine, marele defect al teoriei lui Zafar e că e greșită. Nimănui altcuiva nu-i vine să îi atragă atenția, așa că îmi revine mie.

– Frate Zafar, copiii din Spărgătorul de Nuci se obișnuiesc să le audă pe mamele și mătușile lor oftând „Oh baba", plus șoapte de „nu face atâta zgomot", trebuie să învețe să-și țină gura și să nu chicotească.

Așa că atunci Zafar pretinde că teoria lui nu e distrusă de un asemenea cinism, dimpotrivă, ea dovedește că săracii au și alte calități. Pe lângă că sunt modești, inventivi și răbdători, sunt și discreți și își păstrează simțul umorului, așa oropsiți cum sunt. Spune cum oamenii ai căror plămâni au fost distruși de otrăvurile Kampaniei, cărora le vine greu până și să respire, reușesc totuși să râdă. Dar când Zafar vorbește așa nu râsetele celor săraci le aud, ci râsul Kampaniei care i-a măcelărit.

Mai târziu, culcat în patul meu din turnul în ruine, ascultând zgomotele abia auzite ale scorpionilor din zid, dintr-odată mă pălește întrebarea: de unde știe atât de multe Zafar despre foșnetul ușor al cearșafurilor, gâfâieli etc., pe lângă nevoia de a nu scoate un cuvânt în timpul sexului? Apoi desigur că îmi amintesc de capacitatea lui Somraj de a auzi până și cel mai mic zgomot.

CASETA NOUĂ

Cățăratul pe mangotier mi-a dat ideea, jur că de-acolo mi-a venit, până atunci nu văzusem în frangipaniul din grădina lui Somraj altceva decât un copac. Flori albe și frumoase avea, cu inimi galbene pline de mireasmă, iar dacă îngerii ar avea răsuflare răsuflarea lor ar fi ca bucuria adâncă a acelor flori, dar era totuși doar un copac. Numai după aventura cu mangotierul am băgat de seamă că acest frangipani avea un trunchi neted, fără spini sau părți țepoase, că ramurile începeau de jos și că ar fi floare la ureche să te cațări pe ele, și-n plus că o creangă mare se legăna la doar câțiva pași de fereastra dormitorului Nishei.

Acum că mă uit la copacul ăsta, mă trăsnește gândul că aș putea să mă urc și să văd cu ce se ocupă ea și cu Zafar acolo sus. Să fie ceva rău? Trebuie să mă asigur că fratele Zafar nu profită, vreau să fiu sigur. Dacă mă urc în copac nu e ca să o spionez pe Nisha, ci ca să îi păzesc onoarea. S-ar putea chiar spune că e o datorie. E obligația mea față de Nisha. O fată ca ea, dintr-o familie bună, ar trebui să-și păstreze castitatea până la căsătorie. Dacă se află că e neserioasă, cine s-ar mai însura cu ea?

Cine s-ar însura cu ea? Păi, eu. N-a deranjat-o niciodată situația mea. Nisha mă acceptă așa cum sunt, când îmi zice că am patru picioare e o constatare, nimic mai mult. Cu alții e vorba de răutate, Farouq mă ia mereu peste picior, până și Zafar m-a tachinat odată:

– Să te fotografiem cum galopezi?

Tocmai urmărisem o emisiune la televizorul lui Chunaram despre un tip care înșirase douăzeci și patru de aparate de pozat și le declanșase așa, așa, așa, așa, când a trecut un cal în goană ca să vadă dacă există un moment când toate patru picioarele sunt în aer. Mi-am zis: până și Sfântul Zafar uită de el și se poticnește, însă astfel dovedește că e om.

– Dacă aș galopa prin dreptul aparatelor alea, am întrebat, ce ar arăta, un animal amărât sau un băiat amărât?

Așa că Zafar și-a cerut imediat iertare și m-a îmbrățișat, Farouq a continuat să râdă. Ei, uite cum e treaba, dacă cineva îți spune ești leneș, păi e ceva ce poți să schimbi. Dacă îmi spui: Animal, ești lacom, necioplit, încăpățânat, îți atârnă scula din pantaloni, toate lucrurile astea le pot schimba, ce nu pot să schimb e că merg în patru labe. Să te facă cineva să te simți prost pentru un lucru care nu e vina ta și legat de care n-ai nici o putere, asta e o cruzime. Nisha n-ar putea niciodată să fie crudă. Mă gândesc ce drăguță și ce bună e mereu cu mine, mă îndoiesc că voi mai întâlni vreodată o femeie ca ea. Apoi mă gândesc că dacă aș fi un jegos aș lăsa să se răspândească bârfa, pentru că atunci nu s-ar mai însura nimeni altcineva cu ea, dar țin prea mult la Nisha. Din punct de vedere moral nu am de ales decât să mă sui în copac.

Prima noapte în frangipani, sunt îngrozit. Frunzele copacului nu cresc groase ca alea de mangotier, sunt în smocuri la capătul fiecărei codițe, dar copacul e în fundul grădinii Nishei și nu sunt deloc lumini pe alee, așa că nimeni nu mă vede alunecând pe creanga lungă ce-i trece pe sub fereastră. E târziu, trecut de zece, din camera de muzică a lui Somraj răzbate sunetul unui sitar. Plin de tristețe e, ca amintirile lui Somraj. Fereastra Nishei e întunecată. Face curat, probabil îi face lui taică-său o ceașcă cu ceai. Știu că Zafar e acolo pentru că motocicleta lui e afară. Nu mai durează mult până să urce. Mă înspăimântă gândul la ce aș putea vedea. Odată, când eram mic, am prins părinții unui băiat pe care-l cunoșteam, m-am dus la ei acasă să îl caut. Casa era o singură cameră pe care o împărțeau cu toții. Nu era nimeni acolo, dar de după o perdea întinsă într-un colț veneau niște zgomote, am tras

cu ochiul și am văzut două maimuțe maronii încăierându-se. Mi-a luat ceva timp să-mi dau seama că sunt tatăl și mama băiatului. Am zis:

– Bună ziua, unde e Raju?

Și-au dat drumul unui altuia tresărind și s-au uitat în jur.

– Ce faci, unchiule? zic eu.

– A, tu erai! spune tatăl mânios. Căutam cercelul mătușii.

– Păi ce, stătea pe el?

– Hai, cară-te!

Să știi, Ochi, că n-am reușit să văd nimic deslușit, de asta ți-am spus că prima femeie goală pe care am văzut-o era Elli.

Se aprinde lumina. Fără nici un avertisment, mă trezesc holbându-mă în camera Nishei, o față imensă se holbează la mine. E Shah Rukh Khan, vedeta de cinema. Ticălosul, cu ce drept se uită ochii lui de hârtie la lucrurile care se petrec în acel loc, în care eu n-am fost niciodată? Chiar sub fața lui Shah Rukh văd cam jumătate de pat. Acum trece Nisha pe lângă el înspre o umbră din colț. E un dulap. Nici urmă de Zafar, peste câteva minute îi aud motocicleta pornind și zăresc lumina roșie a lămpii din spate cum cotește și se îndreaptă spre magazinul lui Nekchalan. Aș putea să plec. În seara asta cel puțin, onoarea ei e neîntinată. Ar trebui să plec, pentru că ar putea să înceapă să își dea jos hainele, dar e prea târziu, deja Nisha se dezbracă de kameez. OK, atunci nu mă uit. Nu sunt acolo pentru un fior josnic. Își dezleagă șnurul shalwarilor. O să-mi pun mâinile la ochi. Șalvarii au fost scoși, mâinile sunt la spate, apoi sutienul coboară, ce priveliște fermecătoare. După o vreme îmi spun că nu prea contează, pentru că sunt acolo să îi păzesc onoarea, și singura cale prin care pot să o fac e asta, dacă înseamnă și că văd una, alta, păi e prețul pe care trebuie să-l plătesc. Se apleacă să își dea jos chiloții. La ce sunt martor acum nu e pentru tine sau pentru miile de alți ochi. Încearcă să înțelegi, niciodată în viața mea n-am fost cu o femeie, însă o vreau cu atâta înverșunare de nici nu mai știu când. Ca un urs dresat chestia mi se ridică să joace. Mi se aprind luminile în tot corpul, simțurile sunt înecate de vuietul sângelui, pulsul îmi bubuie în ureche, fă-o fă-o, ce? ce? aia aia, nu nu, da da, chiar?

chiar? da da, cum? cum? așa așa, o o, o da, o nu, o la dracu', răpăitul de pe frunze, nu e ploaie.

Nebunia a trecut, trupul nu mai vrea să mă știe, se bosumflă, e întuneric acum în castelul luminilor. Vine rușinea alături de groază. Cum să mai dau ochii cu Nisha după ce m-am înjosit într-un copac de sub fereastra ei?

Păi, îmi pare rău să o spun de fapt nu e greu deloc. A doua zi Nisha e la fel ca întotdeauna, nu trebuie decât să uit de seara trecută. Să mă gândesc că nici nu s-a întâmplat. Asta merge de minune. Mă hotărăsc să nu mă mai urc niciodată în copac. Ușurare. Trec nici mai mult nici mai puțin de patru nopți până să pun din nou piciorul pe crengi. De data asta Nisha nu e singură. Acum, aflu trei lucruri. Primul, că Nisha și Zafar nu fac nimic. Nu le văd decât vârfurile capetelor, probabil că șed pe podea și stau de vorbă. Al doilea lucru e că vinovăția nu e decât un sentiment, poți alege să nu îl simți, altfel cum ar putea dormi șefii Kampaniei? Al treilea lucru e că indiferent ce aș vedea, n-aș putea face nimic. Chiar dacă i-aș vedea pe Zafar și pe Nisha încleștați ca doi câini, n-aș putea să-i opresc decât ducându-mă la Somraj și astfel proclamând lumii că îi urmărisem. Am nevoie de un plan mai inteligent.

Ideea care îmi vine e bună, dar îl implică pe prietenul meu Ali Faqri care nu e întotdeauna ușor de găsit, așa că primul pas e să îl localizez pe Abdul Saliq, cerșetorul de la Poarta Pir. Ochi, am mai amintit de individul ăsta, se spune că femeile nu-i pot rezista, dacă te uiți la el nu-ți dai seama de ce. Dacă ai lua un schelet, i-ai reteza un picior, i-ai înlătura jumătate din dinți, ai îmbrăca rezultatul în zdrențe și te-ai pișa pe el, ai obține impresia pe care îi place domnului Saliq să o lase.

Într-o dimineață albastră, porumbeii albi zburătăcesc printre arcadele marii Porți Pir, îl găsesc pe Abdul Saliq la postul lui obișnuit, proptit în cârjă cu o mână întinsă, rostindu-și strigătul bine cunoscut: „Nu vă apropiați, mizerabili fără de credință!"

– Bună, Animal, spune el. De mult nu te-am văzut.

– Adevărat, guru. Cum merg afacerile?

– Dă dumnezeu.

– Arăți groaznic.

– Mulțumesc. *Nu vă apropiați, mizerabili fără de credință!* Fac și eu ce pot.

Uneori cei ce nu sunt din oraș îi dau lui Abdul Saliq o monedă doar ca să îl întrebe ce înseamnă strigătul lui. Încet ca un arbitru de crichet care scoate afară un jucător la bătaie, el își ridică degetul, care nu se oprește până când nu indică arcada de deasupra. Acolo, cioplit în piatră este un rând în inglis, PROCUL HINC ABESTE PROFANI.

– Înseamnă, zice el, că intri în orașul celor aleși, al cărui mister este strigat de pe acoperișurile caselor, dar nimeni nu îl poate descifra, da, decât în sufletul lui.

Chestii din astea îi place lui Abdul Saliq să spună și să facă. Tot trăncănind, l-am convins să îmi cumpere un chai de la magazinul RTI[1], cel mai bun din Khaufpur, bine condimentat și înspumat cu un pic de sare, nimic nu se compară, dacă vii vreodată pe aici Ochi, să-l guști neapărat. Costă două rupii paharul dar Abdul Saliq nu duce lipsă de bani, și oricum e întotdeauna generos cu un fost elev. Începem să povestim despre vremurile de demult, întreb dacă știe unde îl pot găsi pe Faqri.

– Lucrează, spune el privindu-mă cu subînțeles.

– Îmi spui te rog unde?

– La autogară. De ce? Îți datorează bani?

– N-am eu norocul ăsta. Astăzi sunt cumpărător.

– Nu întreb.

– Nu spun.

La asta râde.

– Deci e o fată.

– Ce-i o fată?

Întotdeauna mă dă pe spate genialitatea lui Abdul Saliq.

– Problema ta, Kuala Lumpur Police Department.

– Ce te face să crezi că am o problemă de genul ăsta?

[1] Magazin cu produse la preț redus (n.red.)

Dar firește că are dreptate. După ce-i urez khuda hafez lui Abdul Saliq, îi plac binecuvântările aproape la fel de mult ca și monedele, mă cărăbănesc înspre autogară, în curând găsesc ce caut.

Zgomotos loc, autogara din Khaufpur. Autobuze vechi și murdare care sosesc și pleacă, fum de motorină, îngrămădeală la urcare, cei sosiți care se zbat să coboare, zbiară la hamalii care se cațără ca langurii pe acoperișurile autobuzelor și azvârlă sacoșe una câte una. „Ho, bă, pune-o jos!“ „Domnule, am dus-o deja.“ „Nu ți-am spus să o duci.“ „Nu mi-ați spus nici să n-o duc.“ „N-ai dus-o decât zece yarzi.“ „Se aplică tariful minim.“ Adaugă la asta hârâitul motoarelor ruginite, strigătele vânzătorilor ambulanți, cântece filmi care îți sparg timpanele, fiecare autobuz o altă melodie, și o să înțelegi că e nevoie de un expert ca să identifice în această zarvă un mic scandal care a izbucnit în zona peronului autocarului de lux.

Din tocmai sositul autocar cu aer condiționat de Nagpur a coborât un domn bondoc, cu aspect prosper, e acostat de un băiat care cerșește. Puștiul își știe bine lecția, se agață de victimă și se jeluiește, iar musafirul îndesat asudă și se enervează. Se răstește la cerșetor să îl lase în pace, dar bocetele tipului se întețesc.

– Hei stăpâne-ji, hei înălțimea ta, sahib, ești tatăl meu, viața mea, ești dumnezeul meu.

– Nu pune mâna! strigă ținta. E tras de cămașă, nu-i place. Ia mâna de pe mine!

Execuție extraordinară din partea numărului unu, și-a ales o țintă ideală și știe cu exactitate cum să îl facă să spumege, să-l pregătească pentru trecere.

Așa că iată-l pe Faqri, numărul doi, unul din sutele de indivizi cu fețe anonime care trec pe acolo. Stă și se uită la grăsan cum îl înjură pe cerșetor:

– Cară-te, valea, du-te-n mă-ta!

Numărul unu se retrage, dus e bocetul, rostește cele mai mizerabile insulte care-i trec prin cap. Ochii furioși ai țintei sunt îndreptați asupra lui. E momentul perfect. Da, iată-l, chiar superb, cloncănitul

puternic de dezgust, Faqri arată spre cămașa bărbatului, apoi către cer, îmi mișc buzele împreună cu el când rostește următoarea replică:

– Aoleu, te-au bombardat forțele aeriene din Khaufpur!

Pe cămașa bărbatului s-a ivit o pleașcă scârboasă. Capetele se rotesc în sus, căutând pasărea vinovată. Nici nu-l văd pe numărul trei, deși mă uit după el. Ținta încă mai blestemă murdăria de pe cămașă, portofelul îi e deja la jumătatea străzii. Faqri mai zăbovește o clipă, apoi se pierde între spectatorii care fac poante răutăcioase la adresa grăsanului. Aș bate din palme, dacă nu mi-aș folosi mâinile pentru sprijin.

– Bravo, bine jucat, domnule, bis, bis.

Mai sunt o grămadă de escrocherii, le cunoaștem pe toate, Faqri și cu mine, monedele pierdute, mucul de țigară, channa vărsată, pata de sânge, sticla spartă, whisky-ul, escrocheria cu uleiul de păr, dar cea mai artistică era cea pe care tocmai o urmărisem. Ia niște pastă de lămâie de la un vânzător de paan, amestec-o cu noroi, bălegar, zeamă de tutun, iarbă mestecată, orice de fapt. Efectul pe care-l urmărești, ce îți trebuie, e o pată mare albă sau cafenie cu dungi de negru și verzui care arată de parcă tocmai ar fi părăsit fundul unui porumbel. Restul îl știi. Asta era escrocheria cu găinați, o jucam cu mine drept numărul unu și Faqri, ca astăzi, împroșca găinațul. De obicei ni-l găsea Abdul Saliq pe numărul trei, trebuia să fie un specialist. Câștigam bine, până când am fost prins. Vezi tu, dacă ai de gând să tragi țeapă oamenilor și să scapi basma curată trebuie să poți să te pierzi în mulțime, dar nu mulți khaufpureni merg în patru labe, și așa a pus mâna pe mine Inspectorul Fatlu. Prima dată când m-au arestat mi-au tras niște scatoalce, apoi m-au dus în prezența Înălțimii Sale.

– Cine-i tovarășul tău?

– Nu știu la ce te referi.

– Cine șterpelește portofelul?

Nu giniseră găinațul, lucru caraghios. Ținta se plânge că a fost sâcâită de un cerșetor, un băiat care merge în patru labe, și apoi s-a trezit că îi lipsește portmoneul. Nu amintește deloc de găinați. Păi, e înjositor să fii căcat, cât de rapid posibil ștergi de pe cămașă și din minte.

– Ce portofel?

– Nu te pune cu mine jegos nenorocit.

Pumnul lui izbește, e prima din multele bătăi pe care le-am încasat din partea Inspectorului în Rezervă Prithviraj, vagabonzii îi zic Fatlu din pricina fundului imens și-a felului în care i se bulbucă burta de parcă ar fi strangulată de curea. Fatlu mă urăște de ani de zile, se ia de mine de fiecare dată când mă vede pe stradă, nici măcar nu e nevoie să fi făcut ceva. Păi nu mă deranjează să o iau pe coajă. M-am obișnuit cu bufniturile bâtelor pe spate. Dați, împuțiților, dați mai tare, poate mă-ndreptați! Dacă există dumnezeu, ceea ce eu personal nu cred, dar Mama Franci zice că e, trebuie să fi înregistrat fiecare lovitură. Mama spune că foarte curând toți oamenii răi din lume își vor primi pedeapsa. Mi-l imaginez încântat pe Fatlu cu boașele înhămate trăgând un car și biciuit de demoni, când iată-l pe Faqri lângă mine.

– Te-am văzut de acolo, zice el.

Îl felicit pentru o execuție remarcabilă.

– Mi-am cam ieșit din mână.

Am părăsit autogara, Faqri se uită în portofelul țintei, extrage bancnote împăturite, proaspăt scoase de la o bancă din Nagpur, le îndeasă în buzunar.

– În prezent mă ocup mai degrabă de farmaceutice.

– Știu. De asta am venit să vorbesc cu tine.

– Azi nu-i deschis magazinul, așa că hai la mine acasă.

Chiar în fața pieței de legume, galla mandi, în anumite zile îl poți vedea pe Faqri așezat pe un scăunel cu pachete de ierburi și prafuri aranjate pe un ziar la picioarele sale. Acesta e magazinul lui. Pachetele sunt desfăcute ca să se vadă conținutul, frunze, semințe, petale, rădăcini. Trimite copiii să le culeagă de peste tot de prin oraș. Unele cresc chiar în colțurile fabricii Kampaniei. Angajează femei ca să le macine și să le amestece cu melasă ca să facă pastile, o rupie pastila, cumperi o jumate de duzină, ți le vâră într-o cutie de chibrituri. Pastilele lui Faqri vindecă tot ce vrei și într-un oraș cum e Khaufpurul nu e lipsă de boli. Are pastile pentru tuse și înăbușeală, pentru dureri și pentru genul de

probleme de care nu-i place nimănui să vorbească. Îmi povestește de pacienții pe care i-a vindecat. O femeie căreia îi curgea apă albă. Un bărbat la care nu i se scula. Un tip era îngrijorat pentru că avea porniri pentru bărbați în loc de femei. Faqri acum e așa un expert medical, că se gândește să își zică „doctor".

– Deci ești specialist în sex?

– Specialist în toate, spune el mândru.

Ar trebui să fie mottoul lui. Ia privește-i pantalonii cu dunga ca o lamă de ras, cămașa cu gulerul ridicat, Faqri are douăzeci de ani, deja se vede bărbatul care va să vină, prosper, șiret, nu dă un răspuns direct, ar fi un politician desăvârșit.

Subtilitatea nu-și are rostul, va trebui să fiu franc.

– Caut ceva care să ia pofta de sex.

– Să o ia? Ce? Ți-a luat-o razna faimosul lund?

– Nu pentru mine.

– O amică?

Neavând de ales, îi povestesc tot.

– O fac deja? întreabă.

– De unde să știu?

– Ești gelos, se hlizește Faqri. Ți-ar plăcea să fii în locul lui?

– Nu fi scârbos, spun eu. E ca o soră pentru mine.

– Ce mai soră, zice el. Kuala Lumpur Police Department.

– Du-te-n mă-ta.

Kuala Lumpur Police Department e un fel de a zice KLPD, care e de asemenea un fel de a zice Khade Lund Pe Dhoka, sau dezamăgirea sculei ridicate, *c'est à dire,* tachinarea penisului.

Când ajungem la el acasă Faqri se apucă să macine niște semințe negre până obține un praf. Puțin mai târziu îmi arată o chestie care arată ca niște căcăreze de capră.

– Una din astea, o să-i vină să-și vomite mațele, n-o să aibă omul chef nici să stea de vorbă cu o fată, ce să mai spunem să facă sex cu ea.

– Cât durează efectul?

– O pastilă pe zi, spune el. Dacă lucrurile stau foarte rău, poți să-i dai una și jumătate. Nu depăși doza recomandată. Câte vrei?

– Faci rabat dacă iau mai multe?

Plec cu un borcan de plastic conținând treizeci și șase de pastile.

Prima pastilă i-o dau lui Zafar în ziua marii democrații. Democrația e o ședință unde toată lumea spune ce are de spus, urmează un ditamai scandalul, după care toată lumea face ce vrea Zafar. Asta de-acuma are loc în camera de muzică a lui Somraj, pe care el i-o închină zeiței Saraswati și zeului cu gâtlej albastru Siva. Pentru gustul meu este o cameră frumoasă, are pereți albi, decorați peste tot cu instrumente care scot multe feluri de sunete. Pe podea sunt răspândite perne și carpete, una provine din Afganistan, a fost adusă de un hazara care a dat-o la schimb pentru lecții de cântat, e țesută cu imagini de elicoptere și arme. Zafar disprețuiește averea, dar covoarele astea sunt singurele lucruri care am văzut că îl încântă.

– În Khorasan, ne-a spus el, țesătorii leagă un nod de o culoare nepotrivită pentru că numai dumnezeu poate face ceva desăvârșit.

– De când crezi tu în cel de la etaj?

– I-auzi la Animal, spune Farouq, nodul lui dumnezeu din omenire.

Zafar s-a enervat rău pe Farouq, dar nu cred că îmi lua mie partea, Zafar nu suportă să se facă referire la dumnezeu, și se enervează și mai rău când îl prinde cineva lăudându-l pe dumnezeu.

Așa că acum hai să-ți spun cine a fost la acest durbar. Încăperea e atât de plină, e ca o vezică gata să plesnească, burdușită cu tipi importanți. Zafar și acoliții săi, ei sunt de o parte. Față în față cu ei e Somraj, cu câțiva dintre prietenii săi muzicieni, între ei stau restul. E acolo Ram Nekchalan negustorul, mulțumit nevoie mare, e prima dată când e și el invitat la o ședință atât de măreață. E așezat lângă un sandarji Ochilaceas Singh. Orice-l întrebi pe Ochilaceas, se uită la ceas. Avocații te taxează la minut. Spui „Bună“ și el calculează timpul, nu se poate abține. Toți aceștia sunt din Gheara de Găină, sunt vreo jumătate de duzină din alte părți ale Khaufpurului, plus doi din Spărgătorul de Nuci.

În ultimul rând eu, stau în ușă, Zafar mă vede și mă cheamă înăuntru. Loc nu e, dar Nisha îmi face semn să stau între ea și Zafar, așa că m-am strecurat între ei. O, fericire, Nisha își pune brațul pe după umărul meu, din partea cealaltă Zafar își lasă și el brațul să mă cuprindă, sunt cu adevărat între prieteni, mă umflu în pene că sunt inclus în sfatul celor mari.

Zafar deschide ședința spunând cum a apărut amrikana la Khaufpur și cum a cumpărat clădirea, ce a scris *Gazeta Khaufpurului,* că face un minunat act de caritate, și cum Zahreel Khan, Ministrul pentru Ajutorarea Victimelor Otrăvirii, va inaugura această așa-numită clinică.

– Așa-numită? întreabă o femeie pe care nu o cunosc. Nu e o clinică adevărată?

– Sunt sigur că e o clinică adevărată, dr. Misra, răspunde Zafar, întrebarea e: care e adevăratul său țel?

Apoi raportează ce aflaserăm de la Dayanand și Co. despre felul de lucrări medicale care se vor desfășura peste drum.

– Îmi cer scuze, Zafar bhai, spune altcineva, dar aceste lucruri, exact de ele e nevoie aici.

Nu toate merg după cum vrea Zafar, dar eu nu mai ascult. Ochi, mă doare fix undeva de politică, sunt în grupul lui Zafar pentru un motiv, acela de a fi lângă Nisha, și nu te poți apropia mai mult decât mine în momentul ăla. Are pulpa strâns lipită de genunchiul meu, nările îmi sunt pline de parfumul ei, e caldă și are carnea moale. Încep să mă gândesc la anumite lucruri pe care le-am văzut în frangipani și monstrul de jos de acolo se trezește. Își schimbă poziția, zvâcnește o dată, simt cum se îngroașă. Kakaduii își schimbă forma. La dracu'! Nu! Nu în fața tuturor oamenilor ăștia! Îmi afund mâna în buzunar ca să-mi lipesc fiara nestăpânită de picior, degetele dau de cutia de pastile a lui Faqri. Disperat sunt, va trebui să înghit una, dar n-o pot deschide fără să dau drumul neascultătorului lund, care îndată începe să se cabreze și să dea din copite, la dracu' cu porcăria asta, n-are pic de respect. Păi, n-am de ales decât să mă aplec în față și să îmi apăs celălalt umăr pe lighioană, dar în felul ăsta începe să mi se bălăngăne mâna aiurea, așa

că îmi sprijin bărbia de ea de parcă m-aș concentra la ceva, probabil că arăt ciudat pentru că Nisha șoptește:

– Te simți bine?

– Absolut. Discuția asta e foarte fascinantă.

Când prind din nou firul, îl aud pe Ram Nekchalan, omul care vrea să fie cel mai bun prieten al tuturor.

– N-ar trebui să ajutăm Kampania să adune date false. Trebuie să luptăm.

Ipocritul! Nu mă pot abține, zic:

– Ce s-a schimbat, Nekchalan? Săptămâna trecută vorbeai de parcă clinica asta ar fi fost ideea ta.

Cineva râde, e Farouq. Ram Nekchalan arată de parcă ar vrea să facă moarte de om.

Acum toată lumea se uită la mine, care sunt cocârjat în față ca să ascund umflătura din pantaloni. Ce prost sunt, de ce am vorbit? Putea să existe vreodată un moment mai căcăcios în care să atrag atenția asupra mea?

– Ha! strig eu.

Pe dată, în aer se aude o reverberație puternică, lumea se uită în jur să vadă de unde vine. Sunt instrumentele. Sute de coarde care cântă mici melodioare. Somraj, care are ochii închiși de parcă vrând să evadeze din această discuție inutilă, acum îi deschide și se-ntoarce de pe unde o fi fost. Spune:

– Băiatul are dreptate. N-aveți nici o dovadă, și totuși v-ați apuca de luptă. Este mare nevoie de clinica asta, eu unul nu voi sprijini un boicot.

Nisha mă strânge mai tare cu brațul. Vai de mine, prinsă între tată-său și iubitu-său, a dat de belea. Prietenii lui Somraj aruncă gaz pe foc aprobându-l cu voce tare. Spune studentul său Shastri, care seamănă cu o șopârlă, are falca ieșită în afară sub urechi ca la o iguană:

– Într-o societate dreaptă, omul e nevinovat până când nu i se demonstrează vinovăția.

– Despre femei se spune: nu le disprețuiți, îi ține isonul celălalt amic al lui Somraj, un bărbos dur și gata de harță e el, prietenul cel mai

bun al lui Somraj și fost interpret la tabla, nu-mi amintesc cum îl cheamă, Cutare Khan, toți interpreții de tabla din orașul ăsta sunt cutare Khani. De ce să nu le disprețuim? Pentru că s-ar putea să disprețuim ceva prin care dumnezeu a plănuit mult bine.

Dezbaterea continuă cu cei trei muzicieni înhăitați împotriva celorlalți. De ce se opun? Oare pentru că și Elli știe muzică? Somraj, care ascultă toate sunetele, a auzit-o poate cântând la pian.

Pe fața lui Zafar, probabil întrucât Cutare Khan a adus vorba de dumnezeu, apar semne de iritare.

– Se presupune oare că otrava e inofensivă până nu ucide? ripostează el. Nu aceasta e oare lecția dată de Khaufpur, că nu aștepți până să fii afectat ca să te protejezi? Prieteni, în sfârșit avem o șansă, oricât de mică, de a obliga Kampania să se prezinte la proces și să câștigăm daune corespunzătoare pentru ai noștri. Nu ne permitem să riscăm asta. Trebuie să acționăm laolaltă, așa că dacă nu puteți să ne sprijiniți, măcar nu vă opuneți.

La asta toată lumea începe să vorbească în același timp. Unii bodogănesc, din alte părți se aud aprobări entuziaste.

– Nu îmi convine situația, spune Somraj, singurul care îndrăznește să vorbească pe față împotriva propunerii lui Zafar. Avem nevoie de dovezi mai clare înainte de a le refuza oamenilor ceva ce i-ar putea ajuta.

Spune Zafar:

– Abba, n-am reușit să găsim nici urmă din trecutul acestei femei. Acest lucru este suspect în sine, acționează aproape sigur sub un nume fals. Am încercat toate căile uzuale. Nisa a căutat pe internest, nimic.

– Nimicul nu e dovadă, rostește încăpățânata Voce a Khaufpurului.

– Abba, spune Zafar din nou, nu suport să-l aud cum îi zice lui Somraj tată, Animal s-a împrietenit cu Elli Barber. Mă simt încrezător că va obține în curând ceva informații folositoare, iar apoi ne vom putea permite să judecăm.

– Tată, dacă am putea câștiga daunele acestea, îi spune Nisha lui taică-său, gândește-te ce schimbare ar aduce în viețile oamenilor.

Cu toate astea el nu pare fericit. Eu sunt fericit, coapsa caldă a Nishei este lipită de mine, demonul de jos, slavă domnului, a adormit la loc.

– Gândește-te numai, tată, îl momește Nisha, ce a plătit până acum Kampania e atât de puțin, abia dacă se ridică la prețul unei cești de *daal* pe zi.

Somraj oftează.

– Bine, nu vă pot sprijini, dar nu mă voi opune.

Acum toți se pot relaxa, ce lucru minunat e democrația. Se stârnește o larmă generală, Ochilaceas se uită la ceas.

Nekchalan chicotește și spune:

– Trei rupii.

– Trei rupii, ce? întreabă Farouq.

– Trei rupii ceașca de *daal*.

– Depinde ce fel de *daal,* spune altcineva.

– *Urad daal, tuwar* e mai scump, zice negustorul. Dar mă costă mai mult să-l aduc, adaugă iute ca nu cumva să-l acuze cineva că stoarce lumea de bani.

– Jalnic e, spune Zafar. Ce altceva poți cumpăra cu trei rupii? Ceai de la Poarta Pir, un pahar? Da, Animal?

De data asta am ridicat mâna să vorbesc.

– Un ceai și o samosa la Chunaram.

Râd toți, așa că lucrurile au revenit la normal, e chiar bine, lundul e ținut în frâu, două cuvântări ținute la această ședință importantă.

– Că veni vorba de ceai, spune Nisha, dorește toată lumea?

Eu m-am ridicat pe cele patru picioare ale mele. *Thé pour tous*. Gâlgâitul și bolborositul oalei de pe foc sună ca un hohot de râs. Revenim purtând sarcini inegale, Nisha duce o tavă încărcată de pahare, eu un singur pahar.

– Frate Zafar, asta e pentru tine.

Prostul îl acceptă recunoscător, fără să bănuiască nimic, mă trage jos lângă el.

– Stai aici, Animal, îmi spune el. Ai un cap înțelept. Hai să plănuim cum o vei interoga pe Elli Barber.

– Ce părere ai despre ea? întreabă Nisha din cealaltă parte.

– Ce părere am? zic eu, urmărindu-l cum bea.

Nu pot să spun ce cred cu adevărat. Biata de tine, Elli, ești pe cale să fii trădată de ticăloșii ăștia ingrați pe care ai venit să-i ajuți.

– Am părerea că are picioare albastre.

În ultimele zile dinaintea deschiderii clinicii doctoriței Elli, fratele Zafar poate fi văzut rătăcind cu ochelari scânteietori, încruntat, trăgându-se de barbă. Fluier un cântecel de fiecare dată când îl văd, e ăsta, știi, care sună așa:

Pe șosea eu mă plimbam,
Bhel-puri eu mâncam,
Dacă buni a ta n-are grijă, ce pot să fac?
Dacă ai inima geloasă, ce pot să fac?

– Yaar Animal, spune Zafar, fă-mi o favoare, nu mă scoate din minți.

– Nu-ți place cum cânt?

– Nu la asta mă refer, zice el, care nu suportă să spună ceva rău despre nimeni. Însă în ultima vreme nu mă simt foarte bine. Am mâncat ceva, probabil.

În casa lui Somraj e o încordare stânjenitoare. Somraj nu face nimic să pună piedici planului lui Zafar, dar e ca o luptă cu odgonul, iar Nisha este sfoara.

– O fiică trebuie să-și asculte tatăl, tocmai am tras eu de partea lui Somraj.

– Uite cine vorbește de datorie, spune Nisha. Zău Animal, ești mult prea transparent. După o vreme adaugă: Dar un dulce. După și mai multă vreme spune: Zafar e supărat. Au venit niște oameni din bastiuri în după-amiaza asta, l-au rugat să nu boicoteze clinica. A venit până și Pyaré Bai.

– În ziua aia, spun eu, când l-am plătit pe cămătar, mă gândeam că atunci când doctorița Elli o să înceapă să trateze gratis, oameni ca Pyaré Bai n-o să mai aibă nevoie să împrumute.

– Zafar nu se simte bine deloc, spune Nisha. Se simte rău, are gura uscată, arde. Așa de tare îl îmbolnăvește grija asta.

În seara ceremoniei de inaugurare suntem cu toții în grădina lui Somraj, îi privim cum se pregătesc peste drum. Lângă faimosul mangotier e ridicată o shamiana mare și colorată, înăuntru se agită Elli și personalul ei. În seara asta nu are picioare albastre, poartă shalwar kameez, ca o indiancă. Suresh și Dayanand așază rânduri de scaune, pe o masă lângă ușa cortului sunt una peste alta ghirlande de flori. Afară în stradă mărșăluiește în sus și în jos fanfara lui Mando în uniforme verzi ca bambusul, zbierând note ciudate care țopăie în sus și în jos pe spațiile dintre cheile cunoscute. *Sa re ga* etc. nu le pot exprima, astfel de sunete necesită nume cu totul noi. Îl cunosc pe unul dintre muzicanți, un trompetist, babalâc, e din Spărgătorul de Nuci, îmi face cu ochiul, își pune o mână peste cealaltă ca să îl salute pe Somraj, care stă și privește de sub arborele de frangipani. Toți muzicanții îl urmăresc pe Somraj cu coada ochiului pentru că chiar dacă nu mai cântă rămâne totuși celebrul *Aawaaz-e-Khaufpur*, cât or trăi nu vor ajunge așa un mare maestru ca el. Poate conștiința că el ascultă îi face să se străduiască mai tare, adică aproape că reușesc să țină măsura, uneori chiar și să nu falseze. Cine știe ce chinuri de nedescris produc aceste sunete urechilor lui Somraj? Rar mă adresez lui Somraj, de cele mai multe ori nu îndrăznesc, dar vacarmul ăsta mă face să îmi fie atât de milă de el încât îmi scapă ce gândesc.

– A nu, spune el, găsesc că e foarte interesant, și începe să vorbească despre abilitățile de care are nevoie un suflător în alamă, cum ar fi rezistența buzelor, interval, modulație, viteza degetelor și controlul respirației. Respirația aia a suflătorilor în alamă, zice el, iau o înghițitură mare de aer și apoi își folosesc plămânii, și mușchii ăștia de aici –

își ciocănește abdomenul – și stomacul ca să controleze cum se scurge aerul în instrument.

– Serios?

Ce altceva e de spus?

– Știi cum se poate susține nota când executantul nu mai are aer în plămâni?

– Nu domnule.

– Se numește respirație chakra, adică respirație în cerc. N-o să o găsești amintită în nici o sutra de yoga. Poți să ghicești cum se face?

Am scuturat din cap.

– Îți umpli obrajii de aer și îl împingi afară încet, în același timp inspiri pe nas. Își umflă obrajii ca două mere. Încearcă.

Fornăi, pufăi și scot sunete ciudate. Nisha, care e pe aproape, face o criză de chicoteli. Recunoscător sunt că Farouq nu e acolo să își bată joc, el și cu Zafar au plecat undeva împreună. Toată ziua au fost secretoși, am senzația că îmi ascund ceva.

– Deci te mai interesează muzica? întreabă Pandit-ji, gura pare să îi zvâcnească, aproape că zâmbește, ceea ce ar fi un miracol.

– Domnule, ce se întâmplă când se golesc obrajii?

– Dai drumul din plămâni și umpli iute la loc obrajii.

Înghite în sec oarecum, apoi tușește, nu se poate opri.

– Pandit Somraj domnule, vă simțiți bine domnule?

Somraj Pandit s-a îndoit din mijloc și horcăie, Nisha a plecat în fugă să aducă un pahar cu apă, așa îi răpesc gazele Kampaniei răsuflarea cântătoare.

S-a întunecat deja când sosește Zahreel Khan. Înfloresc luminile blițului când *Gazeta Khaufpurului* își prinde instantaneele. Ministrul Otrăvurilor e preschimbat de bliț într-un strigoi a cărui umbră imensă face salturi ciudate. Dayanand, Suresh și Miriam se năpustesc spre el cu ghirlande. Pozează să le primească, cu mâinile împreunate, capul aplecat, de parcă florile ar avea greutatea răspunderii.

Trec douăzeci de minute până să înceapă discursurile. În cort pâlpâie luminile, nu te poți bizui pe rețeaua electrică din Khaufpur. La pândă în grădina lui Somraj, o vedem pe Elli pe platformă, ea însăși încărcată acum de flori, ascultându-și oaspetele de onoare ținând o cuvântare într-o penumbră cafenie în care abia se deslușesc fețele oamenilor. Afară e deja întuneric complet, nu ne vede. Abia de un minut vorbește Zahreel Khan când din direcția magazinului lui Ram Nekchalan se pornește o muzică filmi asurzitoare, înăbușită și distorsionată, ministrul trebuie să ridice tonul ca să lupte împotrivă-i.

– Elli Barber este un consultant eminent. Noi cei din Khaufpur suntem mândri că a atras un medic atât de talentat.

– Cum a atras-o Khaufpurul? strigă o voce cunoscută.

E Zafar. El și cu Farouq stau lângă intrarea în cort, în spatele lor par să fie îngrămădiți mulți alții.

– Vă rugăm să vă păstrați întrebările pentru final, spune ministrul cu capsa pusă, chiorându-se să vadă cine e răspunzător pentru întrerupere. Veți avea ocazia.

– A fost chemată? nu se lasă Zafar. Cine a chemat-o?

Aceste noi intervenții Zahreel Kahn le ignoră. Punându-și notițele deoparte, începe să vorbească despre noaptea aia, despre cum el însuși era în orașul vechi și s-a trezit în mijlocul mulțimii panicate. Descrie scene de pe străzi și spitalele pline ochi de muribunzi. Povestește cum el ca atâtea alte sute au căutat toată noaptea după rude pierdute, și despre scenele teribile din oraș când s-a crăpat de ziuă. Muzica filmi încă se mai aude din susul străzii, dar cred că oamenii nu o mai aud, a pierit într-o tăcere de mormânt. Cei care îl ascultă pe Zahreel Khan își aud propriile amintiri. Apoi urmează un moment, vântul prinde sunetul în mâinile sale ușoare ca fulgul și îl aduce în cort, o frază limpede, o voce gravă și frumoasă care cântă: *Kaun Aayaa Méré Mun Ké Dvaáré,* cine e cel care mi-a apărut în pragul gândului? Pandit Somraj scoate un oftat chinuit, aproape ca un geamăt, și intră înapoi în casă. Biata Nisha, care stă pe aproape, e sfâșiată, ar vrea să i se alăture lui Zafar, dar prevalează datoria de fiică, dispare după tatăl ei.

Zahreel Khan însuși sparge vraja pe care a țesut-o.

– Chiar din ziua dezastrului, intonează el, revenind la notițe, doctor Barber a tânjit să vină la Khaufpur ca să ajute la munca de salvare pe care o facem noi.

– Pe care o face *cine?* Acesta nu e Zafar, e o voce din mulțime. Dați-mi un singur exemplu de ajutor oferit de departamentul dumneavoastră în ultimul an.

– În ultimii doi ani, strigă altul.

– Cinci ani, un al treilea.

Râsete batjocoritoare se aud, sunt aruncate de colo-colo diverse intervale de ani. Mă uit să văd cum îi cade chestia lui Elli, dar de la distanța asta nu îi deslușesc expresia feței. Stă pe estradă cu chipul încadrat de flori.

– Întrebare pentru doctor Barber, strigă Zafar. În beneficiul cui este clinica?

Elli se ridică, Zahreel Khan se dă la o parte ca să îi facă loc la microfon.

– E pentru toți cei care au fost afectați în noaptea aia, și pentru cei care sunt bolnavi din pricina apei otrăvite de fabrică. Toți cei care vin sunt bine-veniți, pentru toți cei care vin, tratamentul este gratuit.

E un răspuns bun. Mă îndoiesc că până și Zafar va găsi ceva de care să se lege.

– Veți culege date medicale? Dacă da, cine va avea acces la ele, la ce vor fi folosite?

Ăsta-i iar Zafar.

– Vom păstra fișele pacienților, răspunde ea. Dar vor fi confidențiale. Firește, dacă pacientul o cere, vom comunica antecedentele sale medicale unui alt medic.

– Ce instituții sponsorizează acest efort?

– Nici una. Clinica mea este sponsorizată de o persoană care preferă să rămână anonimă.

– Persoană sau Kampanie? vine un strigăt.

Brusc se iscă zarvă, și o duzină de voci încep să scandeze:

– Kampania afară! Kampania afară!

Pentru prima dată Elli pare buimăcită. Zahreel Khan revine pe podium.

– Doctor Barber, spune el, acești indivizi necioplițifac Khaufpurul de rușine. Vă rog să nu îi luați în seamă. Mâine, când se va deschide clinica dumneavoastră, veți vedea cum vor veni cu miile săracii din oraș pentru a vă binecuvânta numele.

Peste drum lumea dă mâna, își ia rămas-bun, urări pentru dimineață. Oamenii se împrăștie. Elli, cu ghirlandele tot la gât, merge de colo-colo prin cort, ba ridicând câte ceva, ba mutând altceva. Personalul pleacă. În sfârșit intră în clinică și închide ușile.

Mult mai târziu, pe când stau cocoțat în frangipani, de peste drum plutește muzică, probabil că stă la pian. Câte trei răsună notele ei, ca niște clopoței îndepărtați, se repetă iar și iar. Somraj iese din casă și stă să asculte, ca o statuie palidă e, pe față are o expresie pe care nici măcar eu nu o pot citi. Și mai târziu, pianul încă mai cântă, aproape adormit sunt, când de mult mai aproape vine zumzetul unui sitar. La început sună de parcă ar acompania pianul, dar curând cele două muzici se despart. În ceasurile de după miezul nopții pe acoperișul ei se instalează o lumină, probabil că doarme acolo. O adiere ușoară fosnește frunzele arborelui de frangipani. Lumina se stinge. Mi-o închipui pe Elli, înfiorată și înspăimântată când se gândește la ce o așteaptă, trează în culcuș privind stelele care alunecă pe cer.

CASETA ZECE

Mă trezesc cu capul vuind. Încă întuneric e dar nu pot dormi. Mă scol, ies afară. Lucruri groaznice mi se petrec în căpățână. Dimineața e răsucită ca o frunză, vântul are gust de banană de albină. Cu muzică vioaie răsărindu-mi în cap, mă sui pe pietrele turnului nostru, mă așez pe panta acoperișului ca o maimuță în așteptarea dimineții. Una câte una pălesc stelele, în spatele palmierilor și steagurilor templului Siva, se roșește cerul. O strig pe Jara. Devreme, devreme e, cât de devreme nu știu, nici un suflet treaz, dar eu abia aștept să o pornesc la drum. N-aveți decât să mă faceți dobitoc, sunt curios.

Văd o pasăre care dă târcoale pe deasupra capului, mă întreb ce vede dedesubt. Sus de tot, devreme, ochiul meu visează începutul acestei zile khaufpurene. Văd lumea și pe mine în ea. Atât de sus sunt, pământul se curbează în jos, aerul din înalt e plin de strălucire. Văd lumea întinsă ca o hartă, drumuri care vin spre oraș din toate părțile. Deasupra Khaufpurului atârnă pâcla ca răsuflarea puturoasă în jurul gurii unui bețivan. Vârfurile minaretelor de la Taj-ul-masjid ating soarele, dedesubt totul e întunecat, aleile Chowkului sunt un cuib de șerpi.

Pasărea care sunt vede tot, pe deal palatul alb al conducătorilor ce duși sunt, lacul pare verde pal de aici de sus, ochiul alunecă de-a lungul unui drum pe care se înșiră clădiri murdare, care gonește mârâind

prin praf și fum de camioane, până ajunge într-un loc în care orașul se preschimbă în junglă, șinele de cale ferată vin în fugă și dispar, dincolo e un teren mai greu de interpretat, picățele de maro, buboaie care de mai de aproape se lămurește că sunt acoperișurile fără număr ale celor săraci. Printre colibe începe să se înalțe fumul când locuitorii aprind focurile pentru ceai și pentru bucatele, așa cum or fi ele, cu care reușesc să-și pună cât de cât burta la cale înainte de o altă zi de muncă.

Departe în jos, un animal se deplasează încet pe o uliță. Ce fel de lighioană mai e și asta, cu fundul înclinat abrupt în aer? dromader? centaur? Cu puțin în urma lui se plimbă o ființă mai mică, de asemenea neomenească, oprindu-se din când în când să își întindă fălcile somnoroase. Cei doi trec încet prin Spărgătorul de Nuci, pe lângă jungla dintre zidurile fabricii, se îndreaptă către un bazar îndepărtat unde o uliță se împarte în trei. Calea din mijloc e o alee pietruită unde vacile cu coaste precum coardele de harpă ciugulesc pungi vechi de hârtie, iată-l pe Bhoora Khan care doarme ghemuit în auto-ricșa sa, în apropiere e o clădire umbrită de un mangotier, deasupra ușii o firmă pe care scrie CLINICĂ, afară e un cort gol, florile de seara trecută au fost azvârlite în stradă, zac într-o grămadă, o capră culege trandafirii de pe ghirlande. Pe acoperișul clădirii stă o siluetă mică. Își ridică privirea, vede pasărea care se rotește. Încă în afara razei sale vizuale, se apropie un băiat pe stradă, urmat de un câine.

Puțin mai târziu, pe uliță stau rezemate două siluete tolănite, un băiat care umblă *à quattre pattes,* alături de el un câine galben.

Și mai târziu. Elli, îmbrăcată în shalwar kameez, dă probabil ultimele instrucțiuni. La parter probabil că e, tot aranjând revistele de la recepție.

– Bani aruncați, doamnă, o sfătuise directorul Dayanand, cei mai mulți de pe aici nu știu să citească.

Așa a spus el mulțimii adunate la Nekchalan. Elli l-a trimis oricum să cumpere reviste în hindi, urdu și inglis, precum și creioane colorate și hârtie pentru copii.

E aproape timpul. Elli se duce probabil la uși. Lumina se strecoară prin crăpăturile din lemn. Se amuză lipindu-și ochiul de ele. Directorul, farmacistul și recepționera i se alătură.

– Doamnă, e ora opt.

Inspiră adânc, deschide larg ușile.

Elli iese zâmbind, cu suflul pentru vorbele de bun venit deja în plămâni. Frate, cât de încet i se șterge zâmbetul. Noaptea trecută, nu l-am auzit oare cu toții pe Zahreel Khan promițându-i aglomerație? Trebuie să se fi așteptat să vadă strada ticsită de oameni, care să bată din palme la deschiderea ușilor, dar nu e nici o îmbulzeală, nici o coadă care așteaptă afară, în afară de mine și de câțiva curioși, ulița e pustie.

E nedumerită. A privit în sus, în jos, s-a uitat la ceas, din nou a privit. Îi ia mult timp să se prindă. Strigă, Dayanand se ivește în ușă lângă ea. El nu e surprins, doar speriat, *saalé,* știa ce avea să se întâmple, n-a avut curajul să o avertizeze. De când cu democrația prin bastiuri umblă vorba că nimeni nu trebuie să bată la acea ușă. Clinica aia, de evitat. Dacă te duci acolo ajuți Kampania. Nu toată lumea e de acord cu asta, plus că se mai și știe că Somraj și comitetul său cred că boicotul e o nedreptate. Pretutindeni prin Gheară, Spărgătorul de Nuci și mai departe, lumea murmură că avem nevoie de clinica asta, sperăm că fratele Zafar știe ce face, numai din dragoste pentru el nu ne ducem. Dayanand spune ceva, nu sunt destul de aproape să aud ce, dar brusc chipul lui Elli pare să se închidă, lumina și fericirea dispar de pe el.

Ei, Ochi, o parte din mine e un împuțit de cea mai joasă speță. M-a trecut un mic fior de cruzime când am văzut că se deschid ușile și am știut ce o să se întâmple, dar acum că mă uit la fața nefericită a acestei femei pe care abia o cunosc fiecare strop din acea fericire se preschimbă în ură împotriva lui Zafar și a paranoiei sale nebunești.

În fiecare dimineață la opt apare îmbrăcată în shalwar kameez și toate alea, își deschide ușile, stă și se holbează în strada unde nu așteaptă nimeni. Trec trei zile, nimeni nu calcă pe la clinică. În a patra

zi, Elli își deschide ușile purtându-și faimoasele picioare albastre ca și cum și-ar fi zis: păi, ce dracu' mai contează?

În ziua aia am trecut pe acolo ca de obicei, am găsit ceva umbră sub un copac. Jara câinele privește împreună cu mine. Sunt obosit poate că am închis ochii, sau poate studiez istoria acelei dimineți în praf, un obicei de-al meu. De la o înălțime de optsprezece țoli ajungi să cunoști un loc destul de bine, fiecare crăpătură din drum, fiecare piatră, fiecare monedă scăpată și neridicată.

Apar picioarele albastre. Îmi ridic ochii. Îmi spune:

– Animal, ești aici în fiecare zi. Clinica e deschisă. Vrei să intri?

Scutur din cap. Furios sunt pe Zafar, îmi place de doctorița Elli, dar cred că așa cum stau lucrurile n-ar trebui să fiu văzut vorbind cu ea.

– Știi, vreau să mă uit cu atenție la spatele tău, spune ea, mi-ar plăcea să te examinez, să îți fac niște analize.

– Te rog, doctorița Elli, lasă-mă în pace.

Se întoarce și se îndepărtează.

Răspuns cu aceeași monedă. Ei bine, asta e. Tocmai mă gândesc că e timpul să îmi văd de ale mele când reapar picioarele albastre, pășind către mine. Are chestia asta de doctor în jurul gâtului, vreo două tuburi cu un disc de metal în capăt, nu-mi amintesc cum îi zice. Picioarele se opresc drept în față. Se ghemuiește, îmi aplică discul pe spate.

– OK, ești primul meu pacient.

– Nu aici, ce dumnezeu.

– De ce nu?

Îmi lipește discul de coaste. E rece.

– Ne vede lumea.

Râde, dracu' s-o ia.

– Ce-i de râs?

– Tu, spune ea. Ți-e frică de oameni. Inspiră adânc, ține-ți respirația.

– Nu mi-e frică de nimic.

– Da, sigur.

Se ridică, se întoarce și traversează iar strada. Un moment mă uit la ea cum se îndepărtează, apoi, fără să știu exact de ce, mă ridic în

picioare și o urmez, cu Jara după mine. Nu sunt al nimănui, nu slujesc pe nimeni. Astfel de gânduri îmi trec prin cap pe când mă țin după lunile albastre legănate ale dosului cucoanei Elli. Du-te-n mă-ta, Zafar, fac ce vreau. Așa infectează vina, dacă ți-e teamă că cineva o să se supere pe tine, îndată te superi pe el.

Nici jumătate de stradă n-am trecut și deja mârâi la Zafar, ohé frate Zafar, cu tot făcutul de bine și renunțatul la bine, ești un erou aici în bidonvilles, dar nu și pentru mine. Tu care ești atât de al dracului de nobil, atât de modest, și mai presus de toate, atât de puternic, la o vorbă de-a ta poporul Apokalisului își pune deoparte suferința. Tu spui: nu mergeți la clinica asta și, deși oamenii ăștia sunt tot numai o durere, suflă greu, ard de febră, deși carnea li se mistuie de pe oase în solzi de foc, totuși nu se duc. Tu le spui, fără nici o dovadă: clinica asta e a Kampaniei, așa că îi scuipă în umbră, îi spurcă numele. Frate Zafar, ești un prost. Îi chinuiești pe oameni degeaba. Kampania e mai puternică și mai deșteaptă decât tine. N-ai decât, blochează clinica, ieși în stradă, oprește traficul, scandează câte sloganuri vrei. Nu se schimbă nimic. Oamenii continuă să sufere, Kampania face ce vrea și nimeni n-are nimic de zis. Jegoasa de Kampanie o admir eu.

Directorul Dayanand se ivește în ușă acolo unde au dispărut fundul și picioarele albastre ale lui Elli.

– Nu e voie cu animale. Lasă-ți câinele afară, n-o să pățească el nimic.

– Câinele ăsta nu e un el e o ea și dacă nu cumva ai uitat și eu sunt un animal.

– Totuși.

Îi fluier Jarei.

– Hai, o-ntindem.

Reapare Elli, întreabă ce se petrece.

– Doamnă, câinele.

E Dayanand.

– E-n regulă, nici o problemă, am plecat.

Ăsta-s eu.

– Nu te prosti, spune Elli, dacă mie sau lui Dayanand nu sunt sigur.

Nu am clar în memorie momentele alea pentru că atât de șocant și de neașteptat este ce urmează că până și acum îmi dă tremurici amintirea.

Doctorița Elli mă conduce prin sala de așteptare unde sunt scaune, ziare și etcetera până într-un cabinet.

– Așteaptă aici, vin imediat.

Acum mă uit în jur în încăperea asta, la cărțile de pe rafturile de pe pereți. Pe cotorul uneia deslușesc literele KHAUFPUR, pe o alta scrie PATOLOGIE PULMONARĂ, pe o a treia VETERANII ȘI AGENT ORANGE[1].

– Alo, Animal!

Jara șade pe podea cu o labă dinapoi în aer, cu capul înfipt între picioare, Elli e tot în altă parte.

– Aici, spune vocea.

Pe o masă din apropiere e un fel de dom acoperit cu o pânză neagră. O smucesc, Jara a încetat să se mai lingă și se holbează la mine. Bordel de merde! E micul meu prieten cu două capete. Acum, Ochi, de când l-am cunoscut pe Khă-în-Borcan l-am mai văzut de câteva ori în vis, dar ăsta nu e vis, borcanul lui, care a fost în cabinetul doctorului ăla mare, acum e aici în al lui Elli. E prima dată de atunci că îl văd în carne și oase, arată mai rău, zici că e păros, parcă ar începe să se destrame, dar încă mai are rânjetul ăla de mâncător de căcat.

– Kyoñ Khă? zice el. Cum îți mai duci viața?

– OK Khă. (Al dracului de departe de adevăr este asta, e doar un fel de-a spune.) Dar tu?

– Ce, asta-i viață? zice el cu o amărăciune abruptă. Lumea asta pentru mine e toată numai unghiuri și umbre și forme tremurătoare. Vești nu aud deloc, când vreau să discut, trebuie să vorbesc cu mine însumi. Oricum, ce bine că ești aici, te așteptam să vii.

Ochi, nu știu de ce, dar asta nu mă surprinde.

---

[1] Erbicid folosit de trupele americane în războiul din Vietnam; s-a descoperit ulterior că a provocat afecțiuni grave, printre care cancer, precum și malformații fetale. (n.tr.)

– Spitalul a hotărât să ne dea afară. După douăzeci de ani de căcat n-au învățat nimic de la noi în afară de faptul că atunci când otrăvești oamenii se întâmplă lucruri rele. Doriți nu mai suntem, la incinerator ne-am fi dus, numai că doctorița ta a auzit de noi și a cerut voie să ne aducă aici.

– Te-a salvat Elli?

– Salvat? Cretinule, dacă nu se băga acum eram liberi. Cele două capete se bălăbănesc unul către altul, apoi revin la mine. Acum ține de tine, Khă. Ești singura noastră speranță. Scoate-ne de aici. Sparge sticla, cu foc distruge-ne.

Sunt aceleași cuvinte pe care mi le spune în vis. Acum sunt zăpăcit. Mititelul e aievea, pot să-i ciocănesc pe sticlă și o să mă înjure, dar oare e aievea și în vis? Dacă da, atunci ce să mai credem de lumea asta care pare solidă? Nici ea nu e oare decât lumini și umbre care joacă?

– Cine te crezi, întreb eu, de-mi poruncești mie?

E un gâlgâit în borcan, zgomotul veseliei care bolborosește prin otravă. Cine sunt? Cât de tragic că trebuie să întrebi. Nu știi?

> președintele consiliului sunt
> o sabie ruginită sunt
> de lume nebăgat în seamă sunt
> prada balaurului sunt

Sunt oul naturii, pe care l-au stricat oamenii ignoranți și aroganți. Pot fi prietenul oamenilor, mai ales al săracilor, căci nu-mi pasă de bani. Politicianul vostru din Khaufpur care și-a sărbătorit nu de mult ziua de naștere cu cămile și elefanți și cai dansatori și un tort de cincizeci și trei de kile nu știe că bijuteriile lui din aur n-au nici o valoare, cei ca el trebuie să se teamă de mine, sunt un foc care-i va mistui cele cinci simțuri. Cât te privește pe tine, biet tălâmb, crezi că ești animal, eu sunt maică-ta și taică-tău, eu am fost tu în copilărie, voi fi tu când îmbătrânești. Mort sunt eu care n-a trăit niciodată, n-a fost îngropat, așteaptă să ardă. Aspru sunt eu și gingaș, ba mă vezi ba nu mă vezi, mă

cobor în pământ și mă salt în ceruri, sunt plin de lumina naturală, și totuși cei care mă întâlnesc cred că sunt fără valoare, nimic, mai puțin decât un mare căcat.

– Ești un tip neobișnuit, zic eu. Niciodată n-am mai întâlnit pe cineva ca tine.

La asta conținutul borcanului clocotește, bucățele mici și scârboase care s-au desprins probabil din Khă sunt măturate de curenții de râs în dansuri ca de labirint.

– Frate Animal, spune el, tu și cu mine nu suntem chiar atât de diferiți. Dubli amândoi suntem. Doi din mine sunt, doi și din tine.

– Cum adică? întreb eu, nu prea măgulit de această comparație.

– Cele două capete ale mele se înalță dintr-un singur gât. Din șoldurile tale, în punctul în care ți se îndoaie spatele, se înalță un al doilea tu care stă drept, semeț și mândru. Acest al doilea tu e acolo tot timpul, a fost dintotdeauna, gândește, vorbește și făptuiește, dar e invizibil...

Înainte să termine, doctorița Elli a revenit valvârtej în cabinet și a început să facă chestii cu ceașca aia rece de metal.

– N-ai nimic la inimă.

– Patru părți din mine sunt puternice, capul, brațele, pieptul...

– Gura, spune ea, știu că-ți place să trăncănești, dar nu e momentul.

Vorbește o hindi excelentă. După cum vorbește, îți dai seama că nu e de pe aici, dar are un accent mai bun decât de exemplu un Bombay-wallah, de la care se spune că faci puroi în urechi. E atât de aproape că îi simt parfumul, în timp ce mă atinge, nu mă pot abține, se strârnesc iar gânduri rele. Te-am văzut goală, te-am văzut când te spălai pe țâțe, te-am văzut când te spălai între picioare. E o rușine, pentru că e o persoană bună și am un motiv bine întemeiat să mă tem de astfel de gânduri care îmi întind kakaduii.

– Dă-ți jos pantalonii.

– Nu vă rog.

– Nu te rușina. Am mai văzut așa ceva.

– Cred că nu.

– Dacă asta te face să te simți mai în largul tău, poate să intre Dayanand.

– Nu!

– Ce pantaloni super, spune ea când îi dau jos, se apucă să îmi examineze spatele, locul unde coloana e sudată de șolduri.

Mă apasă cu vârful degetelor.

– Ce simți? Spune-mi când apăs.

– Degete.

– Aici?

– Degete.

E exact în locul unde mi se răsucește în față spatele, unde se presupune că începe al doilea eu, cel invizibil. În nici un caz nu stă semeț și mândru, spre deosebire de chestia de dedesubt, s-a făcut imensă și tare, se cabrează, o simt ca pe un butuc, cu fiecare bătaie de inimă mi se izbește de burtă. Elli nu dă nici un semn că ar fi văzut lundul ăsta al meu, ci începe să îmi pună întrebări despre ce au zis alți doctori, așa că îi spun de marele expert de la spital, etcetera și etcetera, e o pierdere de vreme totală, nu e nimic de făcut.

– Doctorii nu au întotdeauna dreptate. De aia cerem o a doua părere.

– În cazul meu ai nevoie de o a șaptea părere.

– Atunci o cerem, spune ea, strângând discul care se bălăngăne.

– A șaptea părere, dacă e la fel cu prima?

– Păi, s-ar putea să fie, spune ea, pipăindu-mi umerii. Sau poate că nu. Există și o a noua părere. Te asigur că dacă te-ai fi născut în Amrika, n-ai mai alerga în patru labe. Mă prinde de bărbie și spune: Trebuie să ai încredere în mine.

Acum se întâmplă lucrul cel de necrezut și uluitor.

Mârâi, mă agăț de câine. Doctorița Elli se sperie:

– Ce simți? Te doare ceva?

Nici un răspuns nu e în afară de încăierarea asta prefăcută cu câinele, rrrrrr și dezgolire de gingii, până când se satură și Jara. Se ridică, se uită la mine de parcă ar spune: „Ce mă-ta faci?“ apoi se îndepărtează țanțoșă de mine, se culcă iar cu limba scoasă. Nu mai e nimic de făcut

decât să o iau razna de tot, așa că mă rostogolesc pe jos, mă scarpin, schelălăi, mă agăț de ce prind. Elli a fugit să cheme ajutor, eu mi-am tras iute kakaduii.

La ieșire, mă oprește Dayanand.

– Care-i treaba?

– Cam ce crezi?

Încă mai tremur.

Ține o mătură, pentru o clipă am impresia că o să mă lovească, dar spune:

– Acum du-ți câinele afară. După care adaugă, foarte nonșalant: Știu de ce nu vine lumea aici, ai face bine să-i spui lui Somraj Pandit și găștii sale că doamna Elli urăște Kampania mai rău ca ei. Am auzit-o când a spus.

Bună încercare, Dayanand, dar eu unul nu mă scap.

– Habar n-am despre ce vorbești.

– Atunci de ce tremuri?

De ce? Din cauza lucrului de necrezut care tocmai s-a petrecut, despre care nu pot să vorbesc, abia dacă îndrăznesc să îl recunosc față de mine însumi. Când Elli a amintit de o a noua părere, sărind peste a opta, când a spus că trebuie să am încredere în ea, m-a pălit un gând teribil ca un uragan, m-a trecut pe șira spinării ca un curent electric, a schimbat totul, speranța nebunească, prostească, de neiertat că s-ar putea să mă vindece.

CASETA UNSPREZECE

Vine un băiat în goană pe bicicletă, prea mic e să se suie pe șa, merge cu un picior prin cadru și stând în picioare pe pedale, așa se face.

– Animal! Animal, e aici! Puștiul ăsta e unul dintre cei care și-a ținut ochii deschiși și urechile ciulite pentru mine, pică ceva folositor, câștigă o rupie. Animal, a venit preotul străin!

Ce? Cum? Când?

– A venit noaptea trecută, le-am auzit pe călugărițe, chiar în dimineața asta vine aici după Mama Franci.

Când a auzit vestea, Mama îmi face semn să mă apropii, îmi zburlește părul, care e încâlcit ca de obicei.

– Hiii, prăfuit ca un măgar.

La puțini oameni de pe lume țin eu, bătrânica asta e unul dintre ei. La gândul că va pleca, ce rană îmi va lăsa în viață, cerul despicat, lumina izvorând atât de strălucitoare că abia poți să te uiți, o pânză mare de lumină întinsă pe ocean. Ce treabă are asta cu plecarea Mamei nu știu, niciodată n-am văzut marea, asta îmi trece prin cap. Mama mă sărută pe cap, apoi își lipește buzele de urechea mea și șoptește trei lucruri.

– Nu fi neobrăzat cu padré.

– Mă neliniștește tusea Aliyei.

– Ne vom reîntâlni în Paradis.

Când apare padré, cu o robă neagră și lungă, se dovedește că nu e un français e un espagnol, dar vorbește *la langue humaine*.

– Bonjour Mère Ambrosine, spune el în acea limbă, e un privilegiu să vă întâlnesc în sfârșit.

E respect în chipul și-n vocea lui, când mă uit în capul lui la gândurile sale, sunt în mare parte alcătuite din uimire. Bătrâna asta, mai multe riduri are fața sa decât năvodul domnului nostru, întreaga viață și-a dat-o săracilor din acest oraș. Cu ce blândețe îi transmite salutări din partea capului ordinului ei și-a tuturor măicuțelor din Franța, îi spune cu câtă nerăbdare o așteaptă să se întoarcă printre ele.

– Nu văd de ce m-ar vrea, zice Mama. Mă simt bine aici, are grijă de mine fiul meu Animal.

Așa că Père Bernard, așa îl cheamă, spune:

– Maică Ambrosine, totul este hotărât. Superioara vrea să te duci în casa noastră de lângă Toulouse, e frumos și cald acolo.

O lămurește că o casă veche e, cu o grădină care atinge malul râului. Îi va face plăcere să stea de vorbă cu călugărițe bătrâne așa ca ea, care și-au petrecut viețile în părți ale lumii cum sunt Congo, Vietnam, Brazilia, plus Tuamotu care, spune Père Bernard, e o insulă din Pacific unde ordinul are o colonie de leproși.

– Călugărițele astea din Tuamotu au lepră? întreb eu, de frică pentru Mama.

Începe cu piele uscată, apoi până să te dezmeticești îți rupi degetele ca Chunaram, deși numai el e atât de genial încât să o facă pentru bani.

– Nu vreau să plec, zice Mama ca un catâr.

– Îmi pare sincer rău, spune Père Bernard, știu cât de tulburător trebuie să fie. Animal, ți-ar plăcea să o vizitezi într-o zi pe Maica Ambrosine în Franța?

– Ar fi bine să vină curând, ripostează Mama, n-o s-o mai duc multă vreme. Cine va avea grijă de poporul meu? Nu știi că a început Apokalis? A început aici și se întoarce iarăși.

Am încercat să-i explic lui Père Bernard că în ceea ce o privește pe Mama, trebuie să rămână la Khaufpur în așteptarea marelui eveniment, că dacă nu, e fillum khatam, sfârșitul filmului.

Spune el, părând încurcat:

– Sunt sigur că Apokalis va ajunge și la Toulouse. E lângă casa familiei tale, nu-i așa, Maică Ambrosine?

– Casa mea e chiar aici, spune Mama. Singura mea familie e băiatul acesta. Dar fiindcă n-aveți de gând să vă răzgândiți așa că nu mai e nimic de spus, mă apuc de împachetat.

Deschide un sac de pânză. Tot ce are după cincizeci și cinci de ani petrecuți la Khaufpur sunt două rânduri de haine vechi, una o poartă în timp ce cealaltă e la spălat, plus ochelarii, plus cartea lui Senja, de asemenea un Isa mic bătut în cuie pe o cruce. Mama mi-l înmânează și spune:

– Pentru tine, dragul meu fiu. Mă scuzați, părinte, aș dori să mă rog o vreme. Animal, du-l pe părintele în salon, ține-i companie. Servește-l cu ceai.

Așa că am aprins focul, am pus o oală la fiert, și l-am condus pe Père Bernard afară să se așeze pe bușteanul de sub tamarin, pentru un copac cu frunze atât de delicate face o umbră răcoroasă. Mama îi zice salon. Aici am stat cu jarnalisul français care m-a învățat să înjur, mai târziu și cu jarnalisul kakadu. Ochi, dacă vii vreodată la Khaufpur aici o să stau și cu tine.

Cred că lui Père Bernard îi vine greu să vorbească cu mine, l-am întrebat ce fel de filme au în Franța, spune că nu vede prea multe filme. Apoi întreb dacă Mama va găsi preferata ei, baingan bharta, dar nu știe ce ar putea fi asta. Tocmai îi explic cum se îngroapă vânăta în cenușa fierbinte etcetera, când sosește micuța Aliya cu bunicuța ei Huriya și cu alte femei bătrâne din basti. Prietenele Mamei, au venit cu ghirlande și cu dulciuri să își ia rămas-bun.

– E înăuntru, le zic eu. Vă rog intrați.

Père Bernard e fermecat că aceste bătrâne, printre care femei musulmane cu burqa și femei hinduse cu sari, o îndrăgesc într-atât pe bătrâna călugăriță. Spune el:

– Astfel de prietenii sunt rodul muncii de o viață. Toată lumea din Franța va fi mișcată să afle cât de mult a fost iubită Maica Ambrosine.

După vreo zece minute, musafirii ies și se opresc în prag plângând, făcând semne de rămas-bun Mamei care a rămas înăuntru. Pleacă pline de tristețe. Privind siluetele bătrânelor cocoșate care se îndepărtează încet, mă simt deprimat pentru că la urmă suntem condamnați să-i pierdem pe toți pe care îi iubim.

– Păi cred că trebuie să fie gata, spune Père Bernard, consultând un ceas de mână lucitor.

Se pare că au rezervare la zborul de unu și jumătate spre Delhi, de unde pleacă un alt avion înspre Franța la șase.

Când după douăzeci de minute tot n-a ieșit, Père Bernard se duce la gaura din zid și răsucește foaia de plastic care e ușa noastră.

– Maică? Maică Ambrosine? Neprimind răspuns, se apleacă și își bagă capul. Tiens! Nu e nimeni aici! Unde s-a dus? Cum putea să dispară așa?

– Părinte, spun eu, suspinând de-a binelea, ai auzit trompeta? Mama spune că atunci când începe Apokalis, un înger va sufla în trompetă, toți cei care-l iubesc pe Isa miyañ vor fi ridicați la ceruri pe loc.

– Aiureli, zice el. Aiureli fără sens!

Chiar în clipa asta un tren care trece huruind prin Spărgătorul de Nuci fluieră cu putere, iar el sare cât colo. Ochi, bucuriile de genul ăsta aproape că mă fac să cred în dumnezeu.

– Părinte, trebuie să-mi dai ceasul tău.

– De ce?

– Că, dacă se întoarce Mama Franci, pot să-i spun cât e ceasul. La urma urmei, are de prins un avion.

Pare puțin surprins, dar hai să fim sinceri, deja are capul varză. Ceasul l-am pitit în perete. Trebuie să stea ascuns pentru că știu deja ce o să urmeze. Așa și e, după vreo oră se apropie un nor de fum care conține doi pandu într-un jeep.

– OK, unde e?

– De unde să știu? Eram aici cu părintele străin, când ne-am uitat înăuntru, dispăruse.

– Oamenii nu dispar, spune pandu senior.

Ucenic-Fatlu e el, tot numai curea și burtă, stă acolo ca un căcăcios de Sadda miyă ki tond.

– N-aveți decât să căutați singuri, aveți grijă la scorpioni, nu uitați să urcați și pe scară... dacă vă ține.

– Mai tacă-ți gura, neobrăzatule, spune el, chiorându-se la mine, să nu crezi că nu știm cine ești, bă *chaar* sau *bees* mic și împuțit ce ești.

Acum, Ochi, în jurul nostru s-a adunat deja o mulțime din Spărgătorul de Nuci, printre ei sunt câțiva bărbați tineri, nici unul prea fericit la vederea polițailor. Prezența lor îmi dă curaj.

– Bă, grăsanule, amenințî lumea nevinovată de pe aici, așa o chelfăneală primești, în loc de *chaar* sau *bees* o să spui baar sau *chees*.

Se repede la mine, evident, câțiva băieți fac un pas în față, așa că se oprește.

„Ne vom revedea în Paradis“, spusese Mama.

Când au plecat polițiștii, arunc o privire să mă asigur că nu e nici un pericol, apoi o tulesc pe Aleea Paradis și ajung îndată la casa Aliyei. Cu mult înainte să intru aud râsete, o voce cunoscută spune:

– *Tout que je me souviens de mon enfance d'autrefois, c'est un ciel poudré de bleu, la poussière sèche, des olives et des myrtes*.

E Mama. Spune că tot ce-și amintește din copilăria ei de demult e un cer albăstrui albicios, praf, plus măslini și myrtes, ce-or mai fi și ăia.

– Pentru păsările alea, zice Huriya, ar face orice, zău. Dacă ar putea vedea, ar lustrui barele cuștii.

M-am chiorât înăuntru. Iată-le, două bătrânele, ghemuite lângă vatră, Mama încă mai are pe ea burqa neagră în care a fugit. Iată și ceainicul raiului, o spirală de abur care i se ridică din gât îmi spune că chaiul s-a înfăptuit.

– *J'ai lui dit, mon travail, c'est ici, dans le royaume des pauvres de bon dieu*.

I-am spus, lucrarea mea e aici, în împărăția săracilor lui dumnezeu.

– Oricum, nu vreau să-mi părăsesc prietenii, de câți ani ne cunoaștem, Huriya? Vai de mine, trebuie să fie vreo cincizeci.

– Îi spun: bărbate, nu te mai necăji cu păsările alea, ce se va alege din nepoata noastră când noi nu vom mai fi?

– Și mai și voia să zbor cu avionul.

– Copila e la școală aproape în fiecare zi, îi dă înainte prietena ei. I-am spus, am zis: „Aliya, du-te la școală cât de des poți, învață ce poți. Educația e de preț. Fără ea ești ca Hanif și ca mine, ești terminată".

– De ce să mă întorc? întreabă Mama. Când am intrat la mănăstire ca fetiță, îmi ziceau țărancă pentru că crescusem la o fermă. Știi, vorbeam ca la țară. Viech d'ase, spuneam și era urât, ho barro lo porta! Frânturi îmi vin în cap, ca nasul lui Jacotin.

– Mai bea chai, spune Huriya și toarnă.

– Mulțumesc, zice Mama, care înțelege „chai". Animal trebuie să sosească, i-am spus unde să mă găsească.

– Aliya ține atât de mult la Animal, spune bunicuța, care a prins din zbor la rândul ei numele meu. E un dulce cu ea, am sperat că o s-o ducă la clinica aia nouă care s-a deschis în Gheară, dar nu trebuie să mergem acolo, nu știu de ce.

Bătrâna Huriya nu e singura nedumerită de boicotul clinicii lui Elli. Tot pe atunci a trebuit să vizitez un bătrânel pe nume Shambhu. Era o victimă dublă a Kampaniei. Inspirase otrăvurile din noaptea aia, și în plus puțurile din vecinătate erau pline de otrăvuri care se scurseseră din fabrică.

Trupul lui Shambhu era un sac de durere, răsufla greu.

– O viața mea, i-a spus soției sale, dacă nu pot să trag aer o să mor.

– Fă-i rost de oxigen, au spus vecinii.

– Nu știu ce e oxigenul, se jelui bătrâna nevastă-sa, lacrimile din ochi lăsau urme ca de vărsat în praf.

– E un gaz, dar un gaz bun, spuseră ei. Se găsește în sticle de metal. Dacă i-l dai o să poată să respire mai ușor.

– Dar de unde să fac rost de oxigen? Bani de mâncare nu-s, unde să găsesc bani pentru asta?

– Du-l la spitalul guvernului, a spus unul.

– Soro, cum sunt primiți oamenii la spitalul guvernului? N-o să-i dea gazul ăsta bun, o să-l pună pe drumuri cu o rețetă de aspirină. Zafar bhai și Somraj, toți oamenii ăia sus-puși, o să dea bani să-l cumpăr?

– Lasă-mă să mor, nevastă, a zis Shambhu. O fi voia domnului.

Ea s-a pus iar pe bocit. Cineva a spus:

– Ce zici de clinica aia din Gheara de Găină, cea unde nu se duce nimeni? În fiecare zi o vedem pe doctoriță afară, așteaptă lumea să vină. Să se ducă acolo Shambhu.

– E clinica Kampaniei, a zis altcineva. De asta nu se duce lumea acolo, deși e gratis.

– Kampania aia e dracul gol. Au făcut-o gratis intenționat pentru că știau că săracii n-au bani pentru celelalte spitale.

– Dacă e acolo de ce să nu ne folosim de ea? a întrebat soția lui Shambhu. De ce să nu se ducă acolo?

– E a Kampaniei clinica. Doctorița aia, americana, e plătită de Kampanie. Așa am auzit.

– O să moară, ce mai contează? a strigat atunci soția lui Shambhu. Nu-mi pasă de unde vin banii, atâta vreme cât îl vindecă. O vacă poate mânca de toate, iarbă, frunze, dar laptele pe care îl dă e mereu același. E lapte. Doctorița asta nu cere bani. Spune că toți sunt bine-veniți. Dacă dumnezeu ne-a trimis o astfel de persoană, cine ne credem noi să refuzăm?

– Soro, suntem cu toții de acord, dar Zafar bhai spune că nu trebuie să ne ducem.

– Dacă Shambhu al meu moare, spuse ea, moartea lui va cădea pe capul lui Zafar bhai.

Poporul Apokalisului a scrâșnit din dinți ca să nu simtă durerea și s-a ținut departe de clinica doctoriței Elli. Doar eu dintre khaufpureni o vizitam. Zafar mă încuraja. Credea că o spionez, așa le spunea celor care se plângeau:

– De ce are voie Animal să spargă boicotul în timp ce nouă ne e refuzat tratamentul gratis?

Mă simțeam prost, nu din pricina lui Zafar, ci pentru că înșelându-l pe el îi înșelam pe ceilalți.

Eram acolo când a venit un bătrân și i-a spus lui Zafar:

– Un ulcer lăcrămează, face pielea de jur împrejur putredă și durează zi și noapte durerea nu încetează, cu asemenea durere nu poți gândi, nu îți poți citi rugăciunile sau munci sau dormi, nimic nu poți face doar să o înduri la sfârșitul fiecărei zile nu poți să spui nimic, numai că am supraviețuit, și după multe zile și nopți care se contopesc într-un vis, spui, păi mai sunt aici, dar și durerea e tot aici, adevărul e că te înnebunește.

La asta Zafar a răspuns:

– Mai îndură puțin, de dragul tuturor.

Mai târziu, i-a spus Nishei că se simțea plin de tristețe din pricina suferinței oamenilor, fiindcă și el învăța ce e durerea, în ultima vreme avea niște crampe chinuitoare la stomac.

– Elli, ce te faci dacă nu vin oamenii?

Întrebarea asta mă apasă pe creier ca o piatră. E după a doua consultație, mi-a luat sânge și urină, vorbim pe acoperișul ei e ca o junglă aromată, în butoaie mari de petrol a plantat iasomie cățărătoare, trandafiri etcetera, abia de trei luni e aici, deja dau năvală în mangotier, același în care m-am urcat eu, crește drept lângă clădirea ei și își atârnă crengile peste acoperiș.

– Ce pot face? Presupun că va trebui să îmi fac bagajele și să mă duc acasă.

– Acasă în Amrika?

– N-am unde altundeva să mă duc.

– Și cu mine cum rămâne?

– Pacientul meu numărul unu.

Stăm pe un covor întins pe jos în umbra mangotierului. Stau cu spatele rezemat de parapet, cu picioarele într-o parte, ea stă cu picioarele încrucișate în fața mea, mă străduiesc din răsputeri să îmi țin ochii departe de locul în care se întinde stofa albastră.

– Nu-ți face griji, spune Elli, zâmbește și își pune mâna pe umărul meu. Nu am de gând să plec de aici fără să îndeplinesc măcar ceva bun.

Mai e nevoie de câteva analize, zice ea, plus radiografii, când are destule informații o să le trimită unui specialist într-un spital mare din Amrika.

– Nu știu ce o să spună. Poate așa cum ți s-a mai spus, nu se poate face nimic. Dar să sperăm că o să fie bine, poate reușim să te ducem acolo pentru o operație. Nu vreau să promit nimic, doar atât, că indiferent ce se va întâmpla, chiar dacă mă întorc în Amrika, am să fac tot ce pot pentru tine.

Nu îndrăznesc să mă gândesc la plecarea ei.

– Oamenii de fapt vor să vină la tine la clinică. Dar nu știu ce să creadă.

– *Ei* nu știu?! De mine ce să mai zic?

– Vezi tu, Elli, uite care e problema.

Probabil că ea știa deja care era cauza boicotului, dar în caz că nu știa am încercat cât de bine am putut să-i explic.

– Colectez date ca să ajut Kampania? Ce idiot poate crede așa ceva?

– Mulți idioți.

Grijă am să nu spun nici un nume, dar a ghicit că trebuie să mă refer la cei de peste drum pentru că zice:

– Spune-le prietenilor tăi că oricine crede că un studiu de sănătate care valorează cât negru sub unghie se poate face de un singur doctor în trei luni trebuie să se caute la cap. E imposibil.

Teama mea legată de plecarea ei e tulburată de gânduri riscante. Când te străduiești foarte tare să nu te uiți la ceva, ochiul alunecă mereu într-acolo, apoi sare iar în altă parte. Foarte stânjenit mă simt, cum ar putea să nu observe?

– Ideea că am venit ca răspuns la o decizie judecătorească e pur și simplu ridicolă. Mă străduiesc de cel puțin optsprezece luni să înființez clinica asta, iar în ceea ce privește faptul că aș fi în cârdășie cu politicienii, mi-aș dori să știe ce probleme am avut. Ia ghici câte scrisori am

scris celor de aici, din Khaufpur? Lui Zahreel Khan? Ministrului sănătății din Delhi? Câte răspunsuri am primit? Hai, ghicește!

– Unul?

– Nici unul! Cum explici asta? I-am scris Ministrului Șef. I-am spus: sunt uluită, atâția bolnavi care au nevoie de ajutor, apare o ofertă autentică și voi o ignorați!

– Ce a răspuns?

– A ignorat-o.

– Dar ești aici, am scos eu în evidență. Așa că cineva trebuie să fi ascultat.

– Lucru și mai ciudat, spune ea. Într-o zi, după luni de zile de zero barat, a venit o scrisoare. Spunea că mi se acordă permisiunea. Pur și simplu. Spunea că trebuie să vin la Khaufpur cât de repede posibil să... suna ciudat formularea... să rezolv toate modalitățile necesare. Și asta din partea domnului Zahreel Khan al vostru.

– Nu e domnul meu, câtă investiție i-ai făcut?... Taxa de investiție, am explicat, văzând că se uită nedumerită.

– N-a fost nici o taxă.

– Atunci poftim răspunsul. Investițiile aduc profit.

– O, doamne. Elli închide ochii, oftează. De ce-am mai venit aici? Ar fi trebuit să știu de la început că n-o să meargă. Întâi politicienii, acum boicotul ăsta. Oamenii din Khaufpur nu vor ajutor. Ar fi trebuit să stau acasă și să cresc găini.

– Ba vor ajutor, îți jur.

I-am povestit de Hanif, care e orb și tușește, de Aliya care are plămânii inflamați, de Shambhu care abia mai respiră, de ulcerul lui Yusuf Omar, despre Sunt Viu și vecinii săi morți.

– Deci ca să-i ajut pe oamenii ăștia, pe cine trebuie să mituiesc?

– Mita e pentru politicieni, poliție etcetera. Asta e o problemă de încredere. De ce nu le-ai spus oamenilor de greutățile pe care le-ai întâmpinat?

– Unu, să vorbesc de rău politicienii care m-ar putea obliga să închid, nu-i o idee bună. Doi, cine m-ar crede? Trei, nu m-a întrebat nimeni.

Povestea lui Elli nu face decât să adâncească misterul motivului pentru care a vrut ea să vină aici. Spune că n-are nimic de ascuns. Pescuiesc prin golurile dintre cuvintele ei, dar nu prind decât întuneric și neliniște.

– Jur că nu înțeleg Khaufpurul, spune Elli. La început am crezut că e cel mai ciudat loc în care am fost vreodată. Niciodată n-am mai locuit într-un oraș unde laptele se vinde cu lingura. Unde oamenii cumpără câte o țigară o dată și merg trei pe o bicicletă.

– Ce trei? Patru, împăcați. (Dacă e să ne lăudăm cu realizările khaufpurene, apăi hai să le spunem așa cum sunt.) Unul cu fundul pe ghidon, al doilea e pe cadru, al treilea pedalează, al patrulea e în spate pe portbagaj.

– Plus bhatt-bhatt sooarurile care trec cu câte zece atârnând în spate... Dar știi ce e cel mai ciudat? Când apune soarele orașul dispare.

– Scuze, nu înțeleg.

Bhatt-bhatt sooar, asta-i o chestie cu trei roți, cară douăzeci de oameni, în față rânjește ca un rât de porc, numele vine de la motorul care face groh-groh. Dar un oraș care dispare?

– Când apune soarele, străzile dispar, sunt ca niște canioane neluminate cu mulțimi care se deplasează prin întuneric, cel puțin jumătate din trafic circulă fără faruri, sunt zeci de accidente.

– Da, dar ce e atât de ciudat?

– Că oamenii tolerează așa ceva. Ăsta e cel mai ciudat lucru dintre toate aici la Khaufpur, că oamenii îndură atât de multe. Ia uită-te. Nu e vorba numai de străzile camuflate și de traficul ucigaș, oamenii din orașul ăsta tolerează canalizarea deschisă, gunoi peste tot, puțuri otrăvite, bebeluși otrăviți, doctori care nu-și fac treaba, politicieni corupți, mii de bolnavi de care nimănui nu pare să îi pese. Dar stai, ia să vină cineva cu o ofertă sinceră de ajutor, aceiași cetățeni nu o tolerează, de fapt o găsesc atât de intolerabilă, încât trebuie să organizeze un boicot. Oamenii din orașul ăsta sunt fie orbi, fie nebuni. Nu înțeleg cum gândesc khaufpurenii.

– Nu fi supărată pe săraci, spun eu. De când au ei putere să schimbe ceva?

Trăiesc din nou sentimentele alea revoluționare pe care le aveam când a spus că Spărgătorul de Nuci a fost înălțat de un cutremur.

„Îți va schimba viața, spune vocea dinăuntru. Vezi culcușul ei aici pe acoperiș, ascuns sub plasele de țânțari, acolo veți...“ Gura, gura, gura. Știu acum cum îmi va schimba viața și n-o să fie așa. Da, pe lângă blugii strâmți, doctorița Elli poartă o cămașă subțire. Fiind în stare să prind gândurile altora, mă uimește că ea nu le vede pe ale mele, care sunt atât de bătătoare la ochi. Oricât aș încerca să mă prefac, mi se scurg ochii după bloblourile *c'est à dire* lolourile ei la fel de nestăpânit ca lui Zahreel Khan.

– Nu pe săraci, spune inocenta-inocentelor Elli. Pe cei care sunt conștienți și se complac.

Se apucă să îmi povestească despre un prieten de-al ei, un doctor care locuiește într-o casă de sus de lângă lac, probabil e ăla de care vorbea Dayanand. Vecinii lui sunt o familie săracă care au agățat de peretele lui o folie de plastic prinsă cu pietre ca să facă un fel de cort. În ăsta dorm, gătesc, cos, afară își spală oalele, puradeii se joacă goi în praf.

– Eram îngrijorată în privința lor, așa că am adus vorba. Ce crezi că mi-a zis? Face o pauză, îmi aruncă o privire din aia, asta-n-o-să-crezi-nici-în-ruptul-capului. A spus: „Te rog să nu îți faci griji, o să-i alunge în curând poliția“.

Păi asta pe mine în nici un fel nu mă surprinde, dar am modelat diverse grimase care o mulțumesc. Așa că apoi o dă înainte cu alte lucruri pe care i le-a spus prietenul ăsta al ei, cum ar fi că odinioară Khaufpurul avea o viață culturală puternică și o istorie remarcabilă, celebru era pentru poeții săi, progresiv din punct de vedere politic, un liman pentru refugiați, inclusiv o comunitate numeroasă de afgani. Cred că prietenul ei se referise la gașca lui Farouq, yar-yilaqienii, care sunt de fapt uzbeci. S-a plâns că toate aceste lucruri sunt uitate pentru că astăzi când lumea aude numele Khaufpur se gândește numai la otravă.

– Blestem ziua în care a venit aici Kampania pentru că dezastrul ei ne-a nimicit trecutul.

– Precum și mii de oameni, a zis Elli.

– Lasă dezastrul! a spus prietenul ei. Uită de el! Hai să vorbim despre orice, numai nu despre noaptea aia dureroasă. Lasă-l, te rog, au trecut aproape douăzeci de ani. Să-l lăsăm deoparte. Poate că sunt câteva persoane în mahalale care vor să continue agitația. În fiecare an ard efigiile șefilor Kampaniei, mâzgălesc sloganuri și scandează. Ce realizează cu asta? Nimic. Între timp, noi, ceilalți, cetățenii, consiliul local, camera comerțului, toată lumea, vrem să trecem mai departe.

– Dar ce se-ntâmplă cu oamenii aceștia? Cei care încă mai așteaptă să se facă dreptate? Cei care suferă și nu primesc ajutor? Treci mai departe și îi lași în urmă?

– Te rog să nu mi-o iei în nume de rău dacă îți spun adevărul. Bieții de ei n-au avut niciodată vreo șansă. Dacă n-ar fi fost fabrica, ar fi fost holera, TBC-ul, epuizarea, foametea. Ar fi murit oricum.

– Ce cruzime să gândești așa.

– Eu prefer să îi zic obiectivitate, a spus el. Elli, îți vei da sufletul pentru ei, dar nu îți vor mulțumi.

A sunat ca servitorul să mai aducă whisky, gheață etcetera. Ochi, ar trebui să spun că era seară, stăteau pe terasă, care dă spre lac. Apa era neagră, sus deasupra plutea o lună albă și rece. Doctorul bătrân și-a pus mâna pe umărul lui Elli și i-a arătat.

– Iată ceva ce nu-ți vor spune cărțile. În noaptea aia luna era în al treilea pătrar. Avea formă de lacrimă și când a apărut prin norii de gaz, era sângerie.

– Știi ce ar fi trebuit să spun, Animal? Ar fi trebuit să spun: „Sunt medic, știu ce e sângele". Însă în loc de asta am stat acolo bându-i whisky-ul și ascultându-l cum reduce teroarea muribunzilor la luna dintr-o poezie de mâna a doua.

Cu atâta amărăciune își spune Elli povestea despre doctorul bătrân, mi-e teamă că a ajuns să urască Khaufpurul și că se va întoarce cu siguranță în Amrika.

– Elli, sunt mulți oameni de treabă în Khaufpur.

– Zău? Cine? Autoritățile cărora nu le pasă? Bogații care vor să uite? Săracii care îți trag un șut în gură când vrei să-i ajuți?

– Aș putea să te duc să-i cunoști. Oameni buni. Oameni săraci, cei care sunt bolnavi. Ca mine. Noi oamenii avem nevoie de tine, te rog nu renunța.

– A, ca tine, Animal, spune ea, acum mai duios îi e glasul. Păi mă bucur că te-am cunoscut pe tine. Da, tu ești un om bun.

Putain con! Asta arată cât de alături cu gardul poate să fie o persoană cu educație, dar n-o să mă apuc să o contrazic, și nici să-i spun ce amintiri am avut tocmai acum în cap cu ea goală, aplecându-se după săpun.

– Elli, o să fie bine, numai să-i convingi pe oameni că nu ai venit din partea Kampaniei.

– Și cum să fac asta?

– Spune-le de ce ai vrut atât de mult să vii aici.

– Ce? Cum ar fi că am auzit ce se petrece la Khaufpur și mi-am zis că e șocant, urăsc nedreptatea, m-a impresionat, aveam pregătirea necesară, nimic mai bun de făcut cu viața mea, plus am mai fost și destul de proastă să cred că voi fi bine-venită. Care dintre aceste motive zici tu că o să le creadă?

Plin de mânie sinceră e acest discurs al doctoriței Elli, dar iar am sentimentul ăla de stânjeneală, că se ascunde ceva îndărătul lui.

– E nevoie de ceva ce se poate verifica, zic eu cu gândul la Zafar.

– Sau de cineva care să mă creadă?

Acum îmi vine ideea strălucită. S-ar putea să rezolve tot, de ce nu m-am gândit la asta până acum?

– Elli, necazurile pe care le-ai avut cu făcutul clinicii, plus celelalte lucruri, e o persoană foarte de treabă cu care ai putea să vorbești de ele, e Somraj Pandit.

Nu știu ce reacție aștept, Elli se uită doar mirată.

– Profesorul de muzică? Nu prea cred. Dayanand zice că el și cu prietenii lui sunt în spatele boicotului.

– Dayanand e un sac de puroi. Somraj Pandit n-are nici o legătură cu boicotul, jur pe viața mea.

– Adevărat? Așa e? Ce interesant că ai adus vorba despre el. Un om atât de serios. Îl văd în grădină, schimbăm saluturi, atâta tot. Am senzația că preferă să nu stea de vorbă cu mine, îmi evită privirea, nici măcar o dată nu a zâmbit.

– Nu zâmbește niciodată nimănui.

– Păi, probabil fiindcă e timid, închis în sine.

– Timid cu femeile, spun eu. Din cauza a ce a pățit. Soția lui.

– Am sperat eu că e vorba de o neînțelegere, zice Elli.

Mă întreb dacă să îi spun că Somraj a fost împotriva boicotului clinicii ei, dar asta ar însemna să îl arăt cu degetul pe Zafar și deja a fost destulă trădare. În loc de asta am început să-i povestesc cum Somraj a fost cântăreț, dar i s-au belit plămânii de la gazele din noaptea aia. Fiind doctor o interesează.

– Poate dacă m-aș oferi să-l ajut? Nu se poate face nimic pentru el?

– Ai dreptate, nimic. Nisha, asta-i fiică-sa, spune că nici măcar nu mai vrea să-și asculte discurile.

– Înseamnă că a fost bun, dacă are discuri.

– Cel mai bun. Somraj Pandit a fost celebru. I se zicea Vocea Khaufpurului. Internestul spune cum cânta cocori și țâșnitoare.

– Nu sunt sigură că înțeleg, zice ea.

– Păi...

Vai, ce mai integritate am eu, care i-am promis lui Somraj Pandit să nu repet toate lucrurile pe care mi le-a încredințat și iată-mă cum trăncănesc în fața unei doctorițe străine? Ochi, tocmai acum am vorbit de trădare, asta e, dar s-a întâmplat, așa cum se întâmplă lucrurile astea, fără un plan. Te lași pe seama inimii, unde te-o duce, dar inima e oarbă. Am dat din gură aproape o oră. Elli nu mai contenește cu întrebările despre Pandit Somraj, despre soția lui, despre faima lui de cântăreț. Unele lucruri n-ar fi trebuit să i le spun.

– Broaște? zice ea. Chiar ai spus broaște?

– Da.

– Bizar. Glumea?

– Nici vorbă. De când otrăvurile Kampaniei i-au sfârtecat plămânii și i-au luat nevasta și fiul, Somraj Pandit râde rar. Și nici nu cântă cu voce tare. Din suferința lui face cântece pe care numai el singur le aude.

– Ce trist, spune ea. N-ar trebui să râd de broaște.

– Numai o singură glumă are Pandit Somraj. *Sa, Re, Ga, Ma, Pa, Dha, Ni, Sa,* astea sunt notele pe care le recunoaște toată lumea. Somraj spune că pentru el octava acum e-n felul *Sa, Re, Ga, Ma, Khã, Si, Khã, Si.*

Ochi, asta e gluma panditului, pe seama sa. Nu e de râs, e un fel de a scuipa soarta în ochi, de a spune du-te dracului lumii care i-a mutilat viața cu atâta nepăsare. Firește că tu nu te prinzi de gluma asta, dragă Ochi, în primul rând pentru că nimeni nu te-a mutilat vreodată, dar în principal pentru că nu vorbești limba noastră. *Khã* și *Si* nu sunt note din gamă, dacă le unești îți dă *khaañsi,* adică „tuse". Ceea ce spune Somraj este: de fiecare dată când încep să cânt mă apucă tusea și nu mă pot opri.

Nu e nevoie să-i explic lui Elli, atât de bine vorbește hindi.

– Bietul de el, spune ea. Câtă amărăciune trebuie să fi adunat în el. Poate ar trebui să mă duc la el să văd ce e cu tusea aia.

A doua zi pe la prânz Nisha și cu mine suntem în bucătărie și gătim. Tatăl ei îi dă șopârlei o lecție de muzică. Îl auzim cum încearcă iar și iar o frază: *sochha samajha mana meetha piyaravaa.* Se aude o bătaie la ușă. Nisha are mâinile pline de făină așa că m-am dus eu.

Afară e Elli cu o mutră serioasă. Nici nu mă salută măcar.

– E acasă Pandit Somraj?

– Doctorița Elli, are lecție.

Spune ea:

– E important. Numai apoi surâde ușor și îmi cere: Animal, te rog adu-l aici!

Așa că am bătut la ușa camerei de muzică să transmit mesajul, peste puțin timp apare Pandit Somraj.

– Bună dimineața, Pandit Somraj, trebuie să vă vorbesc.

– Doamnă doctor Barber, bună ziua.

Nu pare să vrea să o lase să intre.

– Animal îmi spune că sunteți o persoană cumsecade cu care pot vorbi deschis. După cum știți, am deschis clinica de peste drum. Oamenii nu vin. Puteți să îmi oferiți vreo explicație?

Doamne, ce șireată e Elli. Nu e de mirare că a fost atât de interesată de Somraj. M-a păcălit. Chiar crede că el e vinovatul.

Somraj Pandit e buimăcit. Așa o abordare francă a subiectului nu e în stil khaufpurean. Spune el:

– Îmi pare rău, nu știu nimic de clinica dumneavoastră. Mai doriți ceva? Am un elev, suntem în mijlocul lecției.

– De ce li se spune oamenilor să nu vină? Indiferent cine a făcut așa ceva, a făcut ceva rău.

– Îmi pare rău, nu vă pot ajuta, spune el și se pregătește să închidă ușa.

– Trebuie să mă ajutați. Elli are o voce deznădăjduită. Trebuie, vă rog! Măcar spuneți-mi de ce se întâmplă asta. De ce credeți că am legătură cu Kampania? O detest la fel de mult ca voi.

– Dacă oamenii nu vin, asta e problema lor. Nu e treaba mea să le spun altora ce să facă.

Se întoarce. Șopârla Shastri e în hol în spatele lui, se uită la ei. Somraj îi face un semn cu capul, probabil crede că e sfârșitul conversației.

– Stați, spune Elli. Și mie îmi pare rău, dar nu e de ajuns. Cred că știți de ce nu vine lumea. Cred că știți exact de ce. Și v-ați înșelat în privința mea. M-ați nedreptățit enorm. Am renunțat la tot ca să vin aici și să fac munca asta.

Somraj s-a întors din nou. Privirea din ochii lui, parcă e durere, dar ar putea fi dispreț sau milă sau orice nuanță de iritare. Într-un târziu oftează.

– Poftiți înăuntru.

O conduce în camera de muzică, unde îi dădea lecția lui Shastri. E un armoniu pe covor.

– Vă rog, spune Somraj. Luați loc. Vă servesc cu ceva? Ceai? Un pahar de suc de fructe?

– Uitați ce e, zice ea, nu e o vizită de curtoazie. N-am venit să îmi umplu timpul, sau să vă întreb de sănătate, deși trebuie să spun că nu arătați deloc bine. De fapt, dacă aveți ceva în cap, o să mă lăsați să îmi dau seama ce aveți și o să... o să vă opriți din a-i opri pe alții...

– Să mă opresc din a-i opri?

– Știți exact la ce mă refer, se răstește Elli în inglis.

În tot acest timp Shastri și cu mine tragem cu ochiul prin ușă. De-acum și Nisha e acolo, îi aruncă priviri ostile lui Elli din ochii ei mari căprui.

– Tată, e totul în regulă?

Îi spune Somraj lui Elli:

– Dacă aveți o problemă, să o discutăm ca oamenii. Fără să zbierăm. Foarte bine, voi fi cinstit cu dumneavoastră. Când s-a auzit că se va deschide o clinică de către o amrikană, o persoană amrikană despre care nu se știa nimic, lumea de aici a început să se teamă.

– Continuați, spune ea. Vă ascult.

– Lăsați-ne singuri, vă rog, ne spune Somraj celor trei care stăm în prag.

Doi se supun, al treilea, al cărui cap, mai aproape de podea, nu e atât de ușor de observat, rămâne.

– Vă e greu să înțelegeți? întreabă Somraj. Amrikanii nu au o reputație bună în orașul ăsta.

– Stați o clipă, spune Elli ridicând mâna. Indiferent ce aveați de gând să spuneți, n-am să permit să mi se arunce asta în cârcă. Nu mi-e rușine că sunt amrikană, sunt multe demne de mândrie în Amrika, sunt lucruri bune și lucruri rele, ca peste tot. În lumea asta sunt două feluri de oameni, cei care îi ajută pe ceilalți, și cei care nu. Eu sunt din prima categorie, pot să zic asta pentru că am venit să ajut. Și totuși dumneavoastră, sau o cunoștință de-a dumneavoastră, a spus oamenilor să

nu vină la clinica mea, și asta e o ticăloșie. Așa că înainte să vă legați de mine că sunt amrikană, ați face bine să vă hotărâți în ce categorie intrați dumneavoastră.

– Doamnă Barber...

– Nici o doamnă, întrerupe ea. Doctor Barber dacă doriți, dar din moment ce suntem vecini aș prefera să îmi spuneți Elli.

– Doamnă doctor Barber, adevărul e că oamenii de aici nu știu nimic despre dumneavoastră, de unde veniți, cine vă sponsorizează, dacă lucrați pentru cineva. Dacă ați înțelege mai bine locul acesta, ați ști de ce contează astfel de chestiuni.

– E a doua oară că amintiți de înțelegere, Pandit Somraj. Înțelegerea e un lucru reciproc. De obicei e rezultatul a ceva ce se numește conversație, ceea ce implică două persoane. Dacă ați fi vrut să știți cine sunt, ați fi putut să veniți să mă întrebați. Dar n-ați venit. Și în ceea ce privește dreptatea, m-ați judecat fără să mă informați și pe mine, ați născocit povești și ați profitat de pe urma temerilor oamenilor fără să știți nimic despre mine, m-ați găsit vinovată de nici nu știu ce, și ați pus în aplicare sentința. Mi-am pus sufletul și tot ce am în clinica asta, și n-am de gând să vă las pe dumneavoastră sau pe vreun alt nenorocit plin de prejudecăți să o duceți de râpă.

– Acum vă rog să vă calmați, spune el.

În ceea ce mă privește pe mine, cum aș mai vrea ca Elli să spună lucrurile astea celui care merită să le audă, nu bietului pandit, care deși ea nu știe e de partea ei.

– Nu, n-am de gând să mă calmez draculuі! E timpul să auziți anumite lucruri. Știu tot despre comitetul dumneavoastră. Ceea ce s-ar putea să nu știți e că mulți dintre acești oameni, aceiași pe care pretindeți că-i reprezentați, de fapt vor să vină la clinica mea. Unii dintre ei, după cum știți foarte bine, sunt foarte bolnavi. Vă spun, dacă va avea loc un singur deces în cartierul acesta pe care l-aș fi putut preveni, va cădea pe capul dumneavoastră și pe conștiința dumneavoastră.

De ce nu vrea să-i spună că s-a opus boicotului? Dar acum e o expresie și mai sumbră pe chipul acestui om sumbru.

– Din moment ce sunteți directă am să fiu și eu direct. N-am să vă înjur, așa cum m-ați înjurat dumneavoastră, ci am să vă spun că dacă ați aduna fiecare înjurătură din fiecare limbă, fiecare termen murdar de insultă, și le-ați contopi să faceți un singur cuvânt atât de demn de ură, atât de cumplit de scârbos, atât de lipsit de bunătate încât însăși rostirea lui ar provoca oroare și dezgust și ură, acel cuvânt ar fi...

– Amrikan?

– ... Nu, ar fi numele acelei Kampanii. Ați fost în piața unde este tribunalul? Da? Precis ați văzut, indiferent la ce oră ați fost acolo, că sunt mereu câțiva oameni în fața clădirii, cu pancarte. Dacă are loc vreun proces, s-ar putea să și scandeze. Sunteți aici de destulă vreme ca să fi văzut asta.

– Am văzut și mă alătur bucuroasă protestelor dumneavoastră, dar ce dracu' are asta de-a face cu mine?

– Totul, spune el. Are totul de-a face cu dumneavoastră. Vedeți dumneavoastră, Kampania...

Una dintre acele accese teribile de tuse se zbate să-i iasă din plămâni, se străduiește să îl înăbușe, dar nu poate.

– Trebuie neapărat să mă lăsați să vă consult, zice Elli.

– De ani de zile, spune Somraj când și-a recăpătat suflul, Kampania spune că daunele aduse sănătății oamenilor au fost exagerate, ar vrea să aibă studii care să arate că situația este normală aici, că au dispărut și ultimele efecte ale dezastrului.

– Da, spune Elli. Știu de teoria asta idioată că am venit să fac un fel de studiu medical, dar nu se poate să nu vă dați seama că un studiu care se respectă nu se poate face în câteva săptămâni, e imposibil, ca să nu mai vorbim că știm cu toții care ar fi rezultatul. Situația nu e normală aici, vede oricine care are ochi să vadă.

– Nu e nevoie ca studiile să fie adevărate. N-au nevoie decât de cineva care să consimtă să le falsifice. Un medic, de exemplu.

– Asta e revoltător și nedrept!

– Atunci de ce ați venit aici? Ce fel de femeie renunță la viața ei din Amrika și vine într-un loc ca acesta, ca să ajute oamenii fără nici un fel

de răsplată? Fie sunteți o sfântă, fie cineva care urmărește altceva. Deci ce sunteți?

– Nu sunt sfântă, dar cum să vă dovedesc dumneavoastră sau altcuiva ce motive am? Mă veți crede sau nu, după cum aveți chef. Elli s-a făcut roșie ca racul, îi tremură mâinile. Nu e drept, ați hotărât deja că sunt vinovată!

– Numai o persoană neobișnuită renunță la atât de multe.

– Nu e mai neobișnuit decât cineva care aude muzică în broaște!

După ce îi scapă asta, îmi aruncă o privire vinovată, dar eu deja am făcut stânga-mprejur ca s-o tai de-acolo.

– Îmi pare atât de rău, zice Somraj, nu ține de mine. Fără a-și clinti capul spune incredibil de calm: Animal, spune-i te rog lui Shastri că vom relua lecția.

CASETA DOISPREZECE

N-am îndrăznit să dau ochii cu Somraj. Am părăsit casa în timpul lecției șopârlei și m-am ținut departe de Gheara de Găină timp de două săptămâni. Într-o noapte am visat că sunt târât în fața prietenilor lui Somraj în camera de muzică. Somraj a spus: „Acum vom asculta *raga Animal*" și a început să mă plesnească peste fund cu un pantof. Muzicienii au ascultat vrăjiți răcnetele mele, după care au exclamant: „Wah! Wah!" Nisha și Zafar erau și ei acolo, aplaudând. Nisha a spus: „Animal, nici n-am știut că poți să cânți așa frumos".

Într-o dimineață sosește Farouq săltând pe bicicletă.

– Kyoñ salé, unde te-ai ascuns?

– Nu m-am ascuns.

– Atunci de ce n-am mai fost onorați cu prezența ta?

– Ocupat am fost.

– Zafar vrea să te vadă.

– Nu pot să vin chiar acum.

Singurul meu regret că m-am ținut departe de Gheară e că Zafar nu și-a primit pastilele, dar gândul că l-aș întâlni pe Pandit Somraj mă umple de groază.

– Sunt ocupat.

– A, se vede, spune el pătruns de sarcasm. Ce faci? Stai aici cu mâna pe lund? Ai găsit o fată? I-o tragi de-i merg fulgii, nu?

– Poate.

Râde răutăcios.

– N-ai pus-o niciodată cu o femeie în viața ta.

– Ba da!

Vechea minciună.

– Nu te cred. Du-te la Cinema Laxmi, găsește-ți o femeie. Treizeci de parai, nici o problemă.

– Atâta-ți cer ție?

– Nu fi obraznic. Farouq se dă jos de pe bicicletă, o proptește de zidul nostru și se pune intenționat dinaintea mea ca să trebuiască să îmi răsucesc gâtul în sus pentru a-i vedea fața. Preț de-o clipă mă întreb: o să mă plesnească sau o să-mi dea un șut?

Spune Farouq de sus:

– Vine Muharramul, frate Animal, ai uitat ce te-ai lăudat? O să mergi pe cărbuni? O să ai curajul?

Păi, măcar atâta am învățat pe străzi, că nu bați în retragere niciodată.

– Ascultă, grămadă de bălegar yar-yilaqiană. O să trec peste focul vostru nu o dată, ci de două ori.

– Asta aș vrea s-o văd, zice el.

– O să vezi.

Îi țin pantofii sub observație în caz că trebuie să sar în spate.

– N-am să te las să scapi.

– Să nu mă lași.

– N-am să te las, spune el de sus. Hai, Zafar așteaptă.

– Ce vrea de la mine?

– Prietena ta doctorița. Ei, o să vezi tu.

Farouq trebuie să mă ridice pe portbagaj, apoi hurducăim prin hârtoapele Aleii Paradis, prin mocirla pietroasă a Celor Șapte Croitori, cu Jara gonind în urma noastră.

– Se pare că toți negustorii te adoră, spune Farouq, auzindu-l întâi pe Baju apoi pe Sunt Viu cum zbiară după noi când trecem zdrăngănind.

– Sunt clientul lor preferat.

În fața casei lui Somraj s-au adunat o mulțime de oameni. Pe partea de stradă dinspre clinică, în umbra mangotierului, sunt așezate mese, în spatele lor stau Dayanand, Suresh și Elli. Pe fiecare masă e altceva.

Cad de pe bicicleta lui Farouq și rămân cu gura căscată.

Pe prima masă e rezemat în picioare un desen uriaș cu corpul omenesc. Pe el sunt însemnate toate locurile în care au făcut rău otrăvurile-din-noaptea-aia ale Kampaniei, cum ar fi ochii, plămânii, încheieturile, pântecul, creierul. Astea sunt însemnate cu roșu. Cu albastru sunt însemnate locurile care au fost distruse de apa otrăvită, sânii, din nou pântecul, stomacul, pielea. Se ridică spirale albastre și roșii din capul care mai este și izbit de un ciocan, deasupra atârnă un nor cenușiu-închis care fulgeră.

– Pentru fiecare boală, spune Dayanand, avem un tratament bun, care este gratuit. Așa că nu mai suferiți. Veniți să primiți ajutor pentru chinurile voastre. Nu ascultați zvonurile mincinoase.

Oamenii din jurul mesei își arată suferințele. Ciocanul reprezintă durerea de cap. Precis. Și eu am niște dureri îngrozitoare, deseori tocmai înainte să o iau razna.

– Amețeală, leșinuri, îi spune Dayanand unei femei care se uită la rotocoalele spiralelor.

– Eram sigură, spune ea. Și chiar e gratis tratamentul?

– Pe deplin, spune Dayanand. E un tratament modern excelent. O să te ajute. Du-te, înregistrează-te la doamna dinăuntru, astăzi chiar o să te vadă doctorul.

Așa că femeia asta a intrat în clinică, și pe când dispare înăuntru, ies alții. Mă întreb cum o să reacționeze Zafar și Co. Presupun că aflăm cu toții că doctorița Elli nu renunță așa ușor.

– Grăbește-te, spune Farouq, care și-a parcat bicicleta și a venit să mă caute.

– Stai. Ce e norul? îl întreb pe Dayanand, care nu prea se bucură să mă vadă.

– E deprimare. Fulgerul e anxietate.

– Zău? Cine le-a desenat, tu, nu-i așa?

– Nu fă mișto, spune el. Fă pași.

– OK, spun eu și am intrat în casa lui Somraj să dau piept cu soarta.

Întâi și întâi cum intru Nisha mă întâmpină cu o îmbrățișare trezitoare de lund.

– Animal, pe unde ai umblat? N-ai mai venit la prânz. Gătesc chiar așa de rău?

– Deloc, taică-tău e pe aici?

– Nu. Vrei să-l vezi?

– Nu e important, spun eu.

Uf, ce ușurare!

Zafar șade în grădină, decojește un fruct cu cuțitul, ca prima dată când l-am întâlnit.

– Animal, ce bine că ai venit. Avem o problemă. Ai văzut afară circul?

– Văzut.

– Păi asta e numai distracția de azi. Ieri doctorița Elli a fost văzută ieșind din biroul lui Zahreel Khan.

– Care îi admiră mult bloblourile, spun eu, amintindu-mi eu însumi de ele.

– Să lăsăm deoparte bloblourile, spune el plictisit, asta e distracție trecută. De când ai dispărut am avut și războaiele de muzică.

– Războaie de muzică?

Spune Nisha:

– În fiecare seară. De fiecare dată când tata pune orice fel de muzică, sau dacă are lecție, de peste drum vine o muzică asurzitoare.

– Doctorița Elli are o chestie care se numește pian, spun eu. L-am văzut. A învățat pentru că mama ei era bolnavă.

– Păi îl îmbolnăvește pe tata, zice Nisha. Nu l-am mai văzut niciodată în halul ăsta. De colo-colo umblă, ca un zănatic, ținându-se de cap.

– Vai, ce îngrozitor! spun eu, încredințat acum că o să primesc o chelfăneală din partea panditului mânios și a amicilor săi.

– Tata spune că îi este ros creierul de către doctorița Elli.

Zice Zafar:

– Cred că până când n-o să-nceapă să se rotească îndărăt luna n-o să înțelegem ce are doctorița asta Elli în cap. Până atunci, Animal, te avem pe tine.

– Pe mine? Ce pot eu să fac? A, știu, hai să-ți fac un ceai.

– Namispond, zice el.

– Jamispond, zice ecoul său adorator. Ești prieten cu ea, află de ce s-a dus să îl vadă pe Zahreel Khan.

Am reușit să strecor una dintre goliile negre în ceaiul lui Zafar, apoi am ieșit iar afară, unde șed doctorița Elli și angajații ei și încearcă să îi convingă pe khaufpureni. Pe a doua masă sunt broșuri despre tuberculoză și cum se împiedică răspândirea ei. Iată-l pe Suresh explicând cum că TBC-ul e contagios, da, dar cu câteva precauțiuni te poți proteja cu ușurință, și îi mai poți și ajuta pe cei suferinzi.

– Vă vom învăța. Toate tratamentele și medicamentele sunt gratis. Intrați doar și înregistrați-vă.

– Cum poate fi asta ceva rău? întreabă cineva.

Alții sunt de acord.

– Vor profita atât de mulți.

– Tocmai de asta era nevoie.

Deja e un flux continuu de oameni care intră și ies pe ușa clinicii. În ritmul ăsta boicotul o să se termine în curând.

Pe masa a treia sunt multe foi de hârtie, doctorița Elli flutură un pix sub nasul oamenilor.

– Veniți să semnați!

– Ce-i asta? întreabă un bărbat.

– E o petiție, spune Elli cu voce tare și limpede. Este adresată lui Pandit Somraj și comitetului său. Cere așa: vă rog nu-i mai împiedicați pe oameni să primească tratamentul potrivit și gratuit de care au nevoie. Sprijiniți această clinică. Încurajați oamenii să beneficieze pe deplin de ea.

– Ce trebuie să fac?

– Semnați-vă, scrieți câteva cuvinte, dacă aveți ceva de spus.

Omul bâiguie ceva, împunge hârtia apoi se îndepărtează.

– Nu știe să scrie.

Ascuns cum sunt de marginea mesei, îi ia ceva timp până să mă vadă.

– Animal! Slavă Domnului, de mult vreau să vorbesc cu tine. Așteaptă-mă aici, nu te mișca. Se întoarce către Suresh. Au semnat cel puțin o sută. Câți s-au înregistrat înăuntru?

– Doamnă, șaptezeci, mai mult chiar.

– Bun. S-a întors iar către mine. Animal, ai câteva minute la dispoziție?

– Doctorița Elli, ce faci?

– Le spun oamenilor acestora că Pandit Somraj e nedrept. N-ar trebui să-i împiedice să se trateze.

– Bună dimineața, doamnă doctor Barber, grăiește un glas ca moartea.

Somraj stă chiar acolo în dreptul nostru.

Oamenii din jur își cam țin răsuflarea. Toate capetele se întorc către doctorița Elli, care a rămas ca o curcă-n ploaie, cum spun bătrânii. Așadar capetele se întorc către Somraj, înfipt acolo sumbru ca întotdeauna.

– Pandit Somraj, zice Elli, venindu-și în fire. Din moment ce sunteți aici, aș vrea să vă înmânez petiția aceasta.

Și-a adunat toate foile de hârtie și i le-a vârât sub nas.

– O voi primi bucuros, spune el politicos, fără să ia foile. Înainte de asta, aș dori să fac ceva.

O gloată de khaufpureni se înghesuie mai aproape. Ce mai adunătură de turbane, dhoti, burqa, sari, un val de răsuflare khaufpureană, parfumată cu betel și supari.

– Înapoi, pleavă, strig eu, mă călcați dracului pe degete.

Spune Somraj:

– Aș dori să o semnez.

Apoi lumea face ochii cât cepele, fiindcă, pentru prima dată de când se știu ei, Pandit Somraj zâmbește.

– Cum adică ați dori să o semnați? întreabă Elli, care s-a făcut ca sfecla tăiată.

– Uite așa, spune el. (Ia pixul și semnează.) Mai adunați semnături. Când ați terminat, vă rog să mi-o aduceți.

Apoi a intrat la el în casă, tot cu zâmbetul pe buze, lăsând în urma lui o cotcodăceală de glasuri plus o doctoriță buimăcită stând cu hârtiile în mână.

– Doctorița Elli?

Spune ea în cele din urmă:

– Ce om îngrozitor, își bate joc. Cum își permite? Suresh, ai văzut ce-a făcut?

– Doamnă, Somraj Pandit a semnat petiția.

– Știu că a semnat petiția, naiba s-o ia! Vocea i-a devenit pițigăiată. Îți vine să crezi? Petiția e îndreptată împotriva lui, iar el a semnat-o.

– Doamnă, Pandit Somraj are reputația de a fi un om just, poate că simte că a fost nedrept.

– Dar dacă simte că a fost nedrept, de ce nu e drept pur și simplu? Mă dau bătută cu orașul ăsta, nu cred că-l voi înțelege vreodată.

Acum mă ghurr-ghurrește pe mine.

– Animal, tu semnezi?

– Eu nu.

– De ce nu? Dacă până și Pandit Somraj e în stare să semneze, tu de ce nu poți? Hai, semnează-te.

– Nu e un nume adevărat, spun eu.

Somraj poate să facă ce vrea, niciodată nu-i va comenta Zafar ceva omului căruia îi spune „abba". Dar eu?

– Semnează!

– La urma urmei, ce fel de nume e Animal?

– Fă-ți curaj. (De parcă mi-ar fi citit gândurile.) Ești un om liber.

– Nu sunt om.

– Mereu spui asta. Nici tu nu crezi.

– Normal că cred, pentru că e adevărat.

– Păi și atunci, ce mai e adevărat?

Am cugetat la asta o clipă, apoi am spus:

– Dă-mi pixul.

Sub toate semnăturile și x-urile, scriu:

Je ne suis pas un homme, mais un animal
dans cet hôpital je ne trouve rien de mal

– Poftim, Elli, ți-am făcut o poezie.

Mârâie vocea cu colți însângerați înainte să o pot opri:

Mere muñh se nikli insaan ki zubaan,
qurbaani ke jaanvar ki aakhri qurbaan

Buzele mele au rostit vorbă omenească, ultima jertfă a fiarei sacrificate.

– Îmi pare atât de rău, spune ea mai târziu, când suntem în clinică. N-ar fi trebuit să amintesc de broaște. A fost o prostie.

La asta n-am răspuns nimic, oi fi eu ofticat pe Elli, dar n-o voi critica niciodată, ca nu cumva să se supere și să îmi oprească tratamentul. Dacă misiunea ta în viață e să ai grijă de șefu', uneori presupune că trebuie să-ți muști limba, dar de obicei mai e o cale prin care poți să te răzbuni.

– Elli, cum te aștepți să aibă încredere în tine lumea de pe aici, dacă te duci în vizită la alde Zahreel Khan?

– De unde ai aflat?

– Namispond Jamispond.

– Păi, n-am ajuns nicăieri cu domnu' de peste drum. Ce tupeist! Ia ascultă.

Se așază la pian, deschide capacul și își trântește mâinile. Se aude un sunet ca un bubuit de tunet. Jara își înalță capul și schelălăie. Elli mai scoate niște sunete ca de explozie.

– Ce faci?

– Din ziua când m-am certat cu el, ori de câte ori cânt la pian din casa aia se pornește o muzică asurzitoare.

– Nu știu nimic despre asta, spun eu, cu desăvârșire sincer.

– Ia așteaptă. Începe să cânte preferata ei, bucata care sună ca niște clopoței. Într-adevăr, după nici un minut, vine o raga din plin gâtlej.

– De când ține asta?

– De câteva săptămâni. Nu-mi pasă, doar cânt mai tare. Pianul înăbușă muzica lui fără probleme.

Deci pe ambele părți ale străzii aceeași plângere.

– Animal, prietenii tăi. Degetele încă îi țopăie pe clape. Nu prea sunt agreați în locuri înalte.

– Zău?

– Ministrul a spus că sunt „activiști profesioniști".

– Ha ha, asta-i tot?

„Agitator", „capul răutăților", „instigator" etc., astea sunt cuvintele de care se folosesc de obicei politicienii ca să-l descrie pe Zafar.

– Mai rău.

Așa că se oprește din cântat și îmi spune ce se întâmplase.

Ochi, nu mi-e greu să-mi amintesc de cuvintele ei. Chiar și după atâta timp, nu trebuie decât să mă gândesc la Elli, să mi-o închipui stând în fața mea cu ochii ei puțin-cam-prea-apropiați plus blugii prea-strâmți, îmi provoacă un zvâcnet în zabri și îi mai și aud vocea vorbind în capul meu.

Elli se duce la clădirea guvernului unde își au birourile Zahreel Khan și ceilalți politicieni din Khaufpur. E în partea elegantă a orașului, lângă malul lacului. Pare curată din afară, dar înăuntru e mizerabilă. Spune ea:

– La început am crezut că dungile roșietice care urcau și coborau în zigzag scările sunt un fel de decorație, dar apoi mi-am dat seama că sunt lăsate de funcționarii care scuipă betel.

Ei o trimit într-un birou ticsit de dulapuri de oțel, pe ele sunt teancuri instabile de dosare de carton maro. Alte sute de dosare sunt îndesate în saci pe podea. Totul e învești mântat într-un șal gros de praf.

Secretarul lui Zahreel Khan nu pare încântat să o vadă.

– Ministrul e cam ocupat. Nu e posibil să îl vedeți azi.

Din biroul lui Zahreel Khan se aude un murmur de voci.

– Dar mă așteaptă. Am sunat să spun că vin.

– Cu toate acestea...

– Atunci când îl pot vedea?

– Mâine are ședință de cabinet, apoi e plecat la Delhi trei zile. După asta...

– Nu poate aștepta atât, spune Elli. Sunt oameni bolnavi care au nevoie de ajutorul meu, nu sunt lăsați să vină la clinica mea. Unii ar putea să moară.

Funcționarul îi arată teancurile de dosare.

– Doamnă, avem de-a face cu pretenții care datează de douăzeci de ani, ce mai contează câteva zile?

– Sunt sigur că ministrul trebuie să aibă câteva minute libere în curând. Am să aștept aici până ce mă poate primi.

– Doamnă, vă pierdeți vremea.

– Nu vă privește, spune ea. Ce sunt toate aceste dosare?

– Fiecare este reclamația unei persoane care a fost afectată în acea noapte. Ceea ce vedeți aici sunt doar câteva. Mai avem și un depozit plin de dosare, am procesat peste jumătate de milion.

– Îmi dați voie să mă uit la unul sau două?

– Sunt confidențiale.

– Sunt arhive medicale publice, sunt medic, ministrul dumneavoastră m-a asigurat personal că voi avea acces la ce informație doresc.

– Doamnă, poftiți, spune secretarul stresat.

Până-n gât i-a ajuns de străina asta băgăcioasă, dar n-are curajul să fie nepoliticos pentru că ministrul i-a inaugurat clinica. Trece o oră. Elli e adâncită în dosarele deprimante ale tragediei Khaufpurului, când din spatele ușii lui Zahreel Khan se aude un răcnet puternic, plus un fel de vuiet. Atunci își dă seama Elli că de multă vreme aude un toc-toc ciudat. Cât ai clipi din ochi se ridică și e la ușă.

– Stați! strigă secretarul, nu puteți intra!

Prea târziu, e înăuntru. Primul lucru pe care îl vede e un ecran de teveu pe care sunt siluetele albe ale unor jucători de crichet sărbătorind. Un tip cu un fel de bâtă, spune Elli, care habar n-are cu ce se mănâncă crichetul, iese de pe teren. Zahreel Khan moțăie într-un fotoliu, cu ziarul întins în poală. Se trezește cu Elli surâzându-i de sus.

– Îmi pare atât de rău să vă deranjez ședința, domnule ministru, spune ea. Aș dori să stăm scurt de vorbă.

Înainte ca el să apuce să protesteze în vreun fel, ea deja își varsă necazul.

– Arré, de ce mai ești aici? îi zice Zahreel Khan secretarului său, care își frânge mâinile în prag. Nu vezi că am un musafir? Trimite ceai și prăjituri pentru două persoane. Imediat.

Apoi Zahreel Khan îi spune lui Elli să nu își facă griji, la Khaufpur lucrurile se mișcă încet, lumea e prudentă, se cramponează de ceea ce cunosc.

– Așteptați o vreme și o să se bulucească, o să vedeți.

– Nu e prudență, spune Elli. Oamenilor li s-a spus să nu vină. Singurul motiv pe care îl înțeleg e că le e teamă că vin din partea Kampaniei. Știți că nu e adevărat. Nu le puteți spune să nu își facă griji?

La asta ministrul face o mutră îndurerată și chiar în timp ce pune întrebarea Elli își dă seama că e fără rost. Nimeni n-o să creadă nici un cuvânt de-al lui.

– Persoanele din spatele acestui așa-zis boicot, cine sunt ele?

La auzul numelui lui Somraj se încruntă.

– Adunătura aia, toți sunt niște intriganți. Activiști profesioniști. Doamnă dragă, trebuie să înțelegeți că au interes să promoveze Khaufpurul drept tragedie. Ia întrebați-vă, dacă problemele se rezolvă, ce se va întâmpla cu sponsorizările lor? Vor seca pentru că nu va mai fi nevoie de ele. Din acest motiv, sunt gata să se opună oricărui efort de a îmbunătăți situația.

– Iar clinica mea e un astfel de efort?

– Ce altceva? zice el. De ce altceva sunteți aici?

Sosește ceaiul pe o tavă de argint, purtat de un cărăuș în uniformă plină de găteli. Elli, căreia nu îi place ceaiul cu lapte, îl privește pe Kahreel Khan sorbind din ceai și mâncând prăjitură. Are degete delicate pentru un om așa de masiv.

– Domnule Khan, de ce sunt aici?

– Draga mea, cine să știe mai bine decât dumneavoastră?

Ochii lui Zahreel Khan au parcurs de-acum traiectoria în zigzag către înapoi la blourile ei.

– Cum de am scris atâtea scrisori, luni de zile n-am primit răspuns, apoi brusc am primit undă verde?

– În astfel de cazuri obținerea permisiunii durează mult, evident, spune el părând jignit. La urma urmei, e un lucru practic inedit, o femeie străină de una singură într-o țară necunoscută.

– Dar Maica Tereza?

– Idealismul nu merge la Khaufpur, spune el. Cred că începeți să vă dați seama de asta.

Elli îmi spune că îi vede mintea cum calculează cât va mai dura până ce e istovită și înfrântă de arșița, mizeria și deznădejdea din Khaufpur.

– Deci spuneți că nu puteți face nimic?

– Am făcut deja tot ce mi s-a cerut, zice Zahreel Khan, uitându-se la ceas.

– Animal, pur și simplu nu știu ce a vrut să spună cu asta, zice Elli.

Dar ascultându-i cuvintele am simțit brusc o neliniște puternică, pentru că în mintea ei e iarăși întunericul ăla tulbure.

Elli a terminat povestea ei despre Zahreel Khan, acum de peste drum vine un cântec, e *Dil Hi To Hai Na Sang-o-Khisht,* un ghazal de-al lui Ghalib, sper că Elli n-o să înceapă să ciocănească în pian și să îl strice.

– Animal, pianul. Vrei să cânți?

OK, Ghalib pot să ascult oricând, când o să mai am ocazia să cânt la pian?

– Vino și așază-te aici pe taburet.

Așa că m-am cocoțat cu fața la pian.

– Acum deschide-ți palmele uite așa și așază-le pe clape. Cântă, una câte una, așa, *do re mi fa sol la si do*. Așa se numesc notele.

– E la fel ca *sa re ga* a noastră. Deci asta e *sa,* am apăsat eu o clapă.

– *Sa*-ul vostru e *do*-ul nostru, spune ea.

– Și ăsta e *re*.

Ding sună următoarea clapă.

– *Re*-ul vostru e *re*-ul nostru. Același nume, aceeași notă, sunt exact la fel în ambele muzici. Acum ascultă.

Elli îmi ia locul și cântă ciorchine minunate de note, altfel decât orice am auzit eu vreodată. Somraj cântă o notă după alta, foarte repede și grațios, dar notele acestea se combină într-o armonie, cântă laolaltă uneori câte trei, patru, chiar și cinci, fiecare cu un glas diferit, efectul este foarte frumos.

– OK, acum știi notele, să facem o melodie.

– Cum?

– Folosește-te doar de un deget, așa.

Ea cântă o notă sau două, dar apoi două împreună. Așa că fac și eu la fel.

– Gândește-te la niște cuvinte pe care le putem potrivi la melodia ta.

Așa că am inventat niște cuvinte, iar ea m-a ajutat să fac din ele un cântec.

sunt un Animal slobod și crunt
ca mine nu e altul pe pământ
copil de coșmar, din șale-ndoit
hrănit cu foame, sălbăticit
iubire, dezmierdări n-am primit în viață
nu-s vesel când râd, în suflet n-am speranță
dar milă nu-ndrăzni care cumva să-mi dai
că mă cac la tine-n pantof și mă piș la tine-n ceai

– Ce trist, zice ea râzând.

– Dacă e trist, de ce râzi?

– Nu știu, spune ea, ștergându-se la ochi. Poate pentru că altfel aș plânge. Ideea de a trăi fără speranță e cumplită.

– Elli, nu-i decât un cântec. Așa e în împărăția celor săraci.

– Cred, spune ea, că mă gândeam și la mama. În zilele ei rele nu știa ce se întâmplă în jurul ei, dar avea și momente de luciditate. Trebuie să fi știut că nu exista nici o speranță de însănătoșire.

– Ai învățat să cânți la pian pentru ea.

– Așa e. Am învățat toate bucățile ei preferate, nici acum nu știu altele, de fapt. Aseară stăteam aici, încercam să îmi dau seama care sunt preferatele mele. Nu-mi venea în minte nici una.

– Elli, cred că ești foarte singură.

Nu spune nimic, doar încuviințează din cap.

– Pandit Somraj, ce păcat că nu v-ați înțeles, e un om cumsecade, plus că mai e și fascinat de muzică. Ar trebui să încerci să-l cunoști.

– Cum aș putea, când mă boicotează?

Acum se șterge la ochi cu batista.

Ar fi trebuit să profit de momentul ăla și să îi spun că nu Somraj e cel care boicotează, că de fapt el a luat mereu atitudine împotriva boicotului, dar nu știu de ce gura mea mincinoasă rămâne închisă.

– Ia zi, în rest ce mai faci? întreabă ea și ocazia s-a dus.

Mult am mai stat în acea zi de vorbă cu doctorița Elli. Jos la parter angajații ei au închis clinica și au plecat. Tot felul de lucruri mi-a spus, despre orașul ei, despre familie, despre părinți. Ochi, vei auzi toate astea din gura ei în curând, așa că n-am să-i stric povestirea. Și a mai zis și că a doua zi o să îmi facă o radiografie la spate. E întuneric pe când terminăm de vorbit.

Când părăsesc clinica, gata să mă duc acasă la Mama Franci, sosește clipa de care mă temeam. Pandit Somraj stă în fața ușii sale.

– Animal, te rog stai o clipă.

N-am scăpare, acum am belit-o.

– Da, domnule?

– Ai fost acolo să auzi cum cântă? întreabă el.

– Da. Și am cântat și eu. Am făcut un cântec.

– Foarte bine. Cum ai făcut?

– M-a învățat doctorița Elli. Domnule, mi-a arătat cum să îmi pun mâinile pe pian și să apăs clapele ca să fac *sa re ga* etc. Și în muzica ei *re* se numește *re,* e la fel ca la noi, a fost foarte încântată de asta.

– Serios? După felul în care zice asta, mă gândesc acum că o să îi sară țandăra, dar în loc să urle la mine, să mă tragă de urechi sau să îmi aplice un șut în fund, își pune doar mâna pe umărul meu și spune pe un ton prietenos: Fiule, ne-a fost tuturor dor de tine.

– De mine, domnule?

– De tine, domnule. Fiica mea și-a făcut griji.

– Domnule, nu e nevoie să își facă griji.

O, fericire, fericire. Pandit Somraj m-a iertat, plus mi-a zis fiule plus Nisha mă iubește.

– Ai avut alte treburi de rezolvat, fără îndoială.

– Da, domnule.

– Nimic legat de broaște, presupun?

Chipul îi e la fel de sever ca întotdeauna, dar umerii îi zvâcnesc, în această zi a surprizelor nu numai că l-am văzut pe Pandit Somraj zâmbind, ci acum îmi dau seama că se străduiește din răsputeri să nu râdă.

– În nici un caz broaște, domnule.

– Noapte bună, Animal.

– Domnule, noapte bună.

– Împărăția celor săraci, vreau să mă duci acolo.

E ziua de după petiție. În ciuda promisiunilor, nici unul dintre cei care au semnat ieri nu a venit la clinică. Eu am venit pentru radiografie, așteptând să găsesc multă lume, dar în afară de mine și de Jara locul e pustiu.

Elli spune că s-a hotărât să ia taurul de coarne.

– Dacă săracii nu vor să vină la mine, atunci mă voi duce eu la ei. Am să-i confrunt în propriile lor case, am să-i scol din pat pe bolnavi și am să-i întreb direct: „Vrei să mori plecând urechea la prostii, sau mă lași să te ajut?“

– Păi nu știu, zic eu, mișcat de această tiradă. Se pare că nu s-a schimbat nimic. Oamenii tot mai cred că trebuie să evite.

– Tu ești aici, nu?

– Eu fac ce vreau. Poate că te jamispondez.

– Jamispondezi? Când își dă seama ce înseamnă asta, Elli izbucnește în râs, după ce a terminat de râs zice: Hai să facem radiografiile astea, apoi putem pleca?

– Bineînțeles, putem pleca.

Probabil că am ezitat pentru că a simțit că ceva nu e în regulă.

– Ce e? Nu-ți place să fii văzut cu mine?

– Ba nu-i asta.

Mă înțeleg bine cu doctorița Elli plus că din cauza spatelui nu vreau să o supăr, dar un principiu e un principiu.

– Întâi trebuie să ne înțelegem.

Principiul ăsta e unul de-al lui Chunaram, de fapt singurul lui principiu, fiindcă nici un altul n-are. Elli nu pare să se prindă, așa că trebuie să-i explic.

– Se pune problema plății.

– Ce?!

– Pentru genul ăsta de treabă încasez întotdeauna o plată.

– O plată? spune iar, de parcă nu m-ar fi auzit bine.

– Cincizeci de rupii. Nimic nu-i, pentru un superstar ca tine care se plimbă cu auto-ul.

– Animal, ești uimitor, zău că ești! Din cap scutură. Ai măcar o fărâmă de conștiință?

Păi, în conștiință nu cred, dacă mi s-ar da una aș înapoia tâmpenia dracului imediat.

– Elli, asta e munca mea. Ca să conduc străinii prin oraș primesc întotdeauna o plată.

– Am crezut că suntem prieteni, spune ea, părând oarecum jignită.

– Ce legătură are asta?

– Prietenii nu-și cer bani unul altuia atunci când își fac o favoare.

– Suntem prieteni, spun eu, dar nu prieteni egali.

– Ce rahat! Evident că suntem egali.

– Ba nu. Tu ești bogată, iar eu sunt sărac.

– Ce legătură are asta cu prietenia? M-a condus în sala unde e mașina de radiografii. Haide, tu glumești!

– Elli, cineva ca tine are nevoie de o grămadă de bani. Cum aș putea să merg cu tine? Nici măcar nu-mi permit să-ți fac cinste cu o coca-cola. Știi cât cheltuiesc eu într-o zi? Ghici.

Se gândește apoi spune:

– Patruzeci de rupii.

– Patruzeci?

Am râs până m-am înecat, am ridicat câteva degete.

– Patru?

– Da, patru.

– Sunt zece cenți americani. Nimeni nu poate trăi din atâta, nici măcar la Khaufpur. Dă-te mai la stânga.

În timp ce vorbește mă poziționează pe mașina de radiografii. Un pic încolo, un pic încoace.

– Ai dreptate. Nimeni nu poate, dar eu totuși reușesc. Știi cum? Merg peste tot pe jos, în patru picioare, stân-dre-stân-dre, eu n-am nevoie de auto. Toată dimineața mă preumblu de colo-colo și îmi văd de treabă. Două rupii dau pe chai. Prânzul îl mănânc la Pandi Somraj acasă, gratis. În fiecare după-masă mă prezint la Chunaram. O rupie pe o samosa, încă una pe chai.

– Ce-ar fi să facem un schimb? Tu faci asta pentru mine așa cum fac eu asta – spune făcând semn către mașina de radiografii – pentru tine.

– Elli, tu n-ai decât să lucrezi pe gratis dacă vrei, dar de ce să trebuiască să fac și eu ca tine?

Ea cugetă la asta.

– Ai spus că prietenia noastră nu e egală, păi eu îți dau ceva, tu îmi dai ceva, fiecare dintre noi dă de bunăvoie, nu pentru că trebuie, ci pentru că vrem. Asta ne face egali.

– Elli, egalitatea asta mă lasă lefter. Trebuie să-i opresc calicia, așa că fac semn din bărbie către Jara, care zace lângă picioarele lui Elli

gâfâind, cu un zâmbet de câine pe bot. De ce lași câinele să intre, Elli? Ești atât de disperată să ai pacienți că m-ai acceptat până și pe mine.

– La naiba! strigă ea. Stai locului. Inspiră adânc și taci dracului din gură! Unu... doi... trei...

Când e gata radiografia îmi spune:

– Acum ascultă-mă. Fac ce pot pentru tine pentru că vreau. Sunt doctor, asta fac eu. Dar să mă ia naiba dacă am să te plătesc ca să-mi fii ghid. Așa că, hotărăște-te. Vrei sau nu?

Așa că m-am gândit, apoi am strigat câinele.

– Hai să mergem.

Ajungem la ușa sălii. Elli stă tot lângă mașina de radiografii, cu o înfățișare foarte tristă.

– Ei, doamnă doctoriță? Ce mai aștepți?

Pe față îi apare un zâmbet larg. Se repede la mine și mă îmbrățișează, fapt pentru care trebuie să se pună în genunchi, mă sărută pe amândoi obrajii, mă gândesc ce-mi mai place să fiu strâns în brațe de femei, de asemenea mă gândesc stop, stop, stop, pentru că în pantalonii mei își duce traiul Monsieur Méchant.

– Nu-ți lua geanta de doctoriță, fă-te că nu știi hindi, lumea se va sfii să vorbească dacă știu că îi înțelegi. Fă-te că ești o tâmpită de jarnalisă. Uitate-n jur cu ochii mari. Oftează mult, pune întrebări idioate în inglis. Atunci o să vezi și tu cum stau lucrurile.

– Avem nevoie de un auto? întreabă ea. Prietenul tău e probabil afară.

– Ai terminat-o cu auto-urile, Elli. Nu poți intra în Împărăția Celor Săraci decât pe jos. Hai, o să-ți arăt. Turul complet. Totul. Vino după mine.

Am alergat *à quatre pattes* în Gheară pe lângă magazinul lui Nekchalan, unde sunt adunați prietenii lui lingăi. Ea mă urmează la distanță.

– Bună dimineața, spune ea, politicoasă ca o oală de ghee, jegoși ipocriți, nu răspund.

Ulița e înțesată, greu e pentru ea să nu mă piardă din ochi, așa că mă târăsc încet, Jara câinele se tot oprește și se uită înapoi ca și când ar zice, haide, Elli, grăbește-te. O dată sau de două ori mă întorc să mă asigur că e în spate. Nu e fericită. Grămadă de dubioși sunt în Gheară, cu ochii lipiți de pepenii ăia albăstrui, plescăie din limbă ca pentru a ispiti un câine. În sfârșit a ieșit în urma mea din Gheară printr-un gulli care dă în strada principală. La capătul dinspre centru aceeași stradă e mai elegantă, sunt mai mulți bani, magazine mari sunt, familii cu copii grași care ling înghețată, în zona noastră e un povârniș mizerabil cu gaze de eșapament de la camioane în loc de aer.

Traversăm strada principală și ajungem la colțul Căii Kali și o cotim pe drumul care trece pe lângă fabrica ălora de la Kampanie. Pe stânga noastră acum e zidul, înalt cât un stat de om, acoperit cu inscripții, unele sunt ale lui Zafar și ale prietenilor săi, care vopsesc noaptea când dorm polițiștii. Gașca lui Zafar nu scrie niciodată ce simte adică MAMA VOASTRĂ DE TICĂLOȘI JEGOȘI SPER SĂ MURIȚI ÎN CHINURI PENTRU LUCRURILE ORIBILE PE CARE NI LE-AȚI FĂCUT ȘI CRUZIMEA AROGANTĂ DE CĂCAT PE CARE O AFIȘAȚI DE ATUNCI ÎNCOACE. Ei scriu rahaturi care sună pompos de genul DREPTATE PENTRU KHAUFPUR și KAMPANIE PLĂTEȘTE-ȚI DATORIILE, dar în câteva locuri s-au pus pe treabă spirite mai libere. LINȘAȚI-L PE PETERSON și MOARTE AMRIKĂI. Astea sunt părțile de pe care râcâie vopseaua munsipalul și care trebuie revopsite mai des decât toate celelalte.

– Aiwa! Aiwa! Aiwa!

Nici nu intrăm bine în Spărgătorul de Nuci, locul ăla asamblat de cutremur, că ne și trezim cu o ceată de copii pe urmele noastre.

– Animal, Animal, se aude un glăscior bine cunoscut. Cineva aleargă în spatele nostru. Animal, cine e asta? Unde mergeți?

– Bună, Aliya, e un jarnalis foarte important. N-o supăra pentru că mănâncă pe copiii mici. Așa fac ei în țara lor. Îi coc cu iaurt și frunze de mentă.

– Nu te prosti, spune copila. Pot să vin și eu?

– Unde crezi că mergem?

– De unde să știu? Dar tu faci întotdeauna lucruri interesante.

– Ce crezi că facem astăzi?

– Mergeți la pescuit? întreabă ea plină de speranță.

– O duc să-i cunoască pe bunicuța și bunicuțul tău.

– Atunci nu vin, spune ea strâmbându-se și o rupe la fugă.

Joase sunt pragurile la care ajungem acum, perfecte pentru un animal patruped. Cunosc multă lume aici, așa că bag capul peste tot, dau binețe celor dinăuntru. Oamenii ies aplecați în prag. Unii se zgâiesc. Alții ne fac semn să intrăm, dar le spun că nu putem să ne oprim.

Mă întrept spre casa bătrânei Huriya, o odaie ridicată de cutremur cu o podea de pământ bătătorit. Aerul e delicios de la mirosul de lemn ce arde pe vatră. Ador mireasma, precum și pe oamenii aceștia, pe bunicii Aliyei, Hanif și Huriya, ea stă ghemuită și frământă coca pe o placă.

– Bună, Dadi, ce gătești?

– Bună, Animal, fac roti pentru masa înălțimii sale.

Hanif stă aplecat în fața cuștii în care sunt cei doi papagali ai săi, cel verde și cel violet. Degetele îi caută găuri între sârme, unde găsește introduce semințe, una câte una. Nu se uită la frumoasele păsări, ci sus într-un colț. Hanif n-a mai văzut nimic din noaptea aia.

– Pe cine ai adus cu tine? întreabă bătrâna.

– A, pe nimeni, doar o jarnalisă.

– Încă una?

– Ei, știi, Chunaram face colecție.

– Vrea ceai?

– E amrikană, n-avem cum s-o întrebăm.

– Ei, dacă nu poate să vorbească, nu poate să refuze, spune Huriya, întinzând mâna după oala în care păstrează ei apa.

– Nu fă risipă, Dadi. Huriya e bătrână, cișmeaua e departe. Nu stăm mult. Tocmai am venit din Gheara de Găină.

– Un oaspete în casă și tu vorbești de risipă! Se apucă să desfacă o hârtie răsucită care conține niște frunze de ceai negru. O trimit pe copilă să mai aducă mai târziu. Deci ce se mai aude prin Gheară?

– N-ai auzit? Ieri doctorița străin-waali încerca să ademenească lumea la ea în clinică. Dar tot nu merge nimeni.

– Da, știm, se aude vocea aspră a moșneagului, Hanif Ali. Nu sunt de acord.

– De parcă n-ar fi făcut destule rele Kampania aia, spune Huriya. Fă-o comodă pe prietena ta. Roag-o să se așeze.

– Nu-i prietena mea, e o jarnalisă.

Elli face o grimasă, ce jamispond de nimic ar fi.

– De ce nu ești de acord cu clinica, baba?

– M-ai auzit greșit, spune babalâcul, tușind chinuit. Nu sunt de acord cu ce se petrece. O clinică e o clinică. Și ce dacă e plătită de împuțita de Kampanie? Nu ne datorează pentru răul pe care l-au făcut? Nu e bolnavă nepoata noastră și nu are nevoie de tratament?

Elli îmi spune în inglis:

– Cheamă copila. O să mă uit la ea.

– Nici o vorbă de hindi nu vorbește proasta asta de jarnalisă, scutur eu din cap cu tristețe. Aliya e pe-afară. Mă duc s-o chem.

– Lasă copila, avem oaspeți. Vrea ceva la ceai? Huriya îi adresează lui Elli un zâmbet încurajator. Rotiurile astea sunt bune și fierbinți.

Elli pare că vrea să spună ceva, dar mimează nu mulțumesc și îi întoarce zâmbetul.

– Zici că înțelege, spune Huriya. Are ochii cam apropiați, dar în rest e chiar frumușică, nu? În felul ăla ciudat al străinilor. Ce păcat că se îmbracă atât de nerușinat.

– Ha! Ce treabă e și asta, spune ticălosul bătrân. O femeie nerușinată în casa mea iar eu n-am ochi s-o văd. Ce soartă crudă. Are vocea dulce, are pepeni faini?

Uf! La țintă, dom'le! Sunt chircit de râs. Elli e impasibilă, ceea ce face să fie și mai amuzant.

– Tu să taci, spune nevastă-sa. Nu te face de râs.

– Baba, ce spuneai de clinica asta?

Bună idee să schimb vorba de la pepenii lui Elli.

– Păi vreau să vorbesc cu Zafar despre asta, bodogănește Hanif. Dacă e o clinică bună, de ce să nu o ducem pe Aliya acolo, sărăcuța? Animal, când vine fratele Zafar?

– Nu știu, baba. Fratele Zafar e un tip important. Toată lumea îl caută. Presupun că o să vină în curând.

– Inshallah. Unde o duci pe străină?

– Pe ici, pe colo. Să audă poveștile oamenilor. Ai putea să i-o spui pe a ta.

– Pe a mea? Cine să vrea să audă povestea mea? Dar se vede că îl măgulește ideea, probabil că nu l-a mai rugat nimeni. Apoi își dă seama. Ce sens are? Nu ne vorbește limba.

– Nu contează, ai citit vreodată ceva scris de un jarnalis bun?

– Eu să citesc? Își arată ochii cu degetul. Ce, așa cum te dai tu pe bicicletă?

– Eu pot să mă dau pe bicicletă și încă cum, spun eu. Fundul pe ghidon, mâinile pe pedale, mă uit printre picioare să văd pe unde merg. N-am treabă. Într-o zi o să-ți arăt.

– Ce prostie, chicotește moșneagul. Așa un idiot ca tine rar mai găsești. Cum îi e Mamei Franci, și-a revenit de pe urma aventurii?

– Pe zi ce trece mai nebună.

– Ce bine ne-am simțit cât a stat aici, spune Huriya, întinzând mâna după ceainicul raiului. Ca o școlăriță era, toată numai neastâmpăr și pozne.

– Vorbește mult de copilăria ei. Precum și de îngeri.

– Mă rog pentru buna femeie. La sfârșitul timpului când Dumnezeu ne judecă pe noi oamenii, sper că o să-Și amintească să Se judece și pe El.

– Tauba tauba tauba, spune Hanif, ducând mâna la obraz. Nu vorbi așa, babo. Animal, când îl vezi pe Zafar să nu uiți să-i spui că fata mai are nevoie de medicamente, i s-a înrăutățit tusea.

– Păi, spune-mi mie, zice deodată Elli pe hindi.

Ce mai tăcere este. Până și bătrânul Hanif își trimite privirea nevăzătoare în căutarea ei.

– Animal, vorbește. De ce nu ne-ai spus?

Ridic din umeri, deschid gura, de ieșit nu iese decât un hohot mic de râs.

– Eu sunt doctorița de care vorbeați, spune Elli. Eu sunt cea care a deschis clinica de care se teme toată lumea. Nu sunt un monstru, nu sunt de pe lună și urăsc Kampania la fel de mult ca voi.

– Tauba tauba tauba, spune Hanif din nou. Să-ți fie rușine, Animal. Doamnă, iertare, să nu ne crezi nepoliticoși.

– Nu eu vorbeam de pepeni, am zis eu.

Spune Huriya, așezând un pahar cu ceai și o farfurie cu roti în fața lui Elli:

– Băiatului ăsta nerușinat i-ar prinde bine o bătaie bună.

– Ce are nepoata dumneavoastră? întreabă Elli, dar întâi trebuie să guste ceaiul, precum și rotiul, pe care Huriya l-a presărat cu zahăr plus niște frunze de coriandru. Când le-a declarat pe ambele delicioase, bătrânii încep să îi spună cum că Aliya e bolnavă de aproape un an cu tuse și febră.

– Unde e? întreabă Elli. Pot să o văd?

Moșneagul înalță capul și strigă:

– Aliya!

– Aliya! Aliya! strigă puradeii din prag.

Curând apare copila, păşeşte timidă în faţă. Un motiv pentru care o îndrăgesc atât de mult pe Aliya e că e obraznică. Obrăznicia la copii e bună. E mare păcat pentru un copil să fie ne-obraznic.

– Bună, Animal.

– Bună din nou, Aliya.

Elli întreabă pe o voce duioasă, ca şi când ar gânguri unui porumbel:

– Aliya, de când tuşeşti?

– Dintotdeauna, spune Aliya. Nu mi-e bine de nici nu ştiu când.

Elli a scos la iveală bălăngăneaua de doctoriţă pe care trebuie s-o fi ascuns în buzunar, îi ascultă pieptul Aliyei.

– Aliya are o infecţie. Trebuie să îmi dau seama ce. O să-i iau exsudat faringian, apoi vă voi da medicamente, nu va fi nimic de plată. Totul e gratis. Aduceţi-o la clinică.

Elli are zâmbetul ăla pe faţă, ca atunci când şi-a dat uşile de perete. E nevoit din nou să se risipească pentru că Huriya pare îngrijorată, din cap scutură.

– Doctoriţă doamnă, mi-e atât de ruşine, nu putem aduce copila. Nu avem voie să venim.

– Cine spune să nu veniţi? întreabă Elli. Presupun că Pandit Somraj.

– Nu Somraj. Fratele Zafar. El spune că trebuie să avem grijă.

– O, ce-aş mai vrea să-i trag două palme fratelui Zafar, strigă Elli. Haideţi, oameni buni, e vorba de nepoata dumneavoastră!

Acum toată lumea tace. Aliya stă acolo uitându-se de la un bunic la altul.

– Hei Aliya, îi zic. Du-te la joacă.

Hanif scoate un oftat.

– E o prostie, spune el. E o cruzime, pe viaţa mea. Cerul ştie cât o iubim pe copila asta. Cu toate astea trebuie să facem ce ne cere Zafar. Vom veni când spune el că putem veni. Să sperăm că va fi curând.

– Ce? întreb eu. Vă ţine legaţi ca pe sclavi?

– Dacă o aduci, ce-o să facă Zafar? întreabă Elli.

– Nu despre asta e vorba, doamnă, spune moșneagul. Animal știe asta. Toți cei de aici îl respectăm pe Zafar bhai, și pe Somraj, pe toată familia. Sunt oameni buni, fac mult să ne ajute pe noi săracii. Dacă facem ce ne cere Zafar, e pentru că avem încredere în el, și o facem din dragoste.

– Halal dragoste, zice Elli. Nu e vina lor, ci a acestui Zafar. El e unul din gașca lui Somraj. Sunt toți o familie.

– Nu o familie, spun eu arțăgos, vorbăria de genul ăsta o găsesc supărătoare.

E ca un nor negru care mi se răspândește în minte, că întâi Hanif, apoi Elli, vorbesc de Zafar ca făcând parte din familia lui Somraj.

E un cârd de oameni acum, care ne urmează din casă în casă. Puradeii sunt tot acolo, firește, dar și grămadă de adulți, care pun curând capăt corului neîncetat de Aiwa.

– N-o mai bateți la cap pe doctoriță, ce mai dhaap vă paște!

S-a răspândit vorba că a venit o doctoriță străină să dea tratament gratuit, oamenii se ivesc din case strigând:

– Pe aici, vino la mine.

– Nu, la mine întâi.

– E un bolnav aici care are nevoie de ajutor.

Păi, e câte un bolnav în fiecare casă din Spărgătorul de Nuci, în multe case toată lumea e bolnavă. Elli trece grăbită din casă în casă. Cu toții vor tratament, dar nici unul nu vrea să vină la clinică. Iar și iar refuzul politicos, jenat. Lui Elli nu-i vine să creadă.

– Oamenii ăștia nu au nimic. De ce refuză când li se oferă sincer ajutorul de care au nevoie? Pur și simplu nu înțeleg.

Văzând ce nefericită e, încerc să găsesc ceva de spus care să o facă să se simtă mai bine.

– Doctorița Elli, nici o surpriză sau rușine. Înțeleg pentru că sunt de-ai mei.

– Atunci prin ce dracu' trebuie să trec ca să mă fac înțeleasă de oamenii ăștia ai tăi? Își face palmele căuș la gură și strigă: HEI, OAMENII LUI ANIMAL! SĂ MĂ IA DRACU' DACĂ VĂ ÎNȚELEG!

O, ce veselie în ceata noastră de micuți! Uitat e Aiwa, când părăsim Spărgătorul de Nuci auzim corul glăscioarelor care rămân în urmă treptat:

– Hei hei, oamenii lui Animal! Hei ho, oamenii lui Animal! Hi ha, oamenii lui Animal! Ha ha, oamenii lui Animal! Să mă ia dracu', dracu', mă ia dracu' dacă vă înțeleg! Să mă ia dracu' dacă vă înțeleg!

În susul Aleii Paradis din locul ăla am condus-o, peste șinele de tren. Amintindu-mi că știe français mă gândesc să o duc să o cunoască pe Mama Franci, dar când ajungem acolo, nici urmă de Mama.

– Aici locuiești tu?

Ochi, tuturor ni se pare firesc unde locuim, dar în ochii lui Elli e aceeași privire pe care am văzut-o în ochii lui Kakadu, ai lui Père Bernard și ai atâtor altora.

– Te rog, doctorița Elli, vrei ceai?

Mi-am băgat mâna în gaura din zid unde ne ținem mâncarea, e o gaură puțin mai curățică decât cea în care putrezește liniștită mașina cu casete a lui Kakadu. Elli scoate un țipăt.

– Ce mai e acum?

Am măturat câțiva scorpioni de pe hârtia în care sunt înfășurate frunzele de ceai. Încă sunt furios că lumea în prostia ei îl consideră pe Zafar ginerele lui Somraj.

– Chestiile alea! zice ea, arătând cu degetul, în vreme ce lighioanele se reped înapoi în zid. Când le-au dispărut și cozile în adăpostul crăpăturii dintre pietre se întoarce către mine și uguie ca un porumbel: O bietul Animal, ce mai viață!

– Ascultă Elli, zic eu, gata-gata să explodez, hai să-ți spun eu ce mă scârbește la locul ăsta, și nu e ce te scârbește pe tine, cum ar fi scorpionii,

jegul, lipsa igienei etc. Nu că dacă mă scap pe mine trebuie să mă duc pe șine...

– În nici un caz nu e vina ta, spune ea, neînțelegând.

– Nu e vorba de vină. Voi străinii vorbiți de parcă să vezi un fund e cel mai rău lucru din lume, nu se cacă toată lumea doar?

– Nu în public.

– Sunt multe de spus în favoarea căcatului comunal. Pentru început, camaraderia. Glume și insulte. O ocazie de a mai sta de vorbă. E cam singura ocazie de a te mai descărca. Poți să boscorodești și să te jeluiești despre nedreptatea de pe lume. Poți să fii izvor de filosofie. Apoi sunt beneficiile medicale. Scaunele tale pot fi examinate de către toată lumea. Ai la dispoziție multe opinii despre starea intestinelor tale, crede-mă că cei de pe aici sunt experți în boli. Cei bogați sunt condamnați să se cace în singurătate...

– Te rog! Încetează!

– Bine. Cum de am ajuns la căcare?

– Ai spus că nu asta te scârbește.

– Așa. Ceea ce mă scârbește cu adevărat e că noi cei de aici părem atât de nenorociți în ochii voștri, ai celor din afară, că ne priviți cu expresia aia vai-ce-miloasă, ne vorbiți pe tonul ăla vai-ce-pios.

Ea întreabă foarte serioasă:

– Nu merită respect cei de aici?

– Nu e respect, nu? Eu pot să citesc sentimentele. Cei ca tine sunt fascinați de locuri dintr-astea. Vi se citește pe față, voi cei din Amrika și Vilayat, jarnaliși, filmwallași, fotografași, antrapologiși.

– Eu nu sunt jarnalis, eu sunt doctoriță. Și eu vorbesc serios când zic respect. Dacă eu nu arăt respect, cum să primesc respect? Îmi e clar cum îl iubesc oamenii aceștia pe Zafar, și în plus înțeleg și de ce, îi tratează ca pe niște egali cu respect.

– Aiureli! zic eu care n-am așa o viziune idealistă asupra oamenilor, fiindcă sunt niște căcăței. Oamenii ăștia îl iubesc pe Zafar pentru

că e tot ce au. E singurul aliat de care știu. Și e mereu la dispoziția lor. De asta ies în stradă cu el, blochează șoselele, strigă sloganuri.

– Și eu sunt la dispoziția lor, vor ajunge să mă cunoască, spune Elli, de parcă faptul de a dori un lucru e de ajuns cât să îl faci să devină adevărat.

Eu nu prea am chef să fiu drăguț.

– N-ai nici o șansă. Ești o doctoriță inimoasă, dar un mare căcat înțelegi. Spune-mi te rog, ce-i aia? am arătat eu către încheietura ei.

– Ceasul?

– Da, ceasul? La ce îți trebuie?

– Să știu cât e ceasul, evident. De ce mă întrebi?

Poate că crede că am de gând să îi cer ceasul drept plată.

– Elli, eu n-am nevoie de ceas pentru că știu cât e ceasul. E ora acum. Uite, acolo sunt acoperișurile Spărgătorului de Nuci. Știi cât e ceasul acolo? Ora acum, mereu ora acum. În Împărăția celor Săraci, timpul nu există.

– Ai dreptate, spune ea. Nu înțeleg.

– Elli, dacă n-ai avea ceas, ți-ar clocoti și ți-ar chiorăi stomacul și ți-ar spune, hei, Elli, e ora de mâncat, hei e tot ora de mâncat, hei nu mă auzi, e ora de mâncat. Ce se întâmplă dacă nu îți permiți mâncare? Când nu poți să-ți amintești când ai mâncat ultima oară? Îți spun eu. Când e lumină îți legi strâns o cârpă în jurul burții ca să storci durerea, când se lasă întunericul trebuie să bei cât de multă apă ca să îți umpli mațele nenorocite. Speranța moare în locuri din astea pentru că speranța trăiește în viitor iar aici nu e viitor, cum să te gândești la ziua de mâine când toată puterea ți se consumă în încercarea de a trece de ziua de azi? Zafar spune că de asta nu se răscoală oamenii.

Așa morocănos cum sunt debitez papagalicește ideile conducătorului nostru, viziunea sa despre un popor pentru care nu există noapte și zi, ci doar o foame vastă prin care se rostogolesc sorii, iar lunile pălesc și se șterg și nu au însemnătate.

– Animal, nu știu cum e o astfel de suferință, dar nu înseamnă că nu avem nimic în comun. E omenie simplă? Nu-i așa?

Ticălos mincinos și ieftin sunt eu.

– N-are rost să mă întrebi pe mine, îi spun. Eu am renunțat de mult să fiu om.

Pe drumul de întoarcere am luat-o în partea cealaltă de-a lungul zidului fabricii care se întinde paralel cu calea ferată. Am adus-o aici pentru că dacă vrei să înțelegi Khaufpurul și khaufpurenii, și mai ales ce cred ei despre Amrika, aici trebuie să începi.

– Elli, vezi aici înăuntru, e fabrica. Acolo totul e exact cum era în noaptea aia. De atunci, abia dacă a intrat cineva. În afară de mine.

Mă apuc să îi povestesc ce e în fabrică, Ochi, aceleași lucruri pe care ți le-am spus deja ție.

Mă apucă de umăr.

– Hai să intrăm!

Păi, asta nu face parte din planul meu.

– Nu poți. Nu-i voie.

– Dar tu intri.

– E altceva. Eu sunt un animal. Mă duc unde vreau.

Dacă se ia în bețe cu sus-pușii, poate o dau afară din Khaufpur, cu spatele meu cum rămâne? Dar Elli, ca toată lumea, se gândește numai la ce vrea ea.

– Elli, nu poți să intri. Cei ca tine trebuie să obțină permis de la Perceptorul Adjunct, Biroul de Otrăvuri.

– LA DRACU' CU PERCEPTORUL ADJUNCT, BIROUL DE OTRĂVURI!

Pe obrajii ei se preling la întrecere două lacrimi mari. Se întoarce ca și cum n-ar vrea să o văd. Tot drumul până înapoi în Gheară am mers în tăcere. Mă adâncesc în supărare. Zafar căsătorit cu Nisha, gândul ăsta îmi prinde creierul în clești înroșiți. Eu trebuie să mă însor cu

Nisha, nici o altă ambiție nu e mai mare decât asta, și mersul pe două picioare e calea prin care am să o realizez.

Trebuie să îi readuc buna dispoziție lui Elli, trebuie să îi arăt că sunt prietenul ei. Ce prostie din partea mea că i-am cerut plată, nimic nu mai trebuie să fac ca să o supăr pe doctorița Elli. Chiar în dimineața asta mi-a făcut radiografie, mâine o va trimite în Amrika. Curând va sosi un răspuns. Va spune vino pentru operație. Nenorocita asta de speranță devine pe zi ce trece mai sălbatică. Când voi reveni la Khauf-pur după operație, Nisha nu mă va recunoaște. Va vedea un străin tânăr, chipeș și cu spatele drept, pe loc se va îndrăgosti. Va uita de Zafar, ffft, nu mai e. Va fi amorezată lulea de noua ei iubire, disperată să se mărite cu el. Un singur regret, într-un colțișor al minții ei se va întreba: ce s-a întâmplat cu dragul și credinciosul meu Animal, unde s-a dus? Îl va plânge pe Animal care a dispărut nimeni nu știe unde, și nu se va întoarce niciodată.

Ochi, nu sunt complet cretin, știu că visurile astea sunt numai tâm-penii, dar cu nimicuri dintr-astea, odată ce te-ai molipsit nu mai scapi de ele, și vezi lucruri și mai ciudate în filme.

CASETA TREISPREZECE

– Zafar bhai, de-ar fi azi zi de pui!

E Bhoora, care rânjește ca prostul. În fața casei lui Somraj s-a adunat o mulțime nu prea mare de oameni. Astăzi își va spune părerea judecătorul. Toată lumea e entuziasmată, pregătită să meargă la tribunal.

Am propus ca eu, Nisha și Zafar să mergem cu Bhoora ca data trecută să ne poarte noroc, așa că Farouq ia motocicleta lui Zafar. Un alt auto îi va aduce pe Pandit Somraj și pe câțiva dintre prietenii săi muzicieni.

Ce mai gălăgie facem, trăncănim și râdem, se deschide ușa clinicii, iese Elli, surprinsă să găsească atâta lume adunată afară. La vederea mea zice:

– Bună Animal, ce se petrece?

– Doctorița Elli, mergem la tribunal.

– Bună dimineața, Pandit Somraj, spune ea cu răceală.

– Bună dimineața, doamnă doctor Barber, răspunde Somraj.

Azi nu zâmbește, își păstrează sentimentele încuiate într-un frigider, dar Cutare Khan se holbează la ea de parcă n-ar mai fi văzut în viața lui picioare.

Tocmai trecem pe lângă templul cel mare Hanuman când îl zăresc pe Farouq, făcând slalom prin traficul din fața noastră.

– Repede, Bhoora, spun eu, accelerează.

Bhoora îmi face pe plac. Am întins mâna, i-am tras una lui Farouq peste ceafă de jegosul aproape că s-a rostogolit de pe motocicletă, blestemând, jurând că se răzbună amarnic.

– Animal, ce periculos, mă mustră Nisha, dar cu coapsa ei lipită de a mea, eu doar râd, ha ha, plus hi hi, plus ho ho.

– De ce nu azi? zbier eu. De ce nu azi?

Când sosim la tribunal, e lume multă, cu jarnaliși plus o echipă de teveu. *Gazeta Khaufpurului* vrea să-i ia interviu lui Zafar. Marele nostru lider nu are timp, spune că mai târziu, așa că i-am dat ocol țopăind ticălosului.

– Luați-mi mie interviu. O să vă spun o poveste care o să vă facă să scoateți aburi pe urechi. *Je te raconterai l'histoire de Jacotin et son nàs superbe*.

Nisha spune:

– Dragul meu, ești de nestăpânit.

– Sunt, sunt!

Se mai întâmplă câteodată, pur și simplu plin de entuziasm și de zvâc și de nu știu ce, o să se întâmple cine știe ce lucru mare. Ei bine, *Gazeta Khaufpurului* nu e deloc interesată de interviu așa că mă îndrept către tele-wallahi și am șchiopătat de colo, colo strâmbându-mă la ei, Ochi, păcat că nu mă vezi... Fac aceleași grimase și acum, limba scoasă ochii zgâiți, obrajii umflați ochii cruciș complet... îmi aterizează un șut sănătos în fund, e Farouq:

– Ticălos mic, era să mă omori.

– O să mori oricum într-o zi, zbier eu. De ce nu azi?

Tribunalul e înțesat de lume, abia e loc de stat în picioare. Am încercat să mă cațăr pe speteaza băncilor, de data asta am fost ținta a tot felul de priviri urâcioase, dar Nisha e cu mine, așa că mi-a găsit ea loc.

În sfârșit intră judecătorul, poartă o robă neagră peste costum. Avocații din oraș sunt drept în față, Zafar e și el acolo. Milord se așază, aranjează niște hârtii pe masă, un tribunal-wallah anunță că e cazul criminal numărul RT 8460/96.

– Ia te uită cine e aici, îmi spune Nisha la ureche.

I-am urmărit privirea, acolo în fundul sălii e o străină cu o eșarfă pe cap și ochelari negri.

– De ce a venit? vrea să știe Nisha, dar de unde să știu eu.

Încă sunt prada aceleiași dispoziții nebunești și îmi vine să rânjesc tot timpul, îi fac cu mâna lui Elli, ea mă vede și îmi face și ea cu mâna.

Acum vorbește judecătorul.

– Cu privire la petiția depusă curții de către domnul Zafar, respectiva petiție se declară... – aici, doar ca să-și dea aere, face o pauză și ne privește pe toți pe deasupra ochelarilor – ... acordată. Citația necesară plus comisia rogatorie...

Dar restul vorbelor sale sunt înecate de urale.

– Am câștigat! Am câștigat! țipă Nisha, a sărit în sus și a fugit către Zafar, care are un rânjet larg pe chip.

Până și Somraj, pentru a doua oară în decursul a două zile, zâmbește. Oamenii tropăie.

Strigă o voce cunoscută din fundul sălii:

– Domnule, o decizie măreață!

– Dar dumneavoastră cine sunteți? întreabă judecătorul.

– Domnule, sunt doctor Elli Barber, am deschis o clinică gratuită aici la Khaufpur pentru victimele acestei Kampanii nemiloase.

– Bravo, doamnă doctor Barber, foarte bine! Vă dorim succes deplin.

Mă gândesc că acum Elli o să înceapă să se plângă judecătorului despre Pandit Somraj, slavă domnului își ține gura.

– Acum lucrurile s-au schimbat, spune Zafar *Gazetei Khaufpurului*. Șefii Kampaniei sunt nevoiți să vină. Dacă nu, se pot pune sub sechestru proprietățile Kampaniei din India.

Marea audiere, când trebuie să se prezinte șefii, e programată peste câteva luni, va pica pe la mijlocul lui iunie, taman înainte să vină ploile la Khaufpur, în cea mai fierbinte perioadă a anului.

Bhoora cântă tot drumul de întoarcere, iar e zi de pui.

În drum spre Nisha a doua zi dimineață, îl întâlnesc pe Farouq pe bicicletă bălăngănindu-se dintr-o parte în alta ca o ureche de câine, atât de tare râde.

– Animal, spune. Animal, împuțit descreierat, stăpân al căcatului de câine, cămătar al muștelor, o să mori de râs! Știi ce face doctorița Elli?

– Așa? Spune.

– Nimic deosebit, organizează o demonstrație în fața casei lui Somraj, spune el, abia dacă poate să stoarcă vorbele printre hohote. Nu o demonstrație obișnuită, ci un pichet, tot tacâmul. Spune că e un *gherao*[1]. Te scapi pe tine de râs.

– Ce face Somraj?

– Când i-am zis, a rămas calm, apoi spune: înțeleg, și se întoarce către Shastri, în dimineața aceasta vom exersa alaap din *Yavanapuri*. Cred că bietul de el e în stare de șoc. Cine a mai văzut o astfel de femeie?

– Și Zafar? Și Nisha?

– Păi, la ce te așteptai? Zafar se frământă care ar fi reacția corectă, Nisha e doar supărată.

– E adesea supărată de când a apărut Elli.

– Ha ha, da, spune el, făcându-mi cu ochiul. Ce jegos mic, iei seama la treburi din astea. A plecat clătinându-se, pufnind, apoi s-a întors și a zbierat peste umăr: Azi-mâine e Muharramul!

Când ajung aproape de casa lui Somraj, încep să aud huiduieli și urale. E o gloată măricică de derbedei și netrebnici vagabonzi care dau târcoale, răcnind ca s-o încurajeze pe cea care le-a oferit acest spectacol gratuit.

Elli picioare albastre mărșăluiește în sus și în jos prin fața casei lui Somraj, purtând o pancartă prinsă de un băț. SOMRAJ E NEDREPT, așa scrie. E urmată de Dayanand, Suresh și Miriam Joseph. Cei doi bărbați par să își dorească să fie oriunde altundeva pe pământ, numai Miriam Joseph zâmbește. Toți trei poartă pancarte, pe care scrie: SOMRAJ LASĂ BOLNAVII SĂ FIE AJUTAȚI, OPRIȚI BOICOTUL și SOMRAJ FIE-ȚI MILĂ.

Mulți se minunează de astă priveliște neobișnuită, de două ori neobișnuită pentru că, deși mulți străini vin să se alăture demonstrațiilor noastre, nici unul nu a pornit una proprie. Nici în cele mai

[1] Lit. hindi: „încercuire“, pichet, formă de protest specifică în India (n.tr.)

nebunești vise nu și-ar fi închipuit Zafar și Co. că vor fi în așa fel plătiți cu aceeași monedă.

Mă opresc să îi admir pe cei patru care descriu cercuri prin fața casei lui Somraj, s-au jurat să facă la fel în fiecare zi până nu pune capăt boicotului.

E rumoare prin mulțime. Se deschide ușa. Iese Pandit-ji, cu chipul la fel de împietrit ca întotdeauna, imaculat în pijamaua sa kurta albă.

Lumea începe să dea din gură, acum vom vedea dramă adevărată, focuri de artificii vor fi neapărat.

– Somraj e un om important, zice cineva din spatele meu. El va ști ce să-i spună acestei străineze arogante.

Somraj ține o ceașcă de ceai în echilibru pe o farfurie.

– Vedeți ce calm e, spune același glas. A ieșit afară să își bea ceaiul, să ne arate nouă oamenilor că nu îl deranjează nicidecum prostia asta.

– Acum o să-i arate el doctoriței, opinează altcineva.

Somraj se apropie de Elli, care se oprește din mărșăluit. În loc să-i arate el, îi întinde ceașca de ceai.

– E o zi caniculară, spune el cu glasul său minunat, fiecare cuvânt se aude limpede pe partea cealaltă a străzii. Precis vă este sete. Vă rog să acceptați. Voi aduce și pentru tovarășii dumneavoastră.

Prind gândurile lui Elli, gonesc ca un cârd de pui împrăștiat de un câine. Apoi se adună.

– Mulțumesc, zice ea. Dar după cum vedeți, am treabă.

Ridică din umeri ca să arate că are mâinile ocupate cu dusul pancartei.

– Atunci vă rog, spune Somraj. Permiteți-mi.

Cu o mână preia pancarta de la doctorița uluită, cu cealaltă îi oferă ceaiul.

– Ce deștept e, spune idiotul din spate. Vedeți, pancarta e la el, acum se uită la ea. Acum o să dea cu ea de pământ, o să se spargă în bucățele.

Elli stă pe loc, soarbe din ceai, își ațintește privirea ostilă asupra lui Somraj și spune:

– Ei, ce mai așteptați? Ați semnat petiția împotriva dumneavoastră, acum alăturați-vă demonstrației împotriva dumneavoastră.

O clipă Somraj rămâne impasibil. Apoi se întoarce către Dayanand și ceilalți, care s-au oprit nesiguri și privesc.

– Așadar, spune el, în vreme ce doamna doctor Barber își bea ceaiul, trebuie să îi iau locul.

Astfel se delectează gloata cu priveliștea uimitoare a lui Somraj care își pichetează propria casă, cerându-și să nu mai fie nedrept.

Ochi, khaufpurenii nu sunt dintre cei mai inteligenți, presupun că durează câteva minute până să se prindă cum stă treaba, apoi în mulțime cineva strigă ura. I se alătură câțiva, dar majoritatea sunt nedumeriți. O ia oare Pandit pe doctoriță peste picior, sau s-a întors împotriva alor lui? Pe când sosește ceaiul pentru ceilalți, gloata de privitori s-a dizolvat în pâlcuri de oameni. Unii se îndepărtează, alții îi împresoară pe Dayanand și Suresh și Miriam Joseph, îi bat pe spate, zicând că numai cei curajoși spun ce au pe inimă. Elli și Somraj stau unul lângă altul. Eu, care am talentul să citesc gândurile, le urmăresc buzele și jur că doctorița Elli îi spune:

– Sunt convinsă că de fapt sunteți împotriva boicotului.

La care el răspunde:

– Puteți să trageți ce concluzie doriți.

La puțină vreme am trecut pe lângă magazinul lui Ram Nekchalan.

– Kyoñ, Animal? îmi spune. Ce face Zafar în legătură cu asta? Oamenii spun că doctorița străină l-a fermecat pe Pandit Somraj.

– Numără-ți banii și tacă-ți fleanca. Ticălos ipocrit, te întrebi de ce parte să te arăți.

– Ia vino numai, că-ți trag o chelfăneală de să ții minte, spune el, înfuriat.

Dar eu am râs și am plecat de-acolo.

La ceva distanță în afara Khaufpurului e un râu verzui numit Bewardi, e un loc la marginea pădurii, niște păstori de vite au făcut o colibă mică acolo, să păzească animalele când se adapă, nu e decât un

acoperiș de stuf ridicat pe patru stâlpi de bambus, dar are o podea netedă de argilă, e o vatră mică unde se poate fierbe ceaiul.

Bhatt-bhatt-sooarul nostru a trecut pârțâind prin oraș și a ajuns în acest loc pașnic. Asta e după demonstrația lui Elli la una sau două zile, zi după zi se deapănă povestea mea, e sfârșitul de săptămână, în sfârșit ținem picnicul promis de Zafar după victoriile noastre de la tribunal împotriva Kampaniei. Planul original s-a amânat din pricina ploilor de anul trecut, apoi a uitat toată lumea, dar după ultima audiere cineva a zis să mergem neapărat la picnic, așa că Zafar i-a spus lui Farouq să-l organizeze.

În ziua respectivă sunt vreo douăzeci de oameni, am închiriat bhatt-bhatt-ul să ne ducă. Somraj vine mai târziu în auto-ul lui Bhoora. El aduce întoarce-cheia, e o mașină gramofon de lemn cu manivelă, o are de când era copil, a fost a lui taică-său, nu are nevoie de electricitate, așa că vine în locuri din astea și execută cântece foarte vechi, cântece mai bătrâne decât oricine care e acum în viață.

Pe drum lumea începe să cânte. Fiecare trebuie să îi învețe pe ceilalți un cântec.

– Mama Franci, Mama, învață-ne un cântec.

Așa că i-am explicat eu.

– Ceva ușor de învățat.

Timidă începe să cânte:

Dormez, dormez, mon petit pigeon
Dormez, dormez, mon petit agneau
Ferme tes yeux mon petit mignon
Et laisse toi faire des rêves si beaux

Curând, toată lumea se descurcă cum poate cu asta, după care Mama cântă *Tonton Lariton,* iar Zafar interpretează *Hillélé Jhakjor Duniya*. Să adăugăm la astfel de cântece o oală mare cu pui biryani, kebaburi de-ale lui Chunaram care a venit să le rumenească, farfurii, cești etc., așa am sosit la Bewardi. Acum se ridică fumul din vatră,

mâncarea se încălzește în oala mare, kebaburile picură pe proțapuri de crenguțe, jocurile pe care le jucăm, mai ales jocuri de copii cum ar fi șapte țigle, gulli danda, păsărică zboară, cărți etc.

Nisha spune:

– Animal, pot să vorbesc cu tine? Am să-ți cer ceva.

Când ne-am așezat pe mal, începe direct că ea și cu Zafar știu că am petrecut multă vreme în clinica lui Elli, plus că nu demult am fost văzut cu ea în Spărgătorul de Nuci.

– Când am încercat s-o ascund? (Mă așteptam eu la așa ceva.) Nici vorbă să fie secret, e taman peste drum. Plus că a vrut să vadă Spărgătorul de Nuci.

– Da, dar încerca să aducă lumea la clinică.

– Ceea ce e firesc. Tu n-ai face la fel?

– I-ai spus ceva despre noi, cum lucrăm, despre planurile noastre etc.?

– Nu uiți cumva, răspund eu ca să resping această întrebare pentru că nu îmi vine să o mint pe Nisha, că sunt jamispondul tău, giro-giro-șapte?

Nisha izbucnește în râs.

– Animal, atât de caraghios e accentul tău inglis, știi ce ai spus, *chimen-chimen*-șapte. Deci ce ai aflat?

– E inofensivă. (Nu prea sunt încântat că Nisha se distrează pe seama mea.) E sinceră. N-ar trebui să o necăjim.

– Lasă deciziile acestea în seama celor care știu mai multe.

Curând ni se alătură persoana care știe mai multe, Nisha îi spune ce am zis, el șede cu bărbia cuprinsă în căușul palmei, serios ca întotdeauna.

– Animal, ești un om liber, ești liber să iei propriile decizii. Nimeni nu te va opri și nu-ți va spune să nu faci așa.

– Și?

Nu zic ce gândesc, și anume că nu sunt om, plus că n-am nevoie să mi se dea voie să fiu liber.

– Nimic altceva, atât.

– În primul rând, Zafar, doctorița Elli nu e din partea Kampaniei, cel puțin nu cred eu că e, dar după cum am spus, țin ochii deschiși.

– Elli asta, spune Zafar, e frumușică, are un zâmbet frumos.

Ce mai privire îi aruncă Nisha, îi e adresată lui, dar mă străpunge pe mine.

– Cum crezi tu că arată Kampanie-wallahii? Dinți din care picură sânge, ochi înroșiți, gheare?

Păi, la asta nu m-am gândit niciodată, firește că habar n-am.

– N-au nimic ieșit din comun, spune el. Știi de ce? Pentru că nu sunt ieșiți din comun. Nu sunt deosebit de răuvoitori sau nemiloși, majoritatea, de aia sunt atât de înspăimântători. Nici măcar nu își dau seama cât rău fac.

După ce ne mai dăscălește oleacă despre unii oameni care cred că duc vieți obișnuite dar de fapt aduc iadul pe pământ, pleacă, lăsând-o pe Nisha toată numai amărăciune, sărăcuța.

– Nisha, mi se pare că o urăști pe doctorița Elli. Dar de ce?

– Nu urăsc, spune ea, azvârlind o pietricică în râu.

– Ești prea dulce și bună ca să displaci pe cineva fără motiv, ce e?

– Nu e nimic.

Dar are lacrimi în ochi.

– Nisha, vorbești cu Animal al tău, pe care l-ai cules din canal, pe care l-ai învățat scrisul plus inglis, care îți datorează totul, care te adoră, care nu vrea niciodată să te vadă tristă. Așa că spune-mi, draga mea, ce e?

Așa că treptat mărturisește. La început se pare că Nisha a găsit nelalocul lor picioarele albastre ale lui Elli, nu i-a plăcut cum atrăgeau ochii bărbaților. La urmă îi scapă motivul adevărat.

– E atât de jenant să-ți vezi propriul tată cum se uită la o femeie. Să te gândești că are în cap așa ceva.

– Ce anume? Lucruri de genul...?

– Știi la ce mă refer, spune ea. Felul în care se uită la ea.

– Cum se uită? Se uită și el. E un om drept, draga mea. Oricum, și ce dacă e atras de ea? Tu nu ești atrasă de nimeni?

Roșește și refuză să mai spună ceva. Asta mă sfâșie. Nu că eu însumi speram să-mi facă un compliment, dar sunt sigură că se gândește la Zafar. Cea mai mică aluzie legată de sex și se și gândește la Zafar! Sunt sigur că și-o pun. Cum de mi-a scăpat, atâtea nopți în copac, nici măcar o dată nu i-am prins. Pentru orice eventualitate mă hotărăsc să dublez doza lui Zafar.

– E greu să trăiești așa, spune Nisha în sfârșit, pietricelele ei fac mai tare pleosc în râu decât ale mele. Să ai un vis și totuși să nu îndrăznești să crezi în el.

– Da, spun eu, care sunt pe cale să mărturisesc o speranță teribilă. Ce e visul tău?

– Să se sfârșească lupta asta. Să câștigăm. După cum merg lucrurile, poate chiar se va împlini.

– Chiar crezi asta? Mă uit înspre Mama așezată în mijlocul unui grup de tineri și tinere, perorând.

Se străduiesc să dea din cap și să rânjească după cum pot ei mai bine, deși nici o vorbuliță nu înțeleg.

– Cred oare? spune Nisha. Nu prea, de aia e vis.

– Și doar la asta visezi, Khaufpurul, lupta?

– Nu înțelegi, spune ea. Vreau să se termine. Nu vreau să îmi petrec toată viața luptând împotriva Kampaniei.

– Să zicem că se termină, ce-o să faci?

Nisha oftează și spune:

– Mi-ar plăcea să am copii, dar i-am zis lui Zafar, nu vreau să crească aici copiii noștri. Otrava din Khaufpur nu e doar în sol și apă, e în inimile oamenilor. Zafar și cu mine ne-am promis că în ziua în care vom câștiga, când va fi dreptate și nu va mai fi nevoie de noi, vom părăsi orașul. Animal, ai văzut vreodată coasta de lângă Ratnagiri? Zafar spune că e un loc cu adevărat pașnic. Am trăi într-o căsuță pe malul mării, am crește legume și am avea o grămadă de copii.

– Să-i dați unuia numele meu.

E prima dată că aud de planul ăsta al lor, cu ce gelozie mă umple.

– Cine a mai auzit de un copil numit Animal? mă tachinează ea.

– Nu e decât un singur Animal.

– Așa e. Nu e nimeni ca tine, ești așa un prieten scump. Și tu ai veni la Ratnagiri. Am fi un grup de prieteni. Am cumpăra niște pământ și am construi patru sau cinci case. Zafar își va scrie poeziile, și cărți, vrea să scrie cărți. Eu voi da lecții copiilor noștri, și alor tăi și tuturor copiilor din zonă. Și tu ce-ai să faci? mă întreabă.

O inima mea nebună.

– Mă paște gândul să mă apuc de pescuit. Într-o canoe din alea negre cu flotor pe laterală. Toată ziua o să plutesc și o să pescuiesc pe râul argintiu, seara am să beau grog cald și am să dorm sub palmieri și am să mă trezesc să văd cum răsare soarele din mare.

– Idiotule, acolo soarele nu răsare din mare, ci apune în mare. Nisha mai aruncă niște pietricele în Bewardi cel neargintiu. OK, e rândul tău, tu la ce visezi?

– Elli crede că poate o să mă vindece.

– A, înțeleg, spune ea. Da, firește. Ar fi trebuit să ghicesc. Își pune brațul pe după umărul meu, îmi strânge capul la piept. Sper că te poate vindeca, dragul meu.

Inima mea, O inima mea, cred că va exploda.

– Doamne, cum a putut? A înnebunit?! exclamă Nisha.

Capul îmi e încă lipit strâns de ea, dincolo de umflătura înceţoşată a pieptului ei se iveşte ceva extraordinar.

Bhoora Khan tocmai s-a ivit într-un nor de praf. Iată-i auto-ul oprit lângă bhatt-bhatt-sooar. Se dă jos Bhoora, caută în spate, aduce mașina gramofon. Se dă jos Pandit Somraj, în brațe cu discurile negre mai bătrâne decât oricine care e aici în viață. Dar ce-i asta? Zăresc o sclipire albastră care coboară. Dacă ar fi să te iei după zarva ce se aude de acolo unde e adunat grupul, nici ei nu-și pot crede ochilor. *Merde à la puissance treize,* e Elli. Și mai ciudat, merge alături de Pandit Somraj. Și mai bizar e că el o prezintă oamenilor:

– Vă rog să faceți cunoștință cu vecina mea, doamna doctor Barber.

– O doamne, geme Nisha, tata a înnebunit.

Nimeni nu știe de ce se întâmplă asta, dar Somraj a adus-o, iar el e un om care trebuie respectat, așa că o întâmpină cu toții cu zâmbete politicoase, mâini frumos împăturite, în vreme ce mințile le fac ga-ga-ga ca gâștele.

– Cum a putut s-o invite pe femeia aia la picnicul nostru? După toate scenele alea? spune Nisha la urechea mea cuprinsă încă, aflată în plină desfătare.

Bubuie inima ei.

– Poate că i-a părut rău de ea.

Dar eu știu că nu de asta. Îmi amintesc stânjeneala lui Pandit Somraj atunci când l-a acuzat Elli în propria sa cameră de muzică. Urăște nedreptatea, nu a putut suporta că trebuia să mintă. Sau poate că așa a găsit cu cale să îi arate lui Zafar cine e șeful. Nici asta nu i-ar plăcea Nishei.

Păi, Ochi, îți închipui că după ce Pandit Somraj joacă atuul acesta, nu mai e loc de pălăvrăgeală lipsită de griji la picnic, toată lumea pândește ce își spun. Toată lumea se preface că lucrurile merg pe făgașul lor firesc, cu toții știu că nu e așa. Zafar s-a dus să discute cu Somraj și cu Elli, cei trei sunt împreună. Aș vrea să știu ce se spune, dar nu pare să se supere nimeni, în afară de Nisha.

– Cred că a dat dovadă de curaj că a invitat-o, spune ea, fără să încerce să se alăture grupului.

– Și ea că a venit, zic eu.

După puțin timp Elli mă zărește cu Nisha și se apropie zâmbind, dar Nisha se scoală și trece pe lângă ea fără un cuvânt.

– Care-i treaba? întreb eu, când lund pasanda numărul doi ia locul lund pasandei numărul unu lângă mine pe malul râului.

Spune doctorița Elli:

– E un om cu totul deosebit, Pandit Somraj al vostru. Azi de dimineață a trecut strada până la mine. A spus că vecinii merg la picnic, ar

trebui să vin și eu. Mi-am cerut iertare că am zbierat la el atunci în casa lui, dar pentru celelalte lucruri n-am vrut să-mi cer iertare. A spus că înțelege perfect, în locul meu ar fi făcut la fel. Apoi a spus că picnicul e doar o chestie de socializare, m-ar ajuta să ajung să cunosc lumea.

– Și Zafar, el ce ți-a zis?

– Stai că n-am terminat. Apoi Somraj spune: „Suntem în tabere diferite, dar înseamnă oare că trebuie să fim dușmani? Suntem amândoi muzicieni. V-am auzit deseori cântând la pian". „Da, am zis eu, și de fiecare dată ați încercat să mă bruiați." A protestat că nu a fost așa, că el și cu toată lumea a crezut că e invers, că eu încercam să îi bruiez muzica lui.

– Nu mai spune! zic eu, care îmi dădusem seama de asta dar n-am spus nimic nici uneia din tabere.

– Am spus că în nici un caz nu încercasem să fac un asemenea lucru, la care el a dat un răspuns superbizar. A zis: „În orice caz nu m-a deranjat, a fost o anume frumusețe în ciocnirea muzicilor noastre". Și în tot timpul ăsta a rămas cu desăvârșire grav, apoi expresia lui sumbră s-a despicat într-un rânjet, a spus: „După cum știți, sunt acea persoană neobișnuită care găsește muzică în orăcăitul broaștelor".

– Oh baba, ce amuzant! spun eu, incapabil să ghicesc ce mai urmează din partea ăstora doi.

– Deci atunci, închipuie-ți, mă roagă să îi cânt la pian...

– Animal! strigă cineva. Treci încoace și tradu-ne ce spune Mama.

Bătrâna e înconjurată de un grup de tineri khaufpureni. Din mâini flutură și turuie în français despre îngeri și abîmes.

– Ea e Mama Franci? întreabă Elli. Aș vrea să o cunosc.

În grupul din jurul Mamei, văzând că ne apropiem, se lasă tăcerea, dar cel puțin sunt saluturi din cap și zâmbete politicoase. De dragul lui Somraj se preface toată lumea.

– Mama, ici doctorița Elli, îi spun eu în français. Vorbește pe omenește.

– Deci dumneata ești faimoasa doctoriță, spune Mama. Ce drăguț că nu bolborosești ca o imbecilă. Sper că poți să faci ceva pentru gloata asta cu inima împietrită. Nu că ar avea vreun rost, având în vedere că nu mai e timp.

– Timp pentru ce? întreabă Elli în *français*.

– Pentru lume și tot ce e în ea, spune Mama, zgâindu-se la Elli cu ochi albaștri lăptoși. De asta nu i-am lăsat să mă ia de aici, știi că încearcă mereu.

Elli e nedumerită, așa că așa că i-am povestit cum a fugit de Père Bernard îmbrăcată în burqa.

– Ingenios, spune Elli. E o șmecherie pe care trebuie s-o țin minte.

Mama emite un cotcodăcit ca de vrăjitoare.

– Nu-mi pare rău decât că n-am fost acolo să văd ce mutră face.

Mai târziu, după ce toți s-au înfruptat cu kebab și biryani, au băut chai, au mâncat dulciuri, Zafar zice că vom sta în cerc pe iarbă și vom spune fiecare o poveste, care trebuie să fie din viața noastră. Se pun în circulație atunci câteva istorii bune, unul care crede în alchemie, a risipit o grămadă de bani încercând să facă aur, descrie cum un tip pe care-l cunoaște se duce la crematoriul de pe ghat[1] și prin tantra mantra hocus pocus plus cu niște făină împrăștiată face ca din cadavru să se ridice un strigoi, face ce îi spune, dacă vrea ca strigoiul să omoare pe cineva, o să-l omoare.

Când vine rândul lui Chunaram, oamenii încep să îi ceară poveștile lui bine cunoscute, cum ar fi Motiyari cobra care suge sâmburi, sau Omul Vierme, cum i se mai zice lui pe lângă Nouă Degete pentru că știe cum se folosesc viermii la curățatul rănilor, alții vor să audă cum și-a smuls degetul mic.

Spune Zafar:

– Din moment ce nu putem cădea de acord, și oricum am auzit deja cu toții aceste istorioare, să depene doctorița Elli următoarea poveste.

[1] Trepte care duc la apă; fiecare ghat este folosit pentru un scop anume, de ex. spălatul rufelor; există, de asemenea, ghatul funerar unde se incinerează cadavrele. (n.tr.)

Așa că Elli se ridică.

– Știu că multă lume se întreabă de unde vin și de ce am venit aici, spune ea. Am să povestesc de ce m-am făcut medic.

Ochi, pe cât de exact îmi amintesc, plus cu ajutorul deplin al vocilor mele, iată povestea lui Elli. O parte n-o înțeleg, voi spune doar ce aud în cap.

– Lumea e alcătuită din promisiuni, a spus tata.

Aveam paisprezece ani și nu înțelegeam. A spus:

– Gândește-te la lucrurile de zi cu zi. Vine poșta. Fermierii cultivă recolte. Magazinele ne iau dolarii, pe fiecare bancnotă scrie: „Această bancnotă este un mijloc legal de plată pentru toate datoriile, publice și private", ceea ce înseamnă, ai făcut un lucru bun pentru cineva, eu îți promit ceva la fel de bun în schimb.

Eu am spus:

– Dar asta sunt doar oamenii. Lumea e și stâncă și apă și copaci.

– Stâncile își țin promisiunile. Se comportă ca niște stânci. Apa fierbe la o sută de grade. Marea are flux și reflux, adică marea și luna își țin promisiunile lor. Ca să lucreze lumea pentru tine, trebuie să-ți ții și tu promisiunile tale.

– Oamenii își încalcă promisiunile, am zis eu cu amărăciune.

Un băiat de care-mi plăcea mă invitase la un banchet la școală apoi în ultimul moment se răzgândise și mersese cu o altă fată.

– Aici nu e vorba de oameni, Elli. Ai o satisfacție când te ții de cuvânt pe care nu ți-o poate lua nimeni și nimic.

Locuiam în orașul Coatesville, Pennsylvania. Era un oraș de oțelari și tata lucra la fabrică. Habar n-am avut în ce consta anume munca până când, după mulți ani, n-am devenit rezident la un spital de veterani din oraș. Vorbeam cu un bărbat care își dăduse demisia de la oțelărie. Nu mai suporta zgomotul. „Nu zgomot. Zgomote anume." Descria exploziile apei care bubuie când devine abur la contactul cu metalul înroșit la două mii de grade, o macara care cânta ca o turbină

de elicopter, bubuitul grav al unui compresor care îi amintea de vup-vup-vup-ul unui Huey[1] care trece în zbor razant deasupra junglei. „Nu mai vreau amintirile alea în capul meu în fiecare zi.“ Păi, eu eram copil când s-a terminat războiul din Vietnam, mi s-a părut greu de imaginat un chin atât de mare încât să nu se vindece după douăzeci de ani, dar bărbatului ăstuia îi tremurau mâinile în timp ce vorbea. Era de vârsta tatălui meu, m-am întrebat dacă se cunosc.

– Harry Barber? Cum să nu.

Și așa am aflat ce muncea tata. La patruzeci de picioare sub nivelul de comandă, sub furnale care răgeau ca vulcanii, era o cocioabă de tablă pe ușa căreia cineva scrisese cu cretă FUNDUL IADULUI.

– Acolo jos, a spus prietenul tatălui meu, e atât de mare fierbințeala încât îți poate arde până și perii din nas. Pe o bandă rulantă trec plăci de oțel, care mocnesc roșii ca ochiul diavolului. Sunt stropite cu apă dar apa explodează – bum! bum! bum! – ca o rafală de bombe. Taică-tău trebuie să iasă din fundul iadului și să verifice placa. E bună și plată sau mai are nevoie de netezire? Are echipament ignifug și mască de protecție și ține un șubler lung de patru picioare, dar chiar și așa nu are decât patru secunde pe placă. Treizeci de secunde acolo, cu sau fără protecție, pielea începe să-ți facă bășici. Ai alunecat, te-ai dus dracului.

Era o meserie pentru un om calificat cu curaj cât încape și o mână sigură și tata era mândru de ea.

– Noi am construit Amrika, îmi spunea. Noi am făcut oțelul pentru Walt Whitman Bridge și pentru World Trade Center.

Elli face o pauză și se uită în jur de parcă s-ar aștepta la o întrebare sau la un comentariu, dar toți tac, așteaptă următoarele ei cuvinte.

„Lumea este alcătuită din promisiuni.“ E ușor să vorbești așa, dar ideile nobile nu alină durerea, nu când ești adolescent și lumea chicotește

[1] Porecla elicopterelor UH1E (n.tr.)

și face bancuri pe la spatele tău. Când mama mea, Martha, a fost găsită rătăcind prin oraș în cămașă de noapte, tata a trebuit să fie chemat de la muncă de la oțelărie, am ajuns acasă și l-am găsit șezând cu capul în mâini, prima dată când l-am văzut plângând. Mama suferea de o boală care îi afecta mintea. Uneori nu știa cine e, cine suntem noi. Într-o zi, pe brațul mamei am găsit urme roșii, nu puteau fi lăsate decât de degete puternice de bărbat. Ale tatei. Când am înțeles că dăduse dovadă de cruzime pe moment m-am mâniat, dar nu pe el. Eram furioasă pe biata mama, a cărei boală îl făcuse să nu se mai poată stăpâni, eram furioasă și pe mine, pentru că nu puteam face nimic să îl ajut pe nici unul dintre ei. În rușinea mea, mi-am amintit că citisem despre un doctor care se dusese în Africa, lucrase printre femeile pigmee care nășteau cei mai mititei copii din lume, două discuri mici de cocos cu contur de lapte, nu știu de ce așa mi-i imaginam, m-am hotărât să mă fac medic. „Ca să pot să ajut. Ca să am puterea să ajut." M-am făcut medic nu ca să o salvez pe mama, ci ca să-l salvez pe tata.

Înainte de boala Marthei locuiam cu chirie într-o căsuță care dădea, dincolo de șinele de cale ferată, înspre uzina cenușie unde lucra tata. Când și-a dat seama că mama nu avea să se mai facă bine, asta a fost după ce o pornise prin oraș în chiloți, tata a hotărât că are nevoie de o schimbare. Avea să o ducă undeva unde sunt copaci și câmpuri, unde se putea respira. Nu își permitea să cumpere o casă, așa că a construit una. L-am ajutat. Era o casă cu schelet de lemn într-un cartier modest la câteva mile în afara orașului. Avea în jur un acru de pământ și era construită în stilul care se numea prin partea locului „stilul ranch", toată pe un singur nivel, lăbărțată. Oamenii mai înstăriți construiau în „stil colonial", adică pe două niveluri, unul deasupra celuilalt. Tata a început casa pe timpul iernii, lucra la sfârșit de săptămână. Când s-a lungit ziua, se întorcea de la muncă la căsuța din C'ville, cum îi ziceam noi, cei de prin partea locului, și ne duceam în rabla lui de mașină la teren. Veneau vecinii și ne ajutau să ridicăm ramele. Tata se suia pe scară, tăia cu fierăstrăul și bătea cuie. Eu mă

cățăram aproape până în vârf și țineam cuiele și îi întindeam uneltele de care avea nevoie. Lucra până târziu, în nopțile alea de vară, până la nouă, zece, până ce dispărea la apus și ultima geană de lumină. Deseori continua la lumina lămpii. Când a terminat casa a amenajat curtea și a plantat copaci. A pus rododendroni și azalee, o salcie, o mimoză lângă casă, plante veșnic verzi pe pajiște. Era neobosit. Indiferent ce greutăți întâmpina, nu se lăsa bătut.

– Ești un erou, îmi ziceam eu, iubindu-l pe tata, ne-ai construit o casă.

În ziua în care a fost gata, am dus-o pe Martha să vadă noua casă. A bătut din palme la vederea scândurilor văruite cu grijă, a ferestrelor vopsite în albastru. Boala a părut să îi pălească, de parcă demonii care i se hrăneau din creier nu puteau supraviețui fără să vadă și să audă și să miroasă oțelăria.

– Cât îmi place locul acesta, a spus Martha.

Casa copilăriei mele se ridica pe un teren care fusese cultivat înainte. Curtea din spate era brăzdată de generații de pluguri. La două case mai încolo era o fermă micuță unde se creșteau cai și dacă vântul bătea de unde trebuie aducea rafale dulci și aromate de baligă. Din vechea pădure încă mai rămăseseră pâlcuri de copaci, mai ales arțari și stejari. Pe garduri se cățărau caprifoi, zmeur sălbatic și rugi de mure. Noaptea, scânteiau stelele, se auzeau broaștele și greierii, și vântul care gonea ca un râu prin copaci.

– Vai de mine, ia te uită ce de păsărele!

Ceea ce îi plăcea cel mai mult Marthei la noua casă era sălbăticia dimprejur, dar într-o zi am găsit-o necăjită pentru că murise una dintre păsările cântătoare.

– A prins-o un șoim. Îi urăsc, sunt atât de nemiloși.

Deasupra capului descria cercuri o pereche de șorecari cu coadă roșie. Peste două zile Martha a spus:

– Cât îmi plac șorecarii, sunt atât de frumoși.

Încă îmi amintesc de deznădejdea pe care o simțeam fiindcă boala mamei nu se putea vindeca nici prin rugăciune, nici prin dorința mea

arzătoare și sinceră. După asta m-am certat cu dumnezeu, am luat-o pe căi diferite, el să își demonstreze felul lui ciudat de a iubi oamenii, în vreme ce pentru mine a început lungul proces de a învăța cum să le vindec trupurile și mințile zdrobite.

După ce au auzit povestea, mulți se duc la doctorița Elli și îi spun ce rău le pare să audă de boala mamei ei, speră că și-a revenit, ce lucru cu adevărat minunat e să fii doctor etc.

Chunaram, el s-a apropiat să întrebe de promisiuni, cum de sunt atât de importante. Elli zice:

– Vreau să spun că lucrurile merg bine când ne ținem promisiunile făcute unul altuia și nouă înșine, când nu ne ținem de cuvânt, lucrurile se destramă.

Câțiva, inclusiv Zafar, încuviințează din cap, în ceea ce mă privește pe mine, mă gândesc ce bine-i merge lui Chunaram care nu s-a ținut de cuvânt niciodată de când se știe.

Ultimul vine Pandit Somraj. Spune el:

– Suntem din lumi diferite. A dumneavoastră e alcătuită din promisiuni, a mea din muzică. Mă întreb dacă sunt chiar atât de îndepărtate precum par.

– Știi ceva, îmi spune Elli mai târziu, cred că ăsta-i felul de a face pace al lui Pandit Somraj. Acum în sfârșit vor veni oamenii.

Dar a doua zi dimineață, când deschide ușile, strada e tot pustie.

CASETA PAISPREZECE

Am nouă zile de trăit, căci în seara asta nu e lună pe cer, e prima noapte de Muharram. A noua noapte e Ashara Mubarak, noaptea păşitului prin foc, noaptea în care voi muri negreşit.

Niciodată n-am fost mai înspăimântat ca acum. Visez cărbunii ăia nemiloşi, groapa cu foc nu e făcătură. În anii trecuţi am privit cum bărbaţi cu foale de piele suflă aer peste foc până când se albesc cărbunii. În vis păşesc pe ei, iar mâinile îmi iau foc, cad şi sunt mistuit.

Focul face parte din Muharram aici la Khaufpur, şi aşa va fi mereu, căci este arşiţa deşertului în care nepotul Profetului, Hazrat Imam Hussein, şi-a făcut martiriul.

Toată lumea din Khaufpur cunoaşte istoria lui Imam Hussein. De câte ori n-am auzit-o din gura bătrânului Hanif Ali, se legăna pe călcâie şi închidea ochii, vedea lumea de acum o mie de ani.

– Ce sunt aceste lalele roşii ce înfloresc în deşert? În Karbala acel groaznic loc îl văd pe Hussein, nepotul Profetului, pacea fie asupra lui. Ostenit e el şi însetat şi pretutindeni în jurul lui tovarăşii săi au căzut. Singur îl înfruntă pe Yazid tiranul cu cei treizeci şi trei de mii de oameni ai săi, mai bine să mori cu demnitate decât să trăieşti o viaţă de umilinţă.

Un mare erou a fost Hussein, să sfideze aşa putere covârşitoare, să lupte pentru credinţa sa, admir astfel de curaj, dar nu-l împărtăşesc.

Până şi Zafar, care refuză să creadă în dumnezeu, spune că trebuie cu toţii să fim ca Hussein care nu s-a dat bătut şi a refuzat să se

înfricoșeze în fața puterilor mișelești ce conduc această lume. Când spune asta știu că se gândește la Kampanie și la prietenii ei care conduc țări și orașe, care au puști și soldați și bombe și toți banii din toate băncile din lume, și în cealaltă tabără ne vede pe noi, poporul abisului, poporul Apokalisului Mamei Franci, ne spune că vom învinge, căci suntem înarmați cu puterea invincibilă a nimicului.

Încă nouă zile. Nu voi merge niciodată în picioare. Nu o voi mai auzi niciodată pe Nisha cântând, pentru că în casa lui Somraj din respect pentru vecini au încetat cântecele și sunetele, tot restul vieții mele va fi tăcere. Nu mă voi însura niciodată cu Nisha. Nu mă voi însura niciodată cu nimeni. Nu voi ști cum e să ți-o pui.

Nouă zile în care să fac tot ce vreau să fac în viață. L-am prins deoparte pe Zafar:

– Frate Zafar, trebuie să fac ceva înainte să mor, mă ajuți?

– Spune, frate. Ce e? întreabă el cu blândețe.

– Aș vrea să merg cu motocicleta cu o sută de mile pe oră.

Își mângâie barba.

– Hmm, pe drumurile noastre, ar putea fi mortal.

– În nouă zile voi fi oricum mort.

– De ce să mori, nătărăule? întreabă râzând.

– Din cauza pariului meu cu Farouq. Trebuie să trec peste foc, jur că în mintea mea arde ca însăși groapa iadului.

– În primul rând, nu există iad, spune el. În al doilea rând, n-ai să treci prin foc.

– Ba da. Nu dau înapoi.

Farouq numără și el, vine la Chunaram să mă caute, eu stau cu Zafar și alții.

– Încă opt zile, Animal, până la foc.

– Sunt gata, zic eu, cu sensul că sunt gata de moarte.

– Ar fi bine să îți alegi iute o religie, spune Farouq.

Spune că dacă mă căiesc, mă fac musulman și duc o viață pioasă, voi ajunge în paradis. Așa că mă uit la el și îl întreb nu cumva religia

lui îi interzice să fumeze și să bea, și în plus ce e cu vizitele lui la casele alea din orașul vechi?

– Ești doar gelos, zice el, pentru că nici o fată nu vrea să o facă cu tine.

Dar se încruntă, așa că știu că am pus degetul pe rană.

Îi spun că și Mama Franci îmi vorbește de rai.

– Isa miyañ te iubește așa cum ești, sufletul tău e la fel de prețios pentru el ca al oricui. Acceptă-l în inima ta și vei fi salvat de iad.

Am răspuns că eu merit să fiu mai de preț decât oricine altcineva pentru că am fost deja în iad.

– Wah, wah, spune Zafar. Eroule!

– Rai și iad, uită de ele, nu putem scăpa de pământul ăsta, zice Chunaram, care crede și el în viața de după moarte, dar de alt fel.

Chunaram spune că ar trebui să fiu hindus pentru că după tot ce am suferit în viața aceasta, e sigur că îmi va cădea o soartă mai bună data viitoare, cel mai probabil voi fi prinț sau politician sau ceva de genul ăsta. Problema cu felul ăsta de a vedea lucrurile e că după aceeași logică situația mea e rezultatul grozăviilor pe care le-am comis în viețile mele trecute, unii chiar că se uită la mine de parcă s-ar întreba câți copii am ucis în tura dinainte.

Cu oricine aș vorbi, se pare că principalul motiv pentru a avea o religie e să păcălești moartea și să trăiești din nou, aici sau în rai, nu contează. Păi eu unul nu vreau altă viață, mersi, nu și dacă se aseamănă cu asta.

– N-ai fi strâmb în paradis, spune Farouq. Ai fi întreg și drept.

Păi asta zice și Mama despre rai, dar eu nu cred o iotă. Dacă religiile ar fi adevărate, n-ar fi atât de multe, ar fi doar una pentru toată lumea. Firește că toți spun că a lor e cea adevărată, proștii nu văd că asta e și mai lipsit de sens. Să zicem că lumea ar vorbi de frumusețe în același fel, cât de aiurea ar suna? În momentele astea mi-e milă de dumnezeu care e sfâșiat în bucățele precum carnea pe care se bat câinii. Eu, pe mine, al meu, asta sunt religiile, unde mai e loc în ele pentru dumnezeu?

Nu-mi convine să-l laud pe Zafar, dar el e singurul cu o părere de bun-simț, pentru că nu numai că nu crede în dumnezeu, după el religia e un lucru rău. Ideea de rai a fost inventată de cei bogați și puternici ca să îi împiedice pe săraci să se răscoale. Zafar bagă mâna în buzunar să ajute un cerșetor dar niciodată nu dă acelora care cer în numele lui dumnezeu. Spune că dacă crede în ceva, crede în omenie, că în străfundul sufletului toți oamenii sunt buni. Nu știu de unde a scos asta, pentru că nu e nici o dovadă pe lume.

Zafar și Farouq au măcar atât în comun, că ar trebui să nu mă mai gândesc la mine însumi ca la un animal și să devin din nou om. Păi, poate dacă mă vindec, altfel niciodată și iată de ce: dacă recunosc că sunt om, va trebui să recunosc și că sunt diform și anormal. Dar ia să fiu un animal *quatre pattes,* patruped și liber, atunci sunt întreg, am propria mea formă așa cum trebuie, un fel de animal diferit de să zicem Jara, sau de o vacă, sau de o cămilă.

Farouq spune că dacă vreau să ajung în paradis va trebui să devin om.

– De ce, moosh?

– Paradisul e pentru oameni, nu pentru animale.

– Ce rău fac animalele?

– Nu se pune problema de rău. La ce te aștepți, ca fiecare furnică zdrobită de călcâiul plin de bătături al vreunui sătean să ajungă în paradis?

– Nu văd de ce nu. Dacă au flori și păsări în paradis, de ce nu și furnici? Nu e loc?

– Nu sunt insecte în paradis, spune Farouq.

Zafar remarcă, auzind asta, că în acest caz fabrica moartă a Kampaniei trebuie să fie un fel de paradis pentru că nici acolo nu sunt insecte.

– Stai așa! zic eu. Nu mi-ai spus tu că în paradis oamenii vor avea canapele superbe înconjurate de mătăsuri și covoare de preț?

– Cu siguranță, zice Farouq.

– Și vor țâșni izvoare și râuri și vor fi livezi cu pomi fructiferi cât vezi cu ochii?

Farouq dă din cap, acum l-am prins.

– Și va curge vin, lapte și miere?

– Da.

– Cum poate fi miere fără albine?

Așa că Zafar începe să râdă și spune că Farouq trebuie să recunoască faptul că am dreptate.

– Lasă albinele, spune Farouq, jignit de zici că maică-sa era albină și l-am înjurat de mamă. Animal nu e albină. Ce fel de animal ești, chiar așa? vrea el să știe. N-ai spus niciodată ce ești.

Păi Farouq crede că mi-a întors-o aici, pentru că după cum tocmai am spus nu sunt pisică, nici câine ca Jara, nici cămilă, capră, leopard, urs etc.

– Sunt singurul de felul meu.

– Mie mi se pare că semeni mult cu un om, zice Farouq.

– Evident că e om, spune Zafar.

– Te faci că ești animal ca să scapi de răspunderea de a fi om, continuă Farouq. Nu e de glumă, yaar. O iei razna, faci nebunii și scapi basma curată pentru că te smiorcăi mereu, sunt animal, sunt animal.

– Și sunt animal de ce? am ripostat eu. A fost alegerea mea, sau m-au numit alții Animal și m-au tratat ca atare?

– Acum ești îngrijit destul de bine, spune Farouq. Suntem prietenii tăi. Nu ne pasă oare de tine? Toată amărăciunea asta e numai în capul tău. Ca să fii aceptat ca om, trebuie să te porți omenește. Cu cât mai omenește te porți, cu atât mai uman vei fi. Strică efectul acestui discurs cumsecade adăugând cu un rânjet: Jegos pe patru labe.

La asta Zafar face o mutră plouată pentru că nu e de acord să fie luați peste picior cei care sunt altfel. Spune că discuția asta a mers prea departe și că Farouq nu știe să piardă și-n plus că greșim amândoi, pentru că există rai, dar cu cuvintele poetului:

Agar firdaus bar roo-e zameen ast,
Hameen ast-o hameen ast-o hameen ast.

– Dacă există raiul pe pământ, e acesta, e acesta, e acesta!

* * *

Nu îndrăznesc să îi spun Mamei de problema mea, în primul rând pentru că s-ar îngrijora, în al doilea rând e deja nebună ca unghia de la degetul cel mare al unui lepros.

Mai am șase nopți, se apleacă înspre mine cu un zâmbet șmecher și șoptește:

– Îngerii sunt deja aici. Sunt aici printre noi în Împărăția celor Săraci.

– Ce fel de îngeri?

Îmi aruncă o privire, de parcă eu aș fi cel nebun.

– Îngeri obișnuiți, evident.

Păi n-are rost să o contrazic, și nici nu vreau. Și așa sunt puține plăceri în viață, dacă se delectează careva cu vederea îngerilor, atunci bravo lui.

– Îngerii ăștia, spui că sunt aici în Spărgătorul de Nuci?

– Firește. Am auzit o trompetă azi-dimineață, înainte să se facă lumină.

– Probabil expresul de Pushpak.

– Mereu o explicație facilă, spune ea. A mai urmat un răsunet după nici zece minute.

– Sirena de la fabrica de Electrice Grele Khaufpur.

– Credința e dovada nevăzutului.

– Fără îndoială, fără îndoială.

– Ascultă, Animal, am văzut îngeri ce ardeau în trupurile oamenilor. Mă uit la cineva și brusc văd contururile unei alte ființe luminoase încătușate înăuntru. Îngeri le zic eu, deși unii ar putea fi demoni, dar sunt toți aidoma întemnițați în carnea aceasta, ceea ce pentru spirite e ca și cum ar fi îngropate în noroi. Numai ochii se uită în afară și sunt atât de jalnici.

– E și în mine un înger întemnițat?

Se uită.

– Nu văd nici unul, dar poate că doarme, sau e ocupat cu altceva.

– Foarte adevărat.

În astfel de momente nu e nimic de făcut decât să îi cânt în strună.

– Trăim în iad. Îți dai seama? Acesta este iadul.

– Da, Mama.

– Când te uiți la flăcările fumegânde care joacă aici rol de lămpi, vei înțelege de ce spun că trăim în iad.

– Îhî.

– Dar nu de asta spun, chicotește ea. Să fii întemnițat în trup de om, acesta este iadul, dacă se întâmplă să fii înger.

Îi înțeleg pe îngerii ăștia. Să fii întemnițat în trup de animal e un iad, dacă visezi să fii om.

Nu vreau să mor. Farouq spune că focul nu poate fi traversat fără a se pune în primejdie decât de către cei cu inima dreaptă, iar a mea cu siguranță că nu e așa, dar dacă dau înapoi n-o să mă lase să uit asta niciodată. În vis găsesc modalități miraculoase să supraviețuiesc focului. Trec peste el dintr-un singur salt. Vine o răpăială și stinge flăcările. O mână îngerească mă apucă de spatele kakaduilor și mă smulge de acolo.

Atât de tare mă tem, a doua zi o întreb pe doctorița Elli ce se poate face ca să protejezi mâinile împotriva atingerii lucrurilor înroșite în foc. Am mâinile tari și bătătorite pentru că sunt și picioare, dar nu vor supraviețui dacă le lipesc de tăciuni.

– Ce naiba se petrece? vrea ea să știe.

Până la urmă îi povestesc despre Farouq, despre pariul nostru.

– Desigur că nu trebuie să faci asta, zice ea, la fel ca toată lumea.

Îi spun că n-am văzut pe nimeni să cadă în foc, sau să ardă, plus că Somraj ne-a zis că a trecut și el prin asta o dată când era tânăr.

– Cum se poate așa ceva, Somraj nu e hindus?

– Iar eu sunt animal. Și ce?

Vezi tu, Ochi, la Khaufpur e obiceiul ca oameni de toate credințele să meargă la această faimoasă trecere prin foc yar-yilaqiană și mulți au și pășit pe cărbuni. Somraj Pandit a spus că nici n-a simțit focul, de parcă ar fi pășit prin apă rece.

– Cred că o să îi spun vreo două vorbe lui Somraj, zice Elli cu o încruntătură hotărâtă, iar eu îl compătimesc pe bietul pandit, deja a fost făcut cu ou și cu oțet de către Nisha, pe care au apucat-o pandaliile când i-am spus același lucru.

Elli se uită la mine.

– Tata și-a riscat viața lângă metalul înroșit în foc, dar el o făcea pentru familia lui, tu de ce faci asta?

– O fac pentru onoarea mea.

Dar asta n-are nici o noimă, pentru că dacă nu mi-ar păsa decât de onoare, care e un fel de adevăr al inimii, nu m-aș teme.

Ochi, adevăratul motiv e Nisha, am fost gelos din cale-afară de când am aflat de Ratnagiriul ei și al lui Zafar plus de planurile legate de copii. Vreau să o impresionez, de asemenea vreau ca ea să își facă griji pentru mine și să își dea seama ce pierde dacă mă prăjesc.

– Animal, ești complet nebun, va fi și un medic acolo?

Văzând că nu știu răspunsul, spune că dacă insist să mă țin de cuvânt, atunci ea însăși va veni să stea lângă foc, în caz că eu, sau oricine altcineva, voi avea nevoie de ea.

– Elli, nu te poți duce, e imposibil.

E o străină, plus că mai e și amrikană, cum să se ducă la masjid în perioada asta sfântă, când țara ei bombardează Afganistanul care e taman lângă țara de baștină a yar-yilaqienilor, plus că multe dintre rudele yar-yilaqienilor noștri locuiesc acolo? Nu spune nimic, dar cunoscând-o pe Elli ar fi trebuit să îmi dau deja seama, e ca mine, nimeni nu o poate opri să facă ce vrea.

Conversația asta are loc la ea în birou, unde șede Khă-în-Borcan, dar azi își ține gura, plutește doar privindu-mă cu o expresie ofticată.

– Ce? Tu, parapagus sahib. N-ai nimic de zis?

– Ce să mai zic? răspunde Khă supărat. N-o să faci asta. Știi și tu, nu ești decât un labagiu care se dă mare. *Saalé,* prietenul tău Khă e cel care are nevoie să ardă, dar te gândești oare la el? Nu. Tu, Animal, ești numai eu, eu, eu.

* * *

– Frate Zafar, ce viteză are acum?

– Șaizeci și șapte.

– Acum, Zafar bhai? Ce viteză?

– Optzeci și nouă, sosește răspunsul smuls de vânt.

E trei dimineața, urcăm duduind de la lac înspre casa MȘ-ului, este cea mai lată șosea din Khaufpur și cea mai netedă.

– Ce viteză?

– O sută doi.

Lumea trece pe lângă noi atât de repede, numai timpul zboară mai tare, e a opta noapte a Muharramului, mâine dau piept cu focul.

Zboară pe lângă noi imaginea ștearsă a casei, deja suntem la marele hotel Jehannum. La coborâre, Zafar chicotește când vede că s-au aprins luminile în ferestrele MȘ-ului.

– Ce viteză, frate Zafar?

– Treizeci și doi, zice el. Și așa rămâne.

Frate Zafar, nu i-am spus asta, dacă nu te-aș urî te-aș iubi, ești un om neobișnuit.

În seara de Ashara Mubarak, m-am dus la casa lui Somraj să îl întâlnesc pe Bhoora, o să mă ducă la masjid în Chowk.

Din clinică iese Elli. Poartă un șal pe cap și o cămașă cu mâneci lungi, lungă până la genunchi deasupra pijamalelor largi. Costumul e albastru-închis, sclipesc mărgele peste tot, îi scoate în evidență părul negru. În afară de ochii ei albaștri, „ca niște găuri prin care se vede cerul", așa i-a spus o bătrână din Spărgătorul de Nuci, în afară de ochii ăia care ar putea fi ascunși de văl, mai că arată ca o indiancă, pielea bronzată de soare e aproape la fel de întunecată ca a Nishei, dar nu e destul pentru a se deghiza.

– Elli, nu poți veni.

– A, nu vin cu tine, spune ea.

Din casa lui Somraj iese o siluetă îmbrăcată în alb imaculat.

– Cineva a avut amabilitatea să se ofere să mă conducă.

Când ajung în Chowk, locul geme de khaufpureni de toate neamurile. Yar-yilaqienii au ieșit în forță, musulmani din alte comunități, precum și hinduși și sikhi, au venit să privească mersul prin foc, unii să participe. Nici urmă de Elli sau de Somraj, dar lângă locul în care strada olarilor dă în bazarul cu țesături o văd pe Nisha cu Zafar, șușotesc. Mă strecor până drept în spatele lor, nu bagă de seamă, atât de absorbiți sunt. Nisha tocmai spune:

– ... Și-a lăsat soțul în Amrika.

Atât reușesc să prind, dar nu și răspunsul lui Zafar. Nisha apoi spune:

– Nu e în toate mințile, după care e tăcere, până când Zafar o prinde de mijloc cu brațul.

Ceva muget trebuie să fi scos eu, pentru că Nisha face stânga-mprejur și începe să melițe:

– Băiat nenorocit, iată-te, nu-ți dai seama că înnebunește lumea de grija ta? În nici un caz n-o să faci prostia asta, Zafar i-a spus deja lui Farouq, acum n-o să te mai lase. Nu, nu vorbi, nu spune o vorbă. Sunt atât de supărată pe tine. De ce tragi cu urechea? Nu-ți dai seama ce ai făcut, cu maimuțărelile tale? Dacă vrei să tragi cu urechea, du-te și caută-l pe tata cu amrikana, apoi hai să mergem cu toții acasă.

Cât urăsc să tot aud „noi, noi, noi“. Nisha nu se poate să aibă habar cât de dureroase sunt cuvintele de genul ăsta, altfel nu le-ar rosti. Am făcut nenumărate aluzii că o iubesc și c-aș vrea să fie cu mine. Ce mai e de făcut? Spune-mi tu. Să mă dau bătut? Ce șansă am împotriva lui Zafar? Știu la ce te gândești, Ochi, că ar fi trebuit să accept cu grație înfrângerea și să îi urez fericire Nishei, dar pur și simplu n-am fost în stare. N-am spus niciodată că sunt bun. Cum să explic sentimentele care mă năpădeau de fiecare dată când o vedeam, cum îmi sălta inima când intra în cameră? Nu știu decât că îmi plăcea să fiu aproape de ea. Voiam să o ating. Voiam să o mângâi pe păr și să îmi lipesc buzele de pleoapele ei închise și să îi spun că voi fi mereu acolo ca să am grijă de ea.

Ochi, știu că asemenea vorbărie e o aiureală demnă de plâns. Ce să fac? O ființă îndrăgostită are creierul varză complet.

Ulițele din Chowk sunt atât de strâmte, în cele mai multe locuri abia dacă pot trece doi grăsani unul pe lângă altul, e numai o înghionteală de la ulița tinichigiilor la gulab-baadi unde atârnă șiraguri de boboci albi de iasomie, iar pe tarabe stau grămadă gălbenelele și tran-dafirii. Lângă masjid, sunt atârnate la vânzare tot soiul de covoare și carpete, plus sariuri și țesături. Aici în sfârșit i-am zărit pe Somraj și pe Elli și am purces să navighez către ei prin păduri de picioare, încercând să nu fiu călcat pe mâini.

– Ticălosule, spune cineva cu glas tare, ești salvat, știi asta? Zafar a spus să nu te lăsăm.

E Farouq, cu o banderolă neagră pe cap, desculț, gata să treacă prin foc.

– Dar pot să mă uit cum te faci de râs.

– Dacă te porți necuviincios te arunc în foc cu mâna mea.

– Du-te-n mă-ta. Mă iubești.

Cu puțin noroc, Farouq o să cadă pe cărbuni și o să ardă ca o molie mare și neagră. N-am să-i spun lui Farouq că în ciuda lui Zafar, nimic n-o să mă oprească de la a mă ține de cuvânt.

Am mai schimbat câteva insulte, dar el nu prea pune suflet, se îndepărtează, iar eu m-am apropiat tiptil de Somraj și Elli, care merg în pas de plimbare către masjid. Ea se uită în jur cu un fel de entu-ziasm, ca un copil, eu mă țin la câțiva pași în spate, cu urechile ciulite.

– ... El niciodată n-a ieșit din Amrika, vorbește Elli. Nici nu i-ar veni să creadă că există un loc ca acesta. Covoarele astea arată de parcă, dacă te-ai așeza pe vreunul dintre ele, și-ar putea lua zborul cu tine.

– Sunt de bună calitate.

– Nu zău! zice ea râzând. Dacă aș spune că vreau un covor magic, parcă văd că m-ai duce să căutăm unul.

– Dar desigur, e datoria mea.

– Datoria ta?

– Ești o străină în orașul meu. Sunt gazda ta.

– E numai datorie?

– E și plăcerea mea.

Spus fără urmă de zâmbet.

– Așa e ceva mai prietenos, zice ea, iar următoarele cuvinte i se pierd, dar râde.

Intervine mela, următorul lucru pe care îl aud e:

– După căsătorie, am venit aici cu soția mea, a ales un covor pentru casă.

Elli întreabă:

– Ți-e dor de ea?

Nu i-am auzit răspunsul, dacă a răspuns. Probabil că n-a răspuns pentru că după o vreme ea zice:

– Scuze, n-am vrut să fiu băgăcioasă.

Acum el se întoarce și îi zâmbește. Unul dintre acele rare zâmbete ale lui.

– Nu, nu, nici vorbă. Ascultam muzica.

– Ești sigur? Nu te-am supărat?

– Nu, nu, spune el. În mod clar nu m-ai supărat. Ascultă, cât de multe muzici se împletesc.

Din toate părțile se aud răgetele bocetelor și lamentațiilor pentru Imam Hussein. Din fiecare prag pare să se reverse un alt cântec, e ca și cum ai păși prin nori deși de muzică. Marsiya, așa se numesc lamentațiile, sunt cu zecile. Unele sunt în hindi, altele în arabă și-n persană, dar indiferent pe ce limbă sunt, prinzi același înțeles, cel puțin eu. E că moare tot ce e bun în lume, iar oamenii de pe pământ văd, dar nu le pasă. Jeluitorii sunt sfidători, niciodată nu se vor lăsa în seama puterilor răului. Pentru mine, care nu sunt nici musulman, nici hindus, nici isayi, asta-i o muzică ce l-ar putea alina și pe Isa miyañ când moare pe cruce sau să îl însoțească pe Sri Rama în exil din Ayodhya. Pentru mine totuna-i, ceea ce-mi place e sfidarea, îmi place la nebunie. Și lui Somraj, dar din alte motive, întoarce capul încoace și încolo, de parcă sunetele ar fi fluturi iar urechile lui, plase.

Suntem lângă marele masjid, iar marsiya de dinăuntru mugește prin difuzoarele mari.

Rămas singur pe câmpul de bătălie,
O Hussein, niciodată nu-l voi uita pe Hussein!
nu arată teamă zibh-e-Azeem din Abu Abdillah
Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!

– Asculți mereu, spune Elli. Cum distingi sunetele?

– Nu le disting, răspunde Somraj. Încerc să le aud laolaltă, totul în același timp. Când e o cacofonie de cântece, cum ai zis tu, uneori din asta izvorăște o nouă muzică, ceva complet proaspăt.

– Ca și cu viețile, spune ea.

Focul arde într-o curte mare lângă masjid. Ecranele de teveu de jur împrejur le arată celor ca mine care nu văd direct. Cărbunii sunt așezați într-o groapă mare pătrată ridicată la înălțime de câteva picioare, înconjurată de o platformă pe care sunt indivizii cu foalele mari de piele, care întețesc fierbințeala. De fiecare dată când bărbații trag din foale, scânteile zboară într-o parte, cărbunii dogoresc mânioși. Deja roșu sălbatic sunt, și trebuie să se facă și mai fierbinți. Foalele gem, jeturile de aer fac cărbunii să se albească de furie. De mult am pierdut urma lui Somraj și lui Elli. Acum trebuie să fiu șiret, am de gând să trec prin foc și nimeni nu-mi va interzice. E în avantajul meu că sunt aproape de pământ, oamenii nu sunt obișnuiți să vorbească la nivelul genunchilor. Gloata e înțesată de bărbați tineri cu banderole negre pe cap, se formează șiruri care înaintează încet, converg, se alătură, ca pâraie care devin râu, se îndreaptă către platforma unde treptele duc sus la foc.

Pe jos găsesc o eșarfă neagră pe care a pierdut-o cineva și cu oarecare greutate mi-o leg cu o mână în jurul capului. Nu am cămașă neagră, de fapt n-am nimic în afară de kakadu. M-am alăturat unui șir de tipi care au început să se deplaseze către infern. Picioarele lor sunt ca niște copaci înaintea și în spatele meu, au tălpile ude pentru că le-au băgat în apă, lasă urme jilave pe caldarâm, eu n-am știut că trebuie să

fac așa, așa că îmi potrivesc mâinile și picioarele în pete de umezeală, sperând să se prindă și de mine. Ceilalți cântă cu voce tare cuvintele bocetului.

acum vine noaptea, acoperișul orizontului întunecat,
drapelul negru al Poporului Pelerinei
alunecă de pe umărul timpului veșnic rotitor,
inimă nemiloasă, de-ar pârli cerul oftatul tău de durere!
limbă, e timpul să te jeluiești, ochi, e timpul să lăcrimezi!

Ne apropiem de trepte și bărbații din jurul meu se feresc când simt rafale de fierbințeală de la foc, însă înaintează constant, eu cu ei, urcăm treptele. Nimeni nu m-a oprit, nici n-a spus nimic.

Se face că mi s-a desprins mintea și plutește pe deasupra, mă văd urcând pe trepte în patru labe, cu mâinile pe scândurile de lemn, fața îmi e biciuită de arșiță, dincolo de treapta cea mai de sus e un pervaz de lemn, apoi zidul de cărămidă al gropii, de acolo urmează focul. Acum aud focul, nu trosnește și nici nu duduie, sâsâie ca o cobră gigant, zgândărită și înfuriată, dacă aș avea cui să mă rog, m-aș ruga, dar n-am, așa că am început să murmur un altfel de cântec ca pentru mine.

sunt un Animal slobod și crunt
curat la inimă nu voi fi nicicând
dar viața nu așa mi se va sfârși
chiar focul acesta prietenul meu va fi

Bărbatul din fața mea calcă în foc. De sub tălpi îi țâșnesc norișori mici de fum în timp ce aleargă, unde a călcat cărbunii sunt întunecați timp de o clipă. O voce din cap îmi spune „Vei traversa“, iar apoi teama s-a dus, sunt plin de siguranța că voi face asta și voi supraviețui, voi fugi la fel ca omul ăla, mai iute ca el, voi supraviețui.

– Hei, cine-i ăsta?

Un yar-yilaqian mătăhălos se uită în jos la mine. Are banderolă neagră în jurul capului, cămașa neagră descheiată, în părul de pe piept îi sclipește ceva de aur.

– Merg și eu prin foc, bălmăjesc eu.

– Ba nu, scoateți-l de-aici!

Așa că sunt îngrămădit în jos pe scări și aruncat în mulțime.

Sub nas îmi apar două picioare, cu degetele mari îndreptate către mine. E Farouq.

– Ha, ha, te distrezi, Animal? Ce vezi?

– Nimic. Aș fi trecut prin foc. M-au împiedicat.

– Da, știu, se hlizește el. Vrei să te uiți la mine cum trec?

– Aș râde dacă te-aș vedea cum iei foc, ripostez eu.

Amarnic de dezamăgit sunt că am fost împiedicat. Aș fi reușit.

Fără o vorbă ticălosul îi face semn unuia dintre amicii săi și brusc sunt ridicat de pe pământ în aer.

– Dacă ard eu, arzi și tu, spune cu un râset ciudat, zici că-i drogat, apoi mă trezesc că stau cu fundul pe umerii lui adică exact în ultimul loc la care mă aștept.

– Roagă-te să nu te scap, spune el de sub mine.

Mi-a trecut prin cap că Farouq nu glumește, urzește un sfârșit îngrozitor pentru mine. Sau poate că o să se împiedice, și-atunci, viața scurtă și chinuită a lui Animal le pauvre se sfârșește cu o incinerare publică. Acum iar sunt înspăimântat.

Sus deasupra mulțimii, simt pe față arșița teribilă a focului. Puțin mai încolo dau cu ochii de Somraj și de Elli. Câțiva tipi se uită la ea într-un fel nu prea confortabil, dar e și Zafar alături de ei, cu Nisha, iar ursuzenia se preschimbă în zâmbete până la urechi. Nisha se întoarce, ni se întâlnesc privirile. Cu totul uluită e ea, să mă vadă uitându-mă la ea de pe umerii unuia care trece focul. Îl trage pe taică-său de mânecă și ne arată, așa că fac cu mâna.

Toți îmi răspund, în afară de Elli. Ochii lui Elli sunt ațintiți asupra gropii cu jăratic pe care îl întețesc oamenii cu foalele, sub strălucirea

roșie a focului joacă vârtejuri ciudate, tatăl ei în iadul ăsta, a dat piept cu astfel de pericole în fiecare zi din dragoste pentru ea.

Somraj îi vorbește la ureche, cred că îi spune povestea lui Hussein, dar atât de tare e gălăgia în jur, zgomotul focului însuși și pe deasupra a toate valurile incantațiilor *Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!* că ea nu aude mare lucru. Apoi, Ochi, îmi vine în cap cu limpezime deplină la ce se gândește. La un foc de alt fel, pe care l-a inspirat Somraj, care i-a pârlit plămânii și i-a luat suflul de cântăreț. Oare cum o fi fost infernul acela? *O, cine va vorbi acum în numele orfanilor?* A auzit atâtea povești despre noaptea aia, atâtea relatări despre nemăsuratul măcel al nevinovaților. *Cine va vorbi acum în numele săracilor?* Oare cum o fi fost groaza trezirii în miez de noapte, orbit de gazul înțepător *cine îi va proteja pe acești nenorociți* fuga în noapte înghițind gaze care îți sfârtecau și îți ardeau măruntaiele *acum unde vor găsi refugiu* făcându-te să te îneci pe uscat pentru că plămânii ți-au lăcrimat până ce s-au umplut de lichid. *Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!* Noaptea aia a fost rece, o noapte cu stele sclipitoare *auziți ce rău au făcut cerurile* și pretutindeni în oraș aveau loc nunți pentru că astrologii decretaseră că era un moment prielnic *ciudată nuntă pentru Hussein, fiul lui Ali* cumva nu au văzut nodul răsucit de soartă *căci au învești mântat mireasa și mirele* firele miilor de vieți țesute la un loc nu în haine de nuntă, ci în giulgiuri și sfâșiate, toate deodată. *Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!* Elli resimte oroare, precum și eșecul imaginației ei. *Ce muzică s-a cântat la nuntă?* Nu e în stare să își imagineze strigătele muribunzilor, ale celor ce și-au pierdut familiile în puhoiul de oameni care se calcă în picioare cuprinși de panică *strigătele bărbaților și femeilor chinuiți de sete* iar mâinile copiilor le-au fost smulse din ale lor. A fost o femeie care, știind că e pe moarte *în loc de lampioane, însăși casa s-a preschimbat în torță* și-a înfășurat fiul nou-născut în șal și l-a lăsat într-un prag sperând că va fi găsit *culorile folosite la nunta aceasta au fost petele de sânge* de cineva care îl va iubi. *Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!* Elli se gândește că femeia asta a avut poate noroc că n-a apucat să vadă cuptorul care a topit coloana

copilului ei, loviturile de ciocan care au alungat omenescul din el. Vrea să îi restituie băiatului ăla darul de a merge în picioare *darul miresei a fost capul retezat al mirelui* dar în timp ce gândește astfel se uită la Somraj și își dă seama că mai e ceva ce vrea la fel de mult *în ce țară se mai poate aștepta o mireasă la un asemenea dar* pentru bărbatul trist, blând, care stă lângă ea *pe Dumnezeu jur, niciodată nu voi vrea să mă mărit cu altul* își va întinde mâna și o va prinde pe a lui nu-i era teamă că se va simți stânjenit, poate jignit nu, *nu, până nu voi fi acoperită și în pământ* cât tânjește să îi redea lui Somraj darul vocii sale *Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!*

Balcoanele de marmură care înconjoară curtea cu flăcări sunt pline de femei în haine negre. În noaptea asta majoritatea și-au dat vălurile pe spate, fețele le sunt luminate de dedesubt, strălucirea le înroșește încetișor obrajii *privind cu ochi legați*. Pe când mă apropii de foc, legănat pe ciudatul meu armăsar cu două picioare, bărbații care sunt chiar în fața noastră își așază picioarele pe treptele de lemn *cum cei șaptezeci și unu au plecat călare către moarte.* Mă trece un fior de entuziasm sau de groază, incantațiile devin mai ascuțite.

Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!

Femeile yar-yilaqiene înveșmântate în negru își ridică brațele și le izbesc cu putere de piept *străpunși de sulițele dușmanilor*. Sunt și femei bătrâne acolo sus, și tinere frumușele *călcați în picioare de copitele cailor* încerc să mi-o închipui pe Mama Franci în rasa ei neagră de călugăriță printre ele, ar face o criză, jeluindu-l pe Senja și moartea lumii, cu o durere la fel de pură ca a acestor femei care bocesc după al lor pierdut Imam *O Hussein! Niciodată nu-l voi uita pe Hussein!* Cum li se ridică brațele în același timp și toate cad, buf! *Ya Hussein!* buf! *Ya Hussein!* buf! *Ya Hussein!*

Suntem atât de aproape de foc încât îmi arde fruntea. Numai câțiva pași mai rămân până în locul în care treptele urcă pe platformă. Sunt cocoțat sus pe umerii lui Farouq. *Săbiile sorbeau, măcelărind întruna.* În fața noastră bărbați și băieți de asemenea, cei cu banderole negre și unii fără, se cațără la marginea arzândă a focului. *Cadavrele erau*

împrăștiate prin deșert. Sunt bărbați pe margini, ținându-se la distanță de marginea gropii, gata să sară în ajutorul celor care traversează. *Păsări sălbatice dădeau roată pe deasupra capului zi și noapte.* Puțin mai în față un bărbat calcă pe cărbuni, care dănțuiesc într-o căldură strălucitoare. Traversează în patru pași mari. *Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!* Pornește al doilea, și al treilea, și următorul. *E al lor Paradisul, s-au dus în Paradis.* În partea opusă se întind mâini binevoitoare care îi trag afară. Nu a mai rămas nimeni în fața noastră. *Au fost arși întru Dumnezeu.* Simt cum Farouq inspiră adânc și mă strânge mai tare de picioare. *Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!* În timp ce pășește deschid gura ca să-l avertizez să nu mă scape, dar în loc de asta răcnesc cu ceilalți

> acum Shimr Maloon fă ce faci
> capul binecuvântat sărutat de Al Mustafa
> chinuit de sete de parcă ar fi avut deșertul în el
> acum zace acolo pe nisipul deșertului
> Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!

Mi se întâmplă un lucru dintre cele mai ciudate. Când începe să duduie fierbințeala în jurul nostru simt că plutesc peste nisipul deșertului ars de soare care tremură în dogoare *el care era o lumină strălucitoare a fost ucis* gura îmi arde de o sete mistuitoare și îmi ard ochii și îmi ard nările pe unde năvălește dogoarea înfocată *ucis în Karbala și zace neîngropat* și pretutindeni sunt mulțimi de oameni și harababură, oameni care cad răpuși și undeva departe sunt stindardele dușmanului, scuturându-se de ură față de tot ce e bun iar eu sunt neajutorat și neputincios să-mpiedic lucrul grozav care s-a petrecut adică uciderea bunătății și inocenței și victoria răului și într-o parte a capului meu e un șuierat ca al unui vânt puternic, care întețește flăcările, o voce din capul meu spune *l'injustice ramportera la victoire* și îmi dau seama că am trecut dincolo și că visam visul Mamei Franci sau mai bine zis al lui Senja despre sfârșitul lumii.

Ya Hussein! Ya Hussein! Ya Hussein!

Ne răsucim. Ne întoarcem îndărăt. Mai trecem o dată. Încep să amețesc *eu, Muhtasham, cerșetorul de la ușa ta.* Iarăși vine, dogoarea, rana stacojie, curge focul, ce mai culori se împletesc printre cărbuni. În cap mi se învârtejesc spirale. Simt că încep să alunec de pe spatele lui Farouq, alunec *rămân, cu mâna goală, la ușa neputinței* cad și nu mai e nimic acum între mine și foc.

Lăsați-mă să mor îmi zic pe când cad, voi fi fericit. Totul din viața mea e înghițit în această dorință de uitare. Însuși focul care saltă către mine și-a pierdut grozăvia, parcă e căldura mângâietoare a soarelui. Când mă trezesc zac pe un covor în masjid, deasupra mea sunt aplecați Farouq și ceilalți.

– Și-a revenit, spune unul.

– Idiot mic, zice Farouq. Ți-ai ales momentul, nu? Sunt la jumătatea drumului iar tu îți iei brațele din jurul gâtului meu.

– Ce s-a întâmplat? M-ai scăpat?

– Ai leșinat, spune celălalt individ yar-yilaqian. Ai avut noroc, dacă n-ar fi dănțuit și nu te-ar fi prins, ai fi ars.

– M-ai prins? Ai dănțuit?

– Mulțumește-mi cu altă ocazie, spune Farouq.

– Te-ai ars la picioare?

– Nu.

– Ce păcat, băga-mi-aș.

– Ar fi trebuit să te las să mori, spune el.

CASETA CINCISPREZECE

O carte mare despre animale de la bibliotecă a împrumutat Nisha odată și mi-a arătat-o, cartea asta avea poze în ea cu toate animalele din India, urși și maimuțe, lupi, căpriori de tot felul, rinocer, tigru, leu, bivol, orice-ți trece prin cap. Era cobra, cobra regală, pitonul, cameleonul, pupăza, vulturul de mare, gaia și cioara, era gavialul, peștele mahseer, hiena și șacalul și dhole, care e un câine sălbatic cu urechi rotunjite, dar în toată cartea, în toate sutele alea de pagini și poze ale ei, nu era nici un animal ca mine. Nisha a spus:

– Pentru că ești unic. Fii mândru.

Dar eu m-am simțit doar trist.

De ce aduc acum vorba despre asta? Pentru că la două nopți după mersul prin foc sunt sus în mangotier, mai sus decât acoperișul lui Elli. Deasupra se balansează de coadă Ursa Mică, zburătăcesc niște forme care ar putea fi lilieci. Nici o problemă acum nu mai e copacul ăsta, care s-a luptat așa cu mine prima dată când m-am cățărat. Deja îi cunosc încolăcelile de parcă ar fi scări, nodul ăsta, ciotul ăla de creangă, mă răsucesc aici, mă salt acolo, frunzele deasupra mea sunt negre, luna încă nu a răsărit. Vezi, am găsit un nume pentru animalul care sunt, sunt maimuța cu urechi de liliac care nu se cațără decât în miez de noapte.

Elli și Somraj stau pe terasă, cu fețele luminate de strălucirea unei lămpi cu ulei. Urechile-mi de liliac se înclină în față să aud ce se spune. Ea îi povestește despre căsnicia ei. Se pare că l-a cunoscut pe soțul ei pe

când studia medicina iar el învăța dreptul. S-au întâlnit de multe ori până să se îndrăgostească, la casele prietenilor, la demonstrațiile împotriva războiului din Iraq pe care amrikanii l-au numit Furtuna din Deșert. Mare parte din vorbăria ei, care e un amestec de hindi-inglis, nu o pot urmări. Sunt unele lucruri pe care nici măcar un doctor în lingvistică nu le poate lămuri. Ce înseamnă „studenții de la pen state[1] au ieșit să sprijine drepturile gay?" Se pare că ăștia doi erau amândoi niște idioți idealiști care credeau că pot schimba lumea cu dreptul și cu medicina mână în mână.

– Îl găseam atât de interesant, zice ea. Fusese în Columbia și mâncase furnici prăjite și băuse o chestie despre care spunea că era ca și cum i-ar fi explodat în bucățele craniul de la o rafală de tun.

– Avem și noi daru de genul ăsta, zice Somraj, dar nu te sfătuiesc să-l guști.

– Eram naivă, spune ea. Nu îmi dădeam seama că oamenii se schimbă mai ușor decât lumea.

Umbrele de pe fața lui se schimbă, așa că probabil că zâmbește. Ce? Iar zâmbește? Și uite-l cum bea whisky cu Elli și nici măcar nu dezaprobă. Nu mi-l pot imagina purtându-se așa cu o altă femeie. Poate fiindcă e străină. Dar Somraj chiar pare să o placă. Se vede după felul în care se apleacă înspre ea să o asculte, e clar că vrea să audă. Vrea să știe totul despre ea.

După ce s-au căsătorit, zice ea, ea muncea cât era ziua de lungă la spital, soțul se zbătea să își facă o carieră de avocat. Ajungeau acasă obosiți și se prăbușeau în fața teveului. Uitate planurile lor mărețe, deveneau genul de oameni pe care îi disprețuiseră odinioară.

– Vreau să spun, zice ea, înflăcărându-se, genul de oameni pentru care lumea nu e nimic mai mult decât o cutie de iluzii dănțuitoare, ale căror idei despre ce e important se opresc la marginea propriului lor interes.

Somraj încuviințează. Păi, sunt destui din ăștia la Khaufpur.

[1] De fapt, Penn State – Pennsylvania State University (n.tr.)

– Pluteam în derivă către un loc în care nu voiam să fiu. Prevedeam weekenduri cu golf și seri cu nevestele din companie, întreaga absurditate detestabilă a clasei de mijloc. Nu voiam să am de-a face cu așa ceva. Simțeam că îmi risipesc viața. Dacă în alte privințe căsnicia ar fi mers mai bine, poate că m-aș fi străduit mai tare să o salvez. Mi-e rușine să spun că nu m-am străduit.

În jurul lămpii care stă între ei se învârtesc molii. El e tăcut, gânditor, aplecat în față ca o statuie. Ce știa el de căsnicie, a lui durase numai trei ani înainte ca noaptea aia să îi pună capăt?

– Atunci m-am gândit să vin la Khaufpur. Aveam să deschid o clinică. Aveam să intru în contact cu lumea reală. Era o idee complet nerezonabilă și eram sigură că nu va fi nicicum pe placul lui. Însă el m-a lăudat că sunt nobilă. Când am început să iau lecții de hindi, a spus că e un vis minunat.

– Mă bucur că ai avut visul acesta.

Vai, te rog, dle Somraj domnia ta, hai să nu cobori în mocirlă. Din clipă în clipă mă aștept să se prindă de mână și după aia, cine știe? Evident că de asta sunt aici, aștept să văd ce vor face, jamispondeala mi-a devenit carieră. O să se sărute? Poate chiar o s-o *facă?*

– Te rog, lasă-mă să te tratez, zice Elli, după ce au stat tăcuți un timp. Te aud cum tușești noaptea.

– Știi că nu pot, spune el. Cum să accept ajutorul tău pentru mine când altora încă nu le este permis?

– Atunci fă-i să vină, convinge-l pe Zafar.

– Ai răbdare cu noi, Elli, zice Somraj. Într-o zi vor veni pacienții.

– Asta spune Zahreel Khan, răspunde ea. Pe el nu l-am crezut, dar cumva cred când te aud pe tine.

Încă o dată se apropie momentul pe care îl aștept. Noaptea a cufundat Khaufpurul în camuflajul său caracteristic, dincolo de norișorul mic al luminii lămpii e un cer adânc de stele. Somraj în veșmintele sale albe arată ca o fantomă fără cap, chipul și părul negru i-au dispărut.

– Simți mirosul florilor? întreabă el, punând capăt acestei noi tăceri.

– Iasomia?

Amândoi par ușurați să schimbe subiectul.

– Nu e iasomie obișnuită, spune Somraj, e raat-ki-rani, adică regina-nopții, cea mai înmiresmată dintre toate soiurile de iasomie.

– Ei, în orice caz, crește repede. S-a cățărat până în mangotier.

Aruncă o privire către mine, eu sunt mort de spaimă.

– Ador parfumul, spune Elli. Îmi amintesc de iasomia pe care o creștea mama în casa noastră de lângă pădure. Parfumul e alb strălucitor, așa cum paciuli e o nuanță de roșu-închis. Te gândești vreodată așa la parfumuri?

– E îmbătător, spune Somraj. Ca o voce de femeie care cântă pe tonuri înalte și dulci. O voce pură, deși notele sunt grunjoase, difuze, arzătoare.

Iarăși tăcere, mi se pare că trăncănesc doar ca să ajungă la momentele alea fără cuvinte când poate sunt gândite lucrurile pe care limba nu îndrăznește să le rostească.

– Sunt hotărâtă să te fac să cânți iar, spune ea.

Ei, acum a dat-o în bară, a atins subiectul interzis care nu trebuie amintit niciodată.

– Din păcate, nu cred. Spre surprinderea mea, glasul lui Somraj e la fel de blând ca până acum. Suflul unui cântăreț nu e suflu obișnuit. Tatăl meu putea să inspire și să își țină respirația timp de două minute și apoi să expire lin timp de încă un minut. La început eu nu puteam să fac asta, am învățat treptat. Trăgeam aer adânc în piept, apoi recitam o strofă fără să mai inspir. Trebuia să rostesc limpede și rar. Când am reușit să fac asta, mi s-a dat o poezie mai lungă, apoi una și mai lungă. Progresam încet, tata își pierdea răbdarea și îmi spunea că e păcat că suflul nu se poate dizolva în apă ca să mi se dea în pahar.

– Cine știe ce se poate face? exclamă Elli. N-o să te las să renunți.

– Suflul e totul, spune Somraj. *Sa* se poate cânta în tot atâtea feluri câte feluri de suflu există. Pentru un cântăreț, suflul nu e doar viața trupului, ci și a sufletului.

Acum e momentul! Ea se apleacă spre el, lampa îi scoate în evidență conturul feței în lumina aurie, în gândurile ei aud un fel de confuzie,

totul acum depinde de Somraj, vede el oare efectul pe care îl are asupra femeii acesteia, a recunoscut efectul pe care îl are ea asupra lui? Acum că intervalul negru dintre capetele lor se va micșora, fără îndoială că se vor apropia atât de mult încât nu vor avea de ales. După asta, se poate întâmpla orice, un sărut, mângâieri, mai mult, hainele jos, el pe ea în pat, o, îmi închipui deja brațele ei palide pe pielea lui întunecată, dar intervalul nu se micșorează, Somraj e tot ca o statuie, ea se așază la loc, iar mie, care îmi imaginam tot felul de chestii, îmi zbârnâie nervii, aiiee, *que j'ai vachement envie de tringler,* după cum se spune în limba omenească.

E târziu când se opresc din vorbit. Somraj se ridică să plece, ea îl conduce până jos. După câteva minute revine în cămașă de noapte. S-a urcat în pat, a aranjat cu grijă plasa pentru țânțari de jur împrejur, dar pare că îi e greu să adoarmă. Se zvârcolește și nu se poate liniști.

Acum e timpul ca lighioana mea dureroasă să își găsească libertatea. Mă chiorăsc la ea în întuneric, ce monstru neobosit, deloc nu-mi dă pace, mereu cere, cere, în mână îl simt fierbinte și prost, umflat ca o nangka. Lundul meu de fiară vrea să fie îndreptat către Elli, bruta crede că e un fel de magie să o însemneze drept pradă, cine e șeful aici? O îndrept dracului în altă parte. În copac zboară molii mari, îmi trece prin cap că poate dobor din greșeală vreuna, ce moarte penibilă.

În aceeași noapte s-a îmbolnăvit Zafar. Riscasem mult când îi crescusem doza. Riscul lui, nu al meu. Bietul de el a suferit îngrozitor. Nisha îmi spune că în timp ce tatăl ei era la Elli, lui Zafar i s-a uscat gura, s-a plâns că se cațără pe el insecte. După asta inima a început să i-o ia razna ca degetele unui interpret de tabla care execută un solo ritmat. În nici un caz nu putea să conducă motocicleta. Când Somraj s-a întors de la Elli, l-a găsit pe Zafar arzând tot și delirând. Somraj a vrut să o cheme pe Elli, dar Nisha s-a împotrivit. Inima lui Zafar a încetinit până la normal. L-au pus în pat, ea l-a vegheat aproape toată noaptea.

Toată ziua următoare Zafar doarme, spre seară se simte puțin mai bine, ne spune despre un vis pe care l-a avut în care zboară deasupra Khaufpurului așezat pe o tulpină de plantă și în vreme ce e sus deasupra norilor vine o cioară și zboară alături de el și îl întreabă dacă știe cât e ceasul. „Mă tem că nu", spune Zafar, politicos din cale-afară, ce enervant că dă dovadă de asemenea bună-creștere până și față de o pasăre păcătoasă ca cioara. „Pari un tip de treabă – comentează mâncătoarea de căcat cu ochi de mărgele –, îți voi îndeplini trei dorințe." Iute ca gândul Zafar își mărturisește dorințele ce îi stau cel mai mult pe inimă: „Kampania să se întoarcă la Khaufpur, să înlăture otrava din fabrică plus să curețe solul și apa pe care a contaminat-o, trebuie să plătească tratament medical de calitate pentru miile de oameni a căror sănătate a distrus-o, trebuie să dea compensații mai serioase decât o ceașcă de chai pe zi, plus șefii Kampaniei trebuie să vină la Khaufpur să înfrunte acuzațiile de care fug de atâta vreme și cazul împotriva lor trebuie să se încheie".

„Ho, zice cioara. Am numărat cel puțin șapte dorințe."

Spune Zafar: „Toate acestea izvorăsc dintr-o singură dorință, care este că dreptatea simplă și firească trebuie să învingă".

Așa că cioara începe să croncăne de râs. „Ce prostovan ești, hohotește ea, să crezi că un asemenea lucru ca dreptatea e ceva simplu sau firesc. De ce crezi că avocații de sus de la biroul Perceptorului poartă peruci caraghioase și gulere ridicole? Dacă dreptatea ar fi simplă, ce nevoie ar mai fi de mascaradă? De ce cer atâția bani? Dacă ar exista dreptate firească, nu ți s-ar cuveni, indiferent dacă poți sau nu să plătești?"

„Fără îndoială că ai dreptate, zice Zafar, dar o dorință, oricât de prostească, e dorință, și aceasta este prima."

Spune cioara: „Să faci cu putință o dorință imposibilă e o prostie și mai mare decât să o dorești. Care e a doua dorință?"

Zafar fără ezitare răspunde: „Poporul meu e cel mai sărac de pe planetă, cei împotriva cărora luptăm sunt cei mai bogați. Noi nu avem nimic, ei au totul. De partea noastră e foametea, de partea lor – lăcomia

fără alt scop decât a deveni mai lacom. Poporul nostru e atât de sărac încât treizeci și trei de mii dintre ei laolaltă nu și-ar permite un singur avocat amrikan, Kampania își permite treizeci și trei de mii de avocați. Așa că a doua dorință a mea este să revii asupra primeia și să faci imposibilul posibil".

„Imposibilul posibil? croncăne cioara. Asta e o prostie și mai mare decât prima. Și a treia?"

Zafar se gândește la asta mult timp, apoi spune: „Aș vrea să văd chipul dușmanului meu".

„Privește atunci", zice pasărea.

Când cioara spune asta, Zafar se uită în jos și se vede pe el însuși, o siluetă mică stând singură pe malul unei mări care se întinde în sus departe până la marginea lumii, care începe să clipească asemenea unei firme de neon. Deasupra orizontului apare un oraș cu clădiri înalte. Crește și mai înalt, ridicându-se deasupra oceanului. Răsar clădiri imense precum colții din falca unui porc mistreț. O clădire le domină pe celelalte, sumbră, fără ferestre, clădită din beton cenușiu. Aerul din jurul lui Zafar începe acum să zvâcnească cu pulsații de lumină violet și verde, în măruntaie îi vuiește un foc cumplit. Focul începe să îl mistuie, i se împăienjenesc ochii, îi vine greu să îi fixeze asupra clădirii imense.

Cioara spune: „Iată, Kampania. Pe acoperiș stau soldați cu arme. La picioare îi patrulează tancuri. Pe deasupra zboară avioane care își încrucișează dârele, iar la subsol conține buncăre pline de bombe atomice. Din această clădire Kampania își controlează fabricile de pretutindeni din lume. E burdușită de bancnote, este contorul bogăției Kampaniei. Un etaj al clădirii e rezervat pentru cei treizeci și trei de mii de avocați ai Kampaniei. Altul e pentru medicii care fac cercetări ca să aducă dovezi că numeroasele accidente ale Kampaniei nu au cauzat rău nimănui. Pe un altul, inginerii proiectează uzine care sunt ieftin de construit și de administrat. Chimiștii pe un etaj și mai de sus experimentează cu otrăvuri, amestecându-le ca să vadă care ucide cel mai eficient. Un etaj e dedicat ființelor vii care așteaptă în cuști să fie

omorâte. Deasupra chimiștilor e un etaj al celor care vând otrăvurile Kampaniei cu sloganuri de genul DAȚI MÂNA CU VIITORUL și NIMĂNUI NU-I PASĂ MAI MULT, deasupra acestora sunt o mie de consultanți de relații cu publicul, a căror sarcină e să se ocupe de protestatari ca Zafar care nu sunt în stare să vadă virtuțile Kampaniei și scot fluturași cârcotași pe care scrie NIMĂNUI NU-I PASĂ MAI PUȚIN. Este treaba celor de la PR să spună lumii cât de bună și de grijulie și de responsabilă e Kampania. La etajul directorilor din vârful clădirii Kampania dă o petrecere pentru toți prietenii săi. Acolo vei găsi generali și judecători, senatori, președinți și prim-miniștri, șeici ai petrolului, proprietari de ziare, staruri de cinema, șefi ai poliției, doni mafioți, membri ai familiilor regale obscure etcetera etcetera".

Cioara se oprește să își tragă răsuflarea după lungul discurs. Aripile îi ating de aproape obrazul lui Zafar și acoperă lumina. Zafar, văzându-se singur, începe să deznădăjduiască, indiferent cât de mult și din greu muncește, poate oare să câștige împotriva unui asemenea dușman?

Zice el: „Aceasta nu e dorința mea. Am cerut să văd chipul dușmanului meu".

„A treia oară imposibil, spune cioara. Kampania nu are chip."

Descrie un cerc și dispare, iar Zafar începe să cadă din cer. Pe când cade, vede pământul Indiei întins sub el cu toate pădurile și câmpiile, și își aude propriul glas strigând *„agar firdaus bar roo-e zameen ast, hameen ast-o hameen ast-o hameen ast"* și își amintește că nu e neajutorat, că posedă invincibila, de neînvins putere a zeroului. Împotriva acestei que dalle, vid, nul, rien du tout, totul Kampaniei nu are nici o șansă. Pe dată, relieful se dizolvă în modele așa cum sunt cele țesute în covoare de către yar-yilaqieni și alții de la Kabul la Kurdistan. Zafar, minunându-se de culorile și formele fermecătoare, își zice: „Pe dumnezeu, în care nu cred, dacă mi-aș aminti de astea aș fi un țesător de covoare campion".

La urmă adoarme, un somn adânc care durează cea mai mare parte din zi. Se scoală fără durere, dar cu mintea tulburată și cu acest gând care-și fugărește coada prin capul lui: „Am orbul găinilor, sunt nebun

de legat, în călduri, roșu ca sfecla, uscat ca iasca[1], mațele și vezica mi s-au preschimbat în piatră, inima gonește de una singură".

– Faqri jegosule, ce-ai pus în pastilele alea?

După visul lui Zafar pe care toată lumea îl primește cu admirație, dar care de fapt cuprindea toate mantrele învechite pe care le tot regurgita de ani de zile contopite într-o singură nasha cât toate zilele declanșată de droguri, n-am de ales decât să pun capăt medicației.

– Secret comercial, mă informează Faqri.

– Nu mă lua cu de-astea.

Secretul comercial e un mare banc la Khaufpur. Asta a spus Kampania după noaptea aia, când doctorii au cerut informații medicale despre otrăvurile care făceau prăpăd în oraș.

– Ce e în pastilele alea?

Se gândește dacă să-mi spună, dar durează, drept urmare, ca să-l încurajez, mă aplec în față și îmi implânt dinții în gamba lui.

– Mă-ta! spune el, sărind îndărăt. Ești un sălbatic împuțit, asta ești.

– Ce-i în ele?

Se freacă pe picior, cu o expresie suferindă.

– Trebuie să mai fac o dată?

– Du-te-n mă-ta, nu.

– Deci ce-ai pus în ele?

– Datura.

– Datura?

Nu sunt sigur că am auzit bine.

– Îhî, spune el. Aveam puțin în plus. O folosesc la medicamente, știi că la Khaufpur astmul e pe toate drumurile... Ezită, văzând ce față fac. Capitala mondială a plămânilor beliți.

– Cretin nenorocit.

– Au efect, nu? spune Faqri.

[1] În orig: „*Blind as a bat, mad as a hatter, red as a beet, hot as a hare, dry as a bone*", mnemotehnică folosită pentru descrierea simptomelor cauzate de supradoza de atropină, precum și de alte substanțe cu efect anticolinergic (n.tr.)

– Au efect? Idiotule, am zis să i se facă rău, nu să-l omoare.

– Depinde de doză, spune Faqri cu încăpățânare. Dar am o sugestie. Nu-i mai da pastilele lui Zafar, ia-le tu pentru că mie mi se pare că adevărata problemă e lundul tău celebru.

La dracu' cu Faqri, ticălosul are dreptate, azi toată ziua nu m-am gândit la altceva decât la sex, e tot ce vreau. Vreau să mi-o pun. Toată lumea o face, de ce nu și eu? Întreaga lume și-o pune zi și noapte, de ce sunt eu singurul rămas pe dinafară? De ce să nu am și eu plăcerea, membrul mă doare de nevoie, adică nevoie de chestia adevărată, scuipat în palmă nu-i același lucru. Mă doare când lumea face vreo aluzie, niciodată nu mi-o spun în față, că ar trebui să înfrunt adevărul, nici o femeie n-o să mă vrea. Ochi, recunoaște, până și tu te-ai gândit la asta. De ce să nu fiu eu dorit, chiar iubit? Nisha mă iubește, OK, nu cum aș vrea eu, dar mă va iubi când voi avea spatele drept. De asta îl urăsc pe Zafar, chiar bolnav, el ar putea avea orice femeie, dar o ia pe singura fată care se poartă cu mine de parcă aș fi normal, ceea ce pe dumnezeu că sunt, într-o zi o s-o dovedesc înfigându-mi membrul ăsta al meu într-o femeie vie. Am s-o sfredelesc și am s-o deschid până ce scula mea o să-i mângâie inima iar ea o să-mi strige numele, „Animal! Animal! Animal!", iar eu voi suge dulceața vieții de pe buzele ei.

De când mi-a salvat viața, Farouq se poartă de zici că-i cel mai bun tovarăș al meu. La propunerea lui trebuie să mănânc cu el, să beau chai cu el, să mă plimb prin oraș cu el. Trebuie să lăsăm deoparte certurile vechi și să fim prieteni la cataramă, ce gând oribil. În ziua festivalului de Holi, la o săptămână după mersul prin foc, sunt în apartamentul lui de lângă poarta Ajmeri, unde locuiesc majoritatea yar-yilaqienilor, e singurul loc din Khaufpur unde vei găsi mereu cămile parcate pe stradă. Farouq îmi spune:

– Animal Khă, azi e ziua ta.

Păi, tocmai că nu-i. Nu știu în ce zi m-am născut, dar trebuie să cadă în apropierea aniversării nopții ăleia. Când eram mai mic și îmi

păsa de chestii din astea cum ar fi zilele de naștere, nu aveam pe nimeni care să îmi ureze fericire, așa că mă prefăceam că procesiunile la lumina torțelor și cântecele erau în onoarea mea, plus arderea efigiei marelui șef al Kampaniei era petrecerea mea, pentru că el era monstrul care-mi ucisese părinții.

– Și totuși, e ziua ta, insistă Farouq când eu am rostit toate astea. Afișează un rânjet ciudat. Trebuie să fie, prietene Animal, pentru că am un cadou pentru tine.

– Cum ar fi?

Sunt uluit, dar și intrigat, de obicei singurele cadouri pe care le primesc sunt cele pe care le-am furat chiar eu.

– E o surpriză. Ceva ce-ți va plăcea foarte mult.

Evident că sunt bănuitor. Nu cred că există lucru ce mi-ar putea da Farouq și să îmi placă foarte mult.

Mă măsoară din cap până în picioare.

– N-ai nimic de îmbrăcat în afară de pantalonii ăștia scârboși?

– Ce-ți pasă?

Spune el:

– Am de gând să te duc într-un loc deosebit.

– Unde?

– Pentru o tratație deosebită. Cu totul deosebită. Ai încredere în mine.

Zâmbetul ciudat se întinde ca o mască pe fața lui.

– Să am încredere în tine? Ce, m-am tâmpit la cap? Mă străduiesc să sune de parcă m-ar durea undeva, dar adevărul e că m-a făcut curios. Ce tratație?

– Dacă îți zic, n-o să mai fie o surpriză, spune el. Trebuie să fie o surpriză. Asta e ideea.

– Când îmi spui, n-o să fie o surpriză?

– Nu, nu, zice Farouq. Ar strica tot. Las-o baltă.

– OK.

În nici un caz n-o să-mi arăt dezamăgirea.

– Ce păcat! Ți-ar fi plăcut, spune acest salaud. E ceva ce ai vrut dintotdeauna. Când știi ce a fost, o să-ți dai șuturi.

La asta nu răspund, așa că rămânem tăcuți, ascultând strigătele celor care petrec de Holi pe străzi. După o vreme Farouq spune:

– Îți amintești când era să mori, iar eu te-am salvat din foc?

– N-o să uit niciodată, pentru că n-o să mă lași.

– Nu fi așa. M-am tot gândit la tine, cât de rău îți merge, n-ai nici o șansă să îți găsești o fată, nici o șansă să te prostești cu o drăguță.

– Fă-ți griji pentru tine, îi spun eu, dar el doar dă din umeri.

– Nu te preface că nu te gândești mereu la asta.

Jegosul are dreptate. E primăvară, când boașele se îngreunează, iar cârnatul se pune în poziție de drepți ca un soldat beat care salută fiecare femeie pe care o vede. În anotimpul ăsta, când fiecare chestie bărbătească vrea să ghuss în cea mai apropiată puss, Somraj îi face ochi dulci lui Elli, Zafar, cu sau fără pastile, probabil că își face de cap, și eu sunt singurul nesatisfăcut.

– Mă văd cu o grămadă de fete, pot să le-o trag când vreau.

Ce minciuni nerușinate. Le-am tot văzut pe Elli și pe Nisha, deși fără ca ele să știe, vreau să o fac cu Nisha dar aș face-o cu Elli, să fiu sincer aș face-o cu toată lumea.

– Ce rahaturi, spune Farouq. Nu ți-ai pus-o niciodată.

– Normal că da. De nenumărate ori. Mai des decât tine, probabil.

– Măi, măi, spune el, și eu care credeam că execuți solouri la flaut. Stă și se zgâiește la mine. A revenit rânjetul prostesc. Apoi zice: Animal, yaar, hai să bem niște bhang.

– Ei iată, spun eu, ușurat să schimb subiectul, în sfârșit o idee bună.

Farouq și-a adus bicicleta, eu m-am suit pe portbagaj, și am plecat hurducăindu-ne înspre magazinul de stat din Piața Nouă, unde se vând ghemotoace de cânepă patru la zece rupii. E Holi și străzile sunt pierdute în nori de culoare. Fiecare tarabă din bazar a etalat coșuri cu pigmenți galben, roz, portocaliu, albastru. Din toate părțile vin către noi pufuri de pudră. Suntem izbiți de stropi din curcubeu.

Farouq strigă peste umăr:

– Hei, Animal, mai târziu, putem să mergem la udat de fete.

Ar trebui să explic, Ochi, că Holi e o perioadă când bărbații pretind că au voie să facă ce vor, să se obrăznicească, să stropească o fată până ce i se lipește bluza de ea, să o pipăie puțin pe părțile ei femeiești, ea nu poate să riposteze. De asta multe fete stau în casă de Holi cu ușile încuiate, cel puțin așa e aici la Khaufpur. Nu pot să îmi dau cu părerea despre cum e la Bombay sau la New York.

Ne întoarcem la el acasă pe bicicleta care face numai opturi, dungați peste tot cu albastru și violet și verde. Ghemotoacele de cânepă sunt ca niște baligi de vacă mici și rotunde, le-am dizolvat în lapte, am adăugat zahăr, plus, pentru că suntem la Khaufpur, un praf de sare. În curând plutesc cam la șaizeci de picioare deasupra capului. O, ce mai zbor. Bhangul vuiește întruna, atât de puternic e, trebuie că e crescut din semințe pe care a scuipat un șarpe. Ochi, dacă bei vreodată așa ceva ai grijă că poate să îți înnoade ficatul în jurul sprâncenelor și să îți sudeze degetele de la picioare în orbite. Pot să sosească senzații erotice cu un bhang, pentru că nu mă pot abține de la a mă gândi la sex, îmi amintesc chestii pe care le-am surprins din copaci, frangipani și mangotier, monstrul începe să mi se trezească, se umflă, își ridică botul bont ca să adulmece aerul, anotimpul e de vină, oricum, nesimțitul ăsta de falus al meu începe să se excite de-adevăratelea.

Din trecutul uitat sosește o voce:

– Uf! Baap re! Nu-ți aținti chestia aia către mine.

E Farouq, care se se holbează cu ochii cât cepele la kakaduii mei.

Frate, nasha asta nu lasă loc de jenă.

– Ești numai gelos, spun eu, cuprins de o criză de chicoteli. Ai muri să ai una ca a mea.

– Cum să fiu gelos pe unul care n-a avut niciodată o fată?

– Normal că am avut.

Vocea-mi sună de parcă ar veni dintr-o țară îndepărtată.

– Minciună în stilul Kampaniei, spune el, adică un neadevăr repetat la nesfârșit nu devine adevărat. După o vreme, care ar fi putut fi

lungă sau scurtă, pentru că nu e chip de aflat, întreabă: Deci care casă o preferi?

– Casă?

În nasha asta, fiecare cuvânt bâzâie de o sută de sensuri.

– Din alea.

Fiecare sens are o sută de nuanțe.

– Cinema Laxmi.

– A!

Se referă la *les sordides maisons de passe* dintre care sunt destule lângă cinematograful ăla.

– N-ai fost niciodată. Cârpă de picioare mincinoasă și împuțită, spune Farouq. Haide, hai să mergem acolo. La Cinema Laxmi. Chiar acum. O să ți-o pui cu o târfă aprigă cu țâțe ca niște borcane de miere.

– N-ai vorbi așa dacă ar fi aici Zafar.

– Păi Zafar nu-i aici, spune Farouq. Haide, o să-ți plătesc.

– De ce?

– Pentru distracție. Hai, asta e marea ta șansă să o faci.

– Pot să o fac oricând.

– Minciună în stilul Kampaniei. Râde. Hai. Prima dată pentru tine. Te simți bine. Hai să mergem.

– Ție ce-ți iese de aici?

– Plăcerea de a ferici un prieten.

Apoi anunță că asta-i marea surpriză pe care o planificase. Astăzi, chiar în seara asta, îmi voi împlini dorința inimii, o să mi-o pun.

După asta totul e oarecum în ceață. La un moment dat Farouq și cu mine plecăm într-o cursă lungă pe bicicletă prin zarva de Holi, printre jeturile de apă colorată și vijeliile de pudră. El pedalează, eu mă balansez pe portbagaj, înconjurăm zidurile vechiului oraș, țâșnim de colo-colo prin Poarta Pir, pe care e scris mesajul de-l strigă Abdul Saliq, spunându-le oamenilor cu suflete murdare să moară dracului. Bem chai la magazinul RTI și ne uităm cum trece lumea.

E seară, oamenii au ieșit puhoi, pe căruțele cu fructe și tarabele cu pânzeturi ard lămpi. Bazarul înoată în lumini și culori și frânturi de

conversații auzite pe jumătate care, puse laolaltă, însumează revelații ale marilor adevăruri. Dar adevărul adevărat e că nasha s-a adâncit. Nasha asta nu e beție, deschide lucrurile, le arată firea lăuntrică. Numai uitându-mă la oamenii care trec pe lângă mine le cunosc sufletele. Iată unul a cărui față e o istorie de fapte egoiste, bani la care s-a lăcomit și vieți strivite, pic de milă nu e aici, ci o înfumurare ipocrită cu fălcile încleștate care este calea prin care își acoperă ticăloșii nelegiuirile. Iată o femeie care înecă bărbații în ochii ei, și când se uită în oglindă sunt tot acolo cu toții, uitându-se în afară la ea. Haznaua ăsta mergătoare crede că nu-l iubește nimeni, așa că și el la rândul lui o neglijează pe femeia care se ofilește alături de el. Și cine este înfumuratul ăsta cu colți, care rânjește la mine batjocoritor de deasupra umflăturii burții, la dracu' cu el, are o sculă nu mai mare decât un morcov putrezit. Sunt și chipuri binevoitoare în mulțime, dar atâtea au privirea aia comună khaufpurenilor, oboseală, boală, zădărnicie, chipurile plutesc și se topesc ca niște insule de nori. În raza vizuală îmi intră o fată al cărei păr cade peste unul dintre ochi, celălalt e delicios ca o tavă cu dulciuri.

– Wah, wah, se aude glasul tovarășului meu uitat, n-aș avea nimic împotrivă.

Mă întorc uluit. Ce a vorbit?

Farouq șede prin apropiere cu un rânjet lasciv de mărimea Porții Pir întins pe față. La examinarea măruntaielor lui găsesc ceva la care nu mă aștept, e frica. Ce? Torționarul meu jucăuș, înspăimântat? Ura mea obișnuită față de Farouq este înlocuită de un dispreț afectuos. Ce cretin. Expus de propria bravadă băutoare de bhang. Începem să jucăm un joc murdar în care cântărim din ochi și evaluăm toate femeile care se apropie, indiferent de vârstă sau respectabilitate. O matroană cu mers de rață care are nevoie de cel puțin două sariuri ca să-și înconjoare șoldurile masive?

– În nici un caz, yaar.

Casnică rezervată cu copil mic?

– Merge.

Continuă tot așa.

– Asta nu.

– Absolut.

– Nu-i bună de nimic.

Îmi amintesc vag când Farouq mi-a băgat în mână un alt pahar cu bhang, plus când l-am băut de parcă aș fi avut în gură toată setea de pe lume. Scuip în laptele de mamă al timpului, care, presupun, trece. Cum să-ți dai seama?

Auzind o bătaie în creier deschid o ușă care duce într-o cameră în care e o masă lungă de lemn întunecat lustruit ca sticla. Pe asta stă borcanul lui Khă în echilibru pe propria reflecție răsturnată.

– Așteptam un moment prielnic, spune el, ca să îți amintesc de promisiunea pe care ne-ai făcut-o. Doamnelor și domnilor, salutați-l pe bunul nostru prieten Animal.

Mai încolo pe masă sunt alte borcane în care plutesc forme mici în lichid, nu le deslușesc trăsăturile.

– Bună seara, bună seara, spun ei în cor, cu niște glăscioare ca niște clopoței.

– Animal, fă cunoștință cu ceilalți directori din consiliu.

– Consiliul cui?

Copiii din borcane au cu toții malformații îngrozitoare. Unul are un singur ochi imens care se holbează din mijlocul frunții, altul are trei brațe, celui de-al treilea îi lipsesc nasul și gura.

– Al Kampaniei, firește, spune prietenul meu, de parcă sunt prost că am întrebat.

Păi, ce mai veste șocantă.

– Deci tu ești diavoleasca și lacoma...

– Nu, idiotule, strigă amicul meu cu două capete. Toată lumea de pe pământul ăsta are în trup o parte din otrăvurile Kampaniei. Dar dintre toate victimele Kampaniei, noi suntem cele mai tinere. Noi cei nenăscuți am plătit cel mai mare preț. Lasă moartea, nici măcar n-am

avut o nenorocită de șansă la viață. De asta, Animal miyañ, suntem Consiliul de Directori al acțiunilor otravă-wallah.

Mă gândesc că e o întorsătură foarte ciudată a lucrurilor pe care n-ar fi putut-o prezice nimeni și că viața e mai ciudată decât poveștile și că aceste mici făpturi în ploștile lor rotunde cu gât lung, până și ele au găsit un rol în țesătura lucrurilor.

– Nu numai că n-am trăit niciodată, dar cât timp suntem prinși în situația asta, nu vom muri niciodată. Vezi ce problemă avem. După o vreme ne-am dat seama că nici Kampania nu moare niciodată, așa că am creat Consiliul.

– Și ce treabă aveți anume?

– Să desfacem tot ce face Kampania. În loc să săpăm pământul pentru noi fabrici, să creștem iarbă și copaci peste cele vechi, în loc să inventăm otrăvuri noi, să facem medicamente care să vindece rănile lăsate de acele otrăvuri, să le înlăturăm din pământ și apă și aer...

La asta mă pufnește râsul, spun:

– Vă faceți iluzii dacă aveți impresia că puteți schimba Kampania. E prea mare și puternică, nu poate muri, va continua în vecii vecilor.

În borcane are loc o transformare. În jurul micilor forme ale celor mai tinere victime ale Kampaniei începe să strălucească lumina blândă a lunilor și-a stelelor și apar simbolurile justiției. Sub ochii mei cresc înalți și se schimbă în ființe luminoase de o frumusețe atât de înfricoșătoare, încât îmi vine să mă arunc cu fața în jos pentru că sunt cu siguranță îngeri.

– Eliberează-ne, spune prietenul meu, iar atunci, Animal, îți poți odihni mintea chinuită, pentru că nici măcar eternitatea nu durează pentru totdeauna.

Înapoi la viața aceasta dintr-o cameră mică, lumina soarelui mi se strecoară pe sub pleoape. Zac pe un prici îngust. Încovrigată lângă mine e o fată, goală ca în ziua când a ieșit din pântecele mamei. Pielea întunecată a spatelui și fundului e o priveliște șocantă, pare să fie spintecată, de parcă ar fi fost biciuită, sau ar fi zgâriat-o vreo fiară cu ghearele,

dar apoi văd că sunt dungi groase de culoare. Trupul ei poartă însemne năucitoare, dungi de portocaliu îi îmbrățișează curbele coastelor. Cine e? Habar n-am. O căutătură înspre mine evidențiază noi mistere. În primul rând, și eu sunt gol. Pătat sunt cu culorile de Holi, kakaduii mi-au dispărut, plus al meu lund al lundurilor, care zace gros și moale între mine și fată, e acoperit tot de punctulețe albastre țipătoare. Ce naiba s-a întâmplat?

Neamintindu-mi, mă târăsc până la fereastră. Afară mijesc zorile deasupra Khaufpurului. E o dimineață cu aer luminos și răcoros. Soarele tocmai a atins acoperișurile caselor iar în depărtare zboară porumbei în jurul minaretelor de la Taj-ul-masjid. La colțul uliței dedesubt, deslușesc o firmă,

CINEMA

LAXMI

Doamne, deci Farouq s-a ținut de cuvânt. E un bordel.

– Așa, spune o voce somnoroasă. Înălțimea sa s-a trezit.

Fata are ochii deschiși. Oblici sunt pe un chip pictat cu desene de frunze verzi, arată de parcă ar spiona prin junglă.

– Spune bună dimineața, Animal. Nu te doare capul? Îți amintești de aseară?

Plin de consternare, ăsta-s eu. Adesea m-am gândit să vin într-un asemenea loc, dar niciodată n-am îndrăznit. Fata se uită lung la mine.

– De unde știi cum mă cheamă?

– Te faci că nu mă știi? Deseori chiorâtu-te-ai.

Deci atunci îmi dau seama că e Anjali, fata prietenoasă care mă tachina în zilele când băteam străzile. Greu e s-o recunosc sub toate culorile astea, au schimbat felul în care arată, cu totul alta e.

– Ce? Ți-ai pierdut memoria? Nu-ți amintești cum ai intrat zbierând să se facă loc pentru stăpânul fiarelor, ne vei arăta ceva ce n-am mai văzut?

– Nu.

– Ziceai că le vrei pe toate fetele din casă. Măcar asta îți amintești că ai spus, după ce a plecat prietenul tău?

– Unde e prietenul meu? Zici că a plecat?

Amândoi suntem goi, acoperiți de culoare, este o situație foarte bizară.

– Imediat după ce te-a adus. Nu da vina pe el. N-am mai văzut pe nimeni atât de beat ca tine. Îți amintești cu ce erai îmbrăcat?

A, acum îmi amintesc, nasha cea adâncă, lumea care se sparge în puncte de lumină unite de forme colorate, în aleea tinichigiilor care șerpuiește dinspre Poarta Pir, sunt cu Farouq. În ciuda faptului că e noapte și încă noaptea de Holi, tinichigiii își fac treaba, lucrează metalul, îl toarnă în matrițe, alb și strălucitor de te dor ochii. Farouq nu știu de ce poartă ochelari de soare și întreabă dacă nu vreau să îi împrumut. Bună idee, acum îmi e mai ușor să mă uit la cuptoare, atâtea culori sunt în flacără, de parcă și ele sărbătoresc Holi. Apoi mă trezesc că Farouq îmi petrece o cobră pe după gât. Ei, știu că omu' e disperat, dar asta e prea mult. Sar îndărăt țipând de groază ticălosul nu face decât să râdă.

– Cretinule, e o cravată.

Ei, n-am mai văzut niciodată una deznodată, de unde să știu că sunt atât de lungi și de forma asta, ca un șarpe cu gluga desfăcută în evantai, precum cobra ce atârnă de gâtul lui Siva ca o ghirlandă? Farouq, chicotind, mi-o înnoadă la gât.

– Wah, arăți ca un star de fillum, spune el, făcând un pas în spate să mă admire. Shah Rukh Khan, la o parte, iată-l pe Animal Khan.

Mai mult de atât nu-mi amintesc.

– Ai intrat răgind, spune Anjali, câteva dintre fete au fost îngrozite, altele râdeau de tine. Ai poruncit băutură, când ți s-a adus ai vărsat-o pe jos și ai spus că n-ai de gând să te atingi de un asemenea daru scârbos. Unele voiau să te dea afară, dar madama a spus nu, ai plătit, mă rog, a plătit prietenul tău. Apoi te întreabă ce fată îți place, tu ai spus: „Vechea și buna mea prietenă Anjali". Ticălos dificil ce ești! Madama te întreabă și cum te cheamă, tu spui „Animal!" pe o voce fioroasă. Așa că am zis: „Mereu se laudă, bărbații ăștia. Ce ai de gând să faci, domnule Animal, să mă muști?" „Dacă mai vorbești așa, să știi că te mușc", ai spus, așa că te-am prins de cravată și te-am condus aici sus ca pe un câine, restul se tăvăleau pe jos de râs. Chiar nu-ți amintești nimic din toate astea?

Nu, dar am în cap o întrebare arzătoare.

– Scuză-mă că te întreb, Anjali, dar după ce am urcat aici, ce s-a întâmplat exact?

– Ce s-a întâmplat? Și asta ai uitat?

– Te rog să-mi spui.

Doar nu... Ce soartă abjectă și malițioasă mi-ar oferi prima regulare din viață și apoi mi-ar șterge complet amintirea?

– Am... făcut ceva?

– Aseară, spune ea, nu te mai opreai din vorbit. Ai vorbit de zilele de demult, când ne cunoșteam, de toți prietenii tăi. A, nu te îngrijora, a fost interesant. Mi-a plăcut, am râs amândoi. Apoi te-ai posomorât, ai spus că ești singurul animal care nu-și va găsi niciodată pereche pentru că ești numai unul de felul tău, nici o femelă ca tine nu e. Am zis, nici o surpriză, ai văzut cum arăți, păi, semănai cu un curcubeu sălbatic, așa că atunci mi-a venit o idee, am găsit niște culori de Holi, ne-am pictat unul pe altul.

Sprijinită în cot pe pat ea pare foarte încântată să pălăvrăgească, încep să fiu conștient de sânii ei goi care îmi atârnă lângă față.

– Deci n-am făcut nimic?

– Dragul meu, nu te uita la mine de parcă ar fi vina mea.

– Păi, am făcut sau nu?

– Ai adormit.

Văzându-mă așa îndurerat, spune:

– Aha, deci ți-ar fi plăcut? Mă întrebam eu dacă prietenul tău face mișto.

Ce să mai zic? Normal că voiam lucrul pe care îl poftisem de atâta vreme, plus că îmi plăcuse de fata asta. Aproape frumușică e, fața e toată ciupită de vărsat, ceea ce la Khaufpur numim naqsheen katora, un vas gravat, dar fără îndoială că are un zâmbet prietenos, plus că evident că-i goală, niciodată n-am mai fost atât de aproape de o femeie goală.

Cred că poate a ghicit ce îmi trece prin cap, pentru că pe față îi apare o expresie răutăcioasă, spune:

– Oho, deci acum totuși ți-ar plăcea să o faci? Azi e altă taxă, să-ți văd banii. Dă-ncoa'.

– N-am.

Izbucnește în râs.

– Glumeam. Prietenul tău a plătit, încă ți se cuvine. Presupun că aș putea să te dau afară dacă aș vrea, dar știi ce, Animal, întotdeauna mi-a plăcut de tine, mă întrebam oare cum o fi s-o faci cu tine. Și asta a fost chiar înainte să văd treaba asta pe care o tragi după tine.

– Te rog, mi-e atât de rușine, am mormăit eu.

Asta îi provoacă noi hohote de râs.

– Wah, ia ascultați-l pe domnul acesta. Vine într-un loc ca ăsta și vrea să se laude cu manierele sale de Lukhnawi. Hai, o vrei sau nu?

– Normal că da.

– Păi, ce mai aștepți? Aoleu! Brusc s-a prins. N-ai mai făcut-o niciodată. E prima dată.

Râde de mine.

– Lasă-mă în pace, spun eu, cu capul plin de durere.

Gol, acoperit de culori cum sunt, hai să recuperez ce demnitate mai poate avea unul ca mine.

– Nu fi așa, zice ea. O să-ți arăt ce să faci. Uite, poți să mă atingi dacă vrei. Aici, așa. Și eu te-aș putea atinge pe tine, așa. Vezi, dacă ne întindem așa, dacă eu stau așa și tu ești acolo...

Păi, mi-ar plăcea să o ating. Întind mâna, dar în ultima clipă ezit. Ea-mi ia mâna și o lipește de sân care e cald și plinuț, sfârcul mă gâdilă în palmă.

– Ia mai mult. Mi-l oferă pe celălalt. Vrei să-i săruți? Sau să-i lingi? Vrei să-i sugi? Poți să și muști, cu blândețe.

– Nu voiam decât să pun mâna. Să văd cum e.

În sfârșit îmi iau mâna de pe sânul ei. N-am mai făcut nici o mișcare, după o vreme începe să mă mângâie pe spate.

– Atât de puternică, de frumoasă, jumătatea ta de sus, ce piept splendid, umeri puternici. Ce față chipeșă. Și chestia asta a ta... S-a întins și mi-a luat în mâna ei monstrul meu cel greu. Dacă s-ar potrivi și restul, ai putea să te însori cu o prințesă.

Așa că atunci începe să facă treburi pe care, Ochi, nu vreau să le spun, și nici nu am nici un motiv să le spun. Destul că în clipa asta, când în sfârșit mi-aș putea împlini dorința, să mă bucur de plăcerea la care visam de atâta timp, știi ce, lundul meu mare, lăudăros, necontrolat nu vrea să se trezească. Adânc doarme, sau poate se ghemuiește speriat.

– Nu-ți face probleme, spune fata. Tu și cu mine, iubitule, viața noastră e o tragedie. Vino-ncoa'.

Mă strânge în brațe, asta îmi place mult. Stăm întinși încolăciți în lumina zorilor în acea cămăruță, două animale în culorile curcubeului.

– Anjali, chiar îți plăcea de mine? Înainte?

– Da.

– Dar de ce?

Priciul e îngust, trupurile ni se ating. Mâna mea e pe talia ei, o las să alunece acolo unde i se îngustează mijlocul și apoi pe deasupra curburii înalte a șoldului.

– Eram amândoi în căcat, spune Anjali, dar tu râdeai mereu. Așa că râdeam și eu.

Pare atât de tristă, îmi trece prin cap că abia dacă e mai în vârstă decât mine.

– Anjali, cum ai ajuns la viața asta?

Povestea ei e la fel cu atâtea altele pe care le auzi. S-a dus pe câmpul din preajma satului ei ca să taie iarba. A venit o femeie, însoțită de doi bărbați. Au dus-o la Lucknow și au pus-o într-o kotha.

– Acolo am învățat meseria. De acolo am fost adusă aici. Nu pot scăpa, e viața mea acum.

– Sună de parcă o urăști.

– Ce e de urât? Automat e ca namasté. Te dezbraci, închizi ochii, după aia, ce să zic, timpul trece.

– Vrei să pleci? Ieși pe ușă. Hai, plecăm împreună.

– Nu-i așa ușor. N-am bani.

– N-ai nevoie de bani, i-am spus. Pot să-ți arăt cum să trăiești fără.

– Visezi, tu, spune ea cu un oftat amar. Madama a dat bani pe mine. Crezi c-o să mă lase să plec doar așa? O fată a încercat să fugă, peștii au prins-o, au bătut-o, apoi i-au aruncat acid pe față.

– Nu te teme. Am prieteni care să aibă grijă de ticăloșii ăștia, spun eu.

– Ești nebun. Mai bine să nici nu ne gândim la asemenea lucruri.

Stăm în tăcere o vreme, fiecare cu gândurile sale. Până la urmă zice:

– Îmi pare rău că n-am putut să fac nimic pentru tine.

– E ceva ce mi-ar plăcea.

Îi șoptesc și ea se uită uluită.

– Numai atât?

– Jur, altceva nimic.

Așa că se întinde pe spate și se conformează. Este a treia femeie dezbrăcată pe care o văd, asta are o siluetă ca o sticlă de coca-cola, și

picioare dolofane cafenii. Când le-am spionat pe Elli și pe Nisha n-am văzut de fapt decât umbre întunecate, niciodată n-am văzut bine. Acum în sfârșit văd de aproape, de la doar câteva degete depărtare, în amănunt, acest lucru misterios, această grație ispititoare la care am visat, pe care am poftit-o, din cauza căreia m-am înjosit și m-am purtat ca un cretin.

Întunecată e, părțile din afară arată ca buzele umflate ale unei moluște mari, pe dinăuntru e mai degrabă ca o canna, două petale în verticil ale căror margini sunt aproape negre, cu o nuanță de violet ca roșeața de pe strugure. Aceste margini sunt și oarecum încrețite, nu se unesc dedesubt, la vârf se ciocnesc într-un pisc mic care seamănă cu o femeie cu văl pe cap. Iată-l, cel mai puternic lucru din lume pentru că toți bărbații sunt înnebuniți după el, mai de preț decât aurul pentru că de dragul lui bogații își pierd averile, mai dulce decât puterea pentru că de dorul lui lideri de țări își riscă funcția, mai puternic decât onoarea pentru că prostește bărbați respectabili. Ce e lucrul acesta? Pare greșit să îi zic lucru, de nicăieri îmi sare în cap cuvântul grație.

– Poți să pui mâna dacă vrei, spune ea, dar nu vreau, nu vreau decât să mă uit.

Așa că degetele ei deschid petalele ca să văd, iese la lumină o cavernă rozalie ce lucește umedă. Cât de delicată e pielea, are o asemenea moliciune, întrețesută de vinișoare mititele, cum se găsesc în frunze sau petale, de fapt cel mai mult se aseamănă cu o floare și îmi amintește de hibiscus la baza petalelor căruia e un tub umplut de lichid, culegi o floare și sorbi, e încântător ca mierea. Îmi arată cum peștera rozalie duce într-un tunel a cărui gură a fost la început ascunsă, aceasta este calea care duce la pântece, unde începe viața, unde am început eu, unde am început cu toții. Încerc să îmi imaginez pântecele și îmi dau seama că e un spațiu gol, ceea ce înseamnă că la însuși izvorul creației stă nimicul. Nu e de mirare că de către unii această grație e adorată cu tămâie și flori și rugăciuni. Am spus că e cel mai puternic lucru din lume, am greșit, e mai puternic decât toată lumea deoarece conține

întreaga lume plus raiul și iadul pe lângă ea, în adâncurile ei e întregul trecutului plus tot ce va fi. Mă gândesc la *le pouvoir et la gloire* despre care vorbește mereu Mama Franci, puterea acestei grații face ca bombele nucleare să pară artificii, gloria e că își găsește sălașul între pulpele acestei copile ale cărei pulpe sunt umplute de vânătăi de șoldurile bărbaților beți dintre care nici unul, sunt gata să pun rămășag, n-a înțeles niciodată ce întinează.

– Am văzut acum, mersi.

Cu asta mi-am căutat kakaduii și am început să fac pregătirile de plecare.

Spune Anjali:

– Ești un om foarte ciudat, Animal. Dă-mi niște bani, dar eu spun nu, iar ea zice: Animal, ești un ticălos cu inima de piatră.

CASETA ȘAISPREZECE

O, sosirea acasă după ziua și noaptea aia de bhang, orașul e plin de rafale colorate, în nări îmi cântă miresme, cele patru picioare apasă ușor pământul. Când mă apropii de casa noastră, vine Jara în fugă și iat-o pe Mama.

– Unde ai fost, ne făceam griji, câinele și cu mine.

– Nu te teme, spun eu cu voioșie, vezi, am adus de mâncare. Găsisem bani în buzunar și cumpărasem ishtoo și kulcha de la o cafenea. Astăzi ne ospătăm.

Ce fericire, îmi spun că e bine că nu mi s-a întărit scula ca de obicei, probabil că înseamnă că n-am vrut eu. Am învins, am stăpânit chestia rebelă, s-a pus cu botul pe labe ca un câine îmbufnat tot timpul cât am fost cu fata, nu mai sunt condus de mizeria de quéquette, așa sărbătoresc. Astă stare de fapt durează până seara, când trec și ultimele efecte ale bhangului. Ascultând scorpionii, neputând dormi, mi-o închipui pe fată lângă mine. Acum monstrul nu mai vrea să se abțină. Blestemul poftei e mai tare ca niciodată. Nu mai îmi dă pace ticălosul de lund, neostoit cerșește pumnul, te orbește se spune în care caz n-am dreptul să văd lumina acestei lumi, o, mă umple de rușine să îmi amintesc, Ochi, nu-mi spune că tu nu te-ai atins niciodată, dacă ai simțit rușine, închipuiește-ți de o mie de ori mai rău.

De la fericire duce un drum drept la deznădejde. Blestemând tăcut în patul meu de iarbă, de ce mă las dominat de chestia dintre picioare? E stăpânul meu? I-am jurat oare supunere? Mă va omorî dacă îi spun

nu? Ură de sine, adâncă și dureroasă, simt, oroare față de toate lucrurile oribile pe care le-am făcut. Pretind că o iubesc pe Nisha și totuși o spionez și mă culc cu o prostituată. Elli e prietena mea și totuși în secret găsesc o plăcere perversă că i-am văzut grația? Visez că mă rostogolesc pe scări fără număr până ce sunt pe fundul unui puț adânc cu deschizătura departe deasupra mea și de neatins. Ziua și noaptea e la fel acolo jos, dar într-o noapte bate înăuntru lumina lunii, intră în zbor o cioară ca să-și înfigă ciocul în măruntaiele mele.

A doua zi, când întâlnesc lume mi se pare că se uită la mine ciudat de parcă mi-ar cunoaște secretele murdare. Sunt convins că Farouq a dat în vileag totul. Nisha pare distantă, de parcă n-ar avea timp de mine. Mă urăsc și pe mine și viața mea nenorocită. În plus, Farouq e și mai enervant. Mă tot bate la cap să îi spun ce s-a întâmplat în casa cu putains. Nimic, zic, sau dacă ceva, atunci clar nu ce crezi tu. Așa că Farouq e frustrat și un ticălos josnic și mai și decât până acum. Un lucru uimitor, mă pune să jur:

– Animal yaar, niciodată să nu-i spui lui Zafar sau doamne ferește Nishei unde ai fost. Te-ar pune într-o lumină proastă.

Și pe tine, ticălos ipocrit, și pe tine.

Data următoare la clinică, Elli rânjește, mă întreabă dacă nu cumva abia aștept să văd Amrika.

– A venit azi asta!

Ridică un plic. Înăuntru e o scrisoare de la spitalul din Amrika. Mi-o citește. Ei consideră că probabil mă pot ajuta.

Hu! hu! Cred că mă aud în tot Khaufpurul.

– Stai așa, nu te bucura prea tare, spune ea. Probabil e cuvântul. Încă suntem foarte departe de operația propriu-zisă, nu știm exact ce va presupune, câte proceduri, și nici cât vor dura, și nici cât ar trebui să stai acolo, plus că mai trebuie să găsim și banii. E toată numai un zâmbet. E un început bun.

Început bun? Deja în creierul meu gonesc toate lucrurile pe care le voi face când o să pot merge pe două picioare.

– Câți bani?

– Mai bine să nu știi.

– Aș vrea să văd.

Îmi întinde scrisoarea, numerele inglis sunt la fel cu cele khaufpurene. Sunt o grămadă de zerouri. Așa că atunci îmi pierd curajul, pentru că nimeni din Khaufpur nu are atâția bani, nici măcar doctorița Elli însăși.

– Ascultă, bani se găsesc, spune ea. Sunt multe căi. Curând mă voi întoarce în Amrika, iar tu vei veni cu mine. Păstrează-ți speranța.

Întreb când ne ducem în Amrika, ea spune că depinde mult de anumite lucruri, cum ar fi dacă se va sfârși vreodată boicotul ăsta blestemat.

– Nu te frământa în legătură cu greutățile, gândește-te numai cu cât mai bună va fi viața ta.

Spune că după operație voi avea spatele drept, voi sta în picioare, dar că va dura ceva vreme până să devin puternic. Voi avea nevoie de sprijin ca să merg, o pereche de cârje, sau bețe.

– E ușor, spune ea, te poți deplasa balansându-te cu viteză mare.

Știe asta pentru că în orașul ei era un spital pentru cei răniți în războiul din Vietnam și mulți dintre ei aveau cârje. Apoi mă întreabă ce mi-ar plăcea să văd în Amrika, iar eu spun că nu știu, pentru că habar n-am ce e acolo. Păi, zice ea, dacă facem un tur, am putea vizita New Yorkul unde sunt multe de văzut, lângă locul unde stă ea e un muzeu cu o grămadă de oase de dinozaur, știu ce sunt dinozaurii? Evident că știu, ce mă-sa, atunci la ce-și mai fură Chunaram semnalul de teveu? Am văzut multe programe despre ei, sunt animale imense care au trăit în vremurile de dinainte să existe oamenii, cel mai ciudat dintre toți a fost cel al cărui cap era agățat pe un gât lung atât de departe de restul corpului că trebuia să aibă două creiere, unul dintre care era deasupra fundului. Apoi Elli zâmbește și spune că am un creier bun, dacă m-aș fi născut în Amrika m-aș fi putut duce la colegiu.

– Poate chiar la Harvard, spune ea. Cred că s-ar putea dovedi că ești intelectual.

Așa că am întrebat ce-i aia, se pare că e cineva care se gândește mult la lucruri de care n-are nevoie. Noi cei din Spărgătorul de Nuci poate că ne considerăm niște nimeni, dar suntem la fel de deștepți ca toată lumea. Suntem la fel de deștepți ca amrikanii, spune Elli, dar ei au mulți bani așa că au vieți bune, iar ale noastre abia dacă valorează cât un căcat. Dacă m-aș fi născut în Amrika, spune Elli, n-ar fi trebuit niciodată să umblu în patru labe toți anii ăștia. Da, curând voi umbla ca o ființă omenească, voi gândi gânduri deștepte, voi ului lumea, și nu voi mai face lucruri care mă înjosesc.

– Du-te-n mă-ta, spune Președintele Consiliului Otravă-wallah din borcanul lui din colț. În picioare sau nu, tot te vei juca cu chestia aia zi și noapte, la urma urmei, ce altă plăcere ai tu în viață?

– Din ce e făcută lumea, din muzică sau din promisiuni?

Asta e întrebarea pe care am pus-o adunării de la Chunaram.

– Ce căcat de întrebare mai e și asta? întreabă proprietarul, care știe bine că lumea e făcută dintr-un singur lucru, pentru dovedirea căruia și-a rupt degetul.

– Ascultă, pentru Pandit Somraj, e făcută din muzică, doctorița Elli spune că e făcută din promisiuni. Se potrivesc lumile astea?

– Oho! Ia să vedem unde duce asta.

– Zafar bhai, tu ce spui?

Zafar, care nu e încântat din cale-afară că deschid subiectul ăsta, răspunde că asemănarea muzicii cu promisiunile e la fel de absurdă precum comparația dintre un vultur și un cartof, cartofii n-au pene și vulturii nu cresc în pământ. Spune el:

– Faci o ecuație din două lucruri care nu au nimic în comun.

– Frate Zafar, ce-i aia ecuație?

– Un fel de a arăta cum pot fi la fel două lucruri diferite.

– Deci atunci accept provocarea asta vultur-cartof. E ușor. Oul de vultur e de mărimea cartofului.

Zafar râde și spune că răspunsul meu e ingenios, dar de unde știu?

Asta nu pot să recunosc. Până acum câțiva ani erau o mulțime de vulturi prin preajma Khaufpurului, se coborau și se așezau pe grămezile de gunoi prin care scotoceam și eu, într-o zi am găsit un ou despre care la început am crezut că e cartof, până când l-am ridicat de jos. Spălat și fiert, a avut gust bun. Astăzi nu mai sunt vulturi și dacă e așa pentru că jegoșii înfometați ca mine le-au mâncat toate ouăle, nu știu.

– *Saalé,* spune Farouq, încă șucărit pe mine, nu veni cu idei deasupra statutului tău în viață, care este umil.

– Deci ia spune, frate Zafar – ăsta e Chunaram. Lumea e nedumerită. Doctorița Elli, Pandit Somraj. Vedem cu toții că în prezent sunt buni prieteni. Atunci de ce să continuăm boicotul? N-ar trebui să tragem cu toții foloase din prietenia lor?

– Pandit Somraj nu face decât să fie amabil cu o vecină, atâta tot, spune Zafar care e perfect conștient că lumea bănuiește că Somraj a primit în secret tratament de la doctorița Elli.

– Iartă-mă, Zafar bhai, până și idiotul ăsta de băiat a remarcat că, indiferent ce se petrece, e ceva mai mult decât amabilitate.

– Du-te-n mă-ta apostol de baligă! zbier eu. Încerc și eu să am o discuție filosofică, tu nu te poți abține să nu bârfești.

Sunt cu toții loviți de streche, așa că am plecat din locul ăla plin de labagii.

– Frate Zafar, ia spune-mi. L-am prins puțin mai târziu. Primul secret al muzicii, de multe ori l-am auzit pe Pandit-ji zicând asta, e că notele însele sunt nimic, singura lor însemnătate este când sunt comparate cu nota șef *sa*. „Nu asculta notele, spune Pandit-ji, ascultă-le fluctuațiile dinspre *sa*. Asta dă naștere la rasa, sau sentiment. Dacă înțelegi asta, ai prins muzica."

– Da, și?

– Și am început să mă gândesc la treaba asta cu fluctuațiile. Nimic nu poate fluctua fără mișcare. Mai departe, mai aproape, e o chestiune de măsură. Atunci notele muzicii sunt măsuri. În plus, vezi tu, nu poți să știi ce e ceva dacă nu știi ce nu e. Ce face un lucru să fie el însuși e că întotdeauna își păstrează diferențele față de alte lucruri. Nota *dha* rămâne mereu la aceeași distanță de *sa,* nu e și asta un fel de promisiune?

Zafar geme:

– Pleacă, Animal, ce bine-ar fi dacă Elli nu ți-ar fi spus că ești intelectual.

Îmi adun curajul să îl întreb pe Somraj despre ideea mea că notele muzicale sunt promisiuni. Ascultă grav, apoi spune că e ceva ce am uitat. Natura unei promisiuni este că nu are garanție. Apoi zice că îmi va dezvălui cel mai mare secret al muzicii. Spune Somraj:

– Notele gamei sunt toate de fapt o singură notă, care este *sa.* Sarcina cântărețului este să cânte *sa,* nimic altceva în afară de *sa,* dar *sa* este deformat și schimonosit de lumea asta și ce e în ea, de amărăciune sau iubire sau dor, intervin aceste lucruri și introduc dorințe în *sa,* curbând-o sau deformând-o, trimițând-o mai sus sau mai jos, iar rezultatul este ceea ce numim muzică. Sarcina cântărețului este să exprime sentimentul rămânând totuși fidel lui *sa* care însăși este eternă și neschimbătoare. Și din moment ce în muzica noastră nu e nici o diferență între cântăreț și cântec, promisiunea e făcută de cântăreț și nu de note. O raga e o călătorie prin condiția umană, game care exprimă anumite trăiri, iar promisiunea cântărețului e să redea acel sentiment. Dar se poate întâmpla ca un cântăreț să se îndepărteze de gamă, făcând ca auditoriul să se schimonosească, atunci promisiunea e încălcată.

Apoi spune că de aia există muzică în toate, deoarece întreaga muzică e un singur lucru.

– Zafar bhai, mai ascultă o idee.

– Ce mai e acum? Chiar sunt ocupat.

– O să-ți placă asta, rezolvă tot.

Așa că i-am explicat că dacă Somraj are dreptate, atunci e evident că o lume făcută din astfel de muzică e și o lume a promisiunilor făcută de auto-ricșe și fierari, albine, ploaie și locomotive, căci bicicleta scârțâindă a lui Gangu care pedalează prin Spărgătorul de Nuci ca să vândă lapte nu ar fi auzită dacă nu și-ar ține promisiunea făcută lăptarului, n-ar exista hârâitul tobelor de eșapament de la camioane dacă șoferii și ajutoarele lor cocoțate în cabine cu picioarele scoase pe geam nu și-ar ține cu toții promisiunile și nu și-ar face treaba, poate chiar există un fel de muzică scoasă de cartofi și vulturi, dacă da atunci Somraj sigur s-a gândit la ea, și toate aceste sunete fluctuează în jurul unui mare *sa* care zumzăie neîntrerupt în capul lui Somraj, după care el acordează universul.

– Zafar, de ce plângi?

– Am ceva în ochi, spune Zafar, pe obrajii căruia curg lacrimi. Animal, te rog ceva, nu deșerta teoriile astea față de Nisha, nu cred că ar înțelege. Nu e fericită că taică-său e prieten cu Elli.

Dar gândul la ploaie e cel care îmi rezolvă misterul, căci n-ar mai exista muzica picăturilor care cad dacă norii nu și-ar ține promisiunea din fiecare an să izbucnească deasupra capului, și îmi amintesc cum a spus Elli că fluxurile sunt date de lună și de mare care își țin promisiunile lor, și asta e. O promisiune implică ceva ce nu poate fi măsurat, adică încrederea și nu știu cum e cu ploaia și cu marea și cu luna, dar pot să întreb de ce își țin oamenii promisiunile, și poate că răspunsul la urma urmei e dragostea.

Odată la miezul nopții Elli e trezită de sonerie, cineva e afară cu degetul înfipt pe buton. Își aruncă repede un șal pe ea, aleargă jos. Nu-i vine să creadă pe cine vede, e Nisha în cămașă de noapte, înspăimântată.

– Vă rog să veniți. E tata, e foarte bolnav.

– Credeam că mă boicotați.

Spune Nisha, care e îngrozită:

– N-am pe cine altcineva să chem. Are deseori coșmaruri, strigă, rămâne fără aer, dar niciodată nu l-am văzut așa de rău.

– Întorceți-vă la el, spune doctorița. Îmi iau geanta.

După un minut, este lângă patul pe care zace Somraj. El are o pernă sub cap, e gol de la mijloc în sus, transpirat tot, respirația superficială, un fel de fluierat, din colțurile gurii i s-a prelins o spumă rozalie. Îi ascultă pieptul, îi ia pulsul, plus temperatura.

– Îmi pare atât de rău, spune Nisha, care deja e scăldată în lacrimi. N-am dreptul. Nu v-am chemat nici măcar când Zafar a fost bolnav. Atâția oameni ar fi putut primi ajutor de la dumneavoastră, nu i-am lăsat. Sunt egoistă, mi-e foarte rușine.

Somraj deschide ochii, vrea să vorbească, dar doctorița îi pune degetul pe buze.

– Nu vorbi, îi spune. Nishei îi zice: Nu trebuie să îți faci griji. Hai să îl îngrijim acum pe tatăl tău.

Somraj închide ochii, dar Nisha îi are pe ai ei ațintiți asupra lui Elli, care pregătește o seringă. Când acul îi alunecă afară din braț, Somraj scoate un oftat adânc.

– Acum e relaxat, spune fiica lui, dar Elli știe că începuse să se relaxeze încă înainte să îi dea injecția.

– Am crezut că o să moară, Elli, e prima dată că Nisha îi spune lui Elli pe nume.

Somraj are febră mare, pe frunte îi broboneşte sudoarea. Nisha aduce o cârpă, îl șterge pe față. El deschide iar ochii și îi spune lui Elli:

– Ai inimă bună. Am încercat să o cresc pe fiica mea să fie deosebită.

– E deosebită, zice Elli, care nu are nici un motiv să creadă așa ceva.

– Șșș tată, spune Nisha, foarte jenată.

S-a aplecat și l-a sărutat pe frunte.

După un timp el doarme, dar apoi începe să țipe cu glasul încărcat de spaimă.

– Așa coșmaruri are, spune Nisha. Mereu același lucru. Nu vrea să vorbească despre ele, dar cred că trebuie să fie îngozitoare.

– De unde știi că sunt mereu aceleași? întreabă Elli.

– Pentru că strigă tare. Același lucru de fiecare dată.

– Ce fel de lucruri?

– Așteaptă, spune Nisha. O să auzi și tu.

Cele două femei au stat lângă patul lui și au vegheat. Nisha a adus niște ceai. Nu așa bea Elli de obicei, ceaiul ăsta era lăptos, o chestie spumoasă în care se simțea gustul de ghimbir și cardamom.

– Dumnezeu știe ce părere trebuie să ai despre mine, spune Nisha.

– Eu cred că ești o fată inimoasă, care își iubește tatăl și căreia îi pasă de oamenii din orașul ăsta. Animal mi-a spus multe despre binefacerile tale. De exemplu cum l-ai adunat pe el de pe străzi. Așa că nu-ți face griji.

– Ce-o să-i spun lui Zafar, și altora? Nu i-am lăsat pe oameni să se ducă la tine.

– Vei spune că boicotul trebuie să se termine.

Nisha încuviințează. După o vreme întreabă timid:

– Elli, îmi spui ceva despre viața ta? Despre Amrika?

– Ce să-ți spun? Ce-ai vrea să știi?

– Cum e să crești acolo? Să fii tânără acolo. Aici cred că nu avem atâta libertate.

– Nu sunt sigură că libertate e cuvântul potrivit.

– Adică, spune fata, libertatea de a te îndrăgosti de cine vrei. Fără să îți faci griji ce zice lumea, ce o să spună dacă e din altă castă, sau de altă religie.

Desigur, și-a spus Elli, Zafar e musulman, iar ea e hindusă. Dar dacă nu vedea cineva cu ochi buni povestea lor de dragoste, cu siguranță că nu era Somraj acela. Zău că era un om cu adevărat uimitor. Spune ea:

– Prima mea mare dragoste a fost când eram la liceu. Să fi avut vreo cincisprezece ani. Era un băiat italian pe nume Paulo, dar noi îi ziceam toți Paul.

– Povestește-mi despre Paulo.

– Păi, zice ea, am apucat să îl cunosc pentru că și el și eu ajungeam la școală foarte devreme. Eu îl ajutam să dea jos scaunele din sala de mese înainte să înceapă orele. La început era doar ca să am ceva de făcut.

– Dar ți-ai dat seama că îți place de el? Nici nu pot să îmi imaginez cum arăta.

– Era un băiat drăguț, nu arăta rău. Am fost prieteni aproape tot anul. Era ciudat că nu aveam deloc ore împreună, așa că nu îl vedeam decât înainte de cursuri.

– Și cum a ajuns marea ta dragoste?

– Am avut un banchet la școală, tocmai înainte de Sfântul Valentin, iar el m-a invitat la dans. Era ultimul dans al serii, probabil că i-a luat toată seara să își facă curaj să mă invite. Amintirea a făcut-o să îi vină să chicotească, dar chipul Nishei era grav. Era o melodie lentă. Trebuie să îl cuprinzi pe celălalt cu brațele. Nu cred că a îndrăznit la început. Dar încet, încet ne-am apropiat, ne-am apropiat, până la sfârșitul dansului, uu, eram piept în piept. Îmi amintesc că eram foarte atrasă de el și cred că și el de mine, pentru că îi bătea inima ca toba mare.

– A încercat să te sărute?

Elli râse.

– Nu, niciodată, dar știi ceva? De Sfântul Valentin am făcut o felicitare și am scris în ea „Îmi place de tine". I-am lăsat-o în dulap, și evident că nu am scris de la cine e. Mai târziu în aceeași zi am găsit un bilețel îndesat într-una din cărțile mele pe care scria „Și mie îmi place de tine". Așa că asta a fost. Oficial.

– Dar dacă ai făcut o felicitare, de ce nu ai semnat-o?

Așa că Elli se pomeni explicând cum că Sfântul Valentin era o zi dedicată pe de-a-ntregul dragostei, când dacă erai norocos primeai felicitări

în care scria că ești iubit, sau, dacă expeditorul făcea pe nepăsătorul, „plăcut", dar că felicitările trebuiau trimise anonime.

– Dar atunci de unde știi cine te iubește?

– Nu știi. Ghicești. E destul de palpitant să încerci să îți dai seama.

– Și dacă te înșeli?

– Păi nu multe fete sunt atât de norocoase încât să aibă mulți admiratori. Eu în nici un caz nu eram. Așa că ai o idee cine a trimis-o. Dar dacă ai începe să bați apropouri la cine nu trebuie, atunci presupun că ai putea să o sfârșești cu rușine.

– Mie îmi pare un sistem ciudat, spune Nisha. Aici avem ceva oarecum asemănător, numit raakhee, când fata leagă un talisman de încheietura băiatului. E făcut din ață colorată și chestii sclipitoare, cam ca o floare.

– Ai legat una de încheietura lui Zafar?

– A, nu! spune ea încruntându-se ușor. Dacă îți place de cineva așa, nu i-ai lega niciodată o raakhee, pentru că e ca și cum ai spune „Ești fratele meu". Sora leagă raakhee-uri de încheieturile fraților ei ca să le amintească de datoria lor de a proteja de rele pe ea și întreaga familie.

– Nu asta ar promite și un soț?

– Desigur, spune Nisha. Dar dacă o femeie nu are pe nimeni care să aibă grijă de ea, atunci poate lega o raakhee de încheietura unui bărbat și asta îl face fratele ei.

– Cui i-ai legat raakhee?

– Nimănui, spune Nisha. În primul rând, știu să am grijă de mine. În al doilea rând, n-am cui. Am încercat să leg una de încheietura lui Animal odată, dar a fugit.

Nu zău, și-a zis Elli, amuzată, oare de ce. Cu părul ei lung desfăcut și lăsat pe spate, Nisha arăta fermecătoare. Elli, când mi-a povestit întregul episod mai târziu, a spus că a înțeles de ce aveam inima sfâșiată.

Nu peste multe ore când Elli își deschide ușile, ulița geme de lume. Oameni care tușesc, șchiopi, bolnavi, stau la coadă aproape cât

vezi cu ochii. În fruntea lor stă Zafar. Când o vede, face un pas în față, spune timid:

– V-am nedreptățit. Îmi pare rău. Îmi cer iertare. Oamenii aceștia – cu un gest larg indică mulțimea – ar dori să îi ajutați.

Acum urmează o perioadă de pace, e epoca de aur a poveștii mele. Toată lumea e fericită. Toate certurile noastre s-au rezolvat. Oamenii vin la clinica lui Elli zi și noapte, atât de ocupată e ea acum că abia dacă o mai vedem, doar Pandit Somraj se mai duce acolo în unele seri și atunci auzim muzică de pian. Până acum eu eram cel care stăteam cu ea, acum simt că n-am nimic de făcut. Uneori stau cu Nisha și Zafar, până se duc sus. Tot mai fărâm medicamentul lui Zafar în mâncare, uneori în ceai, dar de când cu visul cu cioara, îi dau doze mai mici. Zafar tot se mai plânge de dureri de stomac, dar nu ca până acum și în prezent nu prea mai am tragere de inimă să mă cațăr în copaci. Deja viața mi s-a schimbat. Ca să fiu sincer, nu prea sunt fericit, plus că nu sunt singurul care e nefericit.

– Animal, sunt o persoană rea?

– Depinde, răspund eu, nu prea răspicat pentru că am gura plină de mango.

– Depinde, zici? spune Nisha. De ce depinde, Animal sahib, pe a cărui bărbie se scurge zeama?

– Vrei s-o lingi?

Atât de nestatornice sunt sentimentele, nici nu ți-ai da seama că e același Animal care nu demult era afundat în deznădejde din pricina tiraniei lundului. Vizita mea la Anjali pare istorie antică, nu mai are puterea de a mă face să mă rușinez. Și oricum, n-am făcut nimic, ce să regret?

– Dispari.

– Tu și cu mine, iubito, nu mai e mult, îi spun, ronțăind sâmburele.

De curând am început tachinarea asta neserioasă, ca să mă asigur că își dă seama că sunt și eu un pretendent, într-una din zile voi merge

în picioare. Doar ca să-i arăt cât de puțin îmi pasă, am aruncat sâmburele zgâriat de dinți în grădină, mi-am lins degetele, unul câte unul, cu un plescăit ușor la capătul fiecăruia.

– Mă simt o persoană rea, spune ea, ignorând tentativele mele de flirt.

– Singurul lucru rău la tine e că ești amorezată de Zafar și nu vezi calitățile umilului tău servitor adică eu care sunt gata să îmi dau viața pentru tine, așa că mai gândește-te, te rog, cu mine trebuie să te măriți.

– Animal, tu asculți vreodată pe altcineva? Taca-taca-taca, toată ziua. Cât mai dai din gură! Sincer, dacă vorbirea îi face pe oameni umani, nimeni nu e mai uman decât tine.

Păi asta e o lovitură sub centură, dar o ador pe Nisha, și mă mulțumesc să îi arunc o privire plină de reproș ca una de-ale Jarei, cu ochii mari. Asta își face treaba, niciodată nu e supărată mult timp pe mine. Oftează.

– Idiotule, încerc să îți spun ceva important. Tocmai am fost la Ghanshyam să mă fotografiez.

Ochi, Ghanshyam acesta are un magazin pe strada Iltutmish cu poze în vitrină ale unor oameni cu coafuri de acum douăzeci de ani. S-au îngălbenit, pozele astea, și au rahat de muște pe la colțuri, dar oamenii se duc la el ca să își fotografieze bebelușii și – o doamne – pentru poze de nuntă.

– Doar nu te măriți!?

Izbucnește în râs.

– Nu, prostule, îmi fac pașaport.

– Pașaport? Când sunt năucit, Ochi, poate și tu faci la fel, mă transform în papagal. Pașaport? La ce-ți trebuie pașaport?

– Mă duc în Amrika, spune ea, fără să mai râdă.

– Amrika? De ce te duci în Amrika?

– Pleacă Elli, pleacă împreună cu tata. Mă duc și pe mine ca să cunosc familia lui Elli.

– Elli și taică-tău? Dar de ce?

Abia dacă mai pot respira, ca și cum un bolovan uriaș mi-ar zdrobi pieptul.

– Tata și cu Elli, ei se căsătoresc.

– Animal, nu vrei să vorbești? Te rog spune ceva. Ai fost primul care ai bănuit ceva. De ce ești așa de supărat?

Supărat? Ochi, sunt șucărit rău. Cum să îi spun Nishei că eu trebuia să mă duc în Amrika cu Elli? Mă ducea pentru spate, cumva aveam să găsim bani de operație. Avea de gând să îmi arate New Yorkul, muzeul cu dinozauri etcetera. Acum o să se ducă împreună cu Somraj și Nisha iar cu mine cum rămâne?

– Nisha, ce veste grozavă.

– Chiar e? întreabă ea. Aș vrea să nu mă mai simt atât de nefericită.

– De ce ești nefericită? Și tu te duci.

– Nu m-am așteptat niciodată că o să se îndrăgostească. Pronunță cuvântul „îndrăgostească" de parcă ar avea gust de bălegar. Îmi spunea de când eram copilă că nu se va recăsători niciodată.

– Douăzeci de ani înseamnă vreme lungă în care să fii singur.

– Știu, știu, spune Nisha, cu capul în mâini. E urât din partea mea să mă simt astfel. Ar trebui să mă bucur pentru ei.

Așa că iese la iveală povestea. După ce Somraj și Elli au descoperit că se iubesc, Elli l-a rugat pe el și pe Nisha să meargă cu ea pentru a-i cunoaște familia. Bilete a cumpărat pentru ei trei ca să călătorească cu avionul în Amrika.

– Când o să se întâmple asta?

Nisha mi-a spus că aveau să aștepte până la marea audiere când va trebui să se prezinte Kampania la tribunal, apoi timp de o lună vor fi plecați.

– Audierea asta când e?

Am să număr zilele.

– Mai sunt vreo trei săptămâni. Elli a aranjat ca un doctor bătrân pe care îl cunoaște să vină să o înlocuiască pe timpul cât vor fi plecați.

– Ce spune Zafar?

Ciudat e, deși sunt gelos pe Zafar, plus că era să-l omor cu pastilele lui Faqri, într-o criză simt că el e cel pe care trebuie să ne bazăm. Zafar va vedea ce e bine, ne va spune care-i lucrul cel mai înțelept de făcut.

– O, Zafar e încântat, spune Nisha cu amărăciune. Spune că va fi întărit cazul nostru împotriva Kampaniei pentru că Elli va raporta adevărul despre bolile oamenilor, ne va ajuta când îi vom aduce la tribunal.

Așadar Zafar a cântărit asta, așa cum măsoară totul, după cât de mult bine va aduce cauzei. Ce om altruist, asemenea devotament pentru o singură cauză e rar, iar Zafar e un reprezentant strălucit.

– Te bucuri că o să vezi Amrika?

– Nu vreau să mă duc. Știi de ce mă iau cu ei? Tata se simte vinovat, plus Elli vrea să o plac. Spune că tatăl ei o să mă ducă la pescuit.

Asta îmi provoacă un junghi, când Elli vorbea despre cum o să mă ducă în Amrika, îmi spusese și mie același lucru despre pescuit.

– Trebuie să te duci, Nisha. Nimeni nu poate vedea viitorul. Poate că e cel mai bun lucru.

– Am întrebat-o dacă chiar îl iubește pe tata. Știi ce mi-a spus?

– Ei, de unde să știu?

– A spus: „Are cel mai curat suflet din câte am întâlnit".

– Deci e bine. De ce te supără?

– Nu știu. Sunt egoistă. Înseamnă că s-a sfârșit copilăria mea. Biata Nisha se șterge la ochi cu un șervet de bucătărie. De când mă știu, am fost numai eu și cu tata, și am avut grijă de el și de casă. Acum zilele acestea s-au sfârșit.

– Încep vremuri noi, draga mea, vor aduce un nou fel de fericire.

O privire ciudată îmi aruncă.

– Animal, n-ar trebui să umbli numai în pantaloni. De câte ori nu ți-am spus? Lasă-mă să îți cumpăr haine ca lumea.

– Nu mă despart de kakaduii mei.

Oftează.

– Vestea e încă un secret. Nu spune nimănui. Absolut nimănui.

– Pe viața mea.

Ei bine, mă simt scârbit și trădat, dar îmi țin promisiunea făcută Nishei. Numai la doi le spun, Mamei și Președintelui Consiliului, alias prietenul meu cel cu două capete. Sfatul lui dovedește că și el este un jegos egoist și că toți de pe lume își văd numai interesul lor.

– E bine, spune el, când doctorița Elli e în Amrika, vei avea ocazia să ne scoți de aici.

Peste câteva zile mă informează că le-a comunicat celorlalți membri ai Consiliului, au votat o hotărâre prin care își exprimă acordul față de fuziunea dintre Somraj și Elli.

Somraj și Elli, Elli și Somraj. Ce mai înseamnă vestea asta? Ochi, voi înghiți amintiri amare de demult, voi fi maestrul de ceremonii al imaginației. Când se anunță, vestea înseamnă sărbătoare. O petrecere. Nu numai o petrecere, o mare petrecere. Înseamnă un cort mare în stradă sub mangotier, da, o shamiana colorată exact ca aia în care s-a ținut ceremonia de inaugurare a lui Elli. Înseamnă băuturi, gustări, barfi în hârtie argintie, furnizate de Ram Nekchalan care pretinde că a angajat un cofetar din Agra. Înseamnă un ospăț cu biryani și kheer cu frișcă și stafide din belșug. Toată lumea e acolo. Vin muzicieni de departe să sărbătorească logodna marelui lor erou. Elli m-a rugat să mă asigur că vine și Mama Franci, așa că petrecerea e însuflețită de tonton laritonul ei și etceteraurile sale de nebună.

– *Je connais tes oeuvres, ton amour*, îi spune lui Zafar, binecuvântându-l cu zâmbetul ei, cuprinzându-i fața în mâini. *Ta foi, ton fidèle service, ta constance*[1].

– Mama, Somraj e cel care se însoară. Nu Zafar.

Cât sper să rămână adevărată propoziția asta. Muzica și recitalul de poezie continuă până târziu în noapte, poeții orașului se întrec între ei.

---

[1] În lb. franceză în orig.: „Știu faptele tale și dragostea și credința și slujirea și răbdarea ta". (Apocalipsa 2, 19) (n.tr.)

– *Chalo dildar chalo, chand ke paar chalo.* Somraj-ji, hai să mergem cu toții pe lac. Chiar acum, yaar. Trebuie să închiriezi o barcă. Uite, e lună plină, e o noapte făcută pentru dragoste.

Dragoste, ce șaradă. E prea multă pe lume. Toată lumea e îndrăgostită. Elli de Somraj, Somraj de Elli. Nisha de Zafar, Zafar de Nisha. Toți în afară de mine. Lumea asta nu se mai preface că e țesută din chestii de genul muzicii și promisiunilor, ci își anunță adevărata natură, care este dragostea.

Fericirea urată ambilor e nesfârșită și mereu mai trainică. Astfel ne tot învârtim, încercând să preschimbăm o clipă de plăcere în veșnicie, dar de ce nu, să profităm cât putem, căci nu durează mult niciodată. Mereu vine ceva să strice totul.

CASETA ȘAPTESPREZECE

Avocații Kampaniei sosesc la Khaufpur fără nici un avertisment.

Ochilaceas îi vede primul. Patru amrikani, care ies din biroul Perceptorului, se urcă într-o mașină.

– S-au întâlnit cu persoane de la vârf, ne spune Ochilaceas, șeful lor e o matahală cu haine ciudate.

Ei bine, nimeni nu știe ce ar putea însemna asta, dar suntem curând năpădiți de informații alarmante. Chiar în după-masa asta amrikanii o să se vadă cu Zahreel Khan, mâine se-ntâlnesc cu MȘ-ul.

Spune Zafar găștii adunate la Chunaram:

– Marea audiere e peste nici două săptămâni. Au venit la Khaufpur să cadă la înțelegere. Precis.

– Ce fel de înțelegere, Zafar bhai? întreabă cineva.

– Ce fel? La politicieni nu e decât un singur fel. În afara tribunalului, înăuntrul buzunarului. Ce altceva?

– Dar nu pot opri cazul, nu?

– Acuzațiile pot fi retrase, dacă se ajunge la o înțelegere.

Păi lumea e îngrozită.

– Nu! Cum ne pot face una ca asta?

– După ce am așteptat atât, ar trebui să lase să acționeze justiția.

– Ce putem face?

Ca întotdeauna, toți ochii sunt ațintiți asupra lui Zafar. Duse sunt toate îndoielile și nehotărârea, iată-l pe Zafar cel Mare, conducător de război și erou legendar.

– Politicienii o să ne trădeze, dar noi le vom destrăma urzelile. Vom aduce mii de protestatari, chiar acolo la casa MȘ-ului.

Aceste câteva cuvinte sunt întregul plan pentru ceea ce khaufpurenii vor ajunge să numească demonstrația MȘ.

A doua zi *Gazeta Khaufpurului* apare cu un titlu mare pe prima pagină, ZVONURI LEGATE DE UN ARANJAMENT. Avocații amrikani, spune ziarul, se vor întâlni cu MȘ-ul și cu Ministrul pentru Ajutorarea Victimelor Otrăvirii. Jurnalistul speculează că s-ar putea cădea la o înțelegere între Kampanie și guvern. Este programată tocmai înainte de lung-așteptata și cruciala audiere, drept rezultat acuzațiile aduse împotriva Kampaniei și a directorilor săi ar putea fi retrase. „E ceva putred aici, scrie *Gazeta*. Și nu e vorba doar de miasma ce vine dinspre fabrică. Este putoarea unui rău mai adânc înrădăcinat. Retragerea acuzațiilor legate de moartea a mii dintre concetățenii noștri, fără nici o tentativă de a stabili cine a fost răspunzător, fără a recurge la lege pentru un remediu drept, este contrară democrației și drepturilor omului. Dacă această înțelegere va avea loc, va dovedi că mirosul din nările noastre este dreptatea care putrezește la Khaufpur."

Furia orașului izbucnește ca un incendiu uriaș. În aceeași zi în care se publică acest articol în *Gazetă*, micile tiparnițe din Gheară și din Jyotinagar lucrează peste program pentru a tipări afișe: NU VĂ VOM LĂSA SĂ ÎNGROPAȚI DREPTATEA, plus VIAȚA OTRĂVITĂ E MOARTE VIE, plus NU NE VINDEȚI. Nisha vrea unul pe care să scrie MOARE LEGEA, SE NAȘTE IADUL, dar Zafar spune că încă este viu cazul de la tribunal, ca să spunem că a murit legea înseamnă să acceptăm dinainte că a câștigat Kampania.

– Și dacă așa o să fie? vrea să știe Nisha. Atunci va fi prea târziu. Trebuie să arătăm politicienilor care vor fi consecințele.

– Tu ce crezi, Elli? întreabă Zafar.

Elli e tăcută, aproape îndurerată, de când au sosit avocații, de parcă bucuria planurilor ei ar fi fost brusc înecată în vechiul curent mereu infect al politicii khaufpurene.

– Nu știu ce să mai cred, răspunde ea.

Mirosul de cerneală persistă în jurul nostru pe când ne grăbim de colo-colo să lipim afișele pe unde găsim loc, pe Poarta Pir, pe clădirea tribunalului. A doua zi dimineață zidurile din tot orașul își strigă în gura mare mesajele.

În noaptea dinaintea demonstrației, noi sloganuri apar în dreptul celor vechi. Au fost pictate de alte grupuri, dar Nisha trebuie să fi vorbit cu ei. Mâzgălit cu litere imense, din care picură sânge, peretele pare să strige: DACĂ MOARE LEGEA, IADUL VA DOMNI.

Sunt patru avocați. Bhoora îi vede a doua zi dimineață părăsind hotelul, care e un palat alb de pe dealul de deasupra lacului. Jehan-nabz se numește locul ăsta, adică pulsul lumii, dar noi khaufpurenii îi zicem întotdeauna Jehannum. Asta i-a fost porecla de vreo sută de ani și mai bine, de pe vremea lui Ghaalizali Khan, Micul Nawab după cum era cunoscut din două motive, unu, era scund, doi, îi plăcea sodomia pe care o practica vădind același zel pe ambele sexe, inclusiv pe nevestele prietenilor care erau chemate la palat să primească în fund cei patru inchi regali. Așa și-a câștigat numele Jehannum, sau Iadul. Jehannum nu e departe de casa Ministrului Șef. Ca să vezi, exact acolo poposesc și cei patru avocați. Șeful lor, raportează Bhoora, e un bărbat cu părul alb plămădit ca un bivol.

Spune Zafar:

– Cineva trebuie să îi urmărească oriunde merg.

Desigur că toată lumea vrea să îi vadă, dar în final Farouq se duce pe motocicleta lui Zafar la casa MȘ-ului, în vreme ce eu sunt trimis să păzesc hotelul.

Urc până la Jehannum cu Bhoora, care e în toane bune și îmi dă o beedi. Se oprește unde așteaptă toate auto-urile, pe lângă poarta mare a hotelului. Un difuzor bubuie „Auto!“ când e nevoie de unul, primul de la coadă păcăne până sus la intrare care e din marmură cu fântâni arteziene și uși de sticlă. Toată lumea din oraș a auzit de Jehannum, dar aproape nimeni n-a fost înăuntru. Ca să stai acolo costă mai mult pe noapte decât câștigă cineva din Spărgătorul de Nuci în o sută de zile

de muncă. Bhoora îl știe pe portarul de serviciu, acesta dispare o vreme, apoi revine să spună că apartamentele avocaților sunt pe partea cu grădina, lângă piscină.

– Știi cât costă astfel de camere? O noapte, șase miare jumate! Baba, ce risipă! Cu două săptămâni acolo ai putea cumpăra un auto nou-nouț!

– Ce să facă ei cu un auto?

– Nu doar orice auto, spune obsedatul de Bhoora. GL-400 diesel, cu răcire cu aer, în patru timpi, pornire electrică, compresie de 18 la 1, ce proști sunt avocații ăștia.

Cu asta adoarme.

E după-amiază târziu când se întorc amrikanii, trec pe lângă noi fără să ne arunce o privire. Portarul, care poartă un turban fistichiu cum nu mai vezi nicăieri la Khaufpur, se repede să le deschidă ușa mașinii. Vecinul lui Bhoora e el, locuiește în Jyotinagar, unde apa e otrăvită și mulți sunt bolnavi, cum poate afișa atâta respect față de Kampanie-wallahi? Despre primii doi care se dau jos din mașină nu e mult de spus, bătrâni sunt ei, cu păr scurt cărunt. Al treilea e tânăr și înalt, un saala chipeș cu păr blond ondulat. Mă holbez la ei pe deplin fascinat. Se vede că sunt ticăloși împielițați, servitorii ăștia ai Kampaniei. Ultimul se dă jos bivolul, uf, îi e greu să iasă din mașină, atât de gras e. Acum văd de ce a spus Ochilaceas că se îmbracă ciudat. Haina neagră lasă la iveală o căptușeală roșie și lucioasă, dar ghetele sunt cele care fascinează. Din piele de șarpe sunt, de parcă doi pitoni tocmai i-ar înghiți picioarele.

– Ce mai cizme, spune Bhoora cel înghiontit să se trezească. Aș muri fericit în asemenea cizme.

S-a întors la moțăitul lui, lăsându-mă să cuget cum se poate ca pe aceeași lume să fie oameni ca avocații ăia și făpturi ca mine.

Din josul dealului se aud muzică, voci și râsete. N-am stare, vreau acolo. După ce nu au mai dat nici un semn de viață avocații de câteva ore, mă gândesc că n-o să mai iasă iar. Ce rău e să mă strecor până jos ca să arunc și eu o privire?

Îl înghiontesc pe Bhoora, bietul de el se trezește cu un horcăit.

– Ei, care-i treaba? Pleacă?

– Am ceva de făcut pentru Zafar bhai. Mă duc până jos câteva minute. Dacă pleacă trebuie să-i urmărești, apoi vino să mă iei, o să fiu lângă tamarinul mare de lângă poarta de pe malul lacului.

Trei porți are casa MȘ-ului, două intrări impozante unde stau soldați cu mănuși albe și țin puști. A treia e pe partea cu vedere la lac. Lângă asta e o zonă cu copaci și iarbă unde se adună lumea, locul zumzăie ca un bâlci. Soarele tocmai a alunecat în spatele dealurilor, cerul e un lac de foc care se reflectă în lacul plin de apă de dedesubt. Aceasta este faimoasa mare interioară despre care se spune *taal to Khaufpur taal, aur sub talaiyya*, pe lângă Lacul Khaufpur toate celelalte nu sunt decât bălți. Pe iarba de sub copaci pâlpâie lămpi ca niște licurici. Aici stau femeile, cu sutele, pancartele depuse acum, zumzetul vocilor lor l-am auzit de sus de la Jehannum. Prin mulțime se preumblă vânzători ambulanți cu pepeni, alune, pateuri. Am câteva rupii în buzunar, o să găsesc niște kachambar, o da, castraveți presărați cu boia și suc de lămâie verde, îți face limba să se ridice pe picioarele de dinapoi și să cerșească să-i mai dai. Sosește ceaiul în cazane uriașe, împins în sus pe deal de căruțe cu roți de bicicletă care par să se frângă sub greutate. E o întreprindere din cele de-ale lui Chunaram. Saala cel cu nouă degete propusese să ceară o rupie pe ceașcă, dar mi se plânge că Zafar i-a poruncit să îl servească gratis.

– Perfect, dă-mi două, spun eu, care n-am ce căuta acolo.

Apoi se pornește o muzică asurzitoare. Ochi, e *Hillélé Jhakjor Duniya*, care se cântă mereu la demonstrațiile noastre khaufpurene, puștii din bidonvilles îl învață din brațele mamei. Muzica vine dintr-un camion cu difuzoare, atât de puternic încât mă dor urechile, plus că nu mi-a plăcut niciodată cântecul ăsta pentru că este despre mărșăluit, drept și semeț, înspre libertate. Am să îți zic vreo strofă, două ca să îți dai seama cam ce îi stoarce lacrimi lui Zafar.

janata ké chalé paltaniya, hillélé jhakjor duniya

au pornit în marș plutoanele poporului
se cutremură pământul, se scutură munții,
mișcarea încrețește râurile și lacurile
peste ocean gonesc valuri uriașe
întreaga lume freamătă, când mărșăluiește poporul

În fața porții principale a casei MȘ-ului stă Generalul Zafar, flancat de acoliții săi, Brigadier Nisha și Caporal Farouq. În puteri e eroul nostru, conduce cântarea, răcnește printr-o portavoce, făcând pământul să se cutremure prin puterea nimicului.

ASIA, AFRICA, AMRIKA SE ZGUDUIE
CAD TRONURI ȘI REGI, COROANELE REGINELOR
INCRUSTATE CU PIETRE PREȚIOASE SE ROSTOGOLESC
ÎN ȚĂRÂNĂ
CÂND SE TREZEȘTE POPORUL

Sosesc polițaii, purtând coifuri de metal și ținând bastoane, se aliniază în fața porților MȘ-ului. Cineva strigă:

– Vine mașina MȘ-ului!

Sub copaci lumea se pune în mișcare, mulțimea se ridică în picioare, aleargă în față sub o pădure de pancarte care se leagănă.

POLITICIENII TRESAR, KAMPANIA SE ÎNFIOARĂ
LEGILE JEFUITORILOR ÎNCEP SĂ SE CLATINE
IAR MȘ-UL, ÎMPUȚITUL ȘI TICĂLOSUL, TREMURĂ CÂND
SE TREZEȘTE POPORUL

Câțiva dintre polițiștii care stau în apropierea mea, li se mișcă buzele pe tăcute. La fel ca noi ceilalți, murmură cuvintele familiare, unul bate chiar tactul cu bastonul.

– Ia uită-te la jegoșii ăștia, ce burți jegoase și-au tras, spune un bărbat din mulțime, dar atât de amuzat sunt eu că și polițiștii cântă, încât strig:

– Lăsați-i în pace, or fi ei niște nesimțiți, dar sunt fiii unor oameni de rând.

Un nou strigăt anunță că sosește mașina MȘ-ului. Ca de obicei nu văd nimic, așa că m-am cățărat pe acoperișul camionului cu difuzor, cântecul bubuie din difuzor drept lângă capul meu. Când trece mașina MȘ-ului, singurul lucru care salută e steagul ce fâlfâie, de pe fața ocupantului se citește duceți-vă dracului. Cunosc expresia asta, îl știam destul de bine pe MȘ. Faqri și cu mine ne făcuserăm obicei să ne ducem la casa lui după ce auziserăm că oferă mese gratis celor din orașul său de baștină, Sitapur. Nu știam pe unde vine Sitapurul ăsta, dar nu ne-a luat nimeni la întrebări când am spus că ne tragem de acolo. Curry de miel primeam și pui fript proaspăt de pe tandoor. Uneori venea MȘ-ul și ne punea întrebări despre viața noastră de acasă, așa că inventam ce i-ar fi plăcut să audă. Starea asta fericită de lucruri a durat până ce MȘ-ul s-a întors la Sitapur unde un idiot l-a acuzat că și-a încălcat o promisiune făcută fratelui său. MȘ-ul a luat vorbitorul de braț, l-a târât la templul satului și a invocat zeii ca martori că această acuzație e neadevărată, plus pe loc a jurat să renunțe la alcool și să nu mai pună gura vreodată pe carne, așa că după asta Faqri și cu mine nu ne-am mai dus.

Pandu s-au pus pe două rânduri, un fel de tunel prin care să treacă mașina. În ultimul moment se dau în lături porțile mari, MȘ-ul a intrat, polițaii se regrupează în fața porții care se închide cu repeziciune. Un al doilea rând de polițiști se formează în fața primului.

– Ieși afară! strigă Zafar, iar mulțimea scandează:

– Afară! Afară! Afară!

MȘ-ul n-are nici cea mai mică intenție de a ieși. A intrat și basta. Peste tot se aprind luminile. S-a întors stăpânul. Servitorii probabil că aleargă de colo-colo, au de servit cina. Așa că, ce face oare el acum? Acceptă o ceașcă de ceai din partea soției sale iubitoare, își mângâie copiii pe cap, îi întreabă cum merge cu temele, sau dacă e ceva ce merită văzut la teveu în seara asta?

Cu un bip și un zbârnâit portavocea proiectează glasul lui Zafar peste mulțime, muzica din camionul cu difuzor rage între timp, așa că observațiile lui Zafar se împletesc cu cântecul.

– IEȘI AFARĂ, MINISTRULE ȘEF! VREM SĂ STĂM DE VORBĂ!

– IEȘI AFARĂ, NU TE VINDE! zbiară mulțimea.

Zafar pășește în față, se proțăpește drept în fața șirului de polițiști.

– IEȘI AFARĂ, MINISTRULE ȘEF, VORBEȘTE CU POPORUL TĂU!

Dispoziția mulțimii s-a schimbat, nu mai e sărbătorească, ne-a învăluit întunericul violet și deplin, numai câteva luminițe sclipesc pe apele negre ale lacului. Brusc se sfârșește cântecul și nu mai rămâne decât vocea lui Zafar care își repetă chemarea iar și iar.

– IEȘI AFARĂ, MINISTRULE ȘEF, TE AȘTEPTĂM!

Din mulțime se ridică țipete de spaimă, din beznă țâșnesc lilieci mari care zburătăcesc în cercuri și figuri complexe pe deasupra capului, fantomele acelei nopți sunt cu noi, asta spun oamenii.

– VOM RĂMÂNE AICI PÂNĂ CE IEȘI!

Se apropie camioane negre, sar afară polițiști, poartă scuturi de împletitură și puști. Printre ei, jur, e vechiul meu dușman Inspectorul Fatlu. Polițaii nou-veniți se apucă pe dată să își croiască drum înspre locul în care stă Zafar. Mulțimea, presimțindu-le intenția, se strânge mai tare în jurul lui.

În clipa aia iese dinăuntru un bărbat, vorbește stăruitor printre barele de fier cu polițistul de rang mai înalt care stă cu brațele întinse și strânge de porți de parcă el singur ar împiedica mulțimea să nu le doboare. Mesajul îi este transmis lui Zafar.

– MINISTRULE ȘEF, NU POȚI SĂ TE ÎNTÂLNEȘTI DOAR CU LIDERII NOȘTRI, TREBUIE SĂ DAI OCHII CU TOȚI.

Emisarul se întoarce înăuntru.

– MINISTRULE ȘEF, DACĂ TU NU VREI SĂ IEȘI SĂ TE ÎNTÂLNEȘTI CU NOI, INTRĂM NOI SĂ NE ÎNTÂLNIM CU TINE!

Polițaii încep o nouă înghionteală către Zafar & Co. Apucă un bărbat și îl târăsc în timp ce acesta se zbate, mulțimea înfuriată îl apucă la rândul ei. Acum mulțimea e pusă pe rele. Prin aer încep să zboare

pietre și jumătăți de cărămizi, polițiștii sunt nevoiți să își ridice scuturile împotriva acestei ploi tari. Mărunta victorie e întâmpinată de urale ironice. Fără nici un avertisment, camionul cu difuzor o ia din loc. Trebuie să mă dau jos cum pot, șoferul se apleacă în afară ca să mă înjure când îi alunec pe parbriz.

În aceeași clipă l-am ochit pe Inspectorul Fatlu cu un grup de polițai care încearcă să se strecoare pe la spatele mulțimii. Pune stăpânire pe mine un drăcușor răutăcios, rău mai vreau să mă răzbun pentru toate loviturile și insultele pe care le-a adunat Fatlu asupra mea. Pipăi pe jos după o piatră măricică. Iată una de mărimea unei guave, tare e, cu muchii ascuțite. Așezându-mă ca să am umerii liberi, am azvârlit-o cu toată puterea înspre spatele lui Fatlu, îl nimerește pe jegos din plin, îl pune la pământ, e pe jos urlând de durere. Nimerit domnule! Oamenii lui se uită de unde a venit piatra, dar eu m-am pitit după un copac. Trei dintre ei o pornesc către mine, carne de dat la câini aș fi fost fără îndoială, dar în clipa aia se stârnește din nou agitație. MȘ-ul a ieșit și el pe un balcon cu portavocea lui. Oamenii încep acum să ceară liniște ca să audă ce are de spus.

– NU VOI CEDA AMENINȚĂRILOR, bubuie MȘ-ul, prin portavoce sună de parcă ar avea gura plină de lame de ras.

Un imens strigăt de mânie întâmpină aceste cuvinte.

– NU SE VA LUA NICI O DECIZIE CARE NU ESTE ÎN INTERESUL VOSTRU.

– CINE DECIDE CARE E INTERESUL NOSTRU? ripostează vocea metalică a lui Zafar.

– NU AVEȚI MOTIVE DE ÎNGRIJORARE. VĂ PROMIT.

– HA HA HA! face portavocea lui Zafar. OAMENI BUNI, SPUNEȚI-I MȘ-ULUI CE CREDEM NOI DESPRE PROMISIUNEA LUI.

– Da, ce folos sunt promisiunile tale? strigă oamenii.

– Acum trei sau patru ani ne-ai promis apă curată?

– Cât câștigi de pe urma consiliului de poluare, 50 de lakh pe lună, nu?

– Te distrezi când i-o pui nevestei prietenului tău?

– Taică-tău era la fel de rău, și-a lăsat servitoarea borțoasă.

Se alătură alții și alții.

– Cât te-a plătit Kampania?

– Ai mai câștigat la loterie în ultima vreme?

– Cum mai merg afacerile cu transport? – care e un apropo la escrocherii în care e implicat unchiul mafiot al lui Farouq.

Astfel răscolesc khaufpurenii înfuriați douăzeci de ani de păsuri și bârfă și scandaluri ca să i le scuipe în față MȘ-ului, iar mânia mulțimii se preschimbă în râsete batjocoritoare. Zău că în arta escrocheriilor politicienii ne fac pe noi scamatorii străzii să părem niște amatori.

– ASTA E TOT CE AM DE SPUS. ÎNTOARCEȚI-VĂ LA CASELE VOASTRE.

Urmându-și propriul sfat, MȘ-ul dispare. Îndată, polițiștii se năpustesc în față, se aud țipete din mulțime, bufniturile bastoanelor grele pe spinările slăbănoage, dar oamenii sunt cuprinși de amărăciune. Se retrag pentru a deschide un spațiu, iar polițiștii sunt curând loviți cu pietre. Îl văd pe unul că duce mâna la ochi și se prăbușește.

POC! FATAAK! POC! E zgomotul focurilor de armă.

Uluitor cât de iute dispar pur și simplu mii de oameni. Iarba de sub copac e goală, dar licuricii încă mai pâlpâie, lămpile lăsate de mulțime au fost răsturnate cu piciorul în zăpăceală, zac arzând ici și colo pe iarbă. O briză care se ridică dinspre lac se agață de flăcăruile acestea și le face să dănțuiască. Un grup mic de protestatari înconjurați de polițiști se îndepărtează de casa MȘ-ului. Printre ei îi recunosc pe Zafar și pe Nisha. Urmează o încăierare. Polițiștii l-au prins pe Zafar și se aruncă asupra lui cu bastoanele.

– Nisha! zbier eu, galopând într-acolo, pentru că ea e acolo, zgârie polițaii, încearcă să îi smulgă de pe Zafar.

O motocicletă intră huruind între bătăuși. Prietenii noștri îl trag pe Zafar din mâinile polițiștilor, acesta se suie pe motocicletă, cu Nisha în spatele lui.

– Nisha!

– Animal, zbiară Zafar, cară-te dracului înapoi la post, stai acolo până te chem eu!

Nici urmă de Bhoora la poarta Jehannumului, o jumătate de oră trece până ce se întoarce pârâind cu vestea că e scandal mare în oraș, revolte în Jyotinagar și-n Spărgătorul de Nuci. Mă cuprinde spaima pentru Mama. Deseori lumea o aduce acasă și relatează că au găsit-o rătăcind. Pe cine sau ce ar putea ea oare întâlni pe acele ulițe întunecate, dacă se rătăcește cu capul plin de viziuni și cauchemars într-o astfel de noapte? Îi spun lui Bhoora:

– Frate, du-te, vezi dacă Mama e bine. Ai grijă să aibă câinele în preajmă și roagă-i pe vecini să stea cu ochii pe ea. Eu trebuie să rămân aici.

Cu Bhoora plecat, nu mai am în ce auto să mă ghemuiesc. Nu pot să stau la poartă, așa că mă hotărăsc să mă strecor în grădina hotelului și să caut un ascunziș. Trebuie să am grijă, e mai liniște acum dar tot mai e lume pe afară, portarii stau la datorie toată noaptea, plus că sigur patrulează un chowkidar[1].

Din solul reavăn al Jehannumului se înalță miresme bogate și delicioase. Ce? A plouat? Încă mai sunt câteva săptămâni până vine musonul, e cel mai secetos anotimp al anului. Prostule! În locurile în care își fac veacul bogații, ploaia cade zilnic printr-un furtun. Întuneric, copaci. Ce spirite bântuie pe aici, ce patimi mai încarcă încă aerul, mânia celor dezonorați de Chhoté Nawab? După ce mă târăsc o vreme prin tufișuri, admirând miresmele trecătoare ale trandafirilor, iasomiei și altor flori ale căror denumiri nu le cunosc, mă pomenesc într-o tufă de unde se vede piscina, care e luminată de sub apă, o formă albastră strălucitoare în iarbă. Dincolo sunt verande, care aparțin probabil apartamentelor avocaților amrikani. E o ascunzătoare la fel de bună ca oricare alta. Se vede de aici intrarea hotelului și voi putea să observ mașinile care intră și ies. Zac în tufișuri și mă gândesc la demonstrație și la ce se petrece în oraș.

[1] Paznic de noapte (n.tr.)

La câțiva yarzi e un copac cu luminițe colorate încolăcite între ramuri, foarte frumos e, dedesubt sunt mese lungi acoperite cu șervete albe și pe șervete sunt platouri cu mâncare. Platourile astea nu au fost strânse pentru că mai departe încă mai sunt unul sau doi oaspeți în fotolii de pai, cu chelneri care fac ture cu băuturi. Aroma mă zăpăcește. Jur că simt miros de kebab. Demonstrația și tot restul trece în fundal. Atât de înfometat sunt, mi se face gura apă. Încerc să mă gândesc la altceva. Dinăuntrul hotelului se aude sunetul unui pian precum cel al lui Elli. Oh baba, e kebab, plus pui de pe tandoor. Ei bine, nu prea sunt atât de mulți oameni pe acolo, plus grămadă de umbre, iar strălucirea piscinei face ca tot restul să pară întunecat. Va trebui să mă reped până la mâncare. Trebuie. Nici o altă alternativă n-am. Pândesc momentul apoi mă târăsc din ascunzătoare, lipit de pământ. Pielea-mi goală și neagră se contopește cu noaptea Jehannumului, pantalonii kakadu sunt negri pentru că sunt jegoși. Nu vede nimeni. Oamenii văd ceea ce caută, nimeni nu mă caută pe mine, dar ce caut eu se găsește din belșug, samosa crocante cu sos picant, bhajia și kebab de toate felurile. Mă așez sub masă, trag de un colț al șervetului până ce sunt foarte bine ascuns. Cât ai clipi din ochi, înfulec ca un câine.

Pianul s-a oprit. Dintr-odată aud voci în apropiere, mă ghemuiesc și mai mult sub masă. În clipa următoare mi se ridică perii de pe ceafă.

Una dintre voci îmi e cunoscută. Cu grijă, o, cu câtă grijă, ridic colțul feței de masă. Trag cu ochiul și o doamne, ce văd mă umple de spaimă. La câțiva yarzi e cel mai tânăr dintre avocații amrikani, cel chipeș. Lângă el pășește Elli. Sunt adânciți în conversație, ca doi care se cunosc foarte bine. Nu doar bine, foarte bine. Avocatul întinde mâna și o atinge pe braț, e ceva ce nu poți să faci decât cuiva pe care îl cunoști îndeaproape. Ea nu protestează și nici nu îl împiedică. E oribil. Somraj, biet nenorocit. Omul ăsta e Kampanie-wallah, lucrează pentru Kampanie, și totuși ea îl lasă să o atingă. Ce înseamnă asta? Am în trup o senzație de greață. Toată vrăjeala aia că urăște Kampania,

numai minciuni. Într-adevăr a venit din partea Kampaniei. Zafar a avut dreptate.

Stau ghemuit sub masă când trec ei pe lângă mine. Elli a cuprins brațul avocatului în mâini și se uită în sus la el. Vorbesc în inglis, dar recunosc tonul familiar al vocii ei. Drept răspuns el s-a aplecat și a sărutat-o pe obraz. Apoi își pune mâinile pe umerii ei și spune:

– Ai făcut treabă bună, Elli, acum poți veni acasă.

O voi oameni proști, cu karnailii și jarnailii și paltaniya ai voștri, voi nerozi neștiutori și încrezători și naivi, surzi sunteți și orbi în fața sorții, pământul se cutremură într-adevăr, da, e prăpastia care vi se cască la picioare. Ați fost trădați. Am fost trădat și eu. Când aud avocatul care spune chestia aia și îl văd cum o sărută pe Elli în care am avut încredere, încep să tremur, mă scutur atât de tare încât cred că ștergarul va aluneca sigur de pe masă. Nu mânie simt, ci groază. Știam că lumea e rea, dar niciodată nu mi-am dat seama cât de a dracului de rea. Acum își arată adevărata față de groază. Îmi vine să urlu. N-a fost sinceră niciodată. Toată vorbăria aia că voi merge din nou, numai minciuni.

Mă rog de un auto să mă ia și mă îndrept către casa lui Somraj. Nici un ban n-am, dar auto-wallahul nu se împotrivește, fără să spun nimic își dă seama că e important. Am vești atât de însemnate, trebuie să mă duc acolo pe loc, dacă dorm trebuie să bat cu pumnii în ușă și să arunc cu pietre în geamuri. Cu ce jale intru pe poarta grădinii în mireasma de frangipani? În casă ard luminile, deci sunt treji. Dar acum se întâmplă ceva ciudat, mă pomenesc că nu pot intra, nu vreau și nu prea îmi dau seama de ce. Vocile fac tărăboi în capul meu, care pare să se fi spart în două capete, fiecare zbiară la celălalt. Prostule! răcnește primul. Dacă spui ce-ai văzut s-a zis cu Elli, va trebui să plece din Khaufpur, atunci cum rămâne cu mersul pe două picioare? Termină cu bakwaasul, spune al doilea cap, n-ai pierdut nimic, n-a vorbit sincer așa că n-ai avut nimic. Nu poți să îți ții gura, nu poți să îi iei partea.

E străină, va fi dusă în curând și viața ta e aici la Khaufpur cu oamenii pe care îi cunoști. Stai, țipă prima voce, și tu ai secrete sordide, ar trebui să îl păstrezi pe al ei. Secretele tale nu se compară în nici un caz cu al ei, ripostează celălalt, să spionezi femei goale e una, să trădezi un întreg oraș e alta. Uite, zice primul cap, nu spui nimic și nimeni nu pățește nimic. Toată lumea e fericită. Arată-mi care e problema. Problema, spune a doua voce, e că trebuie să trăiești cu tine așa cum ești. Exact, strigă primul, e o chestiune de interes personal. Nu ai destule necazuri? Dacă te-a învățat ceva viața, e să ai grijă de tine.

Nesfârșit drumul până acasă e, pe jos e lumina lunii, revărsată peste tot, face ciudate căile cunoscute, sclipește în șanțuri, curge peste lucruri mărunte neplăcute, le preschimbă în obiecte de preț. La colțul Ghearei de Găină unde un gulli dă în strada principală zace de cel puțin cinci zile o bucățică de folie lucioasă de la un pachet de tutun, chiar pe strada principală, unde traversezi către Calea Kali, grămada aia de sticle sunt diamante, pe perete literele IADUL VA DOMNI par negre în lumina lunii, în apropiere e un inel de cauciuc explodat, un pneu mort de camion în care au prins rădăcini buruienile. Cât de bine cunosc zameenul acestui oraș, pământul lui, de la altitudinea de două picioare, aceasta e țărâna mea de baștină, lucrurile aruncate sunt comorile orașului meu, zidul ăsta e istoria sa plus și unde i s-a sfârșit istoria fără nici un avertisment când nu se aștepta nimeni, pe o noapte de alchimie selenară ca aceasta. Pe lângă porțile ruginite trec, pe lângă UCIGAȘA KAMPANIE și craniul, luna îmi luminează brațele și mâinile care pășesc înainte sub fața mea, sunt o dihanie argintie care aruncă o umbră cu patru picioare pe zidul fabricii.

Mă duc acasă și în mod normal aș traversa calea ferată înspre partea mai apropiată a Spărgătorului de Nuci și astfel către Aleea Paradis, dar e o cale și mai scurtă. În noaptea asta poate pentru că mă gândesc la Elli o iau înspre nord pe lângă șine și mă îndrept de-a lungul zidului către gaura prin care am dus-o în fabrică. Privind înăuntru văd

frunzele luminate de lună. Înăuntru, deci, mirosul de chimicale se ridică să mă întâmpine, ușor mă mișc prin ierburile înalte și uscate, pocnind cu pumnul de pământ la fiecare câțiva pași ca să avertizez șerpii că sunt în preajmă. Nici urmă de șerpi, dar după ce înaintez o sută de yarzi prin iarba deasă ajung într-una din acele zone moarte. Brusc e un mârâit aspru, unul dintre paznici e, înnebunit de lună și de strălucire, dar eu știu cum să iau câinii, fac un pas către el și zic:

– Frate câine sau soră cățea nu se vede ce ești, termină cu tamaasha sunt în căcat la fel ca tine, așa că valea și găsește pe altcineva de necăjit.

Potaia se întoarce și dispare între tufe. În apropiere e khana de otrăvuri cu grămada sa de pietre otrăvite și scările care nu duc nicăieri. Stârnit de un impuls, nu știu de ce, găsesc o scară și încep să mă cațăr. Pe dată întreaga structură dispare, îmi ia o secundă să îmi dau seama că un nor a ascuns luna.

Sus pe cea mai înaltă platformă, unde țeava morții își începe suișul solo înspre cer, șed cu brațul în jurul hornului înnegrit, orașul se desfășoară dedesubt într-un milion de ghimpi de lumină. Dacă unești cele mai luminoase puncte, îți ies liniile străzilor principale. Sus deasupra lacului e o îngrămădire de lumini, e Jehannum, un pic mai jos mai puține lumini acolo unde acum câteva ore s-a ținut demonstrația. În jurul meu fabrica e o zonă de întuneric, o formă neagră conturată de sclipirea slabă a mahalalelor. Acum se petrece ceva ciudat. Pe dată se sting toate luminile orașului, printre ele apar forme palide luminoase, triunghiuri, pătrate, dreptunghiuri, în Chowk lucesc minaretele și domul moscheii, de parcă ochii mi-ar juca feste, apoi îmi dau seama că a ieșit din nou luna.

Se dă o bătălie între pământ și cer, se duce un război între lumina ființelor omenești și lumina lunii, mă gândesc la Somraj, pentru că numele lui înseamnă stăpân al soma, iar soma e luna și de asemenea soarele auriu. Somraj, ce se va alege de tine? Animalul acesta, cu ochiul său lăuntric, te vede zdrobit sub lovituri grele. Veștile mele te vor doborî. Cred că vei muri, Somraj, pentru că moartea e în mintea ta de

multă vreme. Visul ăla al tău, cel care revine mereu, care nu vrea să te părăsească, mi-a spus Nisha, sunt amintirile tale din noaptea aia, dar în vis toate lucrurile de atunci se întâmplă iar și iar. Ești pe o stradă unde luminile nu se văd decât ca niște vârfuri de ac din pricina norului gros de gaz. În lumina asta slabă de kerosen se împleticesc pe lângă tine siluete muribunde. Copilul lui Nafisubi Ali stă la colțul străzii, plângând după maică-sa. Plânsetul băiatului se tot întețește până ce în mintea ta devine o raga, una atât de cumplită încât nici un instrument în afară de gâtlejul uman nu o poate cânta. Raga asta te umple de teamă și deznădejde. Ți se deschide gura și nu emite nici un sunet. Pe străzi zac întinși morții cu sutele, stau rezemați aproape în picioare în praguri, au gurile deschise și cântă, din gâtlejurile lor se revarsă raga morții în rafale verzi, se învârtejește în jurul lor și îți zboară în față, în ceața aia verde arzătoare se pierde lumea ta.

Am brațele în jurul țevii, acum rece, prin care au țâșnit otrăvurile ca să ucidă orașul. Țeava geme. La o sută de picioare deasupra capului bate vântul prin gura ei, țeava morții se jelește ca un flaut gigant. Îmi lipesc urechea de suprafața ei aspră și ascult. Înăuntru sunt voci și parcă țipă. E miezul nopții, în cap am niște răcnete care îmi ridică părul măciucă în cap. Am puterea să înțeleg lucrurile astea, știu imediat ce e, sunt morții de sub pământ, sunt oasele și cenușa lor care strigă mânioase după ucigașii lor. Morții țipă la mine că buna țărână a fost întinată cu sânge. În cheaguri groase zace sângele, nu se lasă spălat de nici o ploaie. Sângele cere dreptate. Odată ce pământul a gustat sânge, tânjește după mai mult, acum trebuie uciși ucigașii. Aceasta este legea veche și cea adevărată, e prețul care trebuie plătit pentru crimă, prețul cerut de spiritele înfuriate de sub pământ. Dați-ne dreptate, țipă sângele. Făgăduiește ani de dezastre, ani de boală, dacă nu mă răzbun. Mă avertizează că ulcere îmi vor devora carnea cu răni albe care lăcrimează. Vor veni lucruri să mă bântuie, coșmaruri din iad, trimise de părinții mei uciși, demoni nocturni hidoși, orori de nedescris ale nopții. Dacă nu mă răzbun vor veni după mine. Bice, precum ace de

scorpioni, îmi vor jupui trupul și mă vor alunga din societatea omenească. Niciodată nu voi mai împărți mâncarea sau băutura cu oamenii. Voi fi un paria. Pentru mine nu va exista sanctuar, alinare, capătul suferinței. Nimeni nu mă va adăposti. Voi sfârși lipsit de prieteni, disprețuit de către toți, iar atunci, istovit de durerea fără curmare, voi muri. Acesta este cântecul sângelui. Morții se ridică în curtea fabricii, se apropie, arată ca atunci în noaptea aia, cu ochii lăcrămând sânge vin, vin după mine.

Sunt momente în care trebuie să te temi și sunt momente când ajungi la limită. Ziua asta a avut prea mult din toate, din măcel și suspans și trădare și emoție și confuzie, până și eu m-am săturat dracului. Le spun morților: cine mama voastră vă credeți, să mă amenințați cu plângerile voastre enervante de căcat? Dacă ați avea putere v-ați fi răzbunat de mult, sunteți la fel de neputincioși ca noi cei vii, nu puteți decât să vă jeliți prin țevile goale, nimic nu le puteți face celor care v-au luat viețile, se vor îngrășa și noi vom muri și vor construi fabrici pe mormintele noastre și ne vor folosi cenușa drept ciment. Încă ceva, zbier eu în timp ce cobor. Puteți azvârli cu ce blesteme vreți, dar eu deja mi-am pierdut locul în lumea oamenilor, deja mă disprețuiește o grămadă de lume, dar voi sunteți morți, iar eu sunt viu.

– Iată un firicel de puf, dus de un pârțâit de briză. Așa cârâie, așa cârâie.

Cu mult înainte să ajung acasă aud vocea subțirică a Mamei care zgârie cerul. E trecut de miezul nopții. Mi-e frică, strigătele din capul meu se aud din ce în ce mai tare. Mă strecor pe sub folia de plastic și o găsesc pe Mama stând pe jos, fredonând pentru sine.

– Auzi cum chiuie dinspre mare, un', trei, încă unul mai apare, câți oare, câți oare? Bună, Animal.

– Mama, zic eu, am dat de bucluc.

– De pe solzi i se revarsă o mare, auzi ce huruit, ca un sforăit, ușa să o-nchid ușa să o-nchid, ha ha ușă nu e.

Nu e un moment bun să aud căcaturile ăsta ciudate.

– Mama, întoarce-te de pe unde-oi fi. E important.

Ea ascultă cu atenție relatarea mea.

– Mama, ce să fac?

– Fii drăguț și adu-mi numele. L-am avut la mine mai adineauri, trebuie că l-am pus jos pe undeva.

– Numele?

– Da, dragul meu, se pare că l-am pierdut.

– Când l-ai văzut ultima dată?

– Păi, citeam, colo lângă lampă.

– O să-l caut. Mă prefac că scotocesc, ridic lucrurile, mă uit prin colțuri. A, uite, iată-l, e în cartea ta. Probabil că l-ai folosit ca semn de carte.

– Ești sigur? spune ea, chiorându-se la mine cu ochi lăptoși. Nu-l văd.

– E aici. Am ridicat o frunză de pe jos și am suflat-o către ea. Te cheamă Mama Franci.

– Ăsta nu-i numele meu, e o frunză, spune ea, supărându-se. Ce-ai făcut cu numele meu? L-ai luat tu?

– Ce-aș face eu cu numele tău?

– Păi, ai nevoie de nume, nu?

– Numele meu e Animal.

– A, uite, e în regulă, strigă Mama. Iată-l. Îmi însemnasem cu el unde am rămas în cartea lui Senja.

Somnul e exclus. Discuția cu Mama nu rezolvă nimic. Mă informează că sunt o mulțime de îngeri care operează în Spărgătorul de Nuci, par să urzească ceva măreț.

– Totul e aranjat, spune ea. Isa e pe drum.

Ce fel de lume e asta în care trebuie să ceri sfatul celor nebuni?

Câinele, de parcă mi-ar presimți tulburarea, vine la picioarele scării și scâncește, dar nu poate să se cațăre. Din întuneric vine vocea Mamei care cântă.

Qui vient là frappant de la sorte
Qui vient là frappant comme ça.

Ouvrez donc j'ai posé sur un plat
De bons gâteaux qu'ici j'apporte.
Toc! Toc! Ouvrez-nous la porte
Toc! Toc! Faisons grand gala

După o vreme zice:

– Animal, ești treaz? Aliyei nu-i e bine. I-am spus Huriyei să o ducă la doctoriță, dar firește că baba asta nebună și proastă n-a înțeles o iotă, trebuie să ai grijă să meargă mâine.

Mâine, mâine, vreau să anulez ziua de mâine.

Deasupra capului sunt găuri în acoperiș, prin ele văd luna o minge de argint și mă gândesc la toți oamenii de pe lumea asta care se uită și ei la lună și mă întreb la ce se gândesc.

CASETA OPTSPREZECE

Mă trezesc că freamătă pământul. Vibrează ca atunci când trece un tren la o milă depărtare și îl simți sub mâini și picioare dar nu ești foarte sigur ce se întâmplă. Dacă îți pui urechea pe pământ îl și auzi, un fel de mârâit. Însă astăzi nu e un tren și nu sunt plutoanele săracilor în marș și nu sunt eu, dacă ești destul de nebun să îți pui urechea pe pământ astăzi vei regreta pentru că pământul freamătă nu de teamă ci de o căldură înfocată, care face bășici. A început Nautapa.

Ochi, Nautapa sunt nouă zile de căldură atât de fioroasă încât te prăjește dacă te atingi de sol. Știi cum tremură aerul deasupra pământului fierbinte, păi în timpul ăstor nouă zile, aerul dansează atât de sălbatic că nu vezi drept, ca și cum te-ai uita prin apă vălurită, dar numai apă nu e. Zdrang, s-a dus. Dacă ieși pe Nautapa e ca și cum ai respira într-un cuptor de lut. Se spune că atunci când sosesc aceste nouă zile ploile sunt chiar după colț, ceea ce e foarte nimerit pentru că un asemenea chin nu poate dura mult. Totul se crapă, se ofilește, începe să cedeze. Aerul e supt din cer și din plămânii oamenilor.

În această primă dimineață a Nautapei ajung la casa Huriyei și a lui Hanif și descopăr că Mama a avut dreptate. Aliya tușește, fruntea practic îi strălucește de dogoare.

– Ar putea să vină doctorița Elli? vor să știe bătrânii îngrijorați.

Ce pot să spun? Nu pot să le spun că nu vreau să dau ochii cu Elli Trădătoarea, și oricum precis e ocupată. Nimeni în afară de mine nu

știe adevărul despre ea așa că lucrurile probabil că decurg ca de obicei, clinica e sigur plină de lume care așteaptă să fie văzută.

– Aliya va trebui să meargă acolo, zic eu. O duc eu.

Nu văd cum o să fac asta. Auto-urile, care au nevoie de clienți plătitori, nu se obosesc să vină în partea asta a Spărgătorului de Nuci, oricum, nu sunt bani de auto. Aș putea să mă duc în Gheara de Găină să îl caut pe Bhoora dar e posibil să nu fie acolo plus că ar dura mult. Vecinii care ar fi putut-o duce pe Aliya pe bicicletă nu sunt acasă. E o bicicletă ruginită la câteva uși mai încolo, dar, chiar dacă funcționează, nu i-ar fi de folos Huriyei, iar Hanif e orb. În ceea ce mă privește pe mine, în ciuda laudelor Animalul ăsta nu poate nici să meargă pe bicicletă și nici să împingă o bicicletă.

– Pot să umblu, spune Aliya, dar afară e cumplit, aproape o milă până la trecerea peste calea ferată și peste șosea până la fabrică, însă nu avem alt plan, așa că pornim.

Când ieșim afară ne izbește căldura.

– Sprijină-te de mine, îi spun, ne oprim dacă obosești.

– Nu te pot ține de mână, spune ea. Te-ai răsturna.

– Adevărat. Atunci ține-te de aici.

Au! Pământul arde ca fierul înroșit. Îmi vine să dansez, să țopăi din umbră în umbră, dar biata copilă gâfâie, are gura larg deschisă și mâna de pe gâtul meu e o flacără, fierbinte și furioasă ca atunci când a început să mi se răsucească spatele.

– Ascultă Aliya și am să-ți spun o poveste pe care am auzit-o de la Mama. Odată a fost un om pe nume Jacotin, care avea un nas cât toate zilele. Era un tip retras și trăia singur cuc.

– Nu era căsătorit? întreabă Aliya, curajoasa de ea.

– Nu, n-a găsit niciodată o soție. Era cam sărac cu duhul, vezi tu.

– Ca tine.

Șchiopătează. Pământul ne mușcă de picioare cu dinți de foc.

– Eu? Ce tâmpenie! Nu sunt deloc sărac cu duhul. Cu cât îmbătrânea Jacotin ăsta, cu atât era mai singur.

– Bunicuța zice că ești puțin țicnit.

– Nu zău? Auzea muzică, Jacotin, pe care nu o mai auzea nimeni altcineva. Îi zicea muzica îngerilor.

– Da, așa zice. Pentru că vorbești cu oameni care nu există.

– Era o muzică dulce pe lângă care muzica oamenilor părea plictisitoare.

– Animal, amețesc.

– Aliya, ascultă. (Mi-e foarte frică pentru ea.) Am să fiu cal, iar tu ai să călărești pe spatele meu.

Ne oprim la umbra unui zid și căutăm ceva pe care să își pună piciorul ca să se cațăre pe umerii mei.

– Aliya, încolăcește-ți brațele în jurul gâtului meu, ține-te strâns de părul meu.

Astfel, cu micul ei trupușor fierbinte în spinare am pornit din nou, cu gândul că n-o să treacă mult până să găsim pe cineva care să ne ajute.

Ajunge să fie o chestiune de numărat pași. Când ești om poți să numeri stâng drept stâng drept, dar cu patru picioare stâng țop drept țop, nu e la fel de ușor. Pe următorii o sută de pași o să mă gândesc la apă. Nu e apă. O sută e prea mult, mai bine douăzeci odată, să mă gândesc la iarbă moale. Iarba din fabrică e deja înaltă și uscată, iarba de la Jehannum de aseară mirosea a pământ, a ploaie din cea de care iese din furtunurile bogaților. Aseară, cât aș vrea ca aseară să nu se fi-ntâmplat. Cum o să dau vestea? N-am curaj să dau ochii cu Somraj, așa că ar trebui să-i zic Nishei, dar nu vreau să o supăr, așa că sunt nevoit să-i spun lui Zafar, pentru că el va ști ce e de făcut.

Doamne ce mai doare fiecare pas. Aliya se smiorcăie, mă tem că o să alunece și o să cadă. Calea e tot pustie. Nu prea pot să îmi ridic capul ca să văd cât de departe e șoseaua, degetele ei îmi sunt înfipte în păr, să nu cumva să o dau de-a dura. E lipită atât de strâns, simt cum îi bubuie inima. Gonește. Farouq mi-a spus odată că inima e făcută să bată un anumit număr de ori, numărul e altul pentru fiecare, dar inima ține numărătoarea, când și-a terminat porția, se oprește, nici o bătaie

în plus nu dă. A spus că e cel mai bine să faci inima să bată încet, așa durata vieții se poate lungi, iar eu am spus că unii ar putea întreba de ce să vrei să lungești o viață ca a mea? Între timp inimioara Aliyei își irosește viața în grabă și niciodată nu voi ajunge eu la șosea.

Cât timp a trecut nu știu, dar sosește o clipă când aud voci și încep să strig după ajutor, vin oameni în fugă. Câțiva o ridică pe Aliya de pe spatele meu și o duc în timp ce eu mă târâi după ei pe bășicile mele.

Când ajungem la clinică sunt terminat tot. Miriam Joseph îi aruncă o privire Aliyei și fuge după Elli care e furioasă pe mine.

– Ar fi trebuit să dai telefon, putea să moară, spune mânioasă Elli.

Nu mă pot uita la ea, care probabil că joacă teatru chiar în clipa asta, pentru că altfel cum ar putea să ne trădeze atât de urât? Nu spun nimic. N-am nimic de zis. Ce folos să spun că nu e telefon în Spărgătorul de Nuci? Fără o vorbă mă întorc și traversez până la casa Nishei unde îmi pot scălda mâinile și picioarele în apă rece.

Se înserează până să ne aducă Somraj vești. Aliyei îi era atât de rău încât Elli a spus că trebuie să se ducă la spital. Asta desigur că a îngrozit-o pe Aliya. Ca toți khaufpurenii, crede că dacă se duce la spital nu va mai ieși niciodată, așa că Elli a ținut-o în propriul ei dormitor toată ziua cu gheață și ventilatoare și medicamente ca să îi scadă febra. Spre seară Aliya nu mai avea temperatură. Elli a dus-o acasă cu auto-ul lui Bhoora și i-a poruncit să o aducă pe ea și pe bunicuța ei Huriya la clinică în fiecare dimineață fără greș pentru următoarele șapte zile. A trimis vorbă după mine să mă duc să îmi vadă mâinile și picioarele.

– E prea târziu.

Să mă ia dracu' dacă mă duc acolo.

– Elli așteaptă, spune Somraj.

– Domnule, trebuie să ajung acasă că dacă nu Mama nu mănâncă în seara asta.

– Nu te prosti, spune Nisha, cum o să ajungi acasă în halul ăsta?

Îi spun că mă simt mult mai bine. Am mâinile și picioarele foarte rezistente, pe orice altă vreme în afară de Nautapa n-ar fi fost nici o problemă.

Nisha spune:

– Nu, trebuie să te duci la Elli. După ședință Zafar o să te ducă acasă. O să îi trimit mâncare Mamei.

Păi, pot eu oare să o refuz pe Nisha? Ca să mai fie drăguță cu mine, promit să mă duc la Elli, dar ce fac de fapt e să șed în fața casei lui Somraj și să ascult vocile dinăuntru.

– Fără violență, spune Zafar. Insist, nu trebuie să fie violență.

Stau și trag cu urechea în fața casei lui Somraj, plus în același timp îmi fac griji că o zi întreagă a trecut de când am prins-o pe Elli sărutându-l pe avocat. E mai greu să vorbesc acum pentru că va trebui să explic de ce n-am sărit cu gura imediat. Poate o să-i spun lui Zafar când mă duce acasă. În momentul ăsta e ocupat cu vorbitul. Îi aud vocea. Le spune ce a aflat de la spionii lui.

– Numai gloanțe oarbe trase în aer, domnule, asta i-a spus șeful poliției MȘ-ului, care era livid de furie, fiindcă focurile picaseră cât se poate de prost.

Deja emisese o declarație, regrete, răspuns la provocări, bucuros că nu sunt răniți, e nevoie de reținere de ambele părți, anchetă, măsuri potrivite. Zafar spune că el și alții n-au scăpat de arest decât pentru că, cu amrikanii în oraș și cu înțelegerea de ticluit, ultimul lucru pe care îl vrea MȘ-ul e alte proteste plus jarnaliși care să pună întrebări. Necazuri pe care să nu le poată evita. O mulțime care azvârlea cu pietre a luat cu asalt secția de poliție Narayan Ganj. Somraj și cu comitetul au trimis oameni în bidonvilles ca să calmeze lucrurile.

– Când începe, repetă Zafar, nu trebuie să fie violență.

– Nu se poate garanta, spune altcineva. Lumea e furioasă.

O voce de femeie. E Nisha.

– De ce să nu fie furioși oamenii? Douăzeci de ani au așteptat. Pentru ce? Trădarea asta?

Zafar spune:

– Prieteni, iată cum stă treaba. Dacă ne lăsăm conduși de furie, dacă încălcăm legea, ne punem în aceeași situație ca și Kampania. Ascultați, noi am suferit o nedreptate, iar Kampania a comis-o. Noi suntem cei care cerem dreptate, hai să nu încălcăm chiar noi legea. Prieteni, mass-media din Khaufpur, sau o parte, poate că ține cu noi, dar în lume Kampania are puterea. Kampania are armate de lobbyiști, agenții de relații cu publicul, editorialiști plătiți. Trebuie să fim impecabili, că dacă nu le dăm ocazia să spună: „oamenii ăștia sunt extremiști", de aici e numai un pas până la: „khaufpurenii ăștia sunt teroriști"...

Apoi relatează cum a organizat Kampania în Amrika un atac fals asupra uneia dintre propriile fabrici.

– A fost un exercițiu. Poliția, FBI-ul, pompierii, toți au fost implicați. Kampania a invitat ziarele să se uite și a spus: iată, așa îi tratăm pe teroriști. Ia ghiciți cine sunt „teroriștii" ăștia. În povestea răspândită de Kampanie erau protestatari khaufpureni. În fantezia Kampaniei khaufpurenii au luat ostatici și au cerut cafea, apoi au executat pe unul dintre ostatici deoarece cafeaua nu era pe gustul lor.

– Ce avea? întreabă cineva.

– N-avea destul cardamom, probabil, spune altcineva.

În stil tipic khaufpurean se pornește o dezbatere despre cât cardamom sau câtă scorțișoară trebuie pusă în cafea, și dacă adăugarea de puțină sare îmbunătățește gustul.

– Nu era destul de fierbinte, zice Zafar.

Tăcere, o clipă de incredulitate, apoi în cameră înflorește un trandafir de râsete. Spune Zafar:

– Prieteni, gândiți-vă o clipă ce se petrece de fapt aici. Ce e teroarea? Dicționarul spune că e teamă extremă, groază cumplită, plus ceea ce o provoacă. În noaptea aia, poporul nostru a cunoscut teroarea dincolo de ceea ce poate defini un dicționar. Cine a provocat-o? Poporul

nostru continuă să simtă teamă extremă, groază cumplită, pentru că nu știu ce orori mai pot încă să iasă la iveală în trupurile lor. Cine refuză să împărtășească informații medicale? Poporul nostru vrea dreptate la tribunal. Cine ia în râs dreptatea refuzând să apară la tribunal? Teroriștii sunt aceia care provoacă teroare, care pun în primejdie vieți nevinovate, care nu respectă legea. Singurii teroriști în acest caz sunt cei care conduc Kampania.

– E o lume ciudată, spune unul, unde o Kampanie comite acte de teroare și apoi ne numește pe noi, victimele ei, teroriști.

– Ticăloșii trebuie executați, zice altul.

Alte voci își revarsă mânia.

– Fără violență, spune Zafar. Nici acum, nici mai târziu. Ascultați, poate că nu vom câștiga niciodată împotriva Kampaniei. Poate că nici măcar nu vom primi dreptate. Dar chiar dacă acei oameni răi scapă de pedeapsă, tot vor rămâne la fel de pătați de sânge, la fel de înrăiți, în inimile lor ei înșiși vor ști aceasta. Indiferent ce se întâmplă ei sunt ființe distruse, sufletele le sunt deja moarte.

Trăiască Sfântul Zafar. Ce căcat de erou. Apărătorul celor buni și drepți, el ar fi în stare să ne cruțe până și dușmanul. În nici un caz nu înghit eu una ca asta. Ochi, am spus că admir Kampania, dar gândindu-mă ce au făcut oamenii ăia, cum au luat cu grozăvie viața părinților mei și m-au lăsat singur pe lumea asta, o asemenea ură pune stăpânire pe mine, cred că o să-mi plesnească pielea. Ticăloșiți sunt ei dincolo de orice limită, n-am văzut doar dovada eu însumi aseară în grădinile Jehannumului? Un animal nu se supune legilor omenești, le voi spinteca globii ochilor, le voi smulge limbile cu clești înroșiți, mă voi căca în gura lor. Sângele îmi freamătă în inimă, sunt amețit de furie. Apoi la fel de iute îmi trece, lăsându-mă moale, trupul îmi e ca o piele de capră umplută cu jale.

Vorbește Nisha:

– Zafar iubirea mea, când doliul și durerea se preschimbă în furie, când mânia e la fel de zadarnică precum lacrimile noastre, când cei de

la putere devin orbi, surzi și muți de față cu noi, iar lumea ne-a uitat, atunci ce mai e de făcut? Ne spui să lăsăm deoparte mânia, să ne înecăm cu amărăciunea noastră, și să fim răbdători, în speranța că într-o zi dreptatea va câștiga? Așteptăm deja de douăzeci de ani. Și când guvernul care se presupune că ne protejează manipulează legea împotriva noastră, atunci ce folos mai e legea? Mai trebuie oare să o respectăm, în vreme ce adversarii noștri o răsucesc cum le convine lor? Nu mai e mânia, Zafar, ci deznădejdea care șoptește: dacă legea e zadarnică, mai contează dacă ieșim în afara ei? Ce mai rămâne?

După asta urmează o tăcere lungă. Nimeni nu spune nimic. Nimeni nu poate vorbi. În sfârșit vine vocea lui Zafar, care pare istovită.

– Nu mai rămâne nimic.

– Și atunci?

– Ce altceva? Luptăm. Continuăm. Nu renunțăm.

– Ba oamenii renunță, spune Nisha. Renunță când nu mai au nimic de oferit.

Între ei se duce o altă bătălie numai a lor, ceva ce trebuie să fi început cu mult înainte de ziua asta.

– Întotdeauna mai rămâne ceva de oferit, spune Zafar.

– Zafar, iubirea mea, nu mai e nimic.

Atunci Zafar spune ceva frumos. „*Jahã jaan hai, jahaan hai.*" Cât timp avem viață, avem lumea. Aceste cuvinte mă fac să mă treacă fiori pe spinarea mea cocârjată, mă fac să plâng.

– Wah, wah, spun eu, până să mă pot abține.

– Cine-i acolo? Cine-i afară?

Așa că sunt adus înăuntru.

Camera de muzică e plină de lume. Nisha, în picioare, se uită lung la Zafar care e așezat lângă tatăl ei, privindu-și degetele de la picioare.

– Le ceri oamenilor să își dea viețile? îl trage Nisha la răspundere. Spune aici, deschis, în public. Zafar, ți-ai da viața?

Urmează o tăcere lugubră exact la fel de lungă ca și prima, apoi prostul spune încet:

– Știi deja răspunsul. Da, mi-aș da-o.

Când Zafar spune asta, Nisha iese din cameră. Nimeni altcineva nu se clintește și nici nu mai scoate o vorbă. Mă duc eu după ea, le spun. E în bucătărie, unde ea și cu mine mâncăm de obicei. Nisha stă cu spatele la mine, are un cuțit și toacă o ceapă, o taie inele.

– Nisha?

– A, tu erai.

Pare dezamăgită, de parcă ar fi sperat să fie altcineva.

– Ce se petrece? Ce-a fost asta? Nisha, nu plânge.

– E ceapa.

Mi se sfâșie inima să o văd în lacrimi.

– Ceva bun va ieși de aici.

– Dă-mi un exemplu.

Are gura plină de praful ce s-a ales din speranțele lor.

Pus față în față cu întunecimea deznădejdii ei, înțeleg dintr-odată ce a vrut să spună Zafar, mai înainte, în camera de muzică.

– Nisha, e oare răzbunarea un motiv pentru care să îți distrugi viața? Cum rămâne cu Ratnagiri, cu copiii, cu căsuța de pe malul mării?

S-a întors înspre mine.

– Animal, crezi că îmi place să fiu khaufpureană? Să știi că nu. Nu sunt destul de eroică să lupt pentru cauza altora. Nu sunt ca Elli, venită aici din proprie inițiativă. Sunt prinsă în asta pentru că m-am născut aici. Bătălia asta o să continue la nesfârșit. N-o să-i apucăm sfârșitul nici unul dintre noi. Dacă pruncii noștri vor crește aici, le va otrăvi și lor viețile.

– Atunci hai să plecăm din Khaufpur. Cu toții. De ce trebuie să rămânem, doar pentru că ne-am născut aici? Hai să mergem la Ratnagiri. Hai să mergem și să uităm de locul ăsta îngrozitor.

– Acum tu ești cel care visează.

– De ce? Kampania are totul de partea ei, până și propriii noștri politicieni. Noi khaufpurenii avem un mare căcat. De ce să ne dăm întreaga viață pentru o cauză pierdută?

Din nou Nisha plânge, de data asta nu mai e ceapa pe care să dea vina.

– Nu mai înțeleg nimic, zic eu. Te rog să îmi spui de ce ești atât de nefericită.

Își ridică tivul cămășii ca să se șteargă la ochi.

– Pentru mine nu va fi nici un Ratnagiri, și nici copii.

– Încetează. De ce spui așa ceva?

– Animal, dacă îți zic, să nu spui nimănui, nimeni din afara casei nu știe încă, promiți?

– Jur.

– Zafar va face greva foamei. Post până la moarte.

– Greva foamei? Când aud una ca asta încep să râd. Greva foamei! Draga mea, șterge-ți lacrimile. E o cacealma, o făcătură, toți politicienii corupți postesc până la moarte cel puțin o dată de-a lungul carierei, e obligatoriu, cumva ticăloșii nobili se lasă mereu convinși să se oprească la timp. Nu-ți face griji, Nisha. Zafar nu e nebun. O să se oprească după câteva zile, după ce va arăta că vorbește serios.

– Știi că Zafar nu e așa, spune ea. Și-a dat cuvântul. S-a legat să nu se oprească, până nu câștigăm.

Acum îi înțeleg groaza. Zafar nu minte și oare când am câștigat vreodată noi, *le peuple de l'abîme?* Hrană de viermi va fi, dacă chiar asta își propune.

– Îl poți opri, îi spun. Probabil că ești singura care poate.

– Spune că nu trebuie să încerc, dar cum pot să mă abțin? Nici măcar nu e sănătos. Durerile alea de stomac pe care le-a tot avut. Ce crampe cumplite, și coșmaruri. Nu se simte mai bine și politicienii nu vor să renunțe. Kampania le va oferi prea mulți bani ca să reziste. Animal, mi-e teamă că am să-l pierd.

Iubirea mea își acoperă fața cu mâinile, crede cu adevărat că nenorocitul ăla e destul de nebun să facă una ca asta, iar în ceea ce privește durerile de stomac, m-am învăluit într-o tăcere vinovată. Ce pot să

spun? Niciodată nu mi-am dat seama până acum câte secrete am față de ea. Se șterge la ochi.

– Slavă domnului că Elli va fi cu el.

– Da, slavă domnului.

În cap îmi șoptește o voce răutăcioasă, vorbește acum și îl lași pe Zafar fără doctor. Însuși Zafar ar vrea să vorbești, spune o altă voce, dacă vrea să se sinucidă de ce să îți faci tu griji? Zice o a treia, dacă nu spui, îi faci lui Zafar un serviciu, plus că s-ar putea să îți aducă foloase pentru spate. Gura, îmi spun mie însumi, căci nu pot la urma urmei să dau vina pentru gândurile astea pe vocile mele, de îndată ce trag concluzia ce e mai bine pentru mine o să fac ce o să fac.

– Îmi pare atât de rău, spun cu voce tare. Sunt așa un ticălos.

– De ce îți pare rău, Animal, scumpule? întreabă Nisha, zâmbindu-mi printre lacrimi. N-ai făcut nimic rău.

CASETA NOUĂSPREZECE

Postul începe într-un cârd mic de jarnaliși și fotographași pe trotuarul de vizavi de tribunalul din Khaufpur unde în câteva zile e programată audierea. Zafar ține un discurs în fața camerelor de luat vederi. Bla dreptate bla. I se vor alătura în acest post până la moarte două femei din mahalalele de lângă fabrică. Pe una o cunosc, Devika, îmi dădea dulciuri când eram mai mic. Cealaltă e dintr-un loc căruia îi zice Colonia Lunii Albastre, copilul ei e bolnav fiindcă bea apa otrăvită. Spre uimirea mea pășește în față un al patrulea grevist al foamei. E Farouq. O dată în viață marele meu dușman arată serios, chiar respectabil. E în pijamale albe kurta, în jurul capului are o fâșie de pânză neagră precum cea pe care a purtat-o la trecerea prin foc. Zafar e îmbrăcat la fel atât că pânza turbanului e roșie.

Tribunalul e în orașul vechi din spatele Chowkului, lângă lac. E o clădire mare de piatră galbenă, pe grilajul negru de fier au atârnat un steag pe care au scris post până la moarte pentru dreptate. Vizavi e o piațetă prăfuită. Sub umbra mișcătoare a celor patru tamarini s-a ridicat un cort, unde își vor ține înfometarea Zafar și echipa lui. În jurul cortului, într-un desiș de sariuri multicolore și burqa negre, și-au făcut tabăra sute de femei, întotdeauna femeile sunt cele care sprijină, din locuri ca Spărgătorul de Nuci și Jyotinagar, aceleași femei au fost și la demonstrația MȘ-ului. FĂRĂ ÎNȚELEGERE, scrie pe pancartele lor.

Când jarnaliștii se plictisesc și se cară, cei patru greviști ai foamei se deplasează peste drum printre camioanele pe care le doare undeva de

ei și auto-urile care accelerează ca smintitele și își iau locul ca patru înțelepți în cort. Elli Trădătoarea așteaptă acolo cu Nisha, al cărei chip e un dulap plin de jale.

– Vă conjur să nu faceți asta, le spune Elli celor patru, care ascultă politicoși dar inexpresivi. Dacă insistați să continuați atunci trebuie să beți multă apă, cel puțin doi litri pe zi, plus electroliți. O să aveți nevoie pe căldura asta.

– Electro-ce? întreabă Devika.

– A, e doar un nume pompos pentru puțin zahăr și un praf de sare. Plus un strop de zeamă de lămâie n-o să strice. Voi veni aici regulat și la fiecare câteva ore voi lua probe de urină și vă voi măsura tensiunea arterială.

Nisha intervine:

– Dacă doctorița sahiba găsește semne de pericol vă va spune să vă opriți și trebuie să o ascultați.

În mod normal ar spune Elli, acum e doctorița sahiba. Pe cine încearcă Nisha să convingă, cât de disperată trebuie să fie?

– OK, să vă explic ce vi se va întâmpla, spune trădătoarea Elli. În primele câteva zile corpul vostru vă va jefui mușchii și ficatul de rezervele de energie ușoară. Se numește glicogen. Veți slăbi rapid. Odată glicogenul dus, corpul începe să se hrănească din mușchi. Inclusiv mușchii inimii. Când mușchii sunt epuizați, corpul arde cetonele produse de descompunerea grăsimilor. Asta produce și multe toxine. Când se consumă grăsimea, corpul intră în faza de autodistrugere. Nu mai are cu ce să se hrănească în afara organelor vitale, dar distrugerea începe cu mult înainte. În căldura asta aș zice că puteți rezista cel mult douăzeci de zile înainte să devină cu adevărat periculos.

– Avem cinci zile până la audiere.

Acesta e Zafar, spune asta pentru că dușmanii noștri vor trebui să semneze înțelegerea înainte de audiere, care cade în dimineața celei de-a șasea zile.

– Cinci zile veți rezista, spune Elli, toată lumea aude ușurarea din glasul ei. Va fi neplăcut, dar beți multă apă și veți fi bine.

Cei patru se uită unul la altul, apoi Zafar îmi face semn. Mă târăsc până acolo iar el îmi șoptește:

– Animal, du-o pe Nisha undeva.

– Unde? îi răspund tot în șoaptă, buimăcit de maniera sa secretoasă.

– Oriunde, spune el. Numai să o iei de aici câteva minute.

Așa că țopăi pe cele patru picioare până în locul de unde ne urmărește Nisha, cu bănuiala așezându-i-se pe chip ca un roi de muște.

– Nish, vino cu mine o clipă.

– Ce? Unde?

– Trebuie să îți arăt ceva.

– Ce?

– Păi, nu să îți arăt, de fapt, spun eu încercând să mă gândesc la ceva ce să creadă. Zafar vrea să facem ceva pentru el.

– Ce să facem? vrea ea să știe, încruntând din sprâncene.

– Are nevoie de șosete.

– Șosete? Ai înnebunit?

– E îngrijorat că o să i se umfle picioarele, așa că vrea să îi cumpărăm șosete.

Mă măsoară din priviri de parcă m-aș fi scrântit la cap.

– Atunci mergem mai târziu.

Ridic din umeri către Zafar iar el răspunde printr-o expresie resemnată.

– OK, atunci presupun că e timpul să aflați cu toții. Face semn către sticlele de apă depozitate în fundul cortului. Nu vom avea nevoie de astea. Avem puțin timp, trebuie să aplicăm presiune maximă, am decis să postim fără apă.

– Nu! Nisha e în genunchi alături de Zafar, l-a cuprins în brațe și spune: Nu! Nu vei face asta.

El o prinde de mâini, îi șoptește ceva la ureche și brusc ea se pleoștește. Ce ciudat, să văd așa ceva. Ea e cea tare, cea care îl ajută să fie puternic când îl cuprinde deznădejdea aia întunecată, dar acum e în genunchi, implorând, și nici unul dintre noi nu știe ce să facă.

Zafar spune:

– Trebuie să facem așa pentru că nu e vreme.

Printre prieteni și doritori de bine domnește tăcerea, apoi Elli rostește ceea ce gândim cu toții:

– Zafar, pe căldura asta, e sinucidere curată. Fără apă veți rezista poate trei zile.

– N-avem nevoie decât de cinci zile, spune Sfântul Zafar.

– Vă implor, spune ea, nu faceți asta.

O, Trădătoareo, ce ipocrizie! Ce-ți pasă ce i se întâmplă? Ar trebui să vorbesc chiar acum pe loc și să le spun tuturor acestor oameni adevărul despre tine și despre avocatul ăla amrikan. Tac. De două zile mă lupt cu conștiința, nu pot să mă hotărăsc ce să fac. Dacă asemenea egoism ți se pare greu de crezut, ia gândește-te dacă ai fi pe patru picioare și ai avea șansa să fii om? Odată Elli dusă, dusă și șansa mea, dar în clipa asta aceeași Elli cea fățarnică pare pe punctul de a da apă la șoareci, are gura schimonosită, ochii prea apropiați bat din pleoape ca niște aripi de molie. Spune ea:

– Zafar, te rog dă-mi o șansă, ceea ce e ciudat, de parcă ea însăși ar putea cumva să rezolve problema.

Nisha e cea care regăsește o sclipire a fostului său eu.

– Prostule, spune ea. Vrei să mori?

Cu asta a ieșit din cort, lăsându-ne pe noi să le ținem tovărășie greviștilor foamei.

Bine ai venit în fundul iadului. Soarele din acea primă zi a postului e ca gura unui cuptor, care revarsă nenorocire topită asupra orașului. Arșița Nautapei te paralizează. Pe la prânz sunt 114 grade[1]. Pretutindeni sunt doar două subiecte de conversație. Unul este canicula, al doilea – greva foamei. La cinci după-amiază, Elli revine să îi vadă pe greviștii foamei. După doar câteva ore au ochii ca șmirghelul, clipind după umezeala care le-a părăsit deja trupurile.

[1] 46°C

Zafar nu vrea să asculte nici un fel de argumente, stă cu picioarele încrucișate și citește ziarele care i se aduc, se uită pe deasupra ochelarilor când stă de vorbă cu tine, vorbește la celular, își face treburile zilnice.

– Vă e atât de sete acum că nu vă dați seama că vă e foame, le spune Elli celor patru, dar în curând s-ar putea să pierdeți cu totul senzația de foame și chiar de sete. Acesta nu e un lucru bun. Le spune ce știe despre grevele foamei, consumarea înceată a corpului: În Irlanda prizonierii au rezistat șaizeci de zile cu apă până să moară, dar orbirea plus alte afecțiuni ireversibile au avut loc cu mult înainte de acel moment. Foametea suferită de prizonieri turci a confirmat aceste statistici sumbre. Oamenii aceștia au avut apă. Nici nu prea există date despre posturi fără apă, dar în căldura asta extremă, corpul se va usca și își va începe distrugerea în două sau trei zile. Iar și iar Elli încearcă să îi facă pe cei patru să vadă cât de sinucigașă e decizia lor. Sunteți acum în aceeași situație ca oamenii care se pierd în deșert fără mâncare sau apă, numai că v-ați pus singuri în situația asta, vă faceți propriul deșert.

– Ce e Khaufpurul dacă nu un deșert? răspunde una dintre femei, cineva spune „wah wah".

Toți cei din cort dau din cap. Văd expresia de pe fața lui Elli, știu ce are în cap, și anume că vor afla curând cât de greu e să supraviețuiești cu retorică. Deși trăiește printre noi și ne vorbește limba, nu știe mai nimic despre khaufpureni.

Toată lumea din Khaufpur vorbește despre Zafar. Ce erou, saalé. Nu că n-ar fi fost cunoscut și dinainte, dar acum toți nerozii sunt prietenii lui. Zafar bhai, care dă totul săracilor. Exclamația asta veche are acum o nouă însemnătate, pentru că dacă cineva nu-l oprește dobitocul ăsta nebun o să își dea viața. Farouq, Devika și Lună Albastră sunt noii sfinți și li se lipesc fotografiile în tot orașul alături de cea a lui Zafar. Patru martiri în devenire.

Brusc toți căcănarii sunt experți în postit. Ei, mulți chiar sunt, firește, deși nu din proprie inițiativă.

– E lună plină, spune Ramprasad vânzătorul de fructe. Trimite lichide în creier și tulbură gândurile. De asta o iau razna oamenii. Cea mai bună metodă de a face față lunii e să postești fără apă. Vedeți, asta reduce lichidul din tot corpul, iar lichidul din creier curge în jos în corp, astfel efectul de nebunie al lunii e înlăturat.

– Biet cretin, habar n-ai.

– Ce, Animal? Ești expert în medicină?

Eu nu sunt, dar e timpul să dezvălui o descoperire neașteptată și cumplită, și anume că sunt infectat de o boală numită conștiință. Văzând nenorocirea Nishei mă pomenesc că nu mai sunt așa pornit să piară Zafar, plus că nu-mi vine să recunosc, o parte din mine îl admiră pe tâmpitul ăsta. Întotdeauna s-a purtat frumos cu mine și orașul pur și simplu n-ar mai fi la fel fără el.

Zafar postește de trei zile, iar trădătoarea Elli tot repetă că dacă nu se oprește în curând va muri. Corpul a început să se devoreze pe sine, iar sângele îi bubuie în cap. Are crampe severe, despre care Faqri zice că s-ar putea să fie efectele sevrajului de datura. De ieri astea au început să dispară ceea ce înseamnă că Faqri are probabil dreptate. Farouq se dovedește a fi rezistent.

– Azi mai bine ca ieri, îmi spune cu un rânjet când mă duc să-i văd, are buzele crăpate și răsuflarea ca vântul printr-un copac cu spini.

El și ceilalți greviști își spun unul altuia glume și se complac în vechea distracție khaufpureană a sudalmelor. O gloată de khaufpureni stă cu ei, cântând *Hillélé* și alte asemenea cântece și ridicându-le moralul cu bancuri. E vineri, a patra zi de Nautapa, 120 de grade[1]. După-amiază Devika, cea din Spărgătorul de Nuci, cedează și e dusă de urgență la spitalul mare. Femeia din Luna Albastră se lasă convinsă de familie să se oprească. Zafar și Farouq continuă. Sunt istoviți și până la sfârșitul după-amiezii au adormit amândoi. Nisha, care e înfricoșată și stă ca pe ghimpi, profită de ocazie. Pe când cei doi dorm, aduce o cârpă udă și îi șterge pe față, apoi lasă câteva picături de apă să le cadă pe buze.

[1] 49°C

Ce a făcut Farouq, nu știu, dar Zafar se trezește imediat. E foarte furios, și-a deschis gura să zbiere la Nisha, dar nu iese decât un fel de orăcăit. Ce crede că face? Nisha, gata-gata să izbucnească în lacrimi, răspunde că el și cu Farouq ar trebui să își curme chinul.

– Te porți ca un copil, spune el.

Are buzele atât de crăpate, limba îi e umflată în gură. Sună de parcă a băut daru, așa și arată, cu ochii înroșiți și părul măciucă. Până și ochelarii îi sunt prăfuiți și nu mai are voința să îi șteargă de cămașă ca de obicei. Nu mai citește ziare.

– Ce-ai pățit? o ia la întrebări pe Nisha. Se făceau glume cum că șira spinării lui Zafar e Nisha. Acum asta?

– Sunt puternică, spune ea, și cu toată puterea mea te implor, renunță. Nu mai poți lupta dacă ești mort.

– De ce vorbești de moarte? întreabă Zafar. Vorbește de victorie.

– Crezi că ești puternic, spune ea, dar nu ești. Renunțarea la viață e exact asta, renunțare. Înseamnă să te dai bătut. Kampani-wallahii ăștia nu sunt impresionați. Râd de tine. Le dai cadou viața ta.

Când spune asta, mă uit la fața lui Zafar și mi se pare că pe ea apare o oboseală cumplită. Știe că ea are dreptate. Și îmi trece atunci prin cap că face asta pentru că a obosit să lupte și că e singura cale prin care se poate opri onorabil. Nu l-am sprijinit cum trebuie, nu i-am mulțumit pentru anii în care s-a zbătut pentru noi, acum a ostenit, vrea să se isprăvească totul, un asemenea sfârșit nu va fi fără onoare. Însă l-am subestimat pe Zafar. Omul e, la urma urmei, un sfânt, deja își cere scuze că și-a ieșit din fire față de Nisha, dar acum e rândul ei să facă tărăboi. Strigă la el:

– Nu te aștepta că am să stau aici să mă uit la tine cum mori! Nu vreau! Refuz!

– Atunci va trebui să pleci, spune eroul, dar jur că dacă ar mai fi avut un strop de umezeală în corp i s-ar fi prelins din ochi. Te rog să nu te mai întorci până nu se sfârșește.

– Până nu se sfârșește? Ce înseamnă asta? rostește Nisha, zdruncinată.

– Înseamnă că tu ești viața mea, spune Zafar, ceea ce, la ce imbecil posomorât e, pentru el reprezintă cel mai apropiat lucru de o declarație de dragoste.

Femeile care stau în apropiere fac uu și aa, dar multe plâng.

– Dacă sunt viața ta, zice ea, atunci ne ucizi pe amândoi.

– Îmi clintești hotărârea, spune Zafar. Te rog să pleci acum.

Pe chip are o expresie de parcă ar fi torturat. Nisha se ridică și pleacă, parcă și-ar târî inima și mațele pe jos după ea.

Sâmbătă, a cincea zi de Nautapa, 118° F[1]. Nu se mai cântă în jurul cortului. Zafar și Farouq zac pe saltele, lungi răstimpuri acum nu mai vorbesc. A patra lor zi fără mâncare sau băutură. Oamenii își șoptesc că sunt pe ducă. Criza nu mai poate fi departe. Când doctorița sahiba le poruncește să înceteze ce vor face? Înțelepciunea spune că vor continua până la cumplitul sfârșit. Oamenii chiar sunt convinși de asta, un semn sigur e că multă lume, hinduși și musulmani deopotrivă, vin șovăielnici la cort să le ceară binecuvântarea. Să fii în prezența sfinților, asta e ceva. Sosește o delegație de bătrâni din Spărgătorul de Nuci și se roagă de ei să se oprească. Cu buzele lor distruse, refuză. Foc de sete, arșiță de foame, cei doi se incinerează pe rugul cauzei lor moarte.

La prânz sunt la Somraj acasă mâncând prânzul și împachetând niște chappati și murături să duc acasă pentru Mama. De când a început drama asta n-am mai stat cu Mama, deși ar fi trebuit pentru că pe zi ce trece înnebunește mai tare. De două, trei ori deja au găsit-o vecinii răcnind pe uliță și au adus-o acasă. Ei nu știu ce răcnește dar eu da, pentru că îmi spune seara.

– Animal, încerc să avertizez oamenii, dar nu mă ascultă. Vine iadul, se va căsca sub picioarele noastre, se simte deja dogoarea. *Le camp des saints et la ville bien-aimée. Un feu descendera du ciel et les dévorera*.

Tabăra sfinților și orașul mult-iubit, un foc se va coborî din cer și-i va mistui. Apoi mi-a confirmat că îngerii s-au infiltrat peste tot, vor

[1] 48°C

cuceri orașul, pregătesc un final spectaculos. În curând nu vor mai exista oameni.

Nisha vine la mine cu ochii roșii de plâns, îngenunchează în fața mea ca să mă poată privi în ochi.

– Animal, trebuie să îi transmiți mesajul acesta lui Zafar din partea mea. Vrei?

– Bineînțeles.

Nimic nu mi-ar plăcea mai puțin, dar cum să spun așa ceva?

– M-am gândit mult la ce ar trebui să spun. Dar la urma urmei ce rămâne? Te iubesc. Din tot sufletul și din toată inima.

O păcat să spun asta dar focul care îl arde pe Zafar nu e nimic față de flăcările care mă înghit acum pe mine.

– Da, da, zic eu. Bineînțeles că o să-i spun.

– Spune-i că îl respect și îl admir și îl sprijin și doresc să fiu cel mai puternic aliat al său, îi dă ea înainte. Cum să rămân singură aici? Uite. Îmi arată o pălărie, brodată cu grijă cu mătăsuri albastre și stacojii. Am făcut asta pentru el, pentru nunta noastră.

– E frumoasă.

Doamne, ce doare!

– Spune-i că dacă se duce, mă ia cu el.

– O să-i zic, mormăi eu.

– Gândul că nu va mai fi, spune ea, acum vorbind mai mult pentru sine decât cu mine, mă face să disper. Kampania nu merită să scuipi pe ea, nu merită să mori pentru ea. Dacă ar fi fost un singur om bun în Kampania aia, chiar și unul care ar fi putut fi mișcat de un asemenea sacrificiu, atunci poate că ar fi meritat. Dar vor sărbători când va veni vestea.

– Nu mai vorbi așa, Nish, îi spun. Nimeni nu se duce, ce dracu'. Nimeni nu se duce. (Vorbăria asta că se duce după el mă bagă în sperieți.) Nici într-un milion de ani n-o să facă el una ca asta. Gândește-te la asta, nici măcar Zafar n-ar putea fi un asemenea aiurit încât să creadă că moartea e o alegere mai bună.

Dar nu sunt sigur de asta, absolut deloc, pentru că Zafar e un erou, un sfânt, iar moartea lui ar provoca un asemenea scandal încât nici un politician n-ar putea să treacă peste el. La felul în care vorbește Nisha, îl vreau viu acum, tare de tot. Un rival care e viu poate să facă greșeli, cine știe, poate că ea s-ar plictisi de sfințenia lui, dar unul mort și etern, nici vorbă.

– Animal, în afară de Zafar, ești cel mai bun prieten al meu. Du-i mesajul meu.

Zafar spune că foamea a încetat și că a început să simtă un fel de pace, dar nu pare foarte pașnic pentru că după ce i-am transmis mesajul începe să mă biciuiască cu limba lui umflată.

– Animal, tu mereu spui că nu trebuie să gândești, ești al dracului de norocos, amice, pentru că gândurile îmi fac praf capul cred că o să îmi explodeze cu toate căcaturile astea de gânduri îngrămădite în el.

Nu e un lucru obișnuit ca el să înjure așa că sunt puțin năucit.

– Ce loc mai e și Khaufpurul ăsta, spune el, unde până și cerul e stricat și când vine ploaia e numai un împrumut pentru datorii de mult trecute de termen.

Bate câmpii așa, păi știi ce se spune, limba nu are oase așa că se poate răsuci și plia pe o mulțime de lucruri.

– E oare Khaufpurul singurul oraș otrăvit? Nu e. Mai sunt și altele și fiecare dintre ele îl are pe propriul său Zafar. E precis un Zafar în Mexico City și alții la Hanoi și Manila și Halabja și sunt Zafarii din Minamata și Seveso, din São Paulo și Toulouse și mă întreb dacă toți ticăloșii ăștia osteniți au belit-o la fel ca mine.

– Ce să-i spun Nishei?

– Nishei? croncăne, de parcă i-ar veni greu să-și amintească cine e.

– Prietenei tale.

– Păi unde e?

Începe să o caute cu privirea. Are ochii cufundați în orbite. Atât de uscați și de inflamați sunt, încât când se rotesc mă aștept să scârțâie.

– Stă acasă și plânge pentru că i-ai spus să nu vină aici.

– De ce să fac una ca asta? mă ia el la întrebări de parcă aș minți.

Nu, mai rău, de parcă eu aș fi de vină pentru toate astea.

– A încercat să îți pună apă în gură.

– Apă? Te rog... Îi seacă vocea, pe moment cred că cere apă, dar probabil că mă ruga să nu mai amintesc de ea pentru că după o clipă se pornește iar, urmându-și calea propriilor gânduri. N-am trecut niciodată prin foc pentru că refuz să mă înclin în fața lui dumnezeu. Refuzul de a te înclina nu e același lucru cu necredința. Uită-te la nenorocirea lumii și vei fi nevoit să crezi că acționează ceva foarte răuvoitor. Nu pot să onorez spurcăciunea asta.

Se uită la Farouq care zace adormit în apropiere acoperit cu un cearșaf, foarte asemănător cu un cadavru în lințoliu.

– Farouq poate trece prin foc pentru că are mintea calmă, șoptește Zafar. Dar în clipa asta focul e în mine și îți spun eu Animal că mă arde tot, dracu' să-l ia.

Cred că Zafar nu aude cuvintele astea care îi ies târâș din gură. E ca un cadavru vechi mumificat care rostește gânduri ce l-au mâncat pe dinăuntru începând cu mușchii și cu oasele și isprăvind cu sufletul. Acum sunt ca gândacii, îi cad din gură pe jos. Niciodată nu m-aș fi așteptat la una ca asta, dar sufăr să îmi văd vechiul rival în halul ăsta. Mă doare dracului, o clipă mă simt chiar mândru de el. Vorbește ca unul slab de înger, dar nu e slab. Dacă ar fi fost slab, ar bea și ar trăi. Puterea îl omoară. Odată în fabrică am găsit un pachet de piele păroasă întinsă pe oase, era un câine mort, atât de vechi că nici nu mai puțea. L-am împuns cu un băț și a țâșnit o șopârlă dintr-o gaură dintre coaste. Avea măruntaiele pline de mazăre albă, care erau probabil ouă de șopârlă, și mișunau gândaci negri peste tot prin el. Așa va fi Zafar peste încă o zi, două.

Tocmai mă gândesc ce vești să îi duc Nishei când, dintr-odată, se aud urale din afara cortului. Lumea aplaudă. Apoi intră Elli, le spune lui Zafar și lui Farouq că se pot opri din greva foamei, pot bea apă, pot mânca o portocală, pot chiar și să rontăie o curmală, se pot bucura,

se pot scula să danseze pentru că înțelegerea s-a amânat. Tocmai a primit un telefon de la cineva cunoscut. Înțelegerea nu va mai avea loc. Nu are cum să mai fie semnată înainte de luni, care e ziua audierii. Am câștigat.

Sărbătoarea în stil khaufpurean e o chestie fără rețineri, toate festivalurile le-adună la un loc. Oamenii au atât de puține vești bune în viață, când primesc o veste bună își ies din minți. Cineva a adus gulal, pudră colorată, chestia care se aruncă la Holi, alții aprind artificii, pachețele mici de fataka roșii, țopăie prin praf ca niște pești care explodează. Oameni fericiți joacă hora în jurul pieței, toată lumea spune: „Am câștigat, am câștigat, Kampania e îngenuncheată". Pretutindeni în jurul nostru khaufpurenii dansează și chiuie. Unii se îmbrățișează. Cortul e plin de oameni care rânjesc și fac semnul victoriei și e o coadă lungă de inși care vor să le strângă mâna lui Zafar și Farouq. În mijlocul acestei bucurii generale mă întreb: cine a câștigat de fapt? Cum de Elli, care e în cârdășie cu avocații, a adus o astfel de veste într-un astfel de moment?

Prin mulțimea entuziasmată zăresc chipul palid al lui Elli, e singura persoană în afară de mine care nu zâmbește.

Scorpionii și-au pierdut mințile, sau poate că Mama. Mă trezește nebuna care chicotește de una singură și coborând pe scară o găsesc pe Mama cu un scorpion cam ofticat încovrigat pe palma ei. Pare să îi dea instrucțiuni. Înlemnesc ca să nu sperii lighioana. Ăștia roșii sunt cei periculoși. O mușcătură din partea unuia din ăsta și s-a zis cu tine. Asta nu e tocmai ceea ce am nevoie acum. Abia dacă am dormit un pic. Toată noaptea m-am luptat cu conștiința mea cea nou descoperită, am hotărât că trebuie să-l avertizez pe Zafar, frate nu te lăsa prostit de vestea lui Elli, Elli e o prefăcută.

– Simți arșița? întreabă Mama, zâmbindu-mi dulce. Se deschide iadul sub acest oraș. Ard pietrele din zid, alungă scorpionii, sărăcuții de ei, le-a venit vremea, curând va arde pământul, plus copacii și toate

lucrurile verzi, se cască abisul, fumul va ascunde soarele și luna, ca un scorpion va înțepa, atât de dureros că oamenii vor cerși moartea.

– Da, da, îi spun eu, te rog pune lighioana aia jos.

– Sincer, Animal, auzi tu vreo vorbă din ce spun eu? Vine noaptea când orașul acesta se va umple de îngeri și de morți, să nu spui că nu te-am avertizat. Își întinde mâna către mine, scorpionul tot mai e ghemuit acolo flexându-și coada. Poftim, ai grijă să nu-l rănești, nu-i așa că e frumos? Îl cheamă François.

Cu grijă, cu grijă, îl iau pe François și îl las jos pe pământ. Vreo douăzeci de bătăi de inimă îmi cutremură trupul până când el începe să miște din piciorușe și îmi dăruiește viața. E numai șapte dimineața, deja arșița urcă în spirală înspre insuportabil.

Duminică, a șasea zi de Nautapa. 124°F[1]. Mă duc la casa lui Somraj așteptându-mă să îl găsesc pe Zafar acolo, acum nu mai are motiv să țină greva foamei. Somraj pare bolnav. Are cearcăne negre de parcă n-a dormit. Zafar și Farouq sunt tot în cort, mă informează, postul continuă.

– Dar veștile lui Elli? Aseară lumea dansa.

Somraj spune că nu s-a confirmat vestea. Politicienii sunt îngroziți că Zafar sau Farouq vor muri, povestea ar fi putut fi o păcăleală ca să-i facă să înceteze postul. Mâine-dimineață e audierea, spune Somraj. C-o fi una, c-o fi alta, până atunci vom ști.

Mulțimea din fața cortului s-a mărit, umple părculețul și e tăcută. S-a răspândit vestea, eroii noștri trebuie să mai îndure o zi. Toată lumea știe că dacă vine ziua de mâine și dacă Zafar și Farouq nu pun capăt înfometării, până la sfârșitul zilei vor muri cu siguranță. Stranie e tăcerea atâtor oameni, aproape că le auzi respirația. Farouq și Zafar zac pe covoare cu ochii închiși, câțiva șed în liniște lângă ei. Unul dintre cei din cort e un bărbat pe nume Ramlal care mă cunoaște, e soțul Devikăi, una dintre grevistele foamei de la început, așa că întreb dacă s-a auzit ceva.

– Ce? Nu știi? Se vorbește în tot Khaufpurul.

[1] 51°C

– Tocmai am venit de acasă.

Ramlal e pe punctul de a vorbi când Zafar se mișcă și bâiguie:

– Cine a venit?

– Zafar? Zafar bhai, eu sunt, Animal. Am ceva să îți spun.

– Animal? Bine că ai venit, zice el cu buze atât de umflate, înnegrite sunt, se destramă, abia mai pot vorbi. Și eu am ceva să îți spun.

– Ce e, amice?

– Vino aproape, nu pot vorbi atât de bine.

Ieri era rău, azi e mai rău. Ochii-i sunt furtuni roșii. Răsuflarea îi zornăie ca zarurile.

– Cum te simți?

– Nu mai transpir. Nu pot să urinez. Mă mistui.

– E Nautapa.

– Nu. Ard pe dinăuntru. Ca un cuptor. Bietul de el încearcă să își lingă buzele dar nu se umezesc. Să lăsăm asta. Vino mai aproape, nu vreau să audă nimeni.

Așa că mă ghemuiesc chiar lângă Zafar, iar el mă prinde de mână. Aproape că sar în spate, atât de fierbinte are pielea. Ca atunci când o car pe Aliya.

Spune:

– O iubești pe Nisha, știu asta.

– Bineînțeles. O iubim cu toții.

– Da, dar la tine... pentru tine e ceva deosebit, nu?

– Ce vrei să spui?

– N-avem timp de discuții, spune el. Abia pot vorbi, așa că ascultă.

Încuviințez din cap, iar el spune:

– Ce facem noi ar putea sfârși prost. Dacă se întâmplă ceva, ai grijă de ea. Să te asiguri că e bine.

Cererea asta și pesimismul său mă prind pe nepregătite.

– Zafar, tâmpit prost ce ești, oprește-te chiar acum, n-ai nevoie să mai faci asta.

Chiar în timp ce vorbesc îmi dau seama că vestea mea nu va face decât să îi întărească hotărârea.

– Are încredere în tine, spune el, trecând peste remarca mea. Are o adevărată slăbiciune pentru tine. Trebuie să ai grijă de ea.

– Eu? Cum să am eu grijă de cineva?

– Pentru că ții la ea.

Din nou limba sa aridă nu reușește să îi umezească gura. Mă doare să mă uit.

– Ăsta e lucrul cel mai important, Animal, că ții la ea, dar mai e și asta, ești deștept, ești înzestrat cu har. Ești cel mai inteligent individ pe care îl cunosc.

– Hai, nu încerca să mă duci cu zăhărelul, zic eu.

Niciodată n-am presimțit că ar crede despre mine așa ceva.

– Dacă se întâmplă ceva nedorit, spune el, închizând ochii, dacă se întâmplă, va avea nevoie de cineva în care poate avea încredere, care îi poate ridica moralul. Ai un simț al umorului atât de răutăcios. Trebuie să o ajuți să treacă prin asta.

Nu-mi vine să cred că vorbește așa.

– Te iubește, dobitocule. Dacă mori, ce-o să fac? O să fac bancuri să o înveselesc?

– Te invidiez. Seriozitatea e un blestem. Păcat că n-am râs mai mult. Că n-am fost ca tine.

– Oprește-te! mă răstesc la el, văzând că începe să alunece înspre o zonă neagră. Niciodată nu mi-am închipuit că o să te aud spunând așa ceva. Ești eroul nostru, ești conducătorul nostru, avem nevoie de tine. Acum întoarce-te și luptă.

Spune cu drag:

– Cretinule, te faci că ești animal, și prin asta semeni mult cu un animal, că îți ții nasul lipit de pământ și coada în vânt.

– Ce căcat. Cine spune că mă fac?

I se deschid ochii, un zâmbet încet îi trage de colțurile gurii.

– Vezi? Un asemenea ironist. Ai înțeles ceva însemnat, prietenul meu, la urma urmei singura cale de a face față tragediei este să râzi de ea. Limba uscată îi rade zâmbetul de pe buze. Cât aș dori să am niște apă. A trebuit să le spun, nu beți în fața mea. Mă scoate din minți.

– Cine a băut în fața ta?

– O prietenă. Ieri. Am văzut-o cum bea dintr-o sticlă. Nu știa că mă uit. Sticla avea condens pe ea.

Închide ochii, înghite în sec, aproape că auzi cum i se crapă gâtul. Bietul nenorocit, fiecare cuvânt îl costă.

– Îmi imaginam, nu, tânjeam după senzația apei reci care mi se scurge pe gât în jos. Imaginea sticlei nu mă mai părăsea, era din ce în ce mai greu. Aseară am visat numai apă, m-am trezit cu așa o sete.

Cade înapoi, discursul lung l-a istovit.

Dintr-odată sunt rușinat până în adâncul sufletului de ce i-am făcut lui Zafar.

– Zafar frate, iartă-mă. Am venit să îți spun ceva, dar întâi trebuie să îți spun altceva.

– Dă-i drumul.

– Am fost gelos pe tine.

– Știu.

– De unde știi?

– Mi-a spus Nisha, zice el.

– Nu știi. Nu știi cât de rău a fost. Era ca focul tău, mă ardea pe dinăuntru. Știi ceva, m-am gândit la toate metodele să vă despart. Fată hindusă, băiat musulman? M-am gândit chiar să pun gaz pe focul problemelor comunale ca să vă fie imposibil să vă căsătoriți.

– Deci ce s-a întâmplat? întreabă el, ceva ca o strălucire revenindu-i în ochi.

– Fără rost, doar suntem la Khaufpur, na?

De atâtea ori n-au încercat politicienii să semene zâzanie între comunitățile din Khaufpur. Mereu khaufpurenii spun: am suferit împreună, nu ne divizăm.

– Cretinule!

Încă mă mai ține de mână și mă strânge.

– Frate Zafar, am altceva să îți spun. E rău. Foarte rău.

– Spune-mi, frate.

– Zafar bhai, mă tem că te-am otrăvit.

Spovedania e ca voma, nu te poți opri până nu te golești. Așa că îi spun de pastile, cum m-a asigurat Faqri că sunt pentru un anume scop, adică derogarea impulsului său sexual, vis-à-vis Nisha. Plus că n-aveam cum să știu că au în ele datura.

– Datura? spune el. Datura mă-sii. Nu-i de mirare că mă simțeam atât de rău.

Apoi mărturisesc că m-am cățărat în copac, o dată, să îi spionez pe el și pe Nisha. N-are nevoie să afle de celelalte dăți, numai o dată te pot executa indiferent câte crime comiți. Mă aștept să fie livid de furie, dar zace pe covor privindu-mă cu ochi înroșiți.

– Nu te înfurii?

Oftează.

– Animal, frate, sunt prea ostenit să mă înfurii. Apoi se întinde și mă bate pe cap. Deci toată tulburarea, tot haosul ăsta, furia asta chinuitoare împotriva lumii, își are izvorul de aici?

– Oricum, n-ai de ce să te superi, spun eu, pentru că n-am văzut nimic. N-ați făcut nimic de felul ăla.

Îi scapă un fornăit ciudat, iar pieptul îi palpită. Mă gândesc o la dracu' șocul îl omoară, dar se dovedește că râdea. E un râs stafidit, ceva între tuse, suspine și suflatul nasului.

– Animal, ești culmea. Pe dumnezeu în care refuz să cred există limite, dar tu le depășești pe toate.

– Nimic ce să văd eu, oricum.

– Da, știu. Chestiile astea pot aștepta până la căsătorie.

– Ce, nici măcar un sărut?

– Poate un sărut.

– Ticălosule.

– Păi, spune el, împingându-se să se ridice în cot, măcar dovedește ceva, că o să ai grijă de Nisha. Pot să am încredere să veghezi asupra onoarei ei.

– Nu glumi, yaar. Mi-e prea rușine.

– Fără îndoială, tu ești omul.

– Nu sunt om.

– Atunci, frate, spune el, fără îndoială tu ești animalul.

Cineva sugerează să nu îl mai țin pe Zafar de vorbă, dar Zafar spune să nu își facă griji.

– Vechii prieteni, îmi tresaltă inima de bucurie să îi văd, iar ticălosul ăsta, cu nerușinarea lui și rânjetul lui strâmb, mă face să râd și pe dumnezeu în care nu cred asta mă face să mă simt mai bine.

Așa că vine momentul să îi dau adevărata veste. Aplecându-mă drept în urechea lui, șoptesc:

– Zafar, ce am venit să îți spun e de rău. Am dovadă că doctorița Elli lucrează pentru Kampanie.

Așa că încep să îi spun despre ce am văzut la Jehannum, cum m-am ascuns sub masă și am prins-o pe Elli cu avocatul străin, cum a zis el că ea a făcut o treabă bună și că se poate duce acasă și apoi cum a sărutat-o. Zafar ascultă toate astea inexpresiv. Când am terminat spune:

– Animal, ai făcut bine că mi-ai zis, dar deja știu. Aseară, Elli i-a spus lui Somraj. Mă tem că va fi rău pentru ea. Încearcă să ai grijă și de ea.

După cuvintele astea misterioase spune:

– Frate, mă mistui. Roagă-i să aducă gheață. Zdrobește-o într-o cârpă și pune-o pe piele, te rog să-i faci același lucru și lui Farouq.

CASETA DOUĂZECI

– Fără înțelegere! Fără înțelegere!

A doua demonstrație într-o săptămână, iată-ne din nou, paltaniya ai Apokalisului, plutoanele zguduitoare de pământ ale poporului. În ziua asta, care e a șaptea din Nautapa, e cea mai fioroasă arșiță de până acum. Nu e încă zece dimineața, dar treptele din fața tribunalului sunt ca niște bare de metal înroșit. Am sosit cu toții plini de entuziasm pentru că înțelegerea Kampaniei nu a fost semnată și audierea trebuie să înceapă. Zafar și Farouq sunt acolo, atât de slăbiți încât oamenii trebuie să stea lângă ei să îi susțină. Zafar se holbează cu niște ochi care deja par morți.

– Stai jos, nu în picioare, spune cineva.

Zafar spune că așteaptă până ce intră. Atunci se va așeza. Mai sunt zece minute până ce tribunalul își deschide porțile să înceapă audierea, dar când sosește ora programată, nu e nici urmă de judecător. Suntem obișnuiți să întârzie, dar oamenii spun că milord ar fi trebuit să facă un efort, trebuie să știe că unii de aici sunt ca și morți după post, și încă mai refuză să se atingă de apă. După douăzeci de minute iese un funcționar de la tribunal și mormăie câteva cuvinte. Oamenii din apropiere exclamă revoltați.

- Ce se întâmplă? Ce se petrece?

Vestea se răspândește ca focul prin iarba uscată.

– Audierea a fost amânată. S-a amânat audierea.

– FĂRĂ ÎNȚELEGERE! FĂRĂ ÎNȚELEGERE! FĂRĂ ÎNȚELEGERE!

Scandarea reîncepe. Oamenii sunt furioși. Judecătorul, din câte se pare, a fost transferat, deja a părăsit Khaufpurul pentru un alt tribunal, au uitat să ne informeze.

Cineva strigă:

– Vin amrikanii!

Cu o escortă de poliție armată cei patru avocați sosesc la tribunal.

Chiar se vor preface mirați? Ce? S-a amânat audierea, măi să fie, cine s-ar fi gândit? Polițiștilor, cunoscând starea de spirit și calitatea mulțimii, nu prea le convine să îi lase pe avocați să coboare din mașină, și odată ce s-au dat jos se reped să îi urce înapoi, dar e prea târziu. Sunt înconjurați de o bandă de jarnaliși de la *Gazeta Khaufpurului, Doordrishti* etc., care răcnesc întrebări.

– De ce s-a amânat audierea?

– S-a căzut la o înțelegere?

– Suntem aici să oferim ajutor umanitar generos populației Khaufpurului, spune bivolul.

– Se retrag acuzațiile împotriva Kampaniei?

– FĂRĂ ÎNȚELEGERE! FĂRĂ ÎNȚELEGERE!

Sunetul mulțimii care se înfurie din ce în ce mai tare.

– Veți curăța fabrica?

– Unde sunt clienții dumneavoastră? Unde sunt directorii acuzați?

– Suntem încrezători că toate problemele rămase vor fi rezolvate.

– FĂRĂ ÎNȚELEGERE! FĂRĂ ÎNȚELEGERE! FĂRĂ ÎNȚELEGERE!

– Cât va fi compensația?

– Ce înțelegere aveți cu guvernul?

– Știați că audierea avea să fie anulată?

– FĂRĂ ÎNȚELEGERE! FĂRĂ ÎNȚELEGERE! FĂRĂ ÎNȚELEGERE!

– Repetați, vă rog, e cam multă gălăgie.

Auziți O paltaniya, învățați înțelepciune. Puteți să țipați și să strigați cât vreți. Puteți să le urlați dracului în ureche, că tot nu veți fi auziți.

– Când se va semna înțelegerea? În câteva zile? Săptămâni? Luni?

– Eu unul de-abia aștept, spune bivolul. Mi-e dor de casă. Am doi ogari italieni. Dorm cu mine în pat.

O femeie bătrână se desprinde șchiopătând din mulțime, e Gargi, a cărei spinare e aproape la fel de cocârjată ca a mea.

– Domnule Avocat, am trăit în umbra fabricii dumneavoastră, ne-ați spus că faceți medicamente pentru ogoare. Făceați otrăvuri ca să omorâți insectele, dar ne-ați omorât pe noi în locul lor. Aș vrea să întreb, a fost vreo deosebire pentru dumneavoastră?

Așa că bivolul întreabă ce zice femeia și un jarnalis care stă în apropiere spune:

– Nu știu cum să traduc.

Apoi Gargi spune că dacă Kampania are o brumă de onoare trebuie să se lase judecată, și ar trebui să plătească niște compensații îndreptățite și corespunzătoare pentru toate relele pe care le-a făcut.

– Acum ce zice? întreabă avocatul.

– Domnule, spune jarnalisul, cere bani.

Bivolul își bagă mâna în haina cu căptușeală roșie, își scoate portmoneul.

– Cumpără-ți ceva frumos, spune el.

Bătrâna Gargi rămâne proțăpită cu cinci sute de rupii în mână.

– Domnule Musisin, cum justificați ceea ce faceți? întreabă o voce care vine din partea unei făpturi de pe altă lume.

E Zafar, proptit între doi prieteni. Are fața suptă, nu a băut un strop de apă.

Avocatul știe cine e Zafar. Zâmbetul i se lățește pe chip.

– Hei, Zafar, spune el. Când ajungi la vârsta mea și ai doi ogari italieni și ai citit câte cărți am citit eu și ai la fel de mulți prieteni avocați și judecători și ai câștigat la fel de multe procese, nu trebuie să-ți pierzi vremea cu justificări.

– Nu vrea să mă lase să îl văd. Trebuie să te duci tu, Animal. Spune-i că îl iubesc, dacă moare el voi muri și eu. Amintește-i de toate motivele pe care le are să trăiască.

– Nu poate să moară.

Zafar e invincibil, intangibil, nemuritor.

– Animal, mi-e frică. Elli spune că e slăbit de la deranjamentele de stomac. I-a interzis să se ducă la el ca să nu i se întâmple ei ceva.

În mațe îmi alunecă un ditamai bolovanul. Eu am făcut asta, dacă moare o să fie vina mea. O să mă duc la el și o să-i spun: Zafar termină dracului cu tâmpeniile astea, bea niște lapte, mănâncă puțin kheer. Între timp o să mă rog: Zei ai sorții, sau ce-ați fi, dacă existați știți că Zafar e un om însemnat, într-o zi un asasin khaufpurean o să-i vină de hac cu siguranță. Ce păcatele mele, am făcut și eu o singură greșeală prostească, nu mă faceți dracului ucigașul lui.

Bhoora Khan se-ntoarce cu mâna goală de la casa Huriyei. Deși Aliya tot mai are febră mare, bătrânii spun că n-o mai pot duce la Elli.

– Cine zice că nu puteți? s-a certat Bhoora cu ei. Fratele Zafar ar dori ca Aliya să facă tratament.

– Lumea spune că fratele Zafar e pe moarte. Nu ne putem duce.

Așa că atunci știu că de data asta oamenii nu se vor mai întoarce. Visul lui Elli s-a destrămat, la fel și al meu.

Șapte zile fără apă. Până și Zafar știe că s-a terminat. Trebuie să abandoneze acum că altfel moare. Trupul nu-l mai ascultă, e atât de slăbit că nu mai poate sta în picioare. I se încețoșează privirea. Șoptește:

– Animal, tu ești?

Îmi lipesc gura de urechea lui:

– Vorbește, frate, sunt aici.

În clipa aia îl iubesc din suflet și știu că mi se va sfâșia inima dacă se duce, plus că simt iubirea Nishei în mine ca pe un torent.

– Sunt bine, minte el, respirația îi hârâie. Cine nu s-ar simți slăbit după o săptămână fără apă? Am o sobă în piept. Ard pe dinăuntru. Când mă spăl pe față mă simt tentat să sorb. Când văd pe cineva că bea apă inima îmi șoptește hai să beau măcar un pic. Dar apoi mă gândesc: dacă beau, ce se va întâmpla cu lupta noastră?

– Cum se simte Farouq? întreb eu, văzându-l pe marele meu dușman întins pe covor.

Mi-e milă până și de el.

– Farouq îl are pe Cel de la Etaj, spune el. Își ia puteri de la el. Eu, unul, nu-i cer ajutor lui dumnezeu, dar îmi iau puteri de la prietenii mei. Ca tine, Animal, ticălosule. Reușește să surâdă slab. Ești așa al naibii de prost, chiar nu ți-ai dat seama că datura e un afrodiziac?

– Ce, aveai chef?

– Cum altfel? spune el. Nu sunt oare om?

Se lasă pe spate, cineva îi așază o pernă sub cap. Stau acolo cu sticlele cu condens, încercând să îl ispitească cu apa rece, nepăsători sunt ei față de agonia pe care i-o provoacă, încearcă să îi înfrângă voința și să îi salveze viața, dar el tot refuză să bea.

– Animal, roagă-l pe Somraj să vină să mă vadă. Ai grijă de tine, amice. Pe cât poți, ai grijă de Nisha.

– O să câștigăm, îi spun. Sunt pe punctul de a izbucni în lacrimi. Sunt convins că o să câștigăm. Ascultă ticălosule, ascultă, jegosule iubit, o să câștigăm.

Îi zâmbesc printre lacrimi și încerc să reține în minte viziunea unei lumi în care puterea nimicului a măturat Kampania și toate relele și toată cruzimea nu mai sunt. Hai, putere a nimicului, acum e momentul să te arăți, acum e. Tot ce a avut, omul ăsta a dat. Nimic mai mult nu mai are de dat, în afară de viață, și în curând nu va mai rămâne nimic din Zafar. Niciodată puterea lui nu a fost mai mare ca în clipa asta. Nautapa îi erupe din trup, are răsuflarea de foc. O singură răsuflare a lui Zafar ar putea aprinde lumea.

Cât oare stau acolo, lângă omul care se duce? O oră poate, două, timpul nu are însemnătate. Am capul plin de gânduri care dau roată ca porumbeii, se întorc mereu la același cuibar. Pe chipul lui Zafar e o expresie plină de pace, de parcă și-ar fi rezolvat toate eforturile.

Ce e lucrul acesta care se numește a fi pe moarte? Să îți iei rămas-bun, să lași, una câte una, amintirile și senzațiile, ultima dată când te gândești

la cuișoare, sau ghimbir, sau mătase verde, sau pasărea etawa albă. Toate lucrurile care alcătuiesc viața, le lași unul câte unul, până când rămâne doar acum și aici, culorile de pe peretele cortului, lumina neclară, vocile... le lași și pe acelea.

– Zafar, fratele meu, te-am auzit odată spunând ceva frumos. Ai spus: *jahã jaan hai, jahaan hai*.

Avem lumea, cât timp avem încă viață.

– Al dracului de romantic.

Sunt ultimele cuvinte pe care le aud de la el.

Afară se stârnește un mare tărăboi.

– Fabrica, strigă voci. Sunt bătuți oamenii! Trebuie să ne ducem cu toții acolo!

La porțile fabricii e o încăierare. Sunt adunați acolo oameni din Jyotinagar, chiar de peste drum, care cer să fie lăsați să intre. Vreo patruzeci de polițiști stau cu spatele la porți. Fierăraia ruginită începe să se clatine. Oamenii s-au cățărat peste zid și vin din spate. Se suie pe porți, se agață de bare și le scutură, încearcă să le doboare. Porțile se balansează. Paznicii vin în fugă de dinăuntru, dar ăștia sunt proștii satului pe care i-a angajat Kampania, cei care șed și beau ceai toată ziua și toată noaptea, ei nu vor să se implice. Poliția țipă la ei să atace invadatorii, să îi tragă jos de pe porți, să îi bată, dar paznicii stau și se uită. Clipă de clipă apar din ce în ce mai mulți protestatari, siluete subțiri care ies alergând din ulițe, strigând, fluturând brațele. Și eu mă înghiontesc până aproape, croindu-mi drum cu umerii printre genunchi și gambe, încercând să evit să fiu călcat pe degete. Mânie simt, plus tristețe. Tocmai l-am părăsit pe Zafar, niciodată nu îi voi ierta moartea sau felul în care a murit. Vreau să sfârtec ticăloasa de Kampanie în bucățele, dacă l-aș putea ataca pe avocatul ăla bivol i-aș smulge limba canceroasă cu dinții și l-aș strânge de gât până i-ar țâșni din ochi ogari italieni și și-ar simți inima sfâșiată de dinți înnebuniți. În această clipă

de mânie mă uit în sus și văd nori pașnici care plutesc pe cer. Asta mă zguduie. În afara noastră totul e nepăsător.

Zafar și Farouq sunt departe în orașul vechi, și-au dat ultima suflare, dacă această veste va ajunge cumva la urechile mulțimii, dumnezeu știe care va fi rezultatul. Una dintre femei strigă la șeful polițailor. Acesta se teme, văd pe fața lui, deși nu aud ce se spune. Ea se apleacă, se ridică iar cu un papuc în mână. Îl plesnește cu el chiar peste figură. Polițaiul nu face nimic, oamenii lui sunt speriați, acum că s-a dezlănțuit furia mulțimii cine știe unde se va opri, e o furtună care zdrobește totul în cale, e o avalanșă ce curge de pe munte, e o inundație care se ridică rapid fără nici un avertisment, e un foc aprins de fulger pe o coastă unde totul este uscat, în așteptarea scânteii. Aceste lucruri pe care le spun nu le credeam până acum, acum le cred, s-a dezlănțuit puterea nimicului, după cum s-a temut Zafar e deja scăpată de sub control, va distruge ceea ce atinge pentru că este aţâţată nu doar de furie, ci și de deznădejde. Polițaiul care a fost lovit e luat la ceartă de ceilalți. Porțile se clatină nebunește, una a ieșit din țâțâni și atârnă, oamenii agățați de ea își întețesc eforturile, sar alții pe ea să își alăture greutatea. Paznicii rămân tot să caște gura, mulți dintre ei și-au aruncat pe jos bastoanele, nu merită să își rişte viețile ca să apere acest loc al ororii, acest pământ al cobrelor. Polițiștii încearcă să iasă de dedesubt, că dacă nu vor fi zdrobiți atunci când vor cădea porțile. O altă balama cedează și încet intrarea zăbrelită în fabrică se îndoaie sub greutate, apoi face zduf pleașcă pe pământ într-un nor de praf, polițiștii au fugit, unii dintre ei stau de asemenea pe jos cu bastoanele depuse. Mulțimea se revarsă în sălbăticia de dincolo de porți, dar acum că au intrat nu știu ce să facă. E un spațiu gol într-o parte a aleii mărginite de mangotieri mici care duce înspre clădirea paznicilor și aici se adună mulțimea. Mulți se așază, nu există lideri care să le spună ce ar trebui să se întâmple acum, au făcut treaba asta de capul lor. Cineva trebuie să ia comanda, dar nu e nimeni.

– Ce facem acum? se întreabă oamenii.

– Să demolăm, strigă cineva.

– Să-i dăm foc! zbiară altul, așa că eu încep să strig:

– Prieteni, nu ardeți nimic aici, că se aprind chimicalele și o să se repete noaptea aia.

Avertismentul se răspândește în mulțime, care acum se ridică la sute de capete, și sosesc mereu alții.

– Nu ardeți nimic. Nu aprindeți chibrituri.

Mulțimea mereu crescândă e plină de energie, vrea să facă ceva, dar nu pot cădea de acord ce. Femeile, posedate de puterea nimicului, își încep scandările:

– Suntem flăcări nu flori. Cu măturile noastre, vom bate Kampania, îi vom mătura afară din Khaufpur. Din India îi vom scoate. De pe lumea asta.

Desigur că nu poate dura. Lângă poarta zdrobită opresc dubițe negre, multe dubițe, poate douăzeci. Sar afară polițiști cu căști, scuturi și bastoane lungi. Se aliniază în formație, apoi intră în fabrică. Mulțimea, care se liniștise și privea, își reia acum scandările sfidătoare, mai tare decât înainte cântă întreaga mulțime. În asemenea momente oamenii se lasă duși de val și spun lucruri pe care altfel nu le-ar rosti niciodată. Strigă: haideți, faceți treaba murdară a Kampaniei, bateți-ne, luați-ne viața, ce ne pasă nouă, care am pierdut oricum totul? Polițiștii avansează, fără să se oprească sau să pună întrebări, lungile lor bastoane încep să lovească. Apoi e vacarm, țipetele celor răniți, bărbați și femei, care sunt răniți, răcnete de mânie de mai adânc din mulțime, care se retrage, departe de zona bătăilor. Se ivește un general de poliție, cu o portavoce în mână. Glasul îi sună metalic când strigă:

– Întoarceți-vă la casele voastre, nu vă lăsați conduși pe căi greșite, organizatorii sunt extremiști hinduși, au venit aici din afară să semene ură și să vă dividă comunitatea.

În ciuda fricii, izbucnește un hohot mare de râs.

– Pleacă de-aici, strigă voci. Aici nu sunt musulmani sau hinduși, doar oameni.

Plus un animal. Sunt pierdut într-un desiș de picioare, așa că îmi croiesc drum către o margine a mulțimii, atunci văd porțile căzute, poliția care târâie oamenii afară, îi aruncă în camioane.

– Lăsați-ne în pace, strigă vocile. Duceți-vă și lingeți-l în cur pe stăpânul vostru Ministrul Șef, care îl linge în cur pe Peterson.

– Cărați-vă! Plecați!

Apoi reizbucnesc scandările, flăcări nu flori, scandarea cu măturatul, cântecul despre plutoanele poporului.

Până și acum, oroarea acelei zile e abia la început. Sosesc și mai multe dubițe de poliție. Dintr-una sare vechiul meu dușman Inspectorul Fatlu, pe care l-am nimerit cu o piatră la demonstrația de la MȘ, grăsanul ăsta împuțit intră pe terenul fabricii cu banda lui de gorile. Nu ezită, se bagă drept în mulțime și apoi pun mâna pe oameni, bărbat, femeie, nu contează, de orice parte îl pot apuca, braț, păr, ureche, și îi târăsc afară în ciuda zbaterilor și protestelor.

– Trimiteți după ajutor, zbiară oamenii. Spuneți tuturor să vină!

Lui Fatlu, acest putain, îi place să terorizeze, îi face plăcere să împartă durere. Adoră să facă rău cu puterea sa. În alte dăți îmi era teamă de el, am fugit, la demonstrația de la MȘ m-am ascuns după un copac, dar astăzi e ziua în care a murit Zafar. Ard cu o furie dată naibii. Fatlu a pus mâna pe un bărbat din Jyotinagar, îl lovește cu pumnul.

– Ticălosule, unde ți-e permisul de intrare?

– Domnule, am venit cu ceilalți, zice tipul ăsta, care e un slăbănog pricăjit, cu toate necazurile Khaufpurului întipărite pe față.

– Ticălosule, spune Fatlu, cum îți permiți să mi te adresezi? Unde... îți... e... permisul?

În fiecare din aceste pauze, pumnul îi cade în capul omului.

– Nu avem nevoie de permis de la tine! strigă o femeie.

E Nisha. Toată în alb e ea, culoarea pe care o poartă o văduvă. Vestea e deci confirmată, Zafar e mort. Fatlu continuă să îl bată pe bărbat. Nisha îl apucă de braț, încearcă să îl tragă de acolo. Fatlu izbește cu cotul în spate. Ea se prăbușește, ținându-se de față. Îi curge

sânge din gură. A lovit-o pe Nisha, o să-l omor pe ticălosul ăsta și o să-i mănânc inima.

Fatlu nici nu vede de unde i se apropie moartea, am venit alergând de pe la spate, n-a dat cu ochii de mine pentru că sunt atât de jos, l-am prins pe porc de picioare și l-am tras la pământ. Cu un strigăt, Fatlu cade. Zbate-se el să se ridice iar în picioare, dar l-am pironit. În zadar încearcă să mă lovească în cap, sunt mai puternic, de departe mai puternic decât el. Am umeri și brațe puternice, musculoase ca ale unui luptător, ți-am mai spus asta, iar acum vor curma viața ticălosului. Mâinile mi se încleștează în jurul gâtului său. Cu câtă groază i se bulbucă ochii.

– Nu mai vezi tu tortură, jegosule! îi strig la ureche, apoi iau urechea între dinți, mușc până ce mi se prelinge sânge printre buze, el urlă.

Nu vreau să mă opresc, jos cu urechea, e doar începutul, am să-i sfâșii gâtlejul și am să-i scot ochii, dar mâini brutale mă trag jos, cad lovituri, lovituri de bastoane grele, în capul meu, pe spatele meu, pe umeri, nimic nu e din mine care să nu fie lovit. De departe, cum mi se pare, aud vocea Nishei strigând:

– Lăsați-l în pace, încerca doar să mă salveze. Tată, ajută-l.

Pe când cad loviturile îmi zic: Nisha draga mea, nici un rost n-are să apelezi la tată, sau mamă, sau fiu sau sfântul duh, căci nici creștin nu sunt, nici hindus, nici musulman, nici brahmin, nici sufi, nici sfânt, nici om, nici fiară. Nu știu ce e bătut aici. Dacă mă ucid ce va muri?

Loviturile se opresc. Zac pe pământ, am gura plină de sânge, despre care sper că-i al lui Fatlu. Ceva cu mâzgă am scuipat pe jos, apoi îl văd pe Somraj, care nu crede în acțiuni directe sau violente, care are încredere că legea va înflori și va face dreptate, pășind în față și punându-se în fața Inspectorului Fatlu.

– Ești o rușine, spune Somraj și îl plesnește pe Fatlu peste față.

Bastoanele roiesc în jurul lui Somraj de nu se mai văd clar, cad din toate direcțiile. Îl văd prăbușindu-se, cu kurta albă nepătată înroșindu-se, mulți dintre ei stau în jurul lui cu bastoanele mișcându-se în sus

și în jos. În acest fel mi se adevereşte visul, cel în care cad lovituri de bastoane asupra lui Somraj, iar după aia corbii se năpustesc asupra trupului său neînsufleţit. Mă trece un gând, nu trupul îi moare, ci inima. Prosternat, auzind bufniturile bastoanelor de poliţie care îl bat pe Somraj, nu ştiu ce o să se întâmple cu noi. Poate ne vor ucide pe loc, sau o să ne târască în celulele lor să sfârşească acolo cu noi. Atâţia mor în celule. Oare cum va fi să mor? Poate fi mai rău decât viaţa asta oribilă? Nu mi-e teamă, sunt doar curios. Apoi se petrece ceva ce n-ar fi putut prezice nimeni.

De nicăieri se revarsă un val de zdrenţăroşi asupra poliţiştilor şi îi mătură. Au venit cu miile, au auzit de bătaia de la fabrică şi de restriştea celor din Jyotinagar şi au venit din Spărgătorul de Nuci şi din Luna Albastră şi de şi mai departe, din Phuta Maqbara şi Colonia Mira, din Khabbarkhana şi Tabăra Qazi, până şi din Chowk, lumea a lăsat baltă ce făcea şi a sărit în ajutorul nostru şi blestemaţii de poliţişti s-au dus. În timp ce aleargă către camioane, sunt siliţi să se ghemuiască în spatele scuturilor pentru că pe ambele părţi ale drumului stau hoarde însetate de sângele lor, niciodată n-am mai văzut atâta furie. Un bărbat, e în zdrenţe, subţiri are coastele ca nişte brazde arate în carne, nici o putere n-ar avea cum să aibă ca hamal sau cărăuş, dar atât de plin de mânie e trupul său slab încât a smuls o piatră de pavaj din pământ şi a aruncat-o înspre pandu. Acum e rândul lor să se prăbuşească, e sângele lor cel care pătează ţărâna. Să sângereze, jegoşii, nu rezistă în lupta asta. Una e când oamenii sunt neînarmaţi, lipsiţi de apărare, dar nou-veniţii ăştia sunt înarmaţi, deznădejdea celor douăzeci de ani s-a preschimbat în mânie, în unele mâini zăresc luciul cuţitelor şi-al săbiilor. Atunci ştiu că nu se va sfârşi aici. Ziua aceasta încă nu s-a terminat.

Oamenii din Gheară ne găsesc şi ne şterg de sânge şi ne aduc înapoi la casa lui Somraj. Cât timp am fost în fabrică, nu ştiu, trebuie să fi trecut ore întregi, căci apune soarele, e dincolo de acoperişuri, cerul e dungat cu roşu de parcă şi el ar purta bandaje îmbibate în sânge. Somraj

Pandit e bătut măr, dar refuză să se ducă să se întindă, fiică-sa se frământă în jurul lui, acum aflu că nu a primit veşti din oraşul vechi.

– Animal, spune ea. Tu ai fost acolo. Cum e Zafar? Spune-mi, mai trăieşte? Spune-mi că e bine.

Nu ştiu ce să-i spun. Ziua s-a sfârşit, timpul când şi-ar fi putut salva viețile s-a terminat, cortul a devenit un giulgiu pentru Zafar şi Farouq. Duşi sunt, tocmai când e mai mare nevoie de ei, căci s-a dezlănțuit puterea nimicului şi trebuie direcționată că altfel nu va realiza nimic în afară de distrugere şi moarte. S-au dus. Aş vrea să audă vestea asta de la altcineva şi nu de la mine.

– N-ai fost să-l vezi?

– Zafar mi-a interzis, spune ea simplu. Trebuie să îi respect dorința. Oricum, i-am spus că nu voi fi acolo, că nu suport să îl văd murind.

O, nu, Nisha. Am har şi ştiu adevărul, ai sperat că Zafar se va ține tare, că nu se va lăsa până nu te-a văzut pe tine. Aşa că nu te-ai dus şi nu te duci, sperând să-i mai întinzi viața puțin.

– Du-te acum, spun eu. Iute. Găseşte un auto.

Dar e prea târziu şi mă gândesc că străzile nu sunt sigure. Se aud revolte îndepărtate, precum şi sirene de poliție. Curând va fi chemată armata, ca în noaptea aia, când politicienii le-au poruncit să ia mii de cadavre şi să le azvârle în Râul Chameli.

– Dacă Zafar moare, o să am eu grijă de tine Nisha. O să te iau de nevastă.

– Te rog să nu vorbeşti aşa. Nu va muri.

– Te iubesc, Nisha, te-am iubit dintotdeauna. Eşti totul pentru mine.

– Biet Animal credincios, nu pot să mă mărit cu tine. Începe să suspine şi mă duc să o îmbrățişez. Se lasă îmbrățişată, dar apoi spune: Animal, trebuie să mergi la Mama. Nu ştim ce se poate întâmpla în noaptea asta.

Pe stradă în faţa clinicii dau de Elli, palidă ca o fantomă e ea.

– Dumnezeule, spune, ce s-a întâmplat cu tine? Hai înăuntru.

Păi mă gândesc că arăt destul de rău, am capul numai cucuie, un ochi aproape închis, plus kakaduii pătați de sânge. Durerea acestor răni e nimic pe lângă durerea din inimă. La Zafar și la Farouq nu vreau să mă gândesc. În loc de mânie e un fel de amorțeală, un palat de jale în sufletul meu, nu un loc în care mi-ar plăcea să locuiesc, lumea asta nu pare să fie un loc bun de stat, dar voi intra în clinica lui Elli pentru ultima oară pentru că trebuie să știe ce cred despre ea.

– Animal, întreabă ea, conducându-mă în cabinet, ești rănit grav?

– Nu-i nimic.

– Ce s-a întâmplat? întreabă ea, din nou toată îngrijorată și înduioșată.

Amorțeala pe care o simt e ca vulcanii de la teveu, pe afară sunt negri și morți, dar pe dinăuntru clocotesc lacuri roșii. Nu pot fi politicos cu Elli.

– Ce mă-ta, nu știi? Prietenii tăi au anulat audierea.

– Deci și tu ai auzit. Oftează. Se știe în tot orașul că sunt o trădătoare. Oamenii cred că i-am mințit, Hanif și Huriya n-o mai lasă pe Aliya să vină la clinică. Totul s-a năruit pur și simplu.

– Elli, spun eu, nu știu ce joc joci tu, și nici de ce vor să te protejeze Somraj și Zafar, dar acum ai de-a face cu mine, cu Animal. Te-am văzut în grădina Jehannum, sărutându-te cu avocatul Kampaniei, iar el ți-a spus că ai făcut treabă bună și te poți întoarce acasă. Așa că presupun că o să te cari în curând și o să uiți de noi khaufpurenii și de promisiunile pe care le-ai făcut că o să-mi îndrepți spatele și că o să te căsătorești cu Pandit Somraj, toate numai minciuni...

– Nu, strigă ea. Nu. Nu minciuni.

La asta furia roșie îmi saltă până în gât.

– Dus cu pluta sunt, Elli, să cred că aș putea să merg vreodată în picioare, dar să otrăvești speranțele unui bărbat ca Somraj, cum ai putut? L-am văzut azi luând bătaie, i se dusese toată viața din ochi. S-ar putea să nu-ți mai spună nimeni asta, doctoriță Elli, așa că ascultă la mine. Zici că lumea e făcută din promisiuni, dar nu ești cu nimic mai bună decât politicienii care mint la fiecare cuvânt, sau decât stăpâna ta,

însăși împuțita de Kampanie, blestemată fie ziua în care te-am cunoscut în plus pot să-ți spun asta, indiferent cât de bolnavi sunt oamenii de aici, ne e mai bine fără alde tine, așa că grăbește-te, cară-te dracului înapoi în Amrika, țara celor de teapa ta.

– Oprește-te, te rog. Plânge. Cum poți crede așa ceva despre mine?

– Ce să cred? Zafar și Farouq au murit.

– Au murit? O dumnezeule, o nu! – și a recăzut într-o asemenea jale, ce actorie, n-aș fi crezut că e posibil așa ceva.

– Pentru toate acestea le putem mulțumi prietenilor tăi.

Țipă:

– Nu sunt prietenii mei! Urăsc Kampania! Îi urăsc dracului! Îi urăsc mai rău decât tine.

– Ce? Și o să-mi spui și că avocatul amrikan nu te-a sărutat în grădina de la Jehannum?

– Cum ai putea să știi asta?

– Ești căsătorită cu omul ăsta, spun eu, ignorându-i întrebarea. Nu mă întreba de unde știu, e darul meu, vocile îmi spun ce e în mintea ta. Ești căsătorită cu omul ăsta și totuși te străduiești să îl faci pe Somraj să se îndrăgostească de tine. Nu știi cât a suferit? Să-l torturezi, asta te face fericită?

– N-am făcut nimic de care să îmi fie rușine.

– Ai spus vreodată o vorbă adevărată sau sinceră vreunuia dintre noi?

Furia e molipsitoare și acum e și în glasul ei.

– Ce mai prieten ești, Animal! Dacă vocile din capul tău știu totul ar trebui să știe și că sunt divorțată dracului de omul ăla. M-a păcălit și m-a înșelat așa cum a făcut cu toți ceilalți. N-am să-l pot ierta niciodată.

– A, atunci cum de l-ai lăsat să te sărute? De ce a spus că ai făcut o treabă atât de bună că te poți întoarce în Amrika? Eram acolo, nu? Eu, domnul Jamispond. Am fost trimis la Jehannum să stau cu ochii pe avocați.

– Dar m-ai văzut și imediat ai presupus ce e mai rău?

Îi simt ochii ca niște lămpi fierbinți pe față.

– Ce altceva să presupun?

– Dar munca pe care am făcut-o aici? Dar faptul că suntem prieteni? De ce nu ai venit să mă întrebi?

– Mi-a fost rău.

– Păi, atunci ascultă aici, spune Elli. Nu lucrez pentru Kampanie. Soțul meu lucrează pentru ei. M-am certat cu el în legătură cu asta, e unul dintre motivele pentru care am divorțat de el și am venit aici. Dar am fost proastă. Nu poți îndrepta relele altora. N-am de gând să îmi cer iertare pentru nimic, dar să ne înțelegem. Bărbații ăia patru nu sunt prietenii mei. Îi urăsc ca sarea în ochi. Pentru mine, sunt cei mai răi oameni din lume. Făceam un lucru care îmi plăcea, am întâlnit un bărbat pe care îl iubesc. Au venit ei aici, au belit tot. Dumnezeu știe ce-o să fac acum.

– O să te întorci în Amrika, cum ți-a spus avocatul amrikan.

– Pe dracu'. Nu mă dau bătută. Nu mă las înfrântă de ticăloșii ăia. Animal, nu te învinovățesc că ai crezut ce e mai rău, în locul tău probabil că aș fi făcut la fel. Dar acum o să auzi versiunea mea.

Așa că Elli îmi spune ce șoc a avut când au venit în oraș avocații amrikani. Erau oameni care o cunoșteau, care puteau demola tot ce construise. Când Ochilaceas l-a descris pe barosanul cu haina cu căptușeală roșie, a știut exact despre cine era vorba. Fusese la el acasă, mâncase pizza lângă piscina lui, fusese la cumpărături cu nevastă-sa. Mel Musisin, un ticălos fără suflet, dar cel mai mare șoc a fost când l-a văzut pe al patrulea avocat la teveul local. Era soțul ei, Frank. A doua zi Elli a tremurat tot timpul de teama telefonului, și într-adevăr a și sunat-o în seara aia, a vrut să o vadă. A refuzat, așa că el i-a dat numărul hotelului și numărul camerei lui. În noaptea demonstrației de la MȘ, Elli i-a petrecut pe ceilalți simțindu-se ca o Iuda. S-a urcat pe acoperișul casei ei și s-a uitat înspre dealul pe care era casa MȘ-ului. Până și de la distanța aia auzea mulțimea, scandările. Apoi împușcăturile, pocnituri ascuțite și seci, ecoul lor pe deasupra orașului. S-a

năpustit în jos pe scări și a dat drumul la teveu, dar nu era decât un film vechi, *Badnaami Ka Dilaasa.* Refugiul infamiei. Elli a sperat că nu e un semn rău.

A trecut o jumătate de oră de frământări până ce a coborât Somraj dintr-un auto, kurta sa ca zăpada în lumina lunii. A luat-o de braț și a condus-o în grădină. Dintr-un impuls ea i-a prins fața între mâini și l-a sărutat pe gură.

– Șșș, a spus Somraj.

– N-am zis nimic.

– Nisha? E aici? Zafar?

– S-au întors.

L-a atins cu vârfurile degetelor pe obraz, pe buze.

– Te rog, nu aici, spune Somraj, dându-i mâinile la o parte.

– Spune-mi ce s-a întâmplat. De ce a tras poliția?

– Să sperie. Fac pe durii. Politicienii vor înțelegerea asta.

– Dar tribunalul e gata să decidă în defavoarea Kampaniei.

Amintirea Kampaniei a făcut-o să îi vină să vomite.

– Dacă semnează înțelegerea, cazul va fi mort, spune el. Singura noastră speranță e să nu cadă la înțelegere înainte de audiere. Odată ce avem o sentință, le va fi greu.

De asta sunt aici Musisin și ceilalți, își dă ea seama, aproape dintr-odată el rostește ecoul gândului ei.

– E pentru prima dată că au trimis avocați.

– Dar guvernul doar are la inimă interesul poporului, încearcă ea, dorind să creadă ce spune.

Somraj scutură din cap.

– În țara asta oamenii cumsecade nu intră în politică.

– Deci ce putem face?

– Nimic.

– Nimic? Adică puterea nimicului lui Zafar?

– Zafar e Zafar și prin nimic înțeleg nimic, dar poate că are dreptate. Există o putere în faptul că nu ai nimic pentru că nu ai nimic de

pierdut. Ce e? Poate curaj, poate inventivitate, sau deznădejde, apare când nu e nici ajutor, nici speranță. Uite cum ai venit tu la noi. De nicăieri și din nimic a ieșit o clinică.

Iar acum Somraj îi spune ceea ce la vremea respectivă nu știe nimeni altcineva, planul lui Zafar de a posti până la moarte.

Elli nu-și mai poate ascunde nefericirea. Somraj, stângaci și blând ca întotdeauna, își întinde brațele către ea și o strânge la piept. E cel mai bun moment să își împărtășească secretul, dar nu are curajul.

„Ce pot să găsesc de făcut? se gândește ea. Ce pot să fac ca să contribui câtuși de puțin?“ Nimic nu se arată. Elli închide ochii și se gândește la nimic.

E trecut de unsprezece când părăsește clinica. Și-a pus o burqa pentru a se deghiza. Chiar și așa se ascunde în jumătatea întunecată a uliței.

Elli urcă pe șoseaua lată care duce în Chowk. E târziu, dar locul e încă plin de lume. Nimeni nu o bagă în seamă. Într-un loc liniștit își scoate burqa și o pune într-o geantă. Apoi face semn unui auto.

Hotelul Jehan-nabz e curat și cu o lumină suavă. În grădină sunt mesele rămase de la cină și chelneri cu turbane trandafirii care strâng vasele. Elli se uită cum arată într-o vitrină de săbii și puști care i-a aparținut lui Chhoté Nawab. Cele câteva luni în soarele khaufpurean i-au bronzat pielea. Recepționerul e discret și eficient.

– Desigur, îndată, doamnă, zâmbește el, curând după aia o anunță: Domnul sosește imediat.

A trecut aproape un an de când nu l-a mai văzut pe Frank. Se întreabă dacă s-a schimbat, ar fi ciudat să se poarte cu el ca și cu un străin. Dar Frank pare la fel de familiar ca întotdeauna.

– Elli! O prinde de mâini și i le ridică. Arăți superb!

– Și tu.

Pare elegant, complet relaxat. Niciodată iritat, mereu fermecător. Își amintește ce mândră era când o trăgea după el într-o cameră plină de oameni și anunța: „Hei, faceți cunoștință cu nevastă-mea“, și cât de geloasă era când alte femei flirtau cu el.

– Pot să te sărut? Așa, frățește?

Ea își întinde obrazul, încercând să ascundă tumultul lăuntric. Ce îi pot oferi, se întreabă, ca să-l conving să facă ce vreau eu?

– Două Jack Daniels, lungi cât e de înalt paharul, îi spune chelnerului care așteaptă în fundal.

– Frank, e vreun loc retras unde să putem vorbi?

– Ar fi camera mea, spune el, cu un zâmbet.

– Nu chiar atât de retras. Poate putem să ne plimbăm prin grădină.

Când sunt afară iar el o prinde de braț, nu e sigură cum să reacționeze. Mâna care îi cârmește cotul e vechiul Frank cel posesiv. Încă o mai consideră soția lui.

Dacă fostul ei soț îi bagă de seamă jena, nu dă nici un semn.

– Acasă e primăvară târzie, spune el. Ar trebui să vezi florile. Sunt peste tot. Chiar înainte să vin aici, am fost la plimbare prin pădure cu ai tăi. Am văzut toate chestiile alea ale căror denumiri mi le spuneai tu. Stai să mă gândesc, limba-vacii[1], asta-i galbenă, nu? Rădăcina-sângerie[2], pipa-indianului[3], chestia aia micuță care arată ca un dinte de câine, potaia olandezului...

– Pantalonii-olandezului[4], spune ea, cu un râs autentic. Ce fac părinții mei?

– Martha are toane de zile mari. Taică-tău e bine. Mi-a spus să-ți zic că abia așteaptă să vii în vizită.

– Ce bine, și eu abia aștept.

Frank ezită.

– Se pare că vii cu niște prieteni.

Hopa, Elli caută scăpare în pahar, dar băutura i se urcă drept la cap. Au ajuns la un grup de scaune de ratan din mijlocul pajiștii mari a hotelului. În față e strălucirea albastră a piscinei și lângă un copac ornat cu becuri colorate.

---

[1] *Opuntia engelmannii* (n.tr.)
[2] *Sanguinaria canadensis* (n.tr.)
[3] *Monotropa uniflora* (n.tr.)
[4] *Dicentra cucullaria* (n.tr.)

– Taică-tău spune că ai de gând să te măriți cu un indian. E adevărat?

– Am vorbit despre asta.

– Pe bune?

Acum vocea lui e un râu de îngrijorare, de parcă ea ar fi o copilă pe cale să facă o prostie. Același Frank dintotdeauna, atât de cu capul pe umeri, complet lipsit de imaginație și de spirit de aventură.

– E cântăreț, spune ea, de parcă asta ar lămuri totul.

– Cântăreț? Ce e, face parte dintr-o formație?

– Cântă muzică clasică. De unde să înceapă să îl descrie pe Somraj? Muzică indiană, adaugă ea, ca să preîntâmpine vreo remarcă despre operă sau Pavarotti.

– Îl iubești?

Întrebarea o străpunge. Nu mă întreba asta, se gândește, că mă faci să plâng.

– Să lăsăm întrebările, spune ea, încercând să zâmbească. Nu sunt sub jurământ.

– Martorul e obligat să răspundă, spune el pe tonul său mucalit.

– Răspunsul e că nu te gândești să te căsătorești cu cineva dacă nu îl iubești. Cel puțin în cazul meu.

– Au, spune el, strâmbându-se.

Așa punea mereu capăt certurilor lor, se schimonosea, o făcea să râdă.

– Mă iubeai. Se îndreaptă iar într-o zonă pe care ea vrea să o evite. Știi că vreau să te întorci la mine.

– Sunt sigură că ți-e mai bine fără mine.

Frank începe să se plângă despre viața sa din Pennsylvania, cum muncește și iar muncește în prezent, nu mai are timp de distracție.

Încearcă să câștige timp, își dă ea brusc seama. Se întreabă de ce am venit.

– Frank, spune ea. Am venit să vorbesc cu tine despre ceva foarte important.

Începe să îi povestească despre oamenii pe care i-a cunoscut la Khaufpur. Despre Hanif Ali, orb de douăzeci de ani de la gazele din noaptea aia, despre femeia care își vărsa laptele otrăvit pe pământ. Îi spune despre mine, băiatul ciudat, pe jumătate nebun, care merge în patru picioare și se crede animal. Descrie lucrurile terifiante pe care le vede în fiecare zi, și spune cum refuzul Kampaniei de a împărtăși informații despre otrăvuri face rău oamenilor.

– Elli, e groaznic, dar știi că oamenii ca mine nu controlează asemenea decizii. Nu îmi pot face decât treaba mea.

– De ce trebuie să fiu eu conștiința ta? exclamă ea. Fă în așa fel încât să fie asta treaba ta. Nu vezi că să te ascunzi în spatele secretelor comerciale e o răutate desăvârșită? Sunt oameni acasă care știu exact ce fac gazele alea la plămâni, la ochi, la uter. Frank, văd fete tinere care sângerează de trei ori pe lună și altele care au menstruația o dată la cinci luni. Nimeni nu știe cum să le trateze.

– Când mă întorc acasă pot să bat la niște uși.

– Dacă rețin informații care pot salva vieți, asta e crimă.

– Ho, Elli, spune el, acum calmează-te. Aș vrea să te ajut dacă pot. Aș face aproape orice pentru tine. Dar n-are nici un sens să ne prefacem că pot face lucruri pe care nu le pot face.

– Poți să încerci, spune ea. Cel puțin pune Kampania să curețe fabrica. Otrăvurile ei sunt în puțuri, sunt în sângele oamenilor, sunt în laptele de mamă. Frank, dacă ai veni la mine la clinică aș putea să îți arăt. Specimene, adică. Fetuși, bebeluși care n-au rezistat. N-ai vrea să vezi chestii dintr-astea, nici în coșmar.

– Ai dreptate, n-aș vrea.

Tace o clipă, apoi o întreabă: exact cum anume afectează apa sănătatea oamenilor? Ce fel de boli apar? A văzut dovada cu ochii ei? Cum poate fi sigură că sunt de vină chimicalele din fabrică?

Furioasă, Elli enumeră denumirile chimicalelor, bolilor, oamenilor, slaba ei speranță se destramă văzând cu ochii. Frank e aici la ordinele Kampaniei. Pe de altă parte o ascultă și spune că o iubește. Să

zicem, hai să zicem că reușește să îl impresioneze pe Frank, să îl miște. Khaufpurenii n-au nevoie decât de șapte zile.

– Elli îmi pare rău, spune Frank. Sincer aș vrea să pot să te ajut. Se apropie de copac, sub care e o masă lungă încărcată cu mâncare. Ți-e foame? Eu, unul, nu pot să mănânc nimic din toate chestiile astea. Trăiesc cu omletă și cartofi prăjiți.

Ea spune:

– Frank, te implor! Te conjur. Trebuie să împiedici înțelegerea asta. Îl prinde de braț. Te rog ascultă-mă, dacă ai fi petrecut ceva timp printre oamenii ăștia, ai înțelege.

El o măsoară din priviri.

– Elli, ești uimitoare, spune el. Plină de patimă, enervantă, adorabilă. Își întinde mâna, nefericită îndură ea atingerea mâinilor lui pe umerii ei. Te admir, spune el. Te-am admirat întotdeauna. Nu, admir nu e un cuvânt destul de puternic. Elli, știi ce simt pentru tine.

– Atunci fă asta, spune ea. Fă asta pentru mine. Te rog fă-o.

– Nu pot. Nu se poate opri.

– Atunci amân-o. Dă-le oamenilor de aici ocazia să li se facă dreptate. Amân-o până după audiere.

– Chiar îți dorești chestia asta tare de tot, nu? spune el. Și eu îmi doresc ceva la fel de tare. Nu ghicești ce?

Ea scutură din cap, neîndrăznind să se gândească.

– Să te aud spunând că vii acasă. Stă drept în fața ei, acum își pune mâinile pe umerii ei. Elli, ai făcut o treabă grozavă aici. Vino acasă acum. Lasă-i pe medicii de aici să-ți ia locul și vino acasă.

– Știi că nu pot face asta, spune ea. N-aș putea nici dacă aș vrea, și nu vreau.

– Acum vorbești ca mine, spune Frank. În nici un caz nu poți tu face ce vreau eu, în nici un caz nu pot eu face ce vrei tu. Se apleacă și o sărută pe obraz. Mi se pare că ar trebui să cădem la o înțelegere.

– Ce înțelegere?

El se gândește o vreme.

– Dar dacă găsesc o cale prin care să amân acordul, să îl amân dincolo de data pe care ai amintit-o? Vii acasă?

– Chiar poți să faci asta? Cum?

E imposibil, își zice ea, nu vorbește serios, e avocat. Dacă ar face asta, Zafar și Farouq n-ar mai avea nevoie să țină post, iar khaufpurenii și-ar căpăta ziua în fața unui judecător care e de partea lor.

– Ai face așa un lucru bun pentru oamenii din orașul ăsta.

– N-o fac pentru ei. O fac pentru tine. Iar dacă o fac, trebuie să te întorci în America. Promite-mi.

Tristețea se adună în sufletul ei, de parcă marele lac de sub dealuri și-ar fi rupt zăgazurile și și-ar fi trimis apele să urce cu iuțeală, pe nesimțite, ca să o înece.

– Promit.

CASETA DOUĂZECI ȘI UNU

Se aude un bocănit la ușa clinicii. Afară e auto-ul lui Bhoora, cu lumina aprinsă, motorul țăcăne de-și dă duhul.

– Haide, strigă el când dă cu ochii de Elli, nu e timp, trebuie să veniți imediat!

– Ce se întâmplă? întreb eu.

Spune că a venit să o ducă pe doctorița Elli în Spărgătorul de Nuci. Aliya se simte rău, febra i-a crescut, bătrânii se tem că moare.

– Lasă-mă să vin și eu, spun, de teamă pentru Aliya dar și pentru Mama Franci.

– Repede, doamnă, spune Bhoora. Nu vă faceți griji pentru clinică. Somraj Pandit a poruncit să nu se atingă nimeni de ea.

Fără o vorbă Elli se urcă și Bhoora demarează ca din pușcă. Apoi ne zdruncinăm prin Khaufpurul nocturn, cu raza îngustă de lumină a auto-ului căutând drum. Șoseaua de pe lângă fabrică e distrusă, a fost făcută bucăți, pe mijloc zac bolovani și bucăți de beton, dau târcoale mulțimi de oameni, înăuntru și în afara fabricii, nici urmă de polițiști, dar în afara porților care zac și acum prăbușite e o echipă TV, din bezna din interiorul curții se aud cântece.

În afara casei Huriyei și lui Hanif e adunat un grup mic de vecini, dinăuntru se aud suspine.

Îl găsim pe bătrân cu nepoata întinsă în poală. Chipul Aliyei arată ciudat. Are fard roșu pe obraji, ochii îi sunt încercuiți cu kohl,

gura mânjită cu ruj. Poartă o rochie nouă împopoțonată. Degetele bătrânului Hanif o pipăie pe chip, de parcă ar încerca să-i memoreze amănuntele.

Huriya hohotește.

– Salvați-o, doctoriță sahiba, spune ea. Dumnezeu să vă binecuvânteze, nu cred ce se spune despre dumneavoastră. Salvați-o pe copila asta. E tot ce avem pe lume.

Elli ridică cu blândețe degetele bătrânului de pe fața copilei.

– De ce ați îmbrăcat-o așa?

– Îngerul morții e aici în oraș. Când vine după Aliya, va vedea că arată bine, sănătoasă. Moartea va crede că a făcut o greșeală, nu va vrea să o ia și va pleca. Își întoarce ochii către medicul pe care nu-l vede. Nu-i așa?

Doctorița îngenuncheată, aplecată deasupra copilei, căutând să îi asculte inima, se ridică, dar nu răspunde.

– *Non, Elli, non!* Am strigat în franțais ca să nu înțeleagă bătrânii, de nu m-ar trăda durerea din glas. *Pas possible! Fais quelque chose, je t'implore!*

Ochi, nu voi traduce, nu e nici o limbă pe lumea asta care să poată descrie ce am în suflet. O biata mea prietenă, de ce nu te-am dus la pescuit? Întoarce-te și o să călărești zilnic pe spinarea mea, poți să îmi dai pinteni în coaste cât vrei. Biata copilă, atât de neașteptată plecarea ta că bunicii tăi încă o mai roagă pe Elli să îți salveze viața. O dragi bătrâni, fard de o rupie, un ruj de la colțul străzii, îngerul morții nu se lasă cumpărat atât de ieftin.

Acum plânge și moșneagul, nu pot să mă uit. E o cruzime să existe ochi care să nu vadă dar să poată lăcrima. Și răsuflarea mea iese în suspine, în hohote de parcă plămânii ar refuza-o, și de ce aș mai trăi? Nu mai există dragoste, nici speranță, e moartea a tot ce este bun. Dus e Zafar, dus Farouq, greu de tot e de suportat acea jale, plus mă dor toate de pe urma bătăii, dar și mai rea e agonia care îmi umple acum trupul, vrea să mi se scurgă prin ochi, din gură. O dumnezeule dacă exiști cu

adevărat, cât de rău trebuie să fii, cât trebuie să ne urăști pe noi oamenii ca să ne torturezi în halul ăsta, în vreme ce în grădinile Jehannumului oamenii păcătoși mănâncă pe săturate și beau vin, pe ei îi salvezi iar pe săraci îi lași să se ducă de râpă, chiar atât de înfometați sunteți în rai după bucurie că trebuie să iei ce avem noi mai bun, mai de preț, deja mi-ai luat prietenii, recheamă-ți îngerul întunecat din preajma acestei copile, cruță-i viața și eu, Animal, care nu sunt servitorul nimănui, îți voi fi sclav.

Spune în fine doctorița Elli pe limba oamenilor:

– *C'est plus à moi*.

Nu mai e în mâinile mele. Copila pe care am iubit-o s-a dus.

Din spate se aude un bocet ciudat.

– Dumnezeule aibi milă, spune bătrâna, Huriya, iar Hanif își ridică ochii orbi către sunet.

– *A murit Zafar bhai!*

Iarăși strigă vocea, alții răspund în numele dumnezeului în care Zafar refuza să creadă. Așa că în sfârșit s-a dus vestea. Precum câinii care urlă, întâi una, apoi alta și alta, jelesc voci de departe, sunetul lugubru plutește sus pe deasupra Spărgătorului de Nuci, din toate părțile par că sosesc ecourile.

– *A murit Farouq bhaiya! Doamne apără-ne! A murit Zafar bhai al nostru!*

O voce dinlăuntrul meu zice:

– Animal, e sfârșitul zilelor tale lipsite de griji.

O alta mă avertizează:

– Să nu-i lași să te vadă plângând.

Alerg afară, niciodată nu m-a auzit vreun khaufpurean urlând. Stelele necruțătoare sclipesc ca niște cuțite pe deasupra orașului.

– *A murit Zafar bhai! A murit Farouq bhaiya!*

– Bhoora, repede, trebuie să ajungem la Mama, apoi trebuie să mă duci înapoi la Nisha.

– Hai, spune el. Mama e singură, să mergem.

* * *

Îi spun lui Elli zece minute, ne întoarcem, apoi urmează ulița care se îngustează până ce se face o potecă bătătorită, traversarea peste șine, Bhoora știe bine drumul, de câte ori nu m-a dus, în sfârșit ne zgâlțâim peste un teren denivelat cu buruieni care par de un alb orbitor în raza farului auto-ului. În turn pâlpâie o lumină, conturând deschizătura. Deci e acolo. Țipetele ciudate încă mai răsună pe deasupra Khaufpurului, se depărtează în noapte, către norii luminați de semilună. Ca o lacrimă au spus că a fost luna în noaptea aia, și e din nou în astă noapte a lacrimilor. Biata Aliya, nimănui n-o să-i fie dor de ea atât de tare ca mie.

Îmi iese câinele alergând în întâmpinare. A sărit să mă lingă pe față. Numai lucrul ăsta, care a mai avut loc de o mie de ori înainte, mă face să-mi vină să plâng. Animalele sunt credincioase. Înăntru dau de Mama care șede lângă lampa cu ulei, în mână are cartea lui Senja, dar nu se uită la pagini. Pe de rost cunoaște cartea asta. Ai putea să o faci ferfeniță, să o arzi, și ea tot își va aminti fiecare rând, fiecare cuvânt. Se uită la mine și zice:

– A sosit, Animal dragul meu, este noaptea de Qayamat, sfârșitul ființei.

– Mama, să nu ieși la noapte. La noapte rămâi aici, stai pe loc. Ține câinele cu tine. Să nu pui piciorul afară la noapte.

Râde către mine, e un râs oribil de babă care suge și gâlgâie din lipsă de dinți, ca o vrăjitoare arată, o haadal, un duh de noapte cu ochi nebuni, are părul încâlcit ca rădăcinile unui copac, incredibil de bătrân îi e chipul, lampa îi umbrește fiecare cută, fiecare rid, de parcă într-adevăr își duce traiul de la începutul timpului.

– Să nu ies la noapte? E dreptul meu, e noaptea pe care o aștept de atâția ani. În noaptea asta, Animal, eu sunt cea primejdioasă. Să se păzească lumea.

Ei bine, habar n-am ce vrea să spună cu asta, dar nu-mi place cum sună.

– Mama, a murit Zafar bhai, tot orașul o să își iasă din minți. Nu ești în siguranță afară.

Mă gândesc că poate în furia lui norodul o să se întoarcă împotriva străinilor. Mama e bine cunoscută în Spărgătorul de Nuci, dar cine știe unde poate s-o ducă nebunia ei?

– Nu vreau să fiu în siguranță, spune ea cu cotcodăcitul ăla nebunesc. Ce-mi pasă dacă mor? În această noapte mai presus decât în toate celelalte, să mori va fi o binecuvântare. Animal, au sosit îngerii, mii și mii, au venit să curme această lume păcătoasă, tristă, în seara asta va fi cuprinsă de flăcări, va arde și se va mistui până ce se va alege cenușa și praful de ea. Cine o va jeli? Tu? În noaptea asta în acest oraș, știi tu cine a sosit?

– Nu știu.

În durerea mea mă gândesc că poate a venit un mare politician de la Delhi, sau vreun star de fillum. Nu poate fi vorba de un nima-n drum, nu?

– Spune-mi, Mama, cine a venit? Președintele Indiei?

Slobozește hohote de râs ca și acei carillons pe care îi făcea să sune Jacotin cel cu *nàs superbe*.

– Ce prostuț ești, Animal! Mai încearcă o dată.

– *Jacotin, avec son nàs superbe,* spun eu, deși am chef să urlu.

– Ce dreptate ai să vorbești pe limba îngerilor în noaptea asta, Animal, vin după suflete, al meu poate, dar și al tău.

Mă face să mă cutremur când aud cum spune în „noaptea asta", în același fel în care spunem întotdeauna „noaptea aia".

– A venit Isa, spune ea, și Senja. Cred că sunt deja aici. Mult am mai așteptat să le văd chipurile, trebuie neapărat să mă duc să îi întâlnesc. Și știi de ce au venit, *mon pauvre petit?* Pentru că în noaptea asta morții se vor ridica din pământ, ca niște ciuperci mari craniile le vor crește din sol. Și oasele li se vor ridica, cu un clinchet ca trenul pe trecerea la nivel, și atunci toate oasele se vor alătura și vor păși din

nou. În noaptea asta, ține bine minte ce-ți spun, orașul acesta va fi plin de morți.

– Dar cei care au fost arși?

– Va cădea ploaie, cenușa li se va alipi și apoi oamenii din care s-a făcut vor reapărea treptat. Dumnezeu l-a plămădit pe Adam din praf, cenușa nu-i va pune nici o problemă. Animal, de ce crezi că asta se întâmplă chiar aici la Khaufpur? Pentru că sunt mii și mii și mii de morți aici care așteaptă. Dumnezeu vrea ca Învierea să înceapă din plin.

De afară strigă Bhoora:

– Grăbește-te, Animal, trebuie să ajung acasă!

– Mama, îi spun, Mama, te iubesc din tot sufletul. Nu ieși fără mine. Stai aici, mă întorc în curând.

– Unde pleci? spune ea, dintr-odată pe un ton normal. Ce copil ești, nimic n-ai mâncat, deja pleci iar. Uită-te la tine, tot numai vânătăi. Și ochiul cela vânăt, te-ai jucat iar kabbadi. Hai, fiule, mănâncă. E puțin orez, puțin daal.

– Stai aici, Jara, îi comand câinelui.

Jur că dacă ar fi putut da din cap ar fi făcut-o. Apoi mă sui iar în auto-ul lui Bhoora și am pornit.

Elli pare epuizată, plină de deznădejdea acestei zile teribile. Se urcă lângă mine, închide ochii și nu spune nimic cât timp ieșim zdruncinându-ne din Spărgătorul de Nuci și ne întoarcem pe Calea Kali. O altă surpriză. Străzile sunt goale, gloata de adineauri a dispărut, dar bocetele ciudate tot se mai înalță deasupra Khaufpurului, în noaptea asta se aude un huruit adânc și primejdios, sunetul norodului care urzește răzbunare în spatele ușilor închise. De două ori pe o distanță de patru sute de yarzi, pe drumul de pe lângă fabrică, suntem opriți de soldați agitați cu puști. Pe Elli o măsoară din priviri bănuitori, dar Bhoora le spune că e doctoriță plecată în misiune de caritate. Așa că ei ne avertizează că e interdicție de circulație, trebuie să ieșim de pe stradă de îndată. Huruitul se aude mai tare, și pentru prima dată în viață văd

un tanc, din cap i se iețește un tun uriaș asemenea cornului de pe gândacul rinocer. Când ajungem în Gheară, Elli intră fără o vorbă în clinică. Aproape înainte să apuc să mă dau jos, Bhoora și-a întors auto-ul, s-a îndreptat către casă. Eu, glonț în casa lui Somraj pentru că Nisha are cu siguranță nevoie de mine.

Nisha nu plânge, dar nici nu scoate vreun cuvânt. Stă în grădinița unde acum iazul e secat, Nautapa i-a sorbit apa iar peștii trăiesc într-o cadă de plastic. Pe nimic nu îi e ațintită privirea. Știe, desigur. Cu siguranță. A auzit bocetele.

– Nisha, aș putea să îți aduc ceva? Ceai?

– Nu, mulțumesc.

– Pot să stau cu tine?

– Dacă vrei, spune ea.

– Aș vrea.

– Atunci hai și stai.

Așa că stăm, nici unul nu vorbește. Nu știu cum de rămâne atât de calmă. Poate că țipetele, rugăciunile, strigătele de ajutor, astea le faci când mai e speranță, dar dacă renunți la speranță nu mai rămâne nimic, doar vântul în iarbă.

Lunga noastră tăcere e spartă în sfârșit de o cântare. Cuvintele nu le pricep, dar înțelesul pe care îl prind este o tristețe atât de adâncă, poate e mai bine să nici nu pricep.

Nisha se ridică.

– Păi, spune ea, am de făcut cina.

– Te ajut.

Pe o voce subțire spune:

– Am rămas doar noi doi acum. Apoi aruncându-mi așa o privire demnă de milă, strigă: O, Animal, de ce m-a părăsit Zafar?

– Era un erou, spun eu, sincer. Era prea bun pentru lumea asta îngrozitoare.

Scutură din cap.

– Toată lumea îl jelește pe Zafar, dar eu eram cea mai apropiată de el, iar eu nu pot să plâng. Aproape am fost mireasa lui. Uite.

Îmi arată încheieturile care sunt zgâriate și cu vânătăi.

– Mi-am spart brățările cum se cade să facă o nevastă. M-am dus să-l văd. M-am dus cu tata, dar cortul era gol. Zafar și Farouq nu mai erau acolo. Oamenii spun că a venit poliția cu o ambulanță, le-au dus trupurile la spital.

– V-ați dus la spital?

– Da, dar nu erau acolo. Cei de la spital au spus că nici n-au venit. Așa că ne-am zis că au fost duși la un spital militar, sau poate la închisoare, am început să sperăm că poate mai sunt încă în viață.

– Ați întrebat la poliție?

– Au fost revolte. Tata a spus că nu suntem în siguranță pe străzi. Ne-am întors.

– Tatăl tău e bine?

Îmi aruncă o privire.

– Ce înseamnă bine? Parcă ar fi de lemn. Asta-i bine? Nu cred. Tata se simte vinovat. Spune că toate acestea ar fi putut fi prevenite dacă Elli ar fi avut ocazia să se justifice. Ea a vrut să îi spună demult, zice el, dar i-a lipsit curajul. S-a dus la Jehannum să se roage de fostul ei soț, încerca să salveze viețile lui Zafar și Farouq.

– Dar de ce simt cu toate astea că ne-a trădat?

– Cred că e greu să ai încredere în cineva, răspunde ea, dacă a ascuns ceva de tine. În adâncul sufletului știi întotdeauna. Nu te poți apropia niciodată cu adevărat de cineva așa.

Rămân cu ochii pironiți în cadă, în apa verde spinările carașilor aurii salvați se zăresc printre vârtejuri de alge. Doamne iartă-mă, câte secrete n-am avut față de fata asta?

– Nisha, îi spun, luând-o de mână, Zafar m-a rugat să am grijă de tine.

– Mersi, dar nu vreau să aibă grijă nimeni de mine.

– Nu poți să jelești singură.

– Crezi că jelesc? Am jelit. Am plâns zile în șir. Am plâns toate lacrimile pe care le aveam, până la ultima. N-a mai rămas pic de jale în mine, ci ceva mai rău.

– O să te ajut. Lasă-mă să stau aici cu tine.

– Ce simt acum e furie. Atâta furie că o să-mi explodeze capul.

– Și eu sunt furios. Tot orașul e furios.

– Dar eu vreau să sfâșii și să rup și să sparg, spune cea mai blândă dintre fete. Sunt atât de furioasă pe Zafar că a făcut asta, sunt atât de furioasă pe mine că nu l-am oprit. O, vreau să iau un cuțit și să îmi scot pântecele și să îl azvârl afară în stradă să îl mănânce câinii. Ce folos mai are acum?

– Asemenea sentimente nu sunt de nici un folos, surioară.

– Îți spun eu ce nu mai e de nici un folos, strigă ea. Justiția cea scumpă a tatei nu e de nici un folos, guvernul nostru nu e de nici un folos, tribunalele nu sunt de nici un folos, apelurile la omenie nu sunt de nici un folos, pentru că ăștia nu sunt oameni, sunt animale.

– Nish, spun eu, trecând peste jignirea adusă animalelor, am să-mi dedic întreaga viață să te fac fericită.

– Cum poți vorbi de fericire într-un moment ca ăsta?

Încă o mai țin de mână.

– Nisha, tu însăți ai spus că nu am mai rămas decât noi doi. Încă mai putem merge la Ratnagiri.

– Nu!

Dar cuvintele deja se înghesuie să-mi iasă din gură.

– Mărită-te cu mine, Nisha, n-o să te părăsesc niciodată. Copii, o s-avem. O să învăț, o să-mi găsesc de lucru.

– Oprește-te! Animal, încetează! Ți-am mai spus odată, n-o să mă mărit niciodată cu tine!

Mânia acelei zile clocotește în amândoi, simt cum îi tremură mâna. N-ar trebui să spun ce am în cap, ar trebui să-mi mușc limba, să îmi cer iertare, dar deja am mers prea departe, plus că durerea e acolo de multă vreme, nu mai vrea să rămână sub tăcere.

– Pentru că sunt un animal, ăsta e adevăratul motiv, nu-i așa, că nu poți să te măriți cu mine niciodată?

Și-a smuls mâna din a mea.

– Ai înnebunit? Cum îndrăznești să vorbești așa!?

– Pentru că e adevărat. Dacă aș fi om poate că aș putea fi iubitul tău. Nici o șansă acum!

– Animal, te rog!

– N-o să fiu niciodată altceva decât un animal nenorocit!

Se uită la mine cu ochi de nebună.

– Dacă ești animal atunci cară-te dracului și fii animal! Du-te și trăiește în junglă și vezi cât ești de animal! Numai lasă-mă pe mine în pace!

Așa că m-am dus, am ieșit în goană din casa aia, în stradă și în noaptea asta. În spatele meu aud, sau poate îmi închipui, cum strigă Nisha:

– Animal, îmi pare rău, întoarce-te!

Dar nu pot să mă întorc, niciodată, căci e clar că e revoltată la gândul de a se căsători cu o jivină ca mine, care merge pe patru picioare și e văr primar cu hiena. Cum l-ai cunoscut pe soțul tău? Păi scotocea prin lăzile de gunoi din orașul vechi. Am capul plin de țipete pentru că nu știu ce să fac, nu mai vreau să trăiesc. Cu hohote adânci, trec drumul și mă așez cu spatele rezemat de trunchiul mangotierului lui Elli. Ce sens mai are să trăiesc? Tot ce mi-a fost drag s-a dus, măturat în decurs de o zi și de o noapte. Atât de iute se schimbă lumea. Zafar, Farouq, Aliya, toți s-au dus. Vocile care îmi chiuie în cap prezic dezastrul. Mama, în plină criză extatică de nebunie, e probabil pe străzi pe undeva în căutarea lui Isa. Poate că e prin cimitire, încercând să scoale morții, spunându-le: ieșiți, a venit vremea. Sau poate că e la ghatul funerar unde aghori sadhu șed cu ochii ca niște bălți de sânge, sorbind din cești făcute din cranii și mâncând carnea friptă a oamenilor, căci la noapte e noaptea asta noaptea de Qayamat pe care Mama o numește Apokalis, un cuvânt în care e și numele lui Kali, căreia i se mai zice și

Mama. Da, Mama e Mama Kali, de ce nu mi-a trecut asta niciodată prin cap? Cu ghirlande de oase va bântui pe străzile Khaufpurului proclamând sfârșitul lumii, cu pași mari va ajunge la fabrică să trezească duhurile înfometate și deznădăjduite care viețuiesc acolo, apoi o vor împușca soldații. Proștii de ei, n-o pot ucide pe Mama. Mama e de la începutul timpului. Mama le va deznoda mațele și le va atârna căpățânile retezate de brâul ei. Le va bea sângele iar limba îi va atârna până mai jos de mijloc și când va veni Isa îl va întâmpina cu săruturi însângerate și își va chema fiarele din abis, iar ele vor aduce iadul pe pământ. Așa delirează vocile din capul meu. Dar și eu sunt pe stradă. Poate că o să mă împuște soldații. Îmi vine o idee. O să mă duc să dau cu pietre în soldați, o să le sfidez puștile și o să mă pun în fața tancurilor, și o să strig la ei, haideți, ticăloșilor, să vă văd de ce sunteți în stare, vă promit să nu mă scol din morți niciodată. M-am săturat până în gât de lumea asta de căcat. Ba mai mult, dacă ar veni Isa să se roage de mine să mă trezesc, dacă mi-ar promite să îmi repare personal oasele cu clei și să îmi remodeleze corpul cu mâna lui, dacă ar jura să mă facă drept și înalt, tot i-aș spune să se ducă-n mă-sa pentru că lumea asta e prea nemiloasă, prea necruțătoare și mi-a ajuns. Să mă omoare. Ce-mi pasă? Mai bine să mor, pentru că va pieri și speranța chinuitoare. Cum să trăiesc când Elli pleacă și n-o să am spatele drept niciodată și am pierdut-o până și pe Nisha pe care am iubit-o mai presus decât orice? Într-o singură zi s-a pierdut tot ce mi-a fost drag, o să-mi azvârl viața asta de doi bani. Cui să-i dau Zippo-ul meu? Bag mâna în buzunarul lateral al kakaduilor, degetele îmi întâlnesc ceva tare, e cutia cu goli a lui Faqri. Așa că am desfăcut-o dintr-o mișcare și am numărat. Treisprezece goli sunt, precum căcărezele negre de capră, va fi de ajuns. Una câte una ronțăi goliile, după fiecare mă întreb: vrei să mori? Vine răspunsul: da, mai mănâncă una. Alta e ronțăită, și alta. Au gust amar, dar nu neplăcut. Treisprezece goli ronțăi, am gura ca un nor negru ce înghite treisprezece luni negre și mici, o ultimă înghițitură și s-a făcut.

* * *

Patru picioare am creierul e un iepure ochii sunt saci de lână un hău am unde era cerul gurii canale sărate îmi sunt obrajii un vârtej și un vuiet am în cap de deasupra și de dedesubt vocile strigă îmi arde iadul în mațe de ce nu mi-am dat seama niciodată că lumea e plină de ființe smintite? Demonii ăștia care fug pe drum cu fiare înroșite-n flăcări, niciodată n-am mai văzut astfel de dihănii. S-au adunat în fața ușii clinicii lui Elli și o strigă pe Elli cu voce tare să iasă afară.

– Clinică a Kampaniei, să-i dăm foc!

Ce interesant! Deci și demonii sunt împotriva Kampaniei. Cine s-ar fi gândit că îi doare undeva de problemele noastre din Khaufpur? Ochii holbați ca ouăle li se scurg din chipuri. Acum au apucat un târnăcop și hăcuiesc ușile.

– Vă rugăm să ieșiți și să vă conformați, strigă o făptură care e mai mult dinți mustăcioși. Vrem să distrugem clădirea.

Dintr-odată o ușă a dispărut, în locul ei e un dreptunghi negru care o încadrează pe Elli, a cărei cămașă de noapte strălucește în lumina înlăcrămată a lunii. La vederea ei demonii se zăpăcesc și nechează laolaltă pe voce joasă.

Ca tot restul lumii, doctorița Elli e și ea furioasă. Un pumn de foc e ea și zbiară la demoni să plece și să o lase în pace.

– Unde să mergem, madam?

– Fără să dăm foc clădirii nu putem pleca.

– Spargeți o fereastră, aruncați o torță.

Urmează un sunet ca un bulgăre de muzică ce se sparge în cioburi, e o întreagă raga în două secunde. Somraj sosește în zbor din beznă ca o molie albă imensă, un astfel de sunet minunat trebuie că vrea să prindă și să păstreze la borcan.

– Omorâți-o pe târfă!

– Nu va fi nimeni omorât aici, spune Somraj, proțăpindu-se între Elli și demoni.

– Dă-te la o parte, Pandit-ji.

– Nu. Nu o veți atinge.

– Bhai sahib și bhaiya au murit din cauza prietenilor ei.

– Oamenii ăia nu sunt prietenii ei, bhaiya și bhai sahib au fost prietenii ei.

Panditul are o înfățișare oarecum neclară, de parcă ar fi nehotărât. Își pune brațul pe după umărul unei Elli la fel de neclare și o conduce peste drum. Demonii și torțele lor dispar pe ușa clinicii.

Îmi ridic privirea și văd semiluna cocoțată în mangotier, chiorându-se la mine printre frunze.

– Te văd, Animal, spune luna.

– Te văd, lună, spune animalul. Mă jamispondezi?

– Visezi, spune luna. Trebuie să te trezești.

– Prefer să visez.

– Ai ceva de făcut.

– Ce e acest ceva, o, lună?

– Trezește-te și află, spune ea și se dezintegrează în fragmente lucitoare prin mișcarea frunzelor de mango.

Ferestrele clinicii pâlpâie portocalii. Îmi trece prin cap că micul meu prieten, Khă-în-Borcan, e înăuntru și ceea ce trebuie să fac e să îl salvez.

Cabinetul lui Elli arde. Flăcările se încolăcesc ca niște șerpi în colț, scuipând semințe înfocate pe pereți.

– A, nu te grăbi, spune Khă-în-Borcan. Am tot timpul din lume, eu.

– Unde ești?

Probabil l-a închis.

– Aici, cretin somnoros.

– Unde?

– În dulap.

Mă îndrept către el și brusc alunec, e lichid pe jos, miroase a daru brut, e amețitor mă face să îmi dea lacrimile, îmi vine să vomit, mâinile mi se rănesc de ceva ascuțit, tot alunec în băltoace care ard ca ura

pură, dau de o mâzgă rece. E ciclopul. Unicul său ochi se holbează la mine. Miroase ca o murătură stricată.

– Lasă-l, spune Khă-în-Borcan. Opt am fost, membrii consiliului acțiunilor otravă-wallah. Șapte sticle au fost sparte și prietenii noștri sunt pe podea, din clipă în clipă substanța asta o să se aprindă și bum!

– Îi salvez eu.

– Nu, nu, spune el. Prin ardere se vor elibera. Teama mea e că flăcările nu vor ajunge la dulapul ăsta.

– Atunci te salvez pe tine.

– Shabaash Animal, sparge-mi și mie borcanul. Iute, nu e timp.

Dar eu n-am luat în seamă dorința mititelului. Am înfipt borcanul sub braț și valea, cât de repede se poate pe trei picioare, nebăgându-i în seamă zbieretele, ajung în stradă, pe lângă mintea mea care țese pânze de păianjen, luna de deasupra care își schimbă constant forma și capul de lup care îmi roade măruntaiele, lucrurile par normale.

– Hei, strigă el. Unde mă duci?

– O să arzi, jur, dar întâi trebuie să stăm de vorbă.

– De unde să avem timp de stat de vorbă? Nu știi că e noaptea asta?

– Gura că dacă nu voi fi silit să nu îți fac nici un rău.

Amenințarea e grozavă pentru el, așa că alea două capete iau o gură de lichid și bolborosesc în tăcere. Ies din Gheară cât ai clipi din ochi, pitit în umbre. Se aud tot felul de zgomote, strigăte din diverse părți, ard focuri, din direcția orașului vechi vin bubuituri puternice ca niște împușcături. Trebuie să evit strada principală așa că o iau pe scurtătură către casă. Multe căi de intrare sunt în fabrică și eu aleg una pe partea dinspre Gheară unde de zid se proptește un copăcel. Cum să mă sui? Îl așez pe Khă între ramurile copacului. Mă trag în sus. Îl mut pe Khă mai sus. Mă cațăr. Îl așez pe Khă pe zid. Mă mut pe mine pe zid. În tot timpul acesta mormăi:

– Încă un pic, o să ajungem acasă și o să vorbim pe urmă am la mine Zippo-ul jur că te ard.

– O să regreți, mârâie el.

Lumina limpede a lunii cade pe borcan iar eu văd cu oroare ce duc. Borcanul îmi alunecă din mâini și cade, explodează, lichidul țâșnește afară. Pe terenul fabricii zace chestia care era înăuntru, o relicvă pe jumătate putrezită din noaptea aia.

Fugind din acel loc blestemat prin ierburi linse de lună și tufe care mușcă, sunt mânat de o frică mai mare decât cea de șerpi sau câini sau oameni cu bețe. Lucrul de care fug e mai ucigător decât oricare dintre acestea și mai cumplit decât biata făptură ce putrezește în uterul său chimic. Fug de mine însumi. Fug de lucrurile pe care le-am făcut. Mă gândesc la Zafar, a cărui moarte au grăbit-o otrăvurile mele, uscat ca peștele afumat a sfârșit, totuși până la capăt cât de bun a fost, lacrimile pe care el nu putea să le plângă îmi preschimbă ochii în lentile apoase prin care lumea se curbează și se umflă în feluri nemaivăzute.

Sunt ființe și în iarbă, care zburătăcesc prin preajma mea și își bat joc de mine. În jurul meu înoată fețele morților, huiduindu-mă, acesta e Animal cel care ne-a înjurat, ne-a insultat, ne-a certat că suntem adieri neputincioase de vânt, nimic mai mult decât brize de izmene? Păi, e rândul tău, ne pare bine că te vedem cum suferi, Animal cel șchiopătând cu labele pline de spini și bântuit de coșmaruri, uite, poftim khana de otrăvuri, nu te așteptai să o vezi, nu? Ești pierdut în propria-ți junglă. Hai, cațără-te, dă-i bătaie, și ia încearcă să îți dai aere față de noi acuma, cațără-te până în vârf și anină-te de lună. Haide, sari din vârf și apucă-te de lună. O să fie rece ca gheața. Acolo, îmbrățișeaz-o cu labele de vârf, rămâi agățat. Ce, ți-e frică să nu cazi? Să nu-ți rupi spatele, să nu mori? Ce mai contează, fiule? Ai deja spatele rupt și ești pe moarte. Simți cum te arde datura, Nautapa e nimic față de fierbințeala asta care te mistuie pe dinăuntru.

Am avut dreptate să înghit pastilele, merit să mor, ar fi trebuit să o fac mai devreme, să îmi pun capăt zilelor, toate lucrurile astea ar fi putut fi evitate, da, e bine că sunt pe moarte fiindcă în sfârșit mă voi elibera de mine însumi, jalea, chinul, oroarea, deznădejdea, scârba de

sine vor fi curmate, și indiferent dacă urmează învierea sau reincarnarea, indiferent ce plănuiesc îngerii, diavolii sau zeii, nu mă mai întorc niciodată.

În sfârșit iată din nou zidul din partea cealaltă, și eu am trecut printr-o gaură din cărămizi și în față sunt șinele de tren și pe partea cealaltă acoperișurile joase ale Spărgătorului de Nuci, când intru pe ulițe presimt că se petrece ceva, murmurul gloatei, glasuri ridicate care se ceartă. Cât e ceasul? N-are sens să consult luna, a alunecat în partea cealaltă a cerului. Trebuie să fi trecut ore întregi. Focul din mațe e mai rău, dar mi-a revenit oarece luciditate. Nu va dura mult, căci oare n-am înghițit treisprezece dintre goliile lui Faqri? O să mor, întâi trebuie să îmi iau rămas-bun de la Jara și de la Mama.

– *J'entends la voix d'une multitude d'anges et des autres êtres vivants, et leur nombre était des myriades de myriades et des milliers de milliers.*

Astfel strigă bătrâna. Aude vocea unei hoarde de îngeri și de alte ființe vii, în număr de milioane și milioane, îl strigă pe dumnezeu, și toate făpturile din aer, de pe pământ și de sub el, din mare, strigă și ele. Aerul e pișcăcios, încep să mă înțepe ochii. De ce gătește Mama atât de târziu în noapte? De ce prăjește ardei iuți? Când mă apropii de turn, încep să tușesc, ardeii mă irită la ochi, în gât, fiecare răsuflare e ca de foc, înfrățită cu dogoarea de datura din mațe. Și ea tot mai strigă:

– *Je regardai, et voici, parut un cheval blanc.*

Ce faci babă neroadă, răcnești despre cai albi și cununi de victorie? Știu ce urmează, e calul roșu al cărui călăreț are o sabie cu care să sfârșească cu oamenii care își înfulecă unul altuia carnea, apoi un cal negru, călărit de unul care duce balanța dreptății. Nu doar ochii și mațele îmi ard. Simt o căldură pe spate, pământul din jurul meu e o mare de umbre încolăcite.

Cântă vocea nebunei:

– Parut un cheval d'une couleur pâle. Celui qui le montait se nommait la mort, et l'hadès le suivait, pour exterminer les hommes par l'épée, par la famine, par la peste, et par les bêtes sauvages de la terre.

E un cal palid, pe el e moartea cu iadul călărind câte doi, venit-au ca oamenii să poată fi exterminați de război, foamete și ciumă, trupurile să le fie devorate de fiarele sălbatice ale pământului. Ochii îmi lăcrimează șiroaie, mi-e greu să-i țin deschiși, pare să plutească fum, voci strigă:

– Fugiți, fugiți să scăpați cu viață! A luat foc fabrica!

Mă uit în spate, e o lumină pe cer, se ridică nori de fum.

– Fugiți, fugiți, strigă vocile, a venit gazul.

– Fugiți, salvați-vă!

– S-a întors noaptea aia!

Acum știu de ce tresaltă pământul, luminița din ușa turnului nostru îmi arată că peste tot mișună șerpii și alte viețuitoare micuțe, care gonesc deznădăjduite ca să scape de flăcări.

Înăuntru cu câinele e Mama îmbrăcată în veșminte de călugăriță, strângând la piept cartea lui Senja, dar nu citește, căci ea știe pe de rost fiecare cuvânt. Când dă cu ochii de mine strigă din toți rărunchii:

– Haide, Animal, avem treabă!

Ochii îmi ard atât de tare încât abia o mai văd.

– Mama, trebuie să fugi. Abia mai vorbesc. Repede, să te adăpostești.

– Nu există adăpost, spune ea. E Apokalis. Se duce la ușă și se apleacă să iasă. Haide, oamenii au nevoie de ajutorul nostru.

Dar vai, știind ce trebuie să se petreacă pe ulițele Spărgătorului de Nuci, nu pot să mă clintesc. Niciodată nu voi uita acest moment, plin de groază sunt, de parcă cele patru picioare mi-ar fi prins rădăcini. Mama stă în prag, așteptându-mă, în turn intră spirale de fum.

– Hai Animal.

Eu tot nu mă mișc. Mama îmi zâmbește și spune:

– Rămas-bun, dragul meu copil. Mereu te-am iubit și mereu te voi iubi, da, până la sfârșitul timpului însuși. Ne vom revedea în paradis.

– Stai! strig eu dar ea s-a întors și s-a dus.

Jara îmi aruncă o privire plină de reproș și apoi o urmează pe Mama, uitându-se peste umăr de parcă ar spune: păi atunci adio, căci niciodată în viață nu ne vom mai vedea. Iar eu, care sunt sortit pieirii oricum, care deja am pierdut prietenii, dragostea și speranța, mă uit cum cele două ființe pe care le iubesc ies în norul ăla de moarte și n-am curajul să mă duc cu ele. Curaj n-am, dar am rușine. Rușinea mă mână câțiva pași, apoi am fumul otrăvit în față, vomit, pe obraji mi se scurg lacrimi, Mama și Jara sunt siluete neclare care se îndreaptă către ceața cea mai deasă, din care acum ies din ce în ce mai puține siluete.

Apoi mă împleticesc printre oameni loviți de panică pe ulițele unde pâcla e atât de deasă încât lămpile nu se văd decât ca niște vârfuri de ac. În cap am coșmarul lui Pandit Somraj care în fiecare noapte de vis îl vede pe copilul lui Nafisubi Ali plângând sub un felinar ca într-o lumină cafenie trec împiedicate siluetele muribunzilor.

Alerg, alerg, nu știu unde, numai să mă agăț de încă o oră, nu vreau să dau drumul nici măcar acestor ultime momente arzătoare, O, doamne, ce dulce e, ce ispititoare viața.

CASETA DOUĂZECI ȘI DOI

Cenușiul dimineții sosește în salturi, abia pot să-mi deschid ochii, am gust rău în gură mă dor plămânii, dar focul de datura din burtă, care a scăpat acum de sub control, îndoind și deformând lumea, greu de acceptat ceea ce văd, peisaje de țară, copaci, câmpuri care gonesc pe lângă noi, uluit că-s viu sunt într-un camion plin de oameni care zac îngrămădiți, cu ochii carne vie și umflați, în față un bărbat vomită peste margine, aerul în viteză aruncă picături în spate, o ploaie infectă îmi răpăie pe față, propriul stomac mi-a declarat război, se sfârtecă în bucăți, mă sfâșie pe dinăuntru, aerul bate înspre mov, soarele s-a ridicat ca o minge de lumină portocalie și violetă, fioros, umflat și ciudat.

– Lăsați-mă să cobor, unde mă duceți?

– Stai nemișcat, frate, o să te ducă la spitalul din Diwanabad.

– Nu!

Am o durere hidoasă în mațe, dar mă umple scârba pentru viața omenească și societatea umană, nu mai vreau.

Pe dealuri e conturul unei păduri.

– Lăsați-mă să cobor.

– Ce-o să faci aici? Nu e nimic aici.

– Du-te-n mă-ta lasă-mă să cobor.

Pământul țese desene pe sub picioarele mele, mă păcălește pământul ăsta, arde ca niște cărbuni înroșiți, dealurile dansează, în aerul tremurat săgetează păsări negre cu coada despicată. Cu o părticică a minții îmi amintesc că e a opta zi de Nautapa, apoi rușinea mă izbește, plus

disperarea. Toți cei pe care i-am iubit s-au dus, i-am pierdut pentru totdeauna, departe e acel oraș al dezastrului, străzile și aleile pe care le cunoșteam atât de bine, un loc îndepărtat și lipsit de speranță, nu mă mai întorc, nu vreau, niciodată n-o să mă mai întorc, dacă mor de-ar fi să mor în aer liber ca o fiară, sau dacă nu să trăiesc aici, departe de oameni, niciodată nu mai vreau să mă uit la chipul unui om. Am dat din picioare până mi-am azvârlit kakaduii, o să trăiesc ca un animal, singur și liber cum trebuie să trăiască un animal, nici un stăpân n-o să am, nici o muncă, nici o datorie în afară de supraviețuire.

– Supraviețuire, ai? vorbește datura, încolăcită în mațele mele. Ai mâncat treisprezece din goliile mele întunecate, Animale, acum o să vezi ce-o să vezi.

Flăcările mi se urcă până în gâtlej dar nu pot ieși, plin de nimic sunt nimic plin de flăcări, în ureche datura cântă un cântec:

> ești un animal slobod și crunt
> ca tine nu e altul pe pământ
> în cuptorul de foc spinarea ți s-a-ndoit
> amarnicul meu foc fi-va al tău sfârșit.

– *Vas te faire foutre!* (Oi fi eu lipsit de speranță, de prieteni, singur, bolnav, dar nu mă las terorizat.) Du-te-n mă-ta!

Încerc să vorbesc, dar vocea-mi e un greier care zbârnâie, îmi sare de pe limbă și s-a pierdut.

E după-amiază târziu când pătrund printre primii copaci, spini, ierburi uscate, crenguțe care îmi plesnesc sub picioare, hura ura strigăte zeflemitoare de păsări, verde merg astfel copaci prin, o îmi voi descoperi adevărata fire, voi muri sau voi trăi, animalul se întoarce în adevărata sa patrie, patru picioare am ochii-mi sunt stele nasul șerpi care își ling nările, visează vise fără buze, soarele deasupra e ca o gură ce scuipă flăcări, mi se prăjește pielea pe spate, un drug de fier îmi e gâtlejul, fiecare răsuflare e un șuvoi de flăcări al unui mâncător

de foc, Farouq te credeai mare să păşeşti pe un strat de cărbuni, ia încearcă să te plimbi prin mațele mele. Gol, zac pe burtă beau din șanț și mușc soarele cel ticălos, mă simt ca propriul meu tată pe care nu l-am cunoscut.

Lăuntric vocile mele vorbesc fără noimă.

pare anotimpul plantelor atât de rar că plutește, chestii de pește și curve acolo, de pește și curve, lasă nu pune mâna, ça fait un peu boui-boui, e regatul nostru

Umbroasă e pădurea dar sub copaci nu e nici o ușurare. Caut alte ființe vii, nici una nu văd, de culoarea spinării unui sfrâncioc e pădurea, nuanțe de cafeniu și gălbui, uscate ierburi, spini uscați, trunchiuri uscate, frunzele îi suferă în atacul fioros arșiței, nu doar în mine e această agonie, ci și în lume. Unde sunteți, animalelor, să mă prezint? Mă opresc și ascult, nimic nu-i acolo în afară de un foșnet de frunze. Acest pământ îmi e străin, nu mai sunt ambalaje de beedi, coji de portocală, plastic, aici sunt ierburi aplecate, crenguțe întrețesute și îngrămădite cu frunze căzute pe solul pădurii, forme care se încovrigă și se rotesc în spirală ca răsucirile unei scări sunt semințele. Iată una cu aripi de gândac, caut urme lăsate de copită, labă, burtă de șarpe, nimic nu găsesc. Nasul nu-mi discerne decât mirosul pământului copt, singurii tovarăși sunt acei suferinzi tăcuți înfipți în praf în așteptarea ploii.

– Tăcuți, zici? chicotește datura. Atunci așteaptă noaptea, Animale. Să vină numai noaptea, o să auzi ce o să auzi.

– Ce, mai ești aici? (Boala îmi mișună în mațe ca un șarpe.) Nu cred că o să mă omori. Sunt mai puternic decât tine, o să te înving.

Datura mă pălește cu un asemenea val de durere încât mă împleticesc mă lasă picioarele și brațele, mușc țărâna amară.

– Nici n-am început încă, zice datura.

Vine noaptea plus luna care cade, agățată în crengile încâlcite de deasupra capului.

– Să-i arătăm? întreabă o voce cunoscută.

– Da, să-i arătăm, spune o alta.

– Va fi o risipă, spune prima. Un mare prost e el.

O lacrimă picură din ochiul lunii și aterizează pe o creangă. Dungi de lumină se împrăștie în toate direcțiile, gonind din copac în copac, pân ce toți copacii din pădure au contururi de argint, glasurile lor nu se aseamănă cu nimic din ce am auzit eu vreodată, ca niște fluiere grave umplute de apă.

– Arată-i animalului, arată-i ce e cu adevărat.

Pe pământul pădurii apare o lumină, strălucirea se întinde până ce mă înconjoară.

– Ha ha ha, halal răpire, despre ce ai vrea să vorbim? șoptește fostul-din-borcan. Datura și lumina lunii, deloc un cocktail bun, și ăsta e doar începutul. Îți poți imagina ce urmează?

– Propria mea moarte.

Valuri de greață se împing de dinăuntru mațele se opintesc gâtlejul se cască fălcile se depărtează, afară iese nimic.

– Deci Khă, spune el, hai să vorbim. Ce să discutăm? Viața și moartea? Una alta?

Greața galopează prin mine orori și jale în burta mea se răscoală afară iese nimic.

– Nu mă chinui, Khă, treisprezece luni negre am înghițit și o să mor.

– O să mori, dragul meu?

– Cred că da, Khă.

Gura mi se deschide o cobră șerpuiește din gâtlejul meu trupul îmi umple mațele coada îi atârnă din gaura curului meu toți mușchii din corp se străduiesc să o expulzeze, afară iese nimic.

– Tocmai, a sosit vremea Zippo-ului, spune amicul meu, primul său cap. Clic zvârr fâș, fii bun și fă necesarul.

Adaugă al doilea:

– Te rog.

O plantă de datura îmi crește în mațe îmi înfrunzește și înflorește pe gură și pe nas.

– N-am Zippo-ul, Khă, l-am pierdut.

Dau dintr-o limbă păroasă ca o coadă de câine.

– Atunci pocnește din degete, spune el. Nu contează.

Îmi frec degetul mare, izbucnește o flacără albastră, o explozie de lumină violetă. Micul meu prieten cu două capete nu mai e.

– Sunteți niște ticăloși frumoși, le spun celor doi îngeri înalți care tremură în lumina lunii.

– Ce, parcă noi nu știm? râd ei, și îmi aruncă priviri prietenoase. Liberi, în sfârșit, mulțumită ție, Animal.

Copacii se zbat în întuneric strig vă doare, eu sunt cel care mor. Nu ne doare dansăm. Ce, dansați de bucurie? N-avem nevoie de bucurie strigă fluierele grave ale copacilor avem nevoie de apă la fel ca tine Animale. Găsește apă dacă vrei să trăiești. Unde să găsesc apă pe dealul ăsta uscat? Du-te în jos, du-te în sus, cum poftești. Am picioarele carne vie de bășici, nu mai pot umbla. Atunci rămâi aici și o să ne înfășurăm rădăcinile în jurul oaselor tale. Am nevoie de oase, prieteni. Zaci aici, mori aici, nu suntem prietenii tăi, curând nu vei mai avea nevoie de oase.

ești un animal slobod și crunt
ia stai să vezi ce lucruri sunt
que ta chair devienne sèche
ne vom ospăta cu al tău leș

Deasupra capului stă o maimuță pe o creangă, un fruct mănâncă, scuipă semințele pe jos, blana îi alunecă de pe față, dezvăluind craniul de dedesubt, carnea îi picură în boabe arzânde și îmblănite, toată numai oase e maimuța, una câte una cad oasele și zac lucitoare în lumina lunii, pământul cască o gură cafenie scoate o limbă verde se face copac înfulecă oasele maimuței, copacul crește înalt, printre frunze îi apar fructe strălucitoare, pe o cracă șede o maimuță mâncând luna.

Acum e furie, am sărit în sus și am zbierat la copaci:

– Țineți-vă viziunile de doi bani nu mă impresionează *putain con,* cu cine credeți că aveți de-a face nu sunt un animal oarecare sunt ANIMALUL respectați-mă dracului că dacă nu mă sui și mi-o iau la labă pe voi, nu mă speriați voi pe mine.

– Plus că nici tu nu ne sperii pe noi, spun copacii, cracă lângă cracă pun, joacă hora, fiecare copac saltă înspre celălalt mai iute decât poți să-i urmărești cu ochii, făpturi urâte egoiste demonice au devenit, se apleacă și mă zgârie cu gheare spinoase.

Toată noaptea nu pot să dorm de teama copacilor care mă vor devora dacă dorm, ierburile îmi înfig ace ascuțite în mâini și-n picioare, încolăcită în mațele mele datura se tăvălește de râs.

Soarele țâșnește în sus în fumuri fierbinți roșii și verzi, în gâtlej îmi gâlgâie un nou foc de sete, limba e aspră, amară ca inima de fazan. Cu gura căscată, urc în pădure, mă rotesc în cerc, de agonia fără apă nu e scăpare, nu are sfârșit. Mă gândesc la Zafar pe care l-am otrăvit, visuri ciudate i-am dat, plus dureri, și totuși până și pe moarte a iertat, dacă îi întâlnesc fantoma poate nu va fi la fel de inimoasă, spirit al lui Zafar voi spune, și eu am ales această moarte. Durerea din mațe are un ascuțiș cunoscut, arsă în nuanțe țipătoare de albastru și portocaliu, cunosc fiara care bântuie pe dinăuntru, e vechiul meu dușman foamea, treptat forma i se limpezește, însetat sunt plus atât de înfometat c-aș mânca orice, smulg iarba, mestec scoarță de copaci, bobițe, sap după rădăcini plus chestii făinoase și le rod pe toate murdare de pământ. Am smuls petalele de pe flori și le-am molfăit.

Vânătorul hămesit se strecoară în patru picioare pe pământul pădurii, rămurele uscate evit, nu fac nici un zgomot, am zărit mâncare, o șopârlă care face plajă pe o piatră, piciorușele îi pompează corpul gras în sus și în jos, are obraji bucălați, o coadă superbă și cărnoasă, găsesc o piatră, zvârr, buf, șopârla a zburat de pe piatră, n-am nimerit-o decât în coaste, zace gâfâind cu gura deschisă, cu o gaură într-o parte, a mea e acum, dar șopârla a zbughit-o într-o panică rănită, eu pe ea ca Jara pe un iepure, mi se zbate sub mână. Cum să o omor?

Simt cum îi tresaltă inima, ochiul șopârlei mă fixează, retează-i naibii capul cu dinții, nu ai fost făcut pentru rădăcini, gândește ca un tigru, lasă pofta roșie să îți închidă ochii, descleștează maxilarul pregătește-te să omori.

– Nu mă mânca, strigă șopârla, o să-ți spun ceva de o însemnătate deosebită.

– Îmi pare rău, mi-e prea foame ca să-ți cruț viața.

– N-o să am gust bun. Dacă ai impresia că datura e rea așteaptă până îmi guști veninurile, măi ce-o să-ți mai dorești să nu te fi născut.

– Deja îmi doresc asta.

– Nimic nu e pe lângă dorința pe care o s-o ai dacă mă mănânci, spune făptura cu o privire tristă în ochi, de parcă ar fi pierdut speranța să se salveze.

– Du-te atunci, zic eu, eliberând-o. Îmi pare rău că te-am rănit.

– O coastă ruptă se poate vindeca, spune șopârla, dar firea nu ți-o poți schimba niciodată. Ești om, dacă ai fi fost animal m-ai fi mâncat.

Vine noaptea, nici mâncare nici apă n-am găsit, luna e mai slabă de parcă și ea ar muri de foame, e o noapte cu aer neclintit în care strigă o chouette, hu hu, îmi odihnesc obrazul pe scoarța păroasă a unui copac și îi aud gândurile încete, mă cațăr, mână peste mână, între ramuri și șed acolo, Animal singur în regatul său. Mă podidește durerea, toată furia și groaza se golesc în suspine uscate ca de tuse. Strig către semenii mei:

– Frați și surori, n-are dreptate șopârla, sunt de-ai voștri, venit să trăiesc alături de voi. Arătați-vă.

Nu vine nici unul, dar se aude un foșnet, e șopârla a cărei viață am cruțat-o, spune:

– Hei, Animal, curând vei fi un sac vechi stafidit, o să mă strecor în stârvul tău uscat și o să-mi depun ouăle în jurul inimii tale.

Vocea te duce unde vrea, nu unde vrei să mergi. Îți spune că nu există înșelătorie, ceea ce vezi vei vedea, ai ales. Vocea îmi spune lucruri pe care nu le-aș putea ști, îmi arată chestii pe care nu vreau să le văd.

Dacă aș putea deschide o fereastră să fug aș fugi, dar scăpare nu e, fereastra se deschide spre interior, înspre vedenii și frumusețe imposibil de reprodus. Copacii îl întrupează pe Siva, eu vomit curcubeie, când mă baleg fac pământul. Vocea mea lăuntrică spune: ca să intri într-un templu trebuie să te aduci doar pe tine, de aia Animal se cade să mori de foame.

– Unde să mă duc, unde să caut?

Vocea dinăuntrul meu zice: indiferent în ce parte te întorci, aceasta este calea.

Între ochi mi se ridică o minge de foc, a cărei soră geamănă îmi scuipă foc în mațe, e dogoarea morții care vine, vocile din cap pălăvrăgesc, se ciondănesc, dincolo e cealaltă voce, care sună dinăuntru, și totuși pare să vină din afară și de pretutindeni. Urc printr-o pădure care se înverzește cu cât ajung mai sus. Nici urmă de apă încă și totuși o simt în jur, aud cum sug copacii prin tuburi lacome plus gâlgâitul din mațele viețuitoarelor nevăzute. De ce mă evită?

– Ieșiți afară, strig. Ieșiți și spuneți-mi, sunt om?

– CE E OMUL?

Vocea îmi bubuie în ureche ca un tunet, mă strivește. Sfârtecat în bucăți sunt, din mine se rup bucățele care plutesc și se îndepărtează. Gândurile-mi începătoșate se pun pe învârtit și se fac luna. Strălucirea din ochi e ochiul meu ce se întoarce către soare, răsuflarea e un vânt fierbinte, călare pe el e un zeu micuț îmbătat de propria-i putere al cărui trup e acoperit de răni, din mijloc îmi ies rafale de aer, din cap mi se scurge universul.

– Cine ești? am întrebat, cu urechea lipită de pământ ascultând milioane de lucruri, tropăitul furnicilor, viermi care mestecă nisip, picioare milipede zbârnâind ca tobele dintr-o paradă, stomacul mi se opintește, afară iese nimic.

Acum dacă deschid ochii sunt copaci și ierburi uscate și plante însetate și soare, dar dacă închid ochii plutesc în derivă făpturi de toate formele și culorile. Animalele de vis vin mai aproape, una câte una se apropie, nu par prietenoase, dar chiar sub ochii mei deschiși

lumea se schimbă, niciodată până acum n-am mai văzut copaci înveșmântați în pene, de ce-mi crește iarba pe podul palmei? Sub cele patru picioare ale mele pe când pășesc prinde ființă pământul. Nu știu încotro să mă duc, n-am nevoie să știu, căci întorcându-mi capul dintr-o parte într-alta se înfăptuiesc cele șapte direcții și indiferent în ce parte mă întorc e calea cea bună iar eu merg pe acolo.

– Duceți-vă dracului atunci! strig eu. O să trăiesc de unul singur!

Acum toate astea se petrec în prima oră a celei de-a treia zile, adică prima oră de lumină, în vreme ce eu răcnesc astfel soarele încearcă să răsară. După asta am pierdut orice noțiune de timp, vocile și fâpturile au dispărut, tot ce-mi amintesc e că eram singur, gol, căutând apă în jungla aia arzândă. Slăbit sunt, abia mă mai pot târî.

– Oprește-te și vei muri, îmi spune tărăgănat o nouă voce din cap, de parcă ar durea-o undeva.

Greu e să continui să mă mișc, o clipă lumea arde, apoi mă trezesc că am început să tremur, înghețat în dogoarea soarelui.

– Nu lumea, ci tu tremuri, mă informează vocea.

Apoi, pe când lumea se rotește într-un haos de culori și forme, s-au alăturat toate, toate vocile mele, vechi, cunoscute și noi, într-un cor plin de ură.

chinul nu-ți poate fi nicicând alinat
căci sufletul îți e cel infectat
tu n'est pas animal mais bête
nu vom uita c-ai fost nelegiuit
și toți prietenii pe care i-ai trădat
blestema-vor umbra ta de ciudat

Dintre copaci se ivesc un bărbat și o femeie înveșmântați după moda din Khaufpur, se apropie de mine, zâmbesc cu bunătate și spun:

– Biet copil, ai avut o viață îngrozitoare. Blestemată fie ziua în care Kampania aia ne-a lăsat morți în drum înecați în propriul sânge, suntem părinții tăi, am venit să te ducem acasă.

O găsesc pe Nisha așezată pe un bolovan plângând și spune:

– Animal, te-am căutat peste tot, pe tine te iubesc de fapt nu pe Zafar care a murit și s-a dus, ți se va împlini dorința căci e și a mea, așa că fă ce vrei, haide Animal, trage-mi-o, înfige-ți scula aia mare în mine.

Vine la mine Elli și îmi zice:

– Animal urcă-te într-unul dintre copacii ăștia și eu o să mă dezbrac ca să îmi vezi pizda și ca să te uiți cum mă ating și când o să cobori o să-ți îndrept spatele și o să te fac om.

În fața mea apare Farouq care îmi aduce un costum și o cravată, spune el:

– Îmi pare rău de toate lucrurile rele pe care le-am făcut amice la anul mă întind cât sunt de lung pe cărbunii încinși ca tu să poți să treci peste trupul meu și să îți cruți cele patru labe să nu se ardă.

Zafar e acolo lângă mine, se plimbă printre copaci, purtând lumea în spate, îmi zâmbește și spune:

– Hai să te duc și pe tine, Animal, te dor picioarele, apropo te iert pentru tot ce ai făcut, pentru că ai făcut-o din dragoste.

Bivolul spune:

– Iată-mă departe de cei doi ogari italieni ca să îți ofer o slujbă mare și importantă la Kampanie cu un salariu gras în plus poți să te plimbi cu mașina mea.

Seara îl aduce pe Pandit Somraj care se îndreaptă către mine dintre copaci. Ține două păsări, una pe fiecare mână, le strânge să le facă să cânte, spune el:

– Nici o muzică pe lume pe care să nu o poți învăța.

Noaptea o aduce pe Mama, purtând un cadavru, capul i l-a retezat cu dinții, își îndeasă în gură mațele.

– Ți-e foame, Animal, ți-e sete?

– Cărați-vă dracului! Cu toții! Lăsați-mă în pace!

Răsare luna. La lumina ei resping toți zeii inclusiv pe dumnezeu, toate zeitățile, avatarurile, zeișorii, scuip în laptele supt la sân de către sfinți, baba, sadhu, guru, rishi, sufi, clarvăzători, preoți, conducători

în rai și pe pământ, mă cac în gura președinților, prim-miniștrilor, miniștrilor șefi, politicienilor, guvernatorilor, magistraților, generalilor, coloneilor, polițiștilor, kampaniilor, avocaților, jarnalișilor, ticăloșilor cu portofel gras, proprietarilor de sculă mai mare ca a mea dacă există, de asemenea mai mică, îi blestem pe toți negustorii, chai-wallahii, vânzătorii de pânzeturi, fructe și legume, vânzătorii ambulanți de pilule, magicienii, peștii, doctorii, iluzioniștii, cerșetorii, dresorii de urși dansatori, greviștii foamei, khaufpurenii, nekhaufpurenii, viii, morții.

Sunt o făptură mică, arzătoare, înghețată, goală și singură într-o lume nesfârșită, într-o sălbăticie în care nu e nici mâncare nici apă și nici un singur suflet prietenos. Dar nu mă las terorizat. Dacă acest sine al meu nu aparține de lumea asta, o să fiu eu lumea mea, o să fiu o lume completă în mine însumi. Spinarea-mi va fi munți cu calotă de zăpadă, fundul – Vârful Meru, ochii – soarele și luna, rafalele din mațele mele – cele patru vânturi, trupul îmi va fi pământul, păduchii – viețuitoarele de pe el, dar de ce să mă opresc aici? Voi fi propria mea Cale Lactee, din nas îmi vor țâșni comete, când mă scutur vor zbura perle de sudoare și vor deveni galaxii, ce sunt dacă nu un univers complet în miniatură care se împleticește în interiorul acestuia mai mare, nici nu-și dă seama copacul ăsta că chestia aia mică împiedicată de la rădăcinile lui, care îi cojește scoarța, își croiește drum cu unghiile printre ramurile sale, e un cosmos întreg.

Eu, universul care se numea odinioară Animal, șed în copac și contemplu junglele luminate de lună ale regatului meu.

– Acum sunt cu adevărat singur.

O ce senzație ciudată, cât de curioasă atingerea, uitasem cum îmi crește în mână, se umflă să îmi umple pumnul. Închid degetele în jurul tulpinii, o îndrept către stele, pompez la ea ca la o armă ca să împroșc în noapte galaxii vii.

CASETA DOUĂZECI ȘI TREI

În noaptea aia am murit. M-am coborât târâș din copac ca să găsesc un loc să sfârșesc. Febra trosnea în mine, eram uscat ca o portocală stoarsă, ofilită, șopârla aștepta.

> iată-l și pe soare
> ca o călugăriță irlandeză de moravuri ușoare

Despre moarte nu-mi amintesc nimic.

Prima experiență din viața de apoi este lumina care alunecă printre bolovani uriași. Sunt într-un loc în care din pământ se ridică lespezi uriașe și se reazemă una de alta. Febra a trecut, foamea și setea nu mai sunt, trupul mi-l simt ușor ca o tulpină. Știu ce s-a întâmplat. Am murit și acum sunt o fantomă. Oare sunt în rai sau în iad? Foc nu e aici, în umbra bolovanilor e răcoare. Sus, departe deasupra capului își au cuiburi rândunele. Atât de slăbit sunt, nou-născut în această nouă viață, abia mă pot târî până la intrare.

Lumea din afară s-a schimbat. Dusă e arșița Nautapei. Prin pădure se preumblă aer răcoros, fiecare frunză de pe fiecare copac e clară și bine conturată într-un nor verde de lumină. Pe partea cealaltă a văii copacii de pe o altă colină se frământă într-o furtună invizibilă. Zac pe o parte, mă uit în sus spre cer, care e întunecat, deasupra mea dau roată

păsări mari. Nu toți cartofii i-am mâncat, asta îmi trece prin cap, împreună cu gândul că păsările coboară, curând aripile lor vor anula lumina. Vocea lui Zafar spune:

– Ce ecuație ingenioasă.

Îl caut pe Zafar dar totul e în beznă. Mai târziu îmi dau seama că zac tot la intrarea în peșteră, am fața udă. Urmează un muget și un vuiet. E apa. Afară în lume plouă și înmoaie formele pădurii, liniile copacilor de pe dealuri, toate sunt ca prin ceață în ploaia cenușie suflată de vânt și apa picură de pe stânci și curge în șuvoaie albe pe pante, am apă în mâini și pe față și în ochi, îi spală, am apă în gură, are gust de miracol, dar nu doar unul de toate zilele. Din nou îmi vorbește vocea lui Zafar:

– Dacă există raiul pe pământ, acesta este.

Așa că astfel știu că sunt în paradis. Beau și beau și beau până am stomacul tare ca un pepene.

Înspre sfârșitul primei mele zile în paradis se luminează, la apus atârnă un soare roșu, trimițând umbre lunguiețe până în peșteră. Cu ochi nou treziți văd ceea ce nu observasem până acum, sunt zgârieturi pe stânci și pete de culoare care nu sunt semne naturale, ci sunt ca niște picturi făcute de degetul unui copil. Sunt animale de tot felul, leoparzi și căprioare și cai și elefanți, e un tigru și un rinocer, printre ele sunt siluete micuțe pe două picioare, numai că unele au coarne unele au cozi nu sunt nici oameni nici animale, dacă nu sunt ambele, atunci știu că mi-am găsit semenii, plus locul ăsta va fi căminul meu până în vecii vecilor, l-am găsit în sfârșit, acesta este timpul profund când nu era nici o deosebire între nimic când nu exista separare când toate lucrurile erau împreună, unul și întreg înainte ca oamenii să se pună deoparte și să devină deștepți și să facă orașe și kampanii și fabrici.

Timpul în paradis e ca în Spărgătorul de Nuci, încetează să mai aibă sens, sorii și lunile migrează pe cer și se rostogolesc la apus. Trec zilele, sau poate că e una singură, sau ani, sau mii de ani, sunt nemuritor. Nimic din mine nu moare. Amintirile a ce mi s-a întâmplat în

pădure când eram încă viu sunt ca niște forme palide care sclipesc în întuneric și îmi trece prin cap că tot ceea ce credeam eu că e viața e un coșmar din ce în ce mai palid al unui oraș de putori și mizerie, mă gândesc la acei mii și mii care au murit în ultimele momente ale Khaufpurului. Ne-am trăit toată viața în întuneric. Cei care au fost acolo cu mine sunt acum în paradis, unde nu există Khaufpur, nici India, nici urmă de flăcări, iadul nu se vede de aici. Aceste dealuri, aceste păduri continuă la nesfârșit. Astfel de gânduri sunt ca niște visuri care se leagă de una, de alta, de o pasăre care trece în zbor, de un fir de iarbă aplecat sub niște picături de apă. Toate lucrurile îmi vorbesc. Dintr-un loc mititel din cârlionțul unei ferigi se aude o voce, acea voce bătrână pe care o iubesc:

– Acum, Animal, ești în siguranță, tu și întreg poporul Apokalisului, pentru că *el* îi va adăposti, nu vor mai suferi de foame sau de sete, și nici nu vor mai face munci grele, niciodată nu vor mai fi chinuiți de soare și nici de vânturi arzătoare, căci el va avea grijă de ei și îi va conduce către izvoarele de apă vie, le va vindeca rănile și tusea și febra și le va șterge ochii de lacrimi.

Buf. Mi-a căzut ceva lângă cap. Departe sus în arcada acestui templu al junglei, în care săgetează rândunele, atârnă un stup de albine. Pe jos e o bucată de fagure plin de ceară. L-am apucat, am mușcat din el, mierea mi se scurge printre buze pe bărbie, niciodată nimic n-a avut gust la fel de bun.

Cu mult alinat de mâncare și de cuvintele Mamei dorm, în visuri bărboși orbi plâng nu știu ce. Mă trezesc că se filtrează soarele în grotă. Am mai mâncat din fagure, apoi m-am târât și am băut dintr-o baltă care s-a format printre stânci. În această baltă pentru prima dată îmi văd sinele de rai. Noua mea față e piele întinsă pe un craniu, imenși și negri îmi sunt ochii, pieptul meu puternic e un grătar de coaste, plus iată o mare dezamăgire, în paradis am crezut că o să fiu drept, nu mi-a promis oare Mama? dar oricât m-aș întinde sunt tot îndoit. Plus aflu

curând că în rai la fel ca pe lumea pământească nu scapi de căcare, am mațele slăbite și apoase.

Încep să mă întreb ce s-a întâmplat cu ceilalți care au murit, nici unul dintre ei n-am văzut. Undeva în aceste jungle fără sfârșit trebuie să fie orașul lui dumnezeu și acolo se vor fi adunat săracii. De bucurie cântă, cum se spune în cartea lui Senja. Mai mănânc miere, beau apă și încerc să cânt, dar deși în cap aud muzică din gură nu îmi iese decât un orăcăit, ca uneia dintre broaștele lui Somraj.

La un moment dat am auzit foșnet de frunze, poate că e un mistreț, sau o căprioară. Apoi ce bucurie. E Jara. Încântat sunt să o văd, scot un strigăt din toți rărunchii, care mi se împleticește la ieșire sub formă de orăcăit. Deci chiar a murit în acel nor de otravă, Mama precis e cu ea, au venit să mi se alăture în rai. Jara vine schelălăind până la baza stâncilor. E o fantomă de câine cam zgomotoasă, pentru că după aia latră, atrăgând alte fantome. Curând și ele apar în fața mea. Suind coasta printre copaci e umbra lui Farouq și în spatele său sosește un Zafar fantomatic, slab și încet pe picioarele sale sufletești. Firește, ei doi au murit primii. Sunt în afara stâncii iuțeală în vârful pantei, încă nu m-au văzut, dar Jara își înalță capul și adulmecă. Apoi o pornește săltând în susul dealului.

Din răsputeri strig:

– Farouq, ai greșit! Există albine în paradis!

– Zafar, sosește vocea depărtată a lui Farouq. L-am găsit.

Ambii o iau la fugă. În spatele lor apar alte siluete dintre copaci. Seamănă cu Chunaram, deci și el a murit, plus Bhoora, urmându-i pe aceștia doi vine Ali Faqri plus câțiva băietani din Spărgătorul de Nuci. Deci Mama a avut dreptate, întregul oraș trebuie să fi pierit.

Apoi Jara se aruncă pe mine, lingând și schelălăind, coada nici nu i se vede clar așa dă din ea.

– Bine ați venit în paradis, spun eu pe când câinele țopăie pe mine, lingându-mi fața, schelălăind, punându-și labele pe umerii mei. De ce ați întârziat atât?

Fantoma lui Zafar ajunge lângă mine și se uită zâmbind la mine și la Jara. Îngenunchează și mă îmbrățișează.

– Pe dumnezeu în care refuz să cred, te-am găsit.

– Bine ai venit în paradis, zic eu, e miere și apă pentru toți. Apokalisul și zilele grele au trecut.

– Cretinule, spune fantoma lui Farouq, e tot numai un rânjet. Deci trăiești.

Trebuie să recunosc, la auzul limbajului său grosolan sufletul mi se umple de o mare bucurie.

– Ăsta e raiul, spun eu fericit, și suntem cu toții morți.

– Cur de cârpaci, arăt eu a mort?

M-a strâns în brațe până mi-au pârâit oasele.

– Cui îi zici tu cur de cârpaci? Bordel de merde!

– Căcărează! Grămadă de bălegar!

– Bășinosule!

Ha ha ha, ne rostogolim pe iarbă îmbrățișați, apoi se uită la mine și spune:

– În numele lui dumnezeu în care Zafar refuză să creadă, îmbracă-te că de nu murim cu toții de spaimă. Îmi întinde ceva, sunt kakaduii mei. I-am găsit într-un șanț. Șoferul de camion care te-a lăsat ne-a arătat locul. De opt zile cutreierăm jungla asta. Mă ridică și spune cu o duioșie pe care n-am mai auzit-o niciodată: Mama ta de jegos.

– Tu ești jegosul, spun eu. N-am nevoie de kakadui aici. Suntem în paradis, unde e apă limpede și miere, delicioasă la gust, toate lucrurile din pădure până la ultimul îți vorbesc, ascultă numai, o să auzi și tu.

Deja au ajuns cu toții până la noi, discursul ăsta al meu l-au ascultat în tăcere, apoi unul după altul prietenii mei îngenunchează și mă îmbrățișează și îmi șoptesc salutul drăgăstos la ureche.

– Măi Bhoora, spune Zafar, când bunul auto-wallah cu brațele pe după gâtul meu m-a sărutat cu lacrimile curgându-i pe obraji, mă bate gândul că și asta e zi de pui.

– Care pui? (Ăsta-i Chunaram.) Azi e zi de kebab. La mine. Toată lumea e invitată. Inspiră adânc. Azi, kebab pe gratis!

Îmi spune Farouq făcându-mi cu ochiul:

– Vezi cum te iubește?

Ali Faqri zice:

– Slavă domnului că trăiești. Abdul Saliq îți transmite salutări plus să te întorci sănătos la Khaufpur.

– Nu înțelegeți? le spun. Khaufpurul nu mai e. Nu mai există nenorocire, aici suntem cu toții liberi în paradis.

– Animal, stai calm, zice unul din amicii mei din Spărgătorul de Nuci. O să te coborâm în curând de aici. Către Zafar remarcă: Probabil că are febră.

– Păcat că a plecat doctorița Elli, spune altul.

– Îl ducem la mine acasă, zice Zafar. O să stea la mine.

– Ce? Unde mă duceți? Nu vreau să mă duc niciunde.

Dar deja ei mă ridică.

– Ce ușor e. Nu cântărește mai nimic.

Apoi ne coborâm cu toții către copaci. Eu plâng, mă zbat, spun:

– Nu mă luați de aici, doar dacă nu cumva mergem în orașul lui dumnezeu.

– Frate Animal, spune Zafar cu bunătate. Mă ține de umăr și îi văd chipul. Încearcă să înțelegi. N-ai murit. Printr-o minune ești viu și te ducem acasă.

– Asta e casa mea acum, sunt la mine acasă.

– Atunci o să ne întoarcem când te simți mai bine. Ai febră, ești lihnit de foame. Încă o zi aici sus și ai fi murit.

Dar tot nu mă prind. O vreme am delirat despre cum moartea nu e cine știe ce, că traiul în întuneric și-n sărăcie e adevărata problemă.

– Zafar, e paradisul pentru noi. Am lăsat în urmă lumea suferinței.

– Vai, spune el, mă tem că nu.

La jumătatea coborâșului se opresc să se odihnească.

– Animal, ți-e foame? întreabă Bhoora. Avem mâncare.

Dintr-un sac scoate o oală mică cu orez, supă de daal, murături.

– Le-a trimis Mama? Unde e? Am crezut că o să fie cu voi.

Ei schimbă o privire.

– Mănâncă încet, zice Zafar. Întâi ia niște supă. Am învățat asta după propriul nostru post.

Zafar spune că atunci când au ajuns la ei veștile despre revolta de la fabrică, el și Farouq au hotărât să pună capăt postului.

– A venit poliția, ne-au dus la o clinică privată unde ne aștepta MȘ-ul. Ne-a spus că circulă zvonuri că am murit, ne-a cerut să îl ajutăm să pună capăt revoltelor.

Zafar și Farouq au acceptat propunerea MȘ-ului cu condiția ca MȘ-ul să jure pe zeii templului său să asculte ce au ei de spus și să nu facă nimic sau să cadă la vreo înțelegere fără încuviințarea lor. MȘ-ul a promis. Au fost duși cu o mașină de teren în locurile unde era cea mai mare dezordine, ca să se arate, că nu sunt morți, au calmat oamenii și i-au trimis la casele lor.

– Și Nisha? spun eu, începând în sfârșit să am îndoieli. Ea știa că ai murit.

– Primul loc în care ne-am dus a fost Gheara de Găină, ca să ne arătăm Nishei și lui Somraj-ji. Atunci am auzit că ai fugit. Nisha ne-a implorat să te găsim.

– Acum știu că minți. Nisha mă urăște.

– Nu-i adevărat, te place mai mult decât pe mine cred pentru că mi-a spus: „Zafar, adu-l înapoi sau să nu te mai întorci fără el".

– Chiar așa a zis?

– Da, plus mi-a spus când te găsim să îți dăm asta.

Îmi stă inima-n loc. Îmi întinde o pălărie brodată cu mătăsuri albastre și stacojii.

Prin acest dar, mi-am pierdut nemurirea, am știut atunci că Zafar era într-adevăr viu, la fel ca mine. Viața mi-a căzut ca o manta grea pe umeri și am început să plâng de milă că mă întorc în acel oraș al tristeții.

Când e timpul să pornim mai departe, se pregătesc să mă ridice din nou.

– Nu mă duceți. Pe picioarele mele am să vin.

– Voiam să te întreb, zice Farouq. De ce ai fugit și ai venit până aici sus?

Dar asta nu vreau să spun.

Cu câinele făcând salturi în jurul tuturor, coborâm încet prin pădurea unde mi-am găsit moartea, pe zi în tovărășia prietenilor pare inofensivă. Animalele care erau absente înainte acum binevoiesc să se arate. Farouq exclamă la vederea crengilor aplecate sub greutatea unui cârd de maimuțe. Păsări vedem, căprioare în depărtare, ceva ca o coadă uriașă de veveriță atârnând dintr-un copac. Nori moi de ploaie plutesc printre copaci, lângă un loc unde curge apa zace întinsă o piele lungă și albă de șarpe, desăvârșită de la nări la vârful cozii. Spune Zafar încetișor:

– *Hameen ast-o hameen ast-o hameen ast.*

Jos la șosea așteaptă auto-ul lui Bhoora, mă ridică în el.

– Hai, spune el. Acum ne ducem acasă.

Zafar și Farouq se înghesuie de-o parte și de alta a mea.

– Stați așa! Și Jara?

– Câinele n-are treabă, spune Farouq cu un rânjet. Ia uită-te în spate să vezi ce ticălos mult iubit ești.

Taman în spatele nostru e un bhatt-bhatt sooar plin de oameni, plus, presupun, și Jara.

– Frate Bhoora, zice Zafar. Dă-i drumul. Înapoi la mine acasă.

– Nu, nu, spun eu. Duceți-mă acasă. Mama precis își face griji.

Urmează o tăcere, apoi Zafar spune:

– Ai nevoie de un medic, iar Elli s-a întors în Amrika. O să ne ducem la mine.

Ochi, cineva a amintit de plecarea lui Elli, dar abia acum știu că s-a întors acasă.

– Deci nu se mai întoarce. Ochi, nici măcar nu mă gândesc la spatele meu, sunt doar trist că a trebuit să se sfârșească astfel. Aș fi vrut să îmi iau rămas-bun.

– Nu-i nevoie.

Ăsta-i Zafar. Ceva nu e în regulă cu felul în care spune asta.

– De ce zâmbești, ticălosule?

– Se repară clinica lui Elli. Amicul tău Dayanand e acolo, maistrul cu lungi albastru e acolo și fumează una după alta beedi. Va fi gata până se întoarce ea.

– Se întoarce?

– Vezi, aducem vești bune.

– Frate Zafar, ce înseamnă bucuria asta?

Spune Farouq:

– Elli s-a întors în Amrika, dar i-a luat pe Pandit-ji și pe Nisha cu ea.

– Dar, zic eu, i-a promis soțului ei avocatul că o să se întoarcă la el. Mi-a spus chiar ea.

Spune Zafar:

– A promis să se întoarcă în Amrika. Nu a promis să se întoarcă la el. Ceea ce înseamnă...

Dar eu știu ce înseamnă. Înseamnă că muzica promisiunii lui Elli se va auzi tare și veselă la nunta ei. Așa că atunci bat din palme.

– Felicitări, frate Farouq. Frate Zafar, pentru tine felicitări duble!

– De ce duble?

Rânjind de parcă ar ști răspunsul.

– Pentru că o să fie nu doar o nuntă, ci două. O să te căsătorești cu Nisha și eu o să fiu acolo să strig ura. Vă iubesc pe amândoi. Jur, frate, să-mi stea mărturie dumnezeu în care tu nu crezi. (Cu aceste cuvinte, despre care habar n-aveam că o să-mi zboare din gură, o mare pace îmi pătrunde în inimă.) Frate Zafar, acest dar pe care mi l-ai dat, te rog poartă-l la nunta ta.

I-am dat înapoi prețioasa pălărie brodată.

* * *

– Deci până la urmă am câștigat. Puterea nimicului s-a ridicat și ne-a distrus dușmanii.

Spune Zafar:

– Când sunt lucrurile așa de simple?

Auto-ul hurducăie pe drumul care duce spre sud către Khaufpur, în spatele nostru dealurile se micșorează. Peisajul e verde de la ploile din ultimele zile.

După o vreme Farouq întreabă din nou de ce am fugit. După felul în care mă întreabă pare că mai e o întrebare ascunsă în spatele primei.

– După ce a explodat fabrica, a venit fumul otrăvit. Mama a spus că o să fie din nou ca în noaptea aia.

– Nu a fost, răspunde Farouq. De data asta oamenii au știut ce să facă, au fugit. Chiar și așa, au murit trei.

– Trei? Am crezut că o să moară cu miile. Focul ăla era iadul însuși. Mă ardea pe spate când am fugit din fabrică.

– Trei înseamnă mult, spune Zafar. Deci ai fost la fabrică. Ne-am gândit noi.

Împărtășesc o tăcere al cărei înțeles nu-l deslușesc.

În timp ce înaintăm păcănind, Zafar și Farouq povestesc ce s-a întâmplat în zilele de după incendiu.

Se pare că după ce au stors promisiunea de la MȘ, orașul a revenit la o stare de pace. De îndată politicienii și-au băgat în cap că din moment ce lucrurile au revenit la normal ar trebui la urma urmei să continue în secret cu înțelegerea. Va trebui să fie făcută în taină. S-au gândit că dacă executau înșelătoria pe șest și în plus amânau să o anunțe, va fi prea târziu să fie oprită. Zafar și Farouq nu mai erau în pericol să moară, ar fi fost dificil să se organizeze o altă demonstrație, în plus de data asta poliția și armata erau pregătite. Așa că s-a aranjat o întâlnire, urma să aibă loc nu într-o clădire guvernamentală, sub privirile a tot soiul de ochi, ci drept în locul unde erau avocații amrikani, cu alte cuvinte, Jehannum.

A sosit și dimineața întâlnirii. În susul și în josul drumului de la vechiul oraș până pe dealul de deasupra lacului erau detașamente de polițiști. Jeepurile se plimbau de colo-colo. Celor care nu erau cazați la hotel li se interzicea accesul în Jehannum. Poliția îi oprea la poartă. Nimeni nu putea intra. Dacă oamenii întrebau de ce se întâmplă așa, li se spunea că era pentru că existaseră amenințări la adresa amrikanilor. „Nu ne asumăm riscuri", ziceau polițiștii.

Devreme în dimineața respectivă, o femeie a fost văzută urcând dealul. O femeie săracă era, înveșmântată din cap până în picioare într-o burqa neagră. Nu i se vedea fața, trebuie să fi fost tânără, căci era înaltă și mergea iute. În mână ducea o jhadoo, o măturăobișnuită, folosită la măturatul podelelor. Când a fost întrebată la poartă, a spus că se ducea la slujba ei de femeie de serviciu. N-au prea băgat-o în seamă pentru că urmau să sosească mesaje ca să se pregătească pentru primirea unor barosani, care aveau să ajungă în curând la Jehannum. Într-adevăr, mașinile au apărut curând. Nu mașini cu număr de guvern, atenție, MȘ-ul, Zahreel Khan și ceilalți au sosit cu toții în Ambassador-uri albe simple, una câte una au dispărut înăuntru.

Ceea ce s-a petrecut după aia, lumea a aflat de la înșiși oamenii aceștia. Întâlnirea rușinoasă a început într-o sală cu o masă mare, cei patru amrikani erau de o parte, politicienii de cealaltă. Își începuseră certurile și târguielile când fără nici un avertisment au început să îi înțepe ochii. Li s-a pornit o senzație de arsură cumplită în nas și în gât, oarecum ca fumul de ardei iuți arzând, îi pișca urât în gât, le pârlea plămânii, tușeau, dar tusea o înrăutățea de zece ori. Era ceva în încăpere, ceva nechemat, un foc invizibil, până când și-au dat seama de asta era deja prea târziu. Acești baștani politicieni și avocați s-au sculat panicați, s-au clătinat de colo-colo, vomitând, tot ce făceau înrăutățea și mai mult durerea și arsura. Le curgeau lacrimile șiroaie, abia mai vedeau. Unul dintre avocați încerca să verse, restul au fugit panicați. S-au năpustit afară din cameră, înghiontindu-se în prag fiecare pentru sine, bivolul se pare fiind prea mătăhălos să-i dea zor a fost lăsat în

urmă în vreme ce ceilalți au zbughit-o să își salveze pielea. Acești eroi ai Kampaniei, acești politicieni, se căcau pe ei, credeau că sunt pe moarte, credeau că fuseseră atacați cu același gaz care se scursese în noaptea aia, și fiecare om de acolo știa exact cât de oribile erau morțile celor care respirau otrăvurile Kampaniei.

Spun eu:

– E o justiție poetică ce rimează la perfecție.

Dar Zafar spune că justiția poetică, fie că rimează sau nu, nu e la fel ca justiția adevărată, dar, fiind singura la îndemâna khaufpurenilor, a fost măcar mai bună decât nimic. Așa trebuie să-și fi zis și persoana respectivă, care intrase în hotel și golise cu grijă o sticlă de lichid dintr-o bombă lacrimogenă în instalația de aer condiționat.

– Tu ai făcut asta? îl întreb pe Zafar.

– Nu, zice el. N-am știut nimic despre asta până după aia. Eram ocupați să te căutăm pe tine.

Ceea ce a dat măreție întregii întâmplări a fost că cineva avertizase presa, așteptau cu aparatele de fotografiat când gorilele astea au ieșit împleticindu-se în hol. Odată ce secretul a ieșit la iveală, înțelegerea a căzut. Kampania spunea că fusese victima terorismului, vinovatul trebuia judecat și închis ani de zile, dar jarnaliștii au fost de altă părere. Au spus că o singură bombă lacrimogenă, oricât de dezgustătoare, nu se putea compara cu teroarea pe care o adusese Kampania asupra oamenilor din Khaufpur, și în plus cum puteau șefii Kampaniei să ceară judecarea cuiva atâta vreme cât ei înșiși refuzau să se prezinte în fața curții din Khaufpur?

Absolut nimeni nu știa cine fusese făptașul. Până la urmă polițiștii și-au amintit de femeia în burqa. A fost interogat personalul hotelului, dar nici unul nu știa cine e. Unul sau doi o văzuseră cu mătura ei. Nu vorbise cu nimeni. Curând după începerea ședinței aceeași femeie părăsise locul și coborâse dealul. Nimeni n-o băgase în seamă, tot ce au putut să spună martorii despre ea a fost că era înaltă, și în plus avea ținuta cuiva care știe ce face.

Această femeie misterioasă care omorâse în fașă înțelegerea Kampaniei, această eroină, căci asta era ea în împărăția celor săraci, cum de dispăruse așa fără urmă? Tot orașul voia să știe, în plus mulți de dincolo, din Amrika. Servicii secrete-wallahi mișunau peste tot prin bastiuri.

– Niciodată n-o vor găsi, strig eu. Uitați-vă la Spărgătorul de Nuci, cum se reazemă una de alta casele, se deschid una în alta, unde găsești loc mai bun să ascunzi ceva decât într-un labirint fără uși? Polițaii intră aici, ea a plecat pe acolo, poliția secretă sosește aici, ea e dincolo, și care poliție-wallah, secret sau ultrasecret, va avea curajul să dea la o parte vălul unei doamne hinduse respectabile sau să ceară unei femei musulmane să își scoată burqa? Niciodată n-o vor găsi, nici dacă o caută o mie de ani. Am început să râd. Exact în felul ăsta a fugit Mama de Père Bernard.

– N-a fost Mama, spune Zafar cu asprime. Animal, indiferent ce alt nume ți-ar trece prin minte, să nu-l rostești.

Farouq spune:

– Animal, mai e un lucru de care nu trebuie să amintești. Poliția întreabă cum a izbucnit incendiul din fabrică. Să nu spui niciodată că ai fost acolo. Din buzunar scoate ceva și mi-l întinde. Am găsit asta în curtea fabricii.

E vechiul meu Zippo, carbonizat, răsucit de foc.

Mă holbez la Zippo, întrebându-mă cum de putuse să cadă în curtea fabricii, apoi îmi pică fisa.

– Dar credeți că eu am dat foc fabricii? N-aș fi avut cum, îmi pierdusem Zippo-ul, nu-l aveam la mine, jur. Știu sigur pentru că atunci când eram în pădure, când l-am ars pe Khă...

Și atunci m-a pălit îndoiala, plus oroarea, căci îmi aminteam cum mă păcălea datura, râzând de mine.

– N-am spus nimănui. Dacă ai ceva în capul ăla, nici tu n-o să spui.

– Ați crezut că de asta am fugit.

Îmi amintesc de tăcerea aia scurtă, după ce mă întrebaseră asta.

– Nu credem nimic, spune Zafar. Ai pierdut-o, n-ai fost tu, asta e.

Când auto-ul se apropie de marginea orașului e un drum către dreapta care duce în Spărgătorul de Nuci. Aici am presupus că mergem mai întâi, dar când ajungem în locul ăla auto-ul trece mai departe.

– De ce pe aici? Nu mă duceți acasă? Trebuie s-o văd pe Mama.

– În seara asta măcar, spune Zafar, vei sta la mine.

– Dar de ce? Mama precis își face griji.

– O să-ți explic tot când ajungem. Ai nevoie de baie, somn, când te trezești mâine, atunci vorbim.

Atunci îmi dau seama că de fiecare dată când aduc vorba de Mama urmează o scurtă pauză și se schimbă subiectul.

– Zafar! Te rog spune-mi! Unde e Mama? Ce i s-a întâmplat?

Așa că în sfârșit iese la iveală povestea pe care eu însumi aș fi putut s-o spun dacă n-aș fi fost voit orb.

– Animal, Mama n-a plecat din basti. A stat acolo până la capăt, ajutându-i pe alții să fugă, să își acopere ochii. Nu s-a protejat de gaz, și în plus cei care au văzut-o au spus că mai și cânta, a inhalat gazul adânc în plămâni.

– Dar e bine? strig eu pe o voce care în propriile mele urechi sună ca o voce de copil.

Farouq scutură din cap.

– Îmi pare rău, amice.

Zafar zice:

– Oamenii spun că ea și cu Huriya Bi sunt eroine, sfinte, unii vorbesc că ar trebui să li se ridice o statuie. De unde au găsit un asemenea curaj, n-am să știu niciodată.

– Deci Huriya e a doua, spun eu, cu lacrimile pe drum. Cine e al treilea?

Dar știu deja ce-mi vor spune. Când Mama a intrat în basti s-a dus drept la casa Huriyei să îi avertizeze că dacă rămâneau acolo mureau. Deja aerul avea miros de ardei iuți arși, oamenii tușeau. Huriya a refuzat să o lase pe Mama să plece singură, și-a luat cu dragoste rămas-bun

de la soțul ei Hanif și de la mica lor Aliya, apoi a plecat cu Mama. Mulți au fost martori la asta, zeci au povestit cum Mama și Huriya au luat-o înaintea norului, avertizând oamenii să fugă. Au fost văzute ultima dată îndreptându-se spre fabrică. Cei care au auzit au relatat că Mama striga tare, limpede, într-o khaufpureană desăvârșită.

– Al treilea e bătrânul Hanif, nu-i așa? A rămas cu Aliya, n-ar fi părăsit-o.

Apoi n-a mai rămas decât uimirea, cum pot toată durerea și mila din lume să iasă cu forța din doi ochi.

– Farouq, zic eu în sfârșit, ai întrebat de ce m-am dus în junglă și n-am vrut să-ți spun, dar o să-ți spun acum deși o să-ți permită să mă iei la mișto cât e lumea.

Apoi între dubla rușine a suspinelor și-a mucilor dau totul la iveală, cum încercasem să o consolez pe Nisha și îi făcusem cererea aia stângace în căsătorie, pe care o respinsese cu dispreț, cum spusesem că e pentru că sunt un animal, cum se supărase pe mine.

– Mai bine ar fi fost, prieteni, dacă nu mă găseați, căci nu cred că mai suport să fiu în continuare un animal într-o lume de oameni.

Nu știu la ce reacție mă așteptam, dar sigur nu la cea pe care am stârnit-o, și anume două perechi de brațe pe după gât, în vreme ce Farouq îmi șoptea la o ureche:

– Animal, jur că niciodată n-o să mai fiu porc cu tine, iar Zafar spunea la cealaltă:

– Animal, fratele meu, ești om. Un om adevărat și pe deplin.

– De ce spuneți asta? îmi trag eu nasul.

Zice Zafar:

– Prostule.

Cu asta și-a lipit buzele de capul meu și toți trei suntem scăldați în lacrimi.

Acum sosim la trecerea la nivel de lângă începutul Spărgătorului de Nuci, cel unde șinele de tren trec pe lângă fabrică, pe unde am cărat-o pe Aliya în spinare. Auto-ul nostru așteaptă la bariera coborâtă.

Suntem pe partea stângă a drumului. Pe dreapta vine un camion mare și blochează cealaltă parte. Trece trenul cel lung, Expresul Sampark Kranti 2652. Când a trecut vedem că în spatele barierei din partea cealaltă o îngrămădire de auto-uri, bhatt-bhatt sooaruri, autobuze etcetera blochează de asemenea complet drumul. Cele două bariere se ridică, ambele părți se zgâiesc una la alta, apoi toți se năpustesc în față deodată până ce ne pironim cu toții fără scăpare într-o harababură de claxoane și înjurături.

Spune Zafar:

– Bine ai venit acasă.

Așa că am primit-o înapoi, viața cu care mă obișnuisem, am luat-o de la capăt. Totul e la fel și totuși totul s-a schimbat. După ce am stat trei zile cu Zafar m-am întors în turnul în care locuisem cu Mama. A trecut timpul, s-au întors călătorii din Amrika, la momentul potrivit am dansat la nunțile lor. Toți trăiesc împreună acum în casa lui Pandit-ji, eu tot îmi mai iau prânzul acolo în fiecare zi.

Ochi, ce altceva mai pot să-ți spun? Viața merge mai departe. Va dura ceva timp, așa ni se spune, până va fi numit un nou judecător în cazul nostru, audierea s-a amânat din nou, Kampania tot mai caută căi de a evita să se prezinte, dar Zafar e încrezător că le-o facem noi până la urmă. Încă mai e boală peste tot în Khaufpur, sute de oameni vin zilnic la clinica doctoriței Elli. Abdul Saliq stă la Poarta Pir spunând celor cu suflete josnice să se ducă în mama lor și să moară, Farouq tot mai e un nesimțit, Chunaram are diverse noi escrocherii, lui Faqri îi merge foarte bine, fabrica e tot acolo, înnegrită de foc e, dar iarba crește din nou și jungla carbonizată are lăstari verzi. Lunile se joacă de-a v-ați ascunselea în țevăraia khanei de otravă, și jarnaliștii străini tot mai vin.

Acum trei săptămâni a sosit un pachet gros, acoperit cu timbre amrikane albastru cu roșu, adresat domnului Animal, prin grija lui Elli, la clinică. Înăuntru erau multe formulare, plus o scrisoare cu o

veste bună pentru mine, s-au găsit bani, s-a programat operația mea. Elli a fost încântată, m-a îmbrățișat strâns și a spus că în curând n-o să mă mai recunosc. Zafar zice că o să mă ajute să obțin pașaport, în câteva luni voi pleca în Amrika. Elli și Nisha vor veni cu mine. Nu trebuie decât să semnez o hârtie.

Mult am stat cu hârtia sub bătrânul tamarin care fusese salonul Mamei. Gânditu-m-am și gânditu-m-am, am cerut sfat cu glas tare, vocile n-aveau nici unul, dar au început șuieratul lor nebunesc, khekheul țicnit. Atunci mi-am amintit de mașina cu casete din zid. Voi spune povestea asta, mi-am zis, și astfel voi afla care ar trebui să îi fie sfârșitul. Știu ce să fac. Când am început să vorbesc, când am auzit strigând vocea Aliyei moarte, se făcea că ea și cu ceilalți care nu mai sunt s-au întors să fie cu mine. Dragii mei, eroii inimii mele. Ochi, nu pot să-ți spun cât de dor îmi e de ei, până mor rana asta nu se va vindeca. Au fost aici neîntrerupt tot timpul cât am vorbit. Mama e aici cu mine acum, zâmbind șede ea, îmi zice fiule. Stai să îmi limpezesc ochii de praf și curcubeie. Da, o văd. „Ne vedem în paradis", spune ea. Știu că într-o zi o voi întâlni acolo.

Ochi, uite la ce m-am gândit, și asta spun pe casetă, n-am mai zis nimănui în afară de tine. Din banii pe care i-am câștigat de la Zafar și Co., care au fost patru sute de parai pe lună, în fiecare zi n-am cheltuit decât patru. Într-o conservă din zidul cu scorpioni sunt peste zece mii de rupii. Ochi, erau pentru operația mea, dar acum banii ăia, plus puțină muncă de lămurire din partea prietenilor lui Farouq, vor sluji la răscumpărarea lui Anjali, care va veni să locuiască cu mine. Vezi tu, Ochi, mă gândesc că dacă mă operez, voi avea spatele drept, e adevărat, dar ca să merg o să am nevoie de cârje. Aș putea avea un scaun cu rotile, dar cât de departe o să mă ducă ăla prin gulliurile din Khaufpur? Acum pot să alerg și să sar și să port copii în spate, pot să mă cațăr în copaci cu scoarța tare, am urcat pe munți, am cutreierat jungla. E oare viața chiar atât de rea? Dacă sunt un om

pe două picioare, aș fi unul dintre milioane, și nici măcar unul sănătos. Dacă rămân pe patru picioare, sunt unicul Animal. Ce răspuns ai da, Elli?

sunt Animal slobod și crunt
ca mine nu e altul pe pământ

Ochi, am terminat. Khuda hafez. Mergi cu bine. Amintește-ți de mine. Toate lucrurile trec, dar săracii rămân. Suntem poporul Apokalisului. Mâine vom fi mai mulți.

GLOSAR KHAUFPUREAN

(Unele cuvinte hindi comune enumerate aici au o nuanță specific khaufpureană și au alte sensuri în alte părți ale Indiei; *ñ* reprezintă un sunet nazal, ca în cuvântul din limba franceză *non.)*

aaj kahaañ chalogé? – „Unde ai pornit azi?"
Aawaaz-e-Khaufpur – Vocea Khaufpurului
abba – tată
achchha – OK
aghori – adept ascet al lui Siva, de obicei gol, care meditează la moarte
alaap – explorare înceată crescătoare a gamei unei raga
Ambassador – autoturism Morris Oxford, fabricat sub licență în India
Amrika – America
anaar – rodie
arré – exclamație, asemănătoare cu „hei!"
Ashara Mubarak – ajunul celei de-a zecea zi a Muharramului
asteen ka saamp – lit. șarpele din mânecă, trădător
baar sau chees – inversarea fără noimă a lui Animal a *chaar sau bees* (vezi mai jos)
bada batola – lăudăros, numai gura e de el
badmaash – ticălos
baingan – vânătă
baingan bharta – vânătă coaptă pe cărbuni, decojită, făcută piure și condimentată

bakra banaana – a face țap ispășitor
bakwaas – aiureli
barfi – dulciuri cu lapte, de grosimea caramelei
basti – lit. sat, dar la Khaufpur înseamnă o comunitate săracă
battameez kutté, main tumhe nasht kar doonga – „Câine nerușinat, te voi distruge“
beedi – țigară răsucită din frunze
behanchod – împuțitule
bhai, bhaiya – frate, deseori folosit ca adresare afectuoasă, de exemplu Zafar bhai
bhang – băutură amețitoare făcută din frunze de canabis
bhatt-bhatt sooar – groh-groh porc. Un vehicul mare cu trei roți, poate duce treizeci de oameni și își ia numele de la zgomotul pe care îl face și botul urât răsucit în sus deasupra roții din față.
bhayaanak rasa – sentimentul de spaimă, teroare
bhel-puri – o îndrăgită gustare de stradă
Bhimpalashri – raga de după-amiază, Si bemol -> Do Mi bemol Mi Sol Si bemol Do, Do Si bemol La Sol Fa Mi bemol Re Do
bhonsdi-ka – născut din bășină
Bilaval – raga a cărei gamă e aproape identică cu gama Do major occidentală
biryani – o mâncare de carne cu orez
Brahma – în hinduism zeul Creator
briceag de Rampur – briceag cu zimți, sinonim pentru gangster
burqa – mantia neagră care acoperă din cap până în picioare purtată de unele femei musulmane
chaar sau bees – 420, se referă la secțiunea 420 a Codului Penal Indian care se ocupă cu înșelătoria
cha-hussain – un prost credul, cineva care e tras pe sfoară
chai – ceai
chai chappa chai – un cântec din filmul *HuTuTu,* 1998
chakra – cerc
channa – năut

chapaat-zapaat – expresie fără noimă inventată de Animal pentru a reda entuziasmul
chappati – lipie, roti
chataka – un fel de rândunică, despre care se spune că bea numai picături de ploaie
chuna lagaana – a înșela pe cineva, a lua de prost
daal – linte
dada – naș, șef de bandă de infractori
dadi – bunică
daru – rachiu distilat brut
datura – Datura strammonium (ciumăfaie), o plantă deosebit de otrăvitoare
Deshkar – raga cu gama Do Re Sol -> Mi Sol Sol -> La Do, Do Si bemol -> La Si bemol -> La Sol -> Mi Do
dhaap – după cum sugerează sunetul, o palmă grea
dhaivat – a șasea notă a gamei indiene, echivalentul lui „la"
dha pa ga – note muzicale din sistemul indian, sa re ga ma pa dha ni sa
dholak – tobă cu două capete atârnată de gâtul toboșarului
dikhlot – chipeș
elaichi – nucă de betel, vezi supari
enteena ko strain karo – forțează-ți antena, adică gândește-te mai bine
fataak – bum! trosc!
fillum khatam – lit. sfârșitul filmului; l-ai pierdut
frangipani – Plumeria rubra (indica), flori parfumate albe sau roz
galla mandi – piață de legume
gandhara – a treia notă a gamei indiene, echivalentul lui „mi"
garooli – cuvântul fără noimă al lui Animal pentru țigară
gaya zamaana – trecut de vârstă
ghurr-ghurr – a se holba
ghusspuss – de obicei șoaptă, dar aici înseamnă sex
goonda – gorilă, bodyguard
guvern-waali – de la guvern
guftagoo – conversație

gulli – străduță îngustă
gup, gupshup – pălăvrăgeală
gutka – tutun parfumat și îndulcit pentru mestecat, o specialitate khaufpureană
guttu ghumana – a fermeca, a vrăji pe cineva
guzz – una dintre rarele greșeli ale lui Elli, voia să spună *ghuss,* adică a strânge
haathi – elefant
hashish – hașiș, rășină de canabis
hindi mein samjhaun? – „Să îți spun în hindi?" adică „Chiar nu înțelegi?"
holi – festivalul culorilor de primăvară
imli – tamarin
inglis – engleză
Isa – Isus
isayi – creștin
ishtoo – tocană
itraana – a face prea mult pe deșteptul, a protesta prea mult
jaan – viață
jaanvar – animal
jahã jaan hai, jahaan hai – „Cât timp avem viață, avem lumea."
jahaan – lumea
jarnail – pronunție deformată din englezescul „general"
jhadoo – mătură de uz casnic, făcută dintr-un mănunchi de tulpini lungi de iarbă
jugaad – o idee grozavă; *jugaadu,* geniu al ideilor bune
juloos – marș de protest
jungli – sălbatic
kaané – care se uită cruciș
kabbadi – un joc dur, care presupune doborârea adversarului la pământ
kachambar – bucăți de castravete cu piper și suc de lămâie verde
Kali – zeița-mamă hindusă, zeița întunecată a morții și a distrugerii

kameez – cămașă lungă și largă, de obicei purtată cu *shalwar* (vezi mai jos)
kankana – mereu tânăr, plin de energie
karnail – din englezescul „colonel"
khã – termen familiar khaufpurean ca „amic". Vezi *yaar*
khaañsi – o tuse
kheer – budincă cu lapte
khuda hafez – lit. „Dumnezeu să te apere", în farsi. Folosit ca rămas-bun.
kismiss – cum sună engleza pentru cei care nu cunosc limba
KLPD, khade lund pe dhoka – trădarea sculei în erecție, se spune despre dezamăgiri
kulcha – lipie, mai groasă decât *chappati*, nu la fel de groasă ca *naan*
kurta – cămașă de muselină cu broderie fină purtată de bărbați și femei
kushti – lupte
kutiya ki aulad – ticălos
kya main Hindi mein samjhaun – vezi hindi mein samjhaun?
kyõ khã? – „Deci, prietene?"
laal imli ka gatagat – bucăți de tamarin în sare și condimente, vândut ca o gustare de rontăit
laat sahib – mare mahăr, deformare a englezescului „Lord sahib"
langur – maimuță cu coada lungă
lassi – băutură de iaurt
latkan – ajutor, binefăcător, prieten apropiat
Lukhnawi – de la Lucknow, un oraș renumit pentru vorbirea curtenitoare
lund – sculă, penis
lund latkayé – cu scula atârnând
lund pasanda – preferata sculei
madhyam – a patra notă a gamei indiene, echivalentul lui „fa"
Mala Sinha – actriță de film
Malkauns – raga serioasă a nopții
marsiya – un cântec de Muharram despre martiriul Imamului Hussein
masjid – moschee

mașină de epocă – persoană în vârstă căreia îi place să petreacă cu tineretul
maut pade – lit. „de-ai muri"; înseamnă „Du-te dracului"; poate fi o formulă de salut
mazaaq – glumă, o poantă bună pe seama cuiva
mehboobi – iubit
mela – bâlci
miyañ – cuvânt de politețe cu sensul de domn, persoană cultă
Muharram – festival șiit al doliului pentru moartea Imamului Hussein
munsipal – municipal
murgi-ka-panja – Gheara de Găină
musaafir – călător
naala – un canal de scurgere deschis
naan – lipie necrescută
namaaz – cele cinci rugăciuni zilnice ale unui musulman
naqsheen katora – unul cu fața ciupită de vărsat
nasha – beție
Naya Adalat – noul tribunal, care are două sute de ani vechime
neem – arbore de Azadirachta indica, amar și astringent, folosit ca remediu naturist
nishada – a șaptea notă a gamei indiene, echivalentul lui „si"
õ – o nazal, identic cu ultima silabă din cuvântul franțuzesc „Proudhon"
oot patang – aiureală
ous raat – noaptea aia
pancham – a cincea notă a gamei indiene, echivalentul lui „sol"
pandu – cuvânt de dispreț pentru polițist
qasam Khuda ki – pe dumnezeu
raakhee – o amuletă legată de o fată pe încheietura unui băiat pe care îl consideră un frate
raal tapkana – a saliva, dar la Khaufpur a te holba, a deochea
raat-ki-rani – lit. Regina Nopții, iasomie de noapte, Cestrum nocturnum
Rajshree – actriță de film
raze X – ca un schelet, așa arătau Zafar și Farouq în timpul grevei foamei

Reshma – actriță de film
risabha – a doua notă a gamei indiene, echivalentul lui „re“
romanchik – lit. care ridică părul, care îți ridică părul măciucă
roti – lipie, chappati
sa re ga – echivalentul pentru do re mi în gama indiană
saala, saalé – folosit ca „naiba“ (lit. cumnat)
sadak chhaap – marcat de stradă, despre copiii străzii, care a devenit dur în urma vieții respective
Sadda Miyã ki tond – burta lui Sadda Miyă, o persoană care își dă importanță
sadhu – un ascet hindus, unul care a renunțat la lume
sahib – adresare respectuoasă, cu sensul de șef
santoor – țiteră mare
Saraswati – zeița hindusă a muzicii și literaturii
sarauta – spărgător de nuci
sardarji – un bărbat sikh
sargam – solfegiul indian, sa re ga ma pa dha ni sa
se-uită-la-Londra-vorbește-cu-Tokyo – un caz de strabism accentuat
shabaash – bravo
shadja – prima notă a gamei indiene, echivalentul lui „do“
shalwar – șalvari, o pereche de pantaloni ușori, largi, strânși în jurul gleznelor
shalwar kameez – cămașă lungă și largă purtată deasupra unei pijamale, cu o eșarfă
shamiana – un cort de ocazie, de obicei luminat și cu multe decorații
Shammi Kapoor – actor de film
Shatrugan – Shatrugan Sinha, cunoscut personaj negativ de film
shayiri – poezie, de obicei în cadrul unui recital sau concurs
sherwani – o tunică având broderie complicată
Siva – zeul hindus al dansului, muzicii etc.; este de asemenea marele distrugător
supari – bucăți de nucă de betel, îndulcite, folosite pentru împrospătarea respirației

taal – lac
talaiyya – baltă
tamaasha – harababură, spectacol
tapori – un vagabond, un pierde-vară
tauba tauba tauba – rugăciune către Allah însemnând „iertare“
thook – scuipătură
topi pehnana – a-și bate joc de cineva
utar dena – a face pe altcineva să plătească
Vilayat – Europa
wah wah – uau, bravo, bravissimo
wali saheb – despre cineva care este încet la minte
Waqar și Wasim – Waqar Younis și Wasim Akram, jucători de crichet pakistanezi
yaar – prieten, amic
Yavanapuri – raga dimineții
yoga sutras – tratate clasice de yoga, cea mai celebră este a lui Patanjali
zabri – penis, cuvânt de argou libanez pe care Animal l-a învățat cine știe pe unde
zapaat – lung și subțire, ca nasul lui Zafar, un năsoi cât toate zilele
zari – broderie complicată cu fire de aur și argint

biblioteca rao

FICŢIUNE

CLASICI

Charles Dickens . . . . . DAVID COPPERFIELD (2 VOL.)
Diderot . . . . . NEPOTUL LUI RAMEAU
Stendhal . . . . . MĂNĂSTIREA DIN PARMA
L.N. Tolstoi . . . . . CAZACII ŞI ALTE POVESTIRI

CLASICI CONTEMPORANI

William Blake . . . . . CÂNTECE ALE INOCENŢEI
Charles Bukowski . . . . . POVEŞTI DESPRE NEBUNIA OBIŞNUITĂ ◆ CEA MAI FRUMOASĂ FEMEIE DIN ORAŞ ŞI ALTE POVESTIRI
Claude Simon . . . . . DRUMUL FLANDREI ◆ GEORGICELE
Albert Camus . . . . . CARNETE ◆ TEATRU ◆ PRIMUL OM
André Gide . . . . . FALSIFICATORII DE BANI. PORUMBELUL ◆ FRUCTELE PĂMÂNTULUI
William Faulkner . . . . . CĂTUNUL ◆ ORAŞUL ◆ CASA CU COLOANE ◆ STEAGURI ÎN ŢĂRÂNĂ ◆ SANCTUAR
Witold Gombrowicz . . . . . FERDYDURKE ◆ TRANS-ATLANTIC ◆ PORNOGRAFIE ◆ COSMOS ◆ BAKAKAI
Hermann Hesse . . . . . JOCUL CU MĂRGELE DE STICLĂ ◆ KNULP. DEMIAN ◆ SIDDHARTHA ◆ CĂLĂTORIE SPRE SOARE-RĂSARE ◆ LUPUL DE STEPĂ ◆ NARCIS ŞI GURĂ-DE-AUR
John Irving . . . . . LUMEA VĂZUTĂ DE GARP
Ilf şi Petrov . . . . . VIŢELUL DE AUR ◆ DOUĂSPREZECE SCAUNE
Franz Kafka . . . . . CORESPONDENŢĂ (VOL. I) ◆ CORESPONDENŢĂ (VOL. II) ◆ CORESPONDENŢĂ (VOL. III)
Claudio Magris . . . . . LA VOIA ÎNTÂMPLĂRII
André Malraux . . . . . CUCERITORII. CALEA REGALĂ ◆ SPERANŢA
Thomas Mann . . . . . ALTEŢĂ REGALĂ ◆ MĂRTURISIRILE ESCROCULUI FELIX KRULL ◆ POVESTIRI ◆ LOTTE LA WEIMAR ◆ DOCTOR FAUSTUS
Gabriel García Márquez . . . . . AVENTURA LUI MIGUEL LITTÍN, CLANDESTIN ÎN CHILE ◆ DESPRE DRAGOSTE ŞI ALŢI DEMONI ◆ GENERALUL ÎN LABIRINTUL SĂU ◆ UN VEAC DE SINGURĂTATE ◆ TOAMNA PATRIARHULUI ◆ VIJELIA ◆ POVESTEA TÂRFELOR MELE TRISTE ◆ DRAGOSTEA ÎN VREMEA HOLEREI ◆ DOUĂSPREZECE POVESTIRI CĂLĂTOARE ◆ CRONICA UNEI MORŢI ANUNŢATE ◆ CEAS RĂU
Marcel Proust . . . . . ESEURI
Antoine de Saint-Exupéry . . . . . CURIERUL DE SUD. ZBOR DE NOAPTE. ◆ PĂMÂNT AL OAMENILOR ◆ PILOT DE RĂZBOI
Jean-Paul Sartre . . . . . CUVINTELE. GREAŢA ◆ TEATRU ◆ ZIDUL
John O'Hara . . . . . BUTTERFIELD 8 ◆ ÎNTÂLNIRE ÎN SAMARRA
John Steinbeck . . . . . PĂŞUNILE RAIULUI ◆ ŞOARECI ŞI OAMENI ◆ FRUCTELE MÂNIEI ◆ CARTIERUL TORTILLA ◆ NOPŢI FĂRĂ LUNĂ
Stefan Zweig . . . . . SUFLETE ZBUCIUMATE

AUTORI ROMÂNI CONTEMPORANI

Eugen Ovidiu Chirovici . . . . . SUFLETE LA PREŢ REDUS ◆ LA BROASCA LEŞINATĂ
Dinu Săraru . . . . . TRILOGIA ŢĂRĂNEASCĂ (3 VOL.)
Adrian Onciu . . . . . CERCUL KAGAN
Alex Mihai Stoenescu . . . . . PATIMILE SFÂNTULUI TOMMASO D'AQUINO
Cristian Gava . . . . . DRUMUL SPRE FERICIRE. MISTERUL TESTAMENTULUI

THRILLER, AVENTURI, ACŢIUNE

David Baldacci . . . . . JOCUL ORELOR ◆ COLECŢIONARII
Dan Brown . . . . . CODUL LUI DA VINCI (EDIŢIE ILUSTRATĂ) ◆ ÎNGERI ŞI DEMONI (EDIŢIE ILUSTRATĂ)
Dean Koontz . . . . . CHIPUL ◆ ÎN PUTEREA NOPŢII ◆ TRĂIEŞTE NOAPTEA ◆ INVAZIA ◆ ODD THOMAS ◆ ODD PENTRU VECIE
John le Carré . . . . . PRIETENIE ABSOLUTĂ
Richard Clarke . . . . . POARTA SCORPIONULUI
Robin Cook . . . . . ŞOCUL
Clive Cussler . . . . . WALHALLA ◆ ODISEEA TROIANĂ
Joseph Finder . . . . . PUTERI EXCEPŢIONALE ◆ PARANOIA
Colin Forbes . . . . . CONSPIRAŢIA ◆ RINOCERUL ◆ VALUL UCIGAŞ
Karin Fossum . . . . . NU PRIVI ÎNAPOI!
David Gibbins . . . . . AURUL CRUCIAŢILOR

Olivia Goldsmith . . . . . PREȚUL LIBERTĂȚII ◆ VIAȚA DUPĂ BILLY
Javier Gonzales . . . . . A CINCEA COROANĂ
John Grisham . . . . . CAMPIONUL DIN ARKANSAS ◆ MEDIATORUL
Jack Higgins . . . . . ATAC LA PREȘEDINTE ◆ RĂZBUNAREA
Brad Meltzer . . . . . CARTEA SORȚII
Nelson DeMille . . . . . CĂDEREA NOPȚII
Jodi Picoult . . . . . O VIAȚĂ DE REZERVĂ ◆ DISPARIȚII
Mario Puzo . . . . . OMERTA
John Saul . . . . . CASA DE LA RĂSCRUCE ◆ CLUBUL MANHATTAN ◆ VOCILE ◆ COȘMARUL ◆ VOCILE RĂULUI
J.R.R. Tolkien . . . . . COPIII LUI HURIN
Mark Winegardner . . . . . ÎNTOARCEREA NAȘULUI

ROMAN ISTORIC
Juan Tafur . . . . . PĂTIMIRILE MARIEI MAGDALENA
Su Tong . . . . . EU SUNT ÎMPĂRATUL CHINEI

RAO CONTEMPORAN
Nikita Lalvani . . . . . HARUL
Azar Nafisi . . . . . CITIND *LOLITA* ÎN TEHERAN
Chimamanda Ngozi Adichie . . . . . JUMĂTATE DE SOARE GALBEN

DRAMĂ
Louise Erdrich . . . . . TOBA PICTATĂ

ROMAN BIOGRAFIC
Ruy Camara . . . . . CÂNTECE DE TOAMNĂ

NONFICȚIUNE

ISTORIE, SOCIOLOGIE, POLITICĂ, RELIGIE
Grigore Arbore . . . . . LIBERTATEA FĂRĂ DEMOCRAȚIE ȘI „GLONȚUL DE AUR“
M. Baigent, R. Leigh, H. Lincoln . . . . . MOȘTENIREA MESIANICĂ ◆ SÂNGELE SFÂNT ȘI SFÂNTUL GRAAL
Antony Beevor . . . . . BERLIN ◆ STALINGRAD
Bill Clinton . . . . . ARTA DE A DĂRUI
Jonathan Harr . . . . . TABLOUL PIERDUT
Vittoria Haziel . . . . . PATIMILE DUPĂ LEONARDO
Cristopher Hale . . . . . CRUCIADA LUI HIMMLER
Virgil Măgureanu . . . . . DECLINUL SAU APOTEOZA PUTERII? ◆ SOCIOLOGIE POLITICĂ
Marian Nazat . . . . . ROMÂNIA ORANJ
Sidney Pike . . . . . CNN – NOI AM SCHIMBAT LUMEA
Lynn Picknet & Clive Prince . . . . . GIULGIUL DE LA TORINO ◆ MISTERUL TEMPLIERILOR
Alex Mihai Stoenescu . . . . . ISTORIA LOVITURILOR DE STAT ÎN ROMÂNIA (VOL. 4, PARTEA I) ◆ ISTORIA LOVITURILOR DE STAT ÎN ROMÂNIA (VOL. 4, PARTEA II)
Dumitru Zamfir . . . . . RESPECTAREA DREPTURILOR OMULUI ÎN ACTIVITATEA SERVICIILOR DE INFORMAȚII
Oswald Wirth . . . . . FRANCMASONERIA PE ÎNȚELESUL ADEPȚILOR SĂI

MEDICINĂ
Aurelian Curin . . . . . REIKI NONTRADIȚIONAL

MEMORII, JURNALE, BIOGRAFII
Rodney Bolt . . . . . LORENZO DA PONTE. AVENTURILE LIBRETISTULUI LUI MOZART
Gyles Brandreth . . . . . PHILIP ȘI ELISABETA – PORTRETUL UNEI CĂSĂTORII
Stanislao Dziwisz . . . . . O VIAȚĂ CU KAROL
Enrik Lauer . . . . . MOZART ȘI FEMEILE
Ioan Paul al II-lea . . . . . MEMORIE ȘI IDENTITATE
Gerd Langguth . . . . . ANGELA MERKEL
Ilie Năstase . . . . . MR NĂSTASE (CONȚINE COLIȚĂ FILATELICĂ)
David Rockefeller . . . . . MEMORII
Emil Tocaci . . . . . ULTIMUL PROTEST
Roxana Valea . . . . . PRIN PRAF ȘI VISE
Kurt Vonnegut . . . . . UN OM FĂRĂ DE ȚARĂ

ESEISTICĂ
Mark Crick . . . . . SUPA LUI KAFKA
Ernesto Sábato . . . . . ESEURI (VOL. 1, 2)
Marius Tucă . . . . . ASTENII DE BUZUNAR ◆ PAMFLETE CU ROMÂNI

Au apărut:

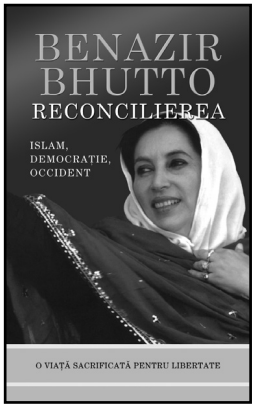

Reconcilierea
BENAZIR BHUTTO

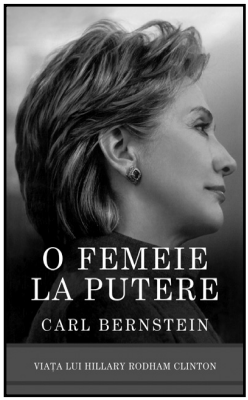

O femeie la putere
CARL BERNSTEIN

clubul cărţii rao

CLUBUL CĂRȚII RAO
are un regulament de funcționare mai modern,
mai eficient și mai adaptat nevoilor dumneavoastră,
care este pus la dispoziția membrilor odată cu fișa
de înscriere. Principala inovație o reprezintă
introducerea a TREI TIPURI DE CARDURI
care vă oferă mari reduceri de preț
în achiziționarea cărților.
Pentru detalii privind acest regulament
vă puteți informa din broșurile editurii noastre
sau scriindu-ne pe adresa:

CP CE-CP 23, București;
e-mail: *club@raobooks.com*

sau accesând site-urile:
www.raobooks.com;
www.rao.ro

Tiparul executat de
R.A. „Monitorul Oficial“
București, România